Prijevod: grupa studenata
Redaktor: Idriz Bilibani prof.
Lektor: El-Bejan
Korektura i DTP: El-Bejan
Dizajn: Sahwa

* SELASINIJA *

UPOZORENJE
NA PRETJERIVANJE U TEKFIRU

Ebu Muhammed Asim el-Makdisi

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ مَن يَرْتَدَّ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللّهِ وَلاَ يَخَافُونَ لَوْمَةَ لآئِمٍ ذَلِكَ فَضْلُ اللّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاء وَاللّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

"O vjernici, ako neko od vas od svoje vjere otpadne – pa, Allah će sigurno umjesto njih dovesti ljude koje On voli i koji Njega vole, prema vjernicima ponizne, a prema nevjernicima ponosite; oni će se na Allahovu putu boriti i neće se ničijeg prijekora bojati. To je Allahov dar, koji On daje kome hoće – a Allah je neizmjerno dobar i zna sve." (El-Maide, 54)

Napomena

Znaj dobro da će se oni koji budu vidjeli ovu knjigu od taguta i njihovih repova i murdžija i njihovih sljedbenika, obradovati na prvi pogled, misleći da je od njihove bezvrijedne "robe". Međutim, to me ni malo ne zabrinjava jer će svako ko pročita par stranica ove knjige uvidjeti da je nisam napisao da bi njih obradovao.

Ja ih nisam obradovao nijednim svojim djelom kojeg sam napisao. Knjigu sam napisao kao nasihat svojoj voljenoj braći, i iz sažaljenja prema drugima… Napisao sam je težeći da sačuvam ovu dragocjenu davu, (davu tevhida), i odbranim ovu uzvišenu vjeru.

Stoga, oni koji je čitaju od ovih, (muvehhida), knjiga je hurma prijatelja, a oni koji je budu listali od prvih, (taguta i murdžija), ona je hanzala, (gorka tikvica), neprijatelja.

A Allaha molim da ukabuli.

Ebu-Muhammed Asim el-Makdisi

PREDGOVOR

U ime Allaha, Milostivog Samilosnog

A Allah mi je dovoljan i divan li je On zaštitnik.

Hvala Allahu, Gospodaru svih svjetova. Završetak pripada bogobojaznim, a neprijateljstvo i mržnja onima koji su nasilnici. Svjedočim da nema drugog boga sem Allaha Koji nema druga, šehadetom radi kojeg su stvorena nebesa i Zemlja. Šehadetom kojeg je Allah učinio najčvršćom sponom, bez koje nema spasa. U okviru ovih riječi je Allahovo pravo nad robovima, radi nje su isukane sablje na Allahovom putu i propisana je borba i istišhad (pogibija na Allahovom putu). Ona (riječ šehadeta) je *fitra* u kojoj je Allah stvorio Svoje robove i ključ spasa kojem su vjerovjesnici pozivali svoje narode. Ona je osnova islama i ključ *daruselama* (kuće mira – Dženneta).

Svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, kojeg je Uzvišeni poslao kao milost svjetovima i uzor trudbenicima. On je jasna staza robovima i dokaz protiv inadžija. Neka je na njega, njegovu porodicu i ashabe, Allahov salavat, selam i blagoslov.

A potom …

Znaj, Allah sačuvao nas i tebe, da je od propasti *ifrat* (pretjerivanje) i *tefrit* (popuštanje). Neka cijenjena braća su me posjetila u zatvoru Džifr, koji se nalazi u pustinji, i spomenula optužbu kojom nas tagutski sistem optužuje, da mi ljude tekfirimo u cjelini. Sebebom te optužbe obmanulo se puno onih koji njih slušaju, a koji nisu u stanju razdvojiti istinu od neistine i dobro od zla.

Tada sam, kroz žicu u mjestu posjete, podignuvši svoj glas želeći da me čuje vojska zatvora i oficiri, rekao toj braći: "Ova laž, koju ovi šire, nije ništa drugo do znak bankrota i poraza ovog sistema spram ove mubarek dave. Jer, protivnik ne pribjegava laži i potvorama osim kada izgubi sve adute i argumente. Mi tekfirimo samo onoga koga je protekfirio Allah i Njegov Poslanik, ♏. Mi u svojim knjigama, hutbama i dersovima ne govorimo osim o kufru obožavalaca laičkih zakona i njihovih štićenika i pomagača - koji propisuju laičke zakone, štite ih i potpomažu. Upozoravamo na njih i pozivamo ljude da se odreknu taguta, da se klone njegova obožavanja i potpomaganja. To smo pojasnili u svojim knjigama, koje dajemo svakom. Dostavili smo ih i ovom sistemu, sudnicama, vojsci i ostalima.

Razotkrili smo laž i krivitvorenost njihovih zakona i jasan kufr i širk kojeg sadrže. O tome smo govorili u našoj knjizi "Kešfu en nikab an šeriati el-gab" (Skidanje zastora sa zakona džungle). Zatim u knjizi "Muhakemetu mahkemeti emni ed-devle ve kudatiha ila šer'illah" (Suđenje sudnici državne bezbjednosti i njenim sudijama pred Allahovim Šerijatom), i ostalim knjigama koje sam napisao u zatvoru i van zatvora. Razotkrili smo njihove zakonike i skinuli zastor sa njihova ružna lica. Pojasnili smo ružnoću i smrad njihovih zakona i njihovu oprečnost čistom Allahovom Šerijatu. Suprostavili smo im se uz Allahovu pomoć i uspjeh na svakom mjestu i u svakoj prilici.

Jasno smo ispoljili i oglasili se pred njima i u njihovim zatvorima, uzdrmavši stubove njihovih sudnica. Pa kada su se sučelili sa jačinom naših dokaza i uvidjeli napredovanje ove dave i okupljanje omladine u njenom okrilju, i vidjeli da nisu u stanju da je suzbiju i ugase njeno svjetlo, jer je ona (dava) *rabbanijje* koja se koncentriše na svjetlo objave (*vahja*) i sunneta Poslanika, ♏, pa kada nisu bili u stanju da joj se suprostave, pribjegli su lažima i potvorama, nastojeći da je prikažu ružnom u očima ljudi, ne bi li na taj način postigli ono što nisu bili u stanju ostvariti dokazima i argumentima… "

Kada nisu bili u stanju da prikrpe svoj kufr, a koji se dosta proširio, i kada nisu bili u stanju potvrditi svoj islam na koji su se pozivali, osim putem lažnih dokumenata i uljepšanih imena, tada su nas optužili da ljude tekfirimo generalno. A svako, bližnji i daljnji, zna da smo od toga čisti. Potvorili su nas i nazvali imenima koje muslimani preziru, poput: haridžija, tekfirdžija, terorista, fundamentalista i njima sličnim. Sve to da bi ljude odvratili od naše *dave* (poziva), da bi ih uplašili i na taj način odvratili od toga da ih ljudi smatraju nevjernicima i odreknu se od njih, njihovih nevjerničkih zakona i mušričkih programa.

U tome su ih svesrdno pomogli ljudi čija su se srca zgrčila od ove mubarek dave. Prsa su im postala tijesna kada su uvidjeli njen napredak, plodove i okuplanje omladine u njenom okrilju, za vrlo kratko vrijeme. Kako i ne bi kad je ona rabbanijje (božanska), mubareke (blagaslovljena), u okrilju nje se smiruju srca i njoj se predaje ispravna fitra.

U tome im još pomaže potvora 'šejhova zablude' i 'neukih pisaca', od kojih se neki lažno pripisuju pravcu selefa. Ispunili su svoje novine i listove upozorenjem na tekfir – tek tako u cjelini, bez podrobnijeg pojašnjenja – iako postoji tekfir koji je šerijatski propis i koji ima šerijatske sebebe (razloge) i posljedice koje iz njega proističu. Napali su daije tevhida lažima, potvorama i izmišljotinama, usmjerivši svoja pera na njih. Iz mržnje i zavisti usmjerili su na čast tih daija svoju mržnju i otrove svojih jezika. S druge strane, svoje knjige su potčinili u odbrani kafira i taguta od vladara. Time su postali preči svojstvu haridžija, koji su napadali pripadnike islama a ostavljali obožavaoce kipova.

Povorci ovih ljudi se priključila druga skupina čiji je cilj dodvoravanje vlastima i ulagivanje njima ne bi li stekli njihovo zadovoljstvo i na taj način dobili koju mrvicu i dar. Počeli su upozoravati na opasnost ove dave, predlažući sistemu način na koji će riješiti taj problem i suprostaviti se davi.

Iz svog ogromnog neznanja misle da su u stanju ugasiti njeno svjetlo. Ne znaju da su obmanuti, jer, njihov cilj je neostvarljiv. O tome nas obavještava Uzvišeni kada kaže:

يُرِيدُونَ أَن يُطْفِؤُواْ نُورَ اللّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللّهُ إِلاَّ أَن يُتِمَّ نُورَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ

"Oni žele ustima svojim utrnuti Allahovo svjetlo, a Allah želi vidljivim učiniti svjetlo Svoje, makar ne bilo po volji nevjernicima.". (Et-Tevba, 32).

Naprotiv oni samo srljaju u propast, kao što kaže Uzvišeni.

وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْأَوْنَ عَنْهُ وَإِن يُهْلِكُونَ إِلاَّ أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ

"Oni zabranjuju da se u Kur'an vjeruje, i sami se od njega udaljavaju, i sami sebe upropaštavaju, a da i ne primjećuju." (El-En'am, 26).

I jedni i drugi koriste posrtaje neke omladine, ili neke riječi početnika i entuzijazista od njih - iako nema skupine niti dave koja u svom okrilju ne obuhvata takve ljude - međutim, te greške uglavnom nestaju traženjem znanja, čitanjem govora učenjaka, preciziranjem osnova i pravila, uslova i prepreka. I pored toga, nisam nijednog dana – a to zna neprijatelj prije prijatelja – laskao u bilo čemu od tih grešaka, niti sam odobravao išta od toga. Ni ja, niti bilo ko drugi od braće u tevhidu koji su ljubomorni na ovu davu.

Takvim greškama sam se odupreo u zatvoru i van zatvora, u puno gradova i različitih mjesta, tako da sam stekao praksu čiji sam sažetak protkao kroz ove redove. Pri tom sam koristio različite metode, shodno situaciji. Nekada sam to činio savjetom, nekada vazom i opomenom, nekada raspravom, a nekada pisanjem i govorom.

Pri tom sam, shodno svojoj mogućnosti, pojašnjavao dokaze Šerijata i govor ehli-sunneta vel džema'ta i oprečnost grešaka te omladine njima. Činio sam to savjetujući sve muslimane općenito, težeći da ova dava ostane neuprljana. Stoga, u ime Allaha sam na putu toga podnio ono na što sam nailazio od napada neznalica, vlasnika šupljeg entuzijazma, zato što ih nisam slijedio i podržao u onome što su im njihovi mozgovi prikazali lijepim, ili zbog toga što sam se suprostavljao tim greškama i posrtajima. Ali, to mi je draže nego li podržavanje tih grešaka - pretjerivanja s jedne i popuštanja s druge strane - koji mogu biti sebeb da se ova mubarek dava okalja ili da to bude razlog neprijateljima ove dave, koji ne razlikuju između početnika i učitelja, između onih koji nose ovu davu i podnose njene poteškoće i onih koji se njoj pripisuju, da ovu davu napadnu pretjerivanjem i tekfirom. Ili pak da je ona (dava), kako oni tvrde, rezultat torture, siromaštva i ćelijskih mišljenja, i ostalih besmislenih praznih tvrdnji koje navode a kojima nastoje okaljati ovu davu i rastjerati ljude od nje.

Ovim nemam namjeru braniti sebe, jer dovoljne su mi riječi Uzvišenog:

إِنَّ اللَّهَ يُدَافِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ

"Allah doista štiti vjernike. Allah, zaista, ne voli nijednog izdajnika nezahvalnika." (El-Hadždž, 38).

To je dio poteškoća ovoga puta na koje smo navikli svoje duše, tješivši ih onima koji su bili bolji od nas. Jer, nema ni jednog vjerovjesnika a da nije bio napadan - on i njegova čast. Stoga, nasljednike vjerovjesnika, ukoliko su iskreni, mora zadesiti dio tog nasljedstva (miraza).

Zato, ja širokih grudi prihvatam one koji se sa mnom ne slažu ili pak nasrnu na mene, *muteevvilin* (tj. koristeći te'vil). Dok god su nosioci ove dave, ja ih neću koriti, da Allah oprosti meni i njima, a On je Najmilostiviji. Ovdje to jasno ispoljavam da bi još više rasrdio Allahove neprijatelje i protivnike ove dave, koji uvijek nastoje da iskoriste nešto od spomenutog i time unesu nered u safovima.

A što se tiče neprijatelja ove dave, ja im to ne halalim, Allah će ih za to obračunati. Ja se jedino Njemu i žalim.

U svakom slučaju, nisam napisao knjigu da bi odbranio sebe već da bi odbranio ovu dragocjenu davu, i molim Allaha da preostali dio života posvetim tome i da mi ukabuli moje djelo. Molim ga da potčini mene i moje potomstvo na radu za ovu davu, i da nas sačuva od toga da branimo sebe ili da se bavimo nečim drugim od bezvrijednih stvari.

Ono na što se trebaju upozoriti oni koji se pripisuju davi tevhida, a koji se svađaju sa svojom braćom - zbog stvari koje se ne poklapaju sa njihovom tvrdoglavošću ili zbog toga što ih njihovi mozgovi ne mogu pojmiti, jeste da su Allahovi neprijatelji i neprijatelji ove dave, iz svog velikog *džehla* (neznanja), davu povezali sa ličnostima, misleći da će dave nestati ako nas zatvore ili ako nas nestane. Jer, čuli smo ih, a čuli su i drugi, kako tvrde da smo mi prvi koji smo došli sa ovom davom ili *fikrom* (ideja, misao) tekfira - kako je nazivaju. Tako tvrde, a nije istina, jer ova dava ima svoje *ensarije* (pomagače), od onih koji su nas pretekli u imanu i potpomaganju vjere, a koji su mnogo bolji od nas.

وَالَّذِينَ جَاؤُوا مِن بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِّلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ

" Oni koji poslije njih dolaze – govore: Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u imanu pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima, Gospodaru naš Ti si zaista blag i milostiv." (El-Hašr,10).

Stoga, to je samo tvrdnja Allahovih neprijatelja i protivnika ove dave.

Međutim, ono što želim reći omladini - a što sam često govorio nekima od njih – jeste, da ukoliko njihov napad bude ograničen isključivo na našu ličnost, a ne na naš poziv u tevhid i odricanje od širka - onda neka napadaju do mile volje. Allah nam je dovoljan i divan je On zaštitnik. A ako će pak taj napad, u očima onih koji ne znaju napraviti razliku između dave i njenih nosilaca, biti napad na ovu mubarek davu i odricanje od nje - tada oprez i samo oprez...

Uz sve to neprijateljstvo koje se danas prema nama ispoljava, kako je svima poznato, pribavlja ljubav Allahovih neprijatelja i približava njima. Stoga, pazi se da se "papiri" ne pobrkaju. Koliko sam samo vidio ljudi slabog imana, koji se žele sačuvati njihove srdžbe i steći njihovo zadovoljstvo odricanjem od nas. Traženje zadovoljstva Allahovih neprijatelja i približavanje njima izražavanjem neprijateljstva prema muvehhidima je stvar koja se mora izbjegavati, a Allah zna izdajničke oči i ono što prsa kriju. A onaj ko nema jaku ambiciju da se priključi ovoj skupini u potpomaganju ove vjere ili se plaši da se njoj priključi i potpomogne im, makar dovom, neka ih bar ne ostavlja na cjedilu i neka im ne ispoljava neprijateljstvo. Pusti karavanu neka ide...

Svjestan sam da ponekad oduljim i budem žestok i grub kada negiram pojedine greške, ali to je zbog opasnosti tih grešaka i njihovih loših posljedica, stoga situacija ponekad zahtjeva žestinu i odlučnost prilikom njihova negiranja. Međutim, ta žestina nas ni u kom slučaju ne navodi da prelazimo Allahove granice i odreknemo se počinioca tih grešaka, iako takvima ne laskamo i odričemo se od njihovih grešaka. Od toga se apsolutno ne ustručavamo, pa makar nam to drugi negirali. Kako da se ustručavamo kad Uzvišeni naređuje našem uzoru i primjeru Poslaniku, ♏, pa kaže:

وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ * فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ

"I budi ljubazan prema vjernicima koji te slijede! A ako te ne budu poslušali, ti reci: 'Ja se odričem od onoga što vi radite.'" (Eš-Šu'ara', 215-216).

U ovoj božanskoj naredbi Uzvišeni je spojio između milosti prema muslimanima, a od nje je i vođenje računa o njihovim pravima i susztezanje od činjenja zuluma njima, s jedne, i odlučnosti i odricanja od njihovih grešaka koje mogu biti na račun vjere ili se njoj pripisati, s druge strane. Zato ostaje istina i briga o blistavom licu ove dave. A očuvanje ovog uzvišenog tevhida je najvažnija stvar kada dođe do oprečnosti koristi (*el-mesalih*). On (tevhid) nam je draži od svih stvorenja. Koliko puta je pridržavanje ovog mog pravila naljutilo braću blisku meni, pa sam rekao:

Ako Milostivi nije srdit
Onda se na srdžbu stvorenja ne obazirem

U svakom slučaju, ako se žestinom želi spriječiti onaj koji griješi i skreće s Pravog puta i uputa takvog ka istini, onda je žestina u takvoj situaciji poželjna. Tada je žestina, kao što kaže šejhul-islam: "Od koristi (*el-mesalih*) mu'mina, kojom Allah popravlja jedne drugima. Vjernik vjerniku je poput ruku, pere jedna drugu. Ponekad se prljavština ne može odstraniti osim uz dozu grubosti, ali ona prouzrokuje čistoću i nježnost radi kojih minula grubost nakon toga biva pohvalna.". Žestina je tada poput gorka lijeka čiju gorčinu bolesnik trpi i podnosi nadajući se ozdravljenju. A davno je rečeno: "Ko te upućuje (na grešku) taj ti pomaže, ko te savjetuje taj te budi (iz gafleta), ko ti pojasni – pa makar i u žestini – taj te savjetuje i lijepo postupa, a ko te

upozorava i upućuje taj te savjetuje i ne uskraćuje." A običan svijet kod nas kaže: "Ko te rasplače i nad tobom plače bolji ti je od onoga koji te zasmijava i sa tobom ismijava." Stoga, takva žestina i grubost je poželjna, jer je njen cilj popravka stanja muslimana, pojašnjavanje istine i upozoravanje na greške. Sve to uz vođenje računa da se ne oskrnavi njihovo pravo u islamu i da im se ne nanosi nasilje i zulum, niti se smije prigovarati zbog sumnje i potvarati ih za ono što nisu rekli, kao što to neki čine pod isprikom grubog postupka prema griješnicima ili njihova sprječavanja od loših djela, i ostale isprike koje spominju ne zadržavajući se kod Allahovih granica. Pored toga, mi nismo - kada smo govorili o greškama u tekfiru, gdje smo bili žestoki - spominjali imena niti smo spominjali pojednice i skupine. Ovi listovi nisu upućeni određenim pojedincima već je njihov cilj opća korist i savjet.

U ovim listovima sam, također, pojasnio da omladina koja se poziva na davu tevhida - pored posrtaja i grešaka određenih pojedinaca od njih - u njima zasigurno ima hajra, zbog tevhida kojeg nose i javnog odricanja od širka i neprijatelja ove dave, koji se ne stide javnog odricanja dave tevhida i njenih pripadnika a u isto vrijeme svoj život su potrošili pišući u odbrani taguta i sprječavanju tekfiranja istih. To je opće poznata stvar kojoj ne može prigovoriti osim inadžija. A najbolji dokaz tome su njihove štampane knjige, koje se uglavnom dijele besplatno.

Stoga, zaista je zulum i nepravda izjednačiti nedjela takvih ljudi čiji je sebeb uglavnom strast, dunjaluk i dodvoravanje vladarima da bi sebi obezbjedili bezbjednost i spas, sa posrtajima omladine čiji je sebeb uglavnom ljubomora na Allahovu vjeru, želja da se pomogne Allahova vjera i srdžba kada se krše njene granice. Posrtaji omladine koja se poziva na tevhid, ako ih i bude, pa ih žestoko osporimo, da bi time sačuvali ovu mubarek davu i njene sljedbenike, se ne mogu porediti sa devijacijama gore spomenutih...

Zatim, ti posrtaji omladine se tope u moru tevhida kojeg nose i radi kojeg troše svoje živote, pozivajući njemu i trpeći raznorazne neprijatnosti na putu njegova uzdizanja i pobjede. Jer, tevhid je najčvršća spona kojom Allah razdvaja dobro od lošeg i svoje prijatelje (evlija') od prijatelja taguta. Tevhid je osnova vjere bez koje nema spasa. On je Allahovo pravo kod ljudi, a tas u kojem se on nađe preovladava nad tasom desetina spiskova ispunjenim greškama i lošim djelima...

Ovom knjigom želim pojasniti onome koji pita, a i drugima, moje odricanje i odricanje moje braće *muvehhida*, pomagača ove dave u svakom mjestu, od optužbe pretjerivanja u tekfiru.

Koristim priliku da upozorim omladinu kojom vlada entuzijazam (*hamas*) a koji su početnici na ovom putu, one čije se znanje nije učvstilo, koji još uvjek nemaju pregleda u davi i precizirane mesele i pravila. To činim kao savjet Allahovoj vjeri i svim muslimanima općenito, predstavljajući ovu cijenjenu davu u njenom pravom, blistavom, mubarek licu. Allaha molim da mi ukabuli i da knjigu učini od koristi muslimanima.

Knjiga sadrži:

- Ovaj predgovor

1. Prvo poglavlje koje upozorava na pretjerivanje u tekfiru, u kojem sam ujedno pojasnio da tekfir taguta i njihovih štićenika ne spada u pretjerivanje.
2. Drugo poglavlje o uslovima, preprekama i uzrocima tekfira, da bi se omladina poučila i precizirala mes'ele.
3. Treće poglavlje o jako proširenim greškama u tekfiru, što ujedno predstavlja praksu teorije koja je prethodila u prethodnom poglavlju.
4. Četvrto poglavlje sadrži općeniti prikaz stanja haridžija i odricanje muvehhida od njihove

akide. Pojasnio sam da su neprijatelji tevhida najsličniji haridžijama.
5. I na kraju, završetak i vesijjet o ustrajnosti na putu spašene skupine, uz ispoljavanje vjere i izvršavanja Allahovih naredbi, bez ikakvog pretjerivanja i devijacija u tome, pa makar to bilo oprečno ćejfu svih ljudi.

Knjigu sam nazvao "*Poslanica Džifr da pretjerivanje u tekfiru vodi u kufr*" ili "*Poslanica Selasinijja o upozorenju na greške u tekfiru*". Nazvao sam je tim imenom zbog toga što sadrži 33 greške u tekfiru.

Prije nego li krenem sa pisanjem onoga što sam naumio, napominjem na stvar koja je poznata svakom pametnom, a veže se za stanje zatvora i nestabilnosti njegovih prilika, zatim manjkavost izvora i važnih knjiga u zatvoru, a prije svega toga nisam sačuvan od greške. Stoga se izvinjavam za svaki propust i nemarnost ukoliko ih bude... Ja sam najsretniji kada se povratim od svoje greške kada je uvidim, i kada slijedim istinu koju vidim, a iskreni savjetnici su uvjek dobro došli.

Hvala Allahu na početku i kraju
On mi je dovoljan i divan je On zaštitnik

Napisao: Ebu Muhammed Asim el-Makdisi

Zatvor Džifr, ramazan 1419. god. od hidžre Poslanika, alejhis-salatu ves-selam.

Gospodaru moj, Ti koji štitiš islam i njegove sljedbenike, učvrsti nas u islamu sve do dana u kojem ćemo Te sresti.

PRVO POGLAVLJE

UPOZORENJE
NA PRETJERIVANJE U TEKFIRU

UPOZORENJE NA PRETJERIVANJE U TEKFIRU

Znaj, Allah podario tebi i meni korisno znanje i rad po njemu, da je mes'ela tekfira, kao šerijatski propis, od propisa vjere, veoma važan i nephodan, jer se za njega veže veliki broj mesela i propisa. Međutim, on je isto tako veoma opasna tema, jer se za njega veže veliki broj posljedica na dunjaluku i ahiretu. Neki su, zbog nemara u njegovoj spoznaji, posrnuli i zalutali. Tekfir je "prva mes'ela od velikih, osnovnih mesela oko kojih je nastao spor u ummetu, a to je prijetnja (el-vei'd)", kako to spominje šejhul-islam Ibn-Tejmijje. I kaže isto tako: "Znaj da mesele tekfira, tefsika (proglašavanje osobe fasikom), spadaju u mesele imena i propisa za koje se veže prijetnja (el-vei'd) i obećanje (el-va'd), na dunjaluku i ahiretu. Sa njima su povezane mesele prijateljevanja (el-muvalat), i mržnje (el-muadat), ubistva, sačuvanost krvi i tako dalje. Jer, Allah, je obavezao Džennet vjernicima a zabranio ga nevjernicima, i to spada u nepromjenljive propise u svakom mjestu i vremenu."

I kaže: "Greška u davanju imena imana nije poput greške u nekom novonastalom imenu, niti poput greške u ostalim imenima. To je zbog toga što se dunjalučki i ahiretski propisu vežu za ime imana, islama, kufra i nifaka."

I kaže isto tako: "Govor ljudi o ovom imenu i pojmu je opširan iz raloga što je on osovina vjere za koju se vežu propisi. Nema većeg imena za koje se veže sreća i propast, hvala i kuđenje, nagrada i kazna, od imena imana i kufra. Stoga, ova osnova se naziva meselama imena i propisa."

Onaj ko promotri temu tekfira, u knjigama fikha, jasno će vidjeti povezanost velikog broja mesela koje se vežu za njega, i uvidjeće važnost ove teme i njenu opasnost.

Uzmi na primjer stanje vladara i propisa koji se vežu za njih:

- Obaveza je prijateljstva i ljubavi prema vladaru koji je musliman. Obaveza je pomognuti takvog vladara i biti mu pokoran. Nije dozvoljeno ustajati protiv njega, osim ako ne vidimo jasan i očit kufr. Dozvoljeno je klanjati za takvim vladarem i boriti se sa njim, bez obzira bio on (vladar musliman) dobar ili zao, dok god bude u okrilju islama i sudio Allahovim Šerijatom. Vladar musliman je *velijj* (staratelj) onome ko nema staratelja.

- S druge strane, vladar koji je nevjernik, nije mu dozvoljeno dati prisegu, nije dozvoljeno pomagati ga niti prijateljevati sa njim i voljeti ga. Namaz za njim nije dozvoljen niti parničenje pred njim. Njegovo starateljstvo nad muslimanom je neispravno. Musliman nije dužan da se pokorava takvom vladaru, naprotiv, obavezan je svrgnuti ga ili pak raditi u nastojanju da ga smjeni i uspostavi vladara koji je musliman.

Iz toga proizilazi kufr onoga ko ga voli i pomaže njegov kufr ili njegove kafirske zakone, ili ih pak štiti ili saučestvuje u jačanju tih zakona, ili ih propisuje i sudi po njima, poput sudija i njima sličnih.

- Zatim, u propisima starateljstva, kafir ne može biti staratelj muslimanu, tako da kafir ne može biti namjesnik ili sudija muslimanima. Ne može im biti imam u namazu niti može biti staratelj muslimanki prilikom sklapanja braka. Isto tako, gubi pravo *hadane* (starateljstva nad djecom muslimana) i *vasijjeta* u imetku jetima i tome slično.

- U propisima braka, nije dozvoljeno oženiti kafira sa muslimankom, niti kafir može biti *velijj* (staratelj) muslimanki prilikom sklapanja braka. A ako se musliman oženi muslimankom a zatim se odmetne od vjere brak postaje neispravan i obaveza je razdvojiti ih.

- U propisima nasljedstva (miraza), različitost vjere je faktor koji utiče na zabranu nasljeđivanja kod većine učenjaka.

- U propisima krvi i odmazde, ne ubija se musliman ako ubije kafira niti se za ubistvo kafira el-harbija (protiv koga se ratuje) ili murteda, bez obzira da li ubistvo bilo namjerno ili nenamjerno, veže *keffaret* (otkup) niti krvarina. Što nije isti slučaj kada je riječ o muslimanu.

- U propisima dženaze, ne klanja se dženaza nevjerniku, ne gasuli se niti se zakopava u muslimansko groblje. Nije dozvoljeno moliti za oprost njemu niti stajati nad njegovim grobom, što nije isti slučaj sa muslimanom.

- U propisima sudstva, nije ispravno namjesništvo kadije koji je kafir. Nije dozvoljeno da kafir svjedoči protiv muslimana. Isto tako, nije dozvoljeno parničiti se pred kadijom koji sudi nevjerničkim zakonom. Njegove odluke se ne sprovode niti se za njih vežu ikakve posljedice.

- U propisu borbe pravi se razlika između borbe protiv kafira, mušrika i murteda i borbe protiv muslimana grješnika i buntovnika. Kod ovih zadnjih ne goni se onaj koji pobjegne niti se ubijaju ranjeni. Njihova imovina se ne uzima kao plijen niti njihove žene kao roblje, što nije isti slučaj kada je riječ o nevjernicima. Osnova u imetku muslimana, njegove časti i imetka jeste sačuvanost (*'ismet*), dok je osnova kod nevjernika dozvoljenost, osim ako se zaštiti na taj način što mu neko od muslimana da zaštitu, i tome slično.

- U propisima ljubavi (*el-vela'*) i mržnje (*el-bera'*), obaveza je voljeti muslimana i nije dozvoljeno odreći se njega u cjelini već se odričemo od njegova grijeha. Zabranjeno je voljeti kafira ili pomagati ga protiv muslimana ili mu ukazivati na slabost muslimana. Obavezna je mržnja nevjernika i odricanje od njega.

I tako dalje ostali šerijatski propisi koji se vežu za ovu jako bitnu stvar. A ovo što smo naveli je samo kap iz mora kojom smo htjeli navesti primjer i upozoriti na ozbiljnost mes'ele. Dokazi za gore spomenuto su poznati i nalaze se u fikhskim i ostalim knjigama.

Ko ne napravi razliku između kafira i muslimana pobrkaće stvari u gore spomenutim meselama vjere. Možeš samo zamisliti kolika je šteta (mefseda) i munker ukoliko dođe do miješanja propisa muslimana i kafira u gore navedenim prijmjerima. Spominjući dio toga Uzvišeni kaže:

إِلاَّ تَفْعَلُوهُ تَكُن فِتْنَةٌ فِي الأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ

"Ako tako ne postupite nastaće fitna i veliki nered na Zemlji" (El-Enfal 73).

Danas je očevidno da su se stvari pomutile i da je došlo do remećenja vage u ovim a i drugim meselama Šerijata kod velikog broja onih koji se smatraju muslimanima. Razlog toga je nemarnost velikog broja njih, nedovoljno ulaganje truda u spoznaji ovog važnog šerijatskog propisa i ne pravljenje razlike između muslimana i nevjernika, što se jasno odražava u njihovim postupcima u propisima vezanim za muamelat (međusobno poslovanje), ibadat, muvalat (prijateljevanje) i muadat (neprijateljstvo). Uzvišeni Allah je jasno podvojio između vlasnika imana i vlasnika kufra, u propisima dunjaluka i ahireta. Tu razliku je potvrdio na puno mjesta u svojoj knjizi, pa tako kaže:

لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ

''Nisu jednaki stanovnici džehennema i stanovnici dženneta'' (El-Hašr 20).

I kaže Uzvišeni, negirajući onima koji su izjednačili između ove dvije skupine i pomiješali njihove propise,

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ *أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ

''Zar ćemo muslimane sa nevjernicima izjednačiti, šta vam je, kako rasuđujete'' (El-Kalem 35-36).

I kaže Uzvišeni:

أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَاسِقًا لَّا يَسْتَوُونَ

''Zar da vjernik bude isto kao neposlušnik (fasik)? Ne, oni nisu jednaki '' (Es-Sedžda 18).

I kaže isto tako:

لاَّ يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيثِ

''Ružno i lijepo nije isto makar te iznenađivalo mnoštvo onoga što je ružno'' (El-Maide, 100).

I kaže Uzvišeni:

لِيَمِيزَ اللّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ

''Da bi Allah dobre od nevaljalih razdvojio'' (El-Enfal, 37).

Allah, subhenehu ve teala, želi da odvoji dobro od lošeg, i svoje prijatelje (evlija') od neprijatelja, kako u propisima dunjaluka tako u propisima ahireta. A oni koji slijede svoje prohtjeve, od obožavalaca laičkih zakona, žele da poistovjete između ove dvije skupine, zato su poništili bilo koji uticaj vjere, u podvajanju ljudi, iz svojih zakona i dokinuli vjerske kazne. Na taj način su odstranili Allahove haddove (šerijatski precizirane kazne), a u prvom redu kaznu riddeta (otpadništva). Izjednačili su muslimane i nevjernike u krvi, časti, imetku i ostalim propisima i poništili šerijatske propise koji se vežu za kufr i riddet. Govor o ovoj temi je dug ali ono u što nema sumnje jeste da je sebebom toga nastao veliki fesad i nered u gradovima i među ljudima, a čije katastrofalne posljedice i zlo zna samo Allah, azze ve dželle. Dio toga smo pojasnili u našoj knjizi *Kešfu ennikab an šeriati el gab*. Međutim, nije se ni čuditi takvim djelima od strane onih koji su napustili vjeru i bacili se u nevjrnička naručja. Upravu su predali svojim miljenicima koji su rascjepkali muslimanske zemlje i doveli te iste na stolicu odgojivši ih u svojim naručjima i zadojivši ih svojim kufrijatima.

A ko je mrtav poniženje mu lahko pada

Jer mrtvoga rana ne boli

Ali je čudo da se to desi od strane onih kiji se pozivaju na ovu vjeru i davu. Kako je kod njih mogla da izumre razlika između muslimana i nevjernika, kako su izgubili furkan (razdvajač) između Allahovih štićenika i štićenika šejtana? To je zbog toga što su zanemarili propis tekfira, zbog okretanja glave od njegova izučavanja i nepoimanje propisa činjeničnog stanja u kojem žive. Zbog nepoznavanja propisa vladara koji kontroliraju to stanje, njihovih pomagača i štićenika. Stoga je većina njih postala vojska taguta i njegovi iskreni podanici. Jer, u čemu je problem?? Ti vladari su u njihovim očima muslimani.

S druge strane napadaju svakog muvehhida, daiju i mudžahida koji se suprostavi tim tagutima ili zasuče rukave nastojeći da ukaže na njihovu laž i upozori muslimane na njihove zakone, kufrijate i batil i pozove ih (muslimane) da se klone i odreknu njihova širka i

propisivanja zakona, o kojima Allah nije objavio nikakva dokaza.

Tada su oni, kojima je Allah uskratio besiret (uvid) i furkan (razdvajač) istine od neistine u propisima muslimana i kafira, a to zbog toga što su zanemarili izučavanje najvažnijih mesela - imana i kufra, zasukali rukave ispoljavajući neprijateljstvo muvehhidima. Usmjerili su na njih sve što posjeduju, od laži i potvora. Napadaju na njihovu čast i na svaki način odvraćaju od njihove dave, praveći im nered i smutnju. Zbog svojih djela ne osjećaju nikakvu neprijatnost, jer se oni time – kako tvrde – približavaju Allahu, tebareke ve teala. Jer, ti muvehhidi su u njihovim očima haridžije o kojima je Poslanik, ♏, rekao: *''Ako ih zateknem ubiću ih poput Ada''*. A oni su (tj. muvehhidi) zasigurno *''Najgori ubijeni pod nebeskim svodom''*, i *''Najgora stvorenja najgore ćudi''*, i oni su, zasigurno, *''Džehennemska paščad''*. Stoga nema nikakvog problema, kod njih, da sarađuju sa tagutima ili da ih savjetuju kako bi njih dokrajčili. Taguti i njihovi pomagači su muslimani griješnici!! Suzdržavaju se iz "bogobojaznosti" od njihova tekfira, čak i od njihova ogovaranja!! Dok su muvehhidi novotari i otpadnici. Nema oklijevanja niti bogobojaznosti kada su oni u pitanju, jer, bidat je, shodno osnovama ehli-sunneta, opasniiji i gori od grijeha (masijeta).

Ovim osnovama, koje su daleko od puta selefa, izvitoperenim uzimanjem šerijatskih tekstova u tmini i sljepilu od činjeničnog stanja tih vlasti, te omalovažavajući i okrećući glave od propisa tekfira, postali su prijatelji tagutima i njihovim ensarijama (pomagačima) a neprijatelji mu'minima i muvehhidima. Ostavili su obožavaoce kipova a napali sljedbenike islama.

Neispravno shvatnje osnova, uz nepoznavanje činjeničnog stanja, bez sumnje povlači za sobom njihovo prakticiranje u ograncima (furu') i prouzrokuje zabludu i skretanje sa pravoga puta. Stoga su haridžije, kako kaže Abdullah ibn Omer, ajete koji su objavljeni povodom nevjernika spustili na vjernike, dok su ovi, ajete koji se odnose na vjernike i muvehhide spustili na nevjernike i mulhide (bezbožnike). Stoga je najveća pronevjera - u koju su upali pojedinci, od kolovođa zablude, koje je puno omladine uzelo kao uzor, a koji su skrenuli s pravog puta, zalutali i druge vode u zabludu - pronevjera emaneta. To na taj način što općenito upozoravaju na propise tekfira i odvraćaju omladinu od izučavanja ovog poglavlja, smatrajući to fitnom na koju treba upozoriti u cjelini.

Njihov najbolji šejh na kojeg se upiru prsti, pita one koje tekfire vladare pa kaže: "Čime ćete se okoristiti, s praktične strane, ako pretpostavimo da su ovi vladari kafiri kufrom riddeta?" A drugi kaže: "Ovi koji sude vladarima da su navjernici, šta će im koristiti to što su ih proglasili nevjernicima?" Da bi na kraju rekao: "Stoga, koja je fajda od širenja i obznanivanja (tekfira vladara) osim širenja fitne...? Ovaj govor šejha je jako dobar. "

Zatim se to štampa i dijeli na desetinama i stotinama knjiga. Knjige koje upozoravaju općenito na tekfir se uglavnom dijele besplatno, što sve ide u korist odbrane današnjih taguta i njihovih pomagača a na štetu onih koji takve napadaju od muvehhida i mudžahida koji troše svoje živote i ulažu svoje duše u borbi protiv mušrika i njihovih zakona, da bi time pomogli Allahov čist Šerijat i uspostavili rad po njemu.

Pročitao sam na desetine knjiga napisanih na tu temu od strane onih koji nas ostavljaju na cjedilu i koji ljude obmanjuju, upozoravaju omladinu općenito (bez pojašnjenja) na tekfir, a tekfir je šerijatski propis koji ima svoje razloge, uvjete, prepreke i posljedice, tako da se ne smije odvraćati od izučavanja njegovih propisa. Primjer tekfira jeste primjer ostalih šerijatskih

propisa. Spomenuli smo neke od posljedica koje nastaju zanemarivanjem izučavanja tekfira i ukazali na povezanost ovog propisa sa ostalim meselama i propisima u raznim poglavljima vjere. Izučavanje ovog poglavlja predstavlja glavni faktor pravljenja razlike između puta mumina i puta zlikovaca. Onaj ko ga zapostaviti pomiješaće put vjernika sa putem kafira, pomiješaće istinu sa batilom i biće mu uskraćen furkan i besiret u najvažnijim poglavljima vjere. Kaže Ibn-Kajjim, rahimehullahu teala, u poglavlju pod naslovom 'jasno pravilo': “Kaže Uzvišeni

وَكَذَٰلِكَ نفَصِّلُ الآيَاتِ وَلِتَسْتَبِينَ سَبِيلُ الْمُجْرِمِينَ

"Tako mi u detalje pojašnjavamo dokaze da bi put nevjernika bio očigledan" (El-En'am, 55).

I kaže Uzvišeni

وَمَن يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَى وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّى وَنُصْلِهِ جَ هَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا

"Onoga koji se suprostavi Poslaniku, nakon što mu pravi put bude jasan, i koji pođe putem koji nije put vjernika, pustićemo da čini šta hoće, i bacićemo ga u džehennem, a užasno je on boravište" (En-Nisa' 115).

Uzvišeni Allah je u svojoj knjizi detaljno pojasnio put vjernika i put nevjernika, svršetak prvih detaljno i svršetak drugih detaljno. Pojasnio je djela prvih detaljno i djela drugih detaljno, štićenike (evlija') prvih i štićenike drugih. Pojasnio je uspjeh kojeg je podario vjernicima a propast nevjernicima, zatim razloge radi kojih je prvima dao uspjeh a drugima propast. Obije stvari je Uzvišeni jasno pokazao, razotkrio i pojasnio najjasnijim obrazloženjem. Tako da ih besiret (vid srca) vidi kao što oči vide svjetlo i mrak.

Oni učeni o Allahu, Njegovoj knjizi i vjeri, su detaljno spoznali put vjernika i isto tako put nevjernika, tako da su im oba puta postala jasna kao što je putniku jasan put koji ga vodi njegovom cilju i put koji ga vodi njegovoj propasti. Stoga su oni najučeniji ljudi, najkorisniji i najiskreniji u savjetu njima. Oni su ti koji upućuju i ukazuju. Zbog toga su se ashabi istakli nad svima onima koji će doći poslije njih do Sudnjeg dana. Odrasli su na putu zablude kufra i širka, putu koji vodi ka propasti pa ga dobro spoznali. Zatim im je došao Poslanik, ♏, i izveo ih iz tih tmina na uputu i jasan Allahov put. Izašli su iz potpune zablude u potpuno svjetlo, iz širka u tevhid, iz džehla u znanje, iz zablude na uputu, iz zulma u pravdu, iz zbunjenosti i sljepila u uputu i besiret. Spoznali su vrijednost onoga što su stekli i bezvrijednost onoga u čemu su bili, jer suprotnost jedne strane ukazuje na drugu. Tada im se još više povećala želja i ljubav prema onome što su stekli i mržnja i prezir spram onoga što su ostavili. Postali su ljudi koji najviše vole tevhid, iman i islam, i najviše preziru ono što je suprotno njima. Spoznali su oba puta detaljno.

Što se pak tiče onih koji su došli nakon ashaba, neki među njima su odrasli u islamu, nisu spoznali onaj drugi put tako da im se u nekim detaljima pomiješao put vjernika sa putem nevjernika. A greška se dešava kada se slabo poznaju ova dva puta ili jedan od njih, kao što kaže Omer ibn Hattab "Spone islama će se rušiti jedna za drugom kada u islamu odrastu oni koji nisu spoznali džahilijjet". Ovo ukazuje na potpunost Omerova znanja, ⍓. Zato onaj ko ne spozna put nevjernika i ne bude mu jasan, pomisliće da je neki od njihova puta put vjernika, a to se već desilo u ovom ummetu u puno stvari iz oblasti akide, znanja i djela (rada). Neke stvari koje su od puta zlikovaca, nevjernika i neprijatelja poslanika svrstali su ih, oni koji nisu znali da su od njihova puta, u put vjernika i pozivali njima proglašavajući nevjernicima one koji se s njima ne slažu, uz ohalaljivanje onoga što je zabranio Allah i Njegov Poslanik. To se desilo kod većine novotara: od džehmija, kaderija, haridžija i njima sličnim, koji su ismislili novotariju a zatim

tekfirili one koji se sa njima ne bi složili" Završen citat.

Zatim je Ibn-Kajjim pojasnio da se ljudi po ovom pitanju dijele na 4 vrste. "Jedna skupina koja nije spoznala ni jedan od ova dva puta, takvi su putu nevjernika najprivrženiji. Druga skupina koja je posvetila pažnju spoznaji puta vjernika ali ne i suprota puta.Treća skupina koja je spoznala put zla, novotarije i kufra detaljno a put vjernika općenito. I treća skupina kojoj je put nevjernika i put vjernika potpuno jasan u detalje, teoretski i praktično, takvi ljudi su najučeniji." Završen skraćeni citat iz knjige "El fevaid" od Ibn-Kajjima, (pogledaj 108 str pa naviše).

Ovo što smo spomenuli, u početku ovog poglavlja, je u stvari uvod u temu o kojoj ćemo govoriti. To smo spomenuli da ne bi bili poput onih koji su istinu pomiješali sa nestinom i počeli upozoravati na tekfir u cjelini. Naš cilj nije da upozorimo na tekfir, već, kako smo to naslovili, da upozorimo na pretjerivanje u tekfiru.

Dakle, jedna skupina je nemarna po pitanju ovog šerijatskog propisa, okreću glave od njegova izučavanja i upozoravaju na njega u cjelini. Uplašili su omladinu da se njemu makar i približe, što je prouzrokovalo posljedice koje smo već spomenuli.

Druga skupina je uzvratila pretjerivanjem po pitanju ovog propisa bez znanja i besireta. Usmjerili su sablje tekfira na ummet Muhammeda, ♏, bez šerijatskih pravila i bez bogobojaznosti i straha od Allaha.

A Allahova vjera je između onih koji u njoj pretjeruju i onih koji u njoj popuštaju. Niti je sa ovim prvim u njihovom pretjerivanju niti sa drugim u njihovom popuštanju. A spašenoj i potpomognutoj skupini koja bdi nad Allahovom vjerom ne škodi suprostavljanje onih koji im se suprostave niti onih koji ih na cjedilu ostave, sve do Sudnjeg dana. Pripadnici te skupine su oni za koje je Allah upozorio da se slijedi neki drugi put mimo njihova pa kaže:

وَمَن يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَى وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّى وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا

"Onoga koji se suprostavi Poslaniku, nakon što mu pravi put bude jasan, i koji pođe putem koji nije put vjernika, pustićemo da čini šta hoće, i bacićemo ga u džehennem, a užasno je on boravište" (Nisa' 115).

Ko je mimo njih (spašene skupijne), taj je nemaran a ko je iznad njih taj pretjeruje. Jedna skupina je zaostala za njima pa su postali labavi, dok se druga skupina uzdigla iznad njih pa su pretjerali, a oni su (pripadnici spašene skupine), između njih na pravom putu."

Jedna skupina šerijatskih tekstova upozorava i zabranjuje općenito na pretjerivanje u vjeri.

- Bilježi imam Ahmed (1/347,215), Nesai, Ibn-Madže i ostali da je Poslanik, ♏, rekao: *"Boj te se pretjerivanja u vjeri, zaista je one prije vas uništilo njihovo pretjerivanje u vjeri."*

- Bilježi Taberani i ostali da je Poslanik, ♏, rekao: *"Dvije vrste ljudi iz mog ummeta neće imati udjela u mom šefa'atu: vladar tiranin, nasilnik i svako onaj ko pretjeruje."* Hadis je dobar-hasen.

Dok druga skupina šerijatskih tekstova, a njih je puno, eksplicitno upozorava onoga ko pretjeruje u tekfiru i zastrašiva svakoga ko prekrši Allahove granice po pitanju tekfira.

- Bilježi Buharija u svom "Sahihu" u knjizi o edebu poglavlje "Ko protekfiri svoga brata, bez te'vila, onda je on kao što je rekao". Od Ebu-Hurejre, ⍓, se prenosi da je Allahov Poslanik,

♏, rekao: *"Kada čovjek kaže svome bratu o kafire, jedan od njih dvoje je to stekao."*

- Od Sabita ibn Dahhaka se prenosi da je Allahov Poslanik, ♏, rekao: "*Ko se zakune milletom (vjerom) mimo islama onda je kao što se i zakleo (tj. pripadnik te vjere kojom se zakleo), ko ubije sebe biće kažnjavan u džehennemskoj vatri predmetom kojim se ubio. Prokleti vjernika je kao ga ubiti, a ko optužiti vjernika kufrom kao da ga je ubio* ".

- I bilježi (Buharija) isto tako u svom "Sahihu" u poglavlju o zabranjenom kuđenju (psovci) i prokletstvu, od Ebu-Zerra, ⍓, da je čuo Allahova Poslanika, ♏, da je rekao: "*Neće nijedan čovjek napasti drugog fiskom ili kufrom a da se neće vratiti na njega ako onaj kojeg je napao nije takav."*

- Bilježi Muslim u svom "Sahihu" u poglavlju imana od Ebu-Zerra, ⍓, također, da je čuo Allahova Poslanika, ♏, da je rekao: "*Svaki čovjek koji pripiše sebe nekom drugom mimo njegova oca, čini kufr. Onaj koji tvrdi da mu nešto pripada a nije njegovo, nije od nas i neka pripremi sebi mjesto u Džehennemu. I ko čovjeka optuži kufrom ili kaže:* '*O Allahov neprijatelju*'*, a on nije takav, onda se to vraća na njega.*"

- Bilježi hafiz Ebu-Jala od Huzejfe ibn Jemana ⍓, da je rekao: Rekao je Allahov Poslanik, ♏: *"Ono čega se za vas bojim jeste čovjek koji uči Kur'an, tako da se na njemu vidi radost zbog toga, i odjeva se odjećom islama, pa ga zatim zadesi ono što Allah hoće, pa on napusti Kur'an i baci ga za svoja leđa i nasrne sabljom na svog komšiju optužujući ga da je mušrik."* Rekao sam: "O Allahov Poslaniče, ko je preči širka, optužitelj ili optuženi? Pa je odgovorio: "*Optužitelj."*

Ovu predaju je spomenuo i Hafiz Ibn-Kesir kod tumačenja Allahovih riječi

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ الَّذِيَ آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا فَانسَلَخَ مِنْهَا فَأَتْبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْغَاوِينَ

"I Obavijesti ih o onome kome smo dokaze naše dali, ali se on od njih udaljio pa ga je šejtan dostigao, i on je zalutao" (El-Earaf, 175).

Predaju, kako stoji u "Medžmeu ez-zevaid" 5/228, isto tako spominje i Taberani u "Kebiru" i "Sagiru", od Muaza ibn Džebela, ⍓, merfuan sa dužim tekstom. Međutim, predaja dolazi putem Šehra ibn Havšeba oko čijih hadisa se ulema razilazi, neki prihvataju njegove hadise dok ih drugi odbacuju.

Ove vjerodostojne predaje prijetnje i upozorenja utiču na one koji su razumom obdareni da budu oprezni po pitanju svoje vjere najvećim oprezom. Jer, bukvalno značenja ovih tekstova ukazuje da je onaj ko protekfiri muslimana, kojeg nije protekfirio Allah i Njegov Poslanik, postao nevjernik, a to je ogromna prijetnja. To je zbunilo ulemu, stoga su po pitanju ovih hadisa spomenuli nekoliko te'vila (tumačenja). Tako neki kažu da onoga ko se navikne na ovaj veliki grijeh i drzne se na njega to vodi kufru, ili će mu završetak biti kufrom. Jer, grijesi vode kufru, veliki od njih prije malih, a onaj ko omalovažava velike grijehe to će ga dovesti do činjenja uzroka kufra. Na ovo značenje smo ukazali kada smo knjigu naslovili "... da pretjerivanje u tekfiru vodi u kufr." Nevevi, rahimehullah, je u komentaru Muslima spomenuo zbunjenost nekih učenjaka po pitanju ovih hadisa, to s toga što je pravac sljedbenika istine, ehli-sunneta vel džema'ata, da se musliman ne tekfiri zbog grijeha, a u te grijehe spada i govor čovjeka svom bratu 'o kafire', pod uslovom da time ne cilja neispravnost vjere islama. U tumačenju tih hadisa Nevevi je spomenuo pet odgovora:

"-Prvo, da se odnosi na onoga ko ohalali tekfir muslimana. Takav čini kufr.

-Drugo, značenje hadisa je da se na njega (onog koji optužuje kufrom) vraća grijeh tekfira njegova brata.

- Treće, da se odnosi na haridžije koji tekfire vjernike. Ovo mišljenje prenosi kadi Ijad od imama Malika ibn Enesa, rahimehullah.

- Četvrto, značenje hadisa je da ga takav postupak vodi kufru, jer, grijesi vode kufru i bojati se je za onoga koji ih često čini da će ga na kraju odvesti u kufr.

- Peto, da se njemu vraća njegov tekfir tj., ne vraća se suština kufra već se vraća tekfir, jer je učinio svoga brata vjernika nevjernikom. A to je kao da je protekfirio sebe, to zbog toga što je on ili protekfirio onoga koji je poput njega, ili zbog toga što je protekfirio onoga koga ne tekfiri osim onaj koji je kafir, vjeruje u neispravnost dini islama. A Allah najbolje zna." Završen citat, skraćeno iz knjige "Komentar Muslima".

Treće mišljenje, koje se prenosi od imama Malika, Nevevi je ocijenio slabim pod izgovorom da haridžije svojom novotarijom nisu postali nevjernici kod većine učenjaka. Ibn-Hadžer je prigovorio Neveviju i odbranio mišljenje Malika na taj način što među haridžijama ima onih koji tekfire veliki broj ashaba kojima je Poslanik garantovao Džennet i iman. Tako da se takvi (od haridžija) tekfire zbog poricanja Poslanikova svjedočanstva a ne zbog toga što su tekfirili iz te'vila. Nakon toga Ibn-Hadžer kaže: "A konstatacija je da je hadis (o tekfiru muslimana) došao kao ukor muslimanu da tako nešto kaže svome bratu, što obuhvata vrijeme prije pojave haridžija i ostalih sekti." Završen citat.

Ševkani, u "Sejlu el-džerrar" 4/578, kaže: "Znaj da sud čovjeku koji je musliman, o izlasku iz vjere i ulasku u kufr, ne smje donijeti čovjek koji vjeruje u Allaha i u Sudnji dan osim sa dokazom koji je jasniji od sunca u po bijela dana. Zbog toga što u vjerodostojnim predajama, koje prenosi skupina ashaba, stoji, da onaj ko kaže svom bratu o kafire, jedan od njih dvoje je takav." Zatim je spomenuo hadise da bi potom rekao: "U ovim hadisima koji se prenose, i njima sličnim u značenju, je najveći ukor i opomena na žurbu u tekfiru." Završen citat

I kaže: "Onaj ko je imalo škrt na svoju vjeru neće učiniti stvar koja sa sobom povlači neke opasnosti, niti će sebi dozvoliti činjenje stvari u kojoj nema fajde, pa kako će tek onda, kada se boji za sebe, učiniti djelo čijeg je počinioca Allahov Poslanik, ♏, nazvao kafirom. Tome ne vodi razum a kamoli Šerijat." (Isti izvor 4/579).

Ibn-Hadžer el-Hejtemi, u svojoj knjizi "Ez-Zevadžir an iktirabi el-kebair", govoreći 352. i 353. velikom grijehu, kaže: "Riječi čovjeka upućene muslimanu o kafire o Allahov neprijatelju, ukoliko tim tekfirom ne cilja nazvati islam kufrom već samo želi izgrditi čovjeka." Zatim je spomenuo prethodni hadis pa rekao: "U ovome je ogromna prijetnja onome ko optužuje muslimana kufrom da se na njega ne vrati kufr ili Allahovo neprijateljstvo njemu. Zatim, ovaj grijeh je upoređen sa grijehom ubistva, stoga, ova riječ (tj. optžba kufrom) je:

- Ili kufr, ukoliko nazivanjem muslimana kafirom ili Allahovim neprijateljem želi napasti islam i islam nazvati kufrom te da islam za sobom povlači Allahovo neprijateljstvo - to je kufr.

- Ili veliki grijeh, ako ne cilja gore spomenuto. U tom slučaju vraćanje kufra na prvu osobu aludira na žestoku kaznu i grijeh, što ukazuje da se radi o velikom grijehu." Završen citat.

Ibn-Kajjim, u svoj knjizi "I'lamu el-muvekki'in" 4/405, jasno kaže da je "Od velikih grijeha tekfir onoga koga Allah i njegov Poslanik nisu protekfirili." Završen citat.

Kažem: Nema sumnje da se grijeh kojeg je Šerijat nazvao kufrom razlikuje od ostalih

grijeha. Stoga, opisivanje grijeha na kojeg upozoravamo velikim, jeste činjenica u koju nema sumnje,(tj, da je nazivanje muslimana kafirom veliki grijeh). Čak sam vidio da neki od učenjaka spomenuti kufr u hadisu tumače velkim kufrom (koji izvodi iz vjere). Ono što potvrđuje da se ovdje radi o velikom grijehu jesu riječi Poslanika, ♏, u hadisa Sabita ibn Dahhaka: "... Prokleti vjernika je kao ga ubiti a ko optužiti vjernika kufrom kao da ga je ubio."

A opće je poznato kakva žestoka kazna čeka onoga ko ubije vjernika. Kaže Uzvišeni:

وَمَن يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا فَجَزَآؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا

"A ko hotimično ubije vjernika, kazna mu je Džehennem, u kojem će vječno ostati! Njemu slijedi i gnjev Allahov i prokletstvo, i njemu je kaznu veliku pripremio!" (En-Nisa', 93).

Ono što odgovara upoređivanju grijeha tekfira muslimana bez dokaza, sa prijetnjom onome ko ubije vjernika bespravno, jeste šerijatski propis ubistva murteda, kao što stoji u hadisu: *"Ko promjeni svoju vjeru ubijte ga"*. To zbog toga što onaj ko protekfiri muslimana i na njega spusti ime murteda, bez dokaza, jeste poput onoga koji smatra da se musliman treba bespravno ubiti. Pogledaj dobro nakon toga kako je ogromna i žestoka prijetnja onome ko ubije vjernika: "... kazna mu je Džehennem, u kojem će vječno ostati! Njemu slijedi i gnjev Allahov i prokletstvo, i njemu je kaznu veliku pripremio!"

Zatim, pogledaj, isto tako, hadise koji govore o prijetnji onome ko prolije zabranjenu krv i strogost Abdullaha ibn Abbasa ☐, po tom pitanju, i na kraju odaberi za svoju vjeru ono što hoćeš: pažljivo preispitivanje, zaustavljanje kod Allahovih granica, bogobojaznost i opreznost ili žurbu i srljanje u ovaj grijeh koji upropaštava, bez dokaza i besireta.

A u sahih hadisu kojeg bilježi Tirmizi, Nesai i Ibn-Madže stoji: *"Nestanak dunjaluka je manji kod Allaha nego li ubistvo čovjeka muslimana."* Uz to ćeš vidjeti da su učenjaci, oni koji su ove hadise shvatili bukvalno, da je jedna skupina njih koja je odabrala mišljenje da su haridžije kafiri (13), kao dokaz navela gore pomenute hadise. Poput Ebu-Mensura Abdul-Kahira el-Bagdadija (preselio 429. h) koji kaže, govoreći o usulima (osnovama) oko kojih se složio ehli-sunnet: "I kažu (ehli-sunnet), da su učesnici Nehrevana (haridžije), otpadnici od vjere, jer ih je Poslanik, ♏, nazvao otpadnicima. Zbog toga što su protekfirili Aliju, Osmana, Aišu, Ibn-Abbasa, Talhu, Zubejra i sve ostale koji su slijedili Aliju nakon *'tahkima'* (presude između Alije i Muavije, radijellahu anhuma). Protekfirili su i svakog griješnika od muslimana. A onaj ko protekfiri muslimane i najbolje ashabe takav je kafir a ne oni." (351 str. Iz knjige "El ferku bejne el firek").

- Poput kadi Ebu-Bekra Ibn el-Arabija (preselio 543 h), koji kaže, nabrojavajući razloge tekfira haridžija: "I zbog toga što su svakom ko se ne složi sa njihovim ubjeđenjem sudili kufrom i vječnim boravkom u vatri, pa su time u stvari oni sami postali preči tom imenu (kufru)." Završen citat.

- Poput Tekijjuddina Subkija koji u svojim fetvama, nakon što je spomenuo hadis: *"Ko čovjeka optuži kufrom ili kaže o Allahov neprijatelju, a on nije takav, onda se to vraća na njega."* kaže: "Od njih (haridžija) je poznato da tekfire one za koje mi kategorički znamo da su mu'mini, stoga obaveza je njima presuditi kufrom jer to zahtjevaju dokazi šerijata." I kaže: "I neće ih od suda o njihovom kufru spasiti to što u cjelini vjeruju u islam i rade vadžibe, kao što ta djela neće spasiti onoga go čini sedždu kipu."

Nakon svega što smo spomenuli, o prethodnim hadisima, rezime bi bio: Prekoračavanje Allahovih granica, u ovom važnom šerijatskom propisu, jeste propast u koju se ne upušta osim

čovjek slabe bogobojaznosti, koji je olahko shvatio svoju vjeru. To zbog toga što je u prethodnim hadisima, koji govore o prijetnji, dovoljna opomena vlasnicima ispravnih srca da ne govore o ovom poglavlju osim sa dokazom i besiretom, uz neophodan oprez. Grijeh kojeg je Allah na jeziku svoga Poslanika, ♏, nazvao kufrom nije poput ostalih grijeha. Naprotiv, ili je kufr u stvarnom smislu tj. veliki kufr koji izvodi iz vjere, po jednom od gore spomenutih tumačenja, ili vodi velikom kufru, ili je u najmanju ruku veliki grijeh, jer, spomenuta prijetnja je dokaz da se radi o velikom grijehu, poput grijeha ubistva mu'mina.

Pa ako je ovaj grijeh na stepenu kojeg vidiš samo zbog tekfira jednog muslimana, šta je tek sa onima koji zbog određenih šubhi, kojih pri sebi imaju a koje nisu na stepanu šerijatskih dokaza, srljaju i općenito tekfire većinu muslimana. Nema sumnje da takva stvar, pored zablude, nereda i batila, u sebi sadrži bolest u srcu ili mržnju prema muslimanima ili zabludu i umišljenost da sebe spasi među hiljadama i milionima koje je osudio na propast, a u stvari on je taj koji ih je upropastio. Bilježi Muslim u svom "Sahihu" od Ebu-Hurejre da je Allahov Poslanik, ♏, rekao: *"Ko kaže: 'Propali su ljudi', on ih je upropastio."* Hadis bilježi, isto tako, Malik i Ebu-Davud. Munziri u "Et-tergibu vet-terhibu" spominje da je Malik ovaj hadis protumačio tako što je rekao: "... da se odnosi na onoga ko to kaže iz samodopadanja, okomivši se na druge. Takav je još veća propalica od njih jer ne zna Allahove tajne u njegovim stvorenjima." Završen citat.

Nevevi kaže: "Riječ *'ehlekehum'*, koja se spominju u hadisu, se prenosi u dva poznata oblika, prvi sa dammom na slovu *kaf* (*ehlekuhum*) i drugi sa fethom (*ehlekehum*), prvi oblik je poznatiji. Tada je značenje hadisa da je onaj koji kaže: *"Propali su ljudi"*, najveća propalica. Ulema je složna da se ovo odnosi na onoga koji to kaže uzdižući sebe a omalovažavajući i potcjenjivajući druge, kudeći njihovo stanje, a ne zna Allahovu tajnu u njegovim stvorenjima. Ulema dalje kaže da: "Onaj ko to kaže, (tj. ko kaže *"propali su ljudi"*), iz sažaljenja, zbog onoga što vidi pri sebi i ostalim ljudima, od manjkavosti vjere, takav nije grešan." Završen citat.

Muslim, isto tako, bilježi od Džunduba ibn Abdullaha, ⍓, da je Allahov Poslanik, ♏, rekao: *"Neki čovjek je rekao: 'Tako mi Allaha, Allah neće oprostiti fulanu.' Pa je Allah, azze ve dželle, rekao: 'Ko je taj koji se kune mojim imenom da mu neću oprostiti. Oprostio sam njemu a poništio tvoje djelo.'"*

U prilog ovome je i hadis kojeg bilježi Hakim u "Mustedreku" 2/27 i ocjenio ga vjerodostojnim, što je potvrdio Zehebi, od Abdullaha ibn Omera da je Allahov Poslanik, ♏, rekao: *"Ko vjerniku pripiše ono od čega je on čist biće zadržan u 'redagatu el habal' (sukrvica i gnoj stanovnika Vatre) dok ne nađe izlaza zbog riječi koje je izgovorio."*

Govor o ovoj temi ću završiti govorom učenjaka, koji su upozorili na pretjerivanje u tekfiru i opasnost tekfira muslimana. Sakupio sam tebi ovaj govor učenjaka da bi još više povećao besiret i opreznost po ovom pitanju.

- Zehebi, u "Sijeru e'alami en-nubela'" (15/88), kaže: "Vidio sam govor E'šarija, (preselio 133 h), koji mi se jako dopao, a koji je vjerodostojan. Bilježi ga Bejheki i kaže: "Čuo sam Ebu-Hazima el-Abderija koji je čuo Zahira ibn Ahmeda es-Serhesija da kaže: 'Kada se približila smrt Ebu-Hasanu el-E'šariju, u mojoj kući u Bagdadu, pozvao me je i rekao': 'Posvjedoči da ja ne tekfirim nikoga od pripadnika kible, jer svi obožavaju jednog Boga. Razilaženje među njima, (sljedbenicima kible), je u riječima (izrazima)'." Kaže Zehebi nakon toga: "To je ono u što i ja vjerujem a i naš šejh Ibn-Tejmije je govorio 'Ja ne tekfirim nikoga od ummeta'. Govorio je, isto tako: 'Poslanik, ♏, kaže: *'Neće voditi računa o abdestu osim vjernik'*, stoga, ko se pridržava obavljanja namaza sa abdestom taj je musliman.' " Završen citat.

Kažem: Govor E'šarija "Jer svi obožavaju jednog boga", jasno ukazuje da se on susteže od tekfira vlasnika tevhida a ne mušrika. To dobro zapamti, jer to je, (tj. tekfir muslimana), ono na što upozoravamo, i pričuvaj se onih koji se poigravaju ovim govorom učenjaka, pa miješaju istinu sa neistinom i obmanjuju, upotrebljavajući ove riječi uleme u odbrani neprijatelja ove vjere od taguta.

- Muhammed ibn Hazm (preselio 456. h), Allah mu se smilovao, kaže: "U Šerijatu ne koristimo nijedno ime osim da nam Allah naredi da ga koristimo, ili nam to dozvoli putem šerijatskog teksta. Jer, mi ne znamo šta Allah želi od nas, osim objavom koju je spustio. Uz to, Uzvišeni negira onima koji koriste određena imena u Šerijatu za koja nemaju dozvolu od Njega, pa kaže:

إِنْ هِيَ إِلَّا أَسْمَاء سَمَّيْتُمُوهَا أَنتُمْ وَآبَاؤُكُم مَّا أَنزَلَ اللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَانٍ إِن يَتَّبِعُونَ إِلاَّ الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْأَنفُسُ وَلَقَدْ جَاءهُم مِّن رَّبِّهِمُ الْهُدَى

"To su samo imena koja ste im vi i preci vaši nadjenuli, Allah o njima nikakav dokaz nije objavio; oni se povode samo za pretpostavkama i onim za čim duše žude, a već im dolazi od Gospodara njihova prava uputa." (En-Nedžm, 23).

I kaže Uzvišeni:

وَعَلَّمَ آدَمَ الأَسْمَاء كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلاَئِكَةِ فَقَالَ أَنبِئُونِي بِأَسْمَاء هَـؤُلاء إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ* قَالُواْ سُبْحَانَكَ لاَ عِلْمَ لَنَا إِلاَّ مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

"I pouči On Adema nazivama svih stvari, a onda ih predoči melekima i reče: Kažite mi nazive njihove, ako istinu govorite! Hvaljen nek si – rekoše oni – mi znamo samo ono čemu si nas ti poučio." (El-Bekare, 31,32).

Stoga, nema ispravnog davanja imena od strane meleka niti čovjeka, mimo Allahove dozvole. Ko se tome suprostavi taj iznosi laž i potvoru na Allaha i protivi se Kur'anu. A mi ne nazivamo nikoga vjernikom osim ako ga Allah, azze ve dželle, nazove vjernikom. I ne negiramo iman nikome, nakon što ga je zaslužio, osim ako mu to Allah nije negirao." "El fisal fil ehvai vel mileli ven-nihal" 3/191.

- Ibn Abdul-Berr (preselio 463. h.) kaže: "Svakome kome je islam konsenzusom muslimana pritvrđen, u jednom vremenu, zatim učini grijeh ili nešto protumači (te'evvele te'vilen), pa nakon toga dođe do razilaženja oko njegova izlaska iz islama, to razilaženje nakon konsenzusa nije dokaz, jer, rob ne izlazi iz islama oko kojeg su svi složni osim drugim konsenzusom ili pritvrđenim sunnetom kojem se ništa ne suprostavlja. Složan je ehli-sunnet vel džema'at, a oni su ehlul fikh (vlasnici fikha-spoznaje) vel eseri (oni koji poznaju predaje-hadise), da nikoga grijeh ne izvodi iz vjere, ma koliko on veliki bio. U tome su im oprečni novotari. Stoga, obaveza je ne tekfiriti nikoga, izuzev onoga oko čijeg kufra su svi složni ili za njegov tekfir imamo dokaz iz Kur'ana ili sunneta koji se ne može pobiti." "Temhid" 17/22.

- Kadi Ijad prenosi od Ebul-Mealija (preselio 478. h.) njegove riječi: "Uvođenje kafira u vjeru, (tj. smatranje kafira muslimanom), ili izbacivanje muslimana iz nje je krupna stvar u vjeri." Završen citat.

Iz ovih riječi se vidi da smatranje kafira muslimanom, i neispravno svjedočenje takvom da je musliman, nije ništa opasnije od izvođenja muslimana iz vjere. Stoga, neka onaj koji želi istinu bude oprezan na obije prepreke, jer obije su strme.

- Kadi Ijad (preselio 544. h.) isto tako prenosi u svojoj knjizi "Eš-Šifa", poglavlje

konstatacije po pitanju tekfira mute'evvilina, od uleme muhakkika (dubokih poznavalaca) njihov govor: Da se mora biti oprezan pri tekfiru mute'evvilina, jer je ohalaljivanje krvi klanjača, muvehhida opasna stvar. Greška po pitanju 1000 kafira je lakša nego li greška ohalaljivanja krvi jednog muslimana.

Ove riječi su slične riječima Gazalija (preselio 505. h.) u njegovoj knjizi "Et-tefrika bejne el-imani vez-zendeka". Možda je Kadi išaretom ciljao na njega ali mu nije spomenuo ime zato što Kadi Ijad ima zamjerke na pomenutu knjigu Gazalija.

- Kaže Gazali: "Treba se izbjegavati tekfir dok god tome ima puta. Jer, ohalaljivanje krvi klanjača, koji se Allahu tevhidom približavaju je greška. Pogriješiti i ostaviti 1000 kafira u životu je lakše nego li pogriješiti i proliti krv jednog muslimana." ("Et-tefrika")

- Kurtubi (preselio 671. h.) u "Mufhimu" kaže: "Poglavlje tekfira je opasno poglavlje a selametu (spas, sačuvanost) ništa nije ravno." Završen citat preuzet iz "Fetha" poglavlje o traženju pokajanja od murteda.

- Ibn-Vezir, nakon što je u svojoj knjizi "Isaru el-hakki alel halki" (425 str.), konstatirao da hadisi koji govore o zabrani tekfira muslimana dostižu stepen tevatura, kaže: "U cjelokupnim predajama je dokaz zabrane tekfira mu'mina i izvođenja takvog iz islama, ukoliko svjedoči tevhid i poslanstvo, a posebno kada pored toga obavlja ruknove islama, kloni se velikih grijeha i na njemu se vide znaci njegova iskrena ubjeđenja. Tekfir takvog zbog greške u nekoj od novotarija, od koje možda ni onaj koji tekfiri nije sačuvan, od iste ili njoj slične, je greška, jer bezgriješnost (ismet) je uzdignuta, a lijepo mišljenje čovjeka o sebi ne ukazuje ni logički a ni šerijatski da je sačuvan od greške. Novotari su uglavnom zadivljeni sobom i svoj bid'at smatraju lijepim. Puno je predaja koje ukazuju da je samodopadanje stvar koja čovjeka uništava, kao što stoji u hadisu Ebu-S'alebe el-Hašenija kojeg bilježi Ebu-Davud i Tirmizi od Ibn-Amra da je Allahov Poslanik, ♏, rekao: *"Tri stvari upropaštavaju čovjeka: Škrtost kojoj se pokorava, prohtjevi koji se slijede i divljenje čovjeka samom sebi."* A dokaz njihove kazne jeste to što ćeš vidjeti one koji su u zabludi kako se najviše dive sebi a druge smatraju propalim i omalovažavaju ljude. Molimo Allaha da nas sačuva od toga."

Zatim na 427 str. kaže: "A harižije su kažnjeni najžešćom kaznom i pokuđeni najvećom pokudom zbog toga što tekfire griješnike od muslimana, uprkos tome što su to činili smatrajući činjenje grijeha Allahu krupnom stvari i veličajući Uzvišenog tekfirom takvih ljudi. Stoga, mukeffir (onaj koji tekfiri) nije siguran da neće upasti u grijeh kojeg su učinili haridžije, a to je opasna greška u vjeri od koje se maksimalno treba sačuvati svaki plemenit i razborit čovjek."

Šejh Abdullah ibn Muhammed ibn Abdul-Vehhab kaže: "U cjelini, obaveza je, onome ko sebi želi hajr, da ne govori o ovoj meseli osim sa znanjem i dokazom od Allaha. I neka se pripazi da čovjeka ne izvodi iz vjere samo na osnovu svog shvatanja i mišljenja kojeg je njegov mozak predstavio njemu lijepim. Jer je izvođenje čovjeka iz islama (smatarnje muslimana kafirom), i uvođenje u njega (smatranje kafira muslimanom) krupna stvar. Šejtan je po ovom pitanju u zabludu odveo veliki broj ljudi. Jednu skupinu je odveo u nemar, pa su presudili islamom ljudima na čiji kufr ukazuje Kur'an, sunnet i idžma' (konsenzus). Dok je drugu skupinu odveo u pretjerivanje, pa su protekfirili ljude na čiji islam ukazuje Kur'an, sunnet i idžma'. "Ed-dureru es-senijje" 8/217.

UPOZORENJE!
ONI KOJE PRIJETNJA ZBOG TEKFIRA NE OBUHVATA

Prethodno si saznao da se pomenuta prijetnja odnosi na onoga ko svoga brata protekfiri bez jasnog i vjerodostojnog dokaza, u što spada tekfir iz prohtjeva, svađe i pristrastnosti ili tekfir zbog mržnje, neprijateljstva i zavisti. Ili da tekfir bude u smislu psovke. Isto tako, u pomenuto spada i generalni tekfir većine muslimana i tome slično, što spada u (pretjerivanje).

Očevidno je, isto tako, da u gore spomenuto ne spada tekfir onih koje je Allah protekfirio, od jevreja, kršćana, i pripadnika ostalih vjera. Isti je slučaj i sa onima oko čijeg tekfira su svi složni, poput tekfira taguta koji se obožavaju mimo Allaha, i njima sličnim od onih koji propisuju zakonike (oprečne Šerijatu). Isti je slučaj i sa murdetima koji odbijaju Allahov Šerijat i onima koji ih pomažu. Ashabi, radijellahu anhum, su se složili, nakon rasprave između Ebu-Bekra i Omera, po pitanju tekfira onih koji su odbili dio šerijatskih propisa, poput zekata i tome slično, tako da je preče protekfiriti one koji odbijaju čitav Šerijat. One koji prijateljuju sa Allahovim neprijateljima, od nevjernika istoka i zapada, koji mrze ono što je Allah objavio, koji se bore protiv Allahovih štićenika (evlija') i pomagača Njegova šerijata. Koji potpomažu nevjernike i murtede protiv muvehhida, propisuju kafirske zakone, ohalaljuju ono što je Allah zabranio poput: riddeta, alkohola, zinaluka, kamate i ostalih harama. Koji sude mimo Allahova zakona, parniče se pred tagutima istoka i zapada i dozvoljavaju i brane sve vrste kufra, napadanje i ismijavanje vjerom, i još puno drugih kufrijata, oko kojih smo detaljno govorili na drugim mjestima. Kufr ovih taguta i njihovih pomagača je mnogobrojan, težak (mugallez) i pritvrđen. Ima mnogobrojne povode, od kojih je većina jasna i očita, šta više, predmet konsenzusa među ulemom.

Svaki od tih povoda ima svoje poznate dokaze, a ovdje nije mjesto njihova detaljna pojašnjavanja jer bi se stvar odužila. Cilj nam je da samo na to ukažemo i upozorimo. Kaže Šejhul-islam, u kontekstu svoje fetve o Tatarima: "Ako su selefi one koji su se sustegli od davanja zekata nazvali murtedima, pored toga što su postili i klanjali i nisu se borili protiv džemata muslimana, pa kako je tek sa onim koji se zajedno sa neprijateljima Allaha i Njegova Poslanika bori protiv muslimana." "Medžmu'atul fetava" 28/289.

Stoga, nema prijetnje onome ko tekfiri takve, niti to spada u pretjerivanje u tekfiru. Naprotiv, tekfir takvih je obaveza svakog muslimana i muslimanke, da bi bili od onih koji su shvatili svoju vjeru. Počinilac takvog djela je nagrađen, jer se pridržava šerijatskog propisa i izvršava vadžib koji mu je propisan, a to te je tekfir onoga koga je protekfirio Allah i Njegov Poslanik, ♏. To mora učiniti u cilju spoznaje posljedica ovog šerijatskog propisa, koje se vežu za njegov dunjaluk i ahiret, i šerijatskih propisa koji su za njih povezani, od odricanja, neprijateljstva, i džihada protiv kufra koji se nastanio u zemljama muslimana, i ostalih propisa od kojih smo neke već spomenuli.

Isto tako, u pomenutu prijetnju ne spada onaj ko protekfiri osobu koja je učinila neke od sebeba (uzroka) kufra, a na čiji kufr ukazuje jasan tekst od strane Uzvičenog Allaha ili Njegova Poslanika, ♏, zatim mu, pored maksimalno uloženog truda u istraživanju uslova i prepreka tekfira, postane jasno da osoba koju je protekfirio posjeduje određenu prepreku ili ne ispunjava određeni šart koji nije uvidio onda kada je takvu osobu protekfirio.

Ukoliko je situacija takva, pomenuta prijetnja ga ne obuhvata niti to spada u pretjerivanje u tekfiru. Posebno ako je povod tekfira ljubomora na Allahov Šerijat a ne prohtjevi, pristrasnost i tome slično.

Zato je Buharija, kada je spominjao hadise o zabrani tekfira muslimana, naslovio poglavlje "Ko protekfiri svoga brata bez te'vila, onda je on kao što je rekao", a zatim je naslovio sledeće poglavlje "Ko ne smatra (dozvoljenim) tekfir onoga ko to učini iz te'vila ili džehla." Zatim je spomenuo riječi Omera ibn Hattaba ⍓, upućene Hatibu ibn Ebi-Belta'u da je munafik, i hadis oduljivanja sa namazom od strane Muaza, kada je predvodio svoj narod i riječi Muaza o čovjeku koje se izdvojio i sam klanjao da je munafik. Šejhul-islam, nakon što je spomenuo hadis: *"Nemojte se nakon mene vraćati u kufr ubijajući jedni druge."* I hadis: *"Ko kaže svome bratu: 'O kafire' jedan od njih dvojice je to stekao"*, kaže: "Ovi hadisi se nalaze u vjerodstojnim zbirkama, međutim, ukoliko se musliman bori ili tekfiri iz te'vila, neće time postati nevjernik, kao što je Omer ibn Hattab rekao Hatibu ibn Ebi Beltea: "O Allahov Poslaniče dozvoli mi da udarim vrat ovoga munafika." Poslanik, ♏, nije protekfirio ni jednog ni drugog, već je obojici posvjedočio Džennetom. "Medžmu’atul fetava" 3/284.

Ibn-Kajjim, Allah mu se smilovao, kaže ("Zadul mead" 3/423): Poglavlje o išaretu u onome što se u oslobađanju Mekke nalazi od fikha, pa kaže: "Ukoliko čovjek nazove muslimana munafikom ili kafirom iz te'vila ili srdžbe prema Allahu, Njegovu Poslaniku i vjeri, a ne iz prohtjeva, time neće postati nevjernik, šta više, neće biti ni grješan, već će biti nagrađen shodno svom nijjetu i cilju. A sljedbenici novotarija i strasti tekfire i smatraju novotarima one koji se suprostave njihovim prohtjevima, bidatima i pravcima. Time su postali preči tim imenima od onih koje su protekfirili i koje smatraju novotarima." Završen citat.

I kaže Hafiz u "Fethu", 'Knjiga o namazu' 1/523, govoreći o koristima koje se uzimaju iz hadisa u kojem je jedan čovjek rekao o Maliku ibn ed-Dahšenu: "On je munafik i brani munafike": "Onaj ko onoga ko ispoljava islam nazove munafikom, ili tome slično, zbog dokaza kojeg je on vidio neće zbog toga biti protekfiren niti će se smatrati fasikom već će se opravdati te'vilom."

I kaže šejh Abdur-Rahman ibn Hasen ibn Muhammed ibn Abdul-Vehhab: "Kada bi pretpostavili da neko od muslimana kaže o ljudima koji su se "uprljali" stvarima za koje je ulema, oslanjajući se na Kur'an i sunnet, rekla da su kufr, i to učini iz ljubomore prema Allahu i mrzeći ono što Allah mrzi od tih djela, nikome ne bi bilo dozvoljeno da o takvom čovjeku kaže: 'Ko protekfiri muslimana on je kafir'." "Ed-dureru es-senijje" poglavlje o džihadu 132 str.

U istom poglavlju na 174 str. stoji da je imam Ahmed, rahimehullah, rekao o Mutevekkilovim riječima Ibn-Zejjatu: "O sine koja je počinila..." i potvorio njegovu majku: "Nadam se da će mu Allah oprostiti zbog njegove lijepe namjere, pomaganju Sunneta i gušenja novotarija."

DRUGO POGLAVLJE

UVJETI, PREPREKE I UZROCI TEKFIRA

UVJETI, PREPREKE I UZROCI TEKFIRA

Znaj cijenjeni brate, Uzvišeni Allah nam se smilovao, da je ovo šerijatsko pitanje vrlo opasno i da ono ima svoje uvjete, prepreke i uzroke o kojima si dužan povesti računa i naučiti ih, jer je danas veliki broj onih koji su ove propise zanemarili, ne izučavajući ih i ne shvatajući ih. Zbog toga su podigli sablju tekfira na sljedbenike Muhammeda, sallallahu 'alejhi ve sellem, ne praveći razliku između dobročinitelja, griješnika i kafira...

Pored toga što je poznato i kod ispravnih generacija (selefa) konstatovano da se odlomci iz Kur'ana i sunneta kojima se upućuje na prijetnju kaznom, i tekstovi učenjaka o proglašavanju osobe nevjernikom (tj. tekfiru), i proglašavanju osobe velikim griješnikom (tj. tefsiku) itd., ne primjenjuju u svakom slučaju na određenu osobu, osim kada se ispune uvjeti i otklone prepreke. Nema razlike u tome između temeljnih i sporednih propisa.

Spominje Ibn-Tejmijje, rahimehullah:

"Za izgovorene riječi koje su nevjerstvo po Kur'anu, sunnetu i jednoglasnom mišljenju (idžma'u), uopćeno kažemo da su nevjerstvo, kao što na to upućuju šerijatski dokazi. To je zato što je iman od sudova (propisa) koji se uzimaju i saznaju od Allaha i Njegovog Poslanika, po pitanju kojih ljudi ne mogu donositi sud na osnovu svojih pretpostavki i prohtjeva. I nije obaveza da se svakoj osobi, koja izgovori riječi kufra, presudi da je nevjernik, sve dok se u njenom slučaju ne ispune uvjeti i ne otklone prepreke tekfira."

Također spominje, Allah mu se smilovao, dva temeljna pravila u poglavlju o tekfiru:

1) Da je znanje, iman i uputa u onome sa čime je došao Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, i da je sve što je suprotno tome – nevjerstvo u potpunosti (uopćeno rečeno). Tako je negiranje Allahovih svojstava kufr, te negiranje da će vjernici na Sudnjem danu vidjeti Allaha, ili da je Allah iznad 'Arša, ili da je Kur'an Allahov govor, ili da je razgovarao sa Musaom, ili da je Ibrahima uzeo za prijatelja,... Negiranje ovoga je kufr.

2) Da je o općem tekfiru, kao i o općoj prijetnji, obaveza govoriti u uopćenosti u kojoj su spomenuti. Što se tiče proglašavanja određene osobe kafirom ili svjedočenja da će ući u vatru, to

ovisi od određenog dokaza, jer sud (propis) stupa na snagu nakon ostvarenja njegovih uvjeta i nestanka prepreka...

Isto tako spominje rasprave učenjaka kasnijih generacija, kada je u pitanju kufr džehmija i njima sličnim, da li je to kufr koji izvodi iz islama ili nije i da li će vječno boraviti u vatri. Zatim kaže:

"Istina je da ih je, kada su u pitanju uopćene izreke u govoru učenjaka, zadesilo isto ono što je zadesilo prijašnje generacije u pitanju uopćenih izreka u šerijatskim tekstovima. Kada god bi vidjeli da neko od njih kaže: "Ko kaže to i to – kafir je", slušalac bi stekao uvjerenje da ta izreka obuhvata svakog ko izgovori te riječi (nevjerstva, pr. prev.), ne shvatajući da tekfir ima svoje uvjete i prepreke, koje ponekad nisu ostvarene kada je u pitanju određena osoba, te da uopćeni tekfir za sobom neminovno ne povlači tekfir određene osobe, osim kada se za njega ispune uvjeti i nestanu prepreke. Na to ukazuje činjenica da imam Ahmed i većina učenjaka koji su izgovorili te uopćene izreke ("Ko kaže to i to – kafir je...", op. prev.) nisu pojedinačno tekfirili većinu onih koji su izgovarali te riječi".

Nakon ovoga spominje kontakt imama Ahmeda sa džehmijama, koji su ljude stavljali na kušnju po pitanju smutnje vezane za stvorenost Kur'ana, i patnje koje su preživjeli on i drugi... Zatim je spomenuo da je imam Ahmed, rahimehullah, dovio za halifu i tražio od Allaha oprost za one koji su ga zatvorili i mučili... Rekao je:

"Da su bili otpadnici od islama ne bi bilo dozvoljeno moliti Allaha da im oprosti, zato što traženje oprosta za kafire nije dozvoljeno", do riječi:

"Riječi i djela imama Ahmeda i drugih učenjaka jasno upućuju da nisu tekfirili svakog džehmiju, koji govori da je Kur'an stvoren i da se Allah neće vidjeti na Sudnjem danu. Međutim, postoje predaje od imama Ahmeda u kojima je tekfirio određene osobe. U tom smislu – ili ćemo reći da se od njega po tom pitanju prenose dvije predaje, što je diskutabilno, ili će se protumačiti pravljenjem razlike između određenih situacija. Onda bismo rekli da je pojedince protekfirio zbog pojave dokaza o ostvarenosti uvjeta i nestanku prepreka tekfira, a da nije protekfirio onoga koga nije – zbog neostvarivanja istog po pitanju njega pojedinačno. To uz činjenicu da je uopćavao svoje izreke o tekfiru sličnih na sveobuhvatan način." Zatim je spomenuo dokaze u vezi nekih prepreka tekfira.

Uz ovo bih još dodao da je Zakonodavac sve šerijatske propise, pa tako i propise tekfira, povezao sa vidljivim preciziranim uzrocima, bez kojih propisi ne mogu biti donešeni. Propis u šerijatu polazi sa svojim svojstvom ('illa) gdje god krene, i biva samo kada je ono prisutno.

Da bi bio na istini, koju od tebe traži tvoja vjera, po pitanju ovog opasnog šerijatskog propisa, ja ću ovdje u osnovnim crtama izložiti uvjete, prepreke i uzroke tekfira, a opširnijeg govora o tome će biti u poglavlju o greškama vezanim za tekfir, gdje su spomenuti primjeri iz sadašnjice i objašnjenja vezana za to.

ŠURUTUT-TEKFIR – UVJETI(ŠARTOVI) TEKFIRA

Terminološko značenje uvjeta (šarta) je ono što svojim postojanjem ne obavezuje postojanje ili nepostojanje određenog propisa, ali njegovo nepostojanje obavezuje nepostojanje istog.

Vezano za ovu našu temu kažemo: Uvjet koji postoji ne obavezuje proglašavanje određene osobe kafirom, ali njegovo nepostojanje sprječava tekfirenje iste. Na primjer, slobodan izbor je uvjet za tekfir (a njemu suprotna stvar, koja je prepreka tekfiru, je prisila). Pa, ako ne bi bilo slobodnog izbora – ne bi bilo ni propisa proglašavanja osobe kafirom, ali postojanje slobodnog izbora ne povlači u svakom slučaju da osoba upadne u kufr i da ga izabere.

ŠARTOVI TEKFIRA SE DIJELE NA TRI GRUPE:

1. Šartovi vezani za počinioca:

a) Da bude punoljetan i razuman musliman, obveznik (mukellef).

b) Da namjerno počini djelo (koje izvodi iz islama).

c) Da ima slobodan izbor, odnosno da svojevoljno počini djelo.

O ovoj grupi ćemo govoriti kasnije, kada bude riječi o preprekama koje stoje nasuprot ovim šartovima, jer naspram uvjeta za tekfir stoje prepreke.

2. Šartovi vezani za djelo (koje je uzrok spuštanja propisa tekfira na počinioca), tj. da to djelo bez imalo sumnje bude djelo kufra:

a) Da djelo ili govor obveznika (mukellefa) jasno upućuje na nevjerstvo.

b) Da za to djelo ili govor postoji šerijatski dokaz, koji jasno ukazuje na tekfir istog (tj. djela ili riječi).

3. Šartovi potrebni za dokazivanje da je određeno djelo počinjeno od strane obveznika (mukellefa), tj. da se dokaže na šerijatski ispravan način, a ne putem mišljenja, procjene, pretpostavki ili sumnji:

a) Da osoba sama potvrdi, tj. prizna.

b) Da se iznese dokaz (poput svjedočenja dviju pouzdanih osoba).

MEVANI'UT-TEKFIR – PREPREKE TEKFIRA

Prepreka je vidljivo precizirano svojstvo, čije postojanje prouzrukuje nepostojanje određenog propisa, a njeno nepostojanje ne obavezuje ni postojanje ni nepostojanje istog.

Prisila (ikrah) je jedna od prepreka za proglašavanje osobe kafirom. Postojanje ove prepreke neminovno za sobom povlači – ako je čovjek učinio djelo kufra pod prisilom – da se na njega ne može spustiti propis tekfira. Isto tako, nepostojanje ove prepreke ne mora značiti postojanje ili nepostojanje kufra. To znači da nužno ne proizilazi, ako obveznik (mukellef)

posjeduje slobodu izbora i nije pod prisilom, da će ili neće počiniti nevjerstvo, već se to može desiti, a i ne mora.

Prepreka bi se mogla definirati i kao prisutno vidljivo precizirano svojstvo koje onemogućava stupanje propisa na snagu.

Prepreka je suprotna uvjetu (šartu), tako da čovjek može spomenuti samo prepreke, odnosno uvjete u donošenju propisa tekfira. Uvjet može biti nešto čega nema, a to isto može biti prepreka ako se pojavi.

Kod većine uleme usula nepostojanje uvjeta je prepreka za punosnažnost propisa, a nepostojanje prepreke je uvjet da bi propis postao pravno punosnažan.

Iz toga proizilazi da se prepreke tekfira također dijele na tri grupe, koje u potpunosi stoje naspram uvjeta:

1. PREPREKE KOD SAMOG POČINIOCA

To su stanja u kojima se može čovjek naći i koja ga oslobađaju odgovornosti njegovih riječi i djela. Te se prepreke u usulu nazivaju – ograničenja obaveznosti. Njih ima dvije vrste:

B) Prirodna ograničenja – el-avaridus-semavijjetu

To su stanja u kojima insan nema nimalo udjela, kao: malodobnost, maloumnost, senilnost ili zaborav. Ove prepreke čovjeka oslobađaju grijeha i kazne, zbog toga što su (zbog nekih) od njega uzdignute obaveze. Jedino će biti odgovoran ako se radi o pravima ljudi, poput naplate uništene imovine, krvarine i sl., zbog toga što to ulazi u polje uslovljene odgovornosti.

Kao što smo spomenuli, suprotno ovim preprekama tekfira su njegovi uvjeti, npr.:

Uvjet punoljetnost – prepreka malodobnost,

Uvjet razum – prepreka maloumnost ili senilnost,

Uvjet namjera – prepreka zaborav, itd.

E) Stečena ograničenja - el-avaridul-muktesebetu

To su prepreke u čijoj pojavi insan ima neki vid izbora. A to su:

1. Nenamjerna greška – el-hata'u

Nenamjerna greška je kao kada čovjek izgovori neke riječi kufra koje nije htio izgovoriti namjerno, ili je htio nešto drugo reći ali se pogrešno izrazio, bez nijjeta da počini djelo ili kaže riječi koje izvode iz vjere, a dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha:

وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُم بِهِ وَلَكِن مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

"Nije grijeh u onome u čemu pogriješite, grijeh je ako to namjerno učinite; a Allah prašta i Milostiv je." (El-Ahzab, 5.).

Dokaz je i hadis o čovjeku koji je u pustinji izgubio svoju devu, a na njoj je bila sva njegova hrana i oprema. Kada ju je našao, od radosti je povikao: *"Allahu moj, ja sam Tvoj*

gospodar, a Ti si moj rob." "Od silne radosti je pogriješio u govoru." – kao što kaže Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem.

Šejhul-islam Ibn-Tejmijje kaže:

"Nije nikom dozvoljeno da protekfiri muslimana, pa čak i ako bi ovaj pogriješio, sve dok mu ne pojasni i dok se ne poduči. Osoba čiji je islam jasno i čvrstim ubjeđenjem (jekinom) potvrđen i konstatovan, ne gubi ga na osnovu sumnje, već ga gubi tek nakon uspostave dokaza i otklanjanja nejasnoće (šubhe)." ("Medžmu'atul fetava", 12/250)

Ibnul-Kajjim, rahimehullah, je govorio o ovoj prepreci u "‘Ilamul-muvekki’in", gdje je konstatovao da nenamjerno počinjeno djelo u sebi sadrži prepreku zbog koje nije moguće osobu proglasiti otpadnikom od islama, dokazujući to riječima Hamze, radijallahu anhu, kada je Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Zar ste vi išta drugo do robovi moga oca?..."

Kaže Ibnul-Kajjim:

"Bio je pijan, i iz tog razloga ga Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije proglasio kafirom, kao ni ashaba koji je učio: "O vi kafiri, ja obožavam ono što vi obožavate, i mi obožavamo ono što vi obožavate." Sve je to bilo prije zabrane alkohola. Taj ashab nije proglašen kafirom zbog toga što nije namjerno izgovorio riječi kufra i zbog toga što mu se spleo jezik, te ih je izgovorio ne želeći njihovo pravo značenje. Zato, dobro se čuvaj toga da zanemariš nijjet onoga koji govori, njegov običaj (tj. u upotrebi određenih riječi za određena značenja, op. prev.), pa da mu tako učiniš nepravdu i ogriješiš se prema Šerijatu, te mu pripišeš nešto od čega je čist." ("'Ilamul-muvekki'in" str. 66.)

Također u istom djelu spominje:

"Allah nije vezao određene propise samo za ono što je u srcu, bez uzimanja u obzir riječi i djela i onoga na šta ona ukazuju, uz znanje da govornik nije htio njihovo značenje, niti ga zna. Naprotiv, oprostio je ummetu ono što im duše došaptavaju, pod uslovom da ga ne sprovedu u praksu, niti otvoreno kažu. Prešao je ummetu preko svega što kaže iz greške ili zaborava, ili u prisili ili ne znajući, ako ne želi značenje onoga što je rečeno, niti ima namjeru za istim. Ali kada se sastanu namjera i ukazivanje i upućivanje riječi ili djela – sud (propis) stupa na snagu. Ovo je šerijatsko pravilo i ono je od rezultata Allahove pravde, mudrosti i milosti." (3/117).

- **Napomena:**

Prepreku nepostojanje namjere (intifa'ul-kasd) je moguće dokazati onim što je ispravno prenešeno u vezi nekih supruga Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve sellem. Njima je oprošteno ono što su izgovorile u ljubomori u vezi njega, od riječi koje nikom nije dozvoljeno izgovoriti oslovljavajući Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Bilježi imam Buhari u "Poglavlju da li je dozvoljeno ženi da prva zatraži brak", u "Knjizi o braku", kada su objavljeni ajeti:

تُرْجِي مَن تَشَاء مِنْهُنَّ

"Možeš zanemariti one među njima koje hoćeš..." (El-Ahzab, 51.)

– da je tada je Aiša, ♦, rekla: "Allahov Poslaniče, smatram da tvoj Gospodar objavljuje prema tvojem hiru."

Kaže hafiz Ibn-Hadžer:

"To jest, prema tvom zadovoljstvu..."

Kaže Kurtubi:

"Ove su riječi najbolji dokaz njene ljubomore. One su u smislu njenih riječi: "Ne hvalim vas dvoje, niti hvalim ikog mimo Allaha." U svakom slučaju, pripisivanje hira Allahovom Poslaniku od strane Aiše se ne smije shvatiti i protumačiti u svom prvobitnom i vanjštinskom značenju, zato što on, sallallahu alejhi ve sellem, nikada ne govori po svome hiru, niti po njemu radi. Da je rekla: "Prema tvom zadovoljstvu", bilo bi bolje, ali se zbog ljubomore oprašta upotreba sličnog izraza."

Bilježi imam Buhari u "Knjizi o poklonu i njegovoj vrijednosti", 'Poglavlje o onome koji pokloni nešto svom prijatelju', birajući momenat njegovog boravka kod posebne od njegovih žena, da je Zejneba, radijallahu anha, rekla Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: "Tvoje supruge te mole Allahom da budeš pravedan. Zar pravednost samo prema kćerci Ibn Ebi-Kuhafe?!", ne misleći time ezijetiti ili vrijeđati Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, poput Zul-Huvejsire kada je Allahovom Poslaniku rekao: "Pravedno dijeli...!", već zbog prevelike ljubavi prema Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, ljubomore sa kojom su žene stvorene, i zbog njihove zagriženosti za lično pravo kod Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Hafiz Ibn-Hadžer tvrdi:

"Tražila je od njega da bude pravedan, iako je znala da nema pravednijeg insana od njega, sallallahu alejhi ve sellem, ali ju je ljubomora savladala, zbog čega je Allahov Poslanik nije ukorio."

Prenosi Kadi Ijad u "El-Ikmal" od Malika i drugih, da kada žena svog muža optuži za zinaluk iz prevelike ljubomore, ne mora biti kažnjena zbog toga, dokazujući to hadisom Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: *"Žena koja je ljubomorna na svoga muža ne zna gdje je početak, niti kraj doline."*

Riječi koje slijede ovoj prepreci (nemanje namjere za značenjem koje je kufr, tj. intifaul-kasd) su:

Kada se prepričava neki događaj u kome je neko izgovorio riječi kufra, kao kada učač Kur'ana uči ajete u kojima se spominju riječi kafira o kojima nas Allah, subhanehu ve te'ala, obavještava u Kur'anu; takav se ni u kom slučaju ne proglašava nevjernikom, već će biti nagrađen za svoje učenje. Ili kada svjedok pred kadijom svjedoči o osobi koja je izgovorila riječi kufra, pa ponovi ono što je čuo. Ili pak spominjanje riječi kufra, koje kafiri izgovaraju, radi proučavanja i dokazivanja njihovih zabluda ili radi odgovora na njihove zablude. Sve je ovo dozvoljeno i onaj ko iz spomenutih razloga izgovori riječi kufra se ne proglašava kafirom.

Zbog toga se kaže "nije kafir onaj ko prenese riječi kufra", za razliku od onog ko ih prenosi radi njihovog širenja ili pomaganja, kada nema sumnje da je to kufr.

Kaže Kadi Ijad o hadisu kojeg bilježi Muslim o čovjeku koji je u pustinji izgubio svoju devu, a zatim mu je Allah Uzvišeni vratio, pa je od velike radosti uzviknuo: *"Allahu, Ti si moj rob, a ja sam Tvoj gospodar!" "Od velike radosti je pogriješio":*

"Kada se ovako dogodi da čovjek nešto kaže u stanju izgubljenosti ili radosti, neće se

zbog toga koriti, niti će se koriti onaj koji ove njegove riječi prenese da bi se ljudi podučili, ili radi koristi, ne radi izigravanja ili ismijavanja, a i sam slučaj da nam ovo Allahov Poslanik, ❒, prenosi – upućuje na njegovu dozvoljenost..."

Također kaže:

"Kada neko prenosi nečije riječi kufra, propis se razlikuje od slučaja do slučaja, tako da može biti vadžib ili mendub, haram ili mekruh..."

Kaže Ibn-Hazm:

"Riječi izgovorene jezikom bez ubjeđenja srcem kod Uzvišenog Allaha nemaju nikakav propis. Tako, ako bi neko prenio nečije riječi kufra, ili izgovarao riječi kufra učeći Kur’an – neće biti kafir, osim da njegovo srce to potvrđuje. Ako bi murdžije ili džehmije ovim dokazivali, pa rekli: "Obavještavanje o kufru nije kufr", reći ćemo im: "Kada nam je Allah naredio učenje Kur'ana, a u njemu je spomenuo govor nevjernika i obavijestio nas da nije zadovoljan nevjerstvom svojih robova, učač Kur'ana se izdvaja u tome i ulazi u Allahovo zadovoljstvo, učeći ono o čemu Allah obavještava. Kada je Uzvišeni Allah naredio istinsko svjedočenje, rekao je:

وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَن شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

"Oni koje oni, pored Njega, mole – neće se moći za druge zauzimati; moći će samo oni koji Istinu priznaju, oni koji znaju." (Ez-Zuhruf, 86).

Znači da onaj vjernik koji svjedoči i obavještava o kufru nevjernika – time ne postaje kafirom. Naprotiv, on time postiže Allahovo zadovoljstvo i ostvaruje iman..." ("El-Fasl", 3/249-259)

U to spada i da čovjek izgovori riječi kufra koje ne razumije. To se neće smatrati nevjerstvom, osim nakon što se poduči, a zatim isto namjerno ponovi.

El-'Izz bin Abdus-Selam u djelu "Kava'idul-ahkam", u Poglavlju 'Ko izgovori riječi a ne poznaje njihovo značenje, neće se kazniti zbog onoga što iz njih proizilazi', kaže:

"Kada stranac izgovori riječ kufra ili riječi imana ili talaka (razvoda braka), oslobađanja (roba) ili kupoprodaje, primirja ili odricanja – ništa od toga mu se ne prihvata, zato što se ne pridržava onoga što te riječi za sobom povlače, niti želi njihovo suštinsko značenje (jer ih u stvari i ne poznaje). Tako isto, ako bi Arap izgovorio strane riječi, čije značenje upućuje na spomenuto, one se ne prihvataju, jer on u stvarnosti ne želi njihovo značenje. Jer, da bi želio neku stvar, mora je poznavati. Ako bi pak izgovorio stranu riječ čiju suštinu zna i želi, tada njegove riječi bivaju punovažne. Ako bi Arap rekao svojoj ženi: "Puštena si", a ne zna šta to znači, riječi neće imati nikakvu pravnu vrijednost, jer ih ne razumije, sve dok ne bude htio ono što one znače."

Pogledaj Ibnul-Kajjimovo djelo "'Ilamul-muvekki'in", u Poglavlju 'Ko izgovori riječi kufra čije značenje ne poznaje ne postaje kafir', gdje govori o izgovaranju riječi kojima se daje razvod braka i o važnosti postojanja namjere pri izgovaranju takvih riječi, da bi bile važeće. On kaže:

"Propis se ne može se sprovesti sve dok ih ne izgovori sa namjerom, želeći njihovo pravo značenje i ono što te riječi za sobom povlače, kao i da te riječi svojevoljno izrekne, što znači da su potrebne dvije stvari da bi se mogao izvući punomoćan propis – da svojevoljno odabere riječ

koju će izgovoriti i da uz to želi propise koji se na to nadovezuju. Čak je željenje značenja važnije nego željenje riječi, jer je značenje – cilj izgovaranja tih riječi, koje su ustvari samo sredstvo do njega. Ovo je mišljenje prvaka muftija od islamske uleme..." – sve do riječi:

"Kažu učenjaci hanbelijskog mezheba: "Kada bi stranac rekao svojoj ženi: 'Enti talik' (razvedena si) na arapskom, a ne razumije ove riječi, ne bi bila razvedena, zato što on tim riječima ne misli na razvod braka, kao i kada bi ih izrekao pod prisilom." Kažu: "Ako bi ih čak izgovorio sa nijjetom onoga što znače kod Arapa, neće doći do razvoda braka, jer ne može nijjetiti ono čije značenje ne poznaje." Tako je i ako bi izgovorio riječi kufra čije značenje ne poznaje, ne bi time postao nevjernik. U "Musannefu Veki'a" je zabilježen događaj u kome je Omer, presudio ženi koja je rekla svome mužu: "Daj mi neko ime!", pa je on nazva "Mirišljiva". Ona mu reče: "Ne, neko drugo", a on je upita: "Kako želiš da te nazovem?" Ona mu reče: "Huljetu talik." On joj reče: "U redu, od sada si 'Huljetu talik'." Žena ode Omeru, i reče: "Muž me je razveo!", a zatim dođe njen muž i ispriča Omeru sve kako se dogodilo, pa je Omer izudara po glavi i reče njenom mužu: "Vodi je, pa je i ti kazni." I ovo je ono istinsko shvatanje koje ulazi u srce, ne tražeći dozvolu ulaska, iako se radi o izgovaranju riječi koje jasno i nedvosmisleno ukazuju na razvod braka, kao što smo spomenuli čovjeka koji je našao svoju devu nakon što ju je izgubio, pa je uzviknuo: *"Allahu, ja sam Tvoj gospodar, a Ti si moj rob!"*, pogriješivši od žestoke radosti. Zbog toga se ne može za njega reći da je kafir, iako je izgovorio jasne riječi kufra, jer ih nije želio reći." (3/76 i 4/229)

- **Napomena:**

Iz spomenutog ne shvatamo da je nedostatak nijjeta prepreka tekfira na način na koji to shvata veliki broj murdžija današnjice, koji čine nijjet – šartom tekfira bez kojeg se tekfir ni u kojem slučaju ne bi mogao ispuniti, tako što kažu da insan neće postati nevjernik – pa čak i ako namjerno učini djelo kufra ili namjerno izgovori riječi kufra – sve dok tim djelom ne bude nijjetio nevjerstvo (da bude nevjernik) i izlazak iz islama. Time žele opravdati svakog taguta, zindika ili otpadnika.

Ispravno shvatanje je da je prepreka tekfira – nepostojanje namjere (intifa'ul-kasd), u smislu nenamjerno počinjene greške koja je suprotna namjeri, koja je uvjet tekfira, ili da osoba ne namjerava počiniti djelo kufra ili riječi kufra lično, kao što smo spomenuli u slučaju upozorenja drugih, ili da ih izgovori ali ne zna šta one znače, itd.

Što se tiče namjere izlaska iz vjere i želje da se određenim djelom ili riječju postane kafir, reci: "Ima li ko da to želi, da hoće ili namjerava da postane nevjernik?" Čak bi i Židovi i kršćani, kada bi ih upitao: "Da li vi želite nevjerstvo?", ili: "Da li vi time što kažete da su 'Isa i 'Uzejr, alejhimus-selam, sinovi Božiji, ili ostalim djelima kufra – namjeravate nevjerstvo?", negirali da time žele postati nevjernici...

Takvo je stanje i velikog broja kafira koji misle da je dobro ono što rade... I veliki broj taguta i njihovih pomagača danas, kada bi im pobrojali njihova djela nevjerstva, zanegirali bi to i odbili bi da priznaju svoje nevjerstvo, ili da im je želja tim djelima izlazak iz vjere, već bi tvrdili da su vjernici i da klanjaju i kažu: "La ilahe illAllah"...

Takvo je stanje bilo i sa kafirima Kurejša. Nikad nisu priznali svoj kufr, niti da su – time što obožavaju kipove – htjeli nevjerstvo, već su govorili:

مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى

"Mi ih obožavamo samo zato da bi nas što više Allahu približili" (Ez-Zumer, 3).

…Čak bi, nasuprot tome, govorili da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kafir i oni uz njega, i takvo je stanje većine svijeta danas, osim kome se Allah smilovao.

Kao što spominje Ibn-Tejmijje, rahimehullah: "...I općenito, ko učini djelo kufra ili izgovori riječi kufra – time je zanevjerovao, pa i ako nema volju da bude kafir, jer niko ne želi da bude kafir, osim kome to Allah Uzvišeni hoće." ("Es-Sarimul meslul", 177-178)

I kaže: "...Ovdje je cilj objasniti da otpadništvo može biti bez psovanja (vjere), može biti i bez namjere da se vjera promjeni, a također i bez volje da se zanegira Allahova Objava i poslanica. Kao što Iblisu ne vrijedi to što njegovo nevjerstvo u sebi nije sadržavalo nijjet negiranja Allahovog rububijjeta, tako ni onome koji izgovori kufr ne vrijedi to što time nije namjeravao nevjerstvo." ("Es-Sarimul meslul", 370)

Uzvišeni Allah nas obavještava da većina onih koji ne vjeruju misle da čine dobro, čak misle da su na ispravnijem putu od onih koji vjeruju:

*قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا *الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا
أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزْنًا

Reci: "Hoćete li da vas obavijestimo o najvećim gubitnicima djela, čiji će trud u životu na ovom svijetu uzaludan biti, a koji će misliti da je dobro ono što rade? To su oni koji u dokaze Gospodara svoga ne budu vjerovali i koji budu poricali da će pred Njega izaći; zbog toga će trud njihov uzaludan biti i na Sudnjem im danu nikakva značenja nećemo dati. (El-Kehf, 103-105).

Kaže Ibn-Džerir et-Taberi u tefsiru ovog ajeta:

"Ovo je jedan od dokaza koji upućuje na grešku onih koji tvrde da se ne može postati nevjernik osim sa namjerom za nevjerstvom, i poslije znanja o Allahovoj jednoći..." – sve do riječi:

"Ako bi bilo, kao što ovi smatraju, da niko ne može zanevjerovati u Allaha osim da to zna, onda bi to značilo da će oni o kojima nas Allah obavještava da su smatrali da čine dobro – biti nagrađeni za njihova djela, a Allah, subhanehu ve te'ala, nas obavještava da su takvi kafiri u Allaha i da su im sva djela poništena..." (45-44) .

Također kaže, Allah mu se smilovao, u djelu "Tehzibul-asar", nakon što je naveo hadise u kojima su spomenute haridžije:

"I to je odgovor onima koji (griješe kada) kažu da niko od sljedbenika kible ne izlazi iz islama nakon što je zaslužio ime i sud islama, osim sa namjerom izlaska, znajući."

Kaže Ibn-Hadžer, rahimehullah, u "Poglavlju ko ostavi borbu protiv haridžija": "...Ima muslimana koji izlaze iz vjere bez željenja izlaska iz nje ili želje da izaberu drugu vjeru mimo Islama."

Rezime ovoga:

U temi uslovljavanja postojanja namjere i nijjeta ili nepostojanja nijjeta (intifaul-kasd) kao prepreke tekfira, mjerodavno je i potrebno da osoba ima namjeru činjenja djela koje izvodi iz vjere, a ne namjeru izlaska iz vjere činjenjem istog.

3. Pogrešno tumačenje - et-te'vilu

Ovim se misli na stavljanje nekog od šerijatskih dokaza na pogrešno mjesto uz ulaganje truda (idžtihad), ili nejasnoća koja se javlja kod neshvatanja šerijatskih dokaza, ili pogrešno shvatanje koje on smatra ispravnim, ili smatranje dokazom onoga što se ne može uzeti kao dokaz, kao da čovjek slab hadis smatra ispravnim, tako da čovjek učini djelo kufra za koje ne smatra da je kufr.

Na takav način izostaje uvjet za njegovo proglašavanje kafirom, a to je namjera, a u isto vrijeme se javlja prepreka za njegovo proglašavanje nevjernikom, a to je pogrešno tumačenje. U slučaju da se osoba poduči o djelu koje je počinila, tj. da je to djelo – djelo koje izvodi iz islama, a zatim nastavi raditi to djelo – onda postaje nevjernik.

Dokaz za ovo je konsenzus ashaba, radijallahu anhum, koji su smatrali da djela učinjena pogrješnim tumačenjem imaju propis grješke, koju je Uzvišeni Allah oprostio, zbog slijedećih dokaza:

To je slučaj Kudame ibn Mez'un, □, kada je pio alkohol sa svojim društvom, a zatim to pravdao riječima Uzvišenog Allaha:

لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعِمُواْ إِذَا مَا اتَّقَواْ وَّآمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ ثُمَّ اتَّقَواْ وَّآمَنُواْ ثُمَّ اتَّقَواْ وَّأَحْسَنُواْ وَاللّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

"Onima koji vjeruju i dobra djela čine nema nikakva grijeha u onome što su oni pojeli i popili prije zabrane kad se klone onoga što im je zabranjeno i kad vjeruju i dobra djela čine, zatim se Allaha boje i vjeruju i onda se grijeha klone i dobro čine. A Allah voli one koji drugima dobro čine." (El-Maide, 93).

Kako to bilježi Abdur-Rezzak u "Musannefu": "…Omer, □, je Kudamu postavio za namjesnika u Bahrejnu. Kada je Ebu-Hurejre, □, a s njim još i skupina ljudi i supruga Kudame, posvjedočio da je Kudame pio alkohol, pozvao je Omer, □, Kudamu k sebi. Nakon što ga je ukorio, htio je nad njim izvršiti kaznu za konzumiranje alkohola. Međutim, Kudama se branio spomenutim ajetom, pa mu Omer, □, reče: "Pogrešno si protumačio..."

Kaže Ibn-Tejmijje u "Es-Sarimul meslul": "Omer i šura su se složili da se od Kudame i njegovih prijatelja zatraži da se pokaju i da potvrde da je alkohol zabranjen, a zatim da ih izbičuje, ili da odbiju i da budu proglašeni nevjernicima."

Omer, □, mu je objasnio njegovu grješku a zatim rekao: "Da si se istinski bojao Allaha – ne bi se približio Allahovim zabranama i ne bi pio vino…" Zatim se Kudama pokajao i Omer ga nije protekfirio, već se zadovoljio njegovim bičevanjem zbog konzumiranja vina, i niko mu se od ashaba u tome nije suprotstavio.

Kaže šejhul-islam Ibn-Tejmijje: "A onaj do koga nije došao dokaz, poput onoga koji je tek primio islam ili onoga koji živi daleko u pustinji, a nisu do njega stigli propisi islama i slično tome, ili onoga koji pogrješi misleći da je onima koji vjeruju i dobra djela čine dozvoljeno konzumiranje vina, kao što su pogrješili oni od kojih je Omer, □, tražio da se pokaju i slični njima – od njih će se tražiti da se pokaju i donijeće im se dokazi, pa ako nastave po starom, protekfirit će se. Ne proglašavaju se nevjernicima prije nego se poduče, kao što ni ashabi, radijallahu anhum, nisu proglasili Kudamu ibn Mez'una i njegove prijatelje kafirima kada su pogrješili u svom tumačenju." ("Medžmu'atul fetava", 7/609-610)

Također kaže: "Onaj ko pogrešno shvati (el-mute´evvil) i neznalica, koja se može opravdati neznanjem, nemaju sud i propis inadžije ili pokvarenjaka. Uistinu je Allah svakoj

stvari odredio mjeru…" ("Medžmu'atul fetava ", 3/180)

Zato, mezheb selefa nije proglašavanje nevjernikom nikog od pripadnika kible ko pogrešno protumači, a u pripadnike kible pored svakog muslimana sunnije, spadaju i griješnik (el-fasik), sljedbenici strasti (sekte koje su ostale unutar granica islama, op.prev) sa pogrješnim tumačenjem…, suprotno haridžijama i mu'tezilama i onim koji idu njihovim putem, poput zejdijja ili nekih apologeta (mutekellimun) poput Šehristanija, kod kojih mute'evvili (oni koji pogrešno tumače) ne spadaju u sljedbenike kible.

Spominje Kadi Ijad u svom djelu "Eš-Šifa", (2/277) i prenosi od prvaka uleme: "Zaista se treba paziti tekfira onih koji su pogriješili u tumačenju (el-mute'evvilin), jer je velika opasnost bila u ohalaljivanju krvi klanjača, Allahovih iskrenih robova (muvehhida)…"

Spomenućemo kasnije njegov govor o onima koji se ne proglašavaju kafirima, a koji Uzvišenom Allahu pripisuju nešto što Mu ne dolikuje, ne u smislu uvrjede ili otpadništva, već na osnovu pogrešnog tumačenja ili negacije neke osobine pod izgovorom "tenziha", tj. isticanja svetosti Allahovih osobina i nemogućnosti postojanja manjkavosti u njima.

Kaže Ibn-Vezir:

"Ovaj plemeniti ajet:

مَّن شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ اللّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

"... One kojima se nevjerstvo mililo stići će srdžba Allahova i njih čeka patnja velika" (En-Nahl, 106),

upućuje da mute'evvili nisu kafiri zato što se njihova srca nisu kufrom ispunila, niti kufr dozvoljavaju…"

A što se tiče nekih zindika i otpadnika danas, čiji je kufr jasan, poput onih koji mudruju i sa vjerom se izigravaju, za koje neke neznalice kažu da su i oni od onih koji Pogrešno tumače, kažemo im:

"Vaš govor je neprihvatljiv zbog jasnoće kufra kojeg ovi čine, i stvar se ogleda u njenoj suštini a ne u imenima koja ste vi izmislili (tj. nazivate te'vilom ono sto se ne prihvata kao te'vil, op.prev.), kojima se igraju mnogi sljedbenici strasti. Koliko je samo laži, koje su lažovi ukrasili da bi njima oponirali šerijatu."

Zbog toga prenosi Kadi Ijad da su učenjaci rekli:

"Ne prihvata se tumačenje (te'vil) gdje su dokazi jasni." ("Eš-Šifa", 2/217)

Na isto ukazuje šejhul-islam Ibn-Tejmijje u "Es-Sarimul meslul", 527.

Zato, ko se pročuje po zindikluku i po izigravanju sa šerijatskim propisima, ili bude upadao u uzroke kufra koji su jasni i gdje ne postoji tumačenje, a zatim bude svoje nevjerstvo htio opravdati pokvarenim tumačenjima, neće mu se to prihvatiti kao izgovor. Ne postoji taj idžtihad ili te'vil koji opravdava činjenje jasnog kufra, jer čak i nevjernici opravdavaju svoj kufr različitim vidovima tzv. tumačenja, tj. te'vila.

Zato Ibn-Hazm kaže:

"Do koga ispravnim putem dođe naredba od Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, i bude musliman, a zatim nešto pogrešno protumači, shvati ili dođe do njega drugim tekstom, a niko ga ne podući o tome u čemu je pogriješio u vezi te vijesti ili šta je zbog te greške

ostavio od vjere – takav je opravdan i ima nagradu, obzirom da je tražio istinu i nije znao za nju. A ako mu se uspostavi dokaz u vezi toga pa bude prkosio (inatio), neće se prihvatiti nikakav te'vil nakon uspostave dokaza." ("Ed-Durra", 414)

I kaže:

"Što se tiče onih koji nisu sljedbenici islama, poput kršćana, Židova, medžusija ili sljedbenika drugih vjera, ili batinija, koji zagovaraju božanstvo nekog od ljudi, ili nečije vjerovjesništvo nakon Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, takvi se u osnovi ne opravdavaju te'vilom. Naprotiv, oni su nevjernici i mušrici u svakom slučaju." ("Ed-Durra", 441.)

U ovom smislu, napominjemo da je kod Kudame, radijallahu anhu, koji je opravdan tumačenjem, osnova da je bio musliman, dobar vjernik od plemenitih ashaba i učesnika Bedra, daidža Abdullaha ibn Omera i Hafse, radijallahu anhum, muž Safije sestre Omera, radijallahu anhu.

Prenosi Ibn Abdul-Berr u djelu "El-Isti'ab", (341/3) od Ejjuba ibn Ebi-Temime da je rekao:

"Niko od učesnika Bedra nije izbičevan radi vina, osim Kudama ibn Ma'zun."

Zbog ovoga Ibn-Tejmijje, nakon što je spomenuo hadis koji govori o čovjeku koji je svojim sinovima oporučio da ga spale nakon smrti, kaže:

"Onaj koji pogrešno protumači šerijatske tekstove ulažući svoj trud i trudeći se u slijeđenju Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, je preči da mu bude oprošteno od osoba poput ove." (3/148)

Kadi Ijad u svom djelu "Eš-Šifa" spominje razilaženje selefa po pitanju tekfira onih koji Uzvišenom Allahu pripisuju neko svojstvo koje Mu ne priliči, ne na način vrijeđanja i otpadništva, već na način pogrešnog tumačenja Allahovih svojstava, što vodi u novotariju i zabludu.

Najispravniji stav po ovom pitanju je razlikovanje između:

- onog tumačenja koje ima osnovu u arapskom jeziku, kao da protumače Allahovu ruku, subhanehu ve te'ala, pa da kažu: "Allahova snaga ili blagodat", što ne povlači za sobom kufr, ali je u svakom slučaju suprotno istini i shvatanju selefa. To zbog toga što se u arapskom jeziku "snaga" ili "blagodat" može upotrijebiti za ruku. Iz tog razloga se može opravdati onaj ko na ovaj način protumači neko od Allahovih svojstava, s obzirom da je pogriješio i iskrivio ispravno, vanjštinsko, prvobitno značenje šerijatskih tekstova.

- i između tumačenja koje u arapskom jeziku nema utemeljenja, poput onih koji su protumačili kur'anski ajet:

بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ

"Zaista su Njegove obje ruke otvorene..." (El-Ma'ida, 64.),

rekavši da se ovde misli na Hasana i Husejna, ili na nebesa i Zemlju, što je u ovom slučaju nevjerstvo, zbog nemogućeg tumačenja ruke u arapskom jeziku na ovaj način.

Zato treba napraviti razliku između prve vrste tumačenja koja je neispravna ali nije nevjerstvo, i druge vrste koja je nevjerstvo zato što nema šerijatsku niti jezičku osnovu. Ovakvo

tumačenje se odbacuje i nema ništa sa idžtihadom, već je to izigravanje i iskrivljavanje vjere, i ovakvim tumačenjem se nije moguće opravdati.

Kaže Ibn-Vezir:

"Nema razilaženja među ulemom da je poricanje bilo čega od onoga što je opšte poznato u vjeri nevjerstvo, gdje neki pokušavaju da se sakriju iza te'vila, gdje tumačenje uopšte nije moguće, poput nevjernika koji su iskrivili značenja svih Allahovih najljepših imena, čak i cio Kur'an i sve islamske propise, zanegirali budući život i Kijametski dan, Džennet i Džehennem."

U pitanja u kojima se bez sumnje ne prihvata te'vil spadaju i osnove tevhida, koji zahtijeva obožavanje jedino Allaha Uzvišenog u svim vrstama ibadeta, tako da je rušenje ove osnove pod izgovorom pogrešnog tumačenja koji opravdava činjenje širka Uzvišenom Allahu i uzimanje lažnih božanstava mimo Allaha – čista laž, zbog koje su poslati svi poslanici da je unište i uklone...

Kažu učenjaci da se mijenjanje vanjskog značenja jedne riječi bez šerijatskog dokaza ne može nazvati i prihvatiti kao tumačenje. Tako su potonje generacije iskrivljavanje tekstova nazvali tumačenjem, uljepšavajući ga i kiteći, da bi ljudi od njih to prihvatili, nazivajući iskrivljavanje značenja – te'vilom... A Uzvišeni Allah je pokudio one koji uljepšavaju i dotjeravaju neistinu i zabludu kako bi time varali ljude.

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نِبِيٍّ عَدُوًّا شَيَاطِينَ الإِنسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا وَلَوْ شَاء رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ

"Tako smo svakom vjerovjesniku neprijatelje određivali, šejtane u vidu ljudi i džinova, koji su jedni drugima kićene besjede govorili da bi ih obmanuli; a da je Gospodar tvoj htio, oni to ne bi učinili; zato ti ostavi njih, i ono što izmišljaju;" (El-En'am, 112.)

- U svakom slučaju, greška u tumačenju prestaje biti prepreka tekfira onda kada se osoba poduči i objasni joj se.

4. Neznanje - el-džehlu

Neznanje biva preprekom tekfira i opravdanjem onda kada se radi o neznanju kojeg čovjek nije u mogućnosti otkloniti od sebe.

Kada je čovjek u mogućnosti otkloniti neznanje od sebe, ali je nemaran ili se okreće od toga i neće da nauči – onda se radi o neznanju koje je sam prouzrokovao i zaradio. Takvim neznanjem se ne može opravdati. Propis takve osobe je poput one koja zna, iako u stvarnosti ne zna, i to je slučaj onoga koji se okrene od Allahove vjere, onoga do koga je Allahova Knjiga došla pa je zanemario i okrenuo se od nje, ne učeći je niti gledajući u nju kako bi naučio najbitnije stvari radi kojih ga je Allah, subhanehu ve te'ala, stvorio. Kaže Uzvišeni Gospodar:

فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكِرَةِ مُعْرِضِينَ* كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنفِرَةٌ* فَرَّتْ مِن قَسْوَرَةٍ

"Pa zašto se oni okreću od opomene? Kao da su divlji magarci preplašeni pobjegli od lavova!" (El-Muddessir, 49-51.)

وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَذَا الْقُرْآنُ لأُنذِرَكُم بِهِ وَمَن بَلَغَ

"A meni se ovaj Kur'an objavljuje da njime vas i one do kojih dopre opominjem." (El-En'am, 19.)

Svako do koga dođe Kur'an i opomena, pa se okrene od tevhida i upadne u kaljužu širka

i mnogoboštva, takav se ne može opravdati džehlom, jer ga je sam zaslužio svojim okretanjem i izbjegavanjem...

Složili su se učenjaci da nema opravdanja onaj koji se okrene od Allahove vjere, a u mogućnosti je da nauči, a razišli su se kada je u pitanju opravdanje onog koji nije bio u mogućnosti da nauči, o čemu se nema potrebe raspravljati u našem vremenu kada je Allahova vjera dostigla horizonte, Allahova Knjiga i sunnet Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji je pojašnjava, su sačuvani i mogućnosti njihovog učenja su mnogobrojne, čak su i olakšane za svakoga, i ne može niko biti džahil, a da to danas u većini slučajeva ne bude džehl odbijanja i izbjegavanja, posebno kada se radi o stvarima vjere koje su se proširile i koje svako poznaje, ne samo među muslimanima već i kod Jevreja, kršćana i drugih, kao što je tevhid koji je osnova islama i njegova srž.

Ulema poput Karafija spominje neka šerijatska pravila pa kaže:

"Uistinu svako neznanje koje je čovjek u mogućnosti otkloniti od sebe džahilu ne može koristiti kao opravdanje..." ("El-Furuk", 4/264 i 2/149-151)

Ibn-Lehham kaže:

"Neznalica o određenom propisu se može opravdati svojim neznanjem onda kada ne bude nemaran po pitanju njegovog učenja, ali ako zanemari učenje i ne bude htio učiti onda nema opravdanja." ("El-Kava'id vel favaidul-usulijje", 58)

O neznanju kao opravdanju moglo bi se puno govoriti. Na ovu temu je napisano mnogo djela, u kojima su neki u tome i pretjerali, drugi su mnogo toga propustili, a neki su opravdanje neznanjem u potpunosti zanegirali i u tome pogriješili, a zatim proglasili kafirom onog koga Allah, subhanehu ve te'ala, i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nisu proglasili kafirom.

A ima i onih koji su pretjerali u opravdavanju neznanjem i tako Allahove granice pogazili, opravdavajući murtedde, inadžije i nevjernike koji se od Allahove vjere okreću. Vidjećeš one koji su neznanje o Allahovoj vjeri zaradili svojim rukama, svojim udaljavanjem od nje i davanjem prednosti ovom svijetu nad ahiretom, kako su najpametniji i najučevniji, a ne poznaju najbitnije stvari kojima je Allah, subhanehu ve te'ala, obavezao insana da ih poznaje, a Allahova Knjiga i sunnet Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, su pred njima. Kaže Uzvišeni Allah o takvima:

يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ

"Oni znaju samo spoljašnju stranu života na ovom svijetu, a prema onom svijetu su ravnodušni." (Er-Rum, 7.)

Onaj ko se uistinu može opravdati neznanjem i za koga važi ova prepreka tekfira jeste onaj ko ima osnovu tevhida (aslut-tevhid), međutim ne poznaje neka šerijatska pitanja koja su složena i čije poznavanje zahtjeva pojašnjenje, u što se može svrstati i poglavlje o Allahovim imenima i svojstvima. Postoji mnogo dokaza koji upućuju da se onaj ko u ovim pitanjima pogriješi, a ima osnovu vjere i tevhida – može opravdati neznanjem, i nije ga dozvoljeno proglasiti kafirom, osim nakon što mu se pojasni.

Kao što se bilježi u hadisu o čovjeku koji je bio nemaran prema sebi, koji pored tevhida nikad nije dobra učinio pa je oporučio sinovima svojim da ga – kada umre – spale i da rasprše njegov prah, govoreći im: "Ako me Allah proživi (ako Allah bude kadar da me oživi) neće nijedno stvorenje kazniti kao mene." U ovome se vidi njegovo nepoznavanje Allahove moći, da

Allah Slavljeni može da ga proživi i kada bude spaljen i njegovi djelovi tjela budu razdvojeni. Ali i pored toga, Allah mu je oprostio zbog njegovog tevhida i njegovog straha od Allaha, što upućuje na opravdanje neznanjem u situacijama poput ovih, ako čovjek bude od onih koji samo Allahu ibadet čine...

Zbog toga je šejhul-islam Ibn-Tejmijje u svojoj raspravi sa protivnicima na "Vasitijsku akidu", koja uglavnom govori o Allahovim imenima i svojstvima, nakon što su mu se neki usprotivili zbog njegove tvrdnje iz toga djela: "Ovo je vjerovanje potpomognute skupine" rekao, rahimehullah:

"I svako ko se ne složi u nekim pitanjima vezanim za ovu akidu nije osuđen na propast, jer onaj ko se suprostavi može biti mudžtehid ali da pogriješi u tome, i Allah će mu oprostiti njegovu grešku, ili da bude od onih kojima nije došlo ispravno znanje koje bi moglo biti dokaz protiv njih..." ("Medžmu'atul fetava", 116/3).

Također se u poglavlje opravdanja neznanjem (El-'uzr bil-džehl), ubraja osoba koja je tek primila islam, ili osoba koja je odrasla daleko u pustinji, do koje ne mogu doći detalji šerijatskog znanja, ili tome slično. Takva osoba će imati opravdanje za ono što joj bude skriveno, ali pod uslovom da je muvehhid i da se kloni velikog širka i mnogoboštva.

Na početku ovoga poglavlja, spomenuli smo da šejhul-islam Ibn-Tejmijje pravi razliku između općeg i konkretnog(pojedinačnog) tekfira, i da je za tekfir određene osobe potrebno razjašnjenje uvjeta i prepreka... ("Medžmu'atul fetava ", 101/35)

Zatim je spomenuo neke primjere, pa kaže:

"... Poput onog koji kaže da su vino i kamata halal, zbog nedavno primljenog islama ili zbog boravka daleko u pustinji, ili da zanegira neki govor smatrajući da nije od Kur'ana ili od hadisa; poput nekih od selefa koji su odbijali da prihvate neki govor sve dok se ne utvrdi da su to riječi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ili nekih ashaba koji su sumnjali u viđenje Allaha, sve dok nisu o tome pitali Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ili poput onog koji je rekao: "Kada umrem smrvite me, a zatim me raspršite po moru da me Allah ne bi proživio..." itd. Takvi se ne tekfire sve dok im se ne donesu jasni dokazi. Kaže Uzvišeni Allah:

لِئَلاَّ يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ

"..., da ljudi poslije poslanika ne bi nikakvog opravdanja pred Allahom imali..." (En-Nisa', 165.)

A Allah je ovom ummetu oprostio i pogrešku i ono što iz zaborava urade."

Ibn-Hazm, rahimehullah, kaže:

"Učenjaci se ne razilaze da kada čovjek primi islam ali ne poznaje islamske propise, smatrajući vino dozvoljenim ili namaz neobaveznim, a nisu mu došli Allahovi propisi – da takav nije nevjernik, bez razilaženja. Međutim, ako mu se iznesu jasni dokazi a nakon toga odbije, ummet se složio (el-idžma') da je takav kafir." ("El-Muhalla", 151/13).

I rekao je:

"Onaj do koga ne dođe neko od poglavlja islamskih obaveza – takav je opravdan, ne zaslužuje ukor. Dok su Dža'fer ibn Ebi-Talib, radijallahu anhu, i skupina ashaba sa njim, bili u Abesiniji, Allahovom Poslaniku je u Medini i dalje stizala Objava i propisivali su se novi propisi, a ništa od toga nije stizalo do Dža'fera i ashaba koji su bili u Abesiniji zbog prekida puta između njih i Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Tako su ostali šest godina i njihovoj vjeri

nije škodilo kada bi uradili neki haram, ili izostavili neku od obaveza koje su bile propisane u Medini." (105/4).

Kaže Ibn-Kudame u "El-Mugniju":

"Među učenjacima nema razilaženja da je onaj ko ostavi namaz negirajući njegovu obaveznost, ako je od onih koji to znaju – nevjernik. A ako je od onih koji ne znaju da je namaz obavezan, ili je od onih koji su tek primili islam, ili je odrastao van islamske zemlje ili u pustinji, daleko od grada i 'ilma – neće mu se presuditi nevjerstvom, sve dok mu se ne iznesu jasni dokazi o obaveznosti namaza i dok se ne poduči. A ako nakon toga zanegira – postaje kafirom. A onaj koji živi u nekom mjestu gdje postoji islamska ulema se proglašava nevjernikom samim negiranjem obaveznosti namaza. Tako je i sa drugim islamskim obavezama..."

Učenjaci, također, dokazuju predajom koju bilježi Tirmizi od Ebu-Vakid el-Lejsija, radijallahu anhu, koji kaže:

"Izašli smo sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, prema Hunejnu, a nedavno smo primili islam. Mušrici su u to doba imali drvo pod kojim bi se odmarali i na koje bi kačili svoje oružje, a zvali su ga Zatu Envat. Rekosmo: 'Allahov Poslaniče, učini da imamo Zatu Envat kao što oni imaju Zatu Envat', pa reče Allahov Poslanik: 'Allahu ekber! Tako mi Onog u Čijoj je Ruci moja duša, rekli ste isto što i Musau Izraelćani:

اجْعَل لَّنَا إِلَـهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ

"Napravi i ti nama boga kao što i oni imaju bogove! " Reče on: "Vi ste, uistinu, narod koji ne zna!" (El-E'Araf, 138.).

Sigurno ćete slijediti praksu onih prije vas...'"

Oni koji ovu predaju smatraju ispravnom njome dokazuju da onaj ko ima namjeru učiniti veliki širk iz neznanja, pa mu se zabrani i on ga ostavi – ne čini nevjerstvo...

Mušrici koji čine veliki širk nemaju u ovome hadisu opravdanje, kao što to njime pokušavaju dokazati *murdžije sadašnjice*, pravdajući tagute i njihove pomagače, jer se Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rasrdio kada je čuo ashabe da samo tako nešto traže, ali ih je zbog neznanja opravdao i nije ih proglasio nevjernicima, dok se pak mušrici koji čine širk ne mogu opravdati neznanjem.

Ashabi, radijallahu anhum, su od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, tražili takvo djelo iz neznanja, zbog toga što su doskoro bili nevjernici. Mislili su da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u stanju da im učini drvo kod kojeg će provoditi svoje vrijeme obožavajući Allaha, subhanehu ve te'ala. Međutim, nisu počinili širk, niti bilo šta što njemu vodi. Zato je obaveza stati s upotrebom dokaza kod njegovih granica i značenja koja sa sobom nosi, tako da će se njime opravdati neznalica sve dok ne učini veliki širk ili vidljivi jasni kufr.

To zbog toga što šerijatski dokazi jasno upućuju da u djelima koja ruše osnovu tevhida – poput jasnog i otvorenog kufra ili velikog širka, čija je zabranjenost i poricanje opće poznata stvar u vjeri muslimana, što je čak i djeci poznato – neznalice ne mogu biti opravdani neznanjem, naročito onda kada uzmemo u obzir da je Uzvišeni Allah upotpunio svoju blagodat prema ovom ummetu uzimajući Sebi za obavezu pomno čuvanje i dostavljanje Kur'ana Časnog.

Čak i Židovi i kršćani znaju da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, poslat zbog borbe protiv širka i njegovog uništenja.

Zato, svako onaj do koga dođe Allahova Knjiga a zatim uništi osnovu svog tevhida, čineći otvoreni kufr ili jasno počini veliki širk – takav je kafir, kojeg na onom svijetu čeka patnja i nije ispravno opravdavati ga neznanjem, jer je za svoje neznanje sam kriv i odgovoran, okrećući se od Allahove Knjige, a nije od onih koji nisu u mogućnosti otkloniti neznanje od sebe.

Na to jasno upućuju riječi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kada ga je jedan od ashaba upitao o svom ocu, pa mu je, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: *"Zaista su moj i tvoj otac u Džehennemu.."* I pored toga što su njihovi očevi od onih za koje Allah, subhanehu ve te'ala, kaže:

لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أُنذِرَ آبَاؤُهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ

"Da opominješ narod čiji preci nisu bili opominjani, pa ostaju ravnodušni." (Ja-sin, 6)

I kaže, subhanehu ve te'ala:

لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَاهُم مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ

"Da opominješ narod kojemu prije tebe nije došao niko da ga opominje, da bi išao pravim putem." (Es-Sedžda, 3)

Dakle, nisu se mogli opravdati kada je veliki širk u pitanju i pored toga što im nije došao opominjač, poseban za njih. To ni zbog čega drugog osim zbog toga što je otvoreni, veliki širk, stvar na koju je Allah Svojim savršenim dokazima jasno upozorio, zbog koje je poslao sve poslanike, koji su, također, na njega upozoravali, te objavio sve Svoje Knjige sa ciljem rušenja širka i upozorenja na njega, a zatim je objavio Knjigu kao pečat svim Knjigama i Sebe zadužio da je čuva do Sudnjega dana.

Pa ako spomenute osobe (prije dolaska Poslanika, op. prev) nisu imale opravdanje neznanjem u velikom širku, onda je logično još preče da nema opravdanja u istom onaj koji dođe nakon spuštanja Posljednje Objave.

Kaže Kadi Ijad u djelu "Eš-Šifa", (2/231) u kontesktu govora o tome da je psovanje Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem – jasno nevjerstvo koje se ne može opravdati neznanjem:

"...ili da kaže nešto ružno, ili nešto što se može ubrajati u njegovo vrijeđanje, iako njegovo stanje ukazuje da nije namjeravao njegovo kuđenje, niti vrijeđanje, bilo zbog neznanja koje ga je navelo da to kaže, ili ljutnje, ili opijenosti, ili manjkave samokontrole i kontrole jezika, ili brzopletosti u govoru. Sud za ovaj slučaj je kao i za prethodni – da se ubije bez oklijevanja, jer niko se ne može u nevjerstvu (jasnom, op. prev) opravdati neznanjem."

Tj. jasno nevjerstvo, koje se može svrstati u psovanje Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem.

A što se tiče tekfira mute'evvila, od klanjača i muvehhida (onih koji kod sebe imaju ostvaren tevhid, op. prev.) spomenuli smo o njima govor Kadija, rahimehullah, u poglavlju "Opreznost od tekfira", kada su u pitanju vjernici klanjači koji neku stvar pogrešno protumače.

5. Prisila - El-ikrah

Suprotno prepreci prisile je – uvjet činjenja djela svojevoljno. Na to upućuju riječi Uzvišenog Allaha, u prijevodu značenja:

مَن كَفَرَ بِاللّهِ مِن بَعْدِ إيمَانِهِ إِلاَّ مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالإِيمَانِ
"Onoga koji zaniječe Allaha nakon što je u Njega vjerovao – osim ako na to bude primoran, a srce mu ostane čvrsto u vjeri – čeka Allahova kazna." (En-Nahl, 106.)

Islamski učenjaci spominju uvjete koji se moraju ispuniti da bi prisila bila prihvatljiva kao prepreka tekfira, od kojih su sljedeći:

1 - da onaj koji prisiljava na djelo nevjerstva bude u mogućnosti da uradi ono čime prijeti, a da onaj koji biva prisiljen na djelo nevjerstva bude nemoćan odbraniti se, pa čak ni bjekstvom,

2 - da kod onog koji biva prisiljen preovlada mišljenje da će mu se desiti ono čime mu se prijeti,

3 - da onaj koji biva prisiljen ne učini niti izgovori više nego što je potrebno da bi otklonio štetu od sebe,

4 - da ono čime se prijeti kod prisiljavanja na djelo nevjerstva bude od stvari koje insan nije u mogućnosti podnijeti, poput odsijecanja dijelova tijela, sagorijevanja vatrom, ubistva i sl.

Ammar bin Jasir, radijallahu anhu, zbog kojeg su objavljeni ajeti koji opravdavaju prisiljenog na kufr, nije izgovorio riječi kufra sve dok nisu ubijeni njegovi roditelji, dok mu nisu polomili rebra i dok nije stavljen na razne patnje,

5 - da odmah nakon prisile ispolji svoj islam. Ako ispolji svoj islam ostaje u islamu, ali ako ispolji nevjerstvo smatraće se nevjernikom još od samog izgovaranja riječi kufra.

I uprkos ovome, treba napomenuti da su islamski učenjaci jasno konstatovali da se onoj osobi za koju postoji šerijatski dokaz da je izgovorila riječi kufra, ali u stanju zarobljeništva kod nevjernika, bivši u okovima kod njih, u stanju straha – ne presuđuje otpadništvom, jer je u situaciji realno moguće prisile, sve dok je pod njihovom kontrolom, privezan, ili zarobljen, a oni su u stanju da izvrše nad njime ono što mu žele učiniti.

Ako se, međutim, posvjedoči da je u stanju izgovaranja riječi kufra bio bezbjedan – tretiraće se kao otpadnik (murtedd).

Bitno je spomenuti da prisila o kojoj učenjaci ovdje govore jeste kada čovjek izgovori riječi kufra ili počini djelo kufra, a zatim se neposredno vrati ispoljavanju islama, kao što smo maloprije spomenuli.

S druge strane, učenjaci ne prihvataju kao opravdanje i izgovor prisilu na stalno nevjerstvo i ostajanje u nevjerstvu, niti je dozvoljavaju, već su napravili razliku između ove i prethodno spomenute vrste prisile.

Bilježi El-Esrem od imama Ahmeda, rahimehullah, da je upitan o čovjeku kojeg su zarobili, a zatim ga prisilili na nevjerstvo, pitavši ga ima li dozvolu da se otkine, pa je ispoljio veliku mržnju prema tome (dozvoli toga, op. prev.), a zatim rekao:

"Takav po mom mišljenju nije poput onih ashaba Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, povodom kojih su objavljeni ajeti. Od njih bi se tražilo da izgovore riječi kufra a zatim bi bivali ostavljeni da rade šta hoće, dok od ovih traže da ostanu na nevjerstvu i ostave svoju vjeru. To zbog toga što u riječima onoga koji bude prisiljen, a nakon toga odmah pušten, nema štete, dok se ovaj, koji među njima boravi – pridržava nevjerstva kojem su ga pozvali, te dozvoljavanja zabranjenih stvari, ostavljanja farzova, i vadžiba, te činjenja harama i ružnih stvari. Pa ako se

radi o ženi, oženiće je, a zatim će im roditi djecu nevjernike. Tako isto muškarac. Njihov vanjštinski sud jeste prelazak u pravo nevjerstvo i napuštanje prave vjere."

2. PREPREKE VEZANE ZA DJELO

a. Da djelo ili riječi jasno (kategorički) ne upućuju na nevjerstvo.

b. Da šerijatski dokaz kojim se dokazuje jasno i kategorički ne ukazuje da određeno djelo ili riječi izvode iz vjere. O ovome će biti opširnijeg govora u poglavlju o greškama u tekfiru, inšaAllah.

3. PREPREKE VEZANE ZA USTANOVLJAVANJE KRIVICE:

(Ovo je sudska strana vezana za prepreke). Kada se radi o ovoj vrsti prepreka mora se biti precizan i strog kod redoslijeda propisa koji se nadovezuju na tekfir određene osobe, poput smrtne kazne, konfiskovanja imovine, itd.

U to spada:

1. Da se čin nevjerstva, u vidu riječi ili djela, ne može dokazati i ustanoviti na šerijatski validan način, kao što je priznanje ili svjedočenje dvojice pravednih svjedoka, bilo da broj svjedoka nije dovoljan, za što većina učenjaka uslovljava dvojicu pravednih svjedoka, o čemu će se kasnije govoriti, pa da npr. posvjedoči samo jedan čovjek, te se zbog nepotpunog broja svjedoka neće prihvatiti njegovo svjedočenje, jer Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije pozvao Abdullaha ibn Ubejja na odgovornost, kada je Zejd ibn El-Erkam sam posvjedočio protiv njega, da je ovaj rekao: "Ako bi se vratili u Medinu – sigurno bi jači iz nje istjerao slabijeg."

2. Da jedan od svjedoka bude osoba čije se svjedočenje ne prihvata po ovom pitanju, poput kafira, maloumne osobe, malodobne osobe i sl., ili da između njega i onog protiv koga svjedoči ima svađa, ili da je od nepouzdanih osoba a da optuženi uz to zakletvom negira ono što mu se pripisuje i zbog čega se optužuje. O ovome će biti opširnijeg govora u poglavlju o greškama u tekfiru, inšaAllah.

Islamski učenjaci, da bi svjedočenje svjedoka bilo prihvatljivo, uslovljavaju četiri šarta: islam, punoljetnost, razum i pravednost, dokazujući ajetom:

وَأَشْهِدُوا ذَوَيْ عَدْلٍ مِّنكُمْ

"...i kao svjedoke dvojicu vaših pravednih ljudi uzmite,..." (Et-Talak, 2.)

Također dokazuju hadisom kojeg bilježe imam Ahmed, Ebu-Davud, El-Bejheki i drugi, u kome Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: *"Nije dozvoljeno svjedočenje izdajice niti varalice, niti onog koji pakosti (zi-gimrin) svome bratu."* Hafiz Ibn-Hadžer kaže da je hadis jakog lanca prenosilaca.

Mezheb imama Šafije, Malika i Ahmeda, rahimehumullah, je da se ne prihvata svjedočenje neprijatelja jednog protiv drugog, a suprotnog je mišljenja imam Ebu-Hanife, rahimehullah.

Eš-Ševkani u djelu "Nejlul-evtar" kaže:

"Ispravno je da se ne prihvata svjedočenje neprijatelja protiv drugog zbog postojanja dokaza za to, i dokazi se ne mogu opstruirati radi nečijeg mišljenja, a i zbog nepostojanja dokaza onih koji to smatraju dozvoljenim."

– Islamski učenjaci u poglavlju koje govori o šerijatsko-sudskim argumentima spominju da je i rasprostranjenost vijesti da određena osoba čini djela nevjerstva (el-istifada) na način da postane kod naroda poznata po tome – jedan od dokaza (za spuštanje tekfira) uz priznanje (el-ikrar) i svjedočenje dvojice (pravednih vjernika). El-istifada ponekad može biti i jači dokaz od svjedočenja dvojice svjedoka.

NAPOMENE VEZANE ZA PREPREKE TEKFIRA

1. Prepreke tekfira je obavezno uzeti u obzir samo kod osobe kod koje je to moguće učiniti, a ne kod osobe koja se suprotstavlja ili koja se bori oružjem.

Znaj da se spomenute prepreke tekfira primjenjuju kod osobe čiju situaciju je moguće ispitati, ali ne i kod one koja to odbija i protivi se.

Odbijanje ili suprostavljanje može imati jedno od dva značenja:

1) Odbijanje rada po šerijatu, djelimično ili potpuno.

2) Nemogućnost muslimana da ga spriječe u djelima kufra i da mu sude po šerijatu.

Između prvog i drugog značenja ne postoji međusobna povezanost, kao u slučaju da čovjek odbija da živi po šerijatu, ali se nalazi u islamskoj državi i muslimani imaju vlast nad njim, poput onog koji odbija da da zekat, a živi u islamskoj zemlji, gdje muslimani imaju moć da ga sprovedu i da mu sude.

Ponekad se ova dva značenja mogu spojiti, kao u slučaju čovjeka koji se suprostavi da mu se sudi po šerijatu a živi u kafirskoj državi, ili ga štiti zakon ili vojska ili vladar države, tako da muslimani nisu u mogućnosti da ga prisile na suđenje pred Allahovim, subhanehu ve te'ala, zakonom, niti da nad njim izvrše Allahovu presudu...

Protiv onoga koga muslimani ne mogu spriječiti, niti su u stanju da mu sude zbog nedostatka snage – može se boriti nekada rukom, a nekada jezikom. Ulema spominje da se od njega ne traži pokajanje. Na osnovu ovoga je preče da se od osoba, statusa ratnika (el-muharib), koje su napale i ušle u zemlje muslimana, i okupirale ih i otele vlast u njima, ne traži pokajanje (el-istitabe).

Pod traženjem pokajanja (el-istitabe) se misli na dvije stvari:

a) da se od čovjeka kojem se presudilo da je otpadnik od vjere traži da se pokaje Allahu, subhanehu ve te'ala, za počinjeno djelo i da se vrati islamu,

b) ili razmatranje pitanja ostvarivanja uvjeta i nestanka prepreka tekfira po pitanju osobe prije nego što se proglasi otpadnikom i to je ono što se prethodnim riječima želi reći.

Zato onaj koji odbija da radi po šerijatu, onaj koji se opire da mu se sudi pred šerijatom i onaj koji se bori protiv islama, a muslimani mu nisu u mogućnosti presuditi zbog nedostatka snage, bez obzira da li to zabranjuje kafirska vlada ili zakon, ili ga štiti vojska – takvom se ne uzima u obzir da li su se uvjeti tekfira ispunili i da li su se prepreke otklonile da bi se protekfirio i da bi se protiv njega borilo, sve dok se ne preda muslimanima i dok ne dozvoli da mu se sudi po šerijatu i pojasni njegov slučaj.

Za osobu čiji je ovakav slučaj se ne može reći da se mora podučiti ili sl., kao što to danas smatraju neke neznalice, posebno kada se radi o onima koji se bore protiv naše vjere, a koji su zavladali našim zemljama, koji su uveli kafirske zakone i po kojima sude taguti, a koje vojske štite i brane da se izvedu pred šerijatski sud.

Muhammed b. Hasan Eš-Šejbani, rahimehullah, kaže: "Ako neki nevjernički narod, koji

ne poznaje islam niti je do njega stigla islamska da'va, napadne muslimane i uđe u islamsku zemlju, muslimani će se boriti protiv njega, zbog lične zaštite, bez njihovog pozivanja u islam, te će ih ubijati i uzimati njihov imetak..."

Riječ (muslimani), potvrđuje Serahsi u svom pojašnjenju (šerhu), a zatim spominje:

"Poznato je da kada bi musliman krenuo sabljom na muslimana, ovome biva dozvoljeno da ga ubije u samoodbrani, a kakvo je tek stanje u prethodnom slučaju?! Kada bi se muslimani u ovakvom slučaju zabavili da'vom, postoji mogućnost da bi nevjernici iskoristili priliku da ubijaju muslimane i pljačkaju njihovu imovinu itd., zato im nije obaveza pozvati ih u islam...".

Ibnul-Kajjim, rahimehullah, kaže:

"Muslimanima je obaveza da pozovu nevjernike u islam prije nego ih napadnu, a ako je da'va stigla do njih prije toga onda je pohvalno pozvati ih u islam prije borbe, ovo je slučaj kada muslimani napadnu kafire. Međutim, kada kafiri napadnu islamsku zemlju, tada će se muslimani boriti protiv njih, bez njihovog pozivanja u islam, braneći se."

Ovo je jedna od razlika između džihada napadanja i džihada odbrane, koju prave učenjaci.

Također, šejhul-Islam Ibn-Tejmijje na mnogobrojnim mjestima pravi razliku između murtedda čije je otpadništvo žestoko, a to je onaj koji uz svoje otpadništvo ne dozvoljava da mu se sudi, i koji se bori i ubija, takav se ubija, a da se od njega ne traži da se pokaje, i otpadnika koji je počinio nevjerstvo, ali koji pristaje da mu se presudi, takav se ne ubija, osim ako se ne pokaje.

Spominje, također, da se murtedd koji se odupire bježeći u kafirsku državu ili je sa skupinom otpadnika koji su naoružani i imaju snage i ne dozvoljavaju da im se sudi – ubija bez suzdržavanja i bez traženja od njega da se pokaje, zato što se pokajanje traži samo onda kada je to moguće.

2. Opravdanja kojima se pokušavaju opravdavdati otpadnici i drugi, a koja nisu od prepreka tekfira.

Nakon što si upoznao šartove i prepreke tekfira, ostalo je da upoznaš važno šerijatsko pravilo o ovom poglavlju koje glasi:

"Da bi prepreke, uvjeti, a također i uzroci bili prihvatljivi, moraju biti zasnovani na jasnim šerijatskim dokazima."

Dakle, prepreke, uvjeti i uzroci tekfira su sve (uslovni) šerijatski propisi koje je šerijat postavio, koji se ne mogu zaključivati van granica njega.

I sve što ne bude ovakve prirode – neće biti prihvatljivo.

Tako, ako neko bude nešto smatrao uzrokom, šartom ili preprekom tekfira, moraće to dokazati jasnim šerijatskim dokazom, inače se to od njega neće prihvatiti, jer je to od zabranjenih, haram stvari, tj. tvrditi nešto o čemu Allah, subhanehu ve te'ala, nije ništa objavio. Ko tako postupa ulazi pod opšte značenje kur’anskog ajeta:

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاء شَرَعُوا لَهُم مِّنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَن بِهِ اللَّهُ

"Zar oni da imaju bogove koji im propisuju da vjeruju ono što Allah nije dozvolio?" (Eš-Šura, 21.)

I riječi Uzvišenog:

اتَّخَذُواْ أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللّهِ

"Oni su pored Allaha svećenike svoje i monahe svoje za bogove uzeli." (Et-Tevba, 31.)

Zato treba biti jako oprezan. Čak većina učenjaka usula zabranjuje kijas kada se radi o preprekama, uvjetima i uzrocima.

Mnogi su danas pogazili ova šerijatska pravila kod šartova i prepreka tekfira, zamijenivši ih novotarskim opravdanjima kojima žele opravdati kafire i otpadnike od islama, opravdanjima koja ni samim murteddima ne bi na um pala, opravdanjima o kojima Allah, subhanehu ve te'ala, nije ništa objavio, a neka je lično On Uzvišeni, subhanehu ve te'ala, negirao u Svojoj Knjizi ili na jeziku Svoga Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem.

Ta lažna opravdanja su slijedeća:

1. Strah od prijetnje ukidanja plate ili smjenjivanja sa određenog položaja ili ukidanje nekih dunjalučkih užitaka. Sve ovo nisu prepreke tekfira, niti opravdanja onome koji je zanevjerovao u Gospodara svih svjetova, niti su opravdanja njegovom pomaganju kafira u borbi protiv muslimana i pomaganju mušričkih zakona, već je sve to od šejtanskih uljepšavanja kojima oni svojim prijateljima samo zabludu povećavaju i sa kojima su se na kufru sprijateljili, zato strah od prijetnje na ovaj način nema ništa s prisilom.

Uzvišeni, subhanehu ve te'ala, kaže:

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ

"Ima ljudi koji govore: 'Vjerujemo u Allaha' – a kad neki Allaha radi bude na muke stavljen, on misli da je ljudsko mučenje isto što i Allahova kazna" (El-Ankebut, 10)

I, subhanehu ve te'ala, kaže:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَتَّخِذُواْ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاء بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاء بَعْضٍ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللّهَ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ* فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَى أَن تُصِيبَنَا دَآئِرَةٌ فَعَسَى اللّهُ أَن يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّنْ عِندِهِ فَيُصْبِحُواْ عَلَى مَا أَسَرُّواْ فِي أَنْفُسِهِمْ نَادِمِينَ* وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُواْ أَهَـؤُلاء الَّذِينَ أَقْسَمُواْ بِاللّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ إِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَأَصْبَحُواْ خَاسِرِينَ* يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ مَن يَرْتَدَّ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللّهِ وَلاَ يَخَافُونَ لَوْمَةَ لآئِمٍ ذَلِكَ فَضْلُ اللّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاء وَاللّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

"O vjernici, ne uzimajte za zaštitnike Jevreje i kršćane! Oni su sami sebi zaštitnici! A njihov je i onaj među vama koji ih za zaštitinike prihvati; Allah uistinu neće ukazati na pravi put ljudima koji sami sebi nepravdu čine. Zato ti vidiš one čija su srca bolesna kako se žure da s njima prijateljstvo sklope, govoreći: "Bojimo se da nas kakva nevolja ne zadesi." A Allah će sigurno pobjedu ili nešto drugo od sebe dati, pa će se oni zbog onoga što su u dušama svojim krili kajati. A oni koji vjeruju reći će: "Zar su to oni koji su se zaklinjali Allahom, svojom najtežom zakletvom, da su zaista s vama?" Djela njihova biće poništena, i oni će nastradati. O vjernici, ako neko od vas od vjere svoje otpadne, pa, Allah će sigurno mjesto njih dovesti ljude koje On voli i koji Njega vole, prema vjernicima ponizne, a prema nevjernicima ponosite, oni će se na Allahovu putu boriti i neće se ničijeg prijekora bojati." (El-Maida, 51.-54.)

U ovim ajetima je jasan dokaz za otpadništvo onih koje je strah od kafira naveo na pomaganje njih protiv vjernika, i jasan dokaz da su im sva djela poništena, što ne biva osim nevjerstvom. Uzvišeni Allah nije opravdao one koji su upali u kufr (pomaganjem mušrika ili kafirskih zakona) zbog samog straha, niti je strah na ovaj način učinio preprekom tekfira, niti ovo ima išta sa prisilom, kao što to mnoge neznalice smatraju.

Kaže šejh Hamed bin 'Atik govoreći o slučajevima ljudi kada se prividno slože sa nevjernicima i tu spominje da se sa njima (kafirima) složi lažno na nevjerstvu (da učini djelo kufra ili da izgovori riječi kufra), a da u sebi krije svoje neslaganje s njima, i to u slučaju da nemaju nikakve vlasti nad njim, međutim, da tako postupi navela ga je bojazan za vlašću, imetkom, pohlepa za dunjalukom, strah od siromaštva i gubitak imovine. Takav je u ovom slučaju – murtedd, otpadnik od islama i ništa mu ne koristi njegova tajna mržnja prema njima.

Kaže Uzvišeni o takvima:

ذَلِكَ بِأَنَّهُمُ اسْتَحَبُّواْ الْحَيَاةَ الْدُّنْيَا عَلَى الآخِرَةِ وَأَنَّ اللّهَ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

"Zato što više vole život na ovom nego na onom svijetu, a Allah uistinu neće uputiti na pravi put narod nevjernički." (En-Nahl, 107.)

Uzvišeni Allah nas obavještava da ih na nevjerstvo nije navelo neznanje, niti mržnja prema istini, niti ljubav prema laži, već ih je navela ljubav prema dunjaluku i davanje prednosti dunjaluku nad vjerom.

Zatim šejh Hamed kaže:

"Na ovo ukazuje govor šejhul-islama Muhmmeda bin Abdul-Vehhaba, rahimehullah. A što se tiče onoga što veliki broj ljudi smatra opravdanjem, to je ustvari šejtansko uljepšavanje i zabluda. Zato, kada ih šejtanovi štićenici zastrašuju i ulivaju im strah koji nema osnove, smatraju da im je dozvoljeno ispoljiti slaganje s mušricima i pokoriti im se..."

A zatim spominje govor šejhul-islama Ibn-Tejmijje, rahimehullah, kada govori o svojstvu prisile na izgovaranje riječi kufra, gdje kaže da ona ne može biti ostvarena osim udaranjem, zlostavljanjem ili ubistvom, a ne samo govorom ili prijetnjom rastavljanja od porodice, žene, imetka itd.

Prenosi Es-Sujuti u predgovoru djela "Tarihul-hulefa’" od Kadi Ijada, da kaže:

"Upitan je Ebu-Muhammed el-Kajravani el-Kejzani, učenjak malikijske pravne škole, o čovjeku kojeg Ubejdijje (Benu 'Ubejd), tj. vladari Misra, prisile da se odazove njihovoj da'vi ili da bude ubijen? Odgovorio je: 'Neka izabere ubistvo. Na početku njihovog dolaska nije bila poznata suština njihove da've. Ali kasnije, kada je postala poznata, bjekstvo postaje obaveza, tako da niko ne može imati opravdanje strahom za svoj boravak među njima, jer boravak u mjestima u kojima se od ljudi traži da ostave rad po šerijatskim propisima nije dozvoljen. A oni pravnici koji su ostali među njima, ispoljavajući svoje neslaganje s njima, su to uradili da ne bi granice muslimana ostale nesačuvane, pa da muslimani zbog toga budu iskušani u vjeri'."

Na ovo upućuju riječi Uzvišenog Allaha:

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلآئِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُواْ فِيمَ كُنتُمْ قَالُواْ كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الأَرْضِ قَالْوَاْ أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُواْ فِيهَا فَأُوْلَـئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءتْ مَصِيرًا

"Kad budu uzimali duše onima koji su se prema sebi ogriješili, meleki će upitati. 'Šta je bilo s vama?'- 'Bili smo potlačeni na Zemlji' – odgovoriće. 'Zar Allahova Zemlja nije prostrana i zar se

niste mogli nekud iseliti?' – reći će meleki, i zato će njihovo prebivalište biti Džehennem, a užasno je on boravište." (En-Nisa', 97)

Ovaj ajet je objavljen o pojedincima koji su primili islam, ali su bili nemarni prema hidžri ostavši sa ostalim murteddima u Mekki, ne želeći ostaviti svoje žene, imetke i rodni kraj. Kada je nastupila bitka na Bedru mušrici su ih izveli u borbu da se bore u njihovim redovima, pa kada bi ashabi gađali strijelama pogodili bi nekog od njih, pa su govorili: "Pogodili smo našu braću". Zbog toga su objavljeni ovi ajeti sure En-Nisa'.

Allah, subhanehu ve te'ala, ih nije opravdao time što su bili slabi i potlačeni, niti ih je opravdao tim što su bili prisiljeni da izađu sa mušricima u borbu, zato što su bili nemarni prema hidžri i izlasku iz Mekke onda kada su bili u mogućnosti. Opravdati se mogu samo oni koji su istinski bili potlačeni i nisu imali mogućnosti da učine hidžru zbog zarobljeništva, istinske slabosti ili zbog nepoznavanja puta, poput žena, djece i slično.

Sve ovo upućuje da onaj ko povećava broj (vojske, op. prev.) kafira i mušrika, i ispoljava saglasnost sa njima i pomaganje njih protiv muslimana – neće biti opravdan strahom za svoj imetak, dom ili neke druge dunjalučke užitke, na koje se poziva.

Kakvo je tek onda stanje sa onim koji lično ispolji pomaganje širka i brani i štiti nevjerničke zakone, svojevoljno pomažući njih i kafire protiv Allahovih iskrenih robova (el-muvehhidin), a zatim pokušava da se opravda ovakvim ili sličnim opravdanjima? Nema sumnje da je njihovo stanje gore.

2. Opravdavanje otpadnika i njihovih pomagača slabošću i potlačenošću, te izgovorom da nemaju drugog izbora kada su u pitanju vlasti.

I ako bi ova potlačenost, po pitanju njih, uistinu postojala, zar to znači da je dozvoljeno pomagati širk, kufr i njihove sljedbenike protiv muslimana, i pored toga što ih niko ne prisiljava na to, niti da prihvate njihova radna mjesta u kojima ima širka i kufra?

Naprotiv, ti isti se bore za ta radna mjesta, žude za njima i spremni su glavu dati da bi ih se dočepali. Traže ih preko poznanstava, posrednika i sl....

A još čudnije od toga je ono što sam čuo od jednog od onih kojima je Allah, subhanehu ve te'ala, stavio zastor na njihove oči i oslijepio ih pred svjetlom Objave, koji pokušavaju da opravdaju vlasti koje su odbacile suđenje po Allahovom zakonu i zamjenili ga suđenjem po kafirskim zakonima, sudeći i braneći se njima – da su potlačeni od Amerike i da ne mogu da sude po šerijatu zbog toga!!! Onda sam ih upitao ko ih prisiljava da ostanu na vlasti i da se drže za svoj prijesto kutnjacima i prstima ruku i nogu. Kako, kad se većina njih tih prijestolja domogla tenkovima i svim raznim sredstvima za ubijanje i raznim spletkama? Ima ih koji su svojeg oca ubili da bi na vlast došli, ima i onih koji su ga protjerali, a ima ih koji su cijela sela i gradove zbrisali sa lica zemlje radi vlasti, a zatim nam dođu ovi slijepci i kažu: "Oni su potlačeni od Amerike."

Neka stvari nazovu njihovim istinskim imenima i neka kažu: "Oni su njihovi poltroni, braća i miljenici!"

U svakom slučaju, potlačenoj i slaboj osobi nije dozvoljeno počiniti djelo kufra ili izgovoriti riječi kufra. Potlačenoj osobi se pruža olakšica samo u odnosu prema nevjernicima (el-mudarah) i prikrivanju (et-tukijjeh), tj. da ostavi zabranjivanje zla rukom i jezikom, s time što ih mora mrziti i srcem negirati njihove zablude.

Također se dozvoljava nepokazivanje neprijateljstva prema njima uz ostajanje osnove neprijateljstva u srcu, bez slijeđenja njih u njihovom nevjerstvu ili zadovoljstva nevjerstvom, kao što stoji u hadisu: *"... Osim ko je zadovoljan i ko ih slijedi."*

Uzvišeni Allah nije prihvatio opravdanje potlačenošću od onih koji slijede kafire u kufru i širku, kao što to jasno stoji u kur'anskim ajetima. Uzvišeni Allah kaže:

وَإِذْ يَتَحَاجُّونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفَاء لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُو ا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنتُم مُّغْنُونَ عَنَّا نَصِيبًا مِّنَ النَّارِ
قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا إِنَّ اللَّهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ*

"I kada se u vatri budu prepirali, a oni koji su bili potlačeni reknu glavešinama svojim: "Mi smo se za vama povodili, možete li nas makar malo vatre osloboditi?", onda će glavešine reći: "Evo nas, svi smo u njoj, jer Allah je presudio robovima Svojim." (Gafir, 47.-48.)

I, subhanehu ve te'ala, kaže:

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَن نُّؤْمِنَ بِهَذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ ع ندَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ
بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنتُمْ لَ كُنَّا مُؤْمِنِينَ* قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا
لِلَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا أَنَحْنُ صَدَدْنَاكُمْ عَنِ الْهُدَى بَعْدَ إِذْ جَاءكُم بَلْ كُنتُم مُّجْرِمِينَ* وَقَالَ الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ
اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ إِذْ تَأْمُرُونَنَا أَن نَّكْفُرَ بِاللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُ أَندَادًا وَأَسَرُّوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ
وَجَعَلْنَا الْأَغْلَالَ فِي أَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

"A oni koji ne vjeruju govore: "Mi nećemo vjerovati u ovaj Kur'an niti u Knjige prije njega!" A kad bi samo vidio kad oni koji su učinili zulum pred Gospodarom svojim budu sabrani i kad stanu među sobom razgovarati: "Da vas nije bilo, sigurno bismo bili vjernici!", reći će oni koji su tlačeni bili onima koji su bili oholi. "A zar smo vas mi od upute odvratili nakon što vam je ona došla? Ne, sami ste vi zločinci bili", reći će oni koji su bili oholi onima koji su bili tlačeni. "Nije bilo tako!", odgovorit će oni koji su boli tlačeni onima koji su bili oholi, "nego ste i danju i noću spletkarili kad ste od nas tražili da u Allaha ne vjerujemo i da Mu druge jednakim smatramo." I svi će prikriti tugu kad vide da će kažnjeni biti, a mi ćemo na vratove nevjernika sindžire staviti; zar će biti kažnjeni drukčije nego prema onome kako su radili?" (Saba', 31.-33.)

Ramisli o njihovoj raspravi, onda kada za to bude bilo kasno i tome kako će kriti svoju tugu i kajanje kada ugledaju bolnu patnju, i kada kažu svojim velikanima koji su ih u propast odveli:

بَلْ مَكْرُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ إِذْ تَأْمُرُونَنَا أَن نَّكْفُرَ بِاللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُ أَندَادًا

"... nego ste i danju i noću spletkarili, kad ste od nas tražili da u Allaha kufr i širk učinimo." (Saba', 33.)

Dakle, slabost i potlačenost nisu opravdanje kada su u pitanju ovakve stvari, ali mogu biti opravdanje kod činjenja nekih grijeha, ili kod ostavljanja nekih obaveza, poput ostavljanja hidžre ili nepomaganja muslimana i sl., od stvari koje čovjek nije u stanju učiniti u situaciji potlačenosti i slabosti, bez njegovog svojevoljnog činjenja jasnog kufra, jer potlačenost nije isto što i prisila, kao što smo to spomenuli u poglavlju o prisili, koja je prepreka tekfira, kao da čovjek počini djelo kufra pod prisilom, a da mu srce ostane čvrsto na imanu.

Zato Uzvišeni Allah opisuje potlačene vjernike time da oni žude za džihadom i iskreno Allaha Milostivog mole da ih izbavi iz kafirskih mjesta, da nisu zadovoljni svojom potlačenošću, niti je smatraju opravdanjem za prodavanje vjere u zamjenu za ovaj svijet, kao što je to slučaj sa onima danas koji su upali u fitnu, pokušavajući opravdati se.

Allah, subhanehu ve te'ala, kaže:

وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاء وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَ خْرِجْنَا مِنْ هَـذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا وَاجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ نَصِيرًا

"...Za potlačene od muškaraca i žena i djece, koji uzvikuju: "Gospodaru naš, izbavi nas iz ovoga grada, čiji su stanovnici nasilnici i Ti nam odredi zaštitnika i Ti nam podaj onoga ko će nam pomoći!" (En-Nisa', 75.)

3. Također nije od prepreka tekfira, niti od opravdanja to što murteddi, kafiri i njihovi pomagači sebe smatraju vjernicima, ili što smatraju da su na istini time što čine djela kufra.

Allah, subhanehu ve te'ala, je opisao da mnogi kafiri tako postupaju, ali u tome nije učinio prepreku za njihovo proglašavanje nevjernicima.

Uzvišeni Allah kaže:

الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا *قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا

"Reci: "Hoćete li da vam kažemo čija djela neće nikako priznata biti, čiji će trud u životu na ovom svijetu uzaludan biti, a koji misle da je dobro ono što rade?" (El-Kehf, 103-104.)

اتَّخَذُوا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاء مِن دُونِ اللّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ

"... Jer oni, mjesto Allaha, šejtane za zaštitnike uzimaju i misle da su upućeni." (El-A'raf, 30.)

I ovakvo je stanje većine kafira u svakom vremenu. Čak je i faraon, tagut Misra, govorio:

مَا أُرِى وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ

"Savjetujem vam samo ono što mislim, a na pravi put ću vas samo ja izvesti." (Gafir, 29.)

Kaže Allah, subhanehu ve te'ala, o drugima:

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لاَ تُفْسِدُواْ فِي الأَرْضِ قَالُواْ إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ

"A kada im se kaže: 'Ne remetite red na zemlji', kažu: 'Mi samo red uspostavljamo.'" (El-Bekara, 11.)

Čak i Jevreji i kršćani smatraju da su na pravom putu, da su istinski vjernici i da će biti stanovnici dženneta, kao što Uzvišeni kaže:

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى نَحْنُ أَبْنَاء اللّهِ وَأَحِبَّاؤُهُ

"I Jevreji i kršćani kažu: 'Mi smo djeca Božija i miljenici Njegovi.'" (El-Maida, 18.)

وَقَالُواْ لَن يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلاَّ مَن كَانَ هُوداً أَوْ نَصَارَى

"I govore: "Neće u Džennet ući osim ko bude Jevrej ili kršćanin..." (El-Bekara, 111.)

I takvo je stanje i ostalih kafira, a poznato je da im to kod Allaha ništa ne koristi, niti sprječava njihovo proglašavanje nevjernicima na ovom svijetu. Smatranje da je proglašavanje osobe nevjernikom vezano za njeno ubjeđenje je mezheb ekstremnih murdžija koji smatraju da je iman samo ubjeđenje srca, te na osnovu toga kod njih djelo kufra ne može biti, osim sa ubjeđenjem.

Pored ovoga, ubjeđenje je skrivena stvar u srcu, nije vanjski opis, niti se može precizirati sve dok je takvo. Upravo zbog ove činjenice Zakonodavac ga nije učinio preprekom tekfira u ovodunjalučkim propisima, a mi smo spomenuli da je terminološko značenje prepreke: "...vidljivo, precizirano svojstvo koje sprječava donošenje određenog propisa."

Tako da ako neko svojstvo bude skriveno – ne može se smatrati preprekom tekfira, niti

ima mjesta u oblasti ovosvjetskih propisa (ahkamud-dunja).

4. Također, od prepreka proglašavanja nevjernikom osobe koja je počinila neki od uzroka nevjerstva nije to što obavlja namaz ili izgovara šehadet i sl**.**

To ne sprječava da se proglasi nevjernikom, jer uzrok njegovog nevjerstva nije odbijanje obavljanja nekog od spomenutih islamskih propisa, već činjenje drugih djela koja izvode iz islama, tj. uzroka tekfira. Uzvišeni Allah u Svojoj Knjizi spominje da su mušrici, također, imali dobrih djela, ili nekih ogranaka vjere, koji od njih nisu otklonili širk. Kaže, subhanehu ve te'ala:

وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللّهِ إِلاَّ وَهُم مُّشْرِكُونَ

"A većina ovih ne vjeruje u Allaha, osim kao mušrici." (Jusuf, 106.)

A na drugom mjestu spominje, subhanehu ve te'ala, da je širk rušitelj svih tih dobrih djela koja su počinili. Kaže Uzvišeni:

وَلَوْ أَشْرَكُواْ لَحَبِطَ عَنْهُم مَّا كَانُواْ يَعْمَلُونَ

"A da su oni širk učinili, sigurno bi im propalo ono što su uradili." (El-En'am, 88.)

Poznato je da insan ulazi u islam izgovaranjem i potvrdom šehadeta, a nakon toga se njegov islam i sačuvanost imetka i života (el-'ismet) nastavljaju pridržavanjem skupine ogranaka, koji su uslov ostvarenja osnove imana, dok bi sve to bilo uništeno kada bi učinio samo jedan od uzroka kufra. Od jasnih dokaza, koji ukazuju da ovo nije od prihvatljivih opravdanja kod Allaha, niti je od prepreka tekfira su ajeti:

لاَ تَعْتَذِرُواْ قَدْ كَفَرْتُم *وَلَئِن سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِ ؤُونَ
بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِن نَّعْفُ عَن طَآئِفَةٍ مِّنكُمْ نُعَذِّبْ طَآئِفَةً بِأَنَّهُمْ كَانُواْ مُجْرِمِينَ

"A kada ih upitaš reći će: "Samo smo razgovarali i zabavljali se." Reci: "Zar ste se Allahu i ajetima Njegovim i Poslaniku Njegovu rugali? Ne pravdajte se, nevjernici ste nakon što ste bili vjernici. Ako nekima od vas i oprostimo, druge ćemo kazniti zato što su krivci." (Et-Tevba, 65.-66.)

Ovi ajeti su objavljeni u vezi ljudi koji su klanjali i izgovarali šehadet i koji su čak izašli sa Allahovim Poslanikom, sallallahu 'alejhi ve sellem, da se bore na Allahovom putu u jednoj od najpoznatijih i najvažnijih bitaka. Međutim, kada su izgovorili to što su izgovorili od uzroka nevjerstva, a to je ismijavanje s Allahovim Poslanikom, sallallahu 'alejhi ve sellem, i njegovim ashabima koji su bili hafizi, Allah, subhanehu ve te'ala, ih je proglasio nevjernicima zbog tog djela i njihovo proglašavanje nevjernicima nije spriječilo to što su izgovarali šehadet, to što su klanjali ili to što su izašli sa Allahovim Poslanikom, sallallahu 'alejhi ve sellem, u džihad, niti neki drugi ogranak imana, kojeg su imali pri sebi.

Na osnovu ovoga, ako bi murtedd koji je zanevjerovao svojim pomaganjem širka i mušrika – izgovorio šehadet u momentu borbe muslimana protiv njega, to ne bi učinilo njegovu krv zabranjenom (ne bi mu sačuvalo život, op. prev.) za muslimane, niti bi ga to sačuvalo od ubistva, iz razloga što njegovo nevjerstvo nije zbog odbijanja izgovaranja i potvrde šehadeta, pa da se vodi borba protiv njega dok ga ne izgovori i potvrdi, i da njegov propis bude poput propisa onog kojega je ubio Usama ibn Zejd, radijallahu 'anhu, nakon što je izgovorio šehadet.

Naprotiv, ovaj izgovara šehadet danonoćno, možda čak i klanja, i nije to razlog njegovog kufra, zbog kojeg se vodi borba protiv njega, već je razlog njegovog nevjerstva zbog kojeg se bori protiv njega – pomaganje kafira i njihovih zakona protiv muvehhida i neće biti musliman sve dok ne ostavi ovaj razlog zbog kojeg je proglašen nevjernikom i odrekne ga se i dok se ne

pokaje. Na taj način će se vratiti islamu, jer ovo su "vrata" na koja je izašao, i samo se kroz njih može vratiti, pod uslovom da se pridržava i potvrđuje ostala.

Ovo pravilo je jasno i vidljivo u siri ashaba, radijallahu 'anhum, kada se radilo o otpadnicima koji su izašli iz vjere nakon smrti Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, kojih je bilo nekoliko vrsta.

Bilo je onih koji su otpali od vjere u potpunosti, odnosno u svim ograncima islama, a bilo je i onih koji su otpali od nekih ogranaka, pa su rekli: "Klanjaćemo, ali nećemo davati zekat", i skupina koja je otpala od principa jednoće vjerovjesništva (ihlasun-nubuvvet) u islamu, pa su pored Muhammeda, sallallahu 'alejhi ve sellem, vjerovali i u lažne poslanike, poput Musejleme Lažova i Tulejhe El-Esdija i drugih, pa je Ebu-Bekr, radijallahu 'anhu, poveo džihad protiv njih i nad njima sproveo i pokazao ispravnu islamsku praksu, koja je važan dio njegove biografije, pa se borio protiv svakog onog koji je izgovarao šehadet i obavljao namaz a postao je murtedd zbog odbijanja plaćanja zekata, sve dok nije dao zekat. I borio se protiv svakog onog čije je otpadništvo bilo zbog njegovog vjerovanja u Musejlemu, sve dok ga se ne odrekne i posvjedoči da je Musejlema nevjernik, itd. Na početku se Omer, radijallahu 'anhu, bio začudio postupku Ebu-Bekra, radijallahu 'anhu, pa ga je upitao: "Zar ćeš se boriti protiv njih, a Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kaže: *"Naređeno mi je da se borim protiv ljudi, sve dok ne posvjedoče da nema istinskog božanstva osim Allaha i da je Muhammed Njegov Poslanik"* – hadis, pa mu je Ebu-Bekr odgovorio: "Tako mi Allaha, ratovaću protiv svakog ko napravi razliku između namaza i zekata...".

Ovo je jasan dokaz da je među onima, protiv kojih se Ebu-Bekr, radijallahu 'anhu, borio, bilo ljudi koji su obavljali namaz i izgovarali šehadet, međutim, bili su izašli iz islama i postali otpadnici zbog nekog drugog razloga (ili u nekom ogranku islama mimo ovog).

5. Također, od prepreka tekfira niti od opravdanja nije ako neko učini jasan kufr u kojeg nema sumnje zbog toga što je zaveden od strane monaha i sveštenika, ili vođa i vladara.

Spomenuli smo i razjasnili da je neznanje opravdanje kada se radi o pitanjima koja su zapletena i nejasna i koja zahtjevaju pojašnjenje. Kod takvih pitanja je obavezno podučiti osobu i pojasniti joj prije nego se proglasi nevjernikom, što se ne uslovljava kod djela nevjerstva koja su jasna poput Sunca usred bijela dana, poput djela koja ruše osnovu tevhida ili djela jasnog nevjerstva i širka koja u potpunosti brišu vjeru kod čovjeka, djela za koja čak i djeca muslimana znaju da su djela nevjerstva, pa čak i Židovi i kršćani znaju da neke stvari izvode iz vjere Muhammeda, sallallahu 'alejhi ve sellem.

Spomenućemo hadis Adijja ibn Hatima, radijallahu 'anhu, koji govori o tome da Židovi i kršćani nemaju opravdanje za to što su odvedeni u zabludu od strane njihovih monaha i sveštenika kada je u pitanju pokornost u propisivanju zakona mimo Allaha, što je 'ibadet upućen nekom drugom mimo Allaha, subhanehu ve te'ala, i pored toga što nisu znali da je pokoravanje njima u zakonima koje su sami propisali 'ibadet, kao što to kaže Adijj ibn Hatim, radijallahu 'anhu. Nevjerstvo većine Židova i kršćana je u stvari – nevjerstvo slijepog slijeđenja. Kaže Uzvišeni Allah:

اتَّخَذُواْ أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللّهِ

"Oni su pored Allaha svećenike svoje i monahe svoje za bogove (erbab) uzeli." (Et-Tevba, 31.)

A isto tako i nevjerstvo većine nevjernika. Allah, subhanehu ve te'ala, kaže:

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْاْ إِلَى مَا أَنزَلَ اللّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ قَالُواْ حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءنَا

"A kada im se kaže: "Pristupite onome što Allah objavljuje, i Poslaniku!", oni odgovaraju: "Dovoljno nam je ono na čemu smo očeve naše zatekli." (El-Maide, 104.)

Bilježi imam Buharija, rahimehullah, u svome Sahihu: Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, o kaburskom azabu kaže: *"... A kafir ili munafik će reći: 'Ne znam, čuo sam kako ljudi nešto govore, pa sam i ja govorio' pa će mu biti rečeno: 'Niti si znao, niti si po tome radio.' A zatim će biti udaren gvozdenim čekićem u potiljak."*

Uzvišeni Allah pojašnjava da će se potlačeni i oni koji su slijepo slijedili na Sudnjem danu odreći svojih glavešina i onih koji su ih u zabludu odveli, i da to neće biti opravdanje kojim će se moći opravdati i spasiti kazne, niti je to prepreka od prepreka tekfira.

Kaže Uzvišeni Allah:

وَبَرَزُواْ لِلّهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفَاء لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُواْ إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنتُم مُّغْنُو نَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللّهِ مِن شَيْءٍ قَالُواْ لَوْ هَدَانَا اللّهُ لَهَدَيْنَاكُمْ سَوَاء عَلَيْنَآ أَجَزِعْنَا أَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِن مَّحِيصٍ

"I izići će svi pred Allaha, pa će oni koji su bili tlačeni reći glavešinama svojim: "Mi smo bili vaše pristalice, možete li nam imalo Allahovu kaznu olakšati?"- "Da je nas Allah uputio", odgovoriće oni, "i mi bismo bili vas uputili. Žalili se mi ili trpjeli, svejedno nam je, spasa nama više neće biti." (Ibrahim, 21.)

I kaže Gospodar Silni:

إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا *خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَّا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا *يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَا أَطَعْنَا اللَّهَ وَأَطَعْنَا الرَّسُولَا *وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءنَا فَأَضَلُّونَا السَّبِيلَا *رَبَّنَا آتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنْهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا

"Allah je nevjernike prokleo i za njih oganj razbuktali pripremio, u njemu će vječno i zauvjek boraviti, ni zaštitnika ni pomagača neće naći. Na Dan kada se njihova lica u vatri budu prevrtala govoriće: "Kamo sreće da smo se Allahu pokoravali i da smo Poslanika slušali!" I govoriće: "Gospodaru naš, mi smo prvake naše i starješine naše slušali, pa su nas oni s pravog puta odveli, Gospodaru naš, podaj im dvostruku patnju i prokuni ih prokletstvom velikim!" (El-Ahzab, 64-68.)

Ibnul-Kajjim, rahimehullah, u svojoj knjizi "Tarikul-hidžretejn" u govoru o stepenima obveznika (mukellefa), spominje sedamnaestu grupu, a to su oni koji slijepo slijede druge: kafiri neznalice, njihovi sljedbenici i magarci koji ih prate i koji su uz njih, koji govore: "Mi smo očeve naše na ovome zatekli i mi se za njima povodimo..."

A zatim nastavlja:

"Ummet se složio da su ova grupa kafiri iako su džahili, slijepi sljedbenici (mukallidun) svojih glavešina i vođa, osim jednog mišljenja, koje se prenosi od nekih novotara, koji im nisu presudili ulaskom u vatru, već im daju stepen onih do kojih nije došla da'va. Ovo mišljenje nije pravac nikog od imama muslimana, niti ashaba, niti tabi'ina, niti onih koji su došli posle njih, već se pročulo od nekih mutekellimuna (apologeta), tj. sljedbenika novotarije "kelama". Prenešeno je ispravnim putem da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: *"U Džennet neće ući, osim musliman."* A ovaj mukallid nije musliman. On je razuman i šerijatski obavezan, a svaka razumna i šerijatski obavezna osoba ili je musliman ili je kafir..." – sve do riječi:

"... A Islam je tevhidullah (ispovijedanje Allahove jednoće, srcem, govorom i djelom, op. prev.), i iskreno obožavanje samo Jedinog Allaha, ne pripisujući Mu druga, i vjerovanje u

Allaha i Njegovog Poslanika i slijeđenje njega u onome sa čim je došao. Zato svaki rob koji ne dođe sa ovim nije musliman. Pa ako nije kafir prkosnik (tj. onaj koji ne vjeruje nakon što je saznao, op. prev.), onda je kafir džahil. Specifičnost ove skupine je da su oni kafiri džahili koji ne prkose ('inad). Međutim, to što ne prkose, ne izvodi ih iz skupine nevjernika..."

Zatim je spomenuo ajete koji govore o patnji onih koji su druge u kufru slijepo slijedili, te da će i onaj koji je slijedio i onaj slijeđeni – zajedno u Džehennem.

Kaže Uzvišeni:

*وَإِذْ يَتَحَاجُّونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفَاء لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنتُم مُّغْنُونَ عَنَّا نَصِيبًا مِّنَ النَّارِ
قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا إِنَّ اللَّهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ

"I kada se u vatri budu prepirali, a oni koji su bili potlačeni reknu glavešinama svojim: "Mi smo se za vama povodili, možete li nas makar malo vatre osloboditi?" onda će glavešine reći: " Evo nas, svi smo u njoj jer Allah je presudio robovima Svojim." (Gafir, 47-48.)

Nakon toga, Allah mu se smilovao, kaže:

"Ovo je vijest i upozorenje od Allaha, subhanehu ve te'ala, da će i onaj koji je slijeđen i onaj koji slijedi zajedno okusiti patnju, i da im to slijepo slijeđenje neće ni od kakve pomoći biti, a na to jasno upućuju riječi Uzvišenog Allaha:

وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُواْ لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً *إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتُّبِعُواْ مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُواْ وَرَأَوُاْ الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الأَسْبَابُ
فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّؤُواْ مِنَّا كَذَلِكَ يُرِيهِمُ اللّهُ أَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُم بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ

"Kad će se glavešine, za kojima su se drugi povodili, svojih sljedbenika odreći i kad će veze koje su ih vezale prekinute biti, i oni patnju doživjeti. I kada će sljedbenici njihovi uzviknuti: "Da nam je samo da se vratimo, pa da se i mi njih odreknemo kao što su se oni nas odrekli?" (El-Bekara, 166.-167.)

6. Također nije od prepreka tekfira to što se murtedd-otpadnik smatra učenjakom, ili ako nosi bradu, ili je iz određenog islamskog pokreta, ili to što ima zvanje doktora šerijatskih nauka, kao što se neki varaju!!!

Kaže Uzvišeni Allah o pojedincima koji su bili najučeniji u njihovom vremenu, tj. bili su veliki alimi:

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ الَّذِيَ آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا فَانسَلَخَ مِنْهَا فَأَتْبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْغَاوِينَ

"I kaži im vijest o onome kome smo dokaze naše dali, ali koji se od njih udaljio pa ga šejtan dostigao, i on je zalutao." (El-'Araf, 175.)

Također, subhanehu ve te'ala, kaže o najodabranijim stvorenjima, a to su poslanici, sallallahu 'alejhim ve sellem:

أُوْلَـئِكَ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ *وَلَوْ أَشْرَكُواْ لَحَبِطَ عَنْهُم مَّا كَانُواْ يَعْمَلُونَ

"A da su oni Njemu širk činili, sigurno bi im propalo ono što su uradili. To su oni kojima smo Mi knjige i mudrost i vjerovjesništvo dali." (El-En'am, 88.-89.)

Na ovo nas, također, upućuje priča o Abdullahu ibn Sa'du ibn Sarhu, koji je bio pisar Objave Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, a zatim se odmetnuo od vjere, pa je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, naredio da se ubije čak i ako bi se našao da se drži za ogrtač Ka'be. On se zatim pokajao i vratio u islam u godini oslobađanja Mekke, pa ga je pred

Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, doveo Osman, radijallahu 'anhu, koji mu je bio brat po mlijeku, pa je dao prisegu Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem.

Ovaj događaj je zabilježen različitim rivajetima, a šejhul-islam Ibn-Tejmijje spominje nekoliko koristi iz ove priče u knjizi "Es-Sarimul meslul", napominjući da nije prepreka da čovjek otpadne od vjere to što je bio od pisara Objave Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, s obzirom da je počinio neki od uzroka tekfira i riddeta (otpadništva).

***** Treba spomenuti da se pravi razlika između onog koji počini djelo jasnoga kufra, što smo maloprije objasnili, i djela koje nije jasno djelo kufra, poput nenamjerno učinjene greške pri idžtihadu, zbog kojeg će čovjek u osnovi biti nagrađen, ili greške koje se nekad mogu desiti kod uleme ili studenata zbog kojih nije dozvoljeno ružno postupiti prema njima, niti pretjerati u kritikovanju ili prestati čitati njihove knjige i odvraćati da se njihove knjige čitaju, itd., pogotovo kada se radi o onima koji su pomagači ove vjere i koji su svaku vezu sa tagutima i otpadnicima prekinuli.

Bilježi imam Buhari, rahimehullah, u "Poglavlju o vrijednostima ensarija", hadis Enesa, radijallahu 'anhu, o oporuci Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, prema ensarijama, gdje kaže: "Oporučujem vam dobročinstvo prema ensarijama..., prihvatite njihova dobra djela, a pređite preko njihovih pogreški...".

Pomagači ove vjere, oni koji su od potpomognute skupine, koji svoje vrijeme i živote troše na pomaganju Allahove vjere i na pomaganju tevhida, imaju udjela u oporuci Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, u svakom mjestu i vremenu.

Zato, čuvaj oporuku Allahovog Poslanika, ❐, kada su u pitanju Allahovi pomagači, i dobro pazi da se bezumnici na njih ne okome ili da na njih ne napadnu, jer bi u tome bilo pomaganje Allahovih neprijatelja protiv njih i protiv ove blagoslovljene da've, a u ovo ne sumnja pametan...

7. Također, nije od prepreka tekfira to što će zbog određenog razloga veliki broj ljudi biti proglašen nevjernicima, jer Allahova vjera nije pristrasna ni prema kome, već je pravedna. Kaže Uzvišeni:

وَقَالَ مُوسَى إِن تَكْفُرُواْ أَنتُمْ وَمَن فِي الأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ اللّهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ

"I Musa još reče: 'Ako budete nezahvalni i vi i svi drugi na Zemlji, - pa, Allah, doista, ni o kom nije ovisan i On je jedini hvale dostojan.'" (Ibrahim, 8.)

I kaže:

وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ

"A većina ljudi, ma koliko to želio, neće biti vjernici." (Jusuf, 103.)

I, subhanehu ve te'ala, kaže:

وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ بِلِقَاء رَبِّهِمْ لَكَافِرُونَ

"A mnogi ljudi ne vjeruju da će pred Gospodara svoga doista izaći." (Er-Rum, 8.)

U hadisu kojeg bilježe Ebu-Davud i Ibn-Madže od Sevbana se spominje:

"... Neće nastupiti Sudnji dan sve dok se plemena iz mog ummeta ne pridruže mušricima i sve dok plemena iz mog ummeta ne budu obožavali idole...".

Hadis bilježi i Hakim i smatra ga sahih hadisom od Ebu-Hurejre, radijallahu 'anhu, gdje

kaže:

"Proučio je Allahov Poslanik riječi Uzvišenog Allaha:

وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا

"I kada vidiš ljude kako u Allahovu vjeru u skupinama ulaze..." (En-Nasr,2.)

pa je, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: 'I sigurno će izaći iz nje u skupinama kao što su u nju ušli u skupinama.'"

Hadis je prenesen i mevkuf predajom od Ebu-Hurejre.

Spominje Ibn-Tejmijje da je Musejlema Lažov imao stotinu hiljada sljedbenika ili još više.

8. Također, po mišljenju svih učenjaka, od prepreka tekfira nije izgovaranje riječi kufra iz šale, igre ili radi prazne priče i veselja. Dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha:

وَلَئِن سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِؤُونَ * لاَ تَعْتَذِرُواْ قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ

"A kada ih upitaš reći će: 'Samo smo razgovarali i zabavljali se.' Reci: 'Zar ste se Allahu i ajetima Njegovim i Poslaniku Njegovu rugali? Ne pravdajte se, nevjernici ste nakon što ste bili vjernici.'" (Et-Tevba, 65-66.)

Uzvišeni Allah ih nije opravdao ovim opravdanjem, čak ni pored toga što su sa Allahovim Poslanikom, sallallahu 'alejhi ve sellem, izašli u borbu, jer su izgovorili ove riječi kufra zabavljajući se i želeći time skratiti putovanje...

Kaže Ebu-Bekr Ibn el-'Arabi:

"Šala riječima kufra je – kufr, i u tome nema razilaženja kod ummeta, a ispravnost je dio znanja i istine, a šala je dio neistine i neznanja".

Kaže Ibnul-Dževzi :

"Ozbiljnost i šala kod riječi kufra imaju isti propis ".

Kaže imam En-Nevevi:

"Djela koja za sobom povlače kufr su ona koja se počine namjerno i sa jasnim ismijavanjem vjere".

Kaže Ibn-Tejmijje kod riječi Uzvišenog:

لاَ تَعْتَذِرُواْ قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُم

"Ne pravdajte se, nevjernici ste nakon što ste bili vjernici," (Et-Tevba, 66.)

"Nije Uzvišeni Allah rekao: 'Slagali ste kada ste rekli:' 'Samo smo razgovarali i zabavljali se.' i nije ih utjerivao u laž kada su se pravdali ovim riječima, kao što ih je utjerivao u laž kod drugih opravdanja kod kojih da su istinu govorili ne bi počinili kufr, već nam razjašnjava da su, nakon vjerovanja, počinili nevjerstvo svojim zabavljanjem i igrarijom."

Dakle, Uzvišeni Allah ih je proglasio nevjernicima i pored spomenutog opravdanja kojeg su iznijeli. On Uzvišeni nije negirao to da su se šalili, ali je odbacio takvu vrstu opravdanja što jasno upućuje da riječi izgovorene u šali nisu prepreka tekfira.

Ibnul-Kajjim nakon govora o tome da je za ispravnost propisa potrebna namjera, spominje hadis o čovjeku koji je, nakon što je našao svoju izgubljenu devu, rekao: *"Allahu moj, ja sam Tvoj gospodar a Ti si moj rob!"*, pogriješivši od silne radosti, pa kaže:

"Nije zbog toga postao nevjernik, iako je izgovorio riječi jasnog kufra, iz razloga što to nije htio izgovoriti, kao što ni onaj koji je pod prisilom izgovorio riječi kufra nije postao nevjernik zato što ih nije htio izgovoriti, za razliku od onog koji se ismijava i šali, kod kojeg je punovažan talak (razvod braka) i kufr, zato što je s namjerom izgovorio te riječi, bez obzira na to da li se šalio ili ne. Šala se ne prihvata kao opravdanje, za razliku od onog koji je pod prisilom, koji pogriješi, ili onog koji iz zaborava nešto izgovori. Takav je opravdan, pa mu je ili naređeno ili dozvoljeno da kaže ono što je rekao. Međutim, onome koji se šali nije dozvoljeno da kaže riječi kufra ili da sklapa ugovore u šali, zato što izgovara riječi namjerno i svojevoljno. S obzirom da takve riječi nije izgovorio niti pod prisilom, niti iz zaborava, niti iz neznanja ili greškom, uzeće se suštinsko značenje tih riječi u donošenju propisa, a Uzvišeni Allah i Njegov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nisu šalu učinili opravdanjem za djela nevjerstva. Naprotiv, takva osoba najviše zaslužuje kaznu. Zar ne vidiš da je Allah, subhanehu ve te'ala, opravdao onog koji je pod prisilom izgovorio riječi kufra, pod uvjetom da mu srce ostane čvrsto na imanu, a nije opravdao onog koji se šalio i izigravao? Allah, subhanehu ve te'ala, kaže:

وَلَئِن سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِؤُونَ * لاَ تَعْتَذِرُواْ قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ

"A kada ih upitaš reći će: 'Samo smo razgovarali i zabavljali se.' Reci: 'Zar ste se Allahu i ajetima Njegovim i Poslaniku Njegovu rugali? Ne pravdajte se, nevjernici ste nakon što ste bili vjernici.'" (Et-Tevba, 65-66.)

Kaže Ibn-Nudžejm el-Hanefi:

"Uistinu je onaj ko izgovori riječi kufra iz šale ili iz zabave postao nevjernik kod svih (učenjaka), bez obzira na njegov nijjet i namjeru (ubjeđenje, 'itikad)".

9. Od prihvaćenih prepreka tekfira određene osobe nije to što oni koji je smatraju kafirom nisu u stanju da nad njom sprovedu šerijatske propise vezane za nevjerstvo, poput ubijanja otpadnika ili obaranje i rušenje vladara taguta, itd.

Ovo je jedna od šubhi (sumnjiva stvar) murdžija današnjice, radi koje se prepiru i galame. Već smo u prvom poglavlju spomenuli govor nekih njihovih šejhova, koje neke neznalice i glupaci danas slijepo slijede, raspravljajući se na neispravan način. Prihvatanjem ove šubhe pogazili bi sve šerijatske propise.

To bi značilo...

– da ako nismo u stanju da kamenujemo zinalučara, čiji su zinaluk potvrdili svjedoci ili je on sam priznao svoj zinaluk, da on nije zinalučar, da ga nije dozvoljeno proglasiti zinalučarem i da ga treba ostaviti da sebi traži sljedeću ženu.

– da ako nismo u stanju da kaznimo ubicu šerijatskom kaznom, da ne možemo reći da je ubica, niti mora platiti krvarinu, niti otkup, niti se mora pokajati.

– da ako nismo u stanju da kradljivcu odsječemo ruku, ne smijemo ga nazvati kradljivcem jer nema nikakve koristi od toga (kao što kažu ovi), već ćemo ga nazvati povjerljivim i dati mu vlast nad imecima ljudi.

– da ako nismo u stanju da promjenimo vidljivo zlo onda ne smijemo ljude upozoravati, niti odvraćati od njega, niti ga smijemo nazvati zlom, a pošto nije zlo onda iz toga slijedi da je to dobro, itd.

Ovo neispravno i batil pravilo rezultira otvaranjem vrata velikog zla za muslimane, od širenja nereda, nevjerstva, te zanemarivanja i indirektnog opravdavanja istog. A po ovom pitanju je istina ono što naređuje Uzvišeni Allah kada kaže:

فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ

"I bojte se Allaha koliko ste u mogućnosti." (Et-Tegabun, 16.)

O Šuajbu Uzvišeni kaže:

إِنْ أُرِيدُ إِلاَّ الإِصْلاَحَ مَا اسْتَطَعْتُ

"Jedino želim da učinim dobro koliko mogu..." (Hud, 88.)

Iz ovog ajeta ulema usula izvlači fikhsko pravilo koje glasi:

"Propis će se izvršiti prema mogućnostima".

Dakle, ako u određenom vremenu muslimani nisu u stanju da ustanu protiv vladara kafira i da ga promijene, to nikako ne znači da ga ne smiju proglasiti kafirom, jer je to šerijatski propis koji su u mogućnosti ispuniti i obaveza im je da se boje Allaha onoliko koliko su u mogućnosti, kao i da ispunjavaju propise vezane za tekfir vladara, a koje su u mogućnosti ispuniti, poput klonjenja pomaganja takvog ili suđenja po njegovim kafirskim zakonima.

Neće mu se povjeriti nijedna stvar vjere, niti se predati njegovoj vlasti, onoliko koliko to mogućnosti dozvoljavaju, neće mu dati prisegu ili boriti se pod njegovom kafirskom zastavom, niti ga pomagati u njegovoj zabludi ili pomagati protiv muslimana, i ispuniće sve ono što su u mogućnosti ostvariti od šerijatskih propisa vezanih za vladara kafira.

Također, poznavanje nevjerstva vladara i izvršavanje propisa koji su vezani za to, a koje je čovjek u mogućnosti ostvariti vode ka pripremanju promjene i obaranja takvog vladara kafira. Nasuprot onome koji takvog vladara smatra muslimanom, koji nikada ne podigne glavu, niti ga te stvari zanimaju, niti ikada pomisli o pripremanju obaranja i rušenja takvog vladara kafira, kao što je to slučaj sa murdžijama u našem vremenu.

Razilaženje po pitanju vladara upućuje na jasnu razliku dviju skupina i na njihovo djelovanje i ponašanje na ovom svijetu – razliku između onog koji je učinio kufr u taguta i koji je iskazao svoje neprijateljstvo prema njemu ili ga se u najmanju ruku kloni, i između onog koji mu je dao prisegu i koji ga pomaže i koji se, braneći njegove zablude, raspravlja opravdavajući njegov kufr.

A naše stanje i stanje onih koji se bore protiv ove da've je najbolji pokazatelj razlike između ove dvije skupine. Svako neka pogleda muvehhide i njihovo ponašanje, njihovu da'vu i njihov pravac u današnjici, a zatim neka pogleda stanje njihovih protivnika, onih koji spavaju na pragovima taguta i koji se doje njihovim mlijekom, koji su podigli svoja pera i jezike boreći se protiv svakog ko im se suprotstavi ili ih napadne jezikom ili sabljom.

10. Kada neko učini jasan kufr, od prepreka tekfira niti od opravdanja nije to što je nevaspitan ili što nema lijep odgoj, kao što neki smatraju opravdavajući time one koji psuju Gospodara, dželle še'nuhu, vjeru ili Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem.

Većina kafira i mušrika su neodgojeni, odrasli u širku i bez edeba prema svetinjama kao što nas o tome obavještava Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, koji samo istinu govori: *"Svako dijete se rađa na fitri (prirodnoj vjeri islamu) pa ga njegovi roditelji požidove, ili pokrste, ili učine od njega vatropoklonika."* I to ih ne spašava od nevjerstva.

11. Nije prepreka tekfira ako se počinjeno djelo kufra smatra lijepim i korisnim (pridržavanjem argumenta istihsana ili istislaha i sl., tj. pravnog preferiranja ili opće koristi itd. – prim. prev.), ili ako se smatra da će poboljšati situaciju, ili ono što danas nazivaju korist ili mudrost u da'vi.

Koristi nikada ne može biti u širku ili kufru, zato što je to najveći grijeh prema Uzvišenom Allahu.

Kaže Allah Silni:

إِنَّ اللّهَ لاَ يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاء

"Allah uistinu neće oprostiti da mu se širk čini, a oprostiće mimo toga kome on bude htio." (En-Nisa, 48.)

Upitan je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, koji je to najveći grijeh, pa je odgovorio: *"Da učiniš Allahu sudruga, a on te je stvorio".*

Širk je apsolutno najveća od svih postojećih šteta, zbog toga i uništava sva dobra djela.

Kaže Uzvišeni Allah:

وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ

"A tebi, i onima prije tebe objavljeno je: "Ako budeš Allahu širk činio, tvoja djela će sigurno propasti, a ti ćeš izgubljen biti." (Ez-Zumer, 65.)

Zato je svaka korist - za koju se smatra da postoji u širku i kufru – lažna, neispravna i nju Allah Uzvišeni ne prihvata u Svome šerijatu. Svakako da u širku mogu postojati dunjalučke koristi ili one pomoću kojih neki ljudi udovoljavaju svojim strastima, oblačeći im odjelo vjerskih koristi, od kojih je vjera ustvari apsolutno čista.

Uzvišeni Allah je slao sve poslanike i sve Objave, kao što je poznato – da bi uništio širk i srušio kufr, i radi uspostavljanja iskrenog obožavanja Allaha Jedinog, a Allah je lijep i prihvata samo lijepo. Ciljevi šerijata su čisti i lijepi i nije ih dozvoljeno ostvarivati osim šerijatski ispravnim sredstvima, kao što prljavštinu ne možeš otkloniti prljavštinom, kao što se mokraća ne može mokraćom oprati, jer nismo makijavelisti, koji kažu "Cilj opravdava sredstvo", da bi onda uzimali razna sredstva kako njima odgovara.

Uzvišeni Allah je zabranio sva sredstva i puteve, osim jednog puta koji vodi u Džennet, u Njegovo zadovoljsvo, subhanehu ve te'ala, u pomoć vjeri islamu, i koji vodi sreći na oba svijeta, a to je put Allahovog šerijata sa kojim je poslao Svog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem. I to je od najbitnijih značenja "Muhammedur-Resulullah".

Allah Uzvišeni je objasnio uzaludnost truda onih koji kufr smatraju korisnim, i gubitak onih koji tako postupaju, smatrajući svoju zabludu lijepom, pa kaže:

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا* الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا*
أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزْنًا

"Reci: 'Hoćete li da vam kažemo čija djela neće nikako priznata biti, čiji će trud u životu na ovom

svijetu uzaludan biti, a koji će misliti da je dobro ono što rade? To su oni koji u dokaze tvoga Gospodara ne budu vjerovali i koji budu poricali da će pred Njega izaći, zbog toga će trud njihov uzaludan biti i na Sudnjem danu im nikakva značaja nećemo dati.'" (El-Kehf, 103-105.)

Neka je Allahova milost nad ispravnim generacijama koji su ovakve lažne koristi na račun vjere nazivali "Iblisove obmane", govoreći o ulizicama prinčeva i vladara, i to još u vremenu hilafeta i džihada.

Kaže Sufjan es-Sevri, rahimehullah, savjetujući: "Kloni se emira i nemoj im se nikako približavati, niti se sa njima u bilo čemu družiti, i zbog toga ne idi prinčevima pod izgovorom da bi se zauzimao za onoga kome je učinjena nepravda ili da bi uklonio učinjenu nepravdu. Zaista je to Iblisova obmana koju su pokvareni učači uzeli kao izgovor..."

I pogledaj kako je jasno negirao i ukazao na neispravnost smatranja korisnim i pohvalnim odlazak vladarima i dodvoravanje njima, kao što su to smatrali neki učenjaci koji su im se ulizivali i dodvoravali, opravdavajući to otklanjanjem nepravde ili dobavlja-njem nekih koristi za muslimane. Takvo nešto se nazivalo "Iblisovom obmanom", i to još kada? U vremenu abbasijskog hilafeta, kada je cvjetao ponos islamske države i kada su rušili kafire na istoku i zapadu, prije Mu'tesima, Me'muna i sličnih njima, koji su proširili novotarije i koji su stavljali ljude na kušnju.

Šta bi tek rekao o onima koji nam se suprotstavljaju danas, koji ne samo da se dodvoravaju tagutima, već su i njihovu vjeru prihvatili i dali im zakletvu na poštivanje njihovih mušričkih zakona, učestvujući u propisivanju zakona mimo Allaha, subhanehu ve te'ala, koji su postali iskreni vojnici taguta. Zatim se ne stide pripisati ovaj očigledan kufr i jasni širk vjeri islamu... Pa govore: "To je da'vetska korist i pomaganje vjere!" Aha, jeste, al' korist za vaše džepove i trbuhe.

Milost Allahova nek je nad Sufjanom, kada je rekao: "Sretnem čovjeka koji mi nije drag, pa me upita: 'Kako si jutros?', pa mi postane drag. A kakvo je tek stanje sa onim koji jede sa njihove sofre i hoda po njihovim ćilimima?"

Nakon ovoga, nije se čuditi kada vidimo da autori ovih lažnih argumentacija sa umišljenim tzv. koristima ne zastaju samo kod odbrane svojih širkova, miješajući ih sa vjerom. Naprotiv, idu još dalje pa brane i opravdavaju tagute koji propisuju zakone mimo Allaha, i njihove pomagače.

Od smiješnih opravdanja po ovom pitanju je pravdanje jednog ihvanijskog zastupnika u parlamentu, koji nas je jedanput posjetio u zatvoru u društvu ministra unutrašnjih poslova i njegovih pomoćnika. Našli su se uvrijeđeni kada smo odbili da im uzvratimo na selam i kada smo se prema njima postavili kao prema kafirima. Pokazali smo im da nemamo ništa s njima, njihovim zakonima i vlašću. Odbili smo, uz Allahovu dobrotu i oslonac, da tražimo od njih bilo šta nakon što su nam ponudili ukazati pomoć...

Zatim smo negirali tom zastupniku ono što je slagao protiv nas u novinama da mi tekfirimo običan svijet. Objasnili smo njemu i onima koji su bili s njim da je to čista laž, te da mi ne tekfirimo običan narod. Naša borba nije između nas i običnog svijeta, već je ona između nas i državnog sistema koji se bori protiv Allahove vjere. Mi tekfirimo njih i svakog onog koji pomaže njihove kafirske zakone, onog ko ih štiti ili učestvuje u propisivanju takvih zakona. Mi ih stalno pozivamo da se pokaju i ostave branjenje kafirskog zakona i da postanu zaštitnici Allahovog šerijata i pomagači vjere...

Ovaj zastupnik se usprotivio tekfirenju spomenutih osoba, braneći ih, jer on smatra da

oni pomažu vjeru uz pomoć njihovih položaja. Po njegovom mišljenju, oni sa svojim partijama i pozicijama žele pripremiti teren za uspostavljanje hilafeta koji će se suprotstaviti Americi. Uspio je sve to reći bez imalo stida prema onima koji su ga slušali. A tu je bio prisutan najveći činovnik državnog obezbeđenja, najljući i najžešći neprijatelj islama, kojem nije ni na um palo ništa od svega onoga što je za njih ispričao ovaj mislilac, tražeći im u tome opravdanja koja ni oni sami prije toga nikad nisu čuli. Štaviše, kada bi tako nešto izgovorili ili pozivali tome, bili bi izvedeni na suđenje ili bi bili otjerani... Međutim, u ovome je potvrda onoga što je rekao Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem: *"Ako se ne stidiš, radi šta hoćeš!"*.

Što se tiče zastupnika, on je prvo pokušao opravdati svoje zastupništvo u mušričkom parlamentu time što je Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi ve sellem, pohvalio događaj po imenu Hilful-fudul. Pošto smo mu rekli: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je pohvalio savez dobročinitelja zato što su fizički i materijalno pomagali mazluma, pa se i ti prihvati takvog načina i ostavi se propisivanja zakona mimo Allaha!" Na ovo on pobježe vičući: "Ne, mi ne možemo fizički pomagati, mi smo slabi. U mekanskom periodu ne može biti fizičke pomoći." Rekoh mu: "Znači, tvoj način dokazivanja ovim je neispravan, zato ga nemoj više koristiti".

Dok nas je napuštao po drugi put je pokušao opravdati svoju poziciju. Ovaj put je uzeo za dokaz slučaj Nu'ajma ibn Mes'uda u bitci na Hendeku. Kada smo ga upitali da li se Nu'ajm ibn Mes'ud obavezao da će poštivati laičke ustave? Ili da li je propisivao zakone kada je prevario skupine u korist Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem? Ili je učinio očigledan kufr ili jasni širk kao što vi radite? Nije mogao pronaći odgovora, okrenuo je leđa i otišao.

Istinu je rekao Sufjan Es-Sevri kada je kazao: "A kakvo je tek stanje sa onima koji jedu sa njihove sofre i hodaju po njihovim ćilimima?!"

UZROCI TEKFIRA– ESBABUT-TEKFIR

Ulema usula definira sebeb – uzrok kao:

"Precizirano vanjsko svojstvo za koje je Zakonodavac vezao donošenje određenog šerijatskog propisa."

Ili:

"Uzrok je ono čije postojanje obavezuje postojanje određenog propisa, a čije nepostojanje obavezuje nepostojanje istog."

Ili kao:

"Činjenje vidljivog preciziranog svojstva onom osobinom (el-menat) za koju je vezano postojanje šerijatskog propisa, odnosno to svojstvo povlači sa sobom postojanje istog."

Moglo bi se drugačije reći da je to - ono što je Zakonodavac učinio znakom za prouzrokovano i učinio vezu između njih dvoje.

To znači da će, ako postoji uzrok, postojati i prouzrokovano, a da, ako nema uzroka, neće biti ni onoga što mu slijedi.

Zbog ovoga ulema kaže:

"Propis kruži sa svojim uzrokom (el-´illeh) u prisutnosti i odsutnosti."

'Illeh (svojstvo za koje je vezano postojanje propisa) i sebeb (uzrok) su sinonimi kod većine učenjaka usula. Autor "Merakis-su'ud" kaže:

"I sa 'illeh, koja je sinonim sebebu

a razlike ima, neki tako smatraju."

S obzirom da je šerijatsko značenje imana kod ehlis-sunneta vel-džema'ata takvo da se on sastoji iz tri rukna, a to su vjerovanje srcem (el-´itikad), govor jezikom i djelo, uzroci tekfira bivaju suprotni tome – govor kufra, djelo kufra (u ovo ulazi i ostavljanje djela, čije ostavljanje izvodi iz vjere), sumnja ili ubjeđenje koje je kufr...

Kaže Ibn-Hazm, rahimehullah, (umro 456. h.g.) pojašnjavajući značenje kufra:

"Kufr u vjerskoj terminologiji je svojstvo svakog ko zanegira nešto od onoga što je Allah naredio da se u to vjeruje nakon što se nad njim uspostavio argument i nakon što mu je došla istina, svejedno da li to uradio srcem mimo jezika, ili govorom mimo srca, ili jednim i drugim, ili uradi neko djelo, za koje postoji šerijatski dokaz da izvodi iz imena imana."

Rekao je Tadžud-din es-Subki (umro 771. h.g.): "Tekfir je šerijatski propis čiji je uzrok poricanje Allahovog gospodarstva, Njegove jednoće ili negiranje poslanstva, ili riječ ili djelo za koje je Allah rekao da su kufr, makar čovjek i ne poricao".

Kaže Eš-Šerbini Šafi'i (umro 977. h.g.):

"Otpadništvo je prekid islama nijjetom, riječju ili djelom, bez obzira da li je izgovorena u šali, iz prkosa ili s ubjeđenjem".

Kaže Mensur El-Behuti el-Hanbeli (umro 1051. h.g.): "Jezičko značenje riječi murtedd

(otpadnik) je: Onaj koji se vratio natrag. Kaže Uzvišeni Allah:

وَلاَ تَرْتَدُّوا عَلَى أَدْبَارِكُمْ فَتَنقَلِبُوا خَاسِرِينَ

"I ne uzmičite nazad, pa da se vratite izgubljeni." (El-Ma'ida, 21.)

A šerijatsko značenje riječi murtedd je: Onaj koji je, nakon što je bio musliman, postao kafir riječju, ubjeđenjem, sumnjom ili djelom".

Mnogobrojne su izreke uleme, koje objašnjavaju ovo pitanje. Iz njih shvatamo da uzroci kufra i riddeta (otpadništva) mogu biti riječi kufra (koje izvode iz vjere) ili djelo kufra (koje izvodi iz vjere), sumnja ili ubjeđenje koje je kufr, itd. (tj. što izvodi iz vjere, na ar. mukeffir). Ovo su opšti uzroci kufra.

Međutim, uzroci tekfira na osnovu kojih se donose ovosvjetski propisi su isključivo djela ili riječi koje su same po sebi kufr, tj. koje izvode iz vjere. Spomenuli smo dokaze koji pokazuju da postoje djela kufra ili riječi kufra koja su sama po sebi nevjerstvo, za koja se ne uslovljava da budu popraćena ohalaljivanjem ili neispravnom akidom ili poricanjem, da bi bila djela kufra.

Kada su u pitanju uzroci tekfira, islamsko zakonodavstvo uzima u obzir isključivo vidljive uzroke, kao što smo rekli, jer su ubjeđenje ili sumnja i sl. – nevidljivi uzroci po kojima nije moguće donositi ovodunjalučke propise, i zbog toga ih Allah nije učinio uzrocima tekfira na ovom svijetu.

Onome ko bude tajno činio kufr i bude skrivao svoje nevjerstvo, a bude javno izvršavao islamske propise poput namaza i sl., prema takvom će se ophoditi kao i prema ostalim muslimanima, a što se tiče onoga svijeta sudiće mu Allah Uzvišeni prema uzrocima kufra koje je skrivao u sebi, i takvom će munafiku mjesto biti – najniže dno džehennemske vatre.

Kao što spominje Ibn-Tejmijje, rahimehullah:

"I općenito, ko izgovori ili učini djelo kufra – time je postao nevjernik, iako nije namjeravao da postane nevjernik, jer niko ne želi da bude nevjernik, osim onaj kome Allah, dželle še'nuhu, to želi".

Uzroke tekfira sveo je na djela ili riječi kufra, jer se to uzima u obzir na ovom svijetu i nije spominjao unutarnje skrivene uzroke, na koje se ne osvrće kada su u pitanju ovosvjetski propisi (ahkamud-dunja).

Spomenuli smo govor Ibn-Tejmijje, rahimehullah, kada kaže:

"... I ako nije namjeravao da postane kafir", zbog toga što je Zakonodavac uzroke vezao sa njihovim posljedicama, i kada se nađe uzrok, ispune se uvjeti i otklone prepreke – neminovno dolazi do posljedice.

Sa šerijatske strane posljedica nikako ne zaostaje za uzrokom, svejedno da li je onaj koji je učinio određeni uzrok htio da dođe do posljedice ili ne. Obveznik nema pravo da razriješi vezu kojom je Zakonodavac vezao posljedice za njihove uzroke, niti je to u stanju učiniti, pa makar to želio.

Zato, kada čovjek počini neki od vidljivih uzroka kufra, poput djela ili riječi koje su same po sebi kufr, a zatim se ispune uvjeti i otklone prepreke tekfira, takav je zanevjerovao, pa i ako ne bi želio da sa tim djelom postane nevjernik, i da izađe iz vjere. To niko ne želi osim kome Allah hoće. Kršćani, kada bi ih upitao: "Da li želite da postanete nevjernici kada kažete da je 'Isa sin Merjemin Božiji sin?", bi sigurno to zanegirali.

NAPOMENE VEZANE ZA UZROKE TEKFIRA

Znaj da kada obveznik (mukellef) počini neki od vidljivih uzroka tekfira, a zatim se prepreke tekfira otklone, takav je zanevjerovao, i nije potrebno da počini više od jednog uzroka kufra da bi bio kafir. Što je više uzroka kufra postaje kufr sve jači i veći, jer, kao što iman ima svoje stepene, tako i kufr ima svoje nivoe.

Dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha:

إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ

"Premještanjem svetih mjeseci samo se povećava nevjerovanje." (Et-Tevba, 37.)

Tako premještanje svetih mjeseci postaje samo dodatak na nevjerstvo mušrika Kurejša kojeg već kod sebe imaju. I kaže Uzvišeni:

الأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا

"Beduini su najveći nevjernici i najgori licemjeri." (Et-Tevba, 97.)

Da je jedna vrsta kufra veća od druge dokaz je u ovome ajetu, što se jasno da razumjeti. Tako ko kod sebe sabere (udruži) više uzroka kufra, kao npr. da ostavi potvrđivanje šehadeta i ostavi namaz, a zatim na to doda vrijeđanje Allahove vjere i Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, podsticanje i borbu protiv njega, poput Abdullaha b. Sa'd b. Sarha, Abdullaha b. Hatala, i drugih poput njih, koje je nabrojao Šejhul-Islam u djelu "Es-Sarimul meslul", nema sumnje da je njihovo otpadništvo (riddet) veće i žešće nego onih koje Allah naziva kafirima zbog jednog uzroka kufra, veće i žešće nego otpadništvo onih koji su se ismijavali učačima Kur'ana u bitci na Tebuku, ili onih koji su otpali od vjere zbog odbijanja da daju zekat, a i dalje su obavljali namaz i druge temelje i propise islama.

Srž ovoga je da nije uvjet za tekfir da čovjek počini više uzroka ili svojstava kufra da bi bio kafir, već da to samo još više potvrđuje propis tekfira i tada je kufr veći i žešći.

Kao što zabranjeno djelo ponekad biva zabranjeno zbog više uzroka, kako bi se potvrdila njegova zabrana, kao što je primjer ženidba sa pastorkom, koju bi bilo još više zabranjeno oženiti ako bi još bila sestra po mlijeku, što bi se nadodalo na to što je pastorka.

Učenjaci dokazuju ovo pravilo hadisom Ummu-Habibe, radijallahu 'anha, koji je zabilježen u "Dva Sahiha", kada je rekla Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem: *"Pričamo kako ćeš oženiti Durru bint Ummu-Seleme?" – "I da mi nije pastorka koja je pod mojim stårateljstvom, ona mi ne bi bila dozvoljena, zato što je ona kćerka moga brata po mlijeku. Mene i Ebu-Selemu je dojila Suvejba, štićenica Ebu-Leheba", odgovori Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem.*

Ponekad bi imam Ahmed, rahimehullah, neke teške harame opisivao riječima: "To je poput mesa mrtve svinje". Govorio bi tako zbog žestine i veličine tog harama.

Kao što smrtna kazna postaje jača u slučaju onoga ko istovremeno ubije, odmetne se od vjere, a zatim počini zinaluk (nemoral), a muhsan (oženjen) je.

U ovo se ubraja nevjerstvo taguta sadašnjeg doba. To nevjerstvo je itekako veliko, zbog toga što su oni sastavili raznorazne uzroke kufra, pa su tako iz islama izašli na različita "vrata", kao što je propisivanje, mimo Allaha, zakona koje Allah nije dozvolio, ostavljanje suđenja po

onome što je Allah objavio, slijeđenje i prihvatanje vjere mimo Allahove, prihvatanje i slijedjenje nevjerničkih i novotarskih pravaca, poput demokratije i drugih. Onda uzimanje Židova i kršćana za prijatelje, pomaganje njihove braće otpadnika među tagutima raznih država protiv mudžahida – koji se čvrsto drže tevhida, dopuštanje da se ismijava sa vjerom, dozvoljavajući to i na raznim radio i TV stanicama i raznim časopisima... I još dosta toga, zbog čega bi, ako bismo pokušali da nabrojimo i obuhvatimo, tjeskoba pritisla papir.

TREĆE POGLAVLJE

UPOZORENJE NA PROŠIRENE GREŠKE U TEKFIRU

UPOZORENJE NA PROŠIRENE GREŠKE U TEKFIRU

Što se tiče grešaka u tekfiru neke od njih su jako proširene a neke su katastrofalne. U njih upada većina entuzijazista, početnika i fanatika (gulat), koristeći pri tom riječi čiji su povod dosta često prohtjevi uz slabost znanja i ihlasa. Slabost znanja otvara vrata šubuhatima (sumnjama) dok slabost ihlasa otvara vrata šehevatima (strastima), a predanost njima vodi prohtjevima i zabludi. Uzvišeni kaže:

وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَى فَيُضِلَّكَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ

"I ne povodi se za strašću da te ne odvede s Allahova puta; one koji skreću s Allahova puta čeka teška patnja na onom svijetu zato što su zaboravili na Dan u kome će se račun polagati." (Sad, 26.)

Ponekad sebeb tih grešaka biva nepravda koja za sobom povlači pretjerivanje a ponekad potvoru. Kaže uzvišeni:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَغْيُكُمْ عَلَى أَنفُسِكُم مَّتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

"O ljudi, nepravda koju činite da biste u životu na ovom svijetu uživali – samo vama šteti," (Junus, 23.).

Slično tome je i loša namjera koja proističe iz prepirki koje nisu precizirane vagom pravednosti na osnovu koje opstaju nebesa i zemlja. Kaže uzvišeni:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ كُونُواْ قَوَّامِينَ لِلّهِ شُهَدَاء بِالْقِسْطِ وَلاَ يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَآنُ قَوْمٍ عَلَى أَلاَّ تَعْدِلُواْ اعْدِلُواْ هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى وَاتَّقُواْ اللّهَ إِنَّ اللّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

"O vjernici, dužnosti prema Allahu izvršavajte, i pravedno prema drugima svjedočite! Neka vas mržnja, koju prema nekim ljudima nosite, nikako ne navede da nepravedni budete! Pravedni budite, to je najbliže bogobojaznosti, i bojte se Allaha, jer Allah dobro zna ono što činite!" (El-Maida, 8.)

Dok ponekad sebeb tih grešaka biva kafirski pritisak, ideološki terorizam, fizički i psihički teror kojeg upražnjavaju neprijatelji ove vjere nad njenim sljedbenicima, što kod pojedinaca prouzrokuje misli i ideje koje su nastale kao kontraefekat. To je ono što oni nazivaju ili zatvorskom ideologijom ili nekim drugim imenom kojim žele okaljati da'vu tevhida pod izgovorom da je to da'va koja nema svoje utemeljenje niti je povezana sa vjerom, već je nastala kao rezultat perioda zlostavljanja, siromaštva i ugnjetavanja, stoga će nestati nestankom tih perioda.

Ovo što ovi spominju, ako se nešto i nađe od toga, naći će se kod onih koji su slabe pameti i znanja, koji nisu precizirali pravila šerijata, i ne pridržavaju se njegovih osnova i pravila. Zato su se uslovi, stanje, pritisci i poteškoće poigrali njima i njihovim mislima.

Međutim daije ispravnog tevhida i vlasnici temeljite akide nemaju sa tim ništa. Ono što se dešava jeste, da se ponekad riječi fanatika (gulat) podkradu kod nekih entuzijazista ili početnika koji se još uvjek nisu učvrstili u da'vi. To je ono što smo uglavnom viđali a čiji je sebeb bio izgaranje za vjerom i ljubomora prema njenim svetostima.

Zatim, razumni od njih kada se opomene, prisjeti se i povrati dokazima šerijata kojima precizira svoju ljubomoru, riječi i djela, u stanju srdžbe i smirenosti, blagostanja i poteškoće. Poznato je da je pohvalna ljubomora, ljubomora koja je precizirana pravilima šerijata a ne ljubomora koja je rezultat kontraefekta.

Stoga je Poslanik, ♏, kada je Sa'du teško pala činjenica da ukoliko nađe svoju ženu sa drugim čovjekom, ne smje ga ubiti sve dok ne dođe sa četiri svjedoka, a to je bilo prije propisa *liana* (međusobnog proklinjanja supružnika), pa je Sa'd rekao: *"Tako mi onoga koji te je poslao istinom ja ću ga ubiti sabljom prije toga." Tada je Poslanik, ♏, rekao: "Zar se čudite Sa'dovoj ljubomori? Tako mi Allaha ja sam ljubomorniji od njega a Allah je ljubomorniji od mene, i radi toga je zabranio razvrat, javni i tajni. I niko nije ljubomorniji od Allaha."*

Osnova hadisa se nalazi u dva sahiha (Buharije i Muslima).

U drugom hadisu stoji: *"Ima ljubomore koju Allah voli a ima i one koju Allah mrzi."* Bilježi ga imam Ahmed, Ebu-Davud i ostali a hadis je hasen kada se spoje njegovi putevi (turuk).

Nema sumnje da su vlasnici tih grešaka, dok god su pomagači ove vjere, opravdani svojim napadima na pojedine osobe kada sumnja u njih postane jaka. Poslanik, ♏, je opravdao Omera kada je rekao Hatibu da je munafik zatraživši dozvolu od Poslanika ❒, da ga ubije. Poslanik mu nije rekao: Postao si nevjernik zato što si protekfirio svoga brata muslimana. To zbog toga što je Hatib upao u djelo za koje postoji sumnja da je kufr. Stoga se ti koji griješe trebaju podučiti, upozoriti i vratiti ispravnom putu, kao što je to Poslanik, ♏, učinio sa Omerom. A vjera nikome ne ugađa niti laska.

I ko je pogriješio? Omer ⌂. Pa kakav je tek slučaj sa onima koji su mimo njega. Ali greška ostaje greška bez obzira na njen povod, a šta je poslije istine osim zablude. Ružno lice zablude ne može ukrasiti i uljepšati dobar nijet, lijepa namjera ili plemeniti ciljevi, ma koliko ih bilo.

Povrh svega toga neprijatelji ove vjere i protivnici ove dave "love" svaku grešku i posrtaj od strane njenih nosilaca, ne primaju nikakva opravdanja, niti prelaze preko posrtaja. Ne opravdavaju te'vilom, niti se žele "opteretiti" pravljenjem razlike između da`ve i njenih sljedbenika, između učitelja i početnika. Jer, najređa roba, roba koju ju najteže kod njih naći, jeste pravednost. A ponajviše ima laži i potvora. A samo tvrditi prilikom rasprave, to je u stanju učiniti svako.

Nosioci blagoslovljene da’ve tevhida su blistave i čiste odjeće na kojoj se vidi i najmanji trag, zato trebaju voditi računa da ne skrenu sa svog stabilnog menhedža, makar to u očima izgledalo kao trun. Jer oni nisu poput neprijatelja tevhida koji su svoja lica i odjeću ocrnili batilom i tminom šehevata (strasti) i šubuhata (sumnja), ne ustručavaju se od činjenja stvari koje ih upropaštavaju niti se stide svojih katastrofalnih djela.

Šejhul-islam Ibn-Tejmijje spominje u poslanici, koja se smatra najljepšim djelom iz oblasti samokritike - kako to danas kažu: "Da je jedan od razloga napadanja selefa od strane novotara bio nemar i nasilje pojedinaca koji se njima (selefima) pripisuju. Isto tako od tih razloga su bili i određeni stavovi nekih od njih u meselama idžtihada u kojima istina nije bila na njihovoj strani. To je kod onih koji su njima bili oprečni prouzrokovalo fitnu i veliku zabludu." "Medžmu’atul fetava" 4/91.

Iz tog razloga mi ne podržavamo ništa od tih grešaka od strane onih sa kojima smo u kontaktu, koje podučavamo i o kojima vodimo brigu. Nismo prešutjeli išta od toga nijednog dana, niti nas je na putu čišćenja ove dragocjene da’ve od svake primjese koja je može ukaljati i poremetiti njenu čistinu, zabrinjavala srdžba ili zadovoljstvo ni bližnjeg ni daljnjeg. Niti nas je njihov ezijet, nasilje i neprijateljstvo učinio da pokleknemo. Bila je ezijećena čast i onih koji su

bolji od nas, sve dok im nije došla Allahova pomoć. A Allah se smilovao onome koji kaže:

Navikni se na skupljanju fadileta (vrijednosti) i ustraj u tome

Time ciljaj Allahovo lice i korist onome koji se u tome trudi

I ostavi govor zavidnika i njihovu nepravdu jer poslije smrti nema haseda (zavisti)

A oni koji su se ljutili zbog našeg odricanja od takvih grešaka i prekoračavanja, i negodovali zbog toga, vraćali su se od njih nakon njihova sazrijevanja i shvatanja ili nakon što bi ugledali opasnost tih iznimnosti po da`vu i njihovu negativnu posljedicu. Tada su hvalili naše odricanje i postupali kao što smo mi postupali, makar i nakon izvjesnog vremena. Moj i njihov primjer je poput onoga koji kaže:

Savjetovao sam ih bez imalo sustezanja

Al' su krenuli Pravim putem tek sutra u zoru

U svakom slučaju hvala Allahu, jer oni koji se povrate istini, makar i nakon prepirki, su bolji od onih koji ustrajavaju u greškama i zabludi. A uputa srca nije u našim rukama, niti je ikada ijednog dana bila u rukama bilo kojeg čovjeka, kao što kaže Uzvišeni, obraćajući se najboljem čovjeku:

إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَن يَشَاء وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ

"Ti, doista, ne možeš na Pravi put uputiti onoga koga ti želiš da uputiš,-Allah upućuje na Pravi put onoga koga On hoće, i On dobro zna one koji su upućeni." (El-Kasas, 56.).

Uputa je Allahov dar i blagodat koju On daje onima koje je odabrao od svojih robova, a koji se bore u Njegovo ime protiv svojih duša, prohtjeva i Allahovih neprijatelja, kao što kaže Uzvišeni:

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ

"One koji se budu radi Nas borili, Mi ćemo, sigurno, putevima Našim uputiti, a Allah je, zaista, s onima koji dobra djela čine!" (El-Ankebut, 69.)

Rezime ovoga je da mi nismo nijednog dana trpjeli takve greške i iznimnosti. Nismo ih odobravali niti ih prihvatali. Nismo pozivali njima niti smo tako nešto pisali ijednog dana. Naše knjige, one koje su odštampane i one koje su napisane rukom (mahtut) su najbolji dokaz tome. Od kako nas je Allah uputio ovim putem, pa i dan danas, mi se odričemo tih grešaka i bezumnosti, prije nego smo dospjeli u zatvor i u toku zatvora, i tako će i ostati inšaAllahu teala. Nismo nikada zatupali 'zatvorsku ideologiju' niti kontraefekte koji nisu zasnovani na pravilima šerijata. Naprotiv, ponijeli smo ovu akidu, akidu ehli-sunneta vel džema'ata, pisali o njoj i pozivali u blagostanju i poteškoćama, učeći je istražujući i gledajući u dokaze šerijata i riječi selefa.

Na toj smo akidi, Allahovom dobrotom, još uvjek, u zatvorima, okovima i poteškoćama. Nismo, pored pritisaka i primamljivanja, skrenuli u pretjerivanje ili popuštanje. Molim Allaha da nam upotpuni svoju blagodat ustrajnošću i lijepim završetkom.

Evo, počinjemo sa govorom o greškama u tekfiru da bi ukazali i savjetovali početnike i entuzijaziste, a upozorili i zastrašili fanatike i muferrite (oni koji pretjeruju). Ujedno, potvđujemo naše odricanje i odricanje nosilaca ove da've od takvih grešaka i iznimnosti.

PRVA GREŠKA

Ne pravljenje razlike između općenitog i pojedinačnog tekfira (tekfiru *el-mutlak* i tekfiru *el-muajjen,* ili kufru *en-nevi'* i kufru *el-ajni*)

Veliki broj početnika u traženju znanja ne pravi razliku između uopćenih riječi velikog broja uleme koje (ulema) koristi u svojim knjigama, poput govora Ibn-Kajjima u kojem spiminje da je više od 500 imama islama protekfirilo onoga ko zaniječe *istiva',* (Allahovo uzdizanje nad Aršom), i tvrdi da je u znečenju *istila'* (zagospodariti, zavladati), ili riječi tih imama: "Ko kaže Kur'an je stvoren – nevjernik je" ili: "Ko kaže da je Allah na svakom mjestu nevjernik je." Itd.

U tom smislu su i neke naše opće izjave o onima koji su upali u određene mukeffirate, (djela koja izvode iz vjere): "Taj i taj je upao u mukeffirate", ili: "Rekao je ili učinio kufr". Neki početnici su nama, sebebom ovih općih izjava, pripisivali tekfir takvih ljudi pojedinačno, što nikada nismo rekli niti pak ciljali.

U istom smislu su i opće izjave učenjaka o sektama koje su skrenule sa akide ehli-sunneta vel džema'ata. Poput riječi: "Kaderije su kafiri", "džehmije su kafiri", i tome slično.

Početnici ne razlikuju između ovih izjava i konkretnog spuštanja propisa na pojedince, pa možda i protekfire svakoga ko potpada pod riječi ovih učenjaka koje su pročitali u njihovim knjigama.

Čak sam čuo da su pojedinci protekfirili učenjake koji su te'vilili (tumačili), određena Allahova svojstva, poput hafiza Ibn-Hadžera, Nevevija i drugih od minulih generacija. Ili poput Sejjida Kutba od savremenjaka. Sve to je rezultat nepromišljenosti i brzopletosti čije posljedice nisu pohvalne.

Ispravno je ono na čemu je ulema, da oni (učenjaci) pored općih izjava koje koriste o pojedinim sektama, ne spuštaju propis tekfira na pojedinca osim nakon razmatranja uslova i prepreka tekfira.To je ono što šejhul-islam Ibn-Tejmijje vrlo često spominje u "Fetvama" da su "Selefi protekfirili džehmije općenitim tekfirom, međutim pojedinac među njima se ne tekfiri osim nakon uspostavljanja dokaza, nakon kojeg dotični biva nevjernikom."

Rezime gore spomenutog

- Opći tekfir (tekfiru el-mutlak), znači šerijatsko potvrđivanje kufra osobe koja izgovori određenu riječ ili učini određeno djelo. Pa kažemo: "Ko kaže to i to učinio je kufr", ili "ko uradi to i to učinio je kufr". Kažemo tako općenito, bez spuštanja propisa tekfira na određenog pojedinca. Stoga, opći tekfir predstavlja sud o djelu koje je kufr a ne sud o počiniocu takvog djela. Ili drugim riječima, tekfiru el-mutlak predstavlja kuđenje djela a ne počinioca takvog djela. Zato je, prilikom govora o ovoj vrsti tekfira dovoljno da pogledamo šerijatski dokaz, u smislu, da li se kategorički odnosi na veliki kufr, da se ne radi o dvosmislenim formama, uz vođenje računa o tome da djelo ili govor kategorički ukazuje da se radi o velikom kufru.

- Pojedinačni tekfir (tekfiru el-muajjen) znači spuštanje propisa tekfira na određenu osobu koja je izgovorila ili učinila kufr. Kod ove vrste tekfira, pored stvari koje smo spomenuli kod općeg tekfira, se mora pogledati u stanje onoga ko je izgovorio ili uradio djelo kufra. Da li je njegov postupak (šerijatski) pritvrđen, jesu li ispunjeni uslovi i otklonjene prepreke.

O uslovima i preprekama tekfira je bilo riječi u prethodnom poglavlju. Napominjemo da se o njima vodi računa onda kada se ne radi o osobi koja je mumteni' (nepristupačna, tj. nismo u stanju ispitati uslove i prepreke tekfira zato što se radi o osobi koja pruža otpor ili se bori, pogledaj prvu napomenu vezanu za prepreke tekfira op.prev.).

Kaže šejhul-islam Ibn-Tejmijje: "Pojašnjavao sam im ono što se prenosi od selefa i imama od općenitog tekfira onoga ko izgovori određene riječi. To je istina, ali se mora napraviti razlika između općenitog i pojedinačnog tekfira. Prva od velikih, osnovnih mesela oko kojih je nastao spor u ummetu jeste mesela ve'ida (prijetnje). Kur'anski tekstovi o prijetnji su općeniti poput riječi Uzvišenog:

إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَى ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا

"Oni koji bez ikakva prava jedu imetke siročadi – doista jedu ono što će ih u Vatru odvesti i oni će u ognju gorjeti." (En-Nisa, 10.).

Isto tako ono što se prenosi od riječi: "ko uradi to i to čeka ga to i to". Sve to je općenito. U to spadaju i riječi selefa: "ko kaže to i to on je to i to". Međutim, prijetnja se može uzdići pokajanjem, dobrim djelima i iskušenjima koja brišu loša djela, ili prihvaćenim zauzimanjem (šefa'atom). Tekfir spada u prijetnju (ve'id), a govor može u sebi sadržavati poricanje onoga što je rekao Allahov Poslanik, ♏, ali čovjek može biti od onih koji su skoro prihvatili islam, ili pak živi u udaljenoj pustinji, a takvi se ne smatraju navjernicima zbog onoga što su porekli sve dok se nad njima ne uspostavi dokaz. Može se desiti da čovjek nije čuo tekstove (koje poriče), ili ih je čuo ali je kod njega postojao oprečan tekst radi kojeg je pribjegao te'vilu, makar griješio u tome." "Medžmu'atul fetava" 3/147,148.

I kaže (35/101): "Osnova toga je da se za govor koji je kufr Kur'anom, sunnetom i konsenzusom, kaže općenito da je kufr, na što ukazuju šerijatski dokazi. Iman spada u propise koji se uzimaju od Allaha i Njegova Poslanika e ne shodno mišljenjima i prohtjevima ljudi. Ne mora svako ko je izgovorio riječi kufra biti kafir sve dok se ne ispune uslovi i otklone prepreke. Primjer tome je čovjek koji kaže da je alkohol ili zinaluk halal, a tek se prihvatio islama, ili je odrastao u dalekoj pustinji. Isto tako, onaj koji je čuo govor i zanijekao ga smatrajući da to nije Kur'an niti govor Poslanika, ♏...

I kaže isto tako: "Činjenica je da govor može biti kufr, pa općenito tekfirimo njegova počinioca tako što kažemo: "Ko kaže to i to taj je kafir." Međutim, nad određenom osobom, koja je to izgovorila, se ne spušta propis kufra sve dok se nad njim ne uspostavi dokaz, nakon kojeg dotični biva nevjernikom. Primjer toga je primjer tekstova u kojima se spominje prijetnja. Kaže Uzvišeni:

إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَى ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا

"Oni koji bez ikakva prava jedu imetke siročadi – doista jedu ono što će ih u Vatru odvesti i oni će u ognju gorjeti." (En-Nisa, 10.).

Ovi i drugi tekstovi prijetnje su hakk, ali se za određenu osobu od sljedbenika kible ne kaže da se nad njim ostvarila prijetnja, zbog mogućnosti postojanja prepreke ili ne ostvarivanja nekog uslova. Možda do te osobe nije doprla vijest o zabrani a možda se i pokajala od dotičnog grijega. Može, isto tako, posjedovati veliki broj dobrih djela koja mu brišu taj grijeh. Isto tako, može ga Allah staviti na kušnju, koja briše grijehe, ili se za njega zauzme šefa'adžija (zagovornik) čiji se šefa'at prima.

Isti je slučaj i sa riječima radi kojih se osoba tekfiri. Možda do osobe nisu doprli tekstovi

koji vode ka spoznaji istine. Možda su i doprli al kod njega nisu bili vjerodostojni ili ih nije bio u stanju razumjeti. Možda je imao sumnje (šubhe), radi kojih će ga Allah možda opravdati. Stoga, osoba koja je mu'min, ukoliko je mudžtehid (onaj koji se trudi), u spoznaji istine, pa pogriješi, Allah će mu oprostiti njegovu grešku, ma ko on bio, bez obzira radilo se o teoretskim ili praktičnim meselama. Ovo je ono na čemu su bili ashabi Allahovog Poslanika, ♏, i veliki broj imama islama."

I kaže, isto tako, nakon što je spomenuo razilaženje kasnijih generacija po pitanju tekfira novotara, da li se radi o velikom kufru koji ih izvodi iz vjere ili ne, i da li će vječito biti u vatri ili ne, pa kaže rahimehullah: "Činjenica je da su u shvatanju uopćenih riječi u govoru selefa napravili istu grešku koju su napravili oni prije njih po pitanju shvatanja općenitih šerijatskih tekstova. Kada vide da selefi kažu: "ko kaže to i to postao je nevjernik", pomisle da se te riječi odnose na svakog ko izgovori te riječi, ne razmišljajući o tome da tekfir ima svoje prepreke i uslove koji mogu izostati kod određene osobe. Zatim, uopćeni tekfir ne iziskuje nužno i pojedinačni tekfir, osim ako se ispune uslovi i odstrane prepreke. To pojašnjava činjenica da imam Ahmed, i većina učenjaka koji spominju općenite riječi (ko kaže ili uradi to i to – nevjernik je), nisu protekfirili većinu onih koji su upravo to govorili. Imam Ahmed, na primjer, koji je imao kontakata sa džehmijama koji su ga pozivali u govor o stvaranju Kur'ana i negiranju Allahovih svojstava, stavili ga na kušnju, njega i ostale učenjake, te zatvarali i bičevali svakog vjernika i vjernicu koji se nisu slagali sa njihovim džehmizmom (ubjeđenjem džehmija)..." Zatim je Šejhul-islam spomenuo da je većina vladara u to vrijeme smatrala nevjernikom svakog ko nije bio na mišljenju džehmija i sa njim postupali kao sa nevjernikom..., da bi nakon toga rekao: "Poznato je da je to još teži džehmizam, jer onaj koji poziva (u novotariji ili kufr), je goreg stanja od onoga koji to samo zastupa. Isto tako onaj koji za činjenje takvog djela nagrađuje a za njegovo ostavljanje kažnjava je goreg stanja od onoga koji tom govoru samo poziva... Pored toga imam Ahmed je dovio za halifu i druge koji su ga bičevali i zatvarali. Molio je Allaha da im oprosti i halalio im ono što su činili... a da su bili murtedi ne bi bilo dozvoljeno da moli za oprost njima, jer traženje oprosta kafirima je zabranjeno Kur'anom, sunnetom i konsenzusom. Ove riječi i postupci imama Ahmeda i drugih učenjaka jasno ukazuju da oni nisu tekfirili džehmije pojedinačno.

Istina je da se od imama Ahmeda prenose rivajeti koji ukazuju da je on protekfirio određene ljude od njih (džehmija). Ukoliko bi se reklo da se od njega prenose dva rivajeta u ovoj meseli bilo bi sporno. Preče je da kažemo da u meseli ima tefsila (detaljnog pojašnjenja), pa kažemo: "Onoga koga je imam Ahmed protekfirio pojedinačno to je učinio zbog toga što su se po pitanju te osobe ostvarili uslovi tekfira i nestale prepreke. A što se tiče onoga koga on nije protekfirio pojedinačno to je zbog ne postojanja prethodnih uvjeta, uz napomenu da u ovom slučaju imam Ahmed koristi općeniti tekfir – tekfiru el-mutlak." "Medžmu'atul fetava" 12/261,262.

Rezime bi bio: Nepravljenje razlike između općenitog i pojedinačnog tekfira jeste greška i propast u koju su neki upali i time protekfirili ljude čiji tekfir nije dozvoljen osim nakon isprike i upozorenja. Time su zalutali a i puno drugih odveli u zabludu.

DRUGA GREŠKA

Tekfir na osnovu pravila "Osnova kod ljudi je kufr jer je država (dar) nevjernička država"

U proširene greške spada i tekfir na osnovu pravila "Osnova kod ljudi je kufr jer je država (dar) nevjernička država", zatim ponašanje prema tim ljudima i ohalaljivanje njihove krvi, imetka i časti shodno ovom pravilu kojeg su zasnovali na osnovu teze da je država nevjernička. Ova stvar je proširena kod velikog broja fanatika (gulat) a od njih su to preuzeli neki džahili koji ne znaju osnovu mesele i njene posljedice. Mi, hvala Allahu, nismo zastupali ovaj stav nikada, naprotiv, negirali smo i još uvjek ga negiramo. Čak su me neki fanatici protekfirili kada se nisam složio sa njima po ovom stavu, nakon rasprave u kojoj sam im pojasnio neispravnost ovog stava. Nisam tada kod njih vidio nešto što bi im moglo poslužiti kao dokaz za njihov stav osim polovičan tekst šejhul-islama Ibn-Tejmije kojeg su uzeli iz njegove fetve vezane za grad Mardin, a to su njegove riječi: "Niti je na stepenu države s kojom se ratuje (daru el-harb) čiji su stanovnici nevjernici." Na osnovu ovih riječi su konstatovali da su stanovnici svake nevjerničke države nevjernici, makar ona ne bila u osnovi nevjernička država (darul kufr el-aslijje, tj. država kojoj nikada nije prethodio islam, op.prev.) već darul kufr et-tarie (tj. država koja je bila islamska a zatim postala nevjernička). Sve stanovnike smatraju nevjernicima osim onih čije ubjeđenje znaju detaljno. Pojasnio sam im tada da je ova riječ – posebno kada se radi o Mardinu i njima sličnim državama koje su darul kufr et-tarie – termin kojeg pravnici koriste za državu kojom prevladaju nevjernici i njihovi propisi. Opis stanovništva takve države kufrom nema nikakve veze sa tim terminom, osim kod onih koji učine neke od uzroka tekfira. Spomenuo sam im i neke detalje koje ću sada spomenuti, ali oni na to nisu obraćali pažnju već su i dalje ustrajali u svom stavu. Začudio sam se kako prohtjevi mijenjanju 'vagu mjerila' čineći osobu od onih koji govor ashaba ne smatraju dokazom, niti prihvataju, u bilo kom ogranku, govor onih koji su živjeli u vremenu tri najbolje generacija. A kao dokaz, onda kada to njemu paše i godi, koristi polovičan govor alima u sedmom stoleću i to u meseli koja se svrstava u najopasnija poglavlja vjere. Pored toga priznaju da je za bilo čiji govor mimo Poslanika, ♏, potreban dokaz. Govor bilo kojeg čovjeka nije dokaz sam po sebi već je za njegov govor potreban dokaz.

Allah, azze ve dželle, nam je pojasnio neke od sebeba i prohtjeva duše koji vode brzopletosti u tekfiru, pa kaže Uzvišeni:

وَلاَ تَقُولُواْ لِمَنْ أَلْقَى إِلَيْكُمُ السَّلاَمَ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَعِندَ اللّهِ مَغَانِمُ كَثِيرَةٌ كَذَلِكَ كُنتُم مِّن قَبْلُ فَمَنَّ اللّهُ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُواْ إِنَّ اللّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا

"...i onome ko vam nazove selam ne recite: "Ti nisi vjernik!"– kako biste se domogli ovozemaljskih dobara; ta u Allaha su mnoge dobiti!" (En-Nisa' 94).

Takve su bile i želje tih obmanutih ljudi sa kojima sam vodio raspravu. Iščekivali su prvu najlakšu priliku za otimačinu i krađu onoga što dođe u njihove ruke od imetka onih koje su protekfirili, makar se radilo o daijama, mudžahidima ili potlačenim muslimani. Njihov imetak su smatrali ganimom (plijenom). Imao sam prilike vidjeti nekoliko tih primjera, da bi se na kraju pobili međusobno zbog razilaženja oko imetka.

Molim Allaha da ih uputi pravim putem a da omladinu sačuva ovih zabludjelih fitni.

Samo bolesne duše koje nisu osjetile miris bogobojaznosti srljaju u tekfir muslimana i ohalaljivanje imetaka muvehhida bez šerijatskog povoda.

Poslanik, ♏, je na oprosnom hadždžu rekao: *"Zaista je vaša krv, imetak i čast sveta (zabranjena) poput svetosti ovog vašeg dana (Arefata) u ovom vašem mjesecu (zul hidždžetu) u ovom vašem gradu (Mekki)."*

I kaže: *"Nije dozvoljena krv muslimana osim u 3 slučaja: Kada oženjeni počini blud, kada ubije nevinu dušu i kada ostavi svoju vjeru i napusti džemat muslimana."* (tj. postane murted, op.prev).

I kaže isto tako: *"Mu'min će živjeti u prostranstvu svoje vjere sve dok ne prolije zabranjenu krv."* Bilježi ga Buharija od Ibn Omera. U hadisu još stoji da je Ibn Omer rekao: "U zapetljane stvari iz kojih nema izlaza onome ko se u njih uvali, spada bespravno prolivanje haram krvi."

Buharija bilježi da je Mejmun ibn Sijah pitao Enesa ibn Malika: "O Ebu Hamza, šta je to što imetak čovjeka i njegovu krv čini zabranjenim?" Pa je odgovorio: "Ko svjedoči da nema drugog boga sem Allaha, okreće se našoj kibli, klanja naš namaz i jede ono što mi zakoljemo taj je musliman, ima pravo koje ima musliman i na njega se odnosi ono što se odnosi na muslimana."

Već smo spomenuli ono što je Kadi Ijad spomenuo u svojoj knjizi "Eš-Šifa" 2/277 od uleme muhakkika (dubokih poznavalaca): "Ohalaljivanje krvi klanjača, muvehhida je opasna stvar. Greška po pitanju 1000 kafira je lakša nego li greška ohalaljivanja krvi jednog muslimana." Zatim prenosi od Kabisija (2/262) da je rekao: "Ne prolijeva se krv osim zbog jasne stvari. A u 'odgoju' bičem i zatvoru je lijek za bezumnike."

Kada bi se takvi zauzeli traženjem šerijatskog znanja, listanjem knjiga uleme i iščitavanjem osnova i ogranaka uvidjeli bi da prije ohalaljivanja imetka i krvi, bez obzira bio povod toga riječi ili djela koja su kufr, ima stepena, uslova i prepreka koji nas sprječavaju da donosemo sud tekfira a kamoli da ohalalimo krv i imetak. Ovaj govor posebno upućujem onima koji su se okomili na potlačene muslimane od daija i mu'mina koji nisu zaštićeni od strane taguta, njihova zakona i sistema. Sud o djelu ili govoru da je kufr ne povlači za sobom obavezno i tekfir određene osobe, kako smo već spomenuli, stoga ne povlači za sobom ni posljedice koje oni priželjukuju i iščekuju.

Svemu tome dodaj mišljenje većine učenjaka - šta više Ibn-Munzir spominje da je koscenzus na tome - da imetak murteda ne nestaje samim činjenjem djela riddeta, osim ako se ne radi o teškom riddetu (riddetun mugalleza) ili je murted mumteni' (nepristupačan). Jer je obaveza da se od murteda traži pokajanje zbog mogućnosti njegova povratka islamu.

Svako ko promotri fetvu Šejhul-islama - od koje su istrgli samo dio kojeg smatraju dokazom - uvidjeće da je fetva od početka do kraja dokaz protiv njih. Šejhul-islam, rahimehullah, je upitan o gradu Mardin kojeg su Tatari osvojili i njime zavladali, a u tom gradu ima ljudi koji su muslimani. Pa je odgovorio rahimehullah: "Hvala Allahu, krv i imetak muslimana su zabranjeni bez obzira gde se oni nalazili u Mardinu ili drugom mjestu... Ukoliko onaj koji boravi u njemu (Mardinu) nije u stanju da praktikuje svoju vjeru obaveza mu je da učini hidžru. Ukoliko je u stanju da praktikuje svoju vjeru onda je hidžra poželjna ali nije obavezna..." Da bi nakon toga rekao: "Nije dozvoljeno kuditi ih i optuživati nifakom u cjelini jer se kuđenje i optuživanje nifakom vraća na svojstva spomenuta u Kur'anu i sunnetu a pod koja

potpadaju neki stanovnici Mardina a i drugi. A što se tiče stanja Mardina, da li se smatra zemljom protiv koje se ratuje (daru el-harb) ili zemljom primirja (daru es-silm), činjenica je da ona sadrži oba elementa. Nije na stepenu zemlje primirja u kojoj se sprovode propisi islama zbog toga što je njena vojska muslimanska, niti je na stepenu zemlje sa kojom se ratuje (daru el-harb) čiji su stanovnici nevjernici. Već spada u treću vrstu države u kojoj se prema muslimanu postupa onako kako to zaslužuje i prema onome koji izađe iz islamskog šerijata onako kako zaslužuje." Završen citat, skraćeno iz "Medžmu'atul fetava" 28/135.

Dakle, Šejhul-islam konstatuje:

- Da je osnova u krvi i imetku muslimana svetost i zaštićenost ma gdje oni bili. Stanje zemlje ili grada nema uticaja u tome. Propis sačuvanosti krvi i imetka se veže za čovjekovo ispoljavanje islama a ne za ispoljavanje islama od strane zemlje.

- Nije dozvoljeno napadati (optuživati) muslimane osobinama nifaka i tome slično zbog činjenice da je zemlja pala u nevjerničke ruke, a uz to muslimani nisu promjenili ništa od svog stanja (tj. ostali su onakvi kakvi su bili prije nego li je država pala u nevjerničke ruke, op.prev.)

- Država, o kojoj je Šejhul-islam upitan, i njoj slične, pored toga što se na nju poklapa opis fekiha (pravnika) kojim opisuju zemlju protiv koje se ratuje (daru el-harb) zbog prevlasti nevjernika, propis njenih stanovnika se razlikuje. Takva država nije poput države koja je u osnovi islamska, u kojoj se ehlul kitabije prepoznaju na osnovu posebne odjeće koju nose i u kojoj se ne ostavlja murted u stanju riddeta, (tj. nad njim se sprovodi šerijatska kazna op.prev). Osnova stanovnika u takvoj zemlji, mimo ehlul kitabija, jeste da su muslimani. Stoga je Poslanik, ♏, naredio čovjeku da u takvoj državi naziva selam onome koga zna i koga ne zna. Zato fekihi jasno ukazuju na ovo pravilo i koriste ga kao dokaz u ograncima pa kažu: "Osnova u islamskoj zemlji (daru el-islam) jeste islam."

Niti je (Mardin i njemu slično mjesto) poput zemlje protiv koje se ratuje (darul-harb), čiji su stanovnici nevjernici, a koja nikada nije bila islamska država niti većinu njenih stanovnika čine muslimani.

Zato se Mardin ne smatra državom koja je u osnovi nevjernička, jer je prije prevladavanja nevjernika bila islamska država i većina njenog stanovništva su činili muslimani. I zato se propis njenih stanovnika ne veže za gore spomenuti termin. Onaj ko u takvoj zemlji ispolji islam biće sačuvan njegov imetak i krv i sa njim će se ophoditi kao što se ophodi prema muslimanima. A onaj ko izađe iz okvira islamskog šerijata sa njim će se postupati onako kako zaslužuje. Dakle, govor Šejhul-islama je jasan i u njemu nema nikakve nejasnoće.

Ali se ovdje radi, kako to Šejhul-islam spominje na drugom mjestu, o tome da spojenost šeheveta (strasti) sa šubhom jača nagon za šubhom i rezultira neispravnim znanjem i razumijevanjem. Takvi ljudi su u svom bolesnom razumijevanju našli potporu za svoje šubhe i 'ganimaške strasti' (od riječi ganimet tj. plijen).

Uzeli su riječi Šejhul-islama: "Niti je na stepenu države s kojom se ratuje (daru el-harb) čiji su stanovnici nevjernici," i kufr uzeli kao osnovu u svakoj zemlji koja potpada pod termin nevjerničke države, makar svojstvo kufra te zemlje bila novonastala stvar zbog prevlasti nevjernika. Na osnovu toga su protekfirili stanovnike takve države, bez obzira što se većina njih pripisuje islamu. Zauzeli su čvrsto takav stav i ustrajali na njemu.

Ja sam još davno promotrio termin darul-islam i darul-kufr i sakupio govor velikog broja

učenjaka i njihove definicije zemlje (dara). Pogledao sam i u posljedice koje za sobom povlači ovaj termin kod tih učenjaka i nisam našao kod uleme muhakkika, (dubokih poznavalaca), ono što ovi (koji tekfiraju na osnovu pravila "Osnova kod ljudi je kufr jer je država (dar) nevjernička država", op.prev.) ciljaju, posebno kada je riječ o državi kod koje je kufr novonastala stvar i čije je većinsko stanovništvo bilo muslimansko.

Jeste, našao sam nešto što nalići njihovom govoru ali kod zabludjelih haridžija. Tako Ezarike, sljedbenici Nafia ibn Ezreka, kažu: "Ko boravi u nevjerničkoj državi je kafir, nema drugog izlaza osim da napusti takvu državu." Dobro je poznato da oni državu onih koji se ne slažu sa njima od muslimana smatraju nevjerničkom.

Bejhesije i Aufije (haridžijske sekte) kažu: "Kada vladar postane nevjernik i podanici isto tako bivaju nevjernici bez obzira bili oni prisutni ili odsutni." O apsurdu i džehlu ovih ljudi će biti riječi u četvrtom poglavlju.

Što se tiče uleme muhakkika pogledao sam njihov govor i nisam našao ništa od takvih izjava. Na ovo što spominjem od uleme ne utiču riječi Džessasa u "Ahkamu el-Kur'an" i drugih, a za koje brzopletnik može pomisliti da su u njegovu korsit. To što Džessas spominje se ne veže za ono o čemu mi govorimo već se veže za neprijateljsku zemlju pod kojom podrazumevaju državu protiv koje se ratuje (darul-harb) ili zemlju koja je u osnovi nevjernička (darul kufr el-aslijje) i to u situaciji kada postoji islamska država i džemat muslimanima kojem se čovjek može priključiti pa on to iz nemarnosti ne učini i ostane sa mušricima. Ali nisam nigdje našao da neko koristi ovo pravilo i primjenjuje ga u cjelini na stanovnike države u kojoj je kufr novonastala stvar, bez uzimanja u obzir potlačenost muslimana i nepostojanja islamske zemlje ka kojoj bi se mogla učiniti hidžra i naći sklonište. Isto tako ne uzimaju u obzir to što se musliman ne poklapa sa nevjernicima i ne pomaže ih u njihovom kufru. Tako nešto nisam našao. Na kraju mi se svidio govor Ševkanija u "Sejlu el-džerrar" (6/574) gdje kaže: "Znaj da je govor o zemlji kufra i zemlji islama jako male koristi, iz razloga koje smo spomenuli kada smo govorili o zemlji protiv koje se ratuje (daru el-harb). Imetak i krv kafira protiv kojeg se bori (kafir el-harbi) je dozvoljen u bilo kojoj situaciji, osim ako mu muslimani ne daju eman (garanciju sigurnosti). Dok je krv muslimana i njegov imetak sačuvan zaštitom islama bez obzira bio on u zemlji protiv koje se ratuje ili nekoj drugoj zemlji."

Ovo je ono što nas interesuje a što se poklapa sa govorom Šejhul-islama o Mardinu i drugim mjestima.

Sva ulema je na tom stavu. Ukoliko propratiš njihove definicije darul-islama i darul-kufra vidjećeš da su ti pojmovi fikhski termini koji nemaju uticaja na propis onoga ko je u stanju spoznati svoju vjeru u bilo kojoj državi. Te da je onaj ko ispolji islam, i ne dođe sa onim što ga ruši, sačuvana imetka i krvi ma gdje on bio.

Pored određenih razlika u definicijama, većina učenjaka je na stanovištu da se ovaj termin koristi shodno nadmoći i propisima koji vladaju državom. Stoga, ukoliko državom vladaju propisi kufra ili su njome preovladali kafiri onda ulema takvu državu naziva nevjerničkom (darul-kufr). I ukoliko državom preovladavaju muslimani ili njome vladaju propisi islama, makar njeno većinsko stanovništvo sačinjavali nevjernici, onda takvu državu nazivaju islamskom (darul-islam). Primjer islamske države čije većinsko stanovništvo sačinjavaju nevjernici jeste primjer određenih mjesta i gradova štićenika (zimija) u državi kojom vladaju muslimani.

Ibn-Hazm (preselio 456. h.) kaže: "A riječi Poslanika, ﷺ: 'Ja se odričem svakog muslimana koji živi među mušricima' se odnose na državu protiv koje se ratuje (darul-harb). Jer, Poslanik, ﷺ, je postavio određene ljude kao namjesnike na Hajberu, čije je stanovništvo bilo isključivo židovsko. Onaj ko boravi među zimijama (štićenicima) u njihovim gradovima radi toga što je postavljen kao namjesnik njima ili radi trgovine, time ne postaje nevjernik niti griješnik. Naprotiv, on je muhsin (onaj koji ispravno postupa) jer takvo mjesto je islamsko mjesto, to zbog toga što se tretman jedne države veže za onoga ko njome nadvlada, sudi u njoj i posjeduje je." "Muhalla" 11/200.

Kadi Ebu Jala el-Hanbeli (preselio 458. h.) kaže: "Svaka država kojom provladavaju propisi kufra nad propisima islama jeste nevjernička država." "El-mu'temed fi usuliddin" 276. str.

Ibn-Kajjim (prerselio 751. h.) kaže: "Svaka država u kojoj se ne sprovode propisi islama nije islamska država pa makar se i nalazila blizu islamske države. Taif je blizu Mekke ali se nije smatrao islamskim mjestom osvajanjem Mekke." "Ahkamu ehliz-zimme" 1/366.

Ševkani (preselio 1250. h.) kaže: "U obzir se uzima nadmoć riječi. Ukoliko su naredbe i zabrane u rukama muslimana onda je država islamska, i neće njenom svojstvu škoditi pojavljivanje određenih nevjerničkih svojstava jer ona nisu došla do izražaja snagom nevjernika i njihovim napadom. Kao što je slučaj sa zimijama od jevreja, kršćana i onima kojima je dat eman (sigurnost) a koji žive u islamskim gradovima. Ukoliko je situacija oprečna ovoj onda je i opis države oprečan." "Sejlu el-džerrar" 4/575.

Sulejman ibn Sehman (preselio 1349.h.) u stihovima kaže:

Ukoliko kafir nadvlada islamskom zemljom i u njoj se proširi strah

I ukoliko se u državi propisi kufra jasno i otvoreno ispoljavaju

I oslabe propisi Muhammedova šerijata i islam ne dominira

Onda je to zemlja kufra kod svakog muhakkika, kako to kažu poznavaoci,

Al se kufrom ne sudi svakom ko je u toj državi jer puno je ljudi u njoj koji dobra djela čine

Čitajući ove i druge definicije vidjećeš da je ulema složna po pitanju ovog termina u kojem dominacija i propisi koji se sprovode utiču na svojstvo države. Ulema, kao što vidiš, uglavnom upozorava da je krv i imetak muslimana sačuvan ma gdje on bio, te da islam većine stanovnika ili njihov kufr nema uticaja u propisu države. Isto tako propis države nema uticaja u sudu kufra ili islama njenim stanovnicima posebno kada se radi o državi u kojoj je kufr novonastala stvar. I kao što kaže Sulejman ibn Sehman:

"Al' se kufrom ne sudi svakom ko je u toj državi, jer puno je ljudi u njoj koji dobra djela čine"

Poslanik, ﷺ, je osvojio Hajber 7. godine po hidžri. Svi stanovnici Hajbera su bili židovi. Poslanik, ﷺ, ih je ostavio na Hajberu uz nagodbu da obrađuju zemlju. Prevlašću muslimana i dominacijom njihovih propisa Hajber je postao islamska država. Bilo je dozvoljeno nastaniti se i živjeti u njemu a Poslanik, ﷺ, je imao namjesnike u njemu.

S druge strane se u Jemenu Esved el-Ansi proglasio poslanikom a neki ljudi se odmetnuše od vjere slijedivši njega. Zavladao je San'aom – a sve se to odvijalo u zadnjim

danima života Allahovog Poslanika, ﷺ – i ubio namjesnika Ibn-Bazana kojeg je postavio Allahov Poslanik, ﷺ. Kada je još više ojačao neki namjesnici Allahovog Poslanika pobjegoše u Medinu. Puno ljudi se odmetnulo od vjere. Muslimani su se tada ophodili prema Esvedu koristeći tukju. Svojim ne bježanjem i ostankom u državi riddeta nisu postali nevjernici. Među njima je bio i Fejruz ed-Dejlemi i njegovi drugovi koji su ustrajali sve dok nisu ubili Esveda el-Ansija i povratili vlast u ruke muslimana.

San'a (glavni grad Jemena) je u vrijeme Esveda postala zemlja riddeta, nakon što je bila islamska, sebebom prevlasti murteda. Kao takva je ostala 4 mjeseca ili blizu toga.

Međutim to nije bila prepreka da se u njoj ne nađe dobrih muslimana koji su koristili tukju i radili na povratku vlasti u ruke muslimana, sve dok na kraju nisu ubili Esveda i Jemen povratili u ruke muslimana. Poslanik, ﷺ, im to nije negirao niti je rekao da su postali nevjernici zbog toga što su ostali i nisu se priključili muslimanima, jer državom su prevladali nevjernici. Uz to postojala je islamska država i džemat muslimana.

Zatim, nakon toga, kada je Egipat pao u ruke Ubejdija, kafira od Beni Ubejda el-Kaddaha, i kada su njime zavladali, Egipat je postao zemlja njevjerstva i riddeta a prije toga je bila islamska i većina njenih stanovnika su bili muslimani. U njihovoj vlasti Egipat je ostao oko 200 godina tokom kojih su ispoljili svoj rafidizam, kufr i zindikluk. Ibn-Dževzi je o tome napisao knjigu "En-nasru ala Misr". Pored toga niko od uleme muhakkika nije rekao da propis kufra koji se odnosi na državu i one koji su njome prevladali obuhvata i potlačene stanovnike.

Među tim ljudima (koji su ostali u Egiptu za vrijeme Ubejdija) je bilo uleme, fekiha i dobrih ljudi. Neki od njih su se skrivali jer nisu bili u stanju ispoljiti svoje vjerovanje o Beni Ubejdu. Šta više, nisu bili u stanju citirati ni jedan hadis Poslanika, ﷺ, iz bojazni da ne budu ubijeni, kako to spominje Ibrahim ibn Seid drug Abdul Ganijja ibn Seida, koji se sustegao od prenošenja hadisa iz straha da ne bude ubijen.

Muslimani su u cjelini prikrivali svoju mržnju i odricanje od Beni Ubejda. Neki su to ispoljavali na način kojim bi izbjegli njihovu srdžbu. Sujuti na početku knjige "Hulefau er-rašidin" spominje da je Ibn-Halkan rekao o ubejdijama: "Prizivali su znanje gajba, priče o tome su opće poznate. Jedne prilike se Aziz (jedan od njihovih vladara) popeo na minber i vidio papir na kojem je pisalo:

Zulmom i tiranijom smo zadovoljni

al ne kufrom i budalaštinama

ako ti je dato znanje gajba

onda nam reci ko je vlasnik ovog papira

Neka žena je njemu napisala: "Zaklinjem te onim koji je jevreje uzdigao Mišaom, kršćane Ibn-Nesturom, a ponizio muslimane tobom, da pogledaš moje stanje."

I ko je od uleme muhakkika, a ne brzopletih hvalisavaca, protekfirio ove ljude samo zbog toga što su boravili u zemlji kufra ne ispoljavajući nikakav sebeb koji vodi kufru. Pored toga što je u to vrijeme postojala islamska zemlja ka kojoj su mogli učiniti hidžru, pa kako je tek onda sa našim stanjem danas kada nemamo islamsku državu.

Ubejdije su, kako to spominje Zehebi, bili gori po islam od tatara. Neki su čak psovali poslanike. A što se tiče psovanja ashaba pričaj do mile volje.Sujuti, od ebu Hasana el kabisijja,

spominje da su Ubejdullah i njegovi sinovi ubili 4000 hiljade učenjaka i pobožnjaka koji su odbili da se odreknu izgovaranja tereddija ashabima (tj. reći radijellahu anhum – Allah bio zadovoljan njima) i odabrali smrt. I kaže: "Kamo sreće da je bio (Ubejdullah) rafidija, bio je zindik." "Tarihu el-hulefa" 13. str.

Vidiš da je u Egiptu tada bilo fekiha. Ebu Muhammed el-Kajrevani el-Kejzani kaže: "Oni koji su ostali od fekiha su ostali da bi im proturiječili, da ljudi ne bi zbog njih upali u fitnu i ostavili svoju vjeru."

Neki od fekiha su tajili svoju akidu a neki su ispoljavali i bili ubijani. Kadi Ebu Bekr el-Bakilani kaže: "Mehdi Ubejdullah je bio batinija, pokvaren čovjek. Nastojao je uništiti islam. Poubijao je ulemu i fekihe, da bi njihovim ubistvom olakšao izvitoperivanje istine." "Tarihu el-hulefa" 12. str.

Od učenjaka koji se suprostavio njihovom kufru je i šehid – smataramo ga takvim – Ebu Bekr en-Nablusi, kojeg je Muizz doveo i upitao: "Čuo sam da si rekao: 'Kada bih imao 10 strelica, devet bih bacio na rimljane a desetu na egipćane, (tj. na njih)'." "Ne, nisam tako rekao," – odgovori Ebu-Bekr. Muizz je pomislio da se povratio od svojih riječi pa ga je upitao: "Kako si onda rekao?" "Rekao sam" – odgovori Ebu-Bekr – "treba da bacimo devet strelica na vas a potom da vas gađamo i desetom." "Zašto" – upitao ga je Muizz. "Zato što ste promjenili vjeru, pobili salihine (dobre ljude), utrnuli božije svjetlo i tvrdite da je vaše ono što vam ne pripada" – odgovorio je Ebu-Bekr. Uzeli su ga i izbičevali a potom su doveli jevreja kojem su naredili da ga odere. Jevrej ga je počeo drati a Ebu-Bekr je učio Kur’an. Kaže jevrej: "Smilovao sam mu se pa sam ga, kada sam došao do njegova srca, udario nožem i on je preselio." Skraćeno iz "El-bidaje ven-nihaje" 11/284, a pogledaj isto tako "Sijeru e’alami en-nubela" 16/148.

Dokaz iz svega gore navedenog jeste, da se stanje muslimana u određenim mjestima koja su bila islamska pa su njima zavladali kafiri razlikovalo od pojedinca do pojedinca. Neko je bio potlačen, neko se skrivao a neko koristio tukju. A bilo je i mudžahida koji su ustrajali u svojoj vjeri. Niko od uleme ih nije protekfirio dok god ne bi učinili neko djelo koje ruši islam ili jasan sebeb kufra.

Ulema je protekfirila one koji su potpomogli nevjernike ili murtede i ispoljili svoju ljubav prema njima i one koji su se svrstali pod njihovu državu i njihov nevjernički propis. Kao što Ibn-Kesir prenosi u "El-bidaje ven-nihaje" 11/284 od Kadi el-Bakilanija da je rekao o Ubejdijama: "Njihov mezheb je očit kufr a njihova vjera rafidizam, a isto tako i oni koji su se svrstali pod njegovu (Ubejdullahovu) državu, koji su mu pokorni, koji ga potpomažu i s njim prijateljuju. Allah naružio i njega i njih.

Primjera ovakve vrste kroz historiju je puno...

A dokaz koji proizilazi iz toga, jeste, da je islam osnova kod svake osobe koja se pripisuje islamu ili ispoljava obilježja islama, sve dok kod takve osobe ne vidimo neke od sebeba kufra. Osnova kod takve osobe jeste da je njegova krv, imetak i čast sačuvana ma gdje on bio.

Kaže Uzvišeni tebareke ve teala:

وَلَوْلَا رِجَالٌ مُّؤْمِنُونَ وَنِسَاء مُّؤْمِنَاتٌ لَّمْ تَعْلَمُوهُمْ أَن تَطَؤُوهُمْ فَتُصِيبَكُم مِّنْهُم مَّعَرَّةٌ بِ غَيْرِ عِلْمٍ لِيُدْخِلَ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَن يَشَاء لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

"I da nije bilo bojazni da ćete pobiti vjernike, muškarce i žene, koje ne poznajete, pa tako i ne znajući, zbog njih sramotu doživjeli, - Mi bismo vam ih prepustili..." (El-Feth, 25).

Uzvišeni je nazvao ove ljude vjernicima pored toga što su bili u Mekki kada je bila nevjernička zemlja i pored toga što su se prikrivali tako da ih vjernici nisu znali.

U "Revadatu et-talibin" (10/182) stoji: "Ukoliko je musliman, koji boravi u nevjerničkoj državi, slab i nije u stanju ispoljavati svoju vjeru, haram mu je boraviti u takvom mjestu. Obaveza mu je učiniti hidžru u islamsku državu, a ako nije u stanju onda je opravdan sve do momenta u kojem je to u stanju učiniti. Ukoliko se takva država osvoji onda spada sa njega obaveza hidžre. A ako je u stanju ispoljavati svoju vjeru (u nevjerničkoj zemlji) zbog njegova ugleda u narodu ili zbog plemena koje ga štiti i ne plaši se za sebe fitne u vjeri, hidžra mu nije obavezna, ali je poželjna da ne bi povećavao njihovu brojčanost, ili da se ne bi naklonio njima, ili da mu oni ne naprave kakvu spletku. Drugi kažu i tada je obavezna hidžra. To spominje imam (tj. Šafija) a ispravno je prvo mišljenje."

Maverdi kaže: "Ako čovjek u nevjerničkoj državi ima familiju i pleme, te je u stanju ispoljavati svoju vjeru, nije mu dozvoljeno učiniti hidžru, jer je mjesto u kojem se on nalazi postalo islamsko."

U komentaru ovih riječi Rešid Rida kaže: "Ovaj govor je batil, iz razloga što ispoljvanje vjere od strane čovjeka ne čini mjesto islamskim samo zbog toga, jer su propisi u takvoj zemlji nevjernički. Sve evropske zemlje se ne suprostavljaju onima koji u njima ispoljavaju vjeru ili pozivaju njoj. Čak i u situaciji kada ratuju sa muslimanima. S druge strane, hidžra iz jedne islamske zemlje u drugu je dozvoljena konsenzusom. Da je rekao: 'Nije mu obaveza hidžra u takvoj situaciji', bilo bi blizu istini. A možda je tako u osnovi ali je došlo do greške prilikom prepisivanja." Završen citat, iz knjige "Šerhu el-erbeine en-Nevevijje" 13. str. u sklopu "Medžmu’a el-hadis en-nedždijje".

I kaže Uzvišeni govoreći o detaljima ubistva vjernika greškom:

فَإِن كَانَ مِن قَوْمٍ عَدُوٍّ لَّكُمْ وَهُوَ مْؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ

"Ako on pripada narodu koji vam je neprijatelj, a sam je vjernik, mora osloboditi ropstva jednog roba – vjernika" (En-Nisa' 92)

Uzvišeni je ubijenog nazvao vjernikom i obavezao keffaret (otkupninu) za njegovo ubistvo pored toga što je boravio sa našim neprijateljima u državi protiv koje se ratuje. To je mišljenje skupine selefa, fekiha i mufessira, kako stoji u tefsiru Ibn-Džerira a i drugim. Pogledaj isto tako "Revdatu et-talibin" 9/381.

Ševkani, u "Fethu el-kadir" 1/498, kaže: "Vjernik kojeg muslimani ubiju u zemlji nevjernika misleći da nije musliman - zbog toga što je ubijeni bio nevjernik pa potom prihvatio islam ali nije učinio hidžru - onaj ko takvog ubije nije dužan platiti krvarinu (dija). Na njemu je da oslobodi roba vjernika. Ulema se razilazi oko razloga poništenja krvarine. Tako jedni kažu da se razlog ogleda u nevjerstvu staratelja ubijenog, zato nemaju udjela u krvarini jer su nevjernici. Drugi kažu da je to zbog slabe sačuvanosti (hurmeta) takve osobe koja je povjerovala, ali nije učinila hidžru. Uzvišeni kaže:

وَالَّذِينَ آمَنُواْ وَلَمْ يُهَاجِرُواْ مَا لَكُم مِّن وَلاَيَتِهِم مِّن شَيْءٍ حَتَّى يُهَاجِرُواْ وَإِنِ اسْتَنصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ إِلاَّ عَلَى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّيثَاقٌ وَاللّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

"Oni koji su povjerovali ali hidžru nisu učinili, vi sa njima nemate ništa. A ako vas zamole da im u vjeri pomognete, dužni ste da im u pomoć priteknete, osim protiv naroda sa kojim o nenapadanju zaključen ugovor imate. A Allah dobro vidi ono što radite" (El-Enfal 72)." Završen citat.

Pogledaj kako ih je Uzvišeni opisao imanom pored toga što nisu učinili hidžru, i to kada postoji islamska država i u situaciji u kojoj je hidžra postala obavezna (vadžib).

Ševkani nakon toga spominje da neka ulema smatra plaćanje krvarine u takvom slučaju vadžibom, s tim što krvarina ide u bejtul-mal (državnu kasu muslimana). Ovo mišljenje podupire hadis kojeg bilježi Ebu-Davud 2642 i Tirmizi od Džerira ibn Abdullaha da je Allahov Poslanik, ♏, poslao pohod na Has'am. Neki ljudi su potražili utočište činjenjem sedžde ali su bili ubijeni. Kada je to čuo Allahov Poslanik, naredio je da se plati pola krvarine i rekao: *"Ja se odričem svakog muslimana koji boravi među mušricima."* Upitali su: "Zašto O Allahov Poslaniče?" *"Oni se zajedno ne mogu spojiti,"* odgovorio je Poslanik ❒.

Hadis je ocjenjen slabim zbog irsala jer ga je velika skupina prenijela bez spominjanja Džerira, međutim neka ulema ga je ocijenila vjerodostojnim zbog drugih puteva kojima se hadis prenosi.

Hattabi, i još neka ulema, spominje da je Poslanik, ♏, naredio da se plati samo pola krvarine - nakon što je saznao da su ubijeni bili muslimani - zbog toga što su doprijenili svom ubistvu boravkom među nevjernicima. Ubijeni su svojom i tuđom greškom tako da otpada jedan dio krvarine i ostaje jedna polovina. Pogledaj "Avnu el-ma'bud" 7/218.

U svemu ovome je dokaz da se takav čovjek ne tekfiri pored toga što je bio nemaran po pitanju hidžre i što griješi svojim boravkom među nevjernicima. Najjači dokaz tome jeste to što je Poslanik, ♏, nazvao takvog muslimanom, i nije uzdigao svojstvo islama od njega. Na ovu konstataciju ne utiče odricanje Poslanika, ♏, i činjenica da potpuno odricanje biva samo od nevjernika, jer je cilj pod odricanjem u ovom hadisu odricanje obaveznosti plaćanja potpune krvarine kako se iz samog konteksta hadisa zaključuje. Na to ukazuje i manjkavost njegova prava u pomoći zbog njegove nemarnosti u pogledu hidžre. Sve ovo je dokaz da se ne radi o odricanju koje ukazuje da je osoba izašla iz vjere (tj. ne radi se o beraetu el-mukeffire). Već se radi o drugoj vrsti odricanja koje čovjeka ne izvodi iz vjere a koje je pojasnio sunnet i spomenuo Uzvišeni kada kaže:

وَالَّذِينَ آمَنُواْ وَلَمْ يُهَاجِرُواْ مَا لَكُم مِّن وَلاَيَتِهِم مِّن شَيْءٍ حَتَّى يُهَاجِرُواْ وَإِنِ اسْتَنصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ إِلاَّ عَلَى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّيثَاقٌ وَاللّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

"Oni koji su povjerovali ali hidžru nisu učinili, vi sa njima nemate ništa. A ako vas zamole da im u vjeri pomognete, dužni ste da im u pomoć priteknete, osim protiv naroda sa kojim o nenapadanju zaključen ugovor imate.A Allah dobro vidi ono što radite" (El-Enfal, 72.)

Međutim, ukoliko svojim boravkom među nevjernicima i nemarom po pitanju hidžre, koja je vadžib, pomogne mušrike u borbi protiv muslimana tada odricanje od takvog biva potpuno, tj. izlazi iz vjere.

Nakon što je spomenuo gore spomenuti hadis Ibn-Hazm kaže: "Poslanik, ♏, se ne odriče osim od nevjernika. Kaže Uzvišeni:

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاء بَعْضٍ

"A vjernici i vjernice su prijatelji jedni drugima." (Tevbe 71).

Nakon toga kaže: "Ispravno je da je onaj ko se priključi zemlji kufra i rata, boreći se protiv muslimana, takvim postupkom postao murted, za njega se vežu svi propisi riddeta od ubistva kada god se takvog domogne, ohalaljivanja njegova imetka, raskidanje njegova braka i ostalih propisa. A onaj ko pobjegne u državu protiv koje se ratuje zbog zulma kojeg se za sebe

bojao i nije ratovao protiv muslimana niti je pomagao u borbi protiv njih, nite je među muslimanima našao nekoga ko bi ga zaštitio, takav nije grješan jer je on prinuđen, prisiljen." "Muhalla" 13/138,139.

Govor Ibn-Hazma je jasan da odlazak u zemlju kufra biva kufrom kada se tome doda borba protiv muslimana i pomaganje nevjernika u borbi protiv njih. Stoga njegov govor se odnosi na one koji pomažu širk i bore se protiv vjere i na one koji pomažu mušrike i kafire protiv muvehhida, a ne odnosi se općenito na one koji borave u zemlji kufra.

Kaže Ibn-Hazm: "Prethodno smo spomenuli da je Zuhri Muhammed ibn Muslim ibn Šihab, odlučio, ukoliko Hišam ibn Abdul-Melik preseli, da se preseli kod rimljana. Zbog toga što se Velid ibn Jezid zavjetovao da će ga ubiti ukoliko ga se domogne a on je nakon Hišama trebao biti namjesnik. Kome je situacija ovakva nema sumnje da je opravdan. Isto tako, musliman koji stanuje u Indiji, Sindu, Kini, Sudanu, ili kod rimljana, ukoliko nije u stanju da napusti takvo mjesto zbog puno čeljadi ili zbog manjkavosti imetka ili zbog slabosti u tijelu ili zbog nepostojanja puta, takav je opravdan. A ako se ostajući u toj zemlji bori protiv muslimana ili pomaže nevjernike protiv njih služeći ih ili pišući njima onda je postao kafir." Završen citat

Pripazi se da zbog riječi Ibn-Hazma "služeći ih ili pišući njima (tj. nevjernicima) ne protekfiriš - kako to neki fanatici čine - onoga ko općenito pomaže nevjernike nekom uslugom ili pisanjem, jer je Ibn-Hazm povezao pomaganje u ovim stvarima kada se radi o borbi protiv muslimana. Tada je to kufr, tj. borba protiv muslimana i pomaganje nevjernicima protiv muslimana pa makar to bilo pisanjem. Dok općenito pomaganje nevjernika i pisanje njima (kada se ne radi o ratu) nije kufr. O ovome će opširnije biti riječi kada budemo govorili o radu kod nevjernika.

Nakon toga Ibn-Hazm, rahimehullah, kaže: "A ako živi sa njima radi dunjaluka i tada je kod njih poput zimije (štićenika), a u stanju je priključiti se muslimanima i njihovoj zemlji, onda nije daleko od kufra i nema opravdanja. Molimo Allaha da nas sačuva od toga. A nije takav (tj. nije kafir) onaj ko živi u zemlji kufra ekstremnih frakcija, jer Egipat i Kajrevan (cilja na vlast Ubejdija ovim mjestima) i druga mjesta, u njima se ispoljavao islam, vladari u svakom slučaju ne izjavljuju da se od islama odriču, naprotiv sebe smatraju muslimanima iako su u suštini bili nevjernici. A što se tiče onoga ko dobrovoljno živi u državi Karamita (jedna od ekstremnih šitskih sekti op.prev.) takav je kafir bez ikakve sumnje jer Karamiti ispoljavaju kufr i ostavljanje islama. Utječemo se Allahu od toga. A što se tiče onoga ko živi u državi u kojoj ima određenih novotarija koje vode kufru, takav nije kafir, jer bez obzira na sve to islam i tevhid se ispoljava u takvoj zemlji, priznaje se poslanstvo Muhammeda, ♏, odriče od svake vjere mimo islama i uspostavlja se namaz, post i ostala obilježja koja su od islama i imana. A hvala pripada Allahu Gospodaru svih svjetova." Završen citat.

Sve spomenuto se odnosi na situaciju u kojoj postoji islamska država. Pogledaj kako je Ibn-Hazm uzeo u obzir ispoljavanje islamskih obilježja i velikih odlika poput tevhida, priznavanja poslanstva Allahovog Vjerovjesnika, ♏, obavljanje namaza, posta i pripisivanje vladara islamu bez odricanja od islama, pored toga što su takvi nevjernici. Pogledaj dobro kako je sve to uzeo u obzir dozvoljavajući muslimanu boravak u takvoj zemlji, ili u najmanju ruku netekfiranje takvog zbog njegova boravka u nevjerničkoj zemlji čije je stanje takvo, zemlje i njenih vladara. A niko neće osporiti da je stanje muslimanskih država danas upravo ovakvo osim inadžija.

Isto tako, hadis Poslanika, ♏, o odricanju od čovjeka koji živi među mušricima je

izrečen u vremenu kada je postojala islamska država. I ne samo to već u vremenu kada je hidžra Poslaniku, prije Mekke, bila vadžib. Pored toga Poslanik, ♏, nije protekfirio one koji su ostali da žive u mušričkim zemljama, ali su zbog svog grijeha bili kažnjeni time što je njihova zaštićenost umanjena.

Stoga, musliman koji živi u nevjerničkoj zemlji u vremenu kada ne postoji islamska država u koju bi učinio hidžru, je opravdan ukoliko se boji Allaha, kloni širka i pomaganja mušrika protiv muslimana. Takav se neće smatrati griješnikom a kamoli nevjernikom radi svog boravka u takvoj zemlji, jer ne postoji islamska država u koju bi se iselio.

Pa kako je tek onda sa onim koji u nevjerničkoj zemlji boravi da bi pomogao Allahovu vjeru, ispoljio tevhid i borio se protiv širka. Nema sumnje da je takav muhsin (onaj koji ispravno postupa) i nagrađen zbog praktikovanja Allahove vjere. U hadisu koji je mutevatir, jer ga prenosi preko 10 ashaba bliska konteksta, stoji da je Allahov Poslanik, ♏, rekao: *"U mom ummetu će uvjek postojati skupina koja će biti gornja, neće im škoditi oni koji im se opiru niti oni koji ih na cjedilu ostave, sve dok ne dođe Allahova odredba."*

Sličan ovome je i drugi hadis u kojem stoji: *"Konji će uvjek biti zauzdani, u njihovim grivama je hajr do Sudnjeg dana, nagrada i plijen."* Bilježi ga Buharija.

Ova dva hadisa ukazuju na postojanje iskrenih muslimana i mudžahida sve do Sudnjeg dana. Oni će biti prisutni u svakim uslovima bez obzira postojala islamska država ili ne.

Ulema čak obavezuje muslimanu boravak u nevjerničkoj zemlji ako je u stanju da radi na njenoj promjenu u islamsku. Širbini u "Muhtadžu" 4/239, kaže: "Ukoliko čovjek u zemlji protiv koje se ratuje ima zaštitu i odvojen je od nevjernika, vadžib mu je ostati u njoj, jer mjesto u kojem on boravi je islamsko i ukoliko bi učinio hidžru postalo bi nevjerničko, a to je haram. Jeste, bolje mu je da učini hidžru ukoliko se nada da će svojom hidžrom pomoći muslimanima, kako to spominje Maverdi. Svojim boravkom u takvoj zemlji boriće se protiv nevjenika i pozivati ih u islam ukoliko bude u stanju."

Nevevi u "Revdatu et-talibin" prenosi od vlasnika knjige "Havi" da kaže: "Ukoliko se svojim boravkom nada uspostavljanju islama onda je bolje da ostane. A ukoliko u zemlji protiv koje se ratuje ima zaštitu i odvojen je od nevjernika, vadžib mu je ostati u njoj, jer mjesto u kojem on boravi je islamsko i ukoliko bi učinio hidžru postalo bi nevjerničko a to je haram. Zatim, ako je u stanju da se bori protiv njih i poziva ih u islam to mu je obaveza a ako nije u stanju nije mu obaveza, a Allah najbolje zna."

Pogledaj kako je ova ulema obevezala boravak u nevjerničkoj zemlji u ovakvoj situaciji. Pa gdje je onda fanatik koji zbog toga tekfiri.

Hafiz Ibn-Hažer u "Fethu" kaže: "U njemu je – tj. u hadisu koji govori o konjima – radosna vijest o ostanku islama i njegovih sljedbenika do Sudnjeg dana. Jer, opstanak džihada nužno iziskuje opstanak mudžahida a oni su muslimani. Ovaj hadis je poput drugog hadisa u kojem stoji: *"Skupina od mog ummeta će se uvjek boriti na istini."* "Knjiga džihada i pohoda", poglavlje: 'Džihad ostaje do Sudnjeg dana, bez obzira bio sa dobrim ili pokvarenim (vladarem)'."

Sličan u značenju je i hadis Huzejfe ibn Jemana kojeg bilježi Buharija i Muslim: *"... A ako ne budu imali džemata niti vladara? Pa je Allahov Poslanik odgovorio: "Odvoji se od svih tih skupina, makar se zubima uhvatio za stablo drveta, sve dok ti ne dođe smrt a ti si u takvom stanju."* U njemu je dokaz da nestanak muslimanskog džemata i njihova vladara nema uticaja na

islam čovjeka ili njegov kufr. Već se propis veže shodno onome što on ispoljava.

Sve ovo ukazuje da je musliman koji boravi u nevjerničkoj državi i nije učinio hidžru u islamsku državu zbog nemoći ili prepreke koja ga je sputala, ili zbog toga što je u stanju da u nevjerničkoj zemlji ispoljava islam, ili da se bori radi uzdizanja vjere, musliman sačuvane krvi i imetka.

A još preče je da takav bude musliman u situaciji kada u osnovi ne postoji islamska država kojoj bi učinio hidžru.

Allah, tebareke ve teala, nije vezao propise tekfira za stvari u kojima čovjek nema uticaja, već ih je vezao za očite i precizne razloge koje smo spomenuli a koji se ograničavaju na riječi ili djela kufra koje je obveznik (mukellef) počinio. Ukoliko ništa od toga nije počinio nema puta ka tekfiru takve osobe radi stvari koje su se desile mimo njegove volje, dok god pri sebi ima osnovu islama.

Rezime bi bio, da termin nevjernička država (darul-kufr) nema uticaja na propis onih koji u njoj žive, posebno u vremenu kada su sve države nevjerničke, neke od njih su u osnovi nevjerničke dok su druge postale nevjerničke (nakon što su bile islamske) zbog prevlasti kafira i njihovih propisa koji se u njima sprovode.

To, (da termin nevjernička država 'darul-kufr' nema uticaja na propis onih koji u njoj žive), se još više potvrđuje ukoliko se radi o zemlji u kojoj je kufr novonastala stvar (darul kufr et-tari) tj. kada je zemlja bila islamska prije nego li je postala nevjernička, a u njoj se još uvjek većina stanovništva pripisuje islamu. Ovu stvar je zaboravila, ili se se pravi da je zaboravila, većina entuzijazista. Nisu napravili razliku između države koja je u osnovi nevjernička, gdje ulema kada govori o nekim meselama pripaja propis stanovnika shodno propisu države, i između zemlje u kojoj je kufr novonastala stvar, tj. zemlje koja je bila islamska pa su njome zavladali nevjernici. Fekihi (pravnici) kada govore o takvoj državi u osnovi sude islamom i ismetom (sačuvanost, zaštita) osobi čije stanje nismo u stanju utvrditi, poput umrle osobe, lekita (nahoče) ili luđaka. Sve to iz opreznosti po pitanju muslimana i njihove krvi pa makar se radilo i o jednom muslimanu. Jer, islam je gornji i nad njim se ništa ne može uzdići. Šta više, neka ulema sudi islamom makar u njoj nepostojalo onih koji ispoljavaju islam zbog mogućnosti da se radi o mu'minu koji skriva svoj iman.

Imam Nevevi prenosi od Rafija u "Revdatu et-talibin", njegov govor o lekitu (nahoče) koji se nađe u nekoj zemlji gdje spominje da je njegov propis shodno državi u kojoj se nađe pa kaže: "Postoji tri vrste islamskih zemalja: Prva: država u kojoj žive muslimani, lekit (nahoče) se u takvom slučaju smatra muslimanom, makar u takvoj državi imalo zimija jer islam preovladava stanovništvom. Druga: Država koju su osvojili muslimani i ostavili je u rukama nevjernika uz plaćanje džizje. Takvu zemlju muslimani ili posjeduju ili je pak ne posjeduju ali su sa njenim stanovnicima sklopili ugovor. Lekit se u takvoj zemlji smatra muslimanom dok god ima jednog muslimana pa naviše. A ako nema muslimana onda je lekit kafir po ispravnom mišljenju, a ima i onih koji kažu da je on musliman zbog mogućnosti da se radi o djetetu čiji roditelji prikrivaju islam. Treća: država u kojoj su muslimani živjeli pa je napustili i njome zavladali nevjernici. Ako u takvoj državi nema onih koji su poznati kao muslimani onda je lekit kafir po ispravnom mišljenju. Ebu-Ishak kaže: 'Naprotiv takav je musliman zbog mogućnosti da se radi o osobi koja prikriva svoj iman. A ako u njoj ima onih koji su poznati kao muslimani onda je lekit musliman'..."

To je kada se radi o islamskoj državi a što se tiče države koja je u osnovi nevjernička kaže: "Ukoliko u nevjerničkoj zemlji nema muslimana onda se pronađenom lekitu sudi kufrom. A ako u njoj ima muslimana koji su trgovci i stanuju u takvoj državi, da li se tada donosi propis kufra shodno državi ili propis islama? Postoji dva mišljenja, a ispravnije je drugo."

Pogledaj opreznosti učenjaka i davanje prednosti propisu islama kada se radi o problematičnoj situaciji čak i u državi koja je u osnovi nevjernička, iz poštovanja prema hurmetu (svetosti, sačuvanosti) muslimana i njihove krvi. Stoga je sud o islamu preči kada se radi o državi u kojoj je kufr novonastala stvar, i u kojoj se većina stanovnika pripisuje islamu.

U svakom slučaju dok god ulema koristi ovaj termin kao ukaz da u nevjerničkoj državi prevlast i nadmoć pripada njima i njihovim propisima, nije ispravno na osnovu toga zasnovati pravilo da je osnova kod ljudi kufr, posebno kada se radi o zemlji u kojoj je kufr novonastala stvar i u kojoj se većina ljudi pripisuje islamu i ispoljavaju njegova obilježja.

Kada ovaj termin nema uticaja na propis niti se veže za stanovnike određene zemlje i vjeri kojoj pripadaju, kako onda donijeti osnovu na osnovu njega. Jer donošenje osnove znači uzimanje u obzir propisa u osnovi (istishabu hukmi el-asl), kada bi taj termin bio povezan sa vjerom većine stanovnika jedne države onda bi ta osnova mogla doći u obzir. Zato fekihi, kada govore o islamskoj zemlji u kojoj su ehlul kitabije obavezni nositi posebnu odjeću i u kojoj se murted ne ostavlja u stanju riddeta, ili kada govore o zemlji koja je u osnovi nevjernička, u koju nikada nije ušao islam niti većinu njenog stanovništva sačinjavaju muslimani, vidjećeš kako povezanost propisa sa državom upotrebljavaju u jako tijesnim oblastima, gdje spoljašnost niti znaci nisu ispoljeni. Poput lekita, luđaka ili umrlog koji se nađu u jednoj od ove dvije države (islamskoj ili nevjerničkoj) a koje niko ne poznaje niti postoji ikakv trag koji upućuje na njihovu vjeru. U takvim slučajevima fekihi su vezali propis za državu, tj. uzeli su u obzir vjeru stanovnika te države a nisu postupili poput tih gulata (fanatika) koji su uzeli u obzir samo taj termin (tj. termin nevjernička država) koji se zasniva na osnovu prevlasti i propisa, i to u državi u kojoj je kufr novonastala stvar.

U svakom slučaju, propis koji se zasniva shodno državi oko kojeg su fekihi govorili nema uticaja na ono o čemu mi govorimo. On se ne odnosi na onoga koji ispoljava neke znakove islama i njegova obilježja. Pored toga vidiš kako takvu osobu tekfire određeni fanatici na osnovu ovog pravila (tj. pravila "Osnova kod ljudi je kufr jer je država-'dar', nevjernička država").

Ovo pravilo se ograničava na osobu nepoznatog stanja čije stanje ne možemo spoznati zbog nepostojanja znakova, malenkosti, smrti, ili gubljenja razuma, a uz to nema staratelja (evlija') od roditelja ili drugih koji tvrde da dotična osoba pripada njima pa da se njima i pripoji.

Stoga, ulema je jasno ukazala da u slučaju kada postoji određeni znak koji ukazuje na vjeru takve osobe, ili da neko tvrdi da je ta osoba njegova, da se u takvom slučaju daje prednost onome što spoljašnost ukazuje nad tom osnovom. Zato su u takvim slučajevima dali prednost propisu koji se veže za roditeljstvo nad propisom koji se veže za državu.

To zbog toga što je dokaz istishaba, kako to konstatuje ulema usula najslabiji dokaz i ne uzima se u obzir osim kada nismo u stanju pritvrditi činjenično stanje.

Kaže Šejhul-islam: "Ono što je spoljašnje (koje je ispoljeno) ima prednost nad istishabom i na tome je većina šerijatskih stvari."

I kaže na istom mjestu: "Oslanjanje na sami istishab u situaciji kada nema drugih dokaza

je najslabiji vid dokaza i zadnji dokaz koji se uzima u obzir." I kaže: "Nije dozvoljena obavijest o negiranju stvari i nepostojanja istih samo na osnovu istishaba bez korišćenja dokaza koji ukazuju na nepostojanje tih stvari. Onaj ko tako postupa biva lažov koji govori bez znanja... Jer ne posjedovanje znanja ne znači da određena stvar ne postoji... I ono što ukazuje na potvrdu neke stvari putem raznih dokaza ima prednost nad istishabom koji ukazuje na negiranje." Skraćeno iz "Medžmu'atul fetava" 23. tom 13. str.

I kaže isto tako: "Muslimani su složni, i nužno je poznato u vjeri islamu, da nikome nije dozvoljeno da vjeruje ili daje fetve na osnovu istishaba i negiranja osim nakon istraživanja posebnih dokaza, ako se radi o osobi koja je u stanju to učiniti. Jer, sve ono što su Allah i Njegov Poslanik obavezali ili zabranili mijenja taj istishab. Tako da se ne može osloniti na njega osim nakon istraživanja šerijatskih dokaza što važi za onoga koji je u stanju to učiniti." ("Medžmu'atul fetava" 29/90).

Ibn-Kajjim kaže: "Svjedočenje pravedne osobe (adla), muškarca ili žene, je jače od istishaba, jer istishab je najslabiji dokaz i zato ga pobija svjedočenje, zakletva ili činjenično stanje." ("I'lamu el-muvekki'in" 1/96).

Pogledaj kako ovdje fekihi koriste istishab u jako tijesnoj oblasti, kada ne postoje dokazi, a i pored toga istishab ostaje slab jer ga mijenja najslabiji dokaz poput znakova, spoljašnosti ili svjedočenja. Pa kakav je tek onda slučaj sa pravilom kojeg su zasnovali određeni fanatici po pitanju pripadnika islama općenito ne uzimajući u obzir ono što dobri ljudi od njih, mužahidi ili potlačeni ispoljavaju od obilježja islama i njegovih sprecifičnosti.

Dali su prednost onome što su oni zasnovali na osnovu termino-loškog propisa, koji nema uticaja na vjeru ljudi, nad onim što je jasno, očito i što je ispoljeno od govora ljudi, njihovih djela i islamskih obilježja. A radi se o državi u kojoj je kufr novonastala stvar a ne o državi koja je u osnovi nevjernička.

Nema sumnje da je ova njihova osnova jako, jako slaba, a kako kada se uz to doda ono što su na osnovu nje izgradili od ohalaljivanja krvi, imetka i časti. Nema sumnje da je to čisti batil od kojeg se odričemo.

1 Napomena:

Pravilo - "Osnova kod tagutskih vojski i njegovih pomagača je kufr" je ispravno.

Valja napomenuti da mi pored toga što negiramo gore spomenuto pravilo, da se naš govor ne odnosi na tagutske vojske i njihove pomagače. Pravilo do kojeg držimo jeste da je osnova kod njih kufr sve dok ne vidimo ono što je oprečno tome. Ovo pravilo je zasnovano na šerijatskim tekstovima i spoljnjim dokazima a nije zasnovano na osnovu propisa države. Jer, ono što je očevidno kod vojski taguta, njihove policije, obaveštajne službe i bezbjednosti jeste da su oni štićenici širka i mušrika.

- Oni su budno oko koje nadzire laički, kafirski zakon. Oni ga štite, učvršćuju i sprovode svom snagom.

- Oni su stubovi koji učvršćuju prijesto taguta koji se njima štiti od pridržavanja šerijata i njegova sprovođenja.

- Oni su njegova snaga i pomagači koji ga pomažu u sprovođenju kafirskih zakona i ohalaljivanja harama poput riddeta, alkohola, kamate i tako dalje.

- Oni su ti koji napadaju svakog Allahovog roba koji negira kufr taguta i njihov širk, koji nastoji da potpomogne vjeru koju su ovi odstranili i da uspostavi Allahov šerijat.

To je činjenica njihovih djela a koja se vraćaju na dva jasna uzroka kufra:

- Pomaganje širka (Uzimanjem zakona u svoje ruke i tagutsko kafirskim zakonodavstvom).

- Prijateljevanje sa mušricima i njihovo pomaganje protiv muvehhida.

Puno je šerijatskih tekstova koji ukazuju da su ove dvije stvari jasan i očit kufr o čemu je detaljno bilo riječi u drugim knjigama, stoga o tome nećemo ovdje govoriti već nam je cilj bio da ukažemo na spomenuto pravilo.

Allah, ✋, nam je dobro pojasnio osnovu pomagača nevjernika i njihovih štićenika u cjelini. Kaže Uzvišeni: "Nevjernici se bore na putu taguta " (En-Nisa 76). I kaže Uzvišeni: "A od njih su i oni od vas koji ih uzmu za prijatelje..."(El-Maide 51)

Stoga svaka osoba koja ispolji prijateljevanje sa navjernicima ili ih potpomaže, ili se bori na putu taguta i na njegovoj je strani, i svoju pomoć ispolji jezikom ili rukom, osnova kod takvih je da su oni od skupine onih koji su nevjernici.

I zbog toga je odnos Poslanika, ♏, prema nevjernicima sa kojima se ratuje, njihovim pomagačima, štićenicima i saveznicima koji su ih pomagali protiv muslimana bio izgrađen na ovoj osnovi.

Pogledaj na primjer kako se Poslanik, ♏, prema Abbasu ophodio kao prema nevjernicima, pored toga što je tvrdio da je musliman, kada je bio zarobljen na dan Bedra u redovima mušričke vojske.

Pogledaj isto tako predaju koju bilježi Muslim 1008 u skraćenoj verziji, od Imrana ibn Husajna ⌧ o čovjeku iz Beni Akila saveznika Sekifa, kojeg su muslimani zarobili zbog nedjela njegovih saveznika, kada je pleme Sekif prekršilo ugovor sa Poslanikom, ❒. Poslanik, ♏, ga nije pustio pored toga što je tvrdio da je musliman već je sa njim postupio kao sa nevjernikom, zaplijenio njegovu kamilu i razmijenio ga za dva muslimana.

Takav je bio i postupak ashaba, radijellahu anhum, nakon njega sa svim onima koji su imali utočište i snagu a koji su izašli iz granica Šerijata.

Pogledaj njihov postupak, za vrijeme Ebu-Bekrova hilafeta, prema pomagačima Musejleme Kezzaba i njima sličnim murtedima, poput pomagača Tulejhe el-Esedija. Protekfirili su sve i prema njima jednako postupali i niko od ashaba se nije tome suprostavio.

Stoga, ulema el muhakkikun općenito dozvoljava krv i imetak onih protiv kojih se bori (muharibin), i u propisu izjednačava saučesnika i onoga koji pruža potporu. U "Mugniju" 8/261, u knjizi o džihadu stoji poglavlje: "Ko bude zarobljen pa ustvrdi da je musliman, neće mu se prihvatiti govor osim sa dokazom, jer tvrdi ono što je oprečno spoljašnjosti." Zatim je nakon toga spomenuo priču Sehla ibn Bejda' u bitci na Bedru o kojoj će biti riječi kasnije.

Pogledaj kako je Ibn-Kudame (vlasnik "Mugnija") uzeo kufr kao osnovu kod osobe koja je ispoljila naklonost nevjernicima i bila zarobljena u njihovim redovima. Njegova tvrdnja se ne uzima u obzir, kao što je isto tako slučaj u priči o Abbasovom zarobljavanju, sve dok ne donese dokaz koji će promjeniti ovu očevidnu osnovu.

Iz tog razloga, kod nas je kufr osnova kod svake osobe koja se pripoji ovim institucijama i poslovima, čija je suština pomaganje širka i njegovih pripadnika. Svakom od njih sudimo propisom kufra i nad njim se sprovode propisi kufra, zbog onoga što su ispoljili od uzroka kufra, sve dok se ne ispostavi suprotno tome, u smislu postojanja prepreke tekfira osobe koja se pripisuje islamu. Takav se izuzima iz osnove. A prethodno smo spomenuli da razmatranje prepreka nije obaveza kada se radi u borcima koji imaju utočišta. Ako nam se nešto od tih prepreka ukaže po pitanju određenih ljudi od njih, nećemo ih protekfiriti, u suprotnom ostaje jasna osnova kufra kod njih a suštinu njihova nutarnja stanja prepuštamo Allahu. To nije na nama, jer nam je naređeno da sudimo shodno vanjštini a nije nam naređeno da porimo prsa ljudi.

S druge strane osnova ovih poslova i njihova vanjština jeste ono što si već saznao, tako da se prema njima ophodimo i donosimo osnovu shodno toj vanjštini sve dok nam se ne ukaže suprotno tome. Što nije isti slučaj i sa ostalim poslovima i djelima čija priroda nije pomaganje širka i njegovih pripadnika. Zato, na primjer, ne kažemo da je osnova kod doktora kufr, sve dok nam se ne ukaže suprotno tome. Niti kažemo da je osnova kod učitelja kufr, niti da je osnova u svim ostalim državnim poslovima kufr. To ne kažemo ni u kom slučaju. Po pitanju ovih poslova ima tefsila (detaljnog pojašnjenja) i nije suština svih tih poslova pomaganje širka i mušrika. Da, može se naći među onim koji se bave ovim poslovima, (čija suština nije pomaganje širka i mušrika), koji su pomagači širka i mušrika ali to nije zbog prirode posla kojim se bave. Kao što, isto tako, ima onih koji su pomagači širka i mušrika a ne bave se takvim poslovima.

Rezime: Ukoliko suština posla ukazuje da se radi o činjenju nekog od očevidnog uzroka kufra, poput pomaganja širka i mušrika ili propisivanje zakona shodno načelima nevjerničkog zakona i tome slično od jasnih i očevidnih mukeffirata (djela kufra), onda se mi ne ustručavamo da na vlasnike ovih poslova spustimo vanjski propis a njihovu nutarnju suštinu prepuštamo Allahu tebareke ve teala.

TREĆA GREŠKA

Nedozvoljavanje obavljanja namaza za muslimanom čije je stanje napoznato sve dok se ne sazna njegova akida

U proširene greške u tekfiru spada i govor pojedinaca da nije dozvoljeno obavljanje namaza osim za osobom čiju akidu poznaju - ili ga prije toga stavljaju na ispit - pored toga što takva osoba ispoljava obilježja islama i njegove specifičnosti i nije upala u djelo koje ruši islam. (takva osoba se naziva muslimanom nepoznatog stanja - mesturul hal).

Ovi ljudi uslovljavaju da se za osobu za kojom se klanja, zna da je zanijekala taguta i da ga tekfiri, shodno tefsilu (detaljnom pojašnjenju) kod njih. Postavljanje ovog uslova vodi ka proširivanju ovog pravila i njegovoj raznolikosti shodno raznolikosti prohtjeva ohih koji su ga uslovili. Neki od njih, ulemu koja laska i naklanja se tagutu smatraju monasima i svećenicma. Stoga, po njima, oni su taguti i ko ih otvoreno ne tekfiri tekfire njega i ne klanjaju za njim jer nije učinio kufr u taguta, i zato nije vjernik. Ne uzimaju u obzir što takav (onaj ko ne tekfiri tu ulemu koja je sklona tagutu op.prev.) smatra da su u zabludi, odriče se njihova batila, tekfiri tagute i mrzi ih. Meni se ovo poodavno desilo sa skupinom njih. Nisu se zadovoljili time što su mene protekfirili već su protekfirili sve one koji su za mnom klanjali.

Istina, u koju vjerujemo i po kojoj radimo, je: da svako onaj ko ispolji nešto od vanjskih obilježja islama, jeste musliman u dunjalučkim propisima, bez osvrtanja na njegovu unutrašnjost. Dunjalučki propis se ne veže za nečiju unutrašnjost, već se ona prepušta Allahu. Iza takve osobe se klanja i njemu se klanja dženaza, naziva mu se selam, jede se ono što on zakolje – dakle postupaće se sa njim kao sa sljedbenicima kible (muslimanima), sve dok ne bude ispoljio neko djelo koje ruši islam. Poslanik, ♏, kaže: *"Ko klanja naš namaz, okreće se našoj kibli, i jede ono što mi zakoljemo, taj je musliman."* Kurtubi, od Ishaka ibn Rahevejha, prenosi konsenzus po ovom pitanju.

Pod riječima Poslanika, ♏: *"i jede ono što mi zakoljemo"* se cilja da čovjek ne jede osim ono što je zaklano na naš (islamski) način. Stoga ne jede strv koju jedu mušrici a koju je Allah zabranio.

Ovo pojašnjava predaja koju bilježi Buharija merfuan (tj. od Allahova Poslanika): *"Naređeno mi je da se borim protiv ljudi sve dok ne kažu 'la ilahe illallah'. Kada to kažu i klanjaju naš namaz, okreću se našoj kibli i kolju onako kako mi koljemo, zabranjena nam je njihova krv i imetak, osim ako ona (tj. riječ 'la ilahe illallah') to zahtjeva, a njihov obračun je kod Allaha."*

Pogledaj kako je Poslanik, ♏, spomenuo klanje uz ostala obilježja islama a nije ga spomenuo zasebno kao dokaz nečijeg islama, zbog toga što u ovom obilježju saučestvuju sa nama neki sljedbenici drugih vjera, poput jevreja, kršćana koji drže do svoje vjere i drugih. Slučaj klanja je poput slučaja ostalih stvari koje nisu specifične samo za muslimane. U te stvari spada i sadaka, djela dobročinstva, plemenitog ahlaka, naređivanje na dobro i odvraćanje od zla i činjenje dobrih djela. Ove pomente stvari iako kod muslimana spadaju u ogranke imana, nisu specifične samo za njih, već su zajedničke i može ih činiti i musliman i kafir.

Slučaj Hatima et-Taija je opće poznat (tj. njegova darežljivost i gostoprimljivost

op.prev). Zatim u hadisu Hakima ibn Hizama stoji da je on upitao Allahovog Poslanika, ♏: *"Šta je sa djelima koje sam kao ibadet činio u džahilijjetu od sadake, oslobođivanja robstva i spajanja rodbinskih veza? Imam li za njih nagradu?" Pa mu je Allahov Poslanik, ♏, rekao: "Prihvatio si islam na onome što si činio od hajra."* Hadis je muttefekun alejhi.

Od Aiše radijellahu anha se prenosi da je rekla: *"Upitala sam: O Allahov Poslaniče, Ibn Džud'an je u džahilijetu spajao rodbinske veze i hranio miskine, hoće li mu to koristiti?" "Ne, o Aiša" – odgovorio je Poslanik – "On nikada nije rekao: 'Gospodaru moj, oprosti mi moje grijehe na Sudnjem danu.'"* Hadis bilježi imam Ahmed 6/63, Muslim i drugi.

Stoga, ove stvari su zajedničke i njihovo činjenje nije dovoljno da bi osobi presudili islamom, ali su pretpostavka da se može raditi o islamu i bivaju sebebom da čovjek provjeri stvar, što ćemo kasnije pojasniti.

Što se tiče specifišnosti islama, one se ogledaju u obilježjima i djelima koja su specifična samo za muslimane mimo ostalih vjera. Zato onome ko ih ispolji sudimo islamom, i prema njemu se na dunjaluku postupa kao prema muslimanu - makar skrivao suprotno tome - osim ako ne učini djelo koje ga izvodi iz vjere.

Komentator "Tahavijine poslanice" (Ibn Ebil 'Izz el-Hanefi, op.prev.) kaže: "Ispravno je da se čovjek smatra muslimanom činjenjem bilo kojeg djela koje spada u specifičnosti islama."

U te specifičnosti spada:

1 - Izgovaranje šehadeta. Zbog hadisa: *"Naređeno mi je da se borim protiv ljudi sve dok ne kažu 'la ilahe illallah'. Kada to kažu sačuvali su od mene svoje živote i imetke, osim ako ona* (tj. riječ 'la ilahe illallah'*) to zahtjeva*, (kao što 'la ilahe illallah' zahtjeva da se ubije oženjeni zinalučar ili onaj ko namjerno i bespravno ubije muslimana itd. op. prev.), *a njihov obračun je kod Allaha." Hadis* je muttefekun alejhi.

Zatim hadis Usame ibn Zejda u kojem stoji da mu je Allahov Poslanik, ♏, rekao*: "Zar si ga ubio nakon što je rekao 'la ilahe illallah'."!?* Hadis je, također, muttefekun alejhi.

Ko izgovori dva šehadeta, (misli se da posvjedoči da nema drugog boga osim Allaha i da je Muhammed Njegov rob i poslanik a ne da dva puta izgovori šehadet, op. prev.), smatraće se muslimanom, njegova krv i imetak su sačuvani i prema njemu će se ophoditi kao prema muslimanu, osim ukoliko ne učini djelo koje ruši islam. To zbog toga što riječi 'la ilahe illallah' imaju svoje uslove i stvari koje ih ruše. Neke od njih su nutarnje prirode i jedino ih Allah zna; a neke su spoljne i utiču na sud islamom u propisima dunjaluka, a to je ono što nas ovdje zanima.

Izgovaranje šehadeta, uz činjenje djela koje ga ruši i poništava, bez napuštanja i odricanja od takvog djela, neće koristiti ništa njegovom vlasniku, pa makar postio, klanjao i tvrdio da je musliman. Šehadet biva dokaz islama u smislu da je on (šehadet) ugovor između roba i njegova Gospodara o pridržavanju propisa šerijata, zadovoljstvu s Njim i pokoravanju Njemu, bez činjenja djela koje ga ruši. Stoga ukoliko osoba ispolji riječi ili djela koja ruše šehadet, nestaje zaštićenosti koju je stekao izgovaranjem šehadeta. Primjer tome je čovjek koji izgovori šehadet a i dalje čini sedždu kipu, ili izgovara šehadet a ne odriče se vjerovanja da je Isa bog. Ili izgovara šehadet a i dalje psuje Allahovu, tebareke ve teala, vjeru, ili pak govori šehadet a nije se okanio propisivanja zakona (oprečnih šerijatu) i suđenja po njima.

Rezime: Šehadet se ubraja u specifičnosti islama i onaj ko ga izgovori se smatra muslimanom, osim ako ne učini djelo koje ga izvodi iz vjere. Pa ako je postao murted činjenjem

djela koje ga izvodi iz vjere - mimo poricanja šehadeta - a i dalje izgovara šehadet, to mu neće koristiti sve dok ne ostavi djelo koje ga je izvelo iz vjere i pokaje se od njega.

Kašmiri, u svom djelu "Ikafaru el-mulhidin" (tekfir bezbožnika), na 63. stranici kaže: "Ko učini kufr negiranjem opće poznate stvari, poput zabrane alkohola, na primjer, mora se odreći takvog ubjeđenja (da bi bio musliman). Jer on u momentu u kojem kaže da alkohol nije zabranjen izgovara šehadet, zato se mora odreći ubjeđenja da alkohol nije zabranjen, kako to jasno preciziraju učenjaci šafijskog mezheba."

Da bi na kraju rekao: "Ako bi nakon toga izgovorio šehadet, iz navike, to mu neće koristiti sve dok se ne povrati od onoga što je rekao, (tj. u ovom slučaju da alkohol nije zabranjen, op.prev.), jer u takvom slučaju kufr se ne uzdiže samo izgovaranjem šehadeta."

Na ovo ukazuje i konsenzus ashaba po pitanju Kudame ibn Maz'una, da se od njega i njegovih drugova zatraži pokajanje. Pa ako potvrde zabranu alkohola biće bičevani (jer su pili alkohol smatrajući ga dozvoljenim za one koji vjeruju i koji se Allaha boje op.prev.), u suprotnom postaju nevjernici i biće ubijeni. Ashabi ne bi podigli propis kufra njihovim izgovaranjem šehadeta jer oni nisu prestali izgovarati šehadet.

Na ovo, isto tako, ukazuje i ono što ulema spominje da jevrej, koji priznaje tevhid, postaje muslimanom ako izgovori samo drugi dio šehadeta, tj. posvjedoči da je Muhammed Allahov Poslanik. Međutim, izgovaranje prvog dijela šehadeta nije dovoljno da bi postao musliman jer je sebeb njegova kufra negiranje poslanstva Allahovog Vjerovjesnika, ♏. Zato se neće donijeti sud o njegovom islamu sve dok se ne okane i odrekne tog kufra i ne prizna da je Muhammed Allahov Poslanik. Kao dokaz ulema navodi hadis Enesa, da je jedan jevrej rekao Allahovom Poslaniku, ♏: "Svjedočim da si ti Allahov Poslanik", nakon toga jevrej je preselio, pa je Allahov Poslanik, ♏, rekao: *"Klanjajte vašem drugu."*

2 - Riječi čovjeka*:* 'Ja sam musliman', zbog hadisa Furata ibn Hajjana i potvrde Poslanika, salllallahu alejhive selleme, njemu.

Isto tako riječi: 'eslemtu' – prihvatio sam islam (pokorio sam se), ili pokorio sam se Allahu, zbog hadisa Mikdada, koji se nalazi kod Buharije i Muslima, u kojem stoji da je rekao: *"O Allahov Poslaniče ako sretnem nevjernika i on se protiv mene bori i odsječe mi ruku, zatim se skloni iza drveta i kaže: 'Prihvatam islam', hoću li ga ubiti nakon što je to rekao?" "Nemoj ga ubiti" – odgovorio je Poslanik.*

Ibn-Kudame u "Mugniju", 'Knjiga o murtedu', kaže: "Ukoliko čovjek kaže: 'Ja sam mu'min' ili 'musliman', Kadi kaže da se ovim riječima smatra muslimanom. Zatim je spomenuo hadis Imrana ibn Husajna ⍓, koji se nalazi kod Muslima, u kojem stoji da su muslimani zarobili čovjeka iz Benu Akila i doveli ga Allahovom Poslaniku, ♏, pa je rekao: *"O Muhammede, ja sam musliman."* Pa mu je Allahov Poslanik odgovorio: *"Da si to rekao kada si imao vlasti nad sobom* (tj. prije nego si bio zarobljen, op.prev.) *uspio bi apsolutnim uspjehom."*

I kaže (tj. Ibn-Kudame): "Postoji mogućnost da se ovo odnosi na čovjeka koji je u osnovi nevjernik (kafir el-aslij) ili na onoga koji negira Allahovu jednoću. Što se tiče onoga ko čini kufr negiranjem Poslanika ili knjige (koju je Allah objavio) i slično tome, neće postati musliman tim riječima (ja sam musliman), jer možda vjeruje da je Islam ono na čemu je on. Svi novotari vjeruju da su muslimani, međutim, među njima ima onih koji su nevjernici."

Kažem: Ova opaska je jako važna, jer veliki broj murteda, onih koji propisuju zakone, i

njihovi pomagači koji se bore protiv Allahove vjere, tvrde da su muslimani. Ta tvrdnja im ne koristi, jer oni ustrajavaju na sebebu radi kojeg su postali murtedi, ne prestaju to činiti niti se toga odriču. Zato ovdje kažemo kao što smo rekli kada smo govorili o šehadetu: Osnova kod onoga ko to kaže (ja sam musliman ili riječi slične njima op.prev.) jeste islam sve dok ne učini djelo koje ga izvodi iz vjere. Činjenjem djela koje izvodi iz vjere više nije musliman, sve dok ne ostavi to djelo. Zatim, ukoliko povjerljivi čovjek od muslimana posvjedoči da se dotični okanio takvog djela i prihvatio islama to će se prihvatiti. Isto tako ukoliko čovjek koji je u osnovi nevjernik (kafir el-aslij) posvjedoči za sebe da je prihvatio islam to će se prihvatiti. Poput svjedočanstva Allahovog Poslanika, ♏, Nedžašiji da je musliman, onda kada mu je klanjao dženazu, kako stoji u hadisu koji je muttefekun alejhi. Ashabi do tog momenta nisu znali da je on bio musliman, kako to spominje Šejhul-islam, čak su neki rekli: "Zar ćeš klanjati ovom kršćaninu a on je u svojoj zemlji", pa je Uzvišeni objavio: "A među kitabijama ima onih koji vjeruju u Allaha i ono što se vama objavljuje." (Alu-Imran, 199).

Isto tako, svjedočanstvo Abdullaha ibn Mesuda o islamu Sehla ibn Bejda’, u priči o zarobljenicima Bedra. Hadis bilježi Hakim 3/21, Ahmed 1/383, i ostali. Pogledaj "El-bidaje ven-nihaje" 3/298.

Dokaz u ovom hadisu leži u riječima Abdullaha ibn Mesuda ⌂, nakon što je Poslanik rekao: *"Neka svako od vas ili otkupi ili ubije svog zarobljenika"*, pa je Abdullah ibn Mesud rekao: *"Osim Sehla ibn Bejda’ on se ne smije ubiti jer sam ga čuo da spominje da je musliman."* U "Istiabu" stoji: "Posvjedočio je (tj. Abdullah ibn Mesud za Sehla, op.prev.) jer ga je vidio u Mekki kako klanja." Na to je Allahov Poslanik rekao: "Osim Sehla ibn Bejda’."

3 - Namaz, odvojeno ili u džematu.

Namaz se ubraja u specifičnosti pripadnika islama i ujedno obuhvata dva šehadeta. U hadisu Enesa, koji je već prethodio, stoji: *"Ko klanja naš namaz, okreće se našoj kibli, i jede ono što mi zakoljemo, taj je musliman"*. U drugom hadisu stoji: *"Ugovor između nas i njih je namaz, ko ga ostavi postao je nevjernik."* Bilježi ga imam Ahmed, Ebu-Davud, Nesai i Tirmizi od Burejde merfuan.

Muslim bilježi od Džabira da je Allahov Poslanik rekao: *"Između čovjeka s jedne, i širka i kufra s druge strane jeste ostavljanje namaza."*

Kurtubi u svom tefsiru kaže: "Ne postaje se vjernikom osim sa 'la ilahe illallah' mimo ostalih djela, izuzev namaza. Ishak ibn Rahavejh kaže: ’Složili su se (učenjaci) u vezi namaza na nečemu što se mimo njega nisu složili po pitanju ostalih djela, pa kažu: 'Ko je poznat po kufru, zatim ga ljudi vide da klanja, tako da otklanja puno namaza, a ne zna se da je izgovorio šehadet, presudićemo mu imanom.' Ulema ovo nije spomenula kada je u pitanju post ili zekat.’" (tj. ukoliko je osoba poznata kao kafir pa vidimo kako daje zekat ili posti, to neće biti dovoljno da takvu osobu smatramo muslimanom, za razliku od namaza, op.prev.) "Džami’ li ahkamil Kur’an" 8/207.

Ibn-Kudame u "Mugniju" kaže: "Knjiga o imametu, poglavlje: kažu naši drugovi (učenjaci hanbelijskog mezheba): 'Ko obavlja namaz smatrat će se muslimanom, bez obzira nalazio se u islamskoj zemlji ili zemlji protiv koje se ratuje, klanjao sam ili u džematu.'" Zatim je spomenuo hadis Poslanika, ♏: *"Ugovor između nas i njih je namaz, ko ga ostavi postao je nevjernik."* Pa kaže: "Poslanik je namaz učinio granicom između islama i kufra. Ko klanja ušao je u okrilje islama, jer je namaz ibadet koji je specifičan samo za muslimane. Stoga, njegovo

obavljanje ukazuje na islam, poput izgovaranja šehadeta."

I kaže, isto tako, u "Knjizi o murtedu" poglavlje: "Kada kafira vidimo da klanja smatraćemo ga muslimanom, bez obzira nalazio se u islamskoj zemlji ili zemlji protiv koje se ratuje, klanjao sam ili u džematu,..." pa sve do njegovih riječi: "Jer namaz predstavlja djela koja se razlikuju od djela nevjernika, stoga je specifičan samo za muslimane i neće se osoba smatrati muslimanom sve dok čovjek ne obavlja namaz, koji se razlikuje od namaza nevjernika okretanjem prema kibli, sedždom i ruku'om. U ovoj meseli nema razlike između kafira koji je u osnovi nevjernik i murteda. Jer, ono čime je kafir postje musliman, poput šehadeta, važi i za murteda." Završen skraćeni citat.

Kažem: Osim ako uzrok riddeta nije bila neka druga stvar mimo ostavljanja namaza ili njegova negiranja, tj. da je učinio neke od sebeba kufra ali i dalje klanja ne ostavljajući namaz. U tom slučaju ne vraća se islamu samo obavljanjem namaza, već se mora okaniti od djela koje ga je izvelo iz vjere, pokajati se i odreći takvog djela.

Zato Ibn-Kudame, nakon što je ovo spomenuo, kaže: "Osim ako se utvrdi da je učinio riddet nakon namaza ili da sebeb riddeta bude negiranje nekog farza, knjige ili poslanika, i tome slično od novotarija čiji počinioci smatraju sebe muslimanima. U takvom slučaju neće se smatrati muslimanom obavljanjem namaza, jer, on smatra namaz obaveznim i obavlja ga, pored toga što čini kufr."

Stanje takve osobe je poput stanja današnjih taguta, mušrika i njihovih pomagača koji štite njihove zakone. Među njima ima onih koji klanjaju ali mu njegov namaz ne koristi, tj. neće se smatrati muslimanom niti stiče pravo na zaštićenost (ismet), zbog toga što sebeb njegova kufra nije bio poricanje namaza, pa da ga smatramo muslimanom njegovim obavljanjem, već je sebeb njegova kufra bila druga stvar: prijateljevanje sa tagutom ili pomaganje njegova širka i kafirskih zakona, ili saučestvovanje u njihovom propisivanju i zakletvi na poštivanje istih i njihove zaštite... Takav čini kufr i uz to klanja i sebe smatra muslimanom. Zato je neophodno da se, pored toga što obavlja namaz i ostale stubove islama, pokaje i odrekne kufra kojeg čini, da bi ponovo bio musliman. Slučaj takvog čovjeka nije poput slučaja onoga ko je u osnovi nevjernik, a za koga obavljanje namaza znači da je prihvatio islam i izgovorio šehadet.

Rezime: Kao i kod prethodnih specifičnosti, klanjača nepoznatog stanja smatramo muslimanom sve dok ne vidimo da je počinio neka od gore spomenutih ili drugih djela koja izvode iz islama. Samim obavljanjem namaza će se smatrati muslimanom. Klanjat ćemo iza takve osobe i prema njemu se ophoditi kao prema muslimanu. Islam je u našim očima osnova kod takvog čovjeka, sve dok ne uradi neko od jasnih djela koje izvode iz vjere. Fanatici, pod izgovorom proširenosti kufra u današnjim društvima, smatraju nevjerstvo kao osnovu kod takvog čovjeka, pa makar on ispoljavao obilježja islama i njegove specifičnosti. Ibn-Kudame u "Mugniju" kaže: Poglavlje: "Ako klanja iza imama u čiji islam sumnja namaz će mu biti ispravan sve dok mu njegov kufr ne bude očit, ono što je očito kod klanjača jeste islam, posebno kada se radi o imamu." Skraćeni citat iz poglavlja o imametu.

4 - Ezan i ikamet.

Ezan i ikamet se ubrajaju u specifičnosti islama zbog toga što obuhvataju šehadet, o kojem je bilo riječi. U hadisu Enesa, kojeg bilježi Muslim i drugi stoji: "Poslanik, ♏, bi napadao u zoru, ukoliko bi čuo ezan ne bi napadao, a ukoliko ne, napao bi."

I ovdje važi ono što smo već spomenuli, a to je, da se ovo odnosi na situaciju u kojoj

sebeb riddeta bude stvar mimo negiranja islama u cjelini i obavljanja namaza, kao što je danas slučaj sa logorima širka i taguta, iz kojih se čuje ezan. To im (učenje ezana) neće koristiti, jer, oni nisu navjernici u osnovi već murtedi, čiji sebeb riddeta nije sustezanje od namaza, ezana i tome slično, gdje murted biva musliman ponovnim činjenjem tih djela od kojih se sustegao. Njihov riddet se ogleda u borbi protiv tevhida i njegovih sljedbenika i pomaganju širka. Većina njih klanja, uči ezan i ikamet i izgovara šehadet ali ustrajava u pomaganju širka i borbi protiv tevhida. Iz tog razloga, njihov povratak islamu ne biva učenjem ezana, jer oni ezan nisu ostavili niti su ga negirali, već biva odricanjem od sebeba širka i klonjenjem istih.

Spomenuli smo priču onih koje je Uzvišeni protekfirio u suri Beraet, (drugo ime sure Tevbe, op.prev.), zbog njihova ismijavanja sa karijama (učačima kur'ana), pored toga što su klanjali, izgovarali šehadet, učili ezan i ikamet, i izašli sa Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, u džihad.

Kada su ismijavanjem postali nevjernici, njihova tevba se ogledala u ostavljanju ismijavanja i kajanjem zbog onoga što su učinili a ne ispoljavanjem namaza, ezana i tome slično, jer oni nisu postali nevjernici zbog sustezanja od obavljanja namaza ili zekata.

Što se tiče onoga ko ne ispolji nikakvo djelo koje izvodi iz islama, osnova kod takvog ukoliko ispolji učenje ezana ili ikameta jeste ismet (sačuvanost) imetka i krvi, sve dok se ne ispostavi suprotno tome. To je ono što je osnova, a ne nevjerstvo i odbacivanje ove osnove koju je postavio Allahov Poslanik, ♏.

5 - Hadždž.

Hadždž je obilježje islama i njegova očita i poznata specifičnost. Ne uzima se u obzir ono što Ibn-Kudame spominje u "Mugniju" da su mušrici obavljali hadž za vrijeme Allahovog Poslanika, ♏. Na osnovu toga Ibn-Kudame spominje da se kafir neće smatrati muslimanom obavljanjem hadždža. Ovo se ne može uzeti u obzir, zbog toga što su mušrici, koji su smatrali da su na vjeri Ibrahima ◆, za vrijeme Poslanika, ♏, saučestvovali sa muslimanima u obavljanju hadža, sve dok nije objavljena sura Beraet, u kojoj Uzvišeni kaže:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلاَ يَقْرَبُواْ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَـذَا

"O vjernici, mnnogobošci su sama pogan (nedžes) i neka više ne dolaze na hadž Mesdžidi-Haramu poslije ovogodišnjeg hadža." (Et-Tevba, 28).

I kaže Poslanik, ♏: *"Nakon ove godine mušrik ne može obavljati hadždž."*

Nakon toga, pa sve do dan danas, situacija je takva da ne obavlja hadždž osim onaj ko tvrdi da je musliman,(time je hadždž postao od specifičnosti muslimana), osim ukoliko takav ne čini djelo koje ga izvodi iz vjere, kao što je slučaj sa tagutima i njihovim pomagačima i njima sličnim murtedima, kojima Saudija koja danas nadzire hadždž, dozvoljava da obave hadždž i uđu u Mesdžidul-Haram. Takvima hadždž, namaz i šehadet ne koristi u donošenju propisa njihova islama. Niti je to prepreka za njihov tekfir, jer je njihov kufr mimo ovih poglavlja i temelja. Zato se neće smatrati muslimanima sve dok se ne odreknu svoga širka, zakona i propisvanja istih (koji su oprečni šerijatu).

Većina njih izgovara šehadet, klanja i obavlja hadždž, ali čine stvari koje ih izvode iz vjere. To je zbog toga što kod njih šehadet ne znači odricanje od velikog širka i kufr u taguta. Zato, da bi ponovo bili muslimani, nije dovoljno da samo izgovore šehadet, već je neophodno da zaniječu svoje zakone i da Allaha Jedinog i Svemoćnog iskreno obožavaju. Kao što stoji u

hadisu kojeg bilježi Muslim od Ebu Malika el-Ešdžeija a on od svog oca da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: *"Ko kaže 'la ilahe illallah' i zaniječe ono što se obožava mimo Allaha, krv i imetak mu je sačuvan, a njegov obračun je kod Allaha."*

Pored toga što riječ tevhida obuhvata kufr u ono što se obožava mimo Allaha - što predstavlja rukn negacije u šehadetu - Poslanik, ♏, je ipak to zasebno potvrdio i zasebno spomenuo da bi ukazao, da onome, ko ove riječi izgovara, a i dalje je ustrajan u obožavanju drugog mimo Allaha, ne odriče se širka niti niječe taguta, to neće koristiti niti sačuvati njegovu krv i imetak.

Ono što želim da kažem jeste, da mi smatramo muslimanom onoga ko obavlja hadždž, što je slučaj i sa ostalim specifičnostima islama. Prema takvom se ophodimo kao prema muslimanu, sve dok ne učini djelo koje ga izvodi iz vjere. Hadžiju, muhrima (koji je u ihramu) ne smatramo osobom čije je stanje nepoznato niti zastajemo po pitanju donošenja suda o njegovom islamu. U našim očima on je musliman i prema njemu se ophodimo shodno onome što je ispoljio od islama, kao što je Poslanik, ♏, postupio sa muhrimom kojeg je ubila njegova kamila. Poslanik je sa njim postupio onako kako se postupa sa muslimanom i naredio da se ogasuli, ukefini u odjeći u kojoj je preselio, da se ne miriše i da mu se glava ne prekriva.

Isto tako, u propisima dunjaluka, postupamo i sa milionima hadžija i muhrima koje vidimo na Mini, Muzdelifi, Arefatu i ostalim mjestima. Kod nas je osnova da su oni muslimani, sudimo im shodno onome što su ispoljili i prema njima postupamo kao prema muslimanima - makar to fanaticima bilo mrsko - osim ako kod nekog od njih ne vidimo jasan kufr.... Allahu moj ti budi svjedok.

Shodno ovome, što smo spomenuli, smatramo dozvoljenim obavljanje namaza za muslimanom nepoznata stanja, a to je ona osoba kojoj se sudi islamom u propisima dunjaluka zbog toga što je ispoljio neku od specifičnosti islama i nije učinio djelo koje ga izvodi iz vjere. Ne smatramo neispravnim namaz obavljen za takvom osobom, niti uslovljavamo spoznaju suštine njegove akide koju nosi u sebi.

Šejhul-islam Ibn-Tejmije kaže: "Dozvoljeno je obavljanje namaza iza svake osobe nepoznata stanja (mesturul hal). Na tome se slažu sva četvorica imama a i ostali muslimanski imami. Ko kaže: 'Ne klanjam džumu niti namaz u džematu osim za osobom čiju akidu znam', takav je novotar, oprečan je ashabima, tabi'inima, četvorici imama i ostalim muslimanskim imamima. A Allah najbolje zna." "Medžmu'atul fetava" 4/331.

I kaže, 23/199: "Po konsenzusu četvorice imama, i ostalih muslimanskih imama, dozvoljeno je čovjeku da klanja džumu, pet dnevnih namaza i ostale namaze iza osobe o kojoj ne zna da čini novotariju ili fisk, i nije uslov da klanjač zna akidu njegova imama, niti da ga ispituje i pita: 'Kakva je tvoja akida', već će klanjati iza osobe čije je stanje nepoznato."

I kaže, isto tako, 3/175-176: "Namaz iza osobe nepoznata stanja je dozvoljen po konsenzusu islamskih učenjaka. Ko kaže da je namaz neispravan ili zabranjen osim iza osobe čije je stanje poznato, taj je oprečan konsenzusu ehli-sunneta vel džema'ata."

Neki od fanatika kao dokaz koriste nastojanje imama Ahmeda, u vremenu kada su se proširile džehmije, da namaz klanja iza osobe koju zna. Mi ne negiramo dozvoljenost takvog postupka, tj. da musliman nastoji da namaz obavlja iza hairli čovjeka. Niti negiramo dozvolu napuštanja novotara da bi ga time ukorili i negirali njegov bid'at. Ali, negiramo onome ko zabrani obavljanje namaza i obavezuje njegovo ponavljanje ukoliko osoba klanja za imamom

koji svojom novotarijom nije izašao iz vjere.

O ponavljanju namaza iza osobe čije stanje nije poznato, pod izgovorom proširenosti novotarija, kufra i riddeta, nema govora. Još gore od toga je mišljenje da se takva osoba ne smatra muslimanom a namaz obavljen za njim neispravan, pored toga što nije ispoljio nijedno djelo koje ga izvodi iz vjere.

Dakle, osnova je dozvoljenost obavljanja namaza za čovjekom čije je stanje nepoznato, a koji je u osnovi musliman, sve dok ne ispolji djelo koje ga izvodi iz vjere. Kada ispolji djelo koje ga izvodi iz vjere više se ne smatra osobom nepoznata stanja. Ukoliko se nađemo u situaciji da trebamo klanjati za osobom nepoznata stanja klanjaćemo bez ikakve nelagodnosti. Međutim, to nas ne sprečava da u normalnim uslovima nastojimo obavljati namaz za hairli osobama i sljedbenicima sunneta, posebno kada je riječ o džumi, da se ne bi iznenadili i čuli na hutbi ono što nas ne raduje.

Postupak imama Ahmeda ukazuje na poželjnost, (istihbab), a ne na obavezu, kao što kaže Šejhul-islam: "Muslimani nakon Poslanika, ♏, do dan danas klanjaju za osobom nepoznata stanja... Kada su se proširile novotarije neki ljudi su voljeli da namaz obavljaju samo za osobama koje poznaju. To su smatrali poželjnom stvari, kao što se prenosi od imama Ahmeda koji je tako odgovorio osobi koja ga je pitala. Međutim, Ahmed nije rekao: ’Nije dozvoljen namaz osim iza osobe čije stanje poznajem.’" "Medžmu’atul fetava" 3/280.

Što se tiče namaza iza osoba koje čine novotarije koje izvode iz vjere, razilaženje - oko dozvoljenosti obavljanja namaza za njima i obeveze naklanjavanja namaza obavljenog za njima - proističe iz razilaženja oko njihovog tekfira.

Šejhul-islam kaže: "Što se tiče namaza za osobom koja čini novotariju koja ga izvodi iz vjere tu se ulema razilazi oko klanjanja džume za takvom osobom. Oni koji takvu osobu tekfire kažu: ’Obaveza je obnoviti namaz, jer je on obavljen za nevjernikom.’ Ova mesela se veže za tekfir novotara (koji čine novotarije koje izvode iz vjere a ne novotarije koje nisu kufr, op.prev.), a ljudi se u ovoj meseli puno razilaze. Od imama Malika se prenose dva rivajeta. Imam Šafija ima dva govora. Od imama Ahmeda se isto tako prenose dva rivajeta. A isti je slučaj i kod apologetičara koji od Eš’arija spominju dva mišljenja. Mišljenje većine učenjaka jeste da u meseli ima tefsila (detaljnog pojašnjenja). Činjenica je da govor može biti kufr, pa općenito tekfirimo njegova počinioca tako što kažemo:"Ko kaže to i to taj je kafir." Međutim, nad određenom osobom, koja je to izgovorila, se ne spušta propis kufra, sve dok se nad njim ne uspostavi dokaz nakon kojeg dotični biva nevjernikom." "Medžmu’atul fetava" 23/195.

Što se tiče onoga ko ispolji neke od jasnih uzroka kufra ili neki od očitih vidova riddeta, poput poziva u saučestvovanju zakonodavne vlasti, ili na primjer ispolji svoju podršku i pomoć laičkim zakonima, ili saučestvuje u njihovom propisivanju i sudu po njima, ili ih hvali, ili se zaklinje na njihovo poštivanje i prijateljevanje sa tagutima koji su ih postavili, takvome nema kerameta i iza njega se neće klanjati jer se ne svrstava u muvehhide već u mušrike i murtede. Poslanik, ♏, je muslimanima naredio da klanjaju onako kako njega vide da klanja i da im imam bude od njih. Kao što stoji u hadisu kojeg bilježi Buharija od Malika ibn Huvejrisa da je Allahov Poslanik, ♏, rekao njemu i onima koji su bili sa njim: *"Vratite se vašim familijama, boravite sa njima i poučite ih..., klanjajte onako kako ste mene vidjeli da klanjam. Kada nastupi vrijeme namaza neka ’neko **od vas**’ prouči ezan i neka vam imam bude najstariji ’**od vas**’."* Zamjenica ’vas’ se vraća na muslimane a ne na druge.

Muslim bilježi od Ebu-Seida da je rekao: *"Rekao je Allahov Poslanik, ﷺ: 'Ako budu trojica neka im imam bude jedan od njih...'"* Hadis bilježe, isto tako, imam Ahmed i Nesai.

Nevjernik nije jedan od nas, zato muslimanu nije dozvoljeno da dozvoli nevjerniku da ga predvodi u namazu. Uzvišeni kaže:

وَلَن يَجْعَلَ اللّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلاً

"A Allah neće nevjernicima učiniti put ka vjernicima" (En-Nisa', 141).

I U hadisu kojeg bilježi Buharija ta'likan stoji: *"Islam nadvladava (uzdiže se) a ne može biti nadvladan."*

Onaj ko klanja iza osobe koja je ispoljila kufr ili riddet ili poziva njima i lijepim ih prikazuje, taj nije klanjao onako kako je Poslanik, ﷺ, klanjao i kako je naredio da se klanja. Naprotiv, takav je uveo u vjeru ono što nije od nje, a u dva sahiha se od majke pravovjernih, Aiše, radijellahu anha, prenosi da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: *"Ko u našu vjeru uvede ono što nije od nje to mu se odbacuje"*.

Poznato je da je osnova u ibadetima zabrana (tj. nije dozvoljeno činiti određeni ibadet osim sa dokazom, op.prev.) sve dok ne dođe dokaz koji to dozvoljava. To zbog toga što su ibadeti takozvana djela et-tevkifijje (tj. zasnivaju se samo na šerijatskim tekstovima a ne mišljenjima ljudi, op.prev.).

Isto tako, ibadet se ne prima osim ako je učinjen iskreno u ime Allaha tebareke ve teala, i ako je ispravan tj. učinjen shodno sunnetu Poslanika, ﷺ.

Ibn-Kudame u "Mugniju" kaže: "Poglavlje o imametu, mesela: 'Ako čovjek klanja za mušrikom...', u cjelini namaz za kafirom nije ispravan u svakom slučaju. Bez obzira saznao za njegov kufr nakon namaza ili prije toga. Onaj ko klanja za takvom osobom dužan je obnoviti namaz. To je mišljenje Šafije i škole mišljenja. Ebu-Sevr i Muzeni kažu: 'Neće ponoviti namaz ukoliko je to učinio iz neznanja (tj. nije znao za njegov kufr op.prev.), zbog toga što je klanjao za osobom čije stanje ne zna, tako da ova mesela naliči meseli klanjanja za osobom koja nema abdesta.' Kažem (Ibn-Kudame): Nama je dokaz to, što klanjanjem namaza za osobom koja je kafir čovjek obavlja namaz za osobom koja nije kvalifikovana da ga obavi, kao kada bi klanjao za luđakom." Završen citat.

Ukoliko se radi o imamu koji ponekad ispoljava kufr a ponekad se odriče od njega, ili čini neke od sebebe kufra a zatim se pokaje, poput onih koje je spomenuo Allahov Poslanik, ﷺ, kada kaže: *"Požurite sa djelima prije iskušenja poput komada mrkle noći. Kada čovjek osvane kao vjernik a zanoći kao navjernik, i zanoći kao vjernik a osvane kao nevjernik, prodavajući svoju vjeru za dunjalučku korist."* Za takvim imamom se neće klanjati sve dok ne saznamo njegov islam, odricanje od širka i kolonjenje istog.

Kaže Ibn-Kudame: "Ako je imam od onih koji čas primaju islam čas čine riddet, neće se klanjati iza njega sve dok ne saznamo na čemu je."

Ovo je ono na što smo htjeli upozoriti vezano za ovu temu. A mi smo na ovu temu napisali detaljniju poslanicu pod nazivom: "Mesdžidi dirara i propis namaza iza onih koji prijateljuju sa tagutima i njihovim zamjenicima" ("Mesadžidu ed-dirar ve hukmus-salati halfe evlijai et-taguti ve nuvvabihi").

ČETVRTA GREŠKA

Tekfir, zasnovan samo na hvali nevjernika ili dovi nekima od njih bez ikakvog tefsila (detaljnijeg pojašnjenja)

U proširene greške u tekfiru spada i tekfir zasnovan samo na pohvali nevjernika, ili dovi nekima od njih, bez ikakvog tefsila (detaljnijeg pojašnjenja), neopravdavanje džehlom u tim stvarima i kao posljedicu svega toga smatranje zabranjenim obavljanje namaza za osobom koja dovi tagutima bilo kojom dovom.

Ispravno je da se u ovakvim stvarima opravdava neznanjem, a obaveza je podrobnije obrazloženje mesele, zbog toga što postoji razlika od dove do dove. Kufr u ovakvoj situcaji čini samo onaj ko hvali nevjernike zbog njihova kufra ili hvali njihovo nevjerstvo.

Kufr zbog pohvale kufra nevjernika je očitiji nego li pohvala njih samih. Primjer tome je nazivanje njihovih kafirskih zakona istinom, ili opisivanje tih zakona čistim i pravednim, a Uzvišeni je pojasnio da su kufr i zabluda. Isto tako, ispoljavanje poštivanja takvih zakona, ljubavi prema njima i zaklinjanje na njihovo čuvanje. Ili zahtjevanje da se sudi po njima i dova za njihov opstanak i trajnost, jer želja za trajanjem kufra je kufr.

Što se pak tiče hvale samih nevjernika, dvosmislenost u takvoj situacija ima velikog udjela, ciljevi mogu biti različiti i zato je podrobnije obrazloženje neophodno.

Pohvala određenih nevjernika zbog njihove iskrenosti ili lijepa ahlaka nije sporna. Poput hvale određenih udruženja, saveza i organizacija koje pomažu one kojima je učinjena nepravda ili se bave nekim drugim plemenitim djelom i lijepim ahlakom. Uzvišeni kaže:

وَمِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ إِن تَأْمَنْهُ بِقِنطَارٍ يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ وَمِنْهُم مَّنْ إِن تَأْمَنْهُ بِدِينَارٍ لاَّ يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ إِلاَّ مَا دُمْتَ عَلَيْهِ

"Ima sljedbenika Knjige koji će ti vratiti imetak pa makar im povjerio i tovar blaga, a ima i onih koji ti ga neće vratiti pa makar im povjerio samo jedan dinar, ako ga ne budeš stalno pratio..." (Alu-Imran: 75.)

Na ovo jasno ukazuje i pohvala Poslanika, ﷺ, na račun saveza 'fudul' ili 'hilfu el-muttajjebin' kako se još naziva. To je bio džahilijjetski savez kojeg su osnovali nevjernici. S obzirom da je cilj njegova osnivanja bio pomaganje unesrećenih i onih kojima je učinjena nepravada i vraćanje njihova prava, pohvala takvog saveza je postala dozvoljena.

Poslanik, ﷺ, kaže: *"Bio sam svjedok 'hilful-fudula' sa mojim amidžama dok sam bio mali. Ne bih volio ni crvene deve u zamjenu za kršenje tog zavjeta."*

O 'hilfu el-muttajjebin' u knizi "En-Nihaje" stoji: "U džahilijjetu su se u kući Ibn-Džud'ana okupili: Benu Hišam, benu Zehre i Tejm. Uzeli su čanak i u njemu stavili miris, zatim su stavili svoje ruke u taj čanak i zavjetovali se da će pomagati mazluma, (onaj kome je učinjena nepravda), i vratiti njegov hakk od zalima. Zato su nazvani namirisani (muttajjebin)."

Pod ovim savezom se cilja na 'hilfu el-fudul', kako to kategorički tvrdi Ibn-Kesir u knjizi

"El-Bidaje ven-nihaje" 2/291, a ne stari savez koji se dogodio nakon smrti Kusajja. Pleme Kurejš se tada razišlo po pitanju napajanja hadžija (sikajet), njihove prehrane (rifade), zastave (liva') zborišta (nedve) i hidžabe (tj. ko će posjedovati ključeve Ka’be). Tada se svaka skupina od njih zavjetovala na poštivanje dijela koji mu je pripao.

Benu Abdi-Menaf su donijeli čanak u kojem je bilo mirisa a zatim su svoje ruke zamočili u taj čanak i zavjetovali se. Kada su ustali obrisali su svoje ruke o stubove Ka’be. Zbog toga su nazvani namirisanima (muttajjebun). Ovo nije taj savez kojeg je pohvalio Allahov Poslanik, ♏. Ibn-Kesir kaže: "Pod ovim savezom, tj. savezom kojeg je Poslanik ❒, nazvao ’hilfu el-muttajjebin’ i pohvalio ga, se misli na savez koji je sklopljen u kući Ibn-Džud’ana. Humejdi bilježi predaju od Sufjana ibn Ujejne, od Abdullaha, od Muhammeda i Abdur-Rahmana, sinova Ebu-Bekra da su rekli: "Rekao je Allahov Poslanik, ♏,: *"Bio sam svjedok saveza u kući Abdullaha ibn Džud’ana, kada bi u islamu bio pozvan njemu (tj. savezu) odazvao bih se. Zavjetovali su se da će oduzeto pravo vratiti njegovom vlasniku i da zalim (nasilnik) ne nanosi nasilje mazlumu."* Kažu: "Savez je bio sklopljen dvadeset godina prije poslanstva." Ibn-Kesir nakon toga kaže: "Savez ’el-fudul’ je najplemenitiji i najčasniji savez za kojeg su arapi čuli." "El-Bidaje ven-nihaje" 2/291.

Ovim je kategorički pritvrđeno da nema problema u spomenutom djelu (tj. pohvale plemenitog djela kojeg nevjernici učine, op.pev.).

Slična ovoj je i predaja koju bilježi Muhammed ibn Ishak da je Allahov Poslanik, ♏, rekao ashabima, nakon što se ezijet Kurejšija još više povećao: *"Kada bi ste otišli u Abesiniju, tamo je vladar kod kojeg se nikom ne nanosi nepravda -to je zemlja istine- sve dok vam Allah ne podari izlaz iz situacije u kojoj se nalazite."*

Zatim predaja koju bilježi Bejheki, da je Allahov Poslanik, ♏, rekao kćeri Hatima et-Taija koja je tražila da je Poslanik oslobodi robstva i nabrojala plemenita djela svoga oca: *"Pustite je. Njen otac je volio plemenitu narav, a Allah voli plemenitu narav."*

Isto tako, hadis kojeg bilježi Buharija, Muslim i ostali od Ebu-Hurejre da je Allahov Poslanik, ♏, rekao: *"Najiskrenije riječi koje je jedan pjesnik izgovorio jesu riječi Lubejda:*

Sve mimo Allaha je neistina

Lubejd je ove stihove izgovorio u džahilijjetu prije nego li je primio islam. Nakon prihvatanja islama nije izrekao ni jedan stih, osim jednog koji nije gore spomenuti stih. Poslanik, ♏, se nije dvoumio da pohvali riječi koje je kafir izgovorio u vremenu svoga kufra, jer su istina.

U hadisu kojeg bilježi Buharija i Muslim, Poslanik, ♏, kaže: *"Ljudi su različite ćudi, najbolji od njih u džahilijjetu su najbolji u islamu, ako se pouče."* Poslanik, ♏, je ovdje potvrdio hajr osobama u džahilijjetu.

Isto tako, nema prepreke zahvaliti se nevjernicima jezikom ili postupkom, zbog učinjenog dobrog djela koje su muslimanu pružili.

Dokaz prvom, (zahvale jezikom), je općenitost riječi Allahova Poslanika, ♏: *"Nije zahvalan Allahu onaj ko ne zahvaljuje ljudima."* Bilježi ga Ebu-Davud i Tirmizi. Tirmizi ga je ocijenio vjerodostojnim.

Dokaz drugom jesu riječi Poslanika, ♏, o zarobljenicima Bedra: *"Kada bi Mut’im ibn Adijj bio živ, i zatražio od mene da oslobodim ove truline ja bi ih prepustio njemu."* Bilježi ga Buharija od Džubejra ibn Mut’ima.

Mut'im ibn Adijj je bio jedan od kurejšijskih uglednih ljudi. Učinio je dobro Allahovom Poslaniku, ♏, jer mu je pružio zaštitu, nakon što se Poslanik, ♏, vratio iz Taifa gdje je pozivao pleme Sekif. Isto tako bio je jedan od onih koji je poništio list blokade(izolacije) Kurejšija protiv plemena Benu Hašim. Preselio je sedam mjeseci prije bitke na Bedru.

Ove riječi Poslanika, ♏, su vrsta naknade i zahvale Mut'imu zbog dobročinstva kojeg je učinio. Naročito što je Poslanik, ♏, ovo rekao njegovom sinu (Džubejru), prije nego li je prihvatio islam, a koji je došao da se zauzme za zarobljenike Bedra.

Ibn-Bettal kaže: "Dokaz u ovom hadisu se ogleda u tome što nije dozvoljeno, kada je riječ o Poslaniku, ♏, da obavijesti o nekoj stvari, ukoliko se ona desi da će je učiniti, a da ta stvar bude zabranjena."

Slično ovome je i zabrana Poslanika, ♏, da se ubije Ebul-Bahteri ibn Hišam u bitci na Bedru, pored toga što je bio nevjernik koji nije imao nikakavu zaštitu, zbog toga što nije vrijeđao Poslanika, ❒, i zbog toga što je učinio dobročinstvo time što je nastojao poništiti list nepravde (tj. list izolacije).

Šejhul-islam, nakon što je spomeuo hadis o Mut'imu, u "Es-Sarimul meslulu" na 163.str., kaže: "Allahov Poslanik je nagrađivao dobročinetelja za njegovo dobročinstvo makar on bio nevjernik."

Slično tome je i ono što se prenosi od idžtihada pojedinih ashaba Allahova Poslanika, ♏, po pitanju uzvraćanja dobročinstva dobročinstvom, poput uzvraćanja selama, ukoliko se radi o selamu koji je jasan, čak i dove ukoliko je selam u vidu dove.

Buharija u svom djelu "Edebu el-mufred" 1101, bilježi predaju čiji je lanac dobar, da je Ebu-Musa napisao Dahkanu pismo u kojem ga selami, pa je bio upitan: "Zar mu nazivaš selam a on je nevjernik?" Pa je odgovorio: "Napisao mi je pismo u kojem me je poselamio pa sam mu ja uzvratio selam."

Ebu-Musa je ovdje postupio shodno općenitom značenju na koje ukazuju riječi Uzvišenog:

وَإِذَا حُيِّيْتُم بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّواْ بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا إِنَّ اللّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا

"Kada pozdravom pozdravljeni budete, ljepšim od njega uzvratite, ili ga uzvratite." (En-Nisa', 86)

U istoj knjizi Buharija bilježi predaju (1113) od Seida ibn Džubejra od Ibn-Abbasa da je rekao: "Kada bi mi faraon rekao: 'barekellahu fike' (Allah te blagoslovio), ja bih mu rekao: ve fike (i tebe). Al' faraon je umro." Pogledaj, faraon, najveći tagut na zamlji. Šta bi na ovaj idžtihad 'mufessira ovoga ummeta' rekao cjepidlaka koji tekfiri za stvari koje nisu na ovom stepenu.

Shodono tome, ukoliko neko zahvali tagutima, ili ih pohvali zbog zulma i nepravde kojeg umanje, ili zbog nekih usluga koje učine - a koje su u osnovi rezultat ljudskog znoja -, ili zbog toga što bace po koju mrvicu, od imetka kojeg oni i njihovi štićenici jedu mnogostruko bez nadoknade, ovakva situacija, iako u sebi nosi džehl o stanju taguta i zlikovačkog puta a možda zabludu i obmanu, ne dostiže stepen kufra. Posebno kada se radi o onome koji to uradi koristeći kao dokaz te'vil gore spomenutih predaja.

Ovo kažemo, pored toga što znamo da postoji očita razlika između općenitog ophođenja prema nevjernicima, kao što je gore prethodilo, i ophođenja sa određenim tagutima kufra.

Isto tako znamo da je još gore kada to potekne od onih koji se pripisuju znanju i da’vi, posebno kada pretjeraju u hvali taguta, što predstavlja vrstu obmane i podvale običnom svijetu, čije posljedice samo Allah zna. Pored toga, tekfir takvih osoba je sasvim druga stvar.

Međutim, ukoliko takva osoba pređe granicu pa počne hvaliti njihov kufr i njihove tagutske propise i laičke zakone, ili njihovu demokratiju (a time – tj. demokratijom - cilja njihov nevjernički din) tada je takva osoba otvorila vrata kufra.

Još gore od toga je da ih smatra boljim od ostalih muslimana, da njihov propis, zakone i njihovu demokratiju smatra boljim od islamskog propisa i šerijata - kao što je slučaj sa velikim brojem slijepaca koji u islamskim propisima vide utemeljenje diktatorizma pojedinaca a ne demokratskog izbora - i njima slične gluposti i zablude.

Takvi ljudi, i njima slični, koji daju prednost propisima kufra nad propisima islama, su od onih o kojima Uzvičeni kaže:

للذين ويقولون والطاغوت بالجبت يؤمنون الكتاب من نصيبا أوتوا الذين إلى تر ألم فلن الله يلعن ومن الله لعنهم الذين أولئك * سبيلا آمنوا الذين من أهدى هؤلاء كفروا نصيرا له تجد

"Zar ne vidiš one kojima je dat jedan dio Knjige kako u džibta i tagute vjeruju, a o nevjernicima govore: ’Oni su na ispravnijem putu od vjernika.’ Njih je Allah prokleo, a onome koga je Allah prokleo nećeš naći nikoga ko bi mu pomogao:" (En-Nisa', 52- 53)

Bilježi imam Ahmed, Ibn-Džerir u svom tefsiru i drugi, od Ibn-Abbasa da su ovi ajeti objavljeni povodom Ka’ba ibn Ešrefa, kada je otišao Mekelijama, napadao Poslanika, ♏, i govorio nevjernicima Kurejša: "Vi ste bolji i ispravniji od Muhammeda." Ka’b je bio, prije toga, od onih s kojim je sklopljen ugovor, zatim je prekršio ugovor i bio je ubijen od strane muslimana. O poukama koje se uzimaju iz ove priče pogledaj "Es-Sarimul meslul" (Tj. "Isukuna sablja na psovača Poslanika" od šejhul-islama Ibn-Tejmijje).

Ukoliko, pak, svojom hvalom cilja da su određeni ljudi od njih, (nevjernika), bolji po pitanju pridržavanja određenih moralnih vrijednosti, od određenih fasika među muslimanima koji su ih zanemarili, onda time ne čini kufr. Takvom će se pojasniti da osnova tevhida i islama koji ti muslimani fasici imaju pri sebi, čini njih spašenim, za razliku od tih nevjernika koji posjeduju ahlak bez tevhida.

Što se tiče općenitog hvaljenja nevjernika, bez ikakva povoda, i smatranja lijepim njihovih adeta, koji nisu kufr, to, kod učenjaka, spada u velike grijehe. Zato treba voditi računa i detaljno razjasniti dvosmislene riječi i izjave i ne žuriti za tekfirom samo na osnovu njih.

Siddik Hasen Han, u svojoj knjizi "Ibre fima verede fil gazvi veš-šehadeti vel hidžre", 246. stranica, kaže: "Pohvala nevjernika zbog njihova kufra predstavlja riddet (otpadništvo) od islama. Pohvala bez tog cilja (tj. bez cilja da se hvali njihov kufr) je veliki grijeh, čiji se počinilac treba kazniti kao ukor zbog takvog djela. Ukoliko pak kaže: "nevjernici su pravedni", ako pod pravdom podrazumjeva njihove njevjerničke stvari, u koje spadaju i njihovi kafirski zakoni, onda čini jasan i otvoren kufr, jer Uzvišeni je takve zakone pokudio i naružio nazvavši ih ohološću, inatom, tagutizmom, izmišljotinom, otvorenim grijehom, očitom propašću i potvorom. Pravda se ogleda u Allahovom šerijatu kojeg sadrži Njegova plamenita Knjiga i sunnet Njegova blaga i milostiva Poslanika. Kaže Uzvišeni tebareke ve teala:

وَالإِحْسَانِ بِالْعَدْلِ يَأْمُرُ اللّهَ إِنَّ
"Allah naređuje pravdu i dobročinstvo." (En-Nahl, 90).

Kada bi kršćanski zakoni bili pravda bili bi nam naređeni."

Pogledaj kako je detaljno pojasnio hvalu nevjernika, te da nije sva hvala na istom stepenu. A njegove riječi: "Ukoliko cilja to i to...", predstavljaju neophodno pojašnjenje prilikom davanja fetve i donošenja propisa u stvarima koje su dvosmislene. O tome će biti riječi kasnije. Mora se uzeti u obzir cilj u riječima koje su dvosmislene i nije dozvoljeno žuriti za tekfirom pez prethodnog razjašnjenja i preispitivanja, posebno kada se radi o osobama koje pri sebi imaju osnovu islama, jer, ono što je potvrđeno jekinom se ne poništava i negira na osonovu pretpostavke.

Svemu tome dodaj da veliki broj običnog svijeta, staraca i starica ne znaju činjenično stanje današnjih taguta, niti znaju šta se dešava oko njih. Nemaju uvid u tagutske spletke, zato ih obmanjuju izgradnjom džamija, namazom i ostalim stvarima koje vide i čuju u njihovom okićenom i dotjeranom govoru kojim obmanjuju ljude. Takvi ljudi, ukoliko su od onih koji se klone kufra i širka kojeg čine taguti, ali im stanje tih taguta nije jasno i nisu vidjeli njihov kufr - zbog toga što su obmanuti onim što oni ponekad ispoljavaju od dobročinstva - ukoliko ih zbog toga pohvale ili zbog neke druge usluge koju im pruže, ili im se zahvale zbog nekih djela - koja su naizgled hajr a u suštini otrov premazan maslom - neće ih zbog toga smatrati nevjernicima osim brzopletnik koji rizikuje svojom vjerom, sve dok pri sebi imaju osnovu islama. Ako bi, čak, zbog spomenutih stvari koje su im učinili, dovili za njih da im Allah podari dug život, uspjeh, ili pomoć i ponos i tome slične riječi, koje su kufr po pitanju onoga ko zna njihov kufr i kufr njihova zakona i zna ono što proističe iz takve dove od priželjkivanja opstojanja kufra, njegova uzdizanja i dugoročnost njihova propisa i zakona... Međutim s obzirom da sve ovo predstavlja tekfir na osnovu onoga što nužno proističe iz govora - o čemu če biti riječi - uz mogućnost da onaj ko njima dovi ne potvrđuje ono što proističe iz njegovih riječi niti to zna, cilja i želi, naprotiv, kako smo već spomenuli, dovi im zbog toga što je obmanut uslugom koju su mu pružili, zbog svega toga, ne žurimo po pitanju pojedinačnog tekfira takvih osoba, osim nakon uspostavljanja dokaza i pojašnjenja činjeničnog stanja taguta i njihova izlaska iz okrilja islama i tevhida. Takvom će se, isto tako, pojasniti ono što nužno proističe iz njegove dove, pa ako nakon toga ustraje na svom onda daleko bio, zatim, daleko bio, zatim, daleko bio...

U ovakvoj situaciji smo opravdali neznanjem i uvjetovali pojašnjenje, uspostavljanje dokaza i detaljno razjašnjenje, prije spuštanja propisa tekfira, zbog razlike u stanju pojedinaca shodno stanju zakona ili samog kufra, i zbog obmane koju taguti upražnjavaju, kićenjem svojih riječi i djela koja su nejasna velikom broju ljudi. Opravdali smo, isto tako, zbog različitosti ciljeva kod ljudi koji su povod pohvale određenih ličnosti, i zbog dvosmislenosti koja se može naći u dovi. Ali, zato nećemo opravdati onoga ko počini jasan i očit sebeb kufra u kojem nema dvosmislenosti. U takvoj situaciji ne koristi isprika obmanjivanjem i kićenjem riječi, djela i tome slično.

Buharija u "Edebu el Mufred" 1112, i Bejheki u svom "Sunenu" 9/203, bilježe predaju koja je dobra–hasen, od Ukbe ibn Amira el-Džuhenija, da je prošao pored čovjeka čiji je izgled bio izgled muslimana. Čovjek mu je nazvao selam a Ukbe mu uzvratio riječima ve alejkum selam ve rahmetullahi ve berekatuhu. Njegov sluga mu nakon toga reče: "Znaš li kome si vratio selam"? "Zar nisam muslimanu" - upita Ukbe. "Ne, već kršćaninu - odgovori sluga." Ukbe se vratio nazad sve dok nije stigao čovjeka i rekao mu: "Allahova milost i berićet pripada

vjernicima, ali, neka ti Allah podari dug život i puno imetka."

Ovo je od strane Ukbe dova ali nije dova koja je upućena glavešinama i kolovođama kufra i tagutizma, već kršćaninu zimiji (štićeniku u islamskoj državi koji plaća džizju, op.prev.). Cilj Ukbe ovom dovom je bio da Allah poveća imetak muslimanima plaćanjem džizje od strane tog kršćanina. Slična ovoj je i predaja od Ibn Omera, ⍓, u kojoj stoji da je prošao pored čovjeka i poselamio ga. Zatim su ga obavijestili da je čovjek kojeg je poselamio bio nevjernik. Ibn Omer mu tada reče: "Vrati mi moj selam " a zatim je rekao: "Allah povećao tvoj imetak i tvoju čeljad", zatim se okrenuo svojim drugovima i rekao: "Džizja će se tada povećati."

Pogledaj kako dova može biti dvosmislena i ne mora uvjek značiti da se njome cilja trajnost kufra i njegovo ostajanje. Što nije isti slučaj kada bi pohvalio njihov otvoreni kufr i jasne širkijate, njihove zakone i laičko zakonodavstvo koje je oprečno Allahovoj vjeri, ili, pak, dova da oni (laički zakoni) budu gornji i stalni. Sve to je očit kufr bez sumnje, i neće nešto takvo učiniti osim osoba koja je na istoj tagutskoj vjeri na kojoj su i oni.

Mada se i tu treba uzeti u obzir da li je dova za njihov kufr i širk oprečan Allahovj vjeri, jasna, ili pak može biti dvosmislena i odnositi se na nešto drugo. Poput osobe koja im zahvali i pohvali njihove sudnice zbog zulma kojeg su od njega odstranili ili pohvali demokratiju a ne zna njenu suštinu, već misli, kao što misli većina običnog svijeta, da je demokratija termin koji je oprečan terorizmu, nasilništvu i diktatorizmu, a ne ciljaju na njeno stvarno značenje koje predstavlja širk u zakonodavstvu. U ovakvim slučajevima dova se svrstava u dvosmislene riječi o kojima će biti riječi, tada je obaveza ispitati i podrobno razjasniti cilj onoga koji je takve riječi izgovorio.

Prethodno smo spomenuli, u preprekama tekfira, kada smo govorili o ne postojanju cilja ili namjere, da ukoliko čovjek izgovori riječ kufra neznajući njeno značenje ili suštinu time neće postati nevjernik.

Rezime bi bio: Mora se napraviti razlika između dove osobi koja je nevjernik i dove za njegov očit i jasan kufr. Isto tako, obaveza je podrobnije ispitati i razjasniti riječi koje mogu biti dvoslmislene.

Stoga, ukoliko bi imam ili hatib dovio nekima od taguta, mora se detaljnije pojasniti njegov slučaj. Zbog bilo koje dove se ne sudi tekfirom takvoj osobi, niti se na osnovu toga zabranjuje obavljanje namaza za njom, niti se namaz obavljen za takvom osobom smatra neispravnim, posebno kada se radi o državama u kojima se hatibima naređuje da dove za vladare.

Ukoliko, na primjer, dovi da ih Allah uputi ili poravi, ili da ih povrati Allahovoj vjeri i slično tome, tekfir tada nije dozvoljen niti će se ostaviti obavljanje namaza za takvom osobom. U hadisu, koji je muttefekun alejhi, stoji da je Allahovom Poslaniku, ♏, rečeno: "O Allahov Poslaniče, Devs (pleme, op.prev) je nepokoran i odbija (tj. odbija da prihvati islam op.prev), pa dovi Allahu protiv njih." Pa je Allahov Poslanik, ♏, rekao: *"O Allahu uputi Devs i dovedi ih."* Buharija je ovu predaju spomenuo u knjizi o džihadu i pohodima, a ovo poglavlje je naslovio: 'Dova mušricima za uputu da bi ih pridobio'.

Imam Ahmed, Ebu Davud, Tirmizi i drugi, bilježe od Ebu Musa'a da su jevreji kihali kod Allahovog Poslanika, ♏, nadajući se da će im Poslanik ❒, reći jerhamukumullah (Allah vam se smilovao). Međutim Poslanik im je govorio: *"Allah vas uputio i popravio vaše stanje"* (jehdikumullah ve juslihu balekum). Ovdje je Poslanik dovio za njihovu uputu i popravljanje

njihova stanja, a popravljanje njihova stanja biva islamom, kao što kaže Uzvišeni:

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ كَفَّرَ عَ نْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ

"A onima koji vjeruju i dobra djela čine i vjeruju u ono što se objavljuje Muhammedu – a to je istina od Gospodara njihova – On će preko hrđavih postupaka njihovih preći i stanje njihovo popraviti." (Muhammed, 2).

Isto tako ako bi dovio za njih (vladare) da sprovode Allahov šerijat i rade po njemu, ili da im Allah podari iskrene savjetnike i slično tome. U ovakvom slučaju takve neće protekfiriti osim brzopletnik. Pored toga ne volimo ovaj način upućivanja dove, jer dova za vladare općenito (tj. bezobzira radilo se o vladaru koji je musliman ili kafir op. prev.) spada u džumanske novotarije koju je ulema prezirala.

U "Šerhu el-Muhezzeb" 4/393, stoji: "Što se tiče upućivanja dove vladaru, naši drugovi, (tj. ulema šafiskog mezheba, jer pomenutu knjigu je napisao imam Nevevi, op.prev.), su složni da nije obavezna, niti je poželjna. Ono što je očigledno iz govora pisca ove knjige, (tj. pisac knjige "El-Muhezzeb" na koju je imam Nevevi dao komentar, op.prev.), a i drugih učenjaka, jeste da oni to(tj. dovu vladaru) smatraju novotarijom koja je mekruh, ili pak smatraju da je preče ostaviti je."

Šatibi u svojoj knjizi "El-'Itisam" 1/29 prenosi od Asbega, jednog od malikijskih učenjaka (preselio 273. h.), da je rekao o dovi koju su hatibi upućivali prethodnim halifama: "To je novotarija koja se ne treba činiti. Ljepše je da dovi za muslimane općenito."

Isto tako prenosi (tj. Šatibi) od Izzuddina Ibn Abdus-Selama (preselio 660. h.) da je rekao: "Dova za halife prilikom hutbe je novotarija koja nije poželjna.", "El-'Itisam" 1/30, izdavačka kuća Darul hani.

Kažem: Ovako kažu za dovu halifama, pa kako je tek sa dovom za tagute.

Pogledaj isto tako fetvu Šejhul-islama 24/118, izdavačka kuća Ibn-Hazm.

S druge strane, u dovama koje se danas upućuju vladarima ima određene vrste nejasnoće i obmane. Kada, na primjer, dovi da im Allah podari dobre pomoćnike, može se podrazumjeti da su oni - vladari - dobri, a da je fesad u onima koji su uz njih. Zatim dova da budu od onih koji sprovode šerijat, podrazumjeva da su oni toga dostojni ili da put ka uspostavljanju Allahova šerijata biva stalnim upućivanjem dove njima, plakanjem i moljenjem pred njihovim vratima a ne njihovim iskorjenjivanjem.

Svemu tome dodaj da je dova vladaru sa minbera na džumi, nakon što se njegov bidat proširio i ustalio, u običaju prethodnih generacija predstavljala znak ljubavi prema onom za kojeg se dovi i dokaz njegove pokornosti njemu. Zato ćeš vidjeti kako u knjigama historije kažu: Te i te godine je postao halifa i o njemu se govorilo na minberima. Ili: Prevladao je Halebom i obustavio dovu Ubejdijama a umjesto nje uspostavio dovu Abasijama. Ili: Te i te godine mu je data prisega i dovilo se za njega na minberima.

Ostavljanje dove su smatrali vidom napuštanja pokornosti i napad na njihovu vladavinu, posebno kada pored toga što ostave dovu njima, dove za drugog. Pogledaj na primjer "El Bidaje ven-Nihaje", "Kamil" od Ibn-Esira i ostale knjige koje se bave historijom. Kada bi se to i danas smatralo običajem (tj. da dova vladaru sa minbera na džumi predstavlja znak ljubavi prema njemu), tada bi dova njima bila sporna i veoma opasna stvar, posebno kada se uzme u obzir da

vladari danas ne prisiljavaju nikoga da bude imam ili hatib. Naprotiv, onaj ko želi steći ovaj posao ulaže truda i napora u njegovom sticanju i ne može to ostvariti osim nakon što savlada određene prepreke i položi neke ispite. Možda mu je čak potrebno zagovorništvo ili posredništvo da bi taj položaj stekao.

Zbog svega toga mi nastojimo i smatramo poželjnim obavljanje namaza iza onih koji njima ne upućuju nikakvu vrstu dove.

Ali, ako budemo iskušani obavljanjem namaza iza muslimana nepoznatog stanja pa nas on iznenadi dovom vladaru, koja ne izvodi iz vjere, nećemo ostaviti obavljanje namaza iza takve osobe niti ćemo tražiti da se namaz obnovi, makar iz takve dove proisticale neke loše stvari. O tome - tj. da ono što proističe iz govora čovjeka se ne smatra njegovim govorom osim ako se ne izjasni da se toga pridržava i da to zastupa - će biti riječi kasnije. Musliman, s obzirom da se džuma klanja na puno mjesta, treba nastojati da namaz obavlja za hairli ljudima od ehli-sunneta. Posebno kada se prošire novotarije koje izvode iz vjere i riddet. Predvođenje u vjeri musliman ne treba prepustiti fasicima i pokvarenjacima, osim ako se plaši fitne ili se plaši da mu namaz ne prođe ukoliko traži hairli osobu.

Obavljanje namaza u džematu kao i džume namaza je stvar koja je danas lahka. Situacija nije kao ranije kada se džuma u jednom naselju uglavnom klanjala samo na jednom mjestu. Onaj ko bi tada izostavio džumu, iza takvih ljudi, namaz bi ga mimoišao jer zamjena nije postojala. Iz tog razloga selefi su klanjali iza pokvarenjaka i fasika, pa čak i za novotarima. Zatim bi razilaženje bilo oko ponavljanja namaza, shodno razilaženju oko tekfira novotara.

Šejhul-islam kaže: "Ulema je čak obavezala obavljanje džume, bajrama, namaza koji se klanja prilikom pomračenja, i obavljanje obreda, iza imama koji su pokvarenjaci ili u mjestima koja su oteta, ukoliko ostavljanje namaza za njima vodi ka ostavljanju džume, džemata, ili ako vodi fitni u ummetu." "Medžmu’atul fetava" 23/142.

Ostavljanje džume namaza iza takvih imama je značilo ostati bez džume namaza, zbog toga što se ona u njihovo vrijeme klanjala samo u jednom mjestu. A što se tiče fitne to zbog toga što su džumu i ostale namaze uglavnom predvodili namjesnici ili njihovi zamjenici, njih upravo cilja Šejhul-islam kada kaže "iza imama koji su pokvarenjaci."

Selefi kažu: "Smatramo dozvoljenim obavljanje namaza, hadža i borbe, sa vladarima, bez obzira bili oni dobročinitelji ili pokvarenjaci."

Stoga, u ostavljanju namaza iza takvih imama je postojao vid fitne – jer to je predstavljalo vid napada na njihovu vladavinu i poistovjećivanje sa haridžijama, koji su se borili protiv namjesnika i vladara zbog grijeha i opriječnosti koje nisu dostizale kufr. Gore pomenutim riječima selefi nisu ciljali imame mesdžida općenito, zbog toga što je odabiranje obavljenja namaza iza određenog imama lahka stvar. Isto tako, ostavljanje namaza iza određnog imama tih mesdžida ne predstavlja fitnu. Šejhul-islam kaže: "Bio je sunnet da Poslanik ❒, predvodi muslimane u džumi i džema’atu, da on drži hutbu... Isto tako su činile halife poslije njega a nakon njih i emevijski vladari i neki od abasija..." "Medžmu’atul fetava" 28/146.

Zato Lalekai (preselio 418. h.) u "Šrhu usuli itikadi ehlis-sunneti vel džema’ati", kada govori o vjerovanju (akidi) Ebu Abdullaha Sufjana ibn Seida es-Sevrija kojeg prenosi Šuajbu ibn Harbu, spominje da je Sufjan na kraju rekao: "O Šuajb neće ti koristiti ovo što si napisao sve dok ne budeš smatrao dozvoljenim obavljanje namaza iza svakog imama dobrog ili pokvarenog, da džihad ostaje do Sudnjeg dana, da se mora saburati pod zastavom sultana bio on pravedan ili

zalim." Šuajb upita: "O Ebu Abdullah, jel ovo važi za bilo koji namaz?" "Ne, već džumu i bajram, njih klanjaj za kim stigneš. Mimo toga možeš da biraš, zato nemoj da klanjaš osim u kog vjeruješ i za koga znaš da je od ehli-sunneta."

Zato, kada je čovjek u stanju da namaz obavi za drugim imamom - zbog toga što se džuma obavlja na više mjesta - tada niko od selefa nije rekao da je obavljanje džume namaza iza pokvarenjaka obaveza i da je onaj ko ostavi namaz za njima novotar čiji se postupak negira. I zato: "Ulema se razilazi oko obavljanja namaza za osobom koja je novotar ili fasik, u situaciji kada je čovjek u stanju da klanja za osobom koja je pravedna i pouzdana. Neki kažu namaz za takvom osobom je ispravan, dok drugi kažu nije ispravan ukoliko je u stanju klanjati za osobom koja je pravedna i pouzdana, i to je jedan od rivajeta od imama Ahmeda." "Medžmu'atul fetava" 23/204.

Ukoliko pak hatib dovi za taguta da mu Allah produži život ili da ga izliječi od bolesti, ili da ostane na vlasti, ili dovi da ga Allah učini ponosnim i podari mu pobjedu i slično tome - iz čega proističe želja za ostankom kufra, njegovim ostankom, uzidazenjem i produživanjem njegova propisa i sistema - u takvoj situaciji ne možemo izjednačiti između onih koji se pripisuju znanju s jedne i staraca i običnog svijeta s druge strane. Ovi drugi možda ne znaju stanje taguta i dove i pohvale na njihov račun su uglavnom zbog onoga što im tagut pruža od usluge ili zbog zulma kojeg smanji.

Što se tiče onih koji se pripisuju znanju, tako nešto s njihove strane je još gore i ružnije, i onaj ko to učini dok god je takav (tj. učen i pripisuje se znanju op.prev.) je bliži kufru nego li imanu... Ali, s obzirom da se takve riječi vraćaju na poglavlje tekfiranja na osnovu onoga što prositiče iz njih, zbog toga što mogu biti dvosmislene, tj. da na primjer tom dovom cilja da mu Allah da pobjedu protiv jevreja ili amerikanaca i njima sličnih - što često ponavljaju neki bezumnici među hatibima prilikom isceniranih kriza u odnosima među državama – zbog svega toga nije dozvoljeno tekfiriti samo na osnovu toga. Takvom se pojašnjava ono što nužno proističe iz njegove dove, pa ako se nakon toga s tim složi čini kufr i namaz za njim nije dozvoljen.

A prije toga, propis obavljanja namaza za njim je poput propisa novotara koji čine novotarije koje su kufr, i iz čijih riječi nužno proističe kufr poput džehmija, kaderija i njima sličnim. Prethodno smo spomenuli razilaženje selefa oko njihova pojedinačna tekfira iz čega proizilazi i njihovo razlilaženje oko obavljanja namaza za takvim osobama.

Prethodile su riječi Šejhul-islama gdje kaže: "Što se tiče namaza za osobom koja čini novotariju, koja ga izvodi iz vjere, tu se ulema razilazi oko klanjanja džume za takvom osobom. Oni koji takvu osobu tekfire kažu obaveza je obnoviti namaz jer je on obavljen za nevjernikom. Ova mesela se veže za tekfiranje novotara a ljudi se u ovoj meseli puno razilaze. "Medžmu'atul fetava" 23/195.

U svojoj risali, "Mesadžidu ed-dirar ve hukmus-salati halfe evlijait-taguti ve nuvvabihim", sam detaljnije progovorio na ovu temu i spomeuo govor imama vezan za ostavljanje obavljanja namaza iza takvih osoba, zatim naredbu da se namaz ponovi ukoliko osoba iz tukje ili straha klanja za takvim osobama i njihovu strogost (tj. strogost selefa) po ovom pitanju. Kod mene je prioritetnije mišljenje da se za takvima ne treba obavljati namaz, makar radi toga da im to bude vid ukora i opomene. To im se treba negirati a ne podržavati ih u batilu i munkeru (lošem djelu) u kojem se nalaze.

Stanje takkvih osoba je jako slično stanju onih koji brane tagute a koje je spomenuo šejh Muhammed ibn Abdul-Vehhab kada kaže: "A onaj ko ih brani (tj. brani tagute) ili negira onome ko ih tekfiri ili pak tvrdi da njihov postupak iako je batil ne izvodi ih iz vjere, takav je u najmanju ruku fasik čiji se rukopis i svjedočenje ne prima niti se klanja za njim."

Ovo posebno važi (tj. ostavljanje namaza za takvim) kada se džuma i namaz u džema'atu uspostavlja na puno mjesta gdje čovjek ima izbora, tako da mu neće proći niti džuma niti namaz u džema'atu.

Ali, s obzirom da je ovo tema koja podliježe idžtihadu i oko koje su se selefi razišli, nećemo negirati onima koji smatraju namaz iza takvih osoba dozvoljenim niti ćemo naređivati onima koji obave namaz za njima da ga ponove. A niko ne može negirati, ni nama niti drugima, zbog toga što ostavljamo klanjanje namaza za takvim osobama, a kamoli da nas smatra novotarima ili da nas zbog toga napada da pretjerujemo u tekfiru.

Onaj ko pogleda riječi selefa, po ovom pitanju, vidjeće da je većina njih na stavu da se za takvim osobama ne klanja namaz, a među njima ima i onih koji kažu da se namaz treba ponoviti.

A ako pak hatib doveći tagutu da ga Allah pomogne, učini ponosnim i tome slično, jasno ispolji da time cilja da ga Allah pomogne protiv muvehhida od mudžahida koji se protiv njega bore, onda to spada u prijateljevanje sa tagutom i njegovo potpomaganje protiv muvehhida i mudžahida koji nastoje slomiti i uništiti njihov širk i njihove zakonike, da bi time ostvarili tevhid i uspostavili Allahov šerijat tebareke ve teala, i ljude izveli iz robstva ljudima u robovanje Gospodaru ljudi, i iz slijeđenja onih koji su zakonodavstvo uzeli u svoje ruke, u obožavanje Allaha, Jedinog i Svemoćnog. A Uzvišeni kaže:

وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ

"A njihov je i onaj među vama koji ih za zaštitnike prihvati." (El-Maide, 51).

Ulema jasno ukazuje da je pomaganje mušrika protiv muvehhida kufr. Kao dokaz tome naveli su mnogobrojne dokaze iz Kur'ana i sunneta. O tome smo detaljnije govorili na drugim mjestima.

Šejhul-islam na više mjesta u svojoj knjizi "Es-Sarimul meslul" 206-207 str. spominje da pomoć i borba može biti jezikom i rukom. Šta više ponekad pomoć jezikom biva jača nego li pomoć rukom.

Kakva je tek onda situacija kada se u obmani i laži, radi odbrane taguta koriste šerijatski dokazi i strelice objave. Kaže Šejhul-islam: "Postoje dvije vrste borbe: borba jezikom i borba rukom. Borba jezikom - kada je u pitanju vjera - je žešća nego li borba rukom." "Es-Sarimul meslul" 385. str.

Poznato je da oni koji to rade, rade dobrovoljno, ulizivajući se vladarima, jer vlasti ne obavezuju hatiba da tako nešto čini (tj. da ih brani) već se zadovoljavaju - kao što je očito kod većine imama i hatiba - sa stvarima koje su puno manje od toga, poput bilo koje vrste dove koja se njima (tagutima) uputi. Kada bi ih čak i obavezali na to, i kada bi uzeli u obzir da je to šerijatska prisila, ponovo bi izgubio status prisile zbog njihova ustrajavanja u tim stvarima i zbog toga što prilikom dove prelaze granicu onoga u čemu su prisiljeni. Kada smo govorili o uslovima ispravnosti prisile spomenuli smo da se mora uzeti u obzir da prisiljeni ne ispoljava nešto što ukazuje na njegovo daljnje ustrajavanje u djelu koje je počinio u stanju prisile.

Međutim, situacija je da ni obavezivanje hatiba, od strane taguta po pitanju dove, ne

dostiže stepen suštinske prisile (ikrah) kojom se opravdava onaj ko ispoji neke od ovih upropaštavajućih djela. A ko uopšte i prisiljava hatiba ili imama da ostane na poslu imama ili hatiba?

Slična gore prethodnim stvarima i još gora od njih jeste, kada hatib ili imam jasno pohvali njihovu demokratiju (njihov kafirski din), ili pozivanje na saučestvovanje u njoj, ili pohvali njene kafirske zakone. Ili možda takav i sam bude saučesnik u sprovođenju tih zakona i njihovu propisivanju, ili bude od njihova pomagača i zaštitinika, ili pak prijateljuje sa njima u borbi protiv muvehhida, bez obzira bilo to uhođenjem ili prisluškivanjem daija i mudžahida ili podnošenjem izveštaja. Od ove vrste ljudi ima onih koji su njihova pripremljena, dobrovoljna vojska i koji su iskreniji u radu za tagute od njihovih oficijalnih vojnika. A uzvišeni kaže:

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللّهِ يُكَفَرُ بِهَا وَ يُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلاَ تَقْعُدُواْ مَعَهُمْ حَتَّى يَخُوضُواْ فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ إِنَّكُمْ إِذًا مِّثْلُهُمْ إِنَّ اللّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا

"On vam je u Knjizi već objavio: 'Kad čujete da se Allahove riječi poriču (nevjeruje u njih i čini kufr – ar. jukferu biha, op. prev.) i da im se izruguju, ne sjedite s onima koji to čine dok ne stupe u drugi razgovor, inače, bićete kao i oni. Allah će sigurno sastaviti u Džehennemu sve licemjere i nevjernike'." (En-Nisa', 140).

Allah, ﷻ, je u ovim ajetima presudio jasnom presudom da je onaj, ko bez prisile sjedi sa onima koji čine kufr, kafir poput njih. Allah, ﷻ, će ga zajedno sa njima sastaviti na ahiretu, kao što se on sastavio sa njima na dunjaluku, a nije ih ostavio niti se njih odrekao onda kada su činili kufr, a pritom nije bio prisiljen.

Šejh Sulejman ibn Abdullah ibn Muhammed ibn Abdul-Vehhab kaže: "Značenje ajeta je njegov bukvalni smisao. Tj. da ukoliko čovjek čuje da se Allahove riječi poriču (tj. u njih čini kufr) i da im se izruguju, pa sjedne kod kafira koji se izruguju, bez prisile, bez negiranja s njegove strane i bez ustajanja s takvog skupa dok ne stupe u drugi razgovor, takav je kafir poput njih, makar ne činio ono što oni čine." (tj. makar on sam ne poricao i ne bude se izrugivao Allahovim riječima, op.prev.) "Ed-dureru es-senijje", poglavlje o džihadu 72.str.

Međutim, zulumćari su riječ koja im je bila rečena zamijenili drugom, pa su, umjesto da se odazovu Allahovoj naredbi, i ne sjede sa njima onda kada oni čine kufr i hvale svoje zakone ili pozivaju u saučestvovanju, propisivanje i demokratizaciju istih, sjeli zajedno sa njima. Nisu se ni time zadovoljili već su se suprostavili Allahovoj naredbi kada kaže: "A Allah neće nevjernicima učiniti puta ka vjernicima." (En-Nisa', 141), pa su onima koji čine kufr dali prednost i stali iza njih u namazu.

U davanju prednosti njima i klanjanju iza njih se ogleda počast njihovom kufru ili odobravanje onoga na čemu su oni od kufra.

Opasnost se ovdje ogleda u tome što onaj ko se ovome suprostavlja potpada pod prijetnju riječi Uzvišenog: "Inače, bićete kao oni." Ovdje se ne radi samo o neispravnosti namaza već i neispravnosti i rušenju islama i tevhida, kao što si već saznao.

Ovakvi imami i hatibi, čije je stanje kako smo gore spomenuli, nisu od nas i nismo od njih. Za njih nema kerameta niti se za njima klanja. Prethodio je hadis kojeg bilježi imam Ahmed, Muslim, Nesai i drugi, od Ebu-Seida da je Allahov Poslanik, ﷺ, rekao: *"Ako budu trojica neka im imam bude **jedan od njih**..."*, a svaki imam ili hatib čije je stanje onako kako smo spomenuli nije jedan od muslimana, već od kafira i mušrika i njihove skupine. A u Allahovim riječima: "A Allah neće nevjernicima učiniti puta ka vjernicima", je naredba i propis da kafir u vjeri

nema starateljstva nad muslimanom niti predvodništva niti se daje prednost njemu nad muslimanom.

Kaže Uzvišeni, tebareke ve teala, negirajući onima koji žele izjednačiti između muslimana i kafira:

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَن نَّجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاء مَّحْيَاهُم وَمَمَاتُهُمْ سَاء مَا يَحْكُمُونَ

"Misle li oni koji čine zla djela da ćemo s njima postupiti jednako kao s onima koji vjeruju i dobra djela čine, da će u ovom životu i nakon smrti biti isti? Kako loše rasuđuju!" (El-Džasije, 21).

Kako je tek onda sa onim koji kafiru daje prednost nad muslimanom.

I kaže Uzvišeni:

لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ

"Nisu jednaki stanovnici Džehennema i stanovnici Dženneta; stanovnici Dženneta će ono što žele postići." (Hašr, 20).

Glagol (ar. jestevi tj. izjednačiti,) u kontekstu negacije ukazuje na nijekanje i nepriznavanje. Ova negacija obuhvata svaku stvar osim onoga što je izuzeto dokazom.

Pa kako je tek onda kada im se ukazuje počast i daje prednost nad muslimanom time što im se daje starateljstvo i predvođenje u vjeri. Nema sumnje da se imametom (tj. biti imam ljudima u namazu op.prev.) ukazuje prednost i počast. Zato se prednost daje onome ko je učeniji u Kur'anu, pa ako su u tome jednaki daje se prednost onome ko je učeniji u sunnetu, zatim onome ko je prije učinio hidžru a zatim onome ko je stariji. To je sunnet Pečata svih poslanika. A danas dođu oni koji nemaju nikakvog udjela (tj. nemaju ništa na ahiretu zbog njihova kufra op.prev.) pa prednost daju mušricima i murtedima. Daleko bili, daleko bili.

U hadisu kojeg bilježi Buharija ta'likan stoji: *"Islam nadvladava (uzdiže se) a ne može biti nadvladan."* Hadis je već prethodio.

I kaže Uzvišeni obraćajući se Ibrahimu alejhisselam:

إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا قَالَ وَمِن ذُرِّيَّتِي قَالَ لاَ يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ

"Učinit ću da ti budeš ljudima vođa." On je upitao: "A i neki iz mog potomstva?" Odgovorio mu je: "Obećanje Moje ne obuhvaća silnike!" (El-Bekare, 124).

Muvehhid ne može biti zadovoljan predvođenjem i starateljstvom kafira u dunjalučkim a kamoli u vjerskim stvarima.

Ljudi će se na Sudnjem danu pozivati sa onima koje su slijedili na ovom svijetu. Biće povedeni za onima koji su im bili uzor i koje su slijedili. Zajedno će ići na ahiretu kao što su zajedno bili na dunjaluku. Ako su bili zajedno u hajru onda hajr, a ako su bili u šeru onda šer. Kaže Uzvišeni:

يَوْمَ نَدْعُو كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ فَمَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَأُوْلَـئِكَ يَقْرَؤُونَ كِتَابَهُمْ وَلاَ يُظْلَمُونَ فَتِيلاً* وَمَن كَانَ فِي هَـذِهِ أَعْمَى فَهُوَ فِي الآخِرَةِ أَعْمَى وَأَضَلُّ سَبِيلاً

"A na Dan kad pozovemo sve ljude s vođom njihovim, oni kojima se knjiga njihova da u desnu ruku njihovu, čitat će knjige svoje i neće im biti ni koliko trun jedan učinjena nepravda; onaj ko je na ovom svijetu bio slijep, bit će slijep i na onom i daleko od svakog dobra." (El-Isra' 71,72).

Mudžahid, Katade i drugi kažu: "Vođa je onaj za kim se povodi. Biće rečeno: dajte sljedbenike Ibrahima alejhisselama, dajte sljedbenike Musa'a alejhisselam, dajte sljedbenike šejtana, dajte sljedbenike kipova."

Ajet je općenit, a onaj ko je zadovoljan imametom kafira u namazu ima udjela u njegovoj prijetnji.

U hadisu, koji je muttefekun alejhi, a koji govori o gledanju vjernika u njihova Gospodara na Sudnjem danu stoji: *"Pa će glasnik pozvati: 'Onaj ko je nešto obožavao na dunjaluku neka ga slijedi.' Pa će oni koji su obožavali Sunce slijediti Sunce, oni koji su obožavali Mjesec slijediće Mjesec, oni koji su obožavali tagute slijediće tagute..."* da bi nakon toga Poslanik rekao: *"Ostaće samo oni koji su obožavali Allaha, pa će im biti rečeno: 'Šta vas je zadržalo kada su svi ljudi otišli?' Pa će reći: 'Napustili smo ih još onda kada su nam bili potrebniji nego li danas...'"*

U ovom hadisu je velika prijetnja i opomena onome ko olahko uzima kao svoje pretvodnike kolovođe kufra njihove pomagače i štićenike. Umjesto da ih napuste oni ih slijede i uzimaju za uzor, a u njihovom napuštanju i odvajanju od njih se jedino ogleda spas na ahiretu od toga da i tada budu zajedno sa njima i njih slijede.

Iz tog razloga mi obavljanje namaza za onima čije je stanje takvo smatramo nedozvoljenim. To smtramo nerazdvojnim dijelom našeg odricanja od taguta i njihovih štićenika. Takvi imami, pomenuta stanja, su u suštini štićenici taguta i njegovi pomagači. Odabrali su da budu na njihovoj strani i u njihovoj partiji. Oni su na jednoj a mi na drugoj strani, i mi i oni smo dva protivnička tabora koji se spore oko svoga Gospodara i Njegova tevhida.

Mi smo se zavjetovali da ćemo čuvati šerijat i tevhid, dok su oni potčinili sebe i svoj život u zaštiti zakona i širka. Poslanik, ♏, je naredio da napustimo mušrike i odvojimo se od njih, da se njihova vatra ne vidi sa našom vatrom, što još više ukazuje na udaljivanje i odricanje od njih. Kao što stoji u hadisu kojeg bilježi Ebu Davud, Tirmizi i Ibn Madže: *"Ja se odričem svakog muslimana koji boravi među mušricima." Upitali su: "Zašto o Allahov Poslaniče?" Pa je rekao: "Njih dvoje se ne mogu spojiti."* (U bukvalnom prijevodu hadisa stoji *"da se njegova vatra ne vidi sa njegovom vatrom"*, tj. da se ne vidi vatra mušrika i vatra vjernika na istom mjestu. Op.prev.).

Bilježi imam Ahmed 5/5, Nesai i Hakim 4/600, da je Poslanik, ♏, rekao: *"Svaki musliman je zabranjen muslimanu (tj. njegova krv, čast i imetak), oni su poput dva brata koji jedan drugom pomažu. Allah, ✋, ne prima od mušrika koji je prihvatio islam nikakvo djelo sve dok ne napusti mušrike i priključi se muslimanima."* Hakim je hadis ocijenio vjerodostojnim na čemu se složio i Zehebi.

Pa kako je nakon ovoga moguće da sa mušricima budemo zadovoljni i da ih uzimamo kao svoje predvodnike u vjeri.

Zato mi uglavnom volimo da javno ispoljimo naše ostavljanje obavljanja namaza za takvim osobama. Čak i ako budemo iznenađeni u toku hutbe od onoga koji je kod nas bio nepoznata stanja, mi se apsolutno ne ustručavamo da prekinemo namaz ili napustimo hutbu. To zbog toga, što mi uvjek volimo da ispoljimo naše odricanje od taguta i njihovih pomagača. Namjerno želimo da ispoljimo naše neprijateljstvo njima i njihovim štićenicima koji ih pomažu jezikom i rukom. Takav je opis spašene skupine čije stope slijedimo. Prije toga je i Ibrahim alejhisselam - Allahov prijatelj - i oni koji su povjerovali sa njim, ispoljio neprijateljstvo, a njih

je Allah nama učinio uzorom u vjeri. Kaže Uzvišeni:

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاء مِنكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاء أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ

"Bio vam je dobar uzor u Ibrahimu i u onima koji su s njim kad su narodu svome rekli: 'Mi s vama nemamo ništa, a ni s onim što vi, umjesto Allaha, obožavate, mi vas se odričemo, i neprijateljstvo i mržnja će se između nas stalno javljati sve dok ne budete u Allaha, Njega Jedinog, vjerovali!'" (Mumtehine 4).

I na kraju, ako je ostavljanje obavljanja namaza za nepravednim vođama, koji nisu izašli iz okrilja islama, pokuđena stvar na koju su selefi i naša prva ulema upozorili, jer se u tome ogleda jedan vid suprostavljanja i napada na njihovu vladavinu i poistovjećivanje sa putem haridžija - koji su se protiv takvih borili, ostavljali obavljanje namaza za njima, i dizali pobune samo zbog toga što su činili neke grijehe a ne i jasan, otvoreni kufr - onda je danas ostavljanje obavljanja namaza iza kolovođa kufra i njihovih štićenika koji su ispoljili razne vrste jasnog kufra i otvorenog širka, postao znak pomagača tevhida sljedbenika spašene i potpomognute skupine, kojoj neće škoditi oni koji im se suprostave niti oni koji ih na cjedilu ostave.

Ako se u tome (tj. ostavljanju namaza za takvim) ogleda suprosta-vljanje i napad na vladavinu tih taguta, onda divna li je to stvar. Zato njoj stremimo i ispoljavamo je, kao djelo kojim se približavamo i pokoravamo Allahu ﷻ, da bi time ostvarili tevhid s jedne i odricanje od taguta i njihovih štičenika - ma gdje oni bili - s druge strane.

2 Napomena:

U grešku koju čine pojedini brzopletnici i fanatici spada tekfiranje muslimana samo zbog toga što je pohvaljen od strane kafira, on ili njegov ahlak.

Lijepo je napomenuti ovdje da se nasuprot ovom prvom (tj. nasuprot pohvale muslimana na račun nevjernika.op prev.) musliman neće koriti a kamoli smatrati novotarom ili kafirom samo zbog toga što ga kafiri pohvale, njega ili njegov ahlak. Isto tako, ako pohvale metodu nekog od muvehhida, dok god su ti muvehhidi na milletu Ibrahima, ispoljavaju odricanje od tih nevjernika i mušrika, pohvala kafira na njihov račun im neće škoditi niti ih skrenuti sa pravog puta.

Kakav je grijeh tih muvehhida u tome, i radi čega da ih korimo, posebno kada se hvala odnosi na njihov metod u da'vi i retorici, nasuprot onome što pojednici ispoljavaju od kuđenja i riječi koje nisu riječi znanja niti su precizirane šerijatskim pravilima.

Bez obzira na to da li te pohvale bile izrečene iz zadovoljstva i pravednosti ili radi spletki i pravljenja nereda među safovima. Jer, nevjernici dobro znaju da će za nekoga od onih koji su slabe pameti to biti fitna i podsticaj na mržnju, nasilje i zavist - što vodi ka neprijateljstvu i cijepanju safova - a što je upravo ono što nevjernici žele ostvariti i što priželjkuju. Sam sam doživio nešto od toga. Vidio sam one koji svoju braću napadaju zbog toga što su kafiri pohvalili njihov ahlak ili zbog toga što su pohvalili njihov metod u ophođenju i retorici. To su spletke Allahovih neprijatelja, spleteke koje oni danonoćno čine. Ali, kada bi se takve daije bojale Allaha po pitanju sebe i svoje braće, proučili siru Allahovog Poslanika, ﷺ, ustrajali na njegovom putu i spoznali put nevjernika i njihove metode u spletkarenju da've i daijama, ne bi im te spletke nimalo škodile.

Kaže Uzvišeni tebareke ve teala:

وَإِن تَصْبِرُواْ وَتَتَّقُواْ لاَ يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا إِنَّ اللّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ

"A ako budete strpljivi i Allaha se bojali, njihove spletke vam neće nimalo škoditi. Allah, zaista, dobro zna ono što oni rade." (Alu-Imran, 120).

Pretpostavi da su nevjernici iskreni u svojoj pohvali, da im nije cilj pravljenje spletki, zašto bi to bila sramota za muvehhida dok god se drži svoje jasne akide, i njegovo tekfiranje takvih nevjernika i javno odricanje od njih i njihova zakona zna svako bližnji i daljnji.

Zar nije rečeno: vrijednost je vrijednost kada njoj posvjedoče protivnici? Zar nisu nevjernici kurejšija opisivali Poslanika, ♏, da je iskren i povjerljiv.

Buharija u knjizi o početku objave spominje predaju u kojoj Herakl pita Ebu Sufjana o opisu Poslanika, ♏, gdje ga između ostalog pita: "Jeste li ga optuživali za laž prije nego li je rekao to što je rekao?" "Ne" – odgovorio je Ebu Sufjan. "Da li vara?" Upitao je Herkel. "Ne" – odgovorio je Ebu Sufjan... Sve dok ga nije upitao: "Šta vam naređuje?" Pa je odgovorio: "Naređuje nam da samo Allaha obožavamo, da mu širk ne činimo, da ostavimo ono što su naši očevi govorili. Naređuje nam da namaz obavljamo, govorimo istinu da spajamo rodbinske veze i da čestiti budemo..."

Imam Ahmed bilježi u svom Musnedu predaju od Abdullaha ibn Amra, da su kurejšije razgovarale o Poslaniku, ♏, prijeteći mu zbog toga što spominje njihova božanstva po zlu. U tom je Poslanik, ♏, prošao pored njih i rekao ono što nisu voljeli da čuju. Kaže Abdullah ibn Amr: "Čak i onaj najžešći od njih je blago postupao prema Poslaniku koristeći najljepši govor, govorio je: 'Udalji se o Ebu Kasime, udalji se upućen.' Tako mi Allaha ti nisi naznalica."

Pogledaj Abdullahove riječi: "Čak i onaj najžešći od njih je blago postupao prema Poslaniku koristeći najljepši govor."

Slično tome je i ono što Uzvišeni spominje u svojoj Knjizi, kada su zatvorenici rekli Allahovom Poslaniku, Jusufu alejhisselam, a nisu bili na njegovoj vjeri: "Vidimo da si zaista dobar čovjek" (Jusuf, 36). Isto tako riječi jednog od njih: "Jusufu o iskreni" (Jusuf, 46). To su rekli zbog onoga što su vidjeli od njegova edeba i ahlaka. Isto tako riječi namjesnikove žene: "Ja sam njega na grijeh navodila a on istinu govori." (Jusuf, 51).

U siri Allahovog Poslanika, ♏, i njegovih ashaba je puno takvih primjera.

Buharija u svom "Sahihu", u poglavlju 'Odlika ensarija', 3905, bilježi predaju od Aiše, radijellahu anha, vezanu sa hidžru Ebu-Bekra ka Abesiniji i zaštitu Ibn-Deginne koju je dao Ebu-Bekru i povratio ga ponovo u Mekku. Ibn-Deginne je tada rekao Ebu-Bekru: "Čovjek poput tebe ne može izaći niti se može protjerati. Ti pomažeš unesrećenom, spajaš rodbinske veze, pomažeš u tegobama, častiš goste. Vrati se, ja ću te zaštititi a ti obožavaj tvoga Gospodara u tvom gradu,...(tj. Mekki)."

Buharija, isto tako, bilježi u poglavlju o džihadu i pohodima predaju o zarobljeništvu Hubejba ensarije. U toj predaji se spominje pohvala Bintu Haris ibn Amira na račun Hubejba kada je bio zatvorenik kod njih. Hubejb je, da bi odstranio dlake sa stidnih mjesta zatražio britvu. Bintu Haris (Harisova kćerka) mu je donijela britvu. Hubejb je uzeo njenog sina a da ona nije ni primjetila. Kaže (tj. bint Haris): "Našla sam ga (tj,njenog sina) kako sjedi u Hubejbovom krilu a britva je bila u njegovoj ruci. Uplašila sam se strahom koji se odrazio na mom licu. Hubejb mi tada reče: "Zar se bojiš da ću ga ubiti? Tako mi Allaha to nikada ne bih učinio." Tako mi Allaha

nisam nikada vidjela zrobljenika boljeg od Hubejba. Tako mi Allaha vidjela sam ga kako jede grožđe a okovi su bili na njegovim rukama u vremenu kada u Mekki nije bilo nikakvih plodova..." Hadis 3045.

Kada bi sve to spominjali odužilo bi se. U ovim primjerima je očit i jasan dokaz za ono na što smo htjeli ukazati.

Nasuprot ovom, razumni se ne treba žalostiti niti obraćati pažnju zbog toga što neko od Allahovih neprijatelja i njihovih repova kudi nekog od braće muvehhida. Ne treba obraćati pažnju na ono što ih ovi napadaju od tvrdnji da su ekstremni, pristrasni, tekfirci, grubi, teroristi i tome slično, dok god se ove stvari primenjuju na mjesta koja im pripadaju. Jer, Allah, ﷻ, je na nekoliko mjetsa u svojoj Knjizi podstakao na strogost i grubost prema Njegovim neprijateljima, onima koji se bore protiv Njegove vjere.

Kaže Uzvišeni:

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

"O Vjerovjesniče, bori se protiv nevjernika i licemjera i budi prema njima strog." (Et-Tevba, 73).

I kaže:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ قَاتِلُواْ الَّذِينَ يَلُونَكُم مِّنَ الْكُفَّارِ وَلِيَجِدُواْ فِيكُمْ غِلْظَةً

"O vjernici, borite se protiv nevjernika koji su u blizini vašoj i neka oni osjete vašu strogost" (Et-Tevba, 123).

I kaže:

مُّحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاء عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاء بَيْنَهُمْ

"Muhammed je Allahov Poslanik, a njegovi sljedbenici su strogi prema nevjernicima a samilosni međusobom..." (El-Feth, 29).

I kaže:

وَلاَ يَطَؤُونَ مَوْطِئًا يَغِيظُ الْكُفَّارَ وَلاَ يَنَالُونَ مِنْ عَدُوٍّ نَّيْلاً إِلاَّ كُتِبَ لَهُم بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ

"Niti će stupiti na neko mjesto koje će nevjernike srditi, niti će ikakvu nevolju od neprijatelja pretrpjeti, a da im sve to neće kao dobro djelo upisano biti " (Et-Tevba, 120).

I kaže Uzvišeni, opisujući sljedbenike tevhida i pomagače vjere:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ مَن يَرْتَدَّ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللّهِ وَلاَ يَخَافُونَ لَوْمَةَ لآئِمٍ

"O vjernici, ako neko od vas od svoje vjere otpadne – pa, Allah će sigurno umjesto njih dovesti ljude koje On voli i koji Njega vole, prema vjernicima ponizne, a prema nevjernicima ponosite; oni će se na Allahovu putu boriti i neće se ničijeg prijekora bojati..." (El-Maide, 54).

I još puno drugih ajeta, a sira Allahovog Poslanika, ﷺ, i njegovih ashaba je prepuna praktičnim primjerima. Kada bi sve to spominjali bilo bi predugo.

Dakle, sve to je propisano ali na ispravnom mjestu, zato se niko ne treba dvoumiti da slijedi Poslanika i to sprovede u praksu. Naprotiv, treba se prigovoriti onome ko je nemaran po tom pitanju i slab je u njegovom sprovođenju. Ali, da se optužuju i napadaju oni koji to praktikuju, to je već optužba koja nema svoju pozadinu. Stoga, razuman čovjek se ne treba osvrtati na te napade i kuđenja dok god ide menhedžom Allahova Poslanika, ﷺ, drži se vjere

Ibrahima i slijedi stope selefa bez pretjerivanja ili popuštanja. Ovo posljednje posebno naglašavam, zbog toga što su neki skrenuli sa menhedža Poslanika i upali u nešto od toga i time naškodili sebi i da'vi. Vidiš takve kako sebe pripisuju ovome što smo spomenuli (tj. pripisuju se menhedžu Poslanika i milletu Ibrahima alejhimusselam). To im ništa ne koristi dok god su njihove ruke bile sebeb njihova skretanja. Tom menhedžu se može pripisivati onaj ko se bude borio protiv svoga nefsa radi ustrajnosti na menedžu Poslaničke da've. Takvi su muhsini (oni koji ispravno postupaju), kojima Uzvišeni obećava da će ih pomoći i da će biti uz njih. Kaže Uzvišeni:

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ

"One koji se budu radi Nas borili, Mi ćemo, sigurno, putevima Našim uputiti, a Allah je, zaista, s onima koji dobra djela čine! " (El-Ankebut, 69).

A s obzirom da su oni nasljednici da've vjerovjesnika i poslanika, mora ih zadesiti udio tog miraza. Još davno je faraon rekao o Musa'u alejhisselam:

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَى وَلْيَدْعُ رَبَّهُ إِنِّي أَخَافُ أَن يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَن يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ

"'Pustite vi meni' – reče Faraon – 'da ubijem Musaa, a on neka traži pomoć od Gospodara svoga, jer se bojim da vam on vjeru vašu ne izmijeni ili da u zemlji nered ne izazove.'" (Mu'min/Gafir, 26).

A prije njega, Nuhu i onima koji su ga slijedili, rečeno je:

فَقَالَ الْمَلأُ الَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قِوْمِهِ مَا نَرَاكَ إِلاَّ بَشَرًا مِّثْلَنَا وَمَا نَرَاكَ اتَّبَعَكَ إِلاَّ الَّذِينَ هُمْ أَرَاذِلُنَا بَادِيَ الرَّأْيِ وَمَا نَرَى لَكُمْ عَلَيْنَا مِن فَضْلٍ بَلْ نَظُنُّكُمْ كَاذِبِينَ

"Glavešine naroda njegova, oni koji nisu vjerovali, rekoše: Koliko mi vidimo ti si čovjek kao i mi, a vidimo i da te bez ikakva razmišljanja slijede samo oni koji su niko i ništa među nama; ne vidimo da ste vi imalo bolji, štaviše, mislimo da ste lažljivci." (Hud 27).

Kurejšije su isto tako opisivali Poslanika, ﷺ, da je iznevjerio njihova očekivanja, kudio njihove očeve, hulio njihovu vjeru, razdvojio njihov džemat i hulio njihova božanstva. Pored toga što se kuđenje Poslanika, ﷺ, nije svodilo samo na huljenje njihovih očeva i ono što obožavaju mimo Allaha, jer mu je Uzvišeni to zabranio onda kada to vodi ka kuđenju Allaha s njihove strane bez znanja. Zatim, isto tako, mušrici obožavaju meleke i dobre ljude koje nije dozvoljeno kuditi. Međutim, kada bi Poslanik, ﷺ, ukazao na neispravnost njihovih božanstava i pojasnio njihovu zabludu i nemoć da pribave kakvu korist ili odagnaju štetu, i pozvao ih u odricanje od takvih božanstava i ostavljanje njihova ibadeta, te kada bi pojasnio zabludu njihovih predaka koji su to izmislili i kao novotariju uveli u vjeru, i kada bi ih upozorio na njihovo slijepo slijeđenje ili ih kudio zbog toga što slijede svoje predke, to su smatrali kuđenjem i psovkom pa su govorili: "Huli naša božanstva, kudi naše očeve i razdvaja naš džemat." Isto tako govore i mušrici laičkih zakona i njihovih obožavalaca danas. Kada pojašnjavamo glupost njihovih zakona i ukazujemo na njihov kufr i kontrdiktornost, i kada upozoravamo na njihovo propisivanje takvih zakona - za što Allah nije objavio nikakva dokaza - i kada takve zakone i one koji ih propisuju nazovemo bezumnicima, onda o nama kažu: ekstremisti, haridžije, tekfirci, teroristi... nisu na našoj vjeri (vjeri laičkih zakona).

Opisuju našu da'vu, naš džihad, i naše odricanje od njih, nepropisnim djelom, djelo koje nije šerijatsko (tj. nije shodno njihovom zakonu). Napadaju nas da rasturamo njihovu džahilijjetsko i idolopokloničko patriotističko jedinstvo. Govore kao što su govorili mušrici Kurejšija prije njih: "Razdvaja naš džemat." Srca su im podjednaka.

Dok god su na uputi njihova Poslanika, ♏, bez pretjerivanja ili popuštanja, muvehhidi se ne trebaju osjećati nelagodno zbog takvih tvrdnji. Te tvrdnje su iste poput onih koji su se suprostavili tevhidu još davno, nasleđuju jedni druge u svakom vremenu, kao da ih jedni drugima u vasijet ostavljaju.

أَتَوَاصَوْا بِهِ

"Jesu li to oni jedni drugima oporučili? " (Ez-Zarijat, 53).

Svemu tome dodaj i činjenicu da su oni koje Allahovi neprijatelji kritikuju – kao što se da primjetiti – neki početnici koji pripadaju da'vi tevhida, čiji hamas (entuzijazam), i dodatna žestina ponekad nisu precizirani šerijatskim pravilima ili su spušteni na mjestu koje im ne pripada a što za sobom povlači sužavanje onog što je Allah učinio prostranim i tome slično.

Obaveza je sljedbenicima ove da've ispraviti takve greške, ne zanemarivati takve osobe ili odobravati njihove greške, da se lice ove bilstave da've ne bi ukaljalo, ili, da to ne bude sebeb udaljavanja ljudi od nje. Takve greške u safovima nisu čudna stvar, jer, gotovo da nema čovjeka koji je od njih sačuvan, posebno kada prolazi prvi stepen sticanja znanja i prva iskustva. A ne pravdam ni sebe. Ponekad je i mene obuzimala žestina i manjkavost blagosti. Molim Allaha da mi to oprosti. Na to me još uvjek podsjeti po neko od onih koje savjetujem u pogledu toga. A ne treba se savjet odbiti zbog toga, jer opomena važi meni, njima i ostalim muslimanima, "A opomena koristi vjenicima." A sačuvan je onaj koga je Allah sačuvao.

U svakom slučaju, malo je onih koji su od tih grešaka sačuvani. Čak je i u najboljoj generaciji bilo njih, ali ih Poslanik, ♏, nije odobravao niti prešutkivao, već je nastojao negirati i ispraviti takve greške. Kada mu je došao čovjek i požalio se na oduljivanje namaza od strane njegova imama, tako da je zbog toga kasnio na sabah, naljutio se, kako kaže Ebu Mesud el-Ensari, Allahov Poslanik, ♏, srdžbom koju do tada nikada nisam vidio kada bi nekoga savjetovao. Pa je rekao: *"Zaista među vama ima onih koji ljude odbijaju... "* Hadis bilježi Muslim.

Ono čemu treba posvetiti pažnju i o čemu treba voditi računa jeste, da se većina tih kritika na račun daija tevhida topi u onome što ta omladina nosi od pomaganja tevhida, njegova praktikovanja i odricanja od širka i njegovih sljedbenika. Ovo je osnova mjerila kod nas sljedbenika tevhida. Niko ne smije anulirati ovu veliku vrijednost i važnu specifičnost (tj. tevhid) koja preteže desetine knjiga ispunjenih grijesima i nepokornošću, zbog pojedinih prekoračavanja i prijestupa po pitanju stvari koje spadaju u ogranke, a koje uglavnom, kada se radi o iskrenim, nestaju traženjem znanja, iskustvom, sazrijevanjem i stalnim savjetovanjem i ispravljanjem od strane onih koji vode računa o njima i koji ih upućuju. To je ono što, Allahovom blagodati, upravo nastojimo stalno činiti. Ova knjiga se upravo bavi time kao što sam vidiš.

Šejhul-islam, rahimehullahu teala, je napisao jako dragocjeno i vrijedno djelo, nalazi se na početku četvrtog toma njegovih fetvi, u kojem brani sljedbenike hadisa i pomagače sunneta i spominje zamjerke njihovih protivnika njima i ono zbog čega ih apologetičari i novotari kritikuju. Ljubav Šejhul-islama prema sljedbenicima hadisa, i činjenica da je i sam bio od pomagača sunneta, ga nije spriječila da prizna postojanje određenih zamjerki i greški. Priznaje da njih ima i nije pristrasan nikome kada te greške kritikuje, nastojeći da ih promjeni i ispravi. S druge strane, negira izmišljene optužbe koje se poturaju sljedbenicima hadisa i pomagačima sunneta.

Zatim, nakon toga, praveći poređenje između dvije skupine, kaže: "A ako uporedimo

između ove dvije skupine, sljedbenika hadisa i apologetičara, vidjećemo da onaj ko napada sljedbenike hadisa i džema'ata praznim govorom, takav ih napada zbog slabog znanja ili slabog razumijevanja. Što se tiče prvog (tj. napada čiji je sebeb slabo znanje), ogleda se u njihovom dokazivanju slabim i izmišljenim hadisima ili predjama koje ne mogu poslužiti kao dokaz. Što se tiče drugog (napad čiji je sebeb slabo razumijevanje), ogleda se u njihovom ne poimanju značenja vjerodostojnih hadisa, čak možda spomenu dva kontradiktorna mišljenja i nisu u stanju izaći iz kontradiktornosti. To se vraća na jednu od dvije stvari: Ili na višak govora u kojem nema fajde, iako oni misle suprotno, poput izmišljenih hadisa, ili na govor koji je sam po sebi koristan ali ga oni ne razumiju. Zato, da bi radili po nekom hadisu neophodno je najprije da on bude vjerodostojan, zatim da se shvati njegovo značenje. Isti je slučaj i sa slijeđenjem Kur'ana. Greška kod njih (apologetičara i novotara) biva ostavljanjem jedne od dvije gore spomenute stvari, i oni koji ih kore, kore ih zbog toga. Nema sumnje da se spomenute stvari nalaze kod njih. Vidjećeš kako kao dokaze navode izmišljene predaje i nevjerodostojne priče. Iz Kur'ana i sunneta spominju tekstove čija značenja ne razmiju, a možda ih i protumače na pogrešan način ili ih spuštaju na mjesto koje im ne pripada. Zatim svojim slabim šerijatskim tekstovima i apsurdnom logikom tekfire i smatraju novotarima, zabludjelim, i neznalicama najveće učenjake ovog ummeta. Neki od njih su nemarni po pitanju traženja istine i nanose nepravdu stvorenjima. Nešto od toga može biti greška koja se oprašta, a može biti i ružno djelo i lažno svjedočenje. A možda, čak, bude novotarija i zabluda koja iziskuje tešku kaznu. Ovako nešto ne negira osim džahil ili zalim, a sam sam u pogleda toga vidio čuda. Međutim, njih je u pogledu drugih poput muslimana u pogledu na pripadnike drugih vjera. Nema sumnje da kod puno muslimana ima džehla, zulma, novotarija i pokverenjaštva koje zna samo Sveznajući. Ali svaki šer koji se nalazi kod muslimana, kod nemuslimana ga ima još više. I svaki hajr kojeg ima kod nemuslimana, kod muslimana je taj hajr još veći i obilniji. Takav je slučaj i sa sljedbenicima hadisa u poređenju sa drugim..." Zatim je nastavio sa upoređivanjem između dvije skupine, sljedbenika hadisa s jedne i apologetičara i novotara s druge strane, i pojasnio da sljedbenici hadisa pored određenih kritika imaju odliku nad svojim protivnicima od apologetičara i njima sličnim koji su skrenuli sa pravog puta i istine. "Učeni među njima (sljedbenici hadisa) a i običan svijet posjeduju jekin (čvrsto ubjeđenje) i korisno znanje kojeg ne posjeduju imami među apologetičarima. Greške njihovih protivnika nadmašuju njihove greške u svakom pogledu a sebeb toga je ispravnost osnova kod sljedbenika hadisa..." Zatim je Šejhul-islam nastavio podužim govorom koji je jako dragocjen, zato ga obavezno pročitaj, "Medžmu'atul fetava" 4/20.

Takav je slučaj i sa pojedincima koji su od sljedbenika ove da've, a na čiji se račun upućuju kritike. Ono što neprijatelji i protivnici spominju od grešaka određenih početnika među njima je ništa u odnosu propasti i zablude kojih ima kod njih. Ono za što se protivnici mogu pohvaliti u određenim ograncima, kod nosilaca ove da've toga je još više, očiglednije, potpunije i jasnije. Posebno kada su u pitanju osobe dubokog znanja među njima. To je Allahova dobrota koju on daje onome kome on hoće.

Najvažniji razlog sticanja znanja i razumjevanja u vjeri, i najvažniji sebeb radi kojeg Allah daje uputu i uspjeh jeste bogobojaznost i pokornost Allahovom Poslaniku, ♏, i pomaganje njegova tevhida. Kaže Uzvišeni:

وَاتَّقُواْ اللّهَ وَيُعَلِّمُكُمُ اللّهُ

"I bojte se Allaha, i Allah će vas poučiti" (El-Bekare, 282).

I kaže:

يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ إَن تَتَّقُواْ اللّهَ يَجْعَل لَّكُمْ فُرْقَاناً
"O vjernici, ako se budete Allaha bojali, On će vam sposobnost rastavljanja istine od neistine darovati..." (El-Enfal, 29).

I kaže Uzvišeni:

وَإِن تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا
"A ako Allahu budete pokorni, bićete na Pravom putu " (En-Nur, 54).

I kaže Uzvišeni:

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا
"One koji se budu radi Nas borili, Mi ćemo, sigurno, putevima Našim uputiti," (El-Ankebut, 69).

Isto tako, najveći sebeb zapečaćenosti srca, uskraćivanja razumije-vanja i oduzimanja znanja, zbog kojeg su neprijatelji ove da've pali u ponor džehla zablude i sljepila, jeste odustajanje i napuštanje pomaganja ovog tevhida, kao što kaže Uzvišeni:

رَضُواْ بِأَن يَكُونُواْ مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لاَ يَفْقَهُونَ
"Zadovoljni su da budu sa onima koji ne idu u boj, srca njihova su zapečaćena, pa oni ne shvaćaju" (Et-Tevba, 87).

I kaže Uzvišeni:

رَضُواْ بِأَن يَكُونُواْ مَعَ الْخَوَالِفِ وَطَبَعَ اللّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لاَ يَعْلَمُونَ
"Zadovoljavaju se da ostanu sa onima koji ne idu u boj, Allah je njihova srca zapečatio, pa oni ne znaju" (Et-Tevba, 93).

PETA GREŠKA

Tekfir osobe koja nije dala prisegu određenom imamu

U proširene greške u tekfiru spada i tekfiranje osobe koja nije dala prisegu određenom imamu. Oni koji to čine kao dokaz tome navode hadis kojeg bilježi Muslim u svom "Sahihu": *"Ko preseli a nije dao prisegu nijednom imamu preselio je džahilijjetskom smrću."* Isto tako drugi hadis, kojeg također bilježi Muslim: *"Ko napusti džema'at, makar i koliko jedan pedalj, pa kao takav preseli, preselio je džahilijjetskom smrću."* Pored toga što ta riječ (tj. džahilijjetska smrt) koja se spominje u hadisu ne ukazuje kategorički na veliki kufr već je dvosmislena, oni pod njom podrazumijevaju veliki kufr koji izvodi iz vjere. Stoga, neophodno je ovu riječ shvatiti shodno jasnim šrijatskim tekstovima koji je pojašnjavaju. Tako u cjelini treba postupiti sa svim tekstovima koji su manje jasni (mutešabih). O dokazima dvosmislena značenja koji ne ukazuju kategorički na kufr će biti riječi kasnije...

Pogledali smo u šerijatske dokaze i vidjeli da buntovnik, koji se pobuni protiv džema'ata muslimana i njihova imama, samim činjenjem tog djela ne izlazi iz islama. Kaže Uzvišeni:

وَإِن طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا* إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ

"Ako se dvije skupine vjernika sukobe, izmirite ih... sve do: Vjernici su samo braća, zato pomirite vaša dva brata. " (El-Hudžurat, 9-10).

Uzvišeni ih pored buntovništva naziva muminima... Ovo je jasan dokaz koji ukazuje da se pod džahilijjetom spomenutom u hadisu ne cilja na kufr koji izvodi iz vjere, već na grijeh i pokuđeno svojstvo. A nazvana je imenom džahilijjeta kao ukor onome ko čini taj grijeh koji razdvaja muslimane i njihov džema'at, i radi zastrašivanja, jer onaj ko ga čini nalići ljudima iz džahilijjeta, koji nisu imali svog imama niti džema'ata. Naprotiv, bili su podvojeni na protivnička plemena i skupine, borili su se jedni protiv drugih i jedni drugima činili nasilje.

Ovo što smo spomenuli dodatno potvrđuje činjenica da se riječ džahilijjet u šerijatskim tekstovima na puno mjesta koristi za djela koja su grijesi a ne kufr i širk. Poput riječi Uzvišenog:

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى

"U kućama svojim boravite i ljepotu svoju, kao u davno džahilijjetsko doba, ne pokazujte " (El-Ahzab, 33).

Ispoljavanje ljepote žene (teberrudž) je bio ahlak žena u džahilijjetu a sam po sebi nije kufr koji izvodi iz vjere.

Taberani u "Evsetu" bilježi predaju, koja je hasen, da je Poslanik, ♏, rekao: *"Alakohol je majka svih zala, ko ga pije Allah mu neće prihvatiti namaz čedrdeset dana. A ako umre, a alkohol bude u njegovom stomaku, umrijeće džahilijjetskom smrću."* Poznato je da pijenje alkohola, bez njegova ohaliljivanja, nije kufr.

Zatim, isto tako, riječi Poslanika, ♏, upućene Ebu-Zerru kada je ukorio jednog od ashaba uvrijedivši njegovu majku: *"Zar si ga ukorio vrijeđavši njegovu majku? Ti si čovjek u kojem ima džahilijjeta..."* Hadis bilježi Buharija u knjizi o imanu. Bilježi ga isto tako i u knjizi o edebu, u poglavlju onoga što je zabranjeno prilikom kuđenja i proklinjanja, sa dodatkom:

"Posvađao sam se sa jednim čovjekom, njegova majka je bila strankinja (tj. nije bila arapkinja) pa sam ga uvrijedio." Ta uvreda - a to su bile riječi Ebu-Zerra: "O sine crnkinje", kako to pojašnjava drugi rivajet - je grijeh a nije kufr zasigurno. Zato je Buharija u svom "Sahihu", u knjizi imana ovo poglavlje naslovio: "Grijesi su djela džahilijjeta, čovjek njihovim činjenjem ne posatje kafir osim ako učini širk, zbog riječi Poslanika, ♏: 'Ti si čovjek u kojem ima džahilijjeta', i zbog riječi Uzvišenog: 'Allah neće oprostiti da mu se širk čini, a oprostiće druge grijehe mimo toga onome kome On bude htio.' (En-Nisa', 48)"

Nakon toga Buharija je spomenuo hadis Ebu-Zerra, potom riječi Uzvišenog: "Ako se dvije skupine vjernika sukobe, izmirite ih", pa kaže: "Uzvišeni ih naziva muminima."

Ibn-Hadžer u knjizi o edebu, u poglavlju onoga što je zabranjeno prilikom kuđenja i proklinjanja, govoreći o riječi *džahilijjet*, kaže: "Pod njom se može podrazimijevati i neznanje (džehl), tj. ti si čovjek u kojem ima neznanja." Završen citat iz "Fetha".

Isti je slučaj i sa hadisom kojeg bilježi Muslim, u kojem stoji da je Poslanik, ♏, rekao: *"Ko umre a nije se borio niti svoju dušu nagovarao na borbu, umro je džahilijjetskom smrću."* Ostavljanje borbe samo po sebi nije kufr, a pod džahilijjetskom smrću se ovdje ne misli na kufr koji izvodi iz vjere, dokaz tome su riječi Uzvišenog:

لاَّ يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُوْلِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فَضَّلَ اللّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَكُـلاًّ وَعَدَ اللّهُ الْحُسْنَى وَفَضَّلَ اللّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا

"Vjernici koji se ne bore, osim onih koji su nesposobni, ne mogu se izjednačiti s onima koji se na Allahovu putu bore imecima svojim i životima svojim! One koji se bore imecima svojim i životima svojim Allah je odlikovao za stupanj nad onima koji se ne bore, i svima Allah obećava lijepu nagradu! Allah je odlikovao borce nad onima koji se ne bore velikom nagradom!" (En-Nisa' 95).

Pogledaj kako Uzvišeni pojašnjava da su oni koji ostave džihad bez ikakva opravdanja, vjernici. Ime imana im nije oduzeto njihovim izostajanjem iz borbe, i Uzvišeni i jednim i drugim obećava nagradu zbog njihova imana, s tim što je nagrada mudžahida veća, od nagrade onog koji se ne bori, za jedan stepen.

Iz ovih citata je očito da je Zakonodavac termin *džahilijjet* u ovim primjerima uptrijebio za grijehe čije je ostavljanje neophodno radi ostvarivanja vadžib imana. Činjenje takvih grijeha predstavlja džehl, koji ne izvodi iz vjere. Međutim, ponekad se ovaj termin koristi i za stvari koje su od kufra džahilijjeta, kao što stoji u riječima Uzvišenog:

أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ

"Zar oni žele da im se kao u pagansko [džahilijjetsko] doba sudi. A ima li boljeg suda od Allahova, za narod koji čvrsto vjeruje" (El-Maida, 50).

Zbog toga riječ džahilijjet spada u dvosmislene riječi koja se treba razumjeti shodno šerijatskim tekstovima koji je pojašnjavaju.

Poznato je da slijeđenje nejasnih i dvosmislenih tekstova i uzimanje samo njih, bez vraćanja na jasne ajete iz Allahove knjige koji ih pojašnjavaju, predstavlja odliku onih koji slijede svoje prohtjeve i koji su zalutali. Uzvišeni to spominje u svojoj knjizi pa kaže:

الَّذينَ في قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاء الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاء تَأْوِيلِهِ

"Oni čija su srca pokvarena – željni smutnje i svog tumačenja – slijede one što su manje jasni..."

(Alu-Imran, 7).

Isti je slučaj i sa terminima prijetnje koji dolaze u dvosmislenom značenju a od kojih je i termin *džahilijjetska smrt*.

Još davno sam se u vezi ovog hadisa raspravljao sa nekim ekstremnim tekfirdžijama. Smatrali su da se pod terminom džahilijjetska smrt kategorički misli na veliki kufr. Na osnovu toga pozivali su na davanje prisege njihovom emiru. Ko ne bi dao prisegu bio bi smatran nevjernikom nakon uspostavljanja dokaza nad njim i pojašnjenja da su jedino oni ispravan džemat koji nije dozvoljeno napustiti ni koliko pedalj, u suprotnom njegova smrt biće džahilijjetaska!!

To su njihove riječi koje sam ja lično čuo od njih bez posrednika. Tada sam im naveo nešto od dokaza koje sam gore spomenuo. Spomenuo sam i hadis Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u kojem je Poslanik odgovorio Huzejfi na njegovo pitanje: "A šta ako muslimani ne budu imali džema'at niti imama? "Reče mu: *"Napusti sve te skupine pa makar se zubima uhvatio za korijen drveta sve dok ti smrt ne dođe u takvom stanju."*

U hadisu je dokaz da je islam čovjeka ispravan makar ne postojao džema'at muslimana niti zajednički imam, te da ispravnost islama ne zavisi o davanju prisege određenom imamu ili emiru kada dođe do podvajanja muslimanskog džema'ata. U suprotnom Poslanik, ♏, bi naredio Huzejfi da okupi ili organizuje džema'at koji bi njemu ili nekom drugom dao prisegu, ineče, preselit će džahilijetskom smrću! Poslanik, ♏, to nije naredio Huzejfi, koji je puno postavljao pitanja Allahovom Poslaniku, ♏, vezana za ova poglavlja (tj. pitanja vezana za fitne i iskušenja, op.prev.), želeći da spozna šer da bi ga se klonio. Zato Huzejfe kaže: "Ljudi su Allahovog Poslanika, ♏, pitali o hajru a ja sam ga pitao o zlu, bojeći se da me ne zadesi. "

Kada bi ne davanje prisege imamu, u vremenu kada ne postoji džema'at muslimana niti imam, bila stvar koja je zlo ili kufr, Allahov Poslanik, ♏, bi upozorio Huzejfu i pojasnio mu kako da postupi, jer odgađanje pojašnjenja, u vremenu u kojem je pojašnjenje potrebno, nije dozvoljeno. Poslanik, ♏, je najviše vodio računa o svom ummetu. Nije ostavio ništa od dobra koje ih približava Džennetu a da im na njega nije ukazao. Niti je ostavio išta od zla koje ih približava Vatri a da ih nije upozorio. Pa kako će ostaviti svoj ummet a da im ne pojasni kufr i širk čiji će vlasnik vječno biti u Džehennemu.

Kao dokaz sam isto tako spomenuo priču Ebu-Besira i Ebu-Džendela, i onih koji su bili sa njima, kada su se sklonili u mjestu između Mekke i Medine, zbog toga što nisu bili u stanju da se priključe muslimanima u Medini, niti su mogli dati prisegu Allahovom Poslaniku, ♏, i priključiti se džema'atu muslimana. Razlog toga bio je uslov kojeg su Kurejšije postavile Allahovom Poslaniku, ♏, u ugovoru na Hudejbiji.

U takvom stanju su ostali sve do trenutka u kojem su Kurejšije poništile taj šart, a onda su se priključili muslimanima u Medini.

Ebu-Besir je preselio u tom mjestu prije nego li je bio u stanju priključite se muslimanima. Poslanik, ♏, ih nije ukorio zbog takvog postupka a kamoli protekfirio, niti je o Ebu-Besiru rekao da je preselio džahilijjetskom smrću. Da je nešto od pomenutog bilo kufr Poslanik, ♏, to ne bi odobrio, niti bi nešto tako prihvatio kao uslov u primirju sa Kurejšijama. Kako kad je on najbogobojazniji Allahu od svih stvorenja. Ulema kao dokaz da Ebu-Besir nije bio pod Poslanikovom vlašću, niti da je bio sa džema'atom muslimana, spominju to što Kurejšije nisu obavezli Allahova Poslanika, ♏, niti su tražili od njega da plati krvarinu čovjeka iz plemena

Amir kojeg je Ebu-Besir ubio nakon što ga je Poslanik, ♏, vratio Kurejšijama. Tada je sa čovjekom kojeg je Ebu-Besir ubio bio i drugi čovjek koji je pobjegao. Oba čovjeka su bili od muaheda (oni sa kojima je sklopljeno primirje), međutim, s obzirom da Ebu-Besir nije bio pod Poslanikovom vlašću, niti je bio uz džema'at muslimana u Medini, Poslanik ❒, nije snosio posljedice onoga što je Ebu-Besir učinio, niti je Ebu-Besir snosio posljedice ugovora Allahova Poslanika sa Kurejšijama.

Pored svih dokaza koje sam spomenuo nisu promijenili svoje mišljenje, sve dok im kao dokaz nisam naveo hadis: "Hasan i Husejn su predvodnici mladića u Džennetu", zatim sam im spomenuo činjenicu da je Husejn, ⍓, preslio ne davši prisegu ni jednom imamu u svom vremenu. Naprotiv, pobunio se on i oni koji su bili sa njim protiv imama.

Pa je li Husejn preselio džahilijjetskom smrću?

I je li time postao kafir?

Kako kad iskreni, za koga Uzvišeni kaže da govori istinu, kaže da je Husejn predvodnik mladića u Džennetu.

Tada su zašutjeli nemajući šta odgovoriti. Našli su se između dvije vatre, jedna je žešća od druge: Ili da protekfire Husejna, predvodnika mladića u Džennetu –Allah nas sačuvao toga- ili da ostave svoje mišljenje, na osnovu kojeg su zasnovali pravilo i priznaju da to nije kufr.

3 **Napomena:**

Ovim povodom ukazujemo na grešku onih koji smatraju grešnim svaku osobu koja nije dala prisegu njegovom imamu kome su oni dali prisegu u vremenu potlačenosti.

Onaj ko želi da da prisegu određenom čovjeku, od muslimana, zbog toga što smatra da dotični ispunjava uslove halife, može to učiniti i boriti se sa njim da bi ga potpomogao u uspostavljanju Allahove vjere na zemlji. Međutim, ne smije smatrati griješnim onoga koga njegov idžtihad odvede drugom mišljenju, oprečno njegovom mišljenju, ili da smatra griješnim osobu koja nije dala prisegu njegovom imamu, posebno kada ima puno drugih ljudi sličnih njemu kojima je već ranije data prisega od drugih ljudi, a uz to svako od njih tvrdi da je preči imameta i traži da se njemu da prisega. Kao dokaz navode riječi Poslanika, ♏: *"Nakon mene nema poslanika ali će biti puno halifa."* Rekoše: "Pa šta nam onda naređuješ?" Reče: *"Ispunite im prisegu, jednom za drugim i dajte im njihovo pravo."*

Muslimani se u vremenu potlačenosti smatraju griješnicima ili s jedne ili s druge strane, i to ako se sačuvaju tekfira onih prvih!!!

Pored toga što nijedan od tih imama nema vlast niti snagu, niti može biti štit onome ko mu da prisegu. Na osnovu čega onda obavezivati muslimane da daju prisegu takvom imamu.

U vjerodostojnom hadisu Allahova Poslanika, ♏, se opisuje imam koji vodi brigu o muslimana da je on... *"štit iza kojeg se bori i čuva"* Bilježi ga Buharija, Muslim i drugi.

Značenje hadisa je, da u okrilju takvog imama čovjek može naći sklonište. Takav imam predstavlja zaštitu svojim podanicima, zato naliči na štit, jer onaj ko se skloni iza štita sačuvao je sebe od ezijta protivnika.

Nevevi kaže: "Tj. imam je štit jer muslimane štiti od ezijeta neprijatelja, sprječava

međusobno nasilje i štiti islamsku državu. Ljudi se boje njega i njegove siline."

Ovo pojašnjavaju uslovi koje su pravnici postavili po pitanju halife: da on može sačavati državu, muslimanima dati njihov hak, i voditi brigu o onome što je muslimanima obaveza, poput vođenja džihada, čuvanja njihove vjere i nužnih stvari dunjaluka. Ukoliko to imam ne bi bio u stanju, zbog toga što je zarobljen ili zbog lišenja njegova prava (hadžra) ili slabosti, onda se odstranjuje i nije više niti imam niti halifa. Isto tako, ako bi bio potlačen i nema snage niti moći, u takvoj situaciji bilo koja skupina može biti zadovoljna potlačenim imamom kao svojim emirom ali ne može i druge muslimane obevezivati na prisegu njemu i smatrati ga vrhovnim imamom ili halifom ostalim muslimanima, tako da osoba koja mu ne da prisegu bude smatrana griješnikom. Kako, kad imam u okrilju tagutskih vlasti i potlačenosti nije u stanju učiniti ništa za sebe i svoju familiju a kamoli da muslimanima bude štit.

Ibn-Hadžer u "Fethu" kaže: "Poslanikove riječi, *"imam je štit"* znače da je imam zaštita jer sprječava neprijatelja da muslimanima nanese ezijet i sprječava muslimane međusobno da jedan drugom čine ezijet. A pod imamom se misli na svakog ko vodi brigu o muslimanima."

Kalkašendi, u "Measiru el enaka fi mealimi el hilafeti" 1/13, kaže: "Ono na čemu se ustalio običaj, kod prvih generacija islama pa nadalje, jeste da se ime halife daje svakom ko vodi općenitu brigu o muslimanima."

I kaže šejhul-islam Ibn-Tejmijje: "Ko kaže da čovjek postaje imam saglasnošću jedne, dvije ili četiri osobe koji nemaju snagu niti moći, taj griješi "Minhadžus-sunneti en-nebevijje" 1/141.

ŠESTA GREŠKA

Ograničavanje spašene skupine na određenu grupu, džema'at, stranku, ili skupinu, mimo ostalih muslimana

U proširene greške u tekfiru spada, isto tako, ograničavanje spašene skupine na određenu grupu, džema'at, stranku, ili skupinu mimo ostalih muslimana i tekfiranje drugih mimo njih ili donošenje suda o njihovoj propasti.

Hadis koji govori o podvajanju ovoga ummeta i ujedno donosi radosnu vijet spašenoj skupini, se prenosi preko više puteva. Vjerodostojnim ga je ocijenilo puno učenjaka. Poslanik, ♏, nas u njemu obavještava da će se jevreji podvojiti na sedemadeset i jednu skupinu, od kojih će sve biti u vatri osim jedne, kršćani na sedamdeset i dvije, od kojih će sve biti u vatri osim jedne, a ovaj ummet na sedamdeset i tri skupine, od kojih će sve biti u vatri osim jedne. U jednom rivajetu stoji: *"Ovaj ummet će se podvojiti…"*, a u drugom: *"Ovaj millet će se podvojiti..."*.

U jednom rivajetu na kraju stoji da je Poslanik upitan ko su oni (tj. spašeni), pa je odgovorio: *"Džema'at"*, a u drugom rivajetu stoji da je rekao: *"To su oni koji su na onome na čemu sam ja i moji ashabi"* [1].

Šejhul-islam Ibn-Tejmijje kaže: "Hadis je poznat u Sunenima i Musnedima, poput Sunena Ebu-Davuda, Tirmizije, Nesaija i drugih" "Medžmu'atul fetava" 3/215, izdavačka kuća Ibn-Hazm.

Hafiz Ibn-Kesir u svom tefsiru kaže: "Hadis koji govori o podvajanju ummeta na sedamdeset i nekoliko skupina se prenosi preko više puteva."

Imao sam prilike da čujem od pojedinih brzopletnika okupljenih u određenu skupinu, ili pripadaju određenom džema'atu ; za čudo, neki od tih džema'ata su džema'ati irdža'a koji se lažno pozivaju ne selefije, iz bogobojaznosti se suzdržavaju od tekfiranja taguta a ne suzdržavaju se od objavljivanja rata svakome ko se protiv tih taguta bori, niti se dvoume po pitanju odricanja svake osobe koja te tagute tekfiri; kako značenje ovog hadisa i pojam spašene skupine – iz kojeg po njima neminovno proističe propast onih mimo nje – ograničavaju na one koje oni slijepo slijede, njihove šejhove i njihov džema'at. Lakomisleni među njima se još više raduje kada vidi riječi uleme koji opisuju spašenu skupinu kao sljedbenike hadisa. Gotovo da poleti od radosti misleći da je spašena skupina njegov takozvani selefijski džema'at.

Zaboravlja takav - ili se pravi da zaboravlja - da ulema čiji govor navodi kao dokaz, poput imama ehli-sunneta Ahmeda ibn Hanbela, Sufjana es-Sevrija i njima sličnim, nije prešutjela rđave postupke sultana niti njegove novotarije. Nisu im laskali na račun svoje vjere, niti zatvarali oči pred batilom, već su na putu istine podnijeli ezijet, zatvor i iskušenja.

Okrenuli su leđa vratima sultana i njegovim položajima, negirajući onima koji bi preuzeli neke od tih položaja. Napadali bi takve i od njih se odvajali. Sve to se dešavalo u vremenu hilafeta i velikih osvajanja.

Allah se smilovao Abdullahu ibn Mubareku kada kaže:

O obožavaoče dvaju harema, kada bi nas video

Saznao bi da se ti tvojim ibadetom samo poigravaš

Ko svoj obraz topi svojim suzama

Ta naša grla se tope krvlju našom

Ko svog konja u zabludi zamara

Ta naši se konji u teškom danu (tj. u ratu) zamaraju

Vama šafran mirisa a mi smo šafran

A žar štita i prašina (tj. borba) je bolja

Postupak Izza ibn Abdus-Selama prema sultanima njegova vremena je poznat. Poznat je i stav Šejhul-islama prema tatarskim vladarima, i njegove fetve o tekfirenju tatara i džihadu protiv njih...

Zar se takvi, koji sebe pripisuju ovoj ulemi, ne stide, da na vrhu liste spašene skupine nabroje imena ljudi koji su kolovođe džehmija i murdžija u ovom vremenu, koji su vjeru pogazili, ostavili na cjedilu i ugodili je vladarima. Tagute kufra su učinili vođama mumina. Dali su im prisegu i plod svoga srca, postali su njihova pripravna vojska i iskreni savjetnici. Pored svega toga takve osobe se spominju na vrhu liste spašene i pobjedonosne skupine. Zbog čega? Zbog toga što se bore protiv širka kubura (grobova) i novotarija sufija, i tome slično, što ne utiče na politiku taguta i njihove kufrijate. Međutim, nije nikakva nelagodnost niti šteta to što je svojim fetvama i obmanama oživio i dozvolio širk kusura (dvoraca) i njihovih zakonika!!!.

Ovo isto tvrde i fanatici za svoje džema'ate. Na osnovu toga zastaju po pitanju islama drugih ili tekfire svakog ko nije od njihova džema'ata, jer takvi su napustili džema'at, što kod fanatika predstavlja kufr!!

Ovdje spadaju i oni koji svoj džema'at opisuju džema'atom muslimana pod izgovorom da je njihov džema'at, džema'at istine i spašena skupina a svi mimo njih propalice.

Najblaži od tih fanatika su oni koji sa onima koji nisu u okrilju njihove skupine postupaju kao sa nevjernicima: poništavaju njihova prava u islamu, ohalaljuju njihovu čast i prelaze Allahove granice u tome. Ne vode računa o nikakvoj zaštiti ili šerijatskom hakku koji se za njih veže, iako prilikom detaljnog pojašnjenja ne ispoljavaju tekfir onih koji su van njihove skupine.

Sve ovo je očit batil i zabluda od koje se odričemo.

Ovakav postupak je sličan postupku onih koji tekfire osobu koja ne da prisegu određenom imamu. Neki od onih koje gore pomenute stavove zastupaju, kao dokaz kufra onoga ko napusti džema'at navode Muslimov hadis: *"Ko napusti džema'at pa preseli, preselio je džahilijjetskom smrću."* Zatim cjepidlače i sužavaju ono što je Allah učinio prostranim time što termin džema'at ograničavaju na njihovu skupinu. Prethodno smo govorili o prijetnji džahilijjetskom smrću i pojasnili da taj termin ne ukazuje kategorički na veliki kufr.

Isti je slučaj i ovdje sa prijetnjom Vatrom onima koji nisu od spašene skupine od ummeta Muhammeda, ♏. Prijetnja ne ukazuje kategorički na njihov tekfir, a opće je poznato da prijetnja Vatrom ne iziskuje nužno i vječan boravak u njoj. Onaj ko bude izašao iz Vatre, pa makr i nakon određenog vremena, nije od onih koji su apsolutno propali, već je zasigurno od onih koji su spašeni i koji su uspjeli, pa makar i nakon izvjesnog vremena.   Uzvišeni kaže:

فَمَن زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ
"Pa ko bude od Vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je uspio." (Alu-Imran, 185).

Biće riječi o tome da se prijetnja Vatrom spominje kod puno grijeha koji ne izvode iz vjere, te da se opomena vječitom Vatrom uglavnom odnosi na djela koja su kufr, za razliku od općenite prijetnje ulaskom u Vatru.

Na osnovu toga jasno je da nije svako onaj, ko potpada pod prijetnju ulaska u Vatru, a koji je oprečan spašenoj skupini i spada u ummet Muhammeda, ♏, nevjernik činjenjem takvog djela. Ne, među onima koji potpadaju pod ovu prijetnju, ima onih koji su nevjernici, oni su propali i vječito će biti u Vatri. Oni u cjelini potpadaju pod termin ummet tj. ummet poziva (ummetu ed-da've) kojima je Poslanik, ♏, poslat. A među njima ima i onih koji svojom stranputicom i oprije čnošću spašenoj skupini nisu izašli iz okrilja islama, takvi, iako možda uđu u Vatru, neće vječito boraviti u njoj.

Stoga šejhul-islam Ibn-Tejmijje kaže: "Ko kaže da je svaka od sedamdeset i dvije skupine kafirska kufrom koji izvodi iz vjere, taj je oprječan Kur’anu, sunnetu i konsenzusu ashaba, radijellahu anhum. Šta više, oprječni su i konsenzusu četvorice imama i ostalih imama. Niko od njih nije protekfirio svaku od sedamdeste i dvije skupine. Neki imami su protekfirili pojedine skupine zbog određenih riječi" (sljedbenika te skupine). "Medžmu’atul fetava" 7/139.

Šatibi, u "Itisamu" 2/226, također spominje ovaj hadis a potom je pojasnio da za spomenute skupine u hadisu "postoji mogućnost da su izašli iz vjere zbog onoga što su učinili. Oni su se odvojili od sljedbenika islama u potpunosti a to je kufr. A postoji i mogućnost da nisu izašli iz islama u cjelini, iako su izašli iz skupine njegovih propisa i osnova.

Nakon toga je spomenuo govor kojeg ćemo prenijeti kada budemo govorili o greški tekfirenja na osnovu onoga što proističe iz riječi čovjeka, pa potom kaže: "Kada smo konstatovali da postoji razilaženje, vratimo se onome što je vezano za hadis o kojem govorimo. Što se tiče onoga što se vjerodostojnim putem prenosi, nema ničega što ukazuje (na njihov kufr). U hadisu se samo spominje podvajanje ovog ummeta, a što se tiče rivajeta u kojem stoji da će sve biti u Vatri osim jedne, on u svojoj spoljašnjosti ukazuje da će prijetnja biti sprovedena, ali je prešutio o tome da li će oni vječito biti u Vatri ili ne. Stoga, u tom rivajetu nema nikakva dokaza tome (tj. da su pripadnici sedamdeset i dvije skupine nevjernici op.prev), jer, prijetnja se može odnositi na vjenike griješnike, kao što se može odnositi i na nevjernike u cjelini, pored toga što među njima postoji razlika s obzirom na vječni boravak u Vatri."

Nakon toga Šatibi spominje detaljno pojašnjenje i druge mogućnosti.

Ovim smo potvrdili da hadis ne ukazuje kategorički na kufr skupina oprječnih spašenoj skupini. Hadis može ukazivati i na jedno i na drugo, a prioriteno mišljenje je da među tim skupinama ima onih koji su propali i postali murtedi a ima i onih koji svojom oprječnošću nisu izašli iz okrilja islama.

To je s jedne strane. S druge strane, spašenu skupinu ili džema'at nije dozvoljeno ograničavati na određenu skupinu, savez ili partiju mimo ostalih sljedbenika ehli-sunneta vel džema'ata. Naprotiv, svako ko je na osnovama ehli-sunneta on je od njih, makar ne slijedio određeni savez, niti slijedio određenu osobu i davao joj prisegu, niti slijedi ikog do Poslanika, ♏. Takav je od ehli-sunneta, bez obzira ne njegove grijehe i oprječnosti koje ne dosežu kufr.

Šejhul-islam kaže: "Zato je spašena skupina opisana kao ehli-sunnet vel džema'at, oni su

džumhur (većina) i najveći dio (sevadu el eazam)." "Medžmu’atul fetava" 3/215.

I kaže, u istom izvoru, 3/216: "Puno ljudi sudi ovim skupinama na osnovu mišljena i prohtjeva. Svoju skupinu, i one koji se pripisuju skupini koga on slijedi smatra ehli-sunnetom, a svakog ko je njoj oprječan smatra novotarem. To je zabluda. Sljedbenici istine i sunneta ne slijede nikog osim Poslanika, ♏, koji ne govori po hiru svome već po objavi koja mu se objavljuje. Poslanik je osoba kojoj se mora povjerovati u svemu što obavijesti i mora mu se pokoriti u svemu što on naredi. Ovaj stepen nemaju imami niti drugi ljudi. Naprotiv, od svačijeg govora se uzima i ostavlja osim od Poslanika, ♏. Ko uzme jednu osobu, mimo Poslanika, ♏, zatim one koji nju vole i sa njom se slažu smatra ehli-sunnetom, a one koji su njemu oprječni smatra novotarima – kao što je slučaj sa apologetičarima – takav je zabludjeli novotar. Ovim postaje jasno da su sljedbenici hadisa i sunneta najpreči da budu spašena skupina, oni nemaju osobu koju pristrastno slijede osim Poslanika, ♏."

Nakon toga Šejhul-islam je počeo govoriti o odlikama sljedbenika hadisa i sunneta.

Šatibi, isto tako, u svojoj knjizi "Itisam" od 290. stranice pa naviše govori o pojašnjenju spašene skupine i značenju riječi džema'at. Spomenuo je hadise koji obavezuju na pridržavanje džema'ata i pojasnio razilaženje ljudi po pitanju značenja riječi džema'at. Spomenuo je pet mišljenja:

Prvo, da je džema'at većinski dio sljedbenika islama, onaj ko njima bude oprječan pa kao takav preseli, preselio je džahilijjetskom smrću.

Drugo, da se pod džema'atom misli na ulemu i mudžtehide. Ko izađe iz onoga na čemu je ulema pa kao takav preseli, preselio je džahilijjetskom smrću. Kao da ovom i prethodnom tačkom Šatibi cilja ono što ulema spominje po pitanju konsenzusa o čemu će biti riječi kasnije.

Treće, da se pod džema'atom misli isključivo na ashabe jer se oni ne mogu složiti na zabludi.

Na 294. stranici Šatibi kaže: "Ovaj govor se poklapa sa rivajetom u kojem stoji da je Poslanik, ♏, rekao: *"To su oni koji su na onome na čemu sam ja i moji ashabi."* Završen citat.

Četvrto, oni su (tj. pripadnici spašene skupine) džema'at sljedbenika islama. Nakon što je spomenuo ovo mišljenje Šatibi je pojasnio da se ono u suštini vraća na prvo mišljenje.

Peto, a to je mišljenje koje je odabrao imam Taberi da se pod džema'atom misli na džema'at muslimana kada se slože oko emira. Kao dokaz Taberi navodi hadis: *"Ko dođe mom ummetu želeći da razdvoji njihov džema'at, ubijte ga ma ko on bio."* Suština ovog mišljenja je da se pod džema'atom misli na slaganje po pitanju emira koji radi po Allahovoj Knjizi i Sunnetu. Džema'at koji je spomenut u hadisima Allahovog Poslanika, ♏, se neće smatrati džema'atom ukoliko se bude okupio na nečem drugom mimo sunneta, kao što je slučaj haridžija i njima sličnim.

Kaže (tj. Šatibi): "Ovih pet mišljenja kruže oko toga da se sljedbenici sunneta ciljaju pomenutim hadisima, zato uzmimo to kao osnovu." "Itisam" 2/226.

Shodno tome nije ispravno ograničiti ehli-sunnet vel džema'at – a oni su spašena skupina – i suziti na određeni džema'at ili savez mimo ostalih muslimana, voleći i mrzeći u ime tog džema'ata i skupine. Takav metod, kako ulema to spominje, je metod novotara.

Šatibi u "Itisamu" 2/283, spominje "da se svaka skupina spori sa drugom po pitanju

spašene skupine:

- Tako onaj ko negira Allahova svojstva tvrdi da je muvehhid.

- Mu'tezile sebe nazivaju sljedbenicima pravde i tevhida.

- Mušebbih (Onaj ko Allahova svojstva upoređuje sa svojstvom Njegovih stvorenja) tvrdi da potvrđuje Allahov zat (biće) i Njegova svojstva.. "

Zatim na 284 stranici kaže: "Haridžije kao dokaz navode riječi Poslanika, ♏: *"U mom ummetu će uvjek postojati skupina koja će se boriti na istini sve dok ne dođe Allahova odredba*." Murdžije kao dokaz navode hadis: *"Ko kaže la ilahe illallah, iskreno iz svog srca, biće u Džennetu, pa makar učinio zinaluk ili krađu."* Nakon toga Šatibi spominje ono na što se oslanja kaderija, muveffid, rafidija i drugi, pa kaže nakon toga: "To je zbog toga što su svi ušli pod pojam islama, i sunnija i novotar koji tvrdi da je on uspio i postao od spašene skupine. A suprotno tome ne tvrdi osim onaj ko je napustio islam i pripojio skupini kufra." Završen citat.

Rezime bi bio: Istina u koju vjerujemo i kojom Allaha obožavamo jeste: da mi, pored toga što sebe pripisujemo spašenoj skupini – ehli-sunnetu vel džema'atu – i uvjek nastojimo da budemo od onih koji se bore za Allahovu vjeru, takvi su posebni pripadnici ehli-sunneta i spašene skupine, molimo Allaha da nas učvrsti na njihovom putu i time okonča naš život, pored toga, mi ne dozvoljavamo sebi, niti drugima, da spašenu skupinu ograničimo na određen džema'at ili skupinu mimo ostalih muslimana. Isto tako, ne ograničavamo potpomognutu skupinu na određene džema'ate ili saveze mimo ostalih pomagača Allahove vjere.

To ni u kom slučaju ne tvrdimo, i utječemo se Allahu da to ikada i tvrdimo. Vidio si da je to put haridžija i njima sličnih koji su zalutali. Allahu se odričemo od njihova puta.

Ono u što vjerujemo jeste: da je svaki musliman koji ostvari tevhid i kloni se širka i ne počini ni jedno djelo koje ga izvodi iz vjere, pripadnik ove spašene skupine.

Njegov kraj je - Allahovom milošću - ka potpunom spasu ukoliko dođe sa osnovom imana i njegovim vadžibima. Ili će mu kraj biti spas, pa makar i nakon izvjesnog vremena, ukoliko dođe samo sa osnovom imana uz ostavljanje pojedinih vadžiba. Takav je od onih koji su prema sebi nepravedni (tj. koji su sami sebi zulum nanijeli).

Kaže Uzvišeni:

ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ وَمِنْهُم مُّقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ بِإِذْنِ اللَّهِ
جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ *ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ

"Mi ćemo učiniti da Knjigu poslije naslijede oni Naši robovi koje Mi izaberemo; bit će onih koji će prema sebi nasilje učiniti, bit će onih umjerenih, bit će i onih koji će, Allahovom voljom, svojim dobrim djelima druge nadmašiti – za to će veliku blagodat dobiti. Perivoje Adna, u koje će ući, u kojima će se zlatnim narukvicama, biserom ukrašenim, kititi, a haljine će im, u njima, od svile biti." (Fatir, 32-33).

Vjerujemo, isto tako, da su pripadnici potpomognute skupine – a oni su posebni odabranici spašene skupine, kako ćemo to pojasniti na kraju ove knjige – oni koji se bore radi ove vjere, koji je pomažu i ispoljavaju. Takvi su pripadnici ove skupine, ma gdje oni bili, do Sudnjeg dana.

Molimo Allaha da nas učini od vojnika te skupine i njihova logora, i da nas učvrsti na

tome do dana u kojem ćemo Ga sresti. On je naš zaštitnik, a divan li je On zaštitnik i pomagač.

SEDMA GREŠKA

Tekfir na osnovu tekstova dvosmislena značenja koji nisu kategorički po pitanju tekfira

U proširene greške u tekfiru spada i tekfir na osnovu tekstova ili šerijatskih dokaza koji mogu biti dvosmislena značenja a koji nisu kategirički po pitanju tekfira. Istina je da tekfir nije dozvoljen osim na osnovu vjerodostojnih i jasnih tekstova koji kategorički ukazuju na kufr.

Što se pak tiče tekstova koji mogu biti dvosmislena značenja oni ne mogu poslužiti kao osnova za tekfir, jer islam i zaštićenost, koji su potvrđeni kategoričkim tekstom, se ne mogu poništiti na osnovu dvosmislena teksta. A dokaz u kojem se može naći određena dvosmislenost ne može poslužiti kao dokaz.

Preciziranje značenja dvosmislena teksta ne biva na osnovu prohtjeva, priželjkivanja, i onoga što osoba smatra lijepim i dobrim, već na osnovu dokaza koji se ponekad mogu naći i u samom tekstu ili na osnovu drugih tekstova koji tekst dvosmislena značenja pojašnjavaju. Mimo toga dolazi do posrtaja i miješanja znanja sa džehlom i pravde sa zulmom, kao što se već ranije desilo sa haridžijama i drugim zabludjelim sektama koji su se oslonili na tekstove dvosmislena značenja a ostvaili druge tekstove koji njih pojašnjavaju.

Postupili su na taj način jer da su uzeli kategoričke tekstove sasjekli bi njihov batil. Uzimanje dvosmislenog teksta, bez onih koji ga pojašnjavaju, predstavlja slijeđenje onoga što je manje jasno, (mutešabih), kojeg oni nakon toga tumače shodno svojim prohtjevima i svojim obmanjivanjem spuštaju na njihov batil. To je put onih koji su skrenuli a na koje nas upozorava Uzvišeni, tebareke ve teala, u svojoj Knjizi kada kaže:

هُوَ الَّذِيَ أَنزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُّحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَا تٌ فَأَمَّا الَّذِينَ في قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاء الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاء تَأْوِيلِهِ

"On tebi objavljuje Knjigu, u njoj su ajeti jasni, oni su glavnina knjige, a drugi su manje jasni. Oni čija su srca pokvarena – željni smutnje i svog tumačenja – slijede one što su manje jasni." (Alu-Imran, 7).

Ibn-Kesir, rahimehullahu teala, kaže: "Uzvišeni nas obavještava da u časnom Kur'anu ima ajeta koji su jasni i oni su glavnina knjige. To su ajeti jasna i otvorena značenja, nikome nisu nejasni. A ima i drugih ajeta koji nisu jasni većini ljudi ili nekima od njih. Onaj ko manje jasne ajete povrati jasnim, i jasnim ajetom presudi manje jasnim, taj je upućen. Ko postupi suprotno zalutao je. Zato Uzvišeni kaže "oni su glavnina knjige", tj. osnova kojoj se vraćamo prilikom nejasnoće, "a drugi su manje jasni", tj. u značenju se mogu poklapati sa jasnim ajetom a mogu značiti i nešto drugo, s obzirom na samu riječ ili konstrukciju a ne s obzirom na značenje." Nakon toga kaže: "Oni čija su srca pokvarena", tj. koja su u zabludi i skretanju sa istine ka batilu, "slijede one što su manje jasni", tj. uzimaju manje jasne ajete da bi ih izvitoperili, shodno njihovim pokvarenim namjerama i protumačili ih shodno tome, zbog mogućnosti da se riječ, koju su izvitoperili, odnosi na značenje koje oni ciljaju. Međutim, jasni ajeti kod njih nemaju udjela, zbog toga što oni pobijaju njihovo mišljenje i dokaz su protiv njih. Zato Uzvišeni kaže: "željni smutnje" tj. žele da svoje sljedbenike odvedu u zabludu, obmanjujući ih time što za svoj bidat kao dokaz navode Kur'an, a Kur'an je u stvari dokaz protiv njih a ne za njih." Završen citat.

Nakon toga Ibn-Kesir je spomenuo hadis Aiše, radijallahu anha, kojeg bilježi Buharija, da je Poslanik, ♏, proučio ovaj ajet a zatim rekao: *"Kada vidiš one koji slijede ono što je manje jasno to su oni koje je Allah spomenuo zato ih se pripazi."*

Primjer tekstova dvosmislena značenja jeste primjer riječi kufr koja dolazi bez određena člana (tj. dolazi u obliku *kufr* a ne *el-kufr*, op.prev.) Ukoliko se ova riječ uzme sama, bez tekstova koji je pojašnjavaju, onda je to manje jasna stvar koja može dovesti do skretanja i fitne.

Uzmi na primjer hadis, kojeg bilježi Buharija i Muslim: *"Nemojte nakon mene ponovo postajati nevjernici ubijajući jedni druge."*

Poslanik, ♏, naziva ubistvo muslimana kufrom da bi upozorio na takvo djelo i zastrašio onoga ko ga želi učiniti. Ko ovo protumači kao veliki kufr to će ga odvesti do tekfirenja velikog broja ashaba i muslimana koji su se međusobno pobili. Međutim, drugi šerijatski tekstovi nam pojašnjavaju da ubistvo muslimana ne izvodi iz vjere.

Kaže Uzvišeni:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلَى الْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالأُنثَى بِالأُنثَى فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتِّبَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاء إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ

"O vjernici! Propisuje vam se odmazda za ubijene: slobodan za slobodnog, rob za roba, i žena za ženu. A onaj kome se od njegova brata da neki otkup, neka uzvrati dobrim, a i on neka pokaže dobročinstvo..." (El-Bekare, 178).

Ibn-Hazm, rahimehullah, kaže: "Allah otpočinje svoj govor govorom kojim se obraća vlasnicima imana u šta spada i ubica i ubijeni. Uzvišeni jasno ukazuje da su ubica, koji je namjerno ubio, i staratelj ubijenog, braća. I kaže Uzvišeni: "A vjenici su braća", stoga kur'anski tekst ukazuje da je ubica koji namjeno ubije mu'min-vjernik." "Fasl" 3/235.

Isto tako, Uzvišeni kaže:

...إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ ...*وَإِن طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا...

"Ako se dvije skupine vjernika sukobe, izmirite ih;..." sve do: "Zaista su vjernici braća, zato pomirite vaša dva brata."(Hudžurat, 9-10).

Uzvišeni ih pored njihova sukoba naziva mu'minima.

Sve navedeno ukazuje da se pod riječi kufr, koja se spominje u hadisu, ne misli na kufr koji poništava šerijatski iman tj. islam, već se ova riječ odnosi na mali kufr. U smislu da je ubistvo grijeh koji nije kufr, a kojeg je Zakonodavac nazvao kufrom da bi ljude upozorio i udaljio od činjenja takvog djela. Ali, grijeh kojeg je Zakonodavac nazvao kufrom nije poput drugih grijeha, već je veliki grijeh, ili ako hoćeš reci: kufr mimo kufra, ili kaži ograničavajući: kufr nimeta islamskog bratstva.

Šejhul-islam u "Iktidau siratil mustekim" 82-83 (Slijeđenje pravog puta), kaže: "Postoji razlika između značenja općenitog imena, kao kada kažemo kafir ili mu'min, i između općenitog značenja tog imena na svim mjestima u kojima se spominje. Poput Poslanikovih riječi: *"Nemojte nakon mene ponovo postajati nevjernici ubijajući jedni druge."* Poslanikove riječi: *"ubijajući jedni druge"*, su tefsir riječi nevjernici koja se prije toga spominje u tekstu. Takvi (tj. ubice muslimana) se nazivaju nevjernicima ograničena naziva a ne podpadaju pod općenito ime onda kada se kaže kafir i mu'min. Isti je slučaj i sa riječima Uzvišenog: "Stvoren je od vode (tekućine) koja se izbaci" (Et-Tarik, 6). Sperma je ovdje nazvana vodom ali ograničenim a

ne općenitim imenom,(tj. nije spomenuta samo kao tekućina već tekućina koja se izbaci, op.prev.), kao što je u riječima Uzvišenog: "Pa ako vodu ne nađete onda tejemmum uzmite " (En-Nisa', 43)." Završen citat.

- Primjer teksta dvosmislena značenja jeste i hadis kojeg bilježi Buhari u svom "Sahihu", knjiga o imanu, poglavlje: "Nezahvalnost (kufran) lijepog ophođenja i kufr mimo kufra". Abdullah ibn Abbas prenosi da je Allahov Poslanik, ♏, rekao: *"Prikazana mi je vatra kad ono većina njenih stanovnika žene zbog toga što poriču (ar. jekfurne – čine kufr)."* Upitaše: "O Allahov Poslaniče, poriču Allaha?" *"Poriču lijepo ophođenje muža i dobročinstvo koje im čini*" – odgovori Poslanik."

Buharija ovu predaju bilježi isto tako u knjizi o hajzu, poglavlje: "Haid (žena u ciklusu) neće postiti". Od Ebu-Seida se prenosi da je Poslanik, ♏, izašao na dan ramazanskog ili kurban bajrama, pa je prošao pored žena i rekao: *"O skupino žena udjeljujte sadaku, zaista sam vidio da ste vi većina stanovnika Vatre."* Zbog čega o Allahov Poslaniče – upitale su. *"Zbog toga što puno proklinjete i poričete lijepo ophođenje."*

U ovom hadisu Allahov Poslanik, ♏, je opisao poricanje žene i njenu nezahvalnost mužu na dobročinstvu koje joj čini, kufrom. Ko uzme samo ovaj tekst, bez drugih tekstova koji ga pojašnjavaju, posrnuće i zalutati ako ga protumači velikim kufrom. Međutim, ukoliko uzme i druge dokaze, koji ga pojašnjavaju, saznaće da se pod kufrom u ovom hadisu misli na mali kufr koji ne izvodi iz vjere.

Od dokaza, koji ukazuju da se radi o malom kufru, jeste odgovor Poslanika, ♏, kada je upitan: "Poriču Allaha", tada je Poslanik ❐, pojasnio da se ne radi o velikom kufru i odgovorio: *"Poriču lijepo ophođenje muža i dobročinstvo koje im čini..."*

Drugi dokaz se nalazi u rivajetu Ebu-Seida, gdje stoji da im je Poslanik ❐, naredio da udijele sadaku koja će obrisati taj grijeh. Sadaka briše samo nepokornost i grijehe koji nisu kufr a ne i veliki širk i kufr koji izvodi iz vjere.

Isti je slučaj i sa tekstovima koji se prenose u Sunnetu a koji dolaze u formi prošlog ili sadašnjeg vremena, poput riječi: učinio je kufr (fe kad kefere) ili: čini kufr (jekfuru) ili riječ kufr koja dođe neodređena u jednini ili množini poput: kafir ili kuffar (nevjernici).

Tekstovi takve vrste su dvosmislena značenja i nije dozvoljeno samo na osnovu njih požurivati i kategorički suditi tekfirom.

Što se pak tiče riječi kufr koja je određena, (tj. dođe sa određenim članom el, op.prev.) poput el-kufr, el-kafir, el-kuffar, el-kafirun, el-kevafir, tada se pod njome uglavnom misli na veliki kufr.

Šejhul-islam, u "Iktidau siratil mustekim" 82. stranica, kada spominje Muslimov hadis: *"Dvije stvari ljudi ih čine a one su kufr: vrijeđanje porijekla i naricanje za umrlim"*, kaže: "Poslanikove riječi *"ljudi ih čine"*, tj. ova dva svosjstva su kod njih prisutna. Ova dva svojstva su kufr jer su bila od djela koja su činili nevjernici. Međutim, nije svako ko posjeduje ogranak kufra kafir općenitog kufra, sve dok ne učini djelo suštinskog kufra. Isto tako, nije svako ko posjeduje ogranak imana mu'min, sve dok ne dođe sa osnovom imana. Postoji razlika između kufra sa određenim članom el, poput riječi Poslanika, ♏: *"Između roba, kufra (arapaski el-kufri) i širka je ostavljanje namaza"*, i između kufra koji je neodređen i dolazi u potvrdnom obliku." Završen citat.

Učenjaci usula kada govore o riječima kufra, posebno onih koji dolaze sa određenim članom, spominju pravilo čije je značenje: "Riječi Zakonodavca se shvataju u njihovoj suštini", tj. smatraju se velikim kufrom. To su uzeli kao osnovu, sve dok ne dođe dokaz koji ukazuje da se radi o malom kufru.

Šejh Abdul-Latif ibn Abdur-Rahman ibn Hasen Alu-šejh kaže: "Termin zulm, fusuk, širk i njima slični tremini koji se spominju u Kur’anu i Sunnetu, njima se može ciljati njihovo suštinsko značenje a može se i ciljati značenje suštine. Prva stvar je osnova kod usulijjina. A druga stvar se ne uzima u obzir osim sa dokazom tekstualnim ili smisaonim, a to spoznajemo na osnovu Poslanikova pojašnjenja i tefsira sunneta. A Uzvišeni kaže:

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ إِلاَّ بِلِسَانِ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ

"Mi nismo poslali ni jednog Poslanika koji nije govorio jezikom svoga naroda, da bi mu objasnio" (Ibrahim, 4)." Završen citat, "Er-resailul mufide" 21-22 str.

Na ovu osnovu, koju smo spomenuli, ukazuje i potvrđuje je shvatanje ashaba, radijellahu anhum. Naime, ashabi, kada su čuli da je Allahov Poslanik ♏, opisao žene kao one koje čine kufr, pomislili su da se radi o velikom kufru, zato su i pitali: "Nevjeruju u Allaha?"

Ovo ukazuje da je to kod njih bila osnova kada se radi o kufru. Međutim, s obzirom da se radilo o tekstu dvosmislena značenja nisu donijeli kategorički sud već su provjerili svoje shvatanje tog teksta i pitali onoga ko im to može pojasniti. Takav je slučaj i sa ostalim tekstovima dvosmislena značenja.

U hadisu postoji još jedna fajda koja se može uzeti u obzir kao primjer dvosmislenih značenja. Naime, Poslanik, ♏, u hadisu Ebu-Seida kaže: *"Zaista sam vidio da ste vi većina stanovnika Vatre."* Sama prijetnja Vatrom za činjenje određenog grijeha nije dovoljna da presudimo počiniocu takvog djela velikim kufrom, koji izvodi iz vjere, zato što imamo vjerodostojnih dokaza koji ukazuju da će među mu’minima griješnicima biti onih koji će ući u Vatru a zatim će njihov kraj biti poput kraja svakog muvehhida. Iz Vatre može izaći sebebom šefa'ata šefadžije čiji se šefa'at prima i kojim je Uzvišeni zadovoljan. A može izaći i Allahovom dobrotom i milošću, bez zauzimanja ijednog stvorenja, kako nas o tome obavještava Poslanik, ♏, u hadisima u kojim stoji da će Uzvišeni reći: *"Idite, pa kome u njegovom srcu nađete iman težine dinara izvadite ga iz Vatre." Potom kaže: "Idite, pa kome u njegovom srcu nađete koliko trun imana izvadite ga iz Vatre." Da bi na kraju Poslanik, ♏, rekao: "Zauzeli su se vjerovjesnici, meleki i vjernici, pa će Silni reći: Ostao je Moj šefa'at, pa će šakom izvaditi ljude koji su postali ugalj. Zatim će biti bačeni u vodu džennetskih rijeka koja se zove voda života..."* Hadis broj 7439

Sličan ovom je i drugi hadis, kojeg također biljež Buharija, od Abdullaha ibn Amra da je rekao: "Među poslugom Poslanika, ♏, (tj. vodio je računa o stvarima i ratnoj opremi prilikom džihada op.prev.), je bio čovjek po imenu Kerkere. Kada je preslio Poslanik, ♏, je rekao: *"On je u Vatri."* Pogledali su i kod njega našli pregrtač kojeg je ukrao od ratnog plijena."

Isto tako drugi hadis kojeg Buharija bilježi od Ebu-Hurejre da Poslanik, ♏, kaže: *"Ko sebe uguši na ovom dunjaluku, u Vatri će, isto tako, gušiti svoju dušu. Ko se ubode, ubadaće sebe u Vatri. A ko skoči (pa se ubije) skakaće u Vatru."*

Šejhul-islam kaže: "Poslanik, ♏, je naredio da se klanja dženaza onome ko je ukrao od ratnog plijena i osobi koja je sebe ubila. Kada bi takvi bili kafiri i munafici ne bi bilo dozvoljeno klanjati im dženazu." "Medžmu’atul fetava" 10/358-359.

Isto tako i predaja koju bilježi Ebu-Davud od Aiše, radijallahu anha, da je Allahov Poslanik, ♏, rekao: *"Ljudi će odmicati od prvog safa pa će ih Allah odmaći u Vatru."*

Ovakvih primjera je puno...

U tekstove dvosmislena značenja spadaju isto tako riječi: *"Neka sebi pripremi mjesto u Džehennemu"*, pa čak i prijetnja "u njoj će vječito boraviti." Isčitavanjem šerijatskih tekstova vidi se da je čak i ta riječ dvosmislena značenja. Ukoliko pak dođe nakon riječi ebeden (zauvjek) onda neki kažu da ona ne dolazi osim kada je u pitanju veliki kufr. To spominje Šejhul-islam u "Fetvama" 7/42,51. ali i pored toga to ne tvrdi izričito već na dva mjesta kaže: "Neki kažu..."

Isto tako u dvosmislene tekstove spadaju forme: "Allah ih neće pogledati", "sa njima neće razgovarati " i "njih čeka bolna ili velika kazna." Sve spomenute forme mogu biti dvosmislena značenja i ne ukazuju kategorički na kufr. Dokaz tome je da se ove forme spominju kada je riječ o grijesima, mimo širka, za koje kategorički znamo da nisu kufr, uz to šerijatski tekstovi ukazuju da nisu djela velikog kufra.

Kaže Šejhul-islam: "Što se tiče velike kazne ona se spominje kao prijetnja u riječima Uzvišenog:

لَّوْلاَ كِتَابٌ مِّنَ اللّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَا أَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

"Da nije ranije Allahove odredbe, snašla bi vas patnja velika zbog onoga što ste uzeli." (El-Enfal, 68). "Es-Sarimul meslul" 52. stranica.

Međutim, nije isti slučaj sa izrazom "sramna patnja", kako to Šejhul-islam spominje na istom mjestu u prethodnom izvoru, pa kaže: "Sramna patnja se ne spominje u Kur’anu osim kada su u pitanju njevjernici, kao što kaže Uzvišeni:

وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا

"A nevjernicima smo pripremili sramnu patnju " (En-Nisa', 37),

i kaže:

فَبَآؤُواْ بِغَضَبٍ عَلَى غَضَبٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ

"pa su na sebe gnjev za gnjevom navukli! A nevjernicima pripada patnja sramna!" (El-Bekare, 90)."

Zatim na 53. stranici kaže: "A Uzvišeni kaže:

الْعَذَابُ وَمَن يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن مُّكْرِمٍ

"A koga Allah ponizi, niko ga ne može poštovanim učiniti" (El-Hadždž, 18).

Poniženje, omalovažavanje i sramota su dodatna stvar pored bolne kazne, jer može se kazniti plemeniti čovjek bez da bude ponižen." Završen citat.

Zbog toga Šejhul-islam kao prioritetnije mišljenje smatra da se riječi Uzvišenog:

وَمَن يَعْصِ اللّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُّهِينٌ

"A onoga ko bude nepokoran Allahu i Poslaniku Njegovom, te preko granica Njegovih bude prelazio, On će uvesti u Vatru u kojoj će vječno ostati; njemu pripada kazna sramna!"(En-Nisa', 14), odnose na onoga ko je zanijekao farzove i omalovažava ih. Pogledaj "Es-Sarimul meslul" 52. stranica.

Ne vođenje računa o stvarima koje smo spomenuli, bez vraćanja tekstova prijetnja na

druge tekstove koji ih pojašnjavaju, vodi ka pretjerivanju i griješenju u tekfiru. To sam vidio kod pojedinih ljudi koji su Allahove riječi:

وَمَن يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا

"A onoga ko je Allahu i Poslaniku Njegovu nepokoran sigurno čeka vatra džehennemska; u njoj će vječno i zauvjek ostati." (El-Džin, 23),

shvatili općenito. Pomenuti ajet nisu ograničili Allahovim riječima:

إِنَّ اللّهَ لاَ يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاء

"Allah neće oprostiti da mu se širk čini, a oprostiće druge grijehe mimo toga onome kome on bude htio." (En-Nisa', 48).

Na osnovu toga protekfirili su zbog grijeha i nepokornosti, ne praveći razlike između kufra i širka s jedne i stvari od grijeha i nepokornosti, koje nisu kufr, s druge strane. To je još davno bila metoda haridžija.

Od formi koje, isto tako, mogu biti dvosmislena značenja jeste prijetnja prokletstvom na jeziku Allahova Poslanika, ♏, radi činjenja određenog djela. Poput hadisa kojeg bilježi imam Ahmed 1/316, 2/97, i Ebu-Davud 3674, da je Allahov Poslanik, ♏, "prokleo alkohol, onoga ko ga cijedi i za kojeg se cijedi, ko ga pije, ko ga toči, ko ga nosi i onoga kome se nosi, ko ga prodaje i za koga se prodaje i onoga koji jede njegovu zaradu. "

Prokletstvo znači: udaljivanje i protjerivanje od milosti.

Ako zasebno uzmemo pomenutu prijetnju u hadisu, bez drugih tekstova koji je pojašnjavaju, to bi predstavljalo slijeđenje manje jasnih stvari, što predstavlja djelo onih čija su srca pokvarena. Međutim, ukoliko se vratimo drugim tekstovima, (vidjećemo op. lekt.), da je šerijatska kazna onome ko pije alkohol bičevanje a ne ubistvo, kao što je to u slučaju sa murtedom. Ta činjenica ukazuje da onaj ko pije alkohol nije kafir, i da samo spominjanje prokletstva u šerijatskom tekstu u vidu dove nije dovoljno da počiniocu takvog djela – za koje se veže prokletstvo – presudimo kufrom.

Na ovo ukazuje, isto tako, i predaja koju bilježi Buharija u knjizi o kaznama, pod poglavljem: "Ono što se prenosi od kerahijeta proklinjanja osobe koja pije alkohol, te da takav time ne izlazi iz vjere". Omer ibn Hattab, ⌺, kaže da je za vrijeme Poslanika, ♏, postojao čovjek po imenu Abdullah. Ovaj čovjek je zasmijavao Allahova Poslanika, ♏, a Poslanik ga je nekoliko puta bičevao zbog alkohola. Jednoga dana doveden je pred Poslanika, pa je Poslanik naredio da se bičuje. Neko od ljudi tada reče: "Allah ga prokleo, kako često pije alkohol!?" Poslanik, ♏, reče: *"Nemoj ga proklinjati, tako mi Allaha ja ne znam osim da voli Allaha i Njegova Poslanika."*

Nakon toga Buharija je spomenuo drugu predaju od Ebu-Hurejre da je rekao: "Allahovom Poslaniku, ♏, je doveden pijanica. Poslanik je naredio da se izudara. Neko od nas ga je udarao rukom, neko papučom a neko haljinom. Kada se udaljio neko od ljudi reče: "Šta mu je Allah ga ponizio!?" Poslanik, ♏, tada reče: *"Nemojte šejtanu pomagati protiv vašeg brata."*

Riječi Poslanika, ♏, *"Nemojte šejtanu pomagati protiv vašeg brata"*, su jasan dokaz da proklinjanje, osobe koja pije alkohol, od strane Allahovog Poslanika ne znači da je time učinio kufr. Pijenje alkohola ga nije izbacilo iz okrilja imanskog bratstva.

A riječi Poslanika,, ♏, *"Nemojte ga proklinjati"*, su dokaz da općenito proklinjanje ne povlači nužno za sobom i pojedinačno proklinjanje.

Šejhul-islam Ibn-Tejmijje, rahimehullah, kaže: Poslanik, ♏, je zabranio da se taj čovjek prokljinje - pored njegova ustrajavanja u pijenju alkohola - zbog toga što voli Allaha i Njegova Poslanika, pored činjenice da je Poslanik, ♏, prokleo deset osoba po pitanju alkohola..." Šejhul-islam je nakon toga spomenuo hadis a potom kaže: "Međutim, općenito proklinjanje ne iziskuje nužno i pojedinačno proklinjanje takve osobe koja posjeduje stvar koja je prepreka svojstvu prokletstva. Isti je slučaj i sa uopćenitim tekfirom i općenitom prijetnjom. Iz tog razloga općenita prijetnja u Allahovoj Knjizi i sunnetu Njegova Poslanika je uslovljena ispunjavanjem uvjeta i nestankom prepreka. Tako, na primjer, prijetnja neće - po konsenzusu muslimana - obuhvatiti osobu koja se pokajala od grijeha, niti osobu koja ima dobrih djela koja brišu loša, niti onoga za koga se zauzme šefadžija ili mu bude oprošteno..." "Medžmu’atul fetava" 10/191.

Rezime bi bio: Prokletstvo u obliku dove, od strane Allahova Poslanika, ♏, nije dovoljno samo po sebi za donošenje suda o tekfiru. Primjer tome su riječi Poslanika, ♏: *"Allah prokleo kradljivca...", "Allah prokleo onoga ko mijenja granice zemlje...", "Allah prokleo onoga ko jede kamatu…", "Allah prokleo ženu koja spaja kosu i kojoj se spaja, koja se tetovira i kojoj se tetovira.. "* i ostali tekstovi slični ovim.

Međutim, ukoliko prokletstvo dođe u vidu habera (obavijesti), i obuhvata prokletstvo dunjaluka i ahireta onda se to prokletstvo ne odnosi osim na kafira. Ovo spominje Šejhul-islam u "Es-Sarimul meslul" 41-43 str. kada govori o riječima Uzvišenog:

إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُّهِينًا

"One koji Allaha i Poslanika Njegova budu vrijeđali Allah će ih i na ovom i na onom svijetu prokleti i sramnu im patnju pripremiti" (El-Ahzab, 57).

U dvosmislene forme spada, isto tako, forma u kojoj se negira iman. Poput riječi Allahova Poslanika, ♏: *"Vjernik dok čini zinaluk nije vjernik, vjernik dok pije alkohol nije vjernik i vjernik dok krade nije vjernik..."* Hadis bilježi Buharija i Muslim od Ebu-Hurejre, ⍓.

Prethodno smo spomenuli da je Poslanik,♏, nazvao osobu koja je pila alkohol, *"vašim bratom"*.

"Potvrđeno je da su neki ljudi za vrijeme Allahova Poslanika, ♏, pili alkohol, ukrali i učinili zinaluk, pored toga Poslanik ni jednom od njih nije presudio kufrom, niti je prekinuo prijateljevanje između tih osoba i muslimana, već je bičevao prvog, odsjekao ruku drugom a bičevao trećeg. Uz to Poslanik je molio za njihov oprost i govorio: *"Nemojte šejtanu pomagati protiv vašeg brata."* "Medžmu’atul fetava" 7/409, izdavačka kuća Ibn-Hazm.

Zatim, isto tako, primjer dvosmislenih formi u kojima se negira iman jeste hadis: *"Niko od vas neće vjerovati sve dok ne bude volio svome bratu ono što voli samom sebi."* Muttefekun alejhi.

- Zatim hadis: *"Nećete ući u Džennet sve dok ne budete vjerovali a nećete vjerovati sve dok se ne budete međusobno voljeli."* Bilježi ga Muslim.

- Zatim hadis: *"Nije vjernik onaj od čijeg zla nije siguran njegov komšija."* Bilježi ga Hakim 4/165 od Enesa merfuan.

- Zatim hadis: *"Tako mi Allaha neće vjerovati..., onaj od čijeg zla nije siguran njegov komšija."* Bilježi ga Buharija i Muslim.

- Zatim hadis: *"Niko od vas neće vjerovati sve dok mu ja ne budem draži od njegova*

roditelja, djeteta i svih ljudi." Bilježi ga Buharija.

I još puno drugih hadisa...

Gore spomenute forme su dvosmislena značenja i nije dozvoljeno tvrditi da se pomenuta negacija odnosi na negaciju osnove imana, i na osnovu toga protekfiriti svakog ko potpada pod ovu prijetnju.

Video sam brzopletnike i entuzijaziste koji su protekfirili veliki broj griješnika, a kao dokaz su navodili gore spomenute hadise i prijetnju koja se u njima spominje.

Čuo sam kako neki tekfire osobu koja je lijena po pitanju obavljanja namaza u džematu, ili zbog toga što se zauzme dunjalučkim poslom pa mu džemat prođe, pod izgovorom da je tom poslu dao prednost nad ljubavi prema Allahu i Njegovu Poslaniku, ♏, stoga nije vjernik.

Slično tome su rekli i po pitanju onoga ko je nemaran po pitanju džihada i pomaganja Allahove vjere, bojeći se za sebe ili svoje dijete.

Slično tome kažu i po pitanju osobe koja ne da prednost svome bratu u određenim stvarima. Kažu: Takav ne želi svom bratu ono što želi samom sebi, stoga, takav nije vjernik, jer u hadisu stoji: *"Niko od vas neće vjerovati sve dok ne bude volio svome bratu ono što voli samom sebi."*

Takav postupak nije ispravan, jer, kao što si i sam vidio, ova forma može biti dvosmislena značenja i nije dovoljno da samo na osnovu nje donesemo sud o tekfiru.

Poslanik, ♏, se prema ljudima koji su radili mnogo veće grijehe od ovih, ophodio kao sa muslimanima. Nije ih tekfirio niti nad njima sprovodio kaznu riddeta. Stoga, neophodno je ove takstove shvatiti shodno drugim tekstovima koji ih pojašnjavaju. A osnova ehli-sunneta u ovome su riječi Uzvišenog:

إِنَّ اللّهَ لاَ يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاء

"Allah neće oprostiti da mu se širk čini, a oprostiće druge grijehe mimo toga onome kome on bude htio." (En-Nisa', 48).

Suprotno ovome, što smo spomenuli, nije ispravno reći da se negacija u prethodnim hadisima, koja dolazi u ovoj formi, odnosi na negaciju potpuna imana, (imanul kamil ili imanul mustehabb), kako to neki spominju u pojednim knjigama koje sam čitao. Osim ako pod tim ne podrazumijevaju negaciju potpunosti koja spada u vadžib, koju čovjek ukoliko ostavi biva grješan i sebe izlaže kazni. To zbog toga što ne ostvarivanjem potpunog imana čovjek ne zazalužuje ukor, a forma u kojoj dolazi negacija imana potpada pod prijetnju, a prijetnja, kao što kaže Šejhul-islam u svojoj knjizi "El-Iman" ne biva osim po pitanju ostavljanja djela koje je vadžib, ostavljanja osnove imana ili imana koji je vadžib.

Na osnovu toga pomenuta forma u kojoj se negira iman je dvosmislena. Može podrazumijevati negaciju osnove imana čijim nestajanjem čovjek biva kafir, a može podrazumijevati negaciju imana koji je vadžib a čijim nestajanjem čovjek biva fasik a ne kafir. Preciziranje jednog od ova dva značenja, koje Zakonodavac cilja biva izlaganjem ovih tekstova, na druge šerijatske tekstove koji ih pojašnjavaju.

U dvosmislene forme spada isto tako forma "nije od nas."

Primjer tome su sledeći hadisi:

- *"Nije od nas onaj ko nije samilostan prema mlađim i ne poštuje starijeg."* Bilježi ga

Buharija u "Edebul Mufred" 358.

- *"Nije od nas onaj ko nas vara niti onaj ko na nas podigne oružje."* Bilježi ga Muslim.

- *"Ko se pouči streljaštvu, zatim ga ostavi, nije od nas."* Bilježi ga Muslim od Ukbe ibn Amira, merfuan. Da se ovdje ne radi o velikom kufru koji izvosi iz vjere, pojašnjava drugi rivajet istog hadisa u kojem stoji: *"takav čini grijeh."*

Ovi i njima slični hadisi sadrže formu koja je dvosmislena, zato nije dozvoljeno donijeti sud tekfira samo na osnovu pomenute forme. Ali, kako kaže Šejhul-islam, ova forma potpada pod prijetnju i ukazuje na manjkavost vadžib imana. Kaže rahimehullah: "Negiranje imana od strane Uzvišenog, određenoj osobi, ne biva osim zbog manjkavosti stvari koja je osoba bila obavezna učiniti po pitanju imana. Takva osoba biva izložena prijetnji a nije od onih koji zaslužuju općenito obećanje, (za ulazak u Džennet, op.prev.). Isti je slučaj sa hadisom *"nije od nas onaj ko nas vara niti onaj ko na nas podigne oružje."* Sve to potpada pod ovo poglavlje i ne dolazi osim po pitanju onoga ko ostavi ono što je Allah obavezao ili učini ono što su Allah i Njegov Poslanik zabranili. Takva osoba je ostavila iman koji mu je obavezan, (tj. imanul vadžib), i zbog toga mu se negira ime imana i nije od mu'mimina koji zaslužuju obećanje i koji su sačuvani prijetnje." "Medžmu'atul fetava" 7/30, 31.

Zbog toga selefi nisu voljeli govor o te'vilu tekstova prijetnje, bojeći se da to ne dovede do omalovažavanja grijeha za čije činjenje se prijetnja veže. Međutim, bili su primorani da to učine – kao što smo to ovdje i mi učinili – da bi pojasnili pravac sljedbenika istine i odgovorili na šubhe fanatika. U suprotnom, ako za to ne postoji razlog, osnova je onda ostaviti prijetnju u njenoj vanjštini, onako kako je Zakonodavac spomenuo, jer to ima jačeg uticaja prilikom ukora. Zato imam Nevevi prenosi u komentaru Muslimove zbirke da je Sufjan ibn Ujejne prezirao govor onih ljudi koji su tumačili riječi Poslanika, ♏, *"nije od nas"* riječima: Nije na našoj uputi, i govorio: "Ružan li je ovo govor", tj. treba se suzdržati od takvog tumačenja da bi pomenuta prijetnja imala većeg uticaja prilikom prijekora. Pogledaj "Kitabul Iman" 2/92.

U dvosmislene forme spada isto tako forma prijetnje "Allah mu je zabranio Džennet ", ili "neće ući u Džennet", ili "neće osjetiti miris Dženneta."

Primjer tome su sledeći hadisi:

- *"U Džennet neće ući onaj ko kida rodbinske veze."* Bilježi ga Buharija i Muslim.

- *"U Džennet neće ući osoba čijeg zla nije siguran njegov komšija."* Bilježi ga Muslim. Ovaj hadis pojašnjava drugi hadis kojeg bilježi Ebu-Davud od Ebu-Hurejre ⌂, u priči o čovjeku koji je došao Allahovom Poslaniku, ♏, žaleći se na svog komšiju. Poslanik mu je naredio da sabura a nije protekfirio njegovog komšiju. Zatim mu je Poslanik, ♏, naredio da svoje stvari iznese na put pa je to i učinio. Kada su ga ljudi upitali o sebebu radi kojeg je iznio svoje stvari obavijestio ih je o ezijetu kojeg mu komšija čini. Ljudi su tada počeli proklinjati njegovog komšiju. U hadisu ne stoji da je Poslanik, ♏, postupio sa takvim komšijom kao sa murtedom.

Zato, imam Nevevi, u komentaru Muslimove zbirke u poglavlju imana, kaže: "O značenju riječi *"neće ući u Džennet"* i njima sličnim, ima dva odgovora: Prvi: da se to odnosi na onoga ko ohalali činjenje ezijeta pored toga što zna da je to zabranjeno. Takav je kafir i u Džennet neće ući nikako. Drugi: to znači neće ući u Džennet onda kada oni uspješni, kada im se njegova vrata otvore, budu ušli u njega, već će zakasniti. Potom će ili biti kažnjen a možda će mu i biti oprošteno. Ova dva tumačenja smo spomenuli iz razloga što je mezheb sljedbenika

istine da onaj ko umre na tevhidu ustrajavajući u činjenju velikih grijeha, slučaj takvog je kod Allaha tebareke ve teala; ako bude htio oprostiće mu i uvesti ga u Džennet, a ako bude htio kazniće ga pa potom uvesti u Džennet. A Allah najbolje zna." "Šerhu sahihil Muslim" 2/15-16.

Šejhul-islam, isto tako, ima odgovor na pomenuto pitanje iz ove oblasti, kojeg je spomenuo u "Fetvama" 7/413, kada je spomenuo riječi uleme, da se negacija ulaska u Džennet ne odnosi na općenitu negaciju, (tj. da nikada neće ući u Džennet), već se odnosi na ograničenu negaciju po pitanju onih koji će najprije ući u Vatru pa potom u Džennet.

U dvosmislene forme spada isto tako forma "džahilijjet", ili "dzahillijetski običaj", ili "džahilijjetska smrt", o čemu je već bilo riječi.

U dvosmislene forme spada isto tako forma "ja se odričem onoga ko učini to i to ", ili "takav nema zimmeta (zaštite)."

- Poput hadisa: *"Nema zimmeta onome ko boravi sa mušricima u njihovim naseljima."* Bilježi ga Taberani u "Kebiru".

- *"Ko zanoći na krovu kuće bez zaštite (ograde) pa padne i umre, takav nema zimmeta. I ko zaplovi morem kada je ono uzburkano pa umre takav nema zimmeta."* Bilježi ga Ahmed 5/79.

U drugim hadisima se pojašnjava da se pod ovim formama ne misli na kufr koji izvodi iz vjere, već da se pod ovim misli na gubljenje prava na krvarinu. U prvom primjeru u slučaju kada muslimani ubiju takvog zajedno sa mušricima, a u drugom primjeru ukoliko padne sa krova ili se udavi u moru.

U pojašnjenju prvog primjera Ebu-Davud, Tirmizi i Ibn-Madže, prenose od Džerira Ibn Abdullaha da je Allahov Poslanik, ♏, poslao pohod na Has'am. Neki ljudi su potražili utočište činjenjem sedžde ali su bili ubijeni. Kada je to čuo Allahov Poslanik, naredio je da se plati pola krvarine i rekao: "Ja se odričem svakog muslimana koji boravi među mušricima." Upitali su: "Zašto o Allahov Poslaniče?" *"Oni se zajedno ne mogu spojiti,"* odgovorio je Poslanik.

U pojašnjenju drugog primjera Taberani prenosi od Abdullaha ibn Džafera da je Allahov Poslanik, ♏, rekao: *"Ko nas noću napadne nije od nas, i ko zanoći na krovu bez zida pa preseli njegova krv je heder (tj. ne zaslužuje krvarinu)"*

Rezime bi bio: Ne pravljenje razlike između ovih formi, i smatranje da se one odnose na veliki kufr koji izvodi iz vjere, bez izlaganja takvih formi na tekstove koji ih pojašnjavaju, predstavlja krupnu stvar koju neće učiniti osim osoba koja ne mari za svoju vjeru. To je, upravo, ista greška koju su učinile haridžije koje su sve forme prijetnje protumačili velikim kufrom, pored toga što veliki dio tih formi nije decidan po pitanju velikog kufra, već postoji drugih dokaza koji ukazuju da se ne radi o njemu. Na osnovu toga su protekfirili ljude, ohalalili njihovu krv i izbacili ih iz okrilja islama zbog stvari koje nisu kufr. Time su izašli iz okrilja ehli-sunneta vel džema'ata.

Onaj ko želi istinu treba biti oprezan po pitanju svoje vjere i ne tekfiriti samo na osnovu formi dvosmislena značenja, već treba promotriti šerijatske dokaze, njegove osnove i ciljeve, ukoliko želi spoznati cilj Zakonodavca, tebareke ve teala, tim tekstovima.

Ako u tome uskrati i bude nemaran, i šerijatskim tekstovima pristupa šupljim hamasom (entuzijazmom) i brzopletošću, propao je i upropastio, a posljedice toga će se vratiti na njegovu vjeru.

OSMA GREŠKA

Tekfir na osnovu dvosmislenih riječi ili djela bez vođenja računa o cilju onoga ko ih je izgovorio ili uradio

U proširene greške u tekfiru spada i tekfir na osnovu dvosmislenih riječi ili djela bez vođenja računa o cilju onoga koji ih je izgovorio ili uradio. Ovo je poznato kao tekfir bil muhtemelat tj. tekfir na osnovu dvosmislenih riječi ili djela. Pod time ciljamo da riječi čovjeka ili njegova djela mogu biti kufr ali ne ukazuju direktno na njega.

Šejhul-islam u svojoj knjizi "Es-Sarimul meslul" 517. str. kaže: " Nije dozvoljeno tekfiriti na osnovu dvosmislene stvari."

Djelo mukellefa (obveznika) ne biva sebebom tekfira osim pod dva uslova:

- Prvi uslov se veže za šerijatski dokaz koji se prilikom tekfira koristi kao dokaz, a to je da kategorički ukazuje da je počinjeno djelo ili govor kufr. O ovome smo govorili u prethodnom poglavlju.

- Drugi uslov se veže za djelo ili riječi samog mukellefa, a to je, da riječi ili djelo kojeg je učinio, jasno ukazuju na kufr. Tj. u njima ne smije biti nikakve dvosmislenosti po pitanju kufra koji se spominje u šerijatskom tekstu kojeg uzimamo kao dokaz prilikom tekfira.

Zbog toga ulema usula definiše sebeb kao: "Precizirano vanjsko svojstvo za koje je Zakonodavac vezao donošenje određenog šerijatskog propisa."

Što se tiče riječi i djela koja su dvosmislena i koja mogu biti kufr a možda i ne, nije dozvoljeno požurivati za tekfirom jer ne ukazuju na precizno vanjsko svojstvo. Da bi se smatrala preciznim svojstvom neophodno je pogledati u stvari koje preciziraju njihovo značenje. To je ono što se naziva uzimanje u obzir stvari koje nam pomažu u odabiranju prioritenijeg mišljenja, a u to spada:

- Razjašnjavanje cilja onoga ko je dotične riječi izgovorio, ili počinio dotično djelo.

- Uzimanje u obzir dokaze stanja koji prate riječi ili djelo.

- Poznavanje običaja onoga ko je te riječi izgovorio, ili poznavanje običaja njegova plemena ili stanovnika mjesta u kojem živi.

Što se tiče razjašnjavanja cilja on biva postavljanjem pitanja o njegovom cilju tim riječima ili djelom. Primjer: Ukoliko bi čovjek opsovao Muhammeda. Spoljašnjost ovih riječi je kufr, međutim, postoji mogućnost da je osoba koja je to izgovorila ciljala drugu osobu a ne Poslanika, ♏. Posebno kada se radi o čovjeku koji nije poznat po zindikluku ili omalovažavanju vjere. Stoga, prije donošenja suda o tekfiru, biće upitan o svom cilju. Isti je slučaj ukoliko čovjek izgovori riječi koje nisu jasna psovka. Mora se ispitati njegov cilj prije donošenja suda. Zbog toga Ibn-Munzir prenosi konsenzus da je obaveza ubiti onoga ko jasno opsuje Poslanika, ♏.

Ebu-Bekr el-Farisi, jedan od šafijskih učenjaka, prenosi u svojoj knjizi "El-Idžma’", koncezus fekiha o kufru onoga ko opsuje(uvrijedi) Poslanika, ♏, jasnom potvorom.

Što se pak tiče riječi koje nisu jasne već dvosmislene one nisu predmet slaganja niti konsenzusa učenjaka, niti je ulema na osnovu njih obavezala tekfir ili ubistvo osim nakon provjere i razjašnjenja od strane onoga koji je te riječi izgovorio.

Šafija, rahimehullah, kaže: "U situaciji kada govor može podrazumijevati stvar mimo svoje spoljašnjosti uzeće se u obzir ono što čovjek, koji te riječi izgovori, tvrdi da je njegov cilj." "Umm" 7/297, pogledaj, isto tako, "Ilamu el muvekki’in" 3/115.

Ibn-Hadžer u poglavlju o traženju pokajanja od murteda, prenosi gore spomenute riječi Ibn-Munzira i Ebu-Bekra. Buharija je spomenuo hadise koji govore o načinu na koji su jevreji pozdravljali Allahova Poslanika, ♏, riječima es-samu alejke (neka je na tebe smrt). Poglavlje je naslovio: "Kada zimmij indirektno kudi(vrijeđa) Poslanika, ♏, ne izgovarajući jasno es-selamu alejkum."

Ulema kao razlog ne ubijanja jevreja koji je na taj način poselamio Poslanika, ♏, navodi činjenicu da nije jasno izgovorio riječi kuđenja, već je izgovorio na način u kome je moguća i jedna i druga varijanta (tj. postoji mogućnost da je rekao essamu alejke a postoji mogućnost da je rekao esselamu alejke, op.prev). Poslanik, ♏, nije kažnjavao osim na osnovu jasnih stvari oko kojih se ljudi ne razilaze, tako da kada kazni takvog čovjeka niko ne može prigovoriti niti se razići. Iz tog razloga Poslanik ❒, je na pozdrav uzvratio samo riječima ve alejkum – i na vas.

Pored ovoga ulema spominje i druge razloge. Detaljnije o tome pogledaj knjigu "Eš-Šifa" od Kadi Ijada 2/224-230, poglavlje: "A ako kažeš: Zašto Poslanik, ♏, nije ubio jevreja koji mu je rekao es-samu alejkum."

Pogledaj isto tako "Es-Sarimul maslul" i "Fethul Bari" u poglavlju o traženju pokajanja od murteda.

Drugi primjer: Kada bi čovjek dovio pored groba, a ne čujemo njegov glas, pitaćemo ga o njegovoj dovi. Ako kaže: "Molim Allaha da oprosti ovom umrlom." Onda je on muhsin, ukoliko je osoba za koju moli musliman, a griješi ukoliko je umrla osoba mušrik. Ukoliko zna da je Allah zabranio traženje oprosta za mušrike ali on to čini onda je on griješnik. Tekfir takvog je sasvim druga stvar.

Ukoliko kaže: "Dovim Allahu kod gorba ovog dobrog čovjeka nadajući se da će mi se dova ukabuliti." Onda je njegovo djelo bidat koji ne izvodi iz vjere. Zabranićemo pomenutom da čini takvo djelo zbog toga što vodi kufru.

Ukoliko kaže: "Molim vlasnika ovog groba da ispuni moje podrebe." Onda je to djelo kufra...

Razjašnjavanjem cilja postaje nam jasno šta osoba želi određenim djelom i precizira se sebeb tekfira.

Nevevi, rahimehullah, prenosi od Sajmerija i Hatiba da kažu: "Ako muftija bude upitan o osobi koja kaže to i to, što može podrazumijevati više stvari od kojih neke možda nisu kufr, muftija treba reći: treba se upitati onaj ko je to rekao šta je time ciljao. Ako je ciljao to i to odgovor je to i to, a ako je ciljao to i to onda je odgovor to i to..." "Medžmu’" od Nevevija 1/49.

Šejhul-islam kada je bio upitan o čovjeku koji proklinje vjeru jevreja i kudi Tevrat, kaže:

"Niko ne smije da kudi Tevrat. Onaj ko općenito kudi Tevrat, od njega se traži da se pokaje, pa ako se ne pokaje ubija se. Ukoliko takva osoba zna da je Tevrat objavljen od Allaha i da je obaveza vjerovati u njega onda se ubija kuđenjem Tevrata, bez da se od njega i traži pokajanje, po jačem mišljenju uleme. Što se pak tiče proklinjanja vjere jevreja na kojoj su oni danas u tome nema ništa lošeg. Oni su prokleti, i oni i njihova vjera. Isti je slučaj i sa kuđenjem Tevrata koji je u njihovim rukama, ukoliko je jasno da osoba cilja knjigu koju su izvitoperili. Kao da na primjer kaže: Primjerci ovog tevrata su izmijenjani, nije dozvoljeno raditi po njima, a onaj ko danas radi po tom izmijenjenom i derogiranom šerijatu takav je kafir, u takvom govoru i njemu sličnom nema nikave štete onom ko ga izgovori. A Allah najbolje zna." "Medžmu'atul fetava" 35/121.

Što se tiče situacije u kojoj je govor ili djelo jasan i ne može podrazumijevati osim kufr, tada se ne gleda u nijjet i cilj njegova počinioca. Kada bi to uzeli u obzir vjera bi bila izložena poigravanju heretika.

Zbog toga Kadi Ijad prenosi u svojoj knjizi "Eš-Šifa" 2/217 od Hubejba ibn Rebia – jednog od malikijskih učenjaka - da se pravdanje te'vilom u riječima koje su jasne (precizne) ne prima. Ove riječi kao dokaz prenosi i Šejhul-islam u "Es-Sarimul maslul" 527 stranica.

Prije nego li je prenio riječi Hubejba, Kadi Ijad je spomenuo primjer za jasan kufr. Tako prenosi od Ahmeda ibn Ebi-Sulejmana, prijatelja Sahnuna, da je rekao o čovjeku kojem je rečeno: "Ne tako mi hakka Allahova Poslanika." Pa kaže: "Da bogda Allah uradio sa Poslanikom to i to" - spomenuvši ružan govor. Pa mu je rečeno: "Šta si to rekao o Allahov neprijatelju?" Pa je rekao još žešći govor od prvog, a zatim dodao: "Pod Poslanikom sam ciljao na akreba." Kaže Ibn Ebi-Sulejman osobi koja mu je postavila ovo pitanje: "Posvjedoči protiv njega a ja sam tvoj saučesnik." Cilja njegovo ubistvo i nagradu zbog toga" "Eš-Šifa" 2/217.

Rezime bi bio: Neophodno je razjasniti cilj počinioca određenog djela kada se radi o dvosmislenoj stvari. U suprotnom neće se uzeti u obzir kada se radi o jasnom kufru.

Napomena: Kada smo govorili o preprekama tekfira spomenuli smo da se u obzir uzima namjera koju osoba cilja i želi. To je ono što utiče na propis tekfira tj. preciziranje vrste cilja u dvosmislenom govoru ili djelu. Ne uzima se u obzir to što neki uslovljavaju da osoba cilja da učini kufr i izađe iz vjere.

U primjeru osobe koja je opsovala Muhammeda, morali smo razjasniti da li je cilj psovača bio Poslanik, ♏, a ne neko drugi.

U drugom primjeru kojeg smo naveli, morali smo razjasniti da li je cilj osobe da moli umrlog u odstranjivanju njegovih poteškoća.

To je taj cilj koji utiče na propis tekfira prilikom dvosmislenih stvari. Tada nije obaveza pitati takvu osobu: je si li ovim ciljao da učiniš kufr? Ili, je si li to ohalalio svojim srcem? Kako to uslovljavaju murdžijsko džehmijski pilići.

Naprotiv, kada bi i rekao: "Ja ovim nisam ciljao kufr", to ne bi uticalo na propis. Jer, propis ne izostaje od svog šerijatskog sebeba, bez obzira da li onaj koji počini sebeb cilja ono što se veže za njega ili ne. I ukoliko postoji sebeb, ispune se uslovi i odstrane prepreke, posljedice se nadovezuju za počinjenim sebebom makar to mukellef nije ciljao. Mukellef ne može razvezivati posljedice koje je Zakonodavac vezao za sebebe.

Zbog toga kaže Šejhul-islam – citat je prethodio – u "Es-Sarimul meslul" 177-178 stranica: "I općenito, ko učini djelo kufra ili izgovori riječi kufra – time je zanevjerovao, pa i ako

nema volju da bude kafir, jer niko ne želi da bude kafir, osim kome to Allah Uzvišeni hoće."

Što se pak tiče uzimanja u obzir dokaza stanja koji prate riječi ili djelo, to je ono na šta smo ukazali kada smo rekli da osoba koja izgovori dvosmislene riječi bude, na primjer, poznata po svom poigravanju sa vjerom, ili se druži sa hereticima, ili je i sam od njih. Ovi i slični dokazi daju prioritet činjenici da je tim riječima ciljao kufr.

Ibn-Redžeb kaže: "Ono na što ukazuje stanje, se razlikuje od onoga na što ukazuju riječi, prihvatanjem tvrdnje koja se slaže sa njim i odbijanjem one koja je njemu oprečna, i na osnovu njega (onoga na što stanje ukazuje, op.prev) se izgrađuju propisi." "El-Kavaid", 352 str.

Primjer tome je predaja koju spominje Kadi Ijad, pa kaže: "Bio sam prisutan kada je našem šejhu kadiji Ebu-Abdullahu ibn Isa'u za vrijeme suđenja doveden čovjek koji je uvrijedio drugog čovjeka čije je ime bilo Muhammed, zatim se okrenuo svom psu i udarivši ga rekao: 'Ustani o Muhammede.' Nakon toga je negirao da je to uopšte i rekao ali je protiv njega posvjedočila skupina ljudi. Kadija je naredio da se zatvori a zatim se raspitao o njegovom stanju i da li se druži sa sumnjivim ljudima. Kada nije našao bilo šta što bi moglo učvrstiti sumnju o njegovom vjerovanju naredio je da se bičuje a zatim ga je oslobodio." "Eš-Šifa" 2/237.

Kadija nije naredio da se ubije zbog toga što je ime njegovog parničara bilo Muhammed. To je jedan dokaz. Pored toga čovjek nije bio poznat po zindikluku niti se družio sa hereticima. Sve ovo ukazuje da je čovjek svojim vrijeđanjem ciljao svoga parničara a ne Poslanika, ♏. To je ono što je spriječilo tekfir te osobe i sačuvalo njegovu krv. Zbog toga se kadija zadovoljio bičevanjem kao opomenu takvom čovjeku, da bi se drugi put sustegao od takvog dvosmislenog vrijeđanja, s jedne strane, i s druge strane da to ne bude povod vrijeđanja Allahova Poslanika, ♏, na taj način što bi se ljudi vadili pomenutim pravdanjem.

Što se, pak, tiče uzimanja običaja (urfa) u obzir, to je zbog toga što, na primjer, određena riječ u običaju jednog plemena može značiti nešto drugo u običaju drugog plemena.

Zbog toga Ibn-Kajjim kaže: "Četrdeset i treća korist: Nije mu dozvoljeno – tj. muftiji – u pogledu vasijjeta, zakletvi, potvrdi i ostalim stvarima koje se vežu za riječi, davati fetvu na osnovu onoga što se on navikao od značenja tih riječi bez poznavanja običaja onih koji te riječi koriste, već treba značenje tih riječi uzeti onako kako to oni ciljaju i u običaju koriste, pa makar bilo oprečno suštinskom značenju tih riječi. Ko tako ne postupi zalutaće a i druge će u zabludu odvesti..." Nakon toga Ibn-Kajjim je naveo nekoliko primjera, pa kaže: "Ovo je jako važno poglavlje u koje muftija koji je neznalica upada i time obmanjuje ljude, laže na Allaha i Njegova Poslanika, mijenja Allahovu vjeru, čini haramom ono što je Allah učinio halalom i obavezuje ono što Allah nije obevezo. Allahul mustean." "Ilamu el muvekki'in" 4/228-229.

Primjer tome u običaju ljudi u ovom vremenu, posebno kada je riječ o ovoj zemlji (tj. Jordanu), jeste riječ Muhammed. Kada ciljaju Poslanika, ♏, izgovaraju jasno na arapskom Muhammed. Međutim, kada ciljaju nekog drugog od ljudi onda na lokalnom jeziku kažu Imhammed. Ovaj običaj koristi kao dokaz prilikom davanja prioriteta u određenoj riječi ili psovci na račun osobe čije je ime Muhammed. Kod ljudi preovladava razgovor i međusobno vrijeđanje lokalnim jezikom, međutim, što se tiče imena Allahovog Poslanika ❒, ne izgovaraju ga osim jasno na arapskom književnom jeziku.

Rezime bi bio: Tekfir na osnovu dvosmislenih stvari jeste posrtaj kojeg neće učiniti onaj ko je škrt na svoju vjeru, osim uz vođenje računa onoga što smo gore spomenuli.

A sada ću navesti primjere fetvi uleme i kadija u ovom poglavlju da bi vidio kako su bili oprezni i nisu žurili u pomenutim pitanjima.

Kaže Kadi Ijad: "Poglavlje: Četvrti način: Da čovjek izgovori riječi ili govor koji nije precizan, uz mogućnost da se odnosi na Poslanika, ♏, i na drugog. Ovdje se pogledi razilaze, razumi zbunjuju i stvar oko koje može doći do razilaženja među mudžtehidima... Neki od njih daju prednost hurmetu (svetosti) Allahova Poslanika, ♏, i zaštite njegove časti pa se usuđuju na sud ubistvom. Dok drugi prednost daju hurmetu krvi i odlaganju kazne kada postoji šubha i dvosmislenost u govoru.

Naši imami se razilaze po pitanju čovjeka kojeg dužnik naljuti i kaže mu: 'Donesi salavat na Allahova Poslanika', pa on kaže: 'Da bogda Allah ne donio salavat na onoga ko na njega donese salavat.' Sahnun je upitan: 'Da li se takav smatra kao onaj ko vrijeđa Allahova Poslanika, i meleke koji donose salavat na njega?' Pa je odgovorio: 'Ne, ako je bio u takvom stanju srdžbe koju si spomenuo, jer on nije ciljao vrijeđanje.' (tj. nije ciljao vrijeđanje Allahova Poslanika tim riječima. Op.prev.)

Ebu-Ishak el-Berki i Asbeg ibn Feredž kažu: 'Neće se ubiti jer time on cilja vrijeđanje ljudi.' Ovaj govor je poput Sahnunova, jer on nije opravdao čovjeka koji u srdžbi uvrijedi Allahova Poslanika, ♏. Ali s obzirom da su gore spomenute riječi čovjeka bile dvosmislene a nije postojao nikakav dokaz koji ukazuje da je on njima ciljao vrijeđanje Allahova Poslanika, ♏, ili vrijeđanje meleka, niti je ovim riječima prethodio neki uvod na osnovu kojeg bi se mogle protumačiti. Naprotiv, stanje ukazuje da je on ciljao nešto drugo. Dokaz tome jesu riječi prvog: 'Donesi salavat na Allahova Poslanika.' On je svojim odgovorom ciljao onoga koji je u tom trenutku doneo salavat na Poslanika. To je rekao iz srdžbe. To je značenje Sahnunova govora i on se poklapa sa razlogom radi kojeg su i njegova dva druga (tj. Ebu-Ishak i Asbeg) sustegli od ubijanja takavog tog čovjeka..."

Nakon toga Kadi Ijad spominje da su drugi mišljenja da se takva osoba treba ubiti. Spominje, isto tako, zastajanje Ebu-Hasana el-Kabisija po tom pitanju i njegove riječi: "Ničemu se ne može dati prednast nad krvlju muslimana, a ono što može podrazumijevati te'vil treba dobro pogledati." To je značenje njegovih riječi. Nakon toga spominje: "Od Ebu-Hasana ibn Ebi-Zejda, rahimehullah, da je rekao o onome ko kaže: 'Allah prokleo arape, Allah prokleo benu Israil, Allah prokleo sinove Adema' - i doda da time ne cilja Poslanike već zalime od ljudi – da se takav treba 'odgojiti' shodno idžtihadu sultana. Istu fetvu je dao i po pitanju onoga ko kaže: 'Allah prokleo onoga ko je zabranio opojna pića', a potom kaže da nije znao ko ih je zabranio. Isto tako je rekao po pitanju onoga ko prokune hadis: *"Neka građanin ne prodaje robu seljaninu"* i onoga ko je došao s njim, da se takav opravdava džehlom i ne poznavanjem sunneta, ali da se treba dobro 'odgojiti'. To zbog toga što prva osoba nije, spoljnje gledano, ciljala vrijeđanje Allaha i Njegova Poslanika, ♏, već ljude koji su zabranili opojna pića. Ova fetva je slična fetvi Sahnuna i njegova dva druga u prethodnoj meseli. Isti slučaj je i sa govorom koji se odvija među bezumnicima, kada jedan drugom kaže: 'O sine hiljadu svinja', ili 'O sine stotinu paščadi' i tome slično od ružna govora. Nema sumnje da pod tolikim brojem njegovih očeva i djedova potpada i skupina vjerovjesnika, zbog toga se takva osoba mora ukoriti, pojasniti joj šta proističe iz njena govora i žestoko 'odgojiti'. Kada bi znali da je time ciljao vrijeđanje nekog od predaka, među vjerovjesnicima, onda bi bio ubijen. Nema sumnje da bi se omča još više suzila kada bi takav rekao čovjeku od Hašimija: Allah prokleo sinove Hašima, pa kaže da je ciljao zalime među njima, ili ako bi čovjeku Poslanikova projekla rekao ružan govor o njegovim precima ili porijeklu, ako bi to rekao - njemu ili njegovom djetetu - znajući da vode porijeklo od

Poslanika, ﷺ, a uz to nemamo dokaza koji ukazuje da cilja vrijđanje predaka Poslanika, ﷺ, a ne samog Poslanika. A vidio sam da je Musa ibn Menas rekao o čovjeku koji kaže: 'Allah te prokleo do Adema alejhisselam', da se takav ubija ukoliko se potvrdi da je to rekao." "Eš-Šifa" 2/234-237.

Šejhul-islam je upitan o onome koji kaže o plemenitom čovjeku od ehlul bejta: "O psu, sine psa", pa mu drugi kaže: "to je plemenit čovjek", pa kaže: "Allah ga prokleo, njega i onoga ko ga je učinio plemenitim". Da li će se takav ubiti ili ne, a njegov neprijatelj je posvjedočio da je to rekao? Kaže Šejhul-islam: "Ne prima se svjedočenje neprijatelja protiv neprijatelja makar i bio pravedan. Pomenuti govor sam po sebi se ne svrstava u vrijeđanje radi kojeg se ubija, već ga treba pitati o njegovim riječima 'i onoga ko ga je učinio plemenitim', pa ukoliko potvrdi, ili na osnovu stanja i riječi uvidimo da je ciljao proklinjanje Allahova Poslanika, ﷺ, obaveza ga je ubiti. Ukoliko se to ne potvrdi ili pak na osnovu stanja čovjeka i njegovih riječi vidimo da je ciljao drugu osobu mimo Poslanika, ﷺ, kao kada bi ciljao: 'Allah prokleo onoga ko veliča ili poštuje takvu osobu' ili 'Allah prokleo onoga ko vjeruje da je plemenit', u takvoj situaciji to neće iziskivati ubistvo po konsenzusu učenjaka. Onaj ko nije zindik za očekivati je da neće ciljati proklinjanje Allahova Poslanika ❒. Za koga se na osnovu njegova stanja sazna da je mu'min a ne zindik, to će biti dokaz da nije ciljao Poslanika, ﷺ. Po konsenzusu uleme neće se ubiti onaj ko vrijeđa plemenite ljude, već će se ubiti onaj ko vrijeđa Poslanike." "Medžmu'atul fetava" 35/120.

I kaže, isto tako: "Ko uvrijedi Hašimijskog oca biće kažnjen tazirom (tj. kaznom koju određuje kadija a koju vidi srazmjernom učinjenom prijestupu op.prev.). Ukoliko uvrijedi njegova oca ili djeda, (tj. oca ili djeda osobe hašimijskog porijekla op.prev) neće se smatrati uvrjedom Poslanika, ﷺ. Jer takva riječ ne ukazuje, spoljno gledano, na vrijeđanje Poslanika, ﷺ, jer, kada se spomene riječ djed onda se to uglavnom odnosi na očevog oca. Stoga, kada čovjek spomene ime djed onda ih ima puno tako da se ne odnosi na nijednog ponaosob. Vrijeđenje Poslanika, ﷺ, je kufr koji za sobom povlači ubistvo, iz tog razloga neće se anulirati iman određene osobe samo na osnovu sumnje. Niti se krv, koja je zaštićena, može prosuti na osnovu sumnje, posebno kada uzmemo u obzir da musliman uglavnom neće ciljati vrijeđanje Poslanika, ﷺ. Uz to, niti njegove riječi a niti stanje ne ukazuje da je to ciljao, i neće se prihvatiti riječi onoga ko bez dokaza kaže da je pomenuta osoba time ciljala vrijeđanje Poslanika, ﷺ. A Allah najbolje zna." "Medžmu'atul fetava" 34/87.

Pogledaj kako je Šejhul-islam u obzir uzeo riječi, stanje, i nužno preciziranje cilja kada se radi o dvosmislenim stvarima. Pogledaj, isto tako, kako je ulema duboka znanja detaljno razjasnila meselu. Zato vodi računa o tome i dobro shvati stvar jer su propisi kufra i imana jako opasne stvari. To su propisi o kojima Šejhul-islam kaže: "koji se prihvataju od Allaha i Njegova Poslanika a ne na osnovu mišljenja i prohtjeva ljudi." "Medžmu'atul fetava" 35/101

I kaže isto tako: "Nije dozvoljeno tekfiriti na osnovu dvosmislene stvari." "Es-Sarimul meslul" 517. stranica.

DEVETA GREŠKA

Nepravljenje razlike između obilježja kufra i njegovih očitih uzroka i između stvari koje vode kufru i znakova koji nisu dovoljni za kategorički sud tekfira

U proširene greške u tekfiru spada, isto tako, i nepravljenje razlike između obilježja kufra i njegovih očitih uzroka i između stvari koje vode kufru i znakova koji nisu dovoljni za kategorički sud tekfira.

Prethodno smo spomenuli da islam ima specifičnosti kojima se odlikuje nad drugim vjerama, onaj ko ispolji neke od tih specifičnosti, osnova kod takve osobe je islam sve dok ne učini neko djelo koje ga izvodi iz vjere.

Znaj, isto tako, da postoje znakovi i dokazi, koji iako sami po sebi nisu dovoljni da osobi kategorički presudimo islamom, zbog toga što u njima zajedno sa muslimanima mogu saučestvovati i nemuslimani, ali ipak one predstavaljaju sebeb opreznosti i nepožurivanja po pitanju tekfira, ohalaljivanja krvi, imetka i ismeta (sačuvanosti, zaštićenosti). To zbog toga što takve stvari predstavljaju pretpostavku da se radi o osobi koja je musliman.

U te znakove spadaju sljedeće stvari.

1. Islamski pozdrav-selam

Islamski pozdrav predstavlja dokaz i znak od znakova pripadnika islama. Međutim, ovaj znak nije kategorički dokaz koji ukazuje na islam određene osobe, jer ga izgovara veliki broj nevjernika, kao što stoji u hadisu kojeg prenosi Enes , a koji je muttefekun alejhi: *"Kada vam ehlul kitabije nazovu selam recite: ve alejkum."*

Iz tog razloga nazivanje selama nije dovoljan znak za kategorički sud islama određene osobe, ali prisustvo ovog znaka povlači za sobom laganost, oprez i nepožurivanje tekfirom ili ohalaljivanjem krvi i imetka.

Kao što Uzvišeni oporučuje:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللّهِ فَتَبَيَّنُواْ وَلاَ تَقُولُواْ لِمَنْ أَلْقَى إِلَيْكُمُ السَّلاَمَ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَعِندَ اللّهِ مَغَانِمُ كَثِيرَةٌ كَذَلِكَ كُنتُم مِّن قَبْلُ فَمَنَّ اللّهُ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُواْ إِنَّ اللّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا

"O vjernici, kada u boj krenete, na Allahovu putu, sve dobro ispitajte, i onome ko vam nazove selam ne recite: "Ti nisi vjernik!" – kako biste se domogli ovozemaljskih dobara; ta, u Allaha su mnoge dobiti! I vi ste prije bili kao oni, pa vam je Allah darovao milost Svoju; zato, uvijek sve dobro ispitajte, a Allahu je, zaista, poznato ono što radite." (En-Nisa', 94).

Allah, , je zabranio vjernicima da žure po pitanju tekfira osobe koja ispolji ovaj znak, i poziva ih da dobro preispitaju njegovo stanje i ne žure u ohalaljivanju njegove krvi i imetka. Borba, put ili pohod je išaret da se prethodno nije desilo u islamskoj zemlji.

Buharija, Tirmizi i drugi, u povodu objave ovog ajeta bilježe predaju od Abdullaha ibn Abbasa da kaže: "Neki čovjek iz plemena Benu Sulejm je prošao pored skupine ashaba Allahova Poslanika, . Čovjek je gonio stoku i poselamio ih a oni su rekli: 'Nije nas poselamio osim da bi se od nas zaštitio.' Ubili su ga i donijeli plijen Allahovom Poslaniku, , pa je objavljen ajet..."

Hafiz Ibn-Hadžer, rahimehullahu teala, kaže: "U ajetu je dokaz da onaj ko ispolji nešto od znakova islama, nije dozvoljeno ohalaliti njegovu krv sve dok se ne preispita njegov slučaj, zbog toga što je selam pozdrav muslimana. U džahilijjetu su imali druge pozdrave zato je selam postao znak (islama)..." Nakon toga kaže: "Iz ovoga što sam spomenuo ne proizilazi sud o islamu takve osobe i smatranje istog kao muslimana ako se ograniči na tome. Naprotiv, mora izgovoriti šehadet shodno detaljnom pojašnjenju o razlici između ehlul kitabija i drugih. A Allah najbolje zna." "Feth", 'Knjiga o tefsiru' 17. poglavlje.

Ono što potvrđuje da ovaj znak i njemu slični nije od specifičnosti islama i nije dovoljan za kategorički sud islamom, jeste predaja koju bilježi Buharija u svojoj knjizi "Edebul Mufred" 1112 i Bejheki u svom "Sunenu" 9/203 od Ukbe ibn Amira el-Džuhenija, da je prošao pored čovjeka čiji je izgled bio izgled muslimana. Čovjek mu je nazvao selam a Ukbe mu uzvratio riječima: "Ve alejkum selam ve rahmetullahi ve berekatuhu." Njegov sluga mu nakon toga reče: "Znaš li kome si vratio selam?" "Zar nisam muslimanu" - upita Ukbe. "Ne, već kršćaninu" - odgovori sluga. Ukbe se vratio nazad sve dok nije stigao čovjeka i rekao mu: "Allahova milost i berićet pripada vjernicima, ali, neka ti Allah podari dug život i puno imetka."

Pogledaj kako je ashab uzvratio selam ovom čovjeku zbog toga što je ispoljio dva znaka islama: selam i izgled, tj. njegov izgled je bio izgled muslimana. Pored toga pomenuti čovjek nije bio musliman. Takav je slučaj sa znakovima koji ne spadaju u specifičnosti islama.

Postupak ashaba nije uopće sporan jer se slučaj desio u islamskoj državi. Dokaz tome jeste to što je kršćanin bio zimija, što se da uvidjeti iz same dove i njena povoda. Osnova u islamskoj zemlji jeste da nazoveš islam onome koga poznaješ i koga ne poznaješ, kao što se spominje u hadisu, zbog toga što se murted u takvoj zemlji ne ostavlja u svom riddetu i što se muslimani razlikuju od drugih.

Kada se neko od njih poistovjeti sa muslimanima onda nastane ova nejasnost, ali u tome nema nikakve štete muslimanu jer on radi shodno šerijatskom tekstu i onome što mu je naređeno.

3. Nadijevanje islamskih imena poput imena Muhammed i tome slično.

Ovo je također znak koji zahtjeva provjeru, laganost i nežurenje po pitanju tekfira, ali, isto tako, sam po sebi nije dovoljan za kategorički sud islama određene osobe. To zbog toga što danas veliki broj kafira i murteda nosi muslimaska imena, posebno nakon nestanka islamske države i uspostavljanja druge koja štiti riddet i ostavlja murtede u stanju riddeta, i ne obavezuje kršćane ničim od onoga što spada u šartove zimija kojima je ranije bilo zabranjeno da nadjevaju muslimanska imena i nadimke (kunje). Međutim, danas su se stvari pobrkale "blagoslovom" kafirskih zakona i njihova vlasnika.

Od pojedinih kršćana, kojima Allah nije dao potomstvo, sam čuo kako se zavjetuje da ukoliko mu Allah podari dijete nazvaće ga Muhammedom i zaista nakon toga tako i postupi.

5. Spoljnji izgled, koji se ogleda u odjeći muslimana ili njihovim kapama ili bradi.

Sve ovo predstavlja dokaze koji nisu dovoljni, jer u nekim od tih stvari saučestvuje veliki broj nevjernika, posebno kada se radi o bradi. Ehlul kitabije danas nemaju posebnu odjeću koju su bili obavezni nositi u islamskoj državi, ali kada se danas nađe brada sa muslimaskom nošnjom i izgledom salihina, (dobrih ljudi), onda itekako postaje jak znak.

Muhammed ibn Hasen eš-Šejbani u "Sejru el kebir" kaže: "Kada muslimani silom uđu u mušričke gradove nema nikakvog problema da ubiju njihove ljude, osim ako vide čovjeka koji

ima muslimasko obilježje ili obilježje muslimaskih zimija. Tada im je vadžib provjeriti njegov slučaj sve dok im se ne razjasni njegovo stanje."

Komentator Es-Serhesi kaže: "To zbog toga što je sud na osnovu spoljnih znakova osnova po pitanju stvari čiju suštinu ne znamo. Uzvišeni kaže: "Na licima su im znaci" (El-Feth, 29), i kaže: "Poznaćeš ih po njihovim znakovima." Greška u ubistvu se ne može nadoknaditi a u odlaganju ubistva takve osobe muslimane neće ništa mimoići. Stoga, trebaju provjeriti njegov slučaj sve dok im se ne razjasni njegovo stanje. Spoljni izgled, pored toga što je dvosmislen, nije na manjem stepenu od obavijesti fasika, zato kada nam je naređeno da preispitamo obavijet fasika, ovdje nam je još preče preispitati slučaj takvog čovjeka." "Šerhu Sejril kebir" 4/1444

10. Naređivanje na dobro odvraćanje od zla, pomaganje unesrećenog i onome kome je učinjena nepravda, naređivanje da se čine dobra djela i lijep ahlak.

Ove stvari ne spadaju u specifičnosti muslimana, naprotiv ima ih kod puno nevjernika kao što je poznato. Od Ummu Seleme, radijellahu anha, se prenosi da je rekla: "Rekla sam Allahovom Poslaniku, ♏: "Hišam je spajao rodbinske veze, častio gosta i oslobađao zarobljenike. Da je zatekao islam i prihvatio ga bi li mu to koristilo?" *"Ne"* – odgovori Poslanik – *"on je to činio radi dunjaluka da bi ga spominjali i hvalili a nikada nije rekao: 'Gospodaru moj, oprosti mi moje grijehe na Sudnjem danu'."*

Muslim i drugi bilježe predaju da je Aiša, radijellahu anha, pitala Allahova Poslanika, ♏, o Ibn-Džud'anu, pa je rekla: "On je u džahilijetu spajao rodbinske veze i hranio miskine, pa hoće li mu to koristiti? *"Ne o Aiša"* – odgovorio je Poslanik – *"On nikada nije rekao: 'Gospodaru moj, oprosti mi moje grijehe na Sudnjem danu'."*

Zatim hadis Hakima ibn Hizama, koji je muttefekun alejhi, u kojem stoji da je on rekao Allahovom Poslaniku, ♏: "Šta je sa djelima koje sam kao ibadet činio u džahilijjetu od sadake, oslobađanja ropstva i spajanja rodbinskih veza. Imam li za njih nagradu? Pa mu je Allahov Poslanik, ♏, rekao: *"Privatio si islam na onome što si činio od hajra."*

Ova stvar je i u praksi poznata. Ima kafira koji vole lijep ahlak i nastoje pomognuti unesrećenom. Organizacija, koje oni nazivaju humanitarnim, kod kafira ima puno. Pored njihovih različitih ciljeva bave se humanitarnim poslovima, udjeljivanjem, liječenjem i dobročinstvom. Zato sve ove stvari nisu dovoljne za kategorički sud islamom, iako su sljedbenici islama najpreči da se okite ovim pohvalnim ahlakom, zbog toga je i ahlak jedan od njegovih znakova.

Rezime bi bio: Ovi znakovi ne dosežu stepen islamskih specifičnosti kojima se muslimani razlikuju od drugih. Međutim, pored toga što nisu dovoljni za kategorički sud islamom, u okrilju savremenog džahilijjeta u kojem su se stvari pomiješale; posebno što laički zakoni odobravaju riddet, štite murtede i ne obavezuju kitabije posebnom odjećom, naprotiv, veliki broj muslimana se poistovjećuje sa kafirima; one sprečavaju čovjeka da žuri u tekfiru i bivaju razlogom preispitivanja i opreza po pitanju ohalajivanja krvi i imetka. Kao što Uzvišeni kaže:

"sve dobro ispitajte, i onome ko vam nazove selam ne recite: "Ti nisi vjernik!"

Ibn Džerir kaže: "'sve dobro ispitajte', Uzvišeni kaže: nemojte žuriti za ubistvom osobe čije vam je stanje sumnjivo tako da ne znate je li njegova suština islam ili kufr. Ne mojte žuriti i ubijati onoga čije vam stanje nije jasno, i nemojte ubijati osim onoga za koga zasigurno znate da

se bori protiv vas, Allaha i Njegova Poslanika."

Nakon svega ovoga možemo reći da ove stvari nisu dovoljne za kategorički sud islamom, ali su pretpostvka islama. Onaj ko ih ispolji je bliži islamu nego li kufru, jer Uzvišeni nam je u takvoj situaciji naredio da ga ne tekfirimo, već nas je pozvao da provjerimo, zbog toga što ti znaci nisu kategorički i ne spadaju u specifičnosti muslimana. Kada bi se svrstavale u specifičnosti islama ne bi nam bilo naređeno da provjeravamo i ispitujemo.

Kada to saznaš znaj, isto tako, da u suprotnom i kufr ima svoja jasna obilježja koja spadaju u specifičnosti njegovih sljedbenika. Ta obilježja potpadaju pod uzroke kufra koji ukazuju na kufr i na sonovu kojih i kufr postoji ili ne postoji.

Isto tako, postoje stvari koje vode kufru, koje su njegovi znaci i indirektni ukazatelji ali nisu dovoljni za kategorički sud tekfira, posebno ne u vremenu kada su spone imana oslabile u dušama muslimana i kada su se grijesi proširili. Stoga i kod tih stvari je provjeravanje i ispitivanje neophodno.

I kao što ne sudimo islamom osim onome ko ispolji neku od njegovih specifičnosti – znaci islama sami po sebi nisu dovoljni za kategorički sud islamom u našim društvima – isto tako ne tekfirimo samo na osnovu stvari koje vode u kufr i koje su njegovi znaci i indirektni ukazatelji. Naprotiv, ne tekfirimo osim na osnovu jasnih i preciznih uzroka koji se vraćaju na riječi ili djela kufra.

U znakove koji nisu dovoljni za tekfir spadaju sledeće stvari:

3. Oponašanje nevjernika u njihovoj odjeći i izgledu, poput brijanje brade i tome slično.

Sve to spada u grijehe koji ne izvode iz vjere. Tekfirenje samo na osnovu tih stvari jeste pravac fanatičnih tekfirdžija, osim ako se tome ne doda poistovjećivanje sa nevjernicima u onome što predstavlja obilježja i specifičnosti njihove vjere. Kao kada bi se poklopio sa njima u njihovom ibadetu koji je širk ili govoru koji je kufr, ili oblačenjem odjeće koja jasno ukazuje na njihov kufr, poput odjeće na kojoj ima jasnog krsta, jer krst predstavlja specifičnost kršćanskog kufra i širka. Poslanik, ♏, je krst nazvao kipom, kao što stoji u hadisu Adijj ibn Hatima kojeg bilježi Tirmizi i Ibn Džeriri et-Taberi u svom tefsiru. Isto tako oblačenje odjeće njihovih sveštenika koja je simbol njihove batil vjere, poput oblačenja zunnara (pojasa) kojeg ulema spiminje u knjigama. U "Revdatu et-Talibin", knjiga o riddetu, stoji: "Ako se opaše zunnarom čini kufr, a ako bi stavio medžusijsku kapu onda se ulema razilazi, ispravno je da time ne postaje nevjernik. A ako se opaše konopcem pa bude upitan šta je ovo i on odgovori: Zunnar, onda je većina na stanovištu da čini kufr. Ako bi se opasao zunnarom i ušao u zemlju protiv koje se ratuje radi trgovine onda čini kufr. A ako bi ušao da bi izbavio zarobljenike onda ne čini kufr." "Revdatu et-Talibin" 10/69

Pogledaj kako kaže "a ako se opaše konopcem pa bude upitan šta je ovo", zbog toga što to može biti dvosmislena stvar koja nije jasna.

Ukoliko odjeća nije obilježje njihove batil vjere i mušričke akide već se radi o njihovoj običnoj odjeći i izgledu onda nije dozvoljeno tekfiriti samo na osnovu toga.

Na to ukazuje predaja koju bilježi Muslim od Abdullaha ibn Amra da je Allahov Poslanik, ♏, vidio na njemu muasfer odjeću (odjeća žuto obojena šafranovom bojom) i rekao mu: "Ovo je odjeća nevjernika zato je nemoj nositi." Poslanik je rekao samo to i nije ništa dodao. Kada bi oblačenje takve odjeće predstavljalo kufr Poslanik, ♏, bi mu to pojasnio i pozvao ga da

se pokaje. Žestoku bi mu negirao takav postupak i bio bi isto tako žestoko ukoren, jer je Poslanik, ﷺ, tako postupao kada bi negirao širk i kufr.

Po pitanju oponašanja nevjernika se prenose tekstovi prijetnje koji su dvosmisleni i mogu podrazumijevati tekfir. Neki fanatici ga generalno spuštaju u svim oblastima poistovjećivanja sa nevjernicima a ispravno je da ima tefsila (detaljnog pojašnjenja).

Kao što su riječi Poslanika, ﷺ: "Ko oponaša jedan narod, on je od njih"

Šejhul-islam u svojoj knjizi "Iktidau siratil mustekim", na 95 stranici kaže: "Ovaj hadis u najmanju ruku ukazuje na zabranjenost poistovjećivanja sa njima, iako njegova spoljašnjost ukazuje na kufr onoga ko njih oponaša, poput riječi Uzvišenog: "A od njih su i oni od vas koji ih uzmu za prijatelje..." Nakon toga kaže, u tumačenju pomenutog hadisa: "Ovo se može odnositi na potpuno poistovjećivanje, jer to obavezuje kufr i nužno ukazuje na zabranu djelimičnog poistovjećivanja, a može i značiti da je takav od njih po pitanju onoga u čemu se sa njima poistovjetio. Pa ako je kufr ili grijeh ili njegovo obilježje onda je i propis shodno tome."

Pogledaj dobro ovo podrobno pojašnjenje jer je jako bitno. Šejhul-islam ukazuje da poistovjećivanje može biti u njihovom kufru a može i u njihovim grijesima. Svaki vid ima svoj poseban propis. A općenito poistopvjećivanje, koje sve te stvari obuhvata, je zasigurno kufr, jer, kufr tada potpada pod njim.

Ovo, isto tako, pojašnjavaju i riječi Uzvišenog:

إِنَّ اللّهَ لاَ يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاء

"Allah neće oprostiti da mu se širk čini, a oprostiće druge grijehe mimo toga onome kome on bude htio." (En-Nisa', 48).

Da je poistovjećivanje sa nevjernicima u bilo kom vidu kufr ne bi se Poslanik, ﷺ, nijednog dana složio sa njima u bilo čemu, a pritvrđeno je da je "Poslanik, ﷺ, na početku hidžre volio da se poklopi sa ehlul kitabijama u onome o čemu mu ništa nije naređeno." Hadis je muttefekun alejhi.

Ovo ukazuje da je obaveza detaljno pojasniti stvar i gore spomenuti hadis shvatiti shodno ovome što smo spomenuli.

Stoga, nećemo reći, kao što neki fanatici govore, da je svako ko se poistovjeti sa njima u bilo kom vidu, kafir, i na osnovu toga tekfire i ohalaljuju krv i imetak svake osobe koja obrije bradu ili nosi odjeću koji oni (kafiri) općenito koriste.

Već kažemo: Onaj ko se sa njima poistovjeti u njihovim kufrijatima on je kafir poput njih, a onaj ko se poistovjeti u grijesima, poput brijanja brade i tome slično, on je od njih shodno tom grijehu, i nije dozvoljeno pripajati ga nevjernicima u propisu tekfira. A onaj ko se sa njima u potpunosti poistovjeti taj je sakupio sve njihove šerove i on je njihov.

Ostaje još poistovjećivanje sa njima u spoljnjem izgledu, od stvari koje nisu niti kufr niti grijeh. I to, isto tako, potpada pod općenitu zabranu poistovjećivanja sa njima, jer vodi ka poistovjećivanju.

Zato Šejhul-islam kaže: "Poistovjećivanje uglavnom vodi kufru ili grijesima ili u potpunosti odvede njima." "Iktidau siratil mustekim" 232 stranica.

Isto tako, na drugim mjestima, Šejhul-islam spominje da poistovjećivanje sa njima u spoljnjim stvarima prouzrokuje vrstu ljubavi i prijateljstva u nutrašnjosti čovjeka. Zbog toga je Zakonodavac zatvorio ta vrata, i blokirao sve puteve koji vode tome, zabranom poistovjećivanja

sa njima.

Međutim, ulema, kada govori o fikskim pravilima, konstatuje da ukoliko je povod zabrane to da ta stvar ne odvede u haram, onda se ta stvar dozvoljava u slučaju kada postoji masleha (korist). Šejhul-islam je o ovom pravilu govorio u "Fetvama" i ukazao na njega u "Iktidau". Zbog toga je u "Iktidau" dozvolio poistovjećivanje sa njima u spoljnjem izgledu – u onome što nije kufr - ukoliko u tome ima potrebe ili koristi. Tako na 192. stranici kaže: "... Oprečnost njima ne biva osim nakon ispoljavanja i uzdizanja vjere, dzihadom, obavezivanjem na džizju i poniženje. Zbog toga, kada su muslimani bili slabi, na početku nije bila propisana zabrana poistovjećivanja sa njima. Pa kada se vjera upotpunila i ispoljila to je postalo propisano. Primjer tome danas je, kada bi musliman bio u zemlji protiv koje se ratuje ili u zemlji kufra protiv koje se ne ratuje, ne bi mu bilo naređeno da im bude oprečan u spoljnjem izgledu, jer je u tome šteta po njega. Naprotiv, možda je čovjeku i mustehab ili čak obaveza da saučestvuje sa njima u spoljnjem izgledu, ako je u tome vjerska korist, na taj način što će ih pozivati u vjeru ili uvidjeti njihovu situaciju a potom obavijestiti muslimane ili odstraniti štetu od muslimana i tome slične koristi ili štete. A što se tiče zemlje islama i hidžre u kojoj je Allah uzdigao svoju vjeru i ponizio nevjernike, u njoj je oprečnost njima propisana. Kada je postalo očito da se poistovjećivanje i oprečnost njima razlikuje shodno vremenu i mjestu postaje nam jasna i suština hadisa koji govore o tome." Završen citat.

Kažem: Kada je situacija takva, i kada poistovjećivanje biva dozvoljeno radi koristi ili potrebe onda ni u kom slučaju nije dozvoljeno poistovjećivati takvo stanje sa stvarima i djelima koje izvode iz vjere i koje nikada ne mogu biti smatrane kao masleha.

Svima je poznato stanje većine muslimana i običnog svijeta i upadanje velikog broja njih u ovim lošim djelima i grijesima kojima oponašaju nevjernike. Šta više, to čine oni koji nisu običan svijet i islamski džema'ati, koji, nažalost, smatraju dozvoljenim brijanje brade. U imitiranju i oponašanju nevjernika u njihovom spoljnjem izgledu i adetima oni ne vide ništa loše.

Stoga, otvaranje vrata tekfira u ovim stvarima predstavlja otvaranja vrata tekfirenju većine griješnika od muslimana, bez jasnog uzroka tekfira.

Možda to čak dovede i do tekfirenja mu’mina i mudžahida, koji nisu od običnа svijeta, zbog toga što su primorani u velikom broju zemalja, u kojima su taguti iskezili svoje zube i ratuju protiv vjernika, da bi se prikrili promjenom svoga izgleda i brijanjem brade, iz bojazni od pritvora i žestine koju upražnjavaju pomagači taguta na osnovu brade i izgleda.

U hadisu kojeg Buharija bilježi ta'likan 6358 stoji da je Allahov Poslanik, ♏, rekao Mikdadu: *"Ako čovjek mu’min skriva svoj iman među nevjerničkim narodom pa ispolji svoj iman i ti ga ubiješ, pa i ti si bio isto tako skrivao svoj iman u Mekki prije toga."*

4. Isto tako nošenje pasoša kafirskih zemalja i uzimanje njihovog džahiliejtskog državljanstva na koje su ljude obavezali danas.

Poznat je općenit belaj u muslimanskim zemljama danas po ovom pitanju, taguti su im zemlju učinili tijesnom, tako da se ne mogu kretati niti sticati opskrbu, niti se ženiti i naslijeđivati jedni druge osim sa njihovim papiraima i potvrdama koje su ljudima propisali i obavezali ih na njih.

A vrlo je malo onih koji imaju moć, pleme, ili mogućnost da uzme azimu (tj. da ostavi šerijatsku olakšicu, op.prev) i ostavi te stvari. Takvi pojedinci ne utiču na propis u rješavanju

činjeničnog stanja.

Razumni čovjek neće obavezati muslimane, zajedno slabe, nemoćne, male i starije osobe da ostave te stvari i žive u pustinjama ili po brdima, u suprotnom biće nevjernici! Jer se pokoravaju kafirskim zakonima!!!

Općenita primorana pokornost, koju su nametnuli taguti današnjice svojom vlašću, nije poput pokornosti koju čine i odabiru sljedbenici taguta, njihovi repovi i robovi. Niti se može reći da ko god nosi pasoš ili državljanstvo ovih taguta da je takav zadovoljan njihovim propisom ili da su oni zadovoljni time. Čuo sam neke koji su tako govorili ostavivši te stvari a potom su napustili svoje mišljenje nakon što im je zemlja postala tijesna i vratili se ponovo svojim pasošima.

U vremenu Poslanika, ♏, u Mekki kafir je pružao zaštitu muslimanu i to, ni u kom slučaju, nije značilo da je jedan zadovoljan vjerom drugog. Kako kada je Poslanik, ♏, primio zaštitu Ibn-Mutima Ibn-Adijja kada se vratio u Mekku, nakon što su ga protjerali stanovnici Taifa koje je pozivao u Allahovu vjeru. Ebu-Bekr je, isto tako, prihvatio zaštitu Ibn-Deginne – o čemu će biti riječi -, zatim, isto tako, zaštita Asa Ibn Vaila i njegova garancija Omeru, 🖂, nakon što je prihvatio islam.

Zaštita, (el-dživar), predstavlja brigu, vođenje računa i olakšavanje čovjekova boravka i davanje garancije. Šta više, u ovom terminu el-dživar (zaštita) ima još više značenja od onoga što sistemi to danas pružaju onima koji nose njihove pasoše. Pored toga neprijateljstvo ashaba prema vjeri tih ljudi i njihovo odricanje od božanstava je bilo jasnije od sunca u po bijela dana.

Mi, hvala Allahu, a i svaki brat koji je na ovom putu nismo zadovoljni ovim tagutima a ni oni sa nama. Tekfirimo ih javno i stalno. Odričemo se njih i njihovih zakona. Danonoćno govorimo ono što ne vole da čuju. Ispoljavamo naše odricanje od njih i ispoljavamo im, isto tako, neprijateljstvo i mržnju, a pored toga imamo pasoše, dokumenta i potvrde ove države. Molim Allaha da nas učini neovisnim od njih i od svega što ima veze sa tagutom, i da nam podari zaštitnika i pomagača. Jeste, istina je da nas ponekad ugnjetavaju, uzimaju ih od nas i neće da ih obnove, ali sve to je neprecizirano i nije isto u svakoj državi.

Na zapadu, gdje daju širu slobodu, to se ne dešava bez obzira na vjeru nosioca pasoša, i ma koliko on ispoljavao svoju vjeru. Stoga je jasno da nošenje pasoša ne mora značiti zadovoljstvo jedne strane s drugom.

Zato, s obzirom da sama situacija nije precizirana, nije dozvoljeno tekfiriti na osnovu toga, osim ako se za njegovo dobijanje ne uslovi izgovaranje kufra, poput zakletve prijateljevanja sa kafirima, njihovom državom i zakonima. Ili da uslove činjenje djela koje je kufr, poput priključivanja njihovoj vojsci kufra. U tome danas nema razlike između državljanstva istočnih ili zapadnih zemalja, jer taguti zapada su braća tagutima istoka. Šta više, taguti zapada su milostiviji prema svojim narodima i blaži prema njima. Više vode računa o svom narodu i iskreniji su u sprovođenju njihova hurrijjeta (slobode).

Na zapadu i drugim kafirskim zemljama, mimo arapskih, ima muslimana, salihina, koji ispoljavaju svoje odricanje od kafirskih zemalja u kojima žive i svoj kufr u njihov tagutizam. Stoga, tekfir na osnovu nošenja državljanstva ili pasoša predstavlja katastrofalnu grešku.

Što se tiče onoga ko tvrdi da traženje izdavanja pasoša predstavlja tehakum ila et-tagut (parničenje pred tagutom), i na osnovu te svoje tvrdnje tekfiri ljude, takav je fanatik i brzopletnik

u tekfiru, a svoju vjeru izlaže riziku. Takav nije spoznao tehakum koji predstavlja kufr, niti je napravio razliku između propisa i granica koje je Allah propisao i učinio tevkifijje (tevkifijje stvari jesu stvari koje su zasnovane na šerijatskim tekstovima, u njima nema mjesta idžtihadu op.prev), nije dozvolio robovima da ih mijenjaju ili da u njima imaju ikakva udjela, i između stvari koje su podložne idžtihadu i u kojima robovi mogu imati udjela. Stoga, takvom je zabranjeno da govori o ovako opasnom propisu dok god ne zna razliku između šerijatskih i administrativnih propisa. O razlici između ova dva propisa će biti riječi kasnije.

Neki kao dokaz navode hadis, kojeg bilježi Ahmed od Tarika ibn Šihaba, da je Allahov Poslanik, ♏, rekao: *''Jedan čovjek je zbog mušice ušao u Džennet a drugi u Vatru.''* Rekoše: Kako o Allahov Poslaniče? On im reče: *''Prošla su dva čovjeka pored ljudi koji su imali kip, niko ne bi prošao pored njega sve dok ne bi nešto prinio kao žrtvu. Pa su rekli jednom od njih dvojice: 'Prinesi nešto.' 'Nemam ništa' - odgovori on. 'Prinesi makar i mušicu' – rekoše mu oni. Čovjek je prinio mušici i oni su ga pustili. Zato je ušao u Vatru. Drugome su rekli: 'Prinesi nešto.' A on je odgovorio: 'Ja to ne ne činim osim Allahu.' Tada su ga oni ubili a on je ušao u Džennet.''*

Ovaj hadis su uzeli kao dokaz kufra onoga koji primi njihov pasoš ili ga nosi, jer je onaj kojem su oni (ljudi pomenuti u hadisu koji su imali svog kipa) dozvolili da pređe, ušao u Vatru.

Odgovor na ovo bi glasio: Ispeci pa reci. Hadis kao merfu' predaja nije vjerodostojan, već se prenosi mevkufen. Jeste, spomenuo ga je šejh Sulejman ibn Abdillah ibn Muhammed ibn Abdul-Vehhab u svojoj knjizi "Tejsirul Azizil Hamid šerhu kitabi et-tevhid", u poglavlju o onome što se prenosi o klanju u nečije drugo ime i hadis pripisao imamu Ahmedu da je rekao: "Pričao nam je Ebu Muavije, kaže: Pričao nam je E'ameš od Sulejmana Ibn Mejsere od Tarika Ibn Šihaba da je Allahov Poslanik, ♏, rekao... zatim je spomenuo hadis.

Tarik Ibn Hišab, to je el-Bedželi el-Ahmesi oko kojeg postoji razilaženja po pitanju njegova suhbeta (tj. da li se svrstava u ashabe ili ne op.prev). Neki kažu: Vidio je Poslanika, ♏, ali nije čuo ništa od njega, stoga predaja je mursel. Šejh Sulejman je prenio govor Ibn-Kajjima koji kaže: "Pogledao sam "Musned" i nisam našao ovaj hadis u njemu. Možda je imam Ahmed hadis spomenuo u svojoj knjizi "Zuhd" ili nekom drugom mjestu."

Kažem: Upravo je tako, hadis se nalazi u knjizi "Zuhd" pod brojem 84, 32-33 stranica, preko njegova sina Abdullaha istim senedom s tim što on hadis nije spomenuo kao merfu' predaju već kaže: "... Od Tarika ibn Hišaba, od Sulejmana da je rekao...", zatim je spomenuo hadis. Sulejman koji se spominje u hadisu nije poznat. Komentator knjige "Zuhd" kaže: "Možda se radi o Selmanu el-Farisiji."

Na osnovu toga hadis nije vjerodostojan. A ako bi i bio vjerodostojan od Selmana postoji mogućnost da se radi o Israilijatima, jer je Selman, kako se to o njemu kaže, vlasnik dvije knjige, tj. Indžila i Furkana. A živio je određeno vrijeme i sa kršćanima i sa jevrejima. A Allah najbolje zna šta je istina.

U svakom slučaju, ova predaja kao takva ne može poslužiti kao dokaz u jako važnom propisu poput tekfira pa da se na osnovu njega poništi ismet (sačuvanost) i ohalali krv i imetak.

Nakon toga kažem: Kada bi pretpostavili da je predaja vjerodostojna, tekfir onoga koji nosi pasoš, na osnovu nje ne bi bio ispravan i odbija se zbog više razloga.

Prvo: Ova predaja se odnosi na ljude koji su bili prije nas a poznato je da se šerijat

prijašnjih naroda ne smatra i našim šerijatom ako u našem šerijatu postoji ono što mu je kontradiktorno. Allah, subhanhu ve teala, je svakom ummetu dao šerijat i pravac, osim kada se radi o tevhidu. A mi ovdje ciljamo na prepreku ikraha (prisile). Prethodno si saznao da je Allah propisao prisilu i učinio je preprekom u te'simu (smatranje osobe grešnom) i tekfiru. To je odlika ovoga ummeta mimo ostalih ummeta. Prisila spada u breme koje su nosili oni prije nas a kojeg je Allah nas poštedio. Kao što stoji u hadisu da je Poslanik, ♏, rekao: *"Allah je mom ummetu oprostio grešku zaborav i ono na šta su prisiljeni."*

To je Allahova milost i olakšica ovome ummetu, jer narodi prije nas nisu bili opravdani prisilom. Stoga, kada bi hadis i bio vjerodostojan odnosio bi se isključivo na njih, jer su pomenuti ljudi ubili čovjeka koji nije ništa prinio kao žrtvu. U našem šerijatu to predstavlja prepreku kazne i tekfira, jer ulazak u Vatru nakon što je čovjeku zaprijećeno i bio je pod prisilom jasno ukazuje da je to stvar koja je oprečna našem šerijatu. Zato se hadis ne može uzeti kao dokaz protiv nas, (tj. ummeta Muhammeda, ♏, op.prev.).

Drugo: Sama prijetnja ulaskom u Vatru nije dovoljna činjenica koja ukazuje da se radi o velikom kufru, posebno kada se uz nju ne spomene vječnost i stalan boravak u vatri, uz poništenje djela ili dokaza koji ukazuje da je takav od njenih stanovnika za koje je Vatra pripremljena i iz koje neće izaći. To zbog toga što je pritvrđeno da će neki muvehhidi ući u Vatru i biti kažnjeni, shodno svojim grijesima, a zatim će Allahovom milošću biti izvađeni iz nje i uvedeni u Džennet, a to je konačan kraj i boravište svakog muvehhida.

Treće: Ovaj "pasoš" radi kojeg je čovjek ušao u Vatru je sadržavao šart koji je kufr a mi ne dozvoljavamo vađenje pasoša ili njegovo nošenje ukoliko uslovljavaju šartove koji u sebi nose kufr. Ono što mi negiramo jeste generalni tekfir osoba koje nose pasoš, samim vađenjem pasoša, bez uslovljavanja šarta kojeg smo spomenuli. Većina njih, koji tekfire zbog toga, kao osnovu uzima da je traženje pasoša kufr i parničenje pred tagutom. Mi se ne razilazimo po pitanju spomenutog šarta ukoliko on bude prisutan. U svakom slučaju toga šarta nema već pasoš predstavlja dozvoljenost kretanja, a izdaju ga taguti koji su nadvladali onima koji su u njihovoj moći. Zato, ko ima potrebe za pasošem i izvadi ga i upotrijebi bez postavljanja uslova koji sadrži kufr, na osnovu čega protekfiriti takvu osobu?

8. Uzdizanje kafirskih zastava ili njihovih obilježja koja nisu jasna značenja da se radi o njihovom kufru u okrilju današnjeg mutnog stanja, ili sjedenje ispod njihovih slika koje se kače po trgovima i državnim mjestima i tome slično. Sve ovo nije dovoljno da bi se tekfir uzeo u obzir.

Što se tiče zastava, oni koji na osnovu toga tekfire – kako smo to od njih čuli – to čine iz dva razloga:

Prvi: Zato što je, shodno njihovoj tvrdnji, veličanje i poštivanje zastava poput veličanja kipova i njihova obožavanja. Međutim, ova tvrdnja nije tačna niti je decidna, zbog toga što je veličanje kipova veličanje obožavanja, i to je ibadet kojeg prati strah i nada. Obožavaoci kipova svojim kipovima posvećuju dio straha i nade, i vjeruju da oni pribavljaju korist i štetu, ili da približavaju Allahu, zbog toga i veličaju kipove oni koji ih od njih veličaju i obožavaju.

Međutim, veličanje koje nije propraćeno ibadetom, strahom, nadom i ljubavlju, nije ibadet niti širk već vodi njemu ukoliko se pretjera u tome.

Isto tako, nije svaki strah ibadet, niti je svaka ljubav ibadet, već u meseli ima tefsila (detaljnijeg pojašnjenja) koji je poznat u knjigama tevhida.

Nije mi poznato da iko veliča ove zastave i obilježja veličanjem ibadeta. Njihovo veličanje predstavlja pretjerivanje, a pretjerivanje u uvažavanju i počasti jeste razlog koji vodi širku a nije širk sam po sebi. To je poput zabrane Allahova Poslanika, ♏, svojim ashabima da stoje nad njim kao što to čine nearapi sa svojim vladarima. Kada su to učinili u namazu, onda kada je Poslanik, ♏, klanjao sjedeći zbog bolesti, rekao im je: *"Gotovo da ste postupili poput Perzijanaca i rimljana koji stoje nad svojim vladarima a oni sjede. Nemojte to činiti."* Bilježi ga Muslim.

U rivajetu Ahmeda stoji: *"Nemojte stajati kao što nearapi stoje veličajući jedne druge"*.To dakle nije bio kufr.

Tako i veličanje, stajanje i pozdravljanje zastave rukom i tome slične stvari koje su države izmislile. Nije dozvoljeno na taj način postupati sa tim krpama niti sa njihovim drugim obilježjima, posebno što ona ukazuju na novonastale države koje su podvojile islamsku državu postavljanjem granica obilježja i državljanstava. Međutim, sve to ne doseže stepen ibadeta, koji bi u takvom slučaju čovjeka izveo iz vjere.

Zato, nije ispravno kao povod tekfira u ovakvom slučaju navoditi riječi Uzvišenog: "i Allahu ponizno stojte" (El-Bekare, 238), jer, kunut, iako se u jeziku koristi u značenju dugog stajanja, ipak se pod stajanjem ovdje cilja na namaz, ibadet, i obožavanje – u što spada i dova -, a ne općenito stajanje pod koje potpada i mubah stajanje radi bilo koje potrebe ili stajanje iz počasti i uvažavanja koje je Poslanik ❐, zabranio a koje nije ibadet niti kufr.

U značenju kunuta (stajanja) ulema spominje deset značenja, poput: dugog stajanja, skrušenosti, pokornosti, dove, šutnje... Jer, na početku ashabi su govorili u namazu, zatim je objavljen ovaj ajet u kojem im se takav postupak zabranjuje, kao što stoji u hadisu Zejda Ibn Erkama koji se nalazi u dva sahiha, da kaže: "Za vrijeme Poslanika ❐, čovjek je razgovarao sa svojim drugom sve dok nije sišao ovaj ajet, 'i Allahu ponizno stojte', tada nam je naređeno da šutimo."

Iz ovoga vidimo da se pod kijamom ovdje misli na stajanje u namazu a ne općenito stajanje.

Kada u ovakvoj situaciji dakle ima tefsila, ako postoji onih koji stoje pred ovim zastavama obožavajući ih i klanjajući se njima – a ja lično ne znam da takvih ljudi ima čak i među ljudima koji su u osnovi nevjernici, kod medžusija, hindusa, budista i njima sličnim – pored toga ja kažem: Najveći stepen kojeg općenito stajanje može dostići jeste da bude dvosmisleno djelo u tekfiru koje zahtjeva da se provjeri i preispita cilj osobe koji ga čini. I tada će biti ili grijeh, loše djelo i stvar koja vodi kufru, ili ibadet koji tada izvodi iz vjere. A da općenito tekfirimo, u bilo kom stanju, to nije ispravno niti je decidno.

Ono što dodatno stvar svrstava u dvoslimslene stvari u kojima nije dozvoljeno žuriti sa tekfirom, jeste, postojanje muslimanskih zastava u prvim stoljećima, tako da puno ljudi njihov postupak sa zastavama to koristi kao dokaz.

Ibn-Kajjim rahimehullah kaže: "Poslanik, ♏, je imao crnu zastavu koja se zvala El-Ukab. U Sunenu od Ebu-Davuda se od čovjeka od ashaba Allahova Poslanika, ♏, prenosi da je rekao: "Vidio sam zastavu Allahova Poslanika, ♏, a bila je žuta a imao je i bijele zastave, a ponekad bi bilo i crnih." "Zadul mead" 1/131.

Muslimani su se u ratovima okupljali oko ovih zastava i nastojali da ih drže uzdignutim i

sačuvaju od padanja. Ovo neki ljudi koriste kao dokaz dozvoljenosti veličanja i poštivanja zastava, zatim navode priču pogibije Džafera Ibn Ebi-Taliba u bitci na Mu'ti, kada je zastavu uzeo svojom desnom rukom pa su mu odsjekli njegovu desnu ruku. Zatim je uzeo lijevom rukom pa su i nju odsjekli. Zatim je zagrlio zastavu sve dok nije bio ubijen.

Radi toga je nazvan vlasnikom dva krila, kako to bilježi Buharija od Ibn-Omera da kada bi poselamio sina Džafera govorio bi: "Esselamu alejke, o sine vlasnika dva krila."

Sve ovo čini ovu stvar dvosmislenom, kako smo to već napomenuli.

Svemu tome dodaj da je neka ulema ovaj tefsil spomenula po pitanju sedžde koja je na većem stepenu od kijama (stajanja).

Zato su napravili razliku između sedžde kojom se cilja rububijet onoga kome se ona čini, i onoga što se dešava kod velikog broja nearapa kada ljube zemlju pred vladarima iz poštovanja i pozdrava njima.

Prvo su nazvali kufrom dok drugo nisu uopšte svrstali u kufr. To zasigurno ne znači da je ovaj zadnji postupak kojeg neki spominju u knjigama historije, dozvoljen. Vidio si da je zabranjeno stajati iz poštovanja i veličanja pa kako je tek onda sa sedždom. Ali, kada ulema pravi ovaj tefsil po pitanju sedžde onda nema sumnje da je tefsil po pitanju kijama još preči.

Drugi razlog: Tvrdnja da te zastave predstavljaju simbol vladara koji ne sudi po onome što je Allah objavio. Kažu: "Zato ko podigne te zastave ili ih veliča i poštuje, taj je kafir, jer spada u štićenike kafirskog sistema."

I ovo je, isto tako, dvosmislena a ne jasna i precizirana stvar i zahtjeva, kao i prethodni slučaj, da se pogleda u nijet osobe. Veliki broj ljudi se odnosi prema tim zastavama kao obilježju države i gradova a ne sistema i vladara, jer vladari se mijenjaju, sistemi i vlast isto tako a rijetko kad se promjene i zastave. Najbolji primjer tome jeste ono što u Palestini čini obični svijet i neznalice među njima koji podižu svoju zastavu više od desetina godina a nema suda niti vladara kojem bi ta zastava predstavljala simbol.

Takvo djelo, iako predstavlja poistovjećivanje sa nevjernicima i džahilijjetski poziv, ipak, naše razilaženje nije oko toga već oko toga da takav postupak sam po sebi predstavlja jasno i precizno djelo koje izvodi iz vjere ili pak predstavlja dvosmisleni znak kufra, koji nije dovoljan za kategorički sud tekfira. Prioritetnije mišljenje, kod nas, je ovo drugo. Zato je obaveza napraviti razliku i detaljno razjasniti cilj onih koji podižu te zastave i njegovo poimanje toga. Ukoliko je podiže, veliča i uzima kao obilježje svoje zemlje, u smislu da ona predstavlja simbol sistema i vladara koji ne sudi po onome što je Allah zabranio, tada je to djelo kufra, jer to znači pripajanje kafirima i ispoljavanje prijateljevanja njima bez prisile, i obznanjivanje da su od njihove stranke i skupine koja se bori protiv vjere i oponira Allahu, Njegovom Poslaniku i Šerijatu.

A ako je uzdiže u nekom drugom značenju, koja smo gore spomenuli, takvog pored njegova džehla i zablude nije dozvoljeno tekfiriti samo na osnovu toga.

Zbog toga, u knjizi "Ed-Dureru es-senijje" 245 str. poglavlje o propisu murteda, u odgovoru šejha Abdullaha ibn Abdul-Latifa onima koji dozvoljavaju zaštitu nevjernika ili njihovih zamjenika – tj. ulazak pod njihovu zaštitu (vilajet) – i uzimanja njihove zastave zbog sigurnosti imetka i lađe, te da se to smatra poput saputnika (refika), stoji: "Ovaj kijas (analogija) je batil. Uzimanje saputnika radi sigurnosti imetka i lađe je dozvoljeno kada zato ima potrebe i

radi se o saputniku koji je musliman bio on zalim, pokvarenjak ili fasik. Što se tiče ulaska pod zaštitu kafira to je riddet od islama. A uzimanje zastave od njih nije dozvoljeno ako nisu ušli pod njihovu zaštitu i vilajet. To nije poput uzimanja saputnika radi zaštite imetka, jer zastava je obilježje i znak da su oni pokorni njima (kafirima), da su ušli pod njihovu zaštitu a to predstavlja poklapanje sa njima u spoljašnjosti."

Pogledaj kako ovdje šejh (Abdullah) kufrom i riddetom naziva suštinski ulazak pod zaštitu nevjernika i njihov vilajet, a ne samo uzimanje zastave i njeno kačenje bez suštinskog ulaska pod njihovu zaštitu. A to, iako nije dozvoljeno, kao što šejh spominje, ipak samo po sebi ne predstavlja očit riddet. Jeste, to je kao što šejh kaže: "Znak da su oni pokorni njima i da su ušli pod njihovu zaštitu, međutim, znak, kao što si vidio, nije jasan i preciziran sebeb u tekfiru.

Ovdje napominjemo da se ovdje pod zastavom cilja zastava Britanije koja je štitila svoje štićenike (evlija') koji su podizali njenu zastavu na svojim lađama u vodama Halidža. Stoga, činjenica da su oni kršćani, nevjernici u osnovi i ne pripisuju se islamu, je jasnija po pitanju ukazivanja njihove zastave na kufr – posebno što na njoj ima krsta – od drugih zastava, zastava zemalja koje sebe pripisuju islamu.

Neki ljudi su uporedili (kijasili tj. uzeli analogiju) ove zastave sa krstom, međutim, taj kijas nije precizan. To je kijas uz postojanje razlike. Jer, krst kod ljudi jasno i očito ukazuje na kršćansku nevjerničku akidu. Poslanik, ♏, ga je nazvao kipom, kao što stoji u hadisu Adijj ibn Hatima kojeg bilježi i Ibn-Džerir. Kada je Adijj ušao kod Poslanika, ♏, a na vratu je imao zlatni krst, Poslanik mu je rekao: *"O Adijj baci taj kip sa tvoga vrata."* Međutim, to nije isti slučaj sa ovim obilježjima i zastavama koje mogu ukazivati na različite stvari, kako si i sam vidio.

Zato, nije dozvoljeno tekfiriti na osnovu oblačenja bilo čega u obliku ksrta općenito, pored toga što Poslanik, ♏, nije ostavljao ni jednu stvar u obliku krsta a da je ne bi izobličio. Jer, svaki krst i ukrštavanje ne ukazuje da se radi o kršćanskoj nevjerničkoj akidi ili da je simbol njoj.

Stvar koja je u obliku krsta nije poput jasnog krsta. Ali, poželjno je, u cjelini, izobličavanje bilo koje stvari u vidu krsta. Isto tako i po pitanju ovih zastava i obilježja nema razilaženja da ih je vadžib izobličiti i uništiti.

Svemu tome dodaj činjenicu da su taguti iz nastojanja da što više istinu pomiješaju sa batilom i poigraju se sa osećajima i emocijama ljudi, u ove zastave i obilježja ubacili neka islamska obilježja, čak i specifičnosti ponekad, poput riječi tevhida i šehadeta ’la ilahe illallah’, ili riječ tekbira ’Allahu ekber’, ili ajet: ’Ako vas Allah pomogne niko vas ne može pobijediti’ i tome slično. Ta činjenica bude razlog da ih ljudi nakon toga poštuju i veličaju s te strane. Jer, ko će ih kao takve poniziti ili negirati njihovo poštivanje i veličanje kada se na njima nalaze pomenute stvari??

Sve to čini požurivanje u kategoričkom sudu tekfira osoba koje podižu te zastave ili ih poštuju, bez ikakva pojašnjenja, očitim brzopletništvom i žurbom.

- Isti je slučaj i sa slikama taguta i njihovim obilježjima koje šire njihovi štićenici po salama, sobama, mjestima koje oni posjećuju i drugim državnim institucijama. Sve to nije dovoljno da se uzme kao povod tekfira osobe koja sjedne ispod takvih slika ili pored njih. Nije dozvoljeno samo na osnovu toga ohalaliti krv i imetak, bez obzira radilo se o službenicima koji u takvim mjestima rade ili onih koji dođu u takva mjesta od muslimana.

Ovaj belaj se proširio po ulicama i mjestima kojima se oni (taguti) kreću. Stoga, dok god čovjek nema nikakva izbora po pitanju kačenja tih slika nije ispravno tekfiriti ga na osnovu toga. U vremenu Poslanika, ♏, oko Kabe i iznad nje je imalo više od 300 kipova. To nije sprečavalo Poslanika, ♏, da klanja u njenoj blizini. Buharija bilježi 3856 od Abdullaha ibn Amra ibn el-Asa da je rekao: "Dok je Poslanik, ♏, klanjao ’pored Kabe’ naišao je Ukbe ibn Ebi-Muit i svoju haljinu stavio o vrat Poslanika i jako ga stisnuo..."

Zatim, isto tako, u povodu objave riječi Uzvišenog: "Pa neka on pozove društvo svoje – Mi ćemo pozvati zebanije,"(El–Alek 17,18) stoji da je Poslanik, ♏, klanjao ’pored Mekami Ibrahima’ pa je prošao Ebu-Džehl... Hadis bilježi Tirmizi i Ibn-Džerir u svom tefsiru.

I još drugih hadisa koji su jasni po ovom pitanju, pored toga što se namaz mogao obaviti na nekom drugom mjestu daleko od Kabe i tih kipova.

Poslanika, ♏, prisustvo tih kipova nije spriječilo da sjedi pored Kabe ogrnut svojim prekrivačem dok su kipovi bili u njegovoj blizini a nije ih mogao polomiti. Pored toga Poslanik, ♏, nije bio primoran da sjedi na tom mjestu već je mogao sjesti na drugom mjestu. U tome je dokaz da u takvom postupku nema prepreke, te da zbog takvog postupka neće protekfiriti osim brzopletnik koji se poigrava sa svojom vjerom.

Sâmo sjedenje ne predstavlja zadovoljstvo niti veličanje tih slika, posebno što je to opći belaj bez ikakva izbora od strane ljudi. Skoro da nema tog džepa muslimana ili njegove kuće a da u njima nema novca na kojem su njihove slike i njihova obilježja.

Muslimani su u vremenu Poslanika, ♏, i prvim časnim generacijama, koristili perzijski, rimski i drugi novac, zbog toga što muslimani nisu imali svoj kovani novac, sve do vremena Abdul-Melika ibn Mervana. Muslimani su koristili nevjernički novac na kojem su se nalazile slike njihovih taguta kao što je to poznato na osnovu njihovih ostataka i suvenira kojih i dan danas ima.

Rezime bi bio: Kako god znaci islama - mimo njegovih obilježja - nisu dovoljni za kategorički sud čovjekova islama, već je obaveza preispitati stanje takvog, kako nam to naređuje Uzvišeni, i to u zemlji koja nije islamska, isto tako stvari koje vode kufru i njegovi znaci, koji ne predstavljaju precizirani sebeb u tekfiru, nisu dovoljni za kategorički sud tekfira. Naprotiv, većina tih stvari je dvosmislena ili su pak veliki grijesi, nepokornost i ulagivanje.

DESETA GREŠKA

Tekfir na osnovu sumnje i mišljenja, bez provjeravanja i bez osvrtanja na šerijatske puteve dokazivanja, i obvezivanje osobe na kufr, makar se i optuženi okanio njega

U proširene greške u tekfiru spada i tekfir na osnovu sumnje i mišljenja, bez provjeravanja i bez osvrtanja na šerijatske puteve dokazivanja, i obvezivanje osobe na kufr, makar se i optuženi okanio njega i ne podržava ga, niti je nad njim uspostavljeno, šerijatski valjano, pojašnjenje.

Ovo se često dešava prilikom rasprave, posebno kada oslabi takvaluk i vjera, pa umjesto toga nefs, lično neprijateljstvo, nasilje i zavist, imaju udjela. Tada osoba vreba riječi, greške i posrtaje svoga protivnika da bi ga protekfirila ili "iksirala", kako se to kaže u terminologiji određenih ljudi koji su svoja pera uzdigli nad šerijatom i koji potpisuju u ime šerijata. "Iksiraju" koga oni hoće i prisvajaju koga hoće, shodno prohtjevima i raspravama. Vidjećeš, među njima, kako neko od njih iz prohtjeva ili pokvarene namjere, vaga s dva kantara, a sam to ne bi želio sebi niti svojim drugovima i miljenicima. Kao što pjesnik kaže:

Oko zadovoljstva svaku mahanu prikriva

Ali oko srdžbe mahane ispoljava

Možda, čak, prilikom rasprave uzme i svjedočenje osobe koja nije povjerljiva kod njega a čije svjedočenje ne prima kada su on i njegovi ahbabi u pitanju. Tada zaboravlja riječi Uzvišenog:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلَى مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ

"O vjernici kada vam fasik (griješnik) donese kakvu vijest dobro je provjerite, da u ne znanju nekome zlo ne učinite, pa da se zbog onoga što ste učinili kajete." (El-Hudžurat, 6).

Možda napadne svog protivnika zbog sumnje, mišljenja i pretpostavke, koju svojim prsima odbija, a navodi šerijatske dokaze o opovrgavanju istih kada je on ili neko od njegovih drugova u pitanju.

Svako ko ima uvida u Allahovu vjeru zna da šerijatski dokaz na osnovu kojeg se zasniva tekfir, kod većine učenjaka, biva svjedočenjem dva pravedna čovjeka ili potvrdom i priznanjem optuženog.

Ibn-Kudame u "Mugniju" kaže: "Knjiga o riddetu, poglavlje: 'Svjedočenje riddetom se kod većine učenjaka prihvata od dvije pravedne osobe.' To je ono što zastupa Malik, Evzai, Šafija i sljedbenici škole mišljenja." Ibn-Munzir kaže: "Ne znamo da im je iko oprečan, osim Hasana, koji kaže: 'Ne prima se prilikom ubistva osim svjedočenje četvorice...'"

Allah, ﷻ, je uslovio pravednost (adalet) u stvarima koje su na manjem stepenu od tekfira - za kojeg se veže prolivanje krvi i dozvoljavanje ismeta (sačuvanosti). Govoreći o ženi koju muž povrati Uzvišeni kaže:

وَأَشْهِدُوا ذَوَيْ عَدْلٍ مِّنكُمْ وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ

"I kao svjedoke dvojicu vaših pravednih ljudi uzmite, i svjedočenje Allaha radi obavite..." (Et-Talak,

2). I kaže, isto tako, govoreći o dugu:

وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِ وَاسْتَشْهِدُواْ شَهِيدَيْنِ من رِّجَالِكُمْ فَإِن لَّمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ مِمَّن تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاء

"I navedite dva svjedoka vaša, dva muškarca vaša, a ako nema dvojice muškaraca, onda jednog muškarca i dvije žene, s kojima ste kao svjedocima zadovoljni." (El-Bekare, 282).

A prethodio je hadis u kojem Poslanik, ♏, kaže: *"Nije dozvoljeno svjedočenje izdajice niti varalice, niti onog koji pakosti (zi-gimrin) svome bratu."*

Što se tiče svjedočenja jedne osobe, djece, nepoznatih ljudi, optuženih, zatim svjedočenje neprijatelja i protivnika jednog protiv drugog, ne može biti dokaz u ovoj opasnoj stvari za koju se veže dozvoljavanje onoga što je sačuvano i prolivanje krvi. A kako je tek onda kada uz sve to optuženi to negira i odbija zaklinjući se??

Šejhul-islam spominje "...da je mezheb Šafije, Ebu Hanife, i Ahmeda u rivajetu koji je od njega poznat, da onaj protiv koga se posvjedoči da je počinio riddet a on to porekne, i protiv njega posvjedoče dvije žene čije se svjedočenje prihvata, takvom će se presuditi islamom i nije potrebno da prizna ono radi čega je protiv njega posvjedočeno. Pa kako je tek onda sa onim protiv koga ne posvjedoči ni jedna pravedna osoba." "Medžmu’atul fetava" 35/124.

I kaže Ibn-Kajjim: "Kada bi protiv čovjeka bilo posvjedočeno riddetom pa on kaže: 'Ja od kako znam za sebe izgovaram ’ešhedu en la ilahe illallah ve enne muhammeden resulullah’, neće se ništa dalje ispitivati, i niti će on, niti svjedoci biti upitani o sebebu njegova riddeta, kako to spominje Hireki u svom "Muhtesaru", i drugi Šafijini drugovi. Pa ako se protiv njega tvrdi da je rekao to i to pa on kaže: ’ako sam to rekao ja se od toga kajem’, ili: ’pokajao sam se’, taj odgovor je dovoljan i neće se više ništa ispitivati nakon toga." "Ilamu el muveki’in" 35/124.

Imam Šafija kaže: "Za koga se kaže da ne klanja, pa on te ljude koji su to rekli utjera u laž, primiće se njegov govor." "Umm" 1/390

Kao dokaz ulema navodi hadis Mihdžena ed-Dejlija, ⌂, da je bio u medžlisu sa Allahovim Poslanikom, ♏, zatim je proučen ezan za namaz, Poslanik, ♏, je ustao da klanja, zatim se vratio a Mihdžen je i dalje bio na svom mjestu. Poslanik, ♏, mu reče: *"Šta te je spriječilo da klanjaš sa nama? Zar nisi musliman?"* "Jesam o Allahov Poslaniče" – odgovori Mihdžen – "ali sam klanjao kod svoje familije." Allahov poslanik mu reče: *"Kada dođeš klanjaj sa ljudima iako si prije toga klanjao."* Bilježi ga Malik u Muvetti, Ahmed, Nesai i Hakim. Hakim ga je ocijenio vjerodostojnim.

Ibn Abdul-Berr je iz ovog hadisa uzeo pravilo da: "Onaj ko potvrdi da je obavio namaz biće prepušten svojim riječima (tj. prihvatiće se od njega) ukoliko kaže da je klanjao, jer Mihdžen je rekao Allahovom Poslaniku, ♏: 'Klanjao sam kod svoje familije', a Poslanik, ♏, je to od njega prihvatio." "Temhid" 4/224

Nevevi kaže: "Ukoliko sultan želi da ga ubije pa on kaže klanjao sam kod svoje kuće, biće ostavljen." "Ravdatu et-Talibin" 2/147

I kaže Ibn-Vezir: "U najružniji tekfir spada tekfir koji se zasniva na način kojeg protivnik negira. Poput tekfiranja ešarija na osnovu čistog džebra, a to je govor džehmija-džebrija (tj. oni su ti koji zastupaju mišljenje o džebru, op.prev.), dok ešarije to poriču. Uzvišeni kaže: "... I onome ko vam nazove selam ne recite: ’Ti nisi vjernik!’" "Isaru el hakki alel halki" 418. stranica.

Vidio sam ljude do kojih dođe greška i posrtaj čovjeka koji je njihov protivnik. To im

prenese osoba koja kod njih nije pouzdana niti je precizna, već je naprotiv džahil i bezumnik, pored toga tako nešto prihvataju i drže se toga bez provjeravanja. To ih tada ne interesuje, niti ih interesuje da pogladaju uslove i prepreke, jer im je prva i posljednja briga "iksiranje" protivnika i njegovo tekfirenje. Šta više, nekada ih žestina rasprave dovede i do nepravde tako da ne prihvataju tevbu protivnika niti njegovo izvinjenje ili istigfar.

Pa kada ih razumna osoba posavjetuje da provjere, i negira, zaklinjući se da je prenijeta stvar batil, ili je pak izvitoperena, tada se ne obaziru na njega i njegove zakletve. Kao da je to optužba i prilika koju su vrebali i iščekivali. I optužba će ostati prilijepljena toj osobi sve dok između njega i nje postoji rasprava.

A ta optužba u osnovi nije pritvrđena šerijatskim putem, uz to optuženi je odbacuje negirajući je i zaklinjući se!!

Osoba protiv koje tužba nije ustanovljena šerijatskim putem, takve optužbe po pitanju takvog čovjeka kao i da nema u propisu iako možda u suštini i postoji. Allah ﷻ, nas u dunjalučkim propisima nije obavezao da istražujemo tajne i nutrinu. Ko učini zinaluk ali se njegov zinaluk ne pritvrdi šerijatskim vjerodostojnim putem, takav nije zinalučar u propisu iako je u suštini on zinalučar kod Allaha ﷻ. Šerijatski propisi na dunjaluku se sprovode šerijatskim pritvrđivanjem, zato se pomenuti čovjek neće kazniti na dunjaluku niti će se nad njim sprovesti šerijatska kazna. Ko ga optuži zinalukom biva bičevan kaznom potvore, gubi pravednost (adalet) i postaje fasik ukoliko sa njim ne posvedoče još trojica. Isti je slučaj i sa ostalim dunjalučkim propisima koji nisu šerijatski pritvrđeni. A počinilac takvog djela (zinaluka u ovom primjeru) će odgovarati kod Allaha i biti kažnjen osim ako ga Allah ne obaspe svojom milošću.

Šejhul-islam kaže: "Poslanik ﷺ, nije sprovodio kaznu na osnovu svog znanja niti haberom (obavijest) jedne osobe, niti samo na osnovu vahja (objave), niti na osnovu značenja i činjenica, sve dok djelo koje iziskuje kaznu ne pritvrdi dokazom ili potvrdom (tj. priznanjem počinioca takvog djela op.prev.). Zar ne vidiš kako je po pitanju žene el-mulaine rekao: Ukoliko rodi dijete takavog i takvog opisa onda je dijete čovjeka za kojeg je optužena da je sa njim počinila zinaluk. Pa kada je žena rodila dijete onako kako je Poslanik spomenuo, rekao je: *"Da nije zakletvi, vidjela bi kako bi postupio sa njom."* U Medini je, isto tako, postojala žena koja je činila zlo, Poslanik je o njoj rekao: *"Da sam ikoga kamenovao bez dokaza kamenovao bih nju."* Da bi nakon toga Šejhul-islam rekao: "Zato oni – tj. munafici - nisu bili ubijani, pored toga što su bili nevjernici, zbog toga što njihov kufr nije bio pritvrđen šerijatskim putem." "Es-Sarimul meslul" 356.

Kada bi ovi promotrili uputu njihova Poslanika, ﷺ, u njemu bi našli najljepši uzor.

Munafici se u vremenu Poslanika nisu usuđivali da jasno ispolje svoj kufr u prisustvu onih muslimana kojih su se pribojavali, jer su znali da će biti kažnjeni. Zato bi na indirektan način ispoljavali ono što njihova prsa kriju od kufra. Kao što Uzvišeni kaže:

وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِي لَحْنِ الْقَوْلِ

"A ti ćeš ih, sigurno, po biljezima njihovim poznati." (Muhammed, 30).

Neki od munafika su ispoljavali svoj kufr ali on ne bi bio pritvrđen na šerijatski način, zbog toga što dokaz protiv njih ne bi bio potpun, a oni bi poricali optužbu uzimajući lažne zakletve kao štit. Poput onih o kojima Uzvišeni kaže:

يَحْلِفُونَ بِاللّهِ مَا قَالُواْ وَلَقَدْ قَالُواْ كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُواْ بَعْدَ إِسْلاَمِهِمْ

"Licemjeri se zaklinju Allahom da nisu govorili, a sigurno su govorili nevjerničke riječi i pokazivali

da su nevjernici,..." (Et-Tevba, 74).

I kaže Uzvišeni:

اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ

"Oni su svoje zakletve štitom uzeli, pa od Allahova puta odvraćaju." (El-Munafikun, 2).

Ponekad bi ih čulo dijete ili žena ili jedan čovjek od muslimana, međutim, to nije bilo dovoljno za šerijatsko potvrđivanje. Zato, svjedočenje takvih nije bilo prihvatano i munafici ne bi bili kažnjavani. Kao što se desilo sa Zejdom ibn el-Erkamom koji je posvjedočio protiv Abdullaha ibn Ubeja da je rekao:

لَئِن رَّجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ مِنْهَا

"Ako se vratimo u Medinu, sigurno će jači istjerati iz nje slabijeg!" (El-Munafikun, 8).

Predaju bilježi Buhari. Kada su se vratili (u Mediniu), Ibn-Ubej je toliko nastojao da opovrgne Zejdovo svjedočenje zakletvama, tako da su ljudi rekli: "Zejd je slagao Allahova Poslanika, ♏." Ali, objava je potvrdila istinitost Zejdovih riječi. Poslanik ♏, je putem objave znao munafike pojedinačno, ali ih nije kažnjavao na osnovu objave, niti na osnovu pretpostavki, mišljenja i nedovoljnih dokaza. Sa njima je postupao na osnovu šerijatskog načina pritvrđivanja, tj. dokazom ili priznavanjem, i na taj način poučavao svoj ummet.

Pogledaj šta o ovome kaže Kadi Ijad u svojoj knjizi "Eš-Šifa" 2/224-230, Poglavlje: ’Ako upitaš: Zašto Poslanik, ♏, nije ubio jevreja koji mu je rekao: 'Es-samu alejkum.' A time je dovio protiv Poslanika...?’ Sve do njegovih riječi: ’Niti munafike koji su ga vrijeđali u većini slučajeva?’

Kadi Ijad je tu detaljno pojasnio ovo što smo mi ovdje u kratkim crtama spomenuli, zato se vrati na taj dio jer je jako važan.

Između ostalog kaže. "Ponekad kod Poslanika ne bi bile potvrđene njihove riječi, već bi ih prenijela jedna osoba koja nije na stepenu osobe čije se svjedočenje prihvata; poput djeteta, roba ili žene. Krv se ne ohalaljuje osim uz dva pravedna svjedoka. Na osnovu toga shvatamo i postupak jevreja kada je pozdravio Poslanika, iskrivljavajući svoj jezik i ne ispoljavajaći svoje riječi jasno. Zar ne vidiš kako je Aiša ukazala Poslaniku ❒, (tj. rekla je Poslaniku: "O Allahov Poslaniče oni govore es-samu alejkum," op.prev.), a da su to jasno izgovorili ne bi Aiša bila jedina koja bi to znala." "Eš-Šifa" 2/226.

I kaže: "Isto tako kažemo i po pitanju jevreja koji su govorili es-samu alejkum. To nije bila jasna uvreda niti dova, osim onoga što već zasigurno mora okusiti svaki čovjek a to je smrt. "Eš-Šifa" 2/228

Šejhul-islam, isto tako, detaljno govori o ovoj temi u svojoj knjizi "Es-Sarimul meslul". Pogledaj na primjer 354-358 str.

Nakon ovoga, zar nam nije dovoljno ono što je Poslaniku, ♏, bilo dovoljno?!

Nevevi, govoreći o fetvama muftije u meselama riddeta, kaže: "Sajmeri i Hatib kažu: ’Kada bude upitan o onome koji kaže: 'Ja sam iskreniji od Muhammeda ibn Abdullaha', ili: 'namaz je samo igra', i slično tome, neka ne žuri sa riječima: 'Takvom je krv halal', ili: 'Treba se ubiti'. Već treba reći: 'Ako je to istina i pritvrđeno, ili dokazom ili priznanjem, onda sultan treba od njega zatražiti da se pokaje. Ako se pokaje njegova tevba će se primiti, a ako se ne pokaje

onda će se sa njim potupiti tako i tako'.'" "Medžmu'" 1/49 nakon ovog citata slijedi važan govor koji je prethodio.

Svemu tome dodaj da je nužno upoziriti da je prilikom svjedočenja u tekfiru i riddetu neophodan tefsil (detaljno pojašnjenje), da bi dokaz bio ispravan, potpun i jasan.

Kadi Burhanud-Din ibn Ferhun el-Maliki kaže: "Ne prima se (općenito) nepojašnjeno svjedočenje u riddetu. Kao kada bi svjedoci rekli: 'Fulan je postao nevjernik', ili: 'Postao je murted'. Već je neophodno da detaljno pojasne ono što su vidjeli ili čuli, jer se ljudi razilaze u tekfiru. Možda neki vjeruju da je kufr ono što u stvari nije kufr." "Tebsiretu el hukkam" 2/277.

Ibn-Kudame u "Mugniju", knjiga suda, kaže: "A džerh (napad, optužba) mora biti detaljan." Završen citat.

Shodno tome kada osoba čuje insana da izgovori kufr i pri sebi nema potpuni dokaz, niti taj insan prizna da je izgovorio te riječi, već, naprotiv, porekne i ispolji islam, osobi koja ga je čula nije dozvoljeno da drugog obavezuje na tekfir takve osobe, iako je njoj samoj dozvoljeno da ga protekfiri, ukoliko je od onih koji poznaju metodologiku dokazivanja, razlikuje stvari koje su kufr on onih koje nisu i zna prepreke i uvjete tekfira. A nije mu dozvoljeno obavezivati drugog zbog nepritvrđenosti dokaza na potpun šerijatski način.

Isto tako, nije mu dozvoljeno da negira onome ko se prema takvoj osobi ophodi kao prema muslimanu - dok god ispoljava islam i negira ono čime je optužen - a kamoli da nad njim sprovede pravilo ko ne tekfiri kafira i on je kafir.

Dva važna upozorenja:

Prije nego li pređemo na sljedeću tačku neophodno je da upozorimo na dvije stvari:

Prva stvar. Šerijatski potpuni dokaz ili priznanje se uslovljava radi tekfira i onoga što se veže za tekfir od ohalaljivanja krvi i ismeta (zaštite), a što se tiče upozoravanja na njihov šer, izopačenost, fisk, njihovo poigravanje sa vjerom i bidate koje čine, to je sasvim druga stvar. Jer, upozorenje potpada pod ihbar (obavijest), a poznato je kod uleme da uvjeti prihvatanja habera nisu poput svjedočanstva, već su na manjem stepenu. Abdullah ibn Mesud, ﵁, kaže: "Ljude svrstavajte shodno prijateljima."

Stoga, ukoliko čovjek živi sa lošim ljudima i zindicima (heretici), i ne odvraća ih od njihova batila niti im to poriče, ili se radi o čovjeku koji poziva u novotariju i tome slično, dozvoljeno je upozoriti na njega. Za upozorenja na takvu osobu se ne uslovljava ono što se uslovljava za tekfir, osim općenite Allahove naredbe o preispitivanju i provjeri vijesti:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلَى مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ

"O vjernici kada vam fasik (griješnik) donese kakvu vijest dobro je provjerite, da u neznanju nekome zlo ne učinite pa da se zbog onoga što ste učinili kajete." (El-Hudžurat, 6).

Kada bi i pretpostavili da čovjek koji poziva u bidat ne zaslužuje kaznu ili ga nije moguće kazniti ipak se mora ukazati i upozoriti na njegov bidat. Ibn-Kajjim spominje od Kevsedža da je rekao: "Rekao sam imamu Ahmedu: Murdžija koji poziva u svoju novotariju? pa je rekao: 'Da vallahi napustiće se i odbaciti.'" "Ilamu elmuvekki'in" 4/168.

Druga stvar. Ko je poznat po svojoj izpočanosti ili zindikluku ili poigravanju sa vjerom, ili se često uvidi njegov kufr, tada se ulema u optužbi njegova adaleta i vjere i pojašnjavanju njegova stanja zadovoljava onim što je općepoznato od takve osobe.

O tome detaljnije pogledaj "Mugni", knjigu svjedočenja, mesela vezana za stvari koje su opće poznate.

Pogledaj isto tako "Fetve" Šejhul-islama gdje je Šejhul-islam upitan o svjedočenju protiv griješnika i novotara, da li je dozvoljeno svjedočiti na osnovu onog što se pročulo i općepoznatog stanja takvih osoba, ili svjedočenje mora biti na osnovu viđene i čute stvari?

Pa je odgovorio: "Ono čime optužuje svjedok ili neko drugi a što utiče na pravednost i vjeru, svjedok može posvjedočiti na osnovu onoga što zna da je općepoznata stvar o takvoj osobi. To će se smatrati šerijatskom optužbom kao što kaže skupina malikijskih, šafisjkih, hanbeliskih i ostalih pravnika u svojim velikim i malim djelima. Jasno su ukazali da ukoliko čovjek bude optužen razjašnjenom optužbom, osoba koja ga optužuje to može učiniti na osnovu onoga što je vidjela ili čula ili na osnovu onoga što je opće poznato o takvoj osobi. Ne znam da u ovome ima razilaženja među ljudima. Svi muslimani u našem vremenu svjedoče za Omera ibn Abdul Aziza, Hasana el-Basrija i njima sličnih pravednih i pobožnih ljudi, na osnovu onoga što je opće poznato o njima. Isto tako, svjedoče zulmom i novorarijom po pitanju Hadžadža ibn Jusufa, Muhtara ibn Ebi-Ubejda, Omera ibn Ubejda, Gejlana-kaderije, Abdullaha ibn Sebe-rafidije, i njima sličnih, na osnovu onoga što je opće poznato od njihova stanja. U "Sahihu" je pritvrđeno da su pored Poslanika, ♏, prošli sa dženazom i pohvalili je. Poslanik je rekao: *’Obavezno.’* Zatim su prošli sa dženazom i pokudili je, pa je Poslanik, ♏, rekao: *’Obavezno, obavezno.’* Rekoše: ’O Allahov poslaniče šta znače tvoje riječi: 'obavezno, obavezno'?’ On reče: *’Jednu dženazu ste pohvalili pa sam rekao obavezan joj je Džennet, a drugu ste pokudili, pa sam rekao obavezna joj je Vatra. Vi ste Allahovi svjedoci na zemlji.’* Ovo je u slučaju kada se cilja tefsik takve osobe da bi se odbilo njegovo svjedočenje i starateljstvo. A ukoliko se cilja samo upozorenje na takvu osobu i sprečavanje njegova šera onda je dovoljno i manje od toga..." Završen citat, "Medžmu’atul fetava" 35/241-242.

Što se tiče šerijatskih kazni Poslanik, ♏, je u hadisu o *mulaani* (međusobnom proklinjanju) pojasnio da nikoga neće kamenovati osim na osnovu dokaza pa makar se na osobi ukazivali loši znaci.

Šejhul-islam kaže: "Ako je osoba poznata među ljudima po razvratu, neće biti kamenovana, zbog predaje koju bilježi Buharija od Abdullaha ibn Abbasa ⍓, da je on spomenuo hadis o mulaani (međusobnom proklinjanju) i riječi Poslanika, ♏: *’Ako ga rodi i dijete bude naličilo na njenog muža onda je on slagao na nju. A ako ga rodi i dijete bude naličilo na osobu za koju je optužena da je s njom počinila zinaluk onda je rekao istinu.’* Zatim je dijete koje je rodila naličilo osobi za koju je optužena da je s njom počinila zinaluk. Poslanik, ♏, je tada rekao: *’Da nije zakletvi, vidjela bi kako bi postupio sa njom.’* Abdullah ibn Abbas je upitan: ’Je li to ta žena za koju je Poslanik, ♏, rekao: *'Da sam ikoga kamenovao bez dokaza kamenovao bih nju.'* Pa je odgovorio: 'Ne, to je žena koja je u islamu ispoljavala loše stvari.'’ Poslanik, ♏, nas je obavijestio da nikoga ne kamenuje osim sa dokazom, pa makar se na osobi ukazivali loši znaci..." Zatim je Šejhul-islam spomenuo hadis o dženazi, koji je prethodio, i riječi Poslanika, ♏: "Vi ste Allahovi svjedoci na zemlji", pa kaže. "Poslanik je stvar koja je općepoznata svrstao kao dokaz u ovim propisima a nije je svrstao kao dokaz po pitanju kamenovanja." Završen citat, "Medžmu’atul fetava" 15/179.

Nevevi, u knjizi o proklinjanju, o ženi koja je u islamu ispoljavala loše stvari, kaže: "Značenje hadisa je, da je ta žena poznata po razvratu, to je prošireno među ljudima ali nije pritvrđeno dokazom niti priznanjem. U hadisu je dokaz da se kazna ne sprovodi samo na osnovu

stvari koja je proširena i inderktnih faktora, već je neophodno da postoji dokaz ili priznavanje." Završen citat iz knjige "Šerhu Muslim".

JEDANAESTA GREŠKA

Generaliziranje pravila: "Ko ne tekfiri kafira i sam je kafir", bez detaljnog pojašnjenja (tefsila)

U proširene greške u tekfiru spada i generaliziranje pravila: "Ko ne tekfiri kafira i sam je kafir", bez detaljnog pojašnjenja (tefsila).

Pogrešna upotreba ovog pravila je veliki belaj i jako proširena stvar kod velikog broja omladine, čak su ga neki fanatici učinili osnovom vjere, (aslud-din), i uvjetom ispravnosti islama, na osnovu kojeg, kod njih, postoji ili ne postoji islam. Na osnovu toga zasnivaju ljubav i mržnju. Ko generalizira ovo pravilo i radi po njemu, takav je musliman muvehhid kojeg vole, a ko je njima oprečan u pojedinostima ovog pravila takvog mrze, odriču ga se i tekfire. Čak je situacija dostigla taj nivo da protekfiriše jedni druge, jer, nemoguće je a da se ne raziđu po pitanju tekfira određenih ljudi, što dovodi do toga da se međusobno protekfire na osnovu tog razilaženja.

Mi njima postavljamo pitanje: Ako je generaliziranje ovog pravila, bez detaljnog pojašnjenja – shodno vašem postupku – uvjet ispravnosti islama, da li se osoba rađa znajući ovu stvar ili joj je obaveza naučiti je?

Ako kažu: "Rađa se znajući ovu stvar", onda su oprečni riječima Uzvišenog:

وَاللّهُ أَخْرَجَكُم مِّن بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لاَ تَعْلَمُونَ شَيْئًا

"Allah vas iz trbuha majki vaših izvodi a da ništa neznate." (En-Nahl, 78).

A ako kažu: "Obaveza mu je tu stvar naučiti", onda ih pitamo: Kada mu je to obaveza, prije punoljetnosti ili poslije nje?

Moraju odgovoriti jednim od dva odgovora:

Ili će reći: "prije punoljetnosti", i time biti oprečni jasnom hadisu Allahova Poslanika, ❐: *"Od trojice je pero uzdignuto..."* od njih je *"maloljetnik sve dok ne postane punoljetan."*

A ako kažu: "poslije punoljetnosti", kažemo im: Odredite nam granicu, da li mu je obaveza odmah nakon punoljetnosti ili može odgoditi?

Pa ako kažu: "može odgoditi", biće kontradiktorni time što će dozvoliti da dječak nakon svoje punoljetnosti ostane na kufru određeno vrijeme, kojeg oni nisu precizirali. Ako preseli tada po njima onda mora preseliti na kufru.

A ako kažu: "obaveza mu je odmah", kažemo im: Ova mesela zahtjeva istraživanje i izučavanje, posebno u vremenu šubhi i obmanjivanja loše uleme. To samo po sebi zahtjeva određeno vrijeme, pa makar par sahata u najmanju ruku, jer vi niste odmah spoznali ovo pravilo osim nakon dugog istraživanja. Oko ovoga se neće raspravljati osim džahil inadžija, tako da se moraju pokoriti ovoj činjenici.

A ako dozvolite kufr takvoj osobi, pa makar i na pat trenutaka, dok se ona pouči – a to morate zastupati, jer ste to učinili uvjetom ispravnosti islama – onda ste dozvolili kufr u Allaha.

To vas vodi do konstatacije da ničiji islam nakon punoljetstva nije ispravan sve dok ne učini kufr Allahu. Time bi postali nevjernici, zato okanite se pretjerivanja u ovom pravilu i pogledajte detaljno pojašnjenje uleme po ovom pitanju.

Što se nas tiče mi kažemo: Mi se, hvala Allahu, ne vraćamo u našoj vjeri osim Šerijatu. A tekfir je, kako smo to spomenuli, šerijatski propis, i nije ispravan osim ako je zasnovan na šerijatskim dokazima kategorička značenja.

I kao što kaže Ibn-Hazm: "Onaj ko misli da je u vjeri naišao na ono što nije naišao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, takav je lažac, i ne samo to, već i kafir bez razilaženja."

Kod muslimana je nemoguće i nezamislivo da Poslanik sallallahu alejhi ve sellem, zanemari pojašnjenje stvari koja spada u osnovu njihove vjere ili one stvari bez koje islam čovjeka nije ispravan, zatim se na zanemarivanju toga slože ili pak namjerno to učine svi ashabi i oni koji su došli poslije njih, da bi nas ovome na kraju poučili ovi nesrećnici.

Zato mi kažemo: Svaki šart kojeg nema u Allahovoj knjizi niti u sunnetu Njegova Poslanika, ❒, je batil. I svako pravilo, osnova ili govor koji nije potkrijepljen šerijatskim dokazom se odbija njegovom vlasniku.

Stoga, neophodno je da pogledamo osnovu ovog pravila i na kojem šerijatskom dokazu se ono zasniva kako bi ga precizirali i spoznali njegove granice.

Još ranije, kada se ovaj belaj proširio među pojedinom brzopletom omladinom slabogu šerijatskog znanja, sakupio sam govor uleme o ovom pravilu. Propratio sam njihove riječi da bih vidio ko je prvi ko je upotrijebio ovo pravilo i kako i na koji način su oni praktikovali ovo pravilo.

Došao sam sa sljedećim rezultatima:

Prvo: Vidio sam da se ovo pravilo koristi puno. Ovo pravilo nije – kako to neki tvrde – došlo iz "kese" šejhul-islama Ibn-Tejmijje, u kojem ga slijedi Muhammed ibn Abdul-Vehhab.

Jeste, tačno je da je Šejhul-islam poznat po primjenjivanju ovog pravila; njemu i šejhu Muhammedu ibn Abdul-Vehhabu ovo pravilo pripisuju uglavnom oni koji ovo pravilo koriste; ali u tome su ih pretekli poznati imami od kojih su neki pripadnici prvih časnih generacija. Poput:

- Sufjan ibn Ujejne, rahimehullahu teala, (preselio 198. h.), emirul muminina u hadisu koji kaže: "Kur’an je Allahov govor, ko kaže da je stvoren takav je kafir a i onaj ko sumnja u njegov kufr je kafir." Predaju bilježi Abdullah sin imama Ahmeda u svojoj knjizi "Es-Sunne" pod brojem 25, sa vjerodostojnim lancem prenosilaca.

- Govor sličan ovome se prenosi i od Ebu Hajseme Musaba ibn Seida, kako stoji u knjizi "Šerhu usuli i'tikadi ehlis-sunneti vel džema’ati" 2/256, pod brojem 430. Knjigu je napisao imam hafiz Ebul-Kasim Hibetullah el-Lalekai (preselio 418.h.)

- Isto tako, prenosi se i od Ebu-Bekra ibn Ajjaša el-Mukria (preselio 194.h.) a bio je pouzdan (thika) i pobožan. U knjizi "Es-Sunne" od Lalekaija 2/250, pod brojem 430 stoji da je upitan o onome ko kaže da je Kur’an stvoren. Pa kaže: "Kafir, i onaj ko ne kaže da je takav kafir i on je kafir." Lanac predaje je vjerodostojan.

- Zatim, Seleme ibn Šebib en-Nejsaburi, muhaddis Kufe. Ibn-Hadžer u "Tehzibu" 2/303

kaže: "Davud ibn Husajn el-Bejheki kaže: 'Do mene je doprlo da je Hulvani rekao: ’Ne tekfirim onoga ko zastane po pitanju Kur'ana.’' Kaže Davud: 'Upitao sam Ebu-Selemu o Hulvaniju pa je rekao: ’Treba ga bacit na smeće, ko ne svjedoči kufru kafira i on je kafir.’' Predaju spominje Hatib el-Bagdadi u "Tarihu Bagdad" 7/365."

- Zatim, Ebu-Zur’a Ubejdullah ibn Abdul-Kerim er-Razi (preselio 264.h.) koji kaže: "Ko tvrdi da je Kur’an stvoren takav je kafir u Velikog Allaha, kufrom koji izvodi iz vjere, a ko posumnja u njegov kufr, od onih koji shvataju, i on je kafir."

- Iste ove riječi je rekao i Ebu-Hatim Muhammed ibn Idris er-Razi (preselio 277.h.). Ove predaje bilježi Lalekai u "Es-sunne" 2/176.

Obrati pažnju na njihove riječi: "od onih koji shvataju", jer ću te na njih podsjetiti kasnije.

Ove riječi su prve riječi koje sam ja našao u govoru imama i uleme vezano za ovo pravilo.

Dakle, one potiču iz tri časna stoljeća, a nije istina, kako to neki kažu, da je Šejhul-islam došao sa ovim pravilom. Jeste, Šejhul-islam, zatim šejh Muhammed ibn Abdul-Vehhab, njegova djeca i ulema Nedžda, koriste ovo pravilo. Neki ga puno često spominju, stoga neki od fanatika, koji ovo pravilo ne primenjuju kako treba, ovo pripisuju njima. Međutim, nek se zna da to nije pravilo kojeg su oni postavili i izmislili.

Drugo: Istraživanjem i iščitavanjem govora uleme, vidio sam da oni ovo pravilo spominju i koriste da bi potvrdili oprečnost raznih vidova kufra ovoj vjeri a čiji se šer (tj. šer kufra) proširio u njihovom vremenu. To su činili da bi sasjekli to zlo i ljude uplašili i odvratili od takvog govora i onih koji takav govor zastupaju. Stoga, to je poput tekstova prijetnje, koje je dozvoljeno generalizirati, uz obavezno vođenje računa o uvjetima i preprekama prilikom spuštanja tih tekstova na određene osobe, kao što je slučaj sa fitnom "halku el-Kura’n" (tj. mišljenja da je Kur’an stvoren). Stoga, gore spomenuti primjeri su takve prirode.

Ili su pak te riječi došle kao ukor i opomena na određene vrste očitog kufra, gdje suzdržavanje od tekfira počinioca takvog kufra predstavlja vid poricanja šerijata i jasan inat. Primjer te osobe je tada poput primjera onoga ko zastane i suzdrži se od tekfirenja jevreja i kršćana, koje je Allah protekfirio i za koje se prenose mutevatir tekstovi koji su nužno poznati u vjeri muslimana. Primjer za ovo ćemo spomenuti kada budemo spominjali riječi Šejhul-islama o zagovaračima panteizma (onih koji tvrde da se Uzvišeni utjelovio u svojim stvorenjima op.prev.).

Treće: Osnova ovog pravila i njegov dokaz na kojem počiva jesu riječi Uzvišenog:

وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الْكَافِرُونَ

"A dokaze naše samo kafiri osporavaju." (El-Ankebut, 47),

i riječi Uzvišenog:

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَّبَ بِالصِّدْقِ إِذْ جَاءهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ

"Ima li nepravednijeg od onoga koji o Allahu govori laži i poriče istinu koja mu dolazi. Zar u Džehennemu prebivalište za nevjernike neće biti?" (Ez-Zumer, 32).

I drugi šerijatski tekstovi koji ukazuju na kufr onoga ko porekne nešto što je pritvrđeno, od obavijesti šerijata i njegovih propisa.

Stoga, Kadi Ijad, kada je u svojoj knjizi "Eš-Šifa" 2/280-281, prenio od Džahiza i Sumame njihovu tvrdnju da nad puno običnog svijeta, žena, glupaka i mukallida (slijepih sljedbenika) jevreja i kršćana, nije uspostavljen Allahov dokaz, jer nisu takve naravi da mogu doći do istidlala (vađenja dokaza).

Kaže: "I Gazali je u svojoj knjizi "Tefrika" zastupio mišljenje blisko ovom. Onaj ko ovo kaže je kafir konsenzusum po pitanju onoga ko ne tekfiri nikoga od jevreja i kršćana i svakog ko ostavi vjeru muslimana, ili zastane po pitanju njihova kufra ili u njega posumnja. Kadi Ebu-Bekr kaže: "Jer, šerijatski tekstovi i konsenzus su složni po pitanju njihova kufra, zato, onaj ko zastane u tome taj je porekao ili posumnjao u šerijatske tekstove. A šerijatski tekst ne poriče i sumnja u njega osim kafir." Završen citat.

I kaže: "Zbog toga, tekfirimo onoga ko ne tekfiri pripadnike drugih vjera mimo islama, ili zastane po pitanju njihova kufra, ili posumnja u njega, ili njihov put (ubjeđenje) smatra ispravnim, makar ispoljavao islam i vjerovao u njega i smatrao neispravnim svako ubjeđenje mimo njega. Takav je kafir zbog toga što je ispoljio ono što je oprečno tome." "Eš-Šifa" 2/286.

Njegove riječi: "zbog toga", ukazuju na njegove riječi koje su prethodile: "konsenzus je po pitanju tekfira osobe koja odbije kur'anski tekst."

Stoga, negiranje i poricanje ne biva osim nakon spoznaje i priznavanja, na to ukazuju dokazi u kojima se tekfire oni koji poriču, kao što su riječi Uzvišenog:

وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الْكَافِرُونَ

"A dokaze naše samo kafiri osporavaju" (El-Ankebut, 47),

i riječi Uzvišenog:

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَّبَ بِالصِّدْقِ إِذْ جَاءهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ

"Ima li nepravednijeg od onoga koji o Allahu govori laži i poriče istinu koja mu dolazi. Zar u Džehennemu prebivalište za nevjernike neće biti?" (Ez- Zumer, 32).

O ovome pogledaj "Bedaiu el fevaid" od Ibn-Kajjima 4/118.

Na osnovu ovoga saznajemo da suština ovog pravila i njegovo tumačenje glasi: "Ko ne protekfiri kafira za kojeg je do njega došao Allahov tekst koji kategorički ukazuje na tekfir te osobe, ili je kod njega pritvrđen haber (obavijest) koja kategorički ukazuje da je Poslanik ❒, protekfirio takvog - pored toga što su se kod njega (osobe koja nije protekfirila kafira) ispunili uvjeti i otklonile prepreke - takav je porekao kur'anski tekst ili pritvrđeni sunnet, a onaj ko to porekne takav je kafir po konsenzusu."

Ovo je suština ovog pravila i njegovo tumačenje, nakon uzimanja u obzir dokaza na kojima je zasnovano ovo pravilo i nakon što uvidiš način na koji je ulema koristila ovo pravilo.

Ukoliko osoba ne ispolji i ne prizna da poznaje šerijatski tekst koji ukazuje na kufr dotične osobe, nije dozvoljeno obavezivati ga na to i nakon toga ga tekfiriti shodno ovom pravilu. Jer, tada to prelazi u tekfir uz obvezivanje ili tekfir na osnovu onoga što proističe iz riječi čovjeka - o čemu će biti riječi - a ono što proističe iz riječi čovjeka se ne smatra njegovim riječima, osim ako osoba zna da to nužno proističe iz njegovih riječi pa jasno da se toga pridržava. Dok god to ne zna ili je gafil (nemaran) u tom pogledu, niti to cilja i zapaža, onda ga nije dozvoljeno time obvezivati bez ikakva dokaza. Osim ako se ne radi o jasnom i otvorenom kufru koji je kategorički pritvrđen vjerodostojnim šerijatskim tekstom i što se nužno zna u vjeri

muslimana, kao što je kufr jevreja i kršćana i njima sličnih, koji nisu na vjeri islamu, ili onih koji su gori od njih, a zna njihovo stanje. Tada je onaj koji se suzdržava od tekfira takvih osoba uglavnom ili od onih koji poriču šerijatske tekstove ili sumnja u njih. Takav se nije pokorio šerijatskim tekstovima. A tako nešto nije nepoznato ni samim jevrejima i kršćanima a kamoli da to bude nepoznato muslimanima.

Osoba takvog stanja je kafir po konsenzusu.

A što se tiče onih čiji je kufr kufr te'vila, pa se osoba suzdrži po pitanju tekfira takvih osoba, zbog određenih nejasnih stvari koje on pri sebi ima po pitanju šerijatskih tekstova, ili se radi o stvarima u kojima neznalica ima opravdanja - zato što se takve stvari ne znaju osim putem poslaničkog dokaza, ili je pak odbacio šerijatski tekst jer ga nije znao ili kod njega nije bio vjerodostojan, i njima sličnim osobama koje se ne tekfire osim nakon uspostavljanja dokaza nad njima pojašnavanjem i upoznavanjem, tada nije dozvoljeno generalizirati ovo pravilo po pitanju osobe kojoj je tekfir takvih ljudi nejasna stvar. Isto tako, ako zastane po pitanju njihova tekfira ili ih ne tekfiri, nije dozvoljeno generalizirati ovo pravilo dok god ta osoba pri sebi ima osnovu tevhida.

Zato, od fikha (razumijevanja) imama Ebu-Ubejda Kasima ibn Abdus-Selama (preselio 224.h.) jeste to što on u poglavlju o džehmijama kaže: "Nisam vidio ljudi koji su veće zablude u kufru od njih. Ja zaista smatram ’džahilom’ onoga ko ih ne tekfiri, osim ako se radi o osobi koja ne zna za njihov kufr." Iz "Fetvi" Šejhul-islama 12/272.

Slično tome kaže i Buharija (preselio 256.h.) u "Halku efa'li el ibad" 19 stranica citat broj 35: "Pogledao sam govor jevreja kršćana i medžusija i nisam vidio veće zablude u kufru od njih (tj. džehmija). Ja zaista smatram ’džahilom’ onoga ko ih ne tekfiri, osim ako se radi o osobi koja ne zna za njihov kufr."

Pogledaj kako nije rekao: A ja tekfirim onoga ko njih ne tekfiri, a uz to ni neznalicom ne smatra onoga ko ih ne tekfiri zbog toga što ne zna njihov kufr.

Što se tiče imama Ahmeda, od njega se isto tako prenosi generaliziranost prijetnje ovim pravilom. To spominje u svojoj risali koju je napisao kao odgovor na pismo Museddeda ibn Muserheda el-Basrija u kojem ga je pitao o meselama oko kojih je nastalo razilaženje, poput mesela kadera, i’tizala, stvaranja Kur’ana i irdža’a. U vezi Kur’ana imam Ahmed kaže: "Kur’an je Allahov govor, nije stvoren. Ko kaže da je stvoren taj je kafir u velikog Allaha, a onaj ko takvog ne tekfiri i on je kafir." Iz knjige "Tabekatu el hanabile" od Ebu J'ale 1/315.

Šejhul-islam u "Fetvama" spominje dva rivajeta koji se prenose od imama Ahmeda po pitanju tekfira sljedbenika strasti od kaderija džehmija i njima sličnih. Spomenuo je, isto tako, da je ispravno da on (imam Ahmed) u ovim meselama nije tekfirio na osnovu ovog pravila. Kaže Šejhul-islam: "Od njega se po pitanju tekfira onoga ko ne tekfiri (takve) prenose dva rivajeta. Ispravnije je da se ne tekfiri." "Medžmu’atul fetava" 12/260

Šejhul-islam vjerovatno cilja ne tekfira pojedinaca koji nisu protekfirili džehmije i njima slične, a ne generaliziranost prijetnje ovim pravilom, jer si prethodno vidio da je imam Ahmed koristio ovo pravilo.

Nakon toga Šejhul-islam kaže: "A neki smatraju da po pitanju tekfira onoga ko ne tekfiri, ima razilaženja u cjelini. To je očita greška." Završen citat.

Kao da ovdje Šejhul-islam ukazuje da se u meseli mora napraviti tefsil (detaljno

pojašnjenje), to je ono što se kod nas ustalilo, nakon što smo pogledali ovo pravilo, kao što ćeš i sam vidjeti.

S obzirom da većina onih koji generaliziraju ovo pravilo i koriste njega kao dokaz - od onih koji su početnici u znanju ili od fanatika - ovo pravilo pripisuju uglavnom šejhul-islamu Ibn-Tejmijji i šejhu Muhammedu ibn Abdul-Vehhabu, a poznato je da se većina onoga što je pisao šejh Muhammed ibn Abvdul-Vehhab, njegova djeca, unuci i njegovi sljedbenici, vraća na šejhul-islama Ibn-Tejmijju – a posebno kada je riječ o ovim poglavljima – iz tog razloga ja ću obraditi jedan praktičan primjer upotrebe ovog pravila uz njegovo pojašnjenje. U tome ću se potpomoći citatima unuka šejha Muhammeda ibn Abdul-Vehhaba koji su pojasnili govor njihova djeda u ovom poglavlju. Nadam se da će sve ovo dodatno razbjelodaniti i pojasniti stvar.

Kaže Šejhul-islam, rahimehullahu teala, govoreći o onima koji zatupaju mišljenje Allahova utjelovljenja u Njegovim stvorenjima: "Ko kaže: -Da su obožavaoci kipova ostavili svoje kipove, bili bi u džehlu shodno onome što ostave od obožavanja kipova - takav je većeg kufra od jevreja i kršćana, a i onaj ko takve ne tekfiri je većeg kufra od jevreja i kršćana. To zbog toga što jevreji i kršćani tekfire obožavaoce kipova, a kamoli onoga ko osobu koja ostavi obožavanje kipova smatra džahilom shodno onome što je ostavio od obožavanja kipova." "Medžmu’atul fetava" 2/83

Zagovaratelji panteizma (vahdetu el vudžud)– Allah ih nagrdio – kažu: "Sve što postoji je Allah." Kipovi po njima su od Allaha, stoga, onaj ko ih ostavi takav je ostavio nešto od istine i ibadeta Allahu!!!

Zato veliki učenjak Šerefud-din Ebu Muhammed Ismail ibn Ebi-Bekr el-Mukri el-Jemeni eš-Šafiij, rahimehullahu teala, u svojoj predivnoj poeziji koju je nazvao "El hudždžetu ed-damiga li ridžali el fususu ez-zaiga", kaže odgovarajući zagovaračima panteizma i pojašnjavajući kufr Ibn-Arabija kojeg je "prosuo" u svojim "Fususima":

Usudio se u njoj Ibnu el-Arabi

i drznuo na Allaha svakom drskošću

I rekao da je Rabb i rob jedno te isto

moj Rabb je rob bez ikakve razlike

Zanegirao je teklif jer rob je kod njega božanstvo i rob,

a to je teška negacija

I kaže:

Istiniti uzima oblik svake stvari

u njoj se On ogleda jer to je samo jedan od oblika

I nije samo za Firaona rekao da je mu’min pri svojoj smrti postao

već je za sve kafire to rekao

Smatraj ga, o ti, lažovom bićeš najbolji mu’min

il mu povjeruj pa da budeš najgori nevjernik

I pohvalio je one koji se Nuhu nisu odazvali

kada ih je pozivao ne bi li se Vedda Suva'a i Nesra okanuli

I naziva džahilom onoga ko se njemu (Nuhu) pokori

A hvali kipove i ne smatra da je onaj ko ih obožava prekršio naredbu onoga koji naređuje

Ovo je ono što je Šejhul-islam spomenuo o zagovaračima panteizma koji kažu: "Da su obožavaoci kipova ostavili obožavanje kipova time bi postali neznalice..."

Kaže dalje ovaj učenjak u svojoj poeziji:

A ako kažeš vjera Ibnu el-Arabija je i naša vjera a njegov tekfir znači i nas protekfiriti, onda se pripazi

Jer kažem: ti si sada sebe protekfirio i sebe si sam u proturiječnost doveo

Jer, to nije vjera Muhammedova već kufr onoga koji je u zabludi duboko ogrezao

Ovo su stihovi iz kaside ovog učenjaka koje sam prenio iz komentara Ibn-Kajjimove "Nunijje" od Ahmeda Ibn Isa'a 1/174.

Pod Ibn el-Arabijem se misli na Ibn-Arabija et-Taija vlasnika knjige "Fususu el hikem", a ime mu je ovdje Šejh spomenuo sa određenim članom zbog poezije. U zadnja tri stiha Šejh je ukazao na pravilo o kojem mi govorimo. U njima je spomenuo kufr onoga ko poriče kufr Ibn-Arabija i vjeruje u ono što Ibn-Arabi vjeruje.

Ovo pravilo jasno spominje u nekim svojim knjigama kako to kaže Sehavi u svojoj knjizi "El kavlu el munebbi an terdžemeti" Ibn-Rarabi: "Ibn Mukri u knjizi "Er-revd", koja predstavlja sažetak "Revde", spominje u poglavlju o riddetu da je onaj ko se dvoumi po pitanju tekfira jevreja, kršćana, Ibn-Arabija i njegove skupine, kafir." Završen citat. Prenijeto iz knjige "Šerhu nunijjeti Ibn-Kajjim" 1/166. Ovo je spomenuo i šejh Muhammed Ibn Abdul-Vehhab u svojoj knjizi "Mufidu el mustefid fi hukmi tariki et-tevhid."

Ovo su spomenuli zbog jako ružna govora i jasnih kufrijata koje Ibn-Arabi spominje u svojim knjigama. Da nas Allah sačuva od toga.

Šejhul-islam spominje da je Ibn-Arabija protekfirilo puno učenjaka, pa kaže: "A on (tj. Ibn-Arabi) je bliži islamu od Ibn Seb'ina, Kunevija, Telmesanija i njima sličnih. Pa ako je ovim svojim kufrom, koji je veći od kufra jevreja i kršćana, bliži islamu od njih, kakav je tek slučaj sa onima koji su još udaljeniji od islama. A ja nisam opisao ni desetinu onoga što oni spominju od kufra." "Medžmu'atul fetava" 2/85.

Što se tiče stanja u kojem je preselio Ibn-Arabi, Šejhul-islam je po tom pitanju u svojim fetvama zastao na više mjesta. Tako na primjer, nakon što je spomenuo govor onih koji zastupaju panteizam, kaže: "Sva ova značenja koja smo spomenuli su stav vlasnika knjige "Fususu el hikem" (tj. Ibn-Arabi op.prev.). A Allah najbolje zna na čemu je čovjek preselio." "Medžmu'atul fetava" 2/284. Pogledaj isto tako drugi tom 91. stranicu.

Pogledaj ovaj zadnji govor Šejhul-islama, nakon svega što je prethodno rekao o Ibn-Arabiju, da bi vidio bogobojaznost ovih imama i učenjaka po pitanju tekfira, posebno kada postoji dvosmislenost ili kada kraj čovjeka nije jasan.

Vratimo se citatima Šejhul-islama koji se vežu za pravilo ko ne tekfiri kafira...

Nakon što je pojasnio da su zagovarači panteizma svojim riječima "sve što vidiš je Allah"

postali gori i pokvarniji od kršćana koji kažu da je Mesih Allah – a Allah je visoko iznad onoga što mu zulumćari pripisuju – Šejhul-islam kaže: "Zato opravdavaju jevreje i kršćane u ubjeđenju kojeg zastupaju i smatraju ih na istini, kao što obožavaoce kipova smatraju na istini, a svaka od ovih riječi zasebno predstavlja najveći kufr. Onaj ko ima lijepo mišljenje o njima, tvrdeći da ne zna njihovo stanje, upoznaće se sa njihovim stanjem, pa ako se ne odvoji od njih i ne negira im ono na čemu su, biće pripojen njima i smatran od njih. A što se tiče onoga ko kaže njihov govor ima te'vila koji se poklapa sa Šerijatom, takav je u stvari od njihovih kolovođa i predvodnika. Ako se radi o osobi koja je oštroumna onda takav sam zna laž koju je uzrekao, a ako u to vjeruje svojom nutrinom onda je većeg kufra od kršćana. Onaj ko takve ne tekfiri i smatra da njihov govor ima te'vila taj neće protekfiriti ni kršćane zbog njihova vjerovanja u trojstvo i utjelovljenje, a Allah najbolje zna." "Medžmu’atul fetava" 2/86

I kaže, isto tako: "Govor ovih je gori od govora kršćana i u njemu ima kontradiktornosti kao što i kod kršćana ima kontradiktornosti. Zato čas zagovaraju inkarnaciju, čas panteizam.To je mezheb (pravac) koji je sam po sebi kontradiktoran. Zbog toga oni obmanjuje one koji ga ne mogu shvatiti. Sve ovo je kufr, nutarnji i spoljnje, po konsenzusu svih muslimana. Onaj ko posumnja u njihov kufr, nakon što sazna njihov govor, i sazna dini Islam, takav je kafir poput onoga ko sumnja u kufr jevreja, kršćana i mušrika." "Medžmu’atul fetava" 2/223

Iz ovih primjera rezimiramo sledeće stvari:

Prvo: Šejhul-islam spominje ovo pravilo na nekoliko mjesta približnim riječima, nekada to spominje općenito a nekada detaljno. Tako kaže:

- "ko ih ne tekfiri takav je većeg kufra od jevreja i kršćana."

- i kaže: "Onaj ko ima lijepo mišljenje o njima tvrdeći da ne zna njihovo stanje, upoznaće se sa njihovim stanjem, pa ako se ne odvoji od njih i ne negira im ono na čemu su, biće pripojen njima i smatran od njih. A što se tiče onoga ko kaže njihov govor ima te'vila koji se poklapa sa Šerijatom takav je u stvari od njihovih kolovođa i predvodnika."

- i kaže, isto tako: "Onaj ko posumnja u njihov kufr, nakon što sazna njihov govor, i sazna dini Islam, takav je kafir poput onoga ko sumnja u kufr jevreja, kršćana i mušrika."

Stoga, ono što je općenito spomenuto treba shvatiti shodno onome što je Šejhul-islam detaljno pojasnio, jer, kao što je očito, govor se veže za istu temu i istu skupinu.

- Drugo: Ovo pravilo Šejhul-islam spominje općenito jer se radi o kufru kojeg je on opisao da je "očit, po konsenzusu svih muslimana," i da "svaka od ovih riječi zasebno predstavlja najveći kufr," i da su oni "većeg kufra od jevreja i kršćana, i da je njihov govor gori od govora kršćana." To zbog toga što kršćani vjeruju da se Uzvišenu utjelovio u Mesiha a zagovarači panteizma smatraju da je postojanje svih predmeta životinja, nečistih mjesta, kafira i pokvarenjaka, od Allahovog bića (zata). A Allah je visoko iznad onoga što mu zulumćari pripisuju. Zbog toga Šejhul-islam kaže: "Onaj ko takve ne tekfiri i smatra da njihov govor ima te'vila taj neće protekfiriti ni kršćane zbog njihova vjerovanja u trojstvo i utjelovljenje." I kaže: "Onaj ko posumnja u njihov kufr... je poput onoga ko sumnja u kufr jevreja, kršćana i mušrika."

Treće: Pored toga što je spomenuo da je kufr pomenutih osoba i njihov govor gori i većeg kufra od kufra jevreja i kršćana, vidiš kako Šejhul-islam nije sproveo ovo pravilo osim nakon važnog uslova - o kojem onaj ko pripisuje ovo pravilo Šejhul-islamu mora voditi računa – a to je: da onaj ko se suzdržava od tekfira takvih osoba bude od onih koji poznaju njihovo stanje

i ima detaljnu predstavu njihova ružna i nevjernička govora.

Ovdje te podsjećam na govor Ebu-Zur'e i Ebu-Hatima er-Razija, kojeg smo ranije spomenuli kada smo govorili o tekfiru onoga ko kaže da je Kur’an stvoren, gdje su za tekfir osobe koja sumnja u kufr onoga ko to kaže, uslovili da bude od onih koji shvataju i znaju njegov kufr.

Ovo se slaže sa govorom Šejhul-islama, a nije čudo jer se oni napajaju sa istog izvora.

Kaže Šejhul-islam: "ako tvrdi da ne zna njihovo stanje, upoznaće se sa njihovim stanjem." Ovo dolazi prije sprovođenja pravila o kojem je riječ i prije nego li se takva osoba protekfiri. Pa ako ustraje u tome onda će se pripojiti njima. Kaže Šejhul-islam: "Onaj ko posumnja u njihov kufr, nakon što sazna njihov govor, i sazna dini Islam, takav je kafir." Ovdje je Šejhul-islam pored poznavanja njihove vjere uslovio poznavanje dini islama. Stoga, ovim citatom iz prethodnog općenitog govora Šejhul-islama se izuzima onaj ko je tek prihvatio islam i njemu slične osobe, koje se opravdavaju džehlom kojeg nisu u stanju odkloniti.

U ovome je dovoljno pojašnjenje da se ovo pravilo – koje se uglavnom koristi u najočitijim vidovima kufra – ne koristi osim nakon usposatve dokaza i pojašnjenja jasne staze.Tako da se putem ovog pravila ne tekfiri osim onaj ko poriče ili onaj ko odbija prihvatiti vjerodostojan šerijatski tekst kategorična značenja, zato je pravilo ograničeno time što se postavlja uslov da se radi o osobi koja poznaje dini islam.

Isto tako, koristi se kada je u pitanju jasan kufr u kojem nema dvosmislenosti, zato je pravilo ograničeno time što se postavlja uslov spoznaje njihova govora koji je gori od govora kršćana.

Šejhul-islam je one koje ne tekfire zagovarače panteizma opravdao u pogledu dva neznanja:

- nepoznavanje šerijatskog teksta,

- i nepoznavanje činjeničnog stanja.

Muftija, ili potpisnik od Gospodara svih svjetova ne može ispravno odgovoriti osim poznavanjem ove dvije stvari. Poznavanjem dokaza ili Allahova propisa u meseli, i to je ono na što je Šejhul-islam ukazao riječima: "poznavanje dini islama", i poznavanjem činjeničnog stanja ili govora o kojem je upitan, a i to je ono na što je Šejhul-islam ukazao riječima: "poznavanje njihova govora" i svojim riječima: "a ako tvrdi da ne zna njihovo stanje upoznaće se sa njihovim stanjem."

Nepoznavanje jedne od ove dvije stvari biva sebeb da mu istina bude uskraćena i sputava da "potpis" bude od Gospodara svih svjetova, jer muftija tada potpisuje i govori o Allahu bez znanja.

Zato, Šejhul-islam prije nego li spomene svoju fetvu o Tatarima i njihovim logorima koji sebe pripisuju islamu kaže: "Hvala Allahu Gospodaru svih svjetova. Da, obaveza je boriti se protiv njih, a dokaz tome jeste Allahova Knjiga, sunnet njegova Poslanika ❒, i konsenzus muslimanskih učenjaka. Ona, (tj. borba protiv njih op.prev), se zasniva na dvije stvari:

- Prvo: Poznavanje njihova stanja,

- Drugo: Poznavanje Allahova propisa po pitanju takvih ljudi." Završen citat.

Pojašnjavajući ovu stvar njegov učenik Ibn-Kajjim, rahimehullahu teala, kaže: "Muftija, niti onaj koji sudi, ne može dati fetvu niti presuditi istinom, osim poznavanjem dvije stvari:

- Poznavanje činjeničnog stanja i njegovo shvatanje, uz spoznaju suštine stvari koja se desila putem indirektnih dokaza i znakova, tako da posjeduje cjelokupno znanje o pomenutoj stvari.

- Spoznaja vadžiba u toj situaciji, a to je, Allahov propis kojim je presudio u svojoj Knjizi ili na jeziku Njegova Poslanika ❒, u datoj situaciji. A zatim će jedno spustiti na drugo, (tj. spustiće Allahov propis na činjenično stanje op.prev)" "I'lamu el muveki'in" 1/87-88

Da bi ovu stvar još više potvrdili i pojasnili, prenijeću ti određene citate Šejhul-islama, rahimehullahu teala, koji jasno ukazuju na opravdanje onih koji su neznalice po pitanju ubjeđenja zagovarača panteizma. Isto tako, vidječeš da Šejhul-islam nije primjenio ovo pravilo, u kojem je prijetnja tekfirom, kada se radi o neznalicama koji nisu protekfirili zagovarače panteizma, osim nakon uspostavljanja dokaza protiv njih. A spoznao si da on pod uspostavljanjem dokaza u ovom slučaju podrazumijva:

- Upoznavanje tih neznalica sa govorom zagovarača panteizma koji sadrži jasan kufr.

- Upoznavanje tih neznalica da je takav govor oprečan šerijatu, ako se radi o onima koji to neznaju poput onih koji su tek prihvatili islam.

Kaže rahimehullahu teala: "Nutrina govora ovih ljudi, (tj. zagovarača panteizma op.prev), je većeg kufra i bezbožništva od njegove vanjštine. Zbog toga što neko može pomisliti na osnovu vanjštine tog govora da je to govor učenih šejhova, vlasnika tevhida i tahkika (razlučivanja). Međutim, nutrina tog govora je većeg kufra laži i džehla od govora jevgeja, kršćana i obožavaoca kipova. Ko god bolje spozna nutrinu njihova govora i time bude zadovoljan takav je očitijeg kufra i bezbožništva. Što se tiče neznalica, onih koji o takvim ljudima imaju lijepo mišljenje i ne razumiju ih, već smatraju da je to govor učenih šejhova koji govore ispravnim govorom kojeg ne razumije puno ljudi, u njima ima imana, islama i slijeđenja Kur'ana i sunneta, shodno njihovom taklidskom imanu, a ima i priznavanja ovih (zagovarača panteizma), lijepog mišljenja o njima i pokoravanje njima, shodno njihovom džehlu i zabludi. <u>Jer, nemoguće je da takve ljude pohvali osim kafir bazbožnik ili džahil neznalica.</u>" "Medžmu'atul fetava" 2/222.

I kaže: "Onaj ko kaže da govor ovih ljudi, (zagovarača panteizma), ima skrivenu tajnu i nutrinu koja je istina, te da takav govor predstavlja suštinu koju ne može shvatiti osim odabrani od odabranih ljudi, takav je jedan od dva čovjeka.

- Ili je veliki zindik (heretik) i bezbožnik,

- ili velika neznalica koja je u zabludi.

Što se tiče zindika obaveza ga je ubiti, a što se tiče neznalice pojasniće mu se suština njihova govora pa ako ustraje na tom vjerovanju, koje je batil, nakon što se nad njim uspostavi dokaz obaveza ga je ubiti." "Medžmu'atul fetava" 2/230.

Pogledaj, isto tako, drugi tom 85. stranicu.

Ako pogledaš način na koji je ulema, el-muhakkikun, koristila ovo pravilo vidjećeš da slijede isti metod kojeg smo spomenuli.

Evo nekoliko primjera:

- Kadi Ijad prenosi da je Muhammed ibn Sahnun rekao: "da je onaj ko psuje i vrijeđa Poslanika ❒, kafir. Propis takvog kod ummeta jeste ubistvo. A kafir je i onaj ko posumnja u kufr takve osobe i njegovu kaznu." "Eš-Šifa" 2/215-216.

Ovaj govor spominje i Šejhul-islam u "Es-Sarimul meslulu" na 4 stranici.

Vrijeđanje Poslanika ❒, kao što to spominje Muhammed ibn Sahnun, je kufr po konsenzusu islamskih učenjaka. Šejhul-islam, u "Es-Sarimul meslul", taj konsenzus prenosi od imama Ishaka ibn Rahevejha i drugih učenjaka. Pogledaj prvu meselu, treća stranica pa naviše.

Isto tako, Šejhul-islam je u pomenutoj knjizi konstatovao da riddet onoga koji vrijeđa Allahova Poslanika ❒, jeste težak i dodatan riddet (riddetun mugalleza ve zaide). Pogledaj "Es-Sarimul meslul" 297. stranica.

U takvom postupku ima vrijeđenja Allaha, Njegova Poslanika, i Njegovih robova vjernika, kojeg nema u kufru i borbi. Pogledaj "Es-Sarimul meslul" 294 stranica. Zatim, takav postupak je težeg kufra i širka od širka jevreja i kršćana, koji se ostavljaju u okrilju njihove vjere u islamskoj državi kada plaćaju džizju. Ali se ni u kom slučaju ne ostavljaju, ni oni niti bilo ko drugi, kada vrijeđaju Allahova Poslanika ❒. Pogledaj "Es-Sarimul meslul" 246 stranica pa naviše.

Ostaje da upozorimo da sprovođenje pravila o kojem govorimo, u ovom slučaju biva kada psovka ili vrijeđanje bude jasno, a ne dvosmisleno. Dokaz tome jeste ono što smo ti ranije spomenuli o opreznosti učenjaka, poput Kadi Ijada čiji je citat prethodio, i samom razilaženju među njima po pitanju onoga ko učini dvosmisleno djelo u ovom poglavlju. Prije suda o tekfiru u dvosmislenim stvarima oni bi se raspitali o cilju osobe i u obzir uzimali indirektne dokaze, običaj i tome slično.

Sve to, kada je u pitanju tekfir osobe koja je izgovorila dvosmislene riječi, pa kakav je tek slučaj sa tekfirom osobe koja takvog ne protekfiri.

Šejhul islam, govoreći o Duruzima, kaže: "Oko njihova kufra nema razilaženja među muslimanima, naprotiv ko sumnja u njihov kufr je kafir poput njih. Oni nisu na stepenu ehlul kitabija niti mušrika, već su zabludjeli kafiri čiju hranu nije dozvoljeno jesti." "Medžmu’atul fetava" 35/98.

- Pogledaj kako je prije nego li je naveo pravilo, spomenuo da oko kufra ovih ljudi nema razilaženja među muslimanima.

- Isto tako, spomenuo je da oni nisu na stepenu ehlul kitabija tj. da su gori od njih. U istom izvoru Šejhul-islam je spomenuo da su oni Hakima, jednog od ubejdijskih vladara, smatrali božantsvom i nazivali ga El-Bari (Stvaratelj) el-Allam (Sveznajući), i da su oni Karamiti el-batinijje koji su većeg kufra od jevreja, kršćana i arapskih mušrika.

Ovi citati, koje sam ti spomenuo, se potpuno slažu sa citatima koje smo ranije spomenuli, zato na osnovu njih vagaj (koristi analogiju) postupićeš ispravno, inšaAllahu teala.

Zatim, Šejhul-islam govoreći o detaljnom pojašnjenju po pitanju onoga ko vrijeđa ashabe kaže: "Što se tiče onoga koji pored vrijeđanja ashaba Aliju smatra božanstvom, ili da je on trebao biti poslanik ali je Džibril pogriješio prilikom dostavljanja poslanice, u kufr takve osobe nema sumnje, šta više, nema sumnje u kufr osobe koja zastane u tekfiru takve osobe. Isti je slučaj i sa onim ko tvrdi da u Kur’anu hvali ajeta ili da su ajeti prikriveni, ili onaj ko tvrdi da Kur’an ima skriveni te'vil na osnovu kojeg želi poništiti propisane farzove, a to su oni koji se

nazivaju Karamitima, Batinijama a od njih su i Tenasuhijje. Nema razliženja po pitanju njihova kufra. A što se tiče onoga ko ih vrijeđa vrijeđanjem koje ne utiče na njihovu pravednost (adalet) i vjeru – poput opisivanja pojedinih ashaba da su škrti ili plašljivi, ili da nemaju znanje ili da nisu bili zahidi i tome slično, takav zbog toga zalužuje "odgoj" i ta'zir (kaznu koju precizira kadija a koja ne dostiže stepen hadda. op.prev.). Zbog pomenutog vrijeđanja nad takvom osobom se neće donijeti sud kufra i na taj način shvatamo govor onih učenjaka koji nisu protekfirili one koji vrijeđaju ashabe.

Što se pak tiče onih koji proklinju i vrijeđaju općenito, oko njih postoji razilaženje, jer, takav postupak može predstavljati proklilinjanje koje proističe iz mržnje a može predstavljati i proklinjanje iz ubjeđenja. A što se tiče onih koji i to prekorače i tvrde da su se ashabi odmetnuli nakon smrti Allahovog Poslanika ❒, osim par njih čiji broj ne odostiže petnaestak osoba, ili da su većina njih postali fasici; što se tiče takvih, nema sumnje u njihov kufr, jer, takvi poriču činjenicu koju Kur'an spominje na nekoliko mjesta, gdje nas Uzvišeni obavještava da je zadovoljan ashabima i hvali ih. Šta više, onaj ko sumnja u kufr takve osobe i sam neminovno postaje kafir, zbog toga što takve riječi znače da su oni koji su nam prenijeli Kur'an i sunnet kafiri i fasici, i da se ajet u kojem Uzvišeni kaže: "vi ste najbolji ummet koji se ikada pojavio," - a najbolja generacija ummeta jeste prva generacija, odnosi na ljude koji su bili kafiri i fasici. Također, ove riječi znače da je ovaj ummet najgori od svih ummeta i da je prva generacija najgora generacija ovoga ummeta. Kufr takve osobe jeste stvar koja je nužno poznata u vjeri Islamu..." Na kraju Šejhul-islam kaže:

"U cjelini, među onima koji vrijeđaju ashabe ima onih u čiji kufr nema sumnje, ima i onih kojima se ne sudi kufrom, a ima i onih čiji slučaj kruži između toga." "Es-Sarimul meslul" 586-587.

Rezimirajući sve što je prethodilo kažem:

- Ovo pravilo se koristi kao potvrda jasnog i otvorenog kufra koji je poput kufra jevreja i kršćana i još veći i otvoreniji. Osoba koja se sustegne od tekfiranja takvih ljudi jeste poput osobe koja poriče šerijatski tekst kategorička značenja, a takav je kafir po konsenzusu. Na osnovu toga shvataš i razlog radi kojeg ulema, poput šejha Muhammeda ibn Abdul-Vehhaba, spominje konsenzus kada navode ovo pravilo.

- Pored toga, na osnovu ovog pravila se ne tekfiri neznalica od muslimana sve dok se nad njim ne uspostavi dokaz i upozna sa njihovim govorom koji sadrži kufr, ukoliko se radi o osobi koja ne zna njihovo stanje, i sa oprečnošću tog govora dini-islamu, ukoliko se radi o osobi koja to ne zna, poput onoga ko je tek prihvatio islam.

- Shodno tome, možemo reći da je slučaj ovog pravila, zajedno sa prijetnjom koju u sebi nosi po pitanju tekfira onoga ko ne tekfiri kafira, slučaj ostalih tekstova prijetnje u govoru uleme. Tako ulema, kada govori o zabludjelim skupinama i milletima, ili riječima i vjerovanju koje je strano menhedžu ehli-sunneta općenito spominje ovo pravilo, međutim, prilikom spuštanja ovog pravila neophodno je pogledati uslove i prepreke tekfira, kao i sa ostalim tekstovima prijetnje.

Neophodno je da ovdje ponovo spomenem govor Šejhul-islama koji je prethodio, kada govori o pravljenju razlike između općenitog i pojedinačnog tekfira, bez obzira da li se radilo o shvatanju Zakonodavčevih riječi ili o shvatanju riječi uleme koja je ovo pravilo spominjala i koristila. Ovaj govor Šejhul-islama je itekako povezan sa ovim pravilom.

Kaže rahimehullahu teala: "Činjenica je da su u shvatanju uopćenih riječi u govoru selefa

napravili istu grešku koju su napravili oni prije njih po pitanju shvatanja uopćenih šerijatskih tekstova. Kada vide da selefi kažu 'ko kaže to i to postao je nevjernik', pomisle da se te riječi odnose na svakog ko izgovori te riječi, ne razmišljajući o tome da tekfir ima svoje prepreke i uslove koji mogu izostati kod određene osobe. Zatim, uopćeni tekfir ne iziskuje nužno i pojedinačni tekfir osim ako se ispune uslovi i odstrane prepreke. To pojašnjava činjenica da imam Ahmed, i većina učenjaka koji spominju uopćene riječi ('ko kaže ili uradi to i to – nevjernik je') nisu protekfirili većinu onih koji su upravo to govorili." "Medžmu’atul fetava" 12/261,262.

- Zato, nije ispravan lančani tekfir, kojeg praktikuje većina fanatika (gulata), kada je riječ o ovom pravilu. Kada ulema koja je izgovorila ovo pravilo ne tekfiri pojedinačno one koji ne tekfire zagovarače panteizma i njima slične, osim nakon uspostavljanja dokaza, onda je još preče da ne protekfire one koji ne tekfire ljude koji ne tekfire takve..., i tako dalje lančano.

Ovaj prezreni lančani tekfir koristi veliki broj fanatika, džahila, po pitanju onih koji se njima suprostave u poglavlju tekfira na osnovu dvosmislenih stvari ili tekfira na osnovu onoga čemu vode riječi osobe, ili tekfira u manje poznatim meselama, i tome slično. Vidio si uslove koje je postavila ulema i to kada se radi o kufru koji je poput kufra jevreja i kršćana ili još očitiji od toga. Ako je njihova opreznost bila tako velika na samom početku lanca i njegovoj osnovi, onda nema sumnje da će njihova opreznost biti puno puno veća kada se radi o onima koji dođu nakon njih i ne protekfire one koji nisu protekfirili, one koji nisu protekfirili, one koji nisu protekfirli..!!! Sve do zadnje osobe u lancu koju fanatici tekfire.

Nema sumnje da je sve to još teže i teže, ali, uz nagon prohtjeva to biva lahko.

Ako si shvatio ovo o čemu smo do sada govorili onda si shvatio da se ovo pravilo ne može odnositi niti spuštati na one koji su se suzdržali od tekfira pojedinih osoba koje se pripisuju islamu, zbog toga što ih u tekfiru takvih sputavaju neki kontradiktorni dokazi, koje on smatra preprekom u tekfiru, ili zbog šubhi kojih pri sebi ima po pitanju shvatanja određenih šerijatskih tekstova.

- Kao što je slučaj sa ostavljačem namaza na primjer. Onaj ko ne tekfiri ostavljača namaza - iako u tome griješi – ne poriče vjerodostojne dokaze koji ukazuju na kufr takve osobe. Naprotiv, vjeruje u njih, ali ih tumači malim kufrom ili ih ograničava na onoga ko negira obavezu namaza a ne onoga ko ga iz lijenosti ostavi. Na to ga je navela spoljnja kontradiktornost nekih šerijatskih tekstova sa drugim tekstovima koji govore o kufru ostavljača namaza. Poput hadisa: *"Pet dnevnih namaza je Allah propisao svojim robovima..."* gdje na kraju stoji *"...Ko ne dođe sa njima (5 dnevnih namaza) neće imati ugovor kod Allaha, ako bude htio kazniće ga a ako bude htio oprostiće mu."* Hadis bilježi Ahmed, Ebu-Davud, Nesai i drugi. Pored ovog teksta oslanjaju se i na druge dokaze. Puno je onih koji su zastupali ovo mišljenje, među njima su i imami poput brda: Malik, Šafija, i drugi koji ostavljača namaza iz lijenosti nisu protekfirili.

Nismo čuli da je iko od nih koji su bili oprečna stava, poput imama Ahmeda po jednom rivajetu, Abdullaha ibn Mubareka, Ishaka ibn Rahevejha i drugih rekli da su kafiri oni koji nisu protekfirili ostavljača namaza iz lijenosti ili da nad takvim sprovedu pravilo: 'Ko ne tekfiri kafira i on je kafir', a kamoli da tekfire nakon toga lančano one koji nisu protekfirili prvu osobu, pa drugu, pa treću...,.

- Isti je slučaj sa razilaženjem oko ostalih stubova islama.

- Isto tako, razilaženje ashaba po pitanju Ibn-Sajjada da li je on Dedžal ili ne. Nema

sumnje u kufr Dedžala, pored toga, ashabi nisu protekfirili jedni druge.

- Neki u ovo poglavlje svrstavaju i razilaženje ashaba po pitanju munafika koje Uzvišeni spominje u svojoj knjizi, pa kaže, subhanehu ve teala:

فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ فِئَتَيْنِ وَاللّهُ أَرْكَسَهُم بِمَا كَسَبُواْ أَتُرِيدُونَ أَن تَهْدُواْ مَنْ أَضَلَّ اللّهُ وَمَن يُضْلِلِ اللّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُ سَبِيلاً

"Zašto se podvajate kada su u pitanju munafici koje je Allah vratio u nevjernike zbog postupaka njihovih! Zar želite da na Pravi put uputite one koje je Allah u zabludi ostavio? A onoga koga Allah u zabludi ostavi – ti nikada nečeš na Pravi put uputiti." (En-Nisa', 88).

Pored toga, nije jedna skupina protekfirila drugu koja im je bila oprečna po pitanju ovih munafika.

- Zatim, stav Omera kada je zastao po pitanju onih koji su uskratili davanje zekata, kada je Ebu-Bekr čvrsto odlučio da se protiv njih bori. Omeru □, je predstavljalo problem to što su oni izgovarali 'la ilahe illallah'. I pored toga Ebu-Bekr ga nije protekfirio, već je Omeru odstranio sumnju i pojasnio mu pravi put. Ovdje se ne može prigovoriti da ovaj primjer ne ide u prilog, zbog toga što je Omeru bila problematična borba protiv takvih ljudi a ne njihov tekfir. To ne može doći u obzir, zbog toga što svako zna da je borba u koju je Siddik pozivao i radi koje je poslao pohod, bila borba riddeta a ne borba protiv buntovnika. To je ono što je Omeru □, na početku predstavljalo problem.

- Zatim, u ovo spada i razilaženje selefa po pitanju pojedinih zalima i taguta od namjesnika i drugih. Poznato je njihovo razilaženje po pitanju Hadžadža kojeg većina selefa nije protekfirila, već su klanjali za njim. Vjerodostojnim putem se prenosi da su ga neki i protekfirili, poput Seida ibn Džubejra kome je rečeno: " Ustao si protiv Hadžadža?" Pa je rekao: "Tako mi Allaha nisam ustao protiv njega sve dok nije postao kafir."

Mudžahid je upitan o Hadžadžu pa je odgovorio: "Pitaš me o starcu koji je kafir."

Ibn-Asakir bilježi da je Ša'bi rekao: "Hadžadž je mu'min u džibta i taguta a kafir u Velikog Allaha."

Šta više, Ibrahim En-Nehai je rekao: "Dovoljno je sljepila čovjeku da bude slijep u slučaju Hadžadža."

Pored toga, niti on niti oni koji su protekfirili Hadžadža, nisu nikoga ko je njima bio oprečan nazvali slijepcem, a kamoli da nad njima sprovedu pravilo: ’Ko ne tekfiri kafira i on je kafir’, a zatim da lančano tekfire na osnovu njega.

Čak se od Tavusa vjerodostojnim putem prenosi da je rekao: "Čudim se našoj braći iz Iraka, kako Hadžadža nazivaju mu'minom?!"

Pored toga nazvao ih je braćom, i to je istina u koju nema sumnje. Oni koji su zastali po pitanju tekfira Hadžadža zastali su zbog toga što su čovjeku presudili da posjeduje osnovu tevhida u kojeg vjeruje, i nije do njih doprlo da je Hadžadž počinio jasan kufr. Stoga, takva osoba je mudžtehid koja nije porekla nikakav šerijatski tekst.

Ovo što smo spomenuli se odnosi u slučaju da je Tavus ovim svojim riječima ciljao tekfir Hadžadža, a ne ono što Zehebi spominje u Sijeru 5/44, gdje kaže, nakon što je spomenuo ove riječi Tavusa: "Ovim cilja na murdžije koji govore: ’On (tj. Hadžadž) je mu'min potpuna imana, pored njegova zulma, prolivanja krvi i vrijeđanja ashaba.’" Završen citat.

Zehebi ovdje ukazuje da se ove riječi Tavusa odnose na murdžietul-fukaha, koje selefi nisu protekfirili zbog njihove greške u definiciji imana, zato što djela udova nisu svrstali u pojam imana. Oni pored toga što fasika, pokvranjaka, nazivaju mu'minom potpuna imana čiji iman ne umanjuju grijesi – kao što su govili o Hadžadžu – nisu dozvoljavali kufr niti su ga 'krpili' i nazivali imanom. Da je kod njih bilo pritvrđeno da je Hadžadž činio kufr ne bi ga nazvali mu'minom. Zato, niti Tavus niti bilo ko drugi od selefa nisu murdžietul-fukaha isključili iz imanskog bratstva pored njihove zablude. Što nije isti slučaj kada su u pitanju ekstremne murdžije, koje su selefi poput Vekia ibn Džerraha, Ahmeda ibn Hanbela, Ebu-Ubejda i drugih, protekfirili.

- Nakon toga, u ovo poglavlje, isto tako, spada i razilaženje među selefima po pitanju velikog broja novotara, kao što su haridžije, kaderije, džehmije, i njima slični. Šejhul-islam ovo razilaženje spominje na puno mjesta u "Fetvama". Tako na primjer spominje u 12/260-261 različitost stavova po ovom pitanju među ulemom, nakon toga je spomenuo mezheb imama Ahmeda, njegovih prijatelja i govor ostalih učenjaka ehli-sunneta vezan za njihovo razilaženje po pitanju tih skupina.

Šejhul-islam nije spomenuo da je ona skupina učenjaka koja je te sekte protekfirila, protekfirila i one koji ih nisu protekfirili. Niti je bilo ko drugi spomenuo da su tako postupali. Naprotiv, Šejhul-islam je pojasnio opravdanje selefa u ovom razilaženju, pa kaže. "Razlog razilaženja jeste oprečnost dokaza, jer oni s jedne strane vide dokaze koji iziskuju da se takvi protekfire, zatim s druge strane vide da pojedinci koji su te riječi izgovorili posjeduju iman koji sprečava da se takvi smatraju kafirima. Tako da dođe do oprečnosti dva dokaza." "Medžmu’atul fetava" 12/260-261.

Na drugom mjestu kaže. "Isti je slučaj i sa riječima kojima čovjek postaje nevjernik. Možda do čovjeka nisu doprli šerijatski tekstovi koji nužno iziskuju spoznaju istine. Ili su pak doprli ali kod njega nisu bili vjerodostojni, ili nije bio u stanju da ih shvati. Možda je posjedovao određene šubhe radi kojih će ga Allah opravdati. Vjernik koji je mudžtehid (tj. koji nastoji) u traženju istine, ukoliko pogriješi, Allah će mu oprostiti njegovu grešku – ma ko on bio. Bez obzira radilo se o teoretskim ili praktičnim meselama. Ovo je ono na čemu su ashabi Allahova Poslanika ❒, i džemahir imama islama." "Medžmu’atul fetava" 23/195-196.

Na drugom mjestu Šejhul-islam je spomenuo razilaženje među ashabima u teoretskim meselama, spomenuo je i riječi Aiše, radijellahu anha: "Ko tvrdi da je Muhammed vidio Allaha taj iznosi veliku potvoru na Allaha." Pa nakon toga kaže. "Pored toga Aiša, radijellahu anha, nije rekla Ibn-Abbasu i onima koji se nisu složili sa njenim stavom, da su oni ti koji iznose potvoru na Allaha." Zatim, nakon toga kaže: " Tekfir spada u prijetnju (veid) a govor može u sebi sadržavati poricanje onoga što je rekao Allahov Poslanik ❒, ali čovjek može biti od onih koji su skoro prihvatili islam, ili pak živi u udaljenoj pustinji a takvi se ne smatraju navjernicima zbog onoga što su porekli sve dok se nad njima ne uspostavi dokaz. Može se desiti da čovjek nije čuo tekstove (koje poriče) ili ih je čuo ali je kod njega postojao oprečan tekst radi kojeg je pribjegao te'vilu, makar griješio u tome." "Medžmu’atul fetava" 3/148

Dobro promotri ove citate jer su veoma važni, oni će ti otvoriti vidik i poučiti ovom poglavlju. U isto vrijeme sačuvaće te od pretjerivanja i brzopletosti u tekfiru i uzdizanja nad učenjacima koji su mudžtehidi. Isto tako, ukazaće ti na opravdanja one uleme i vjernika koji su nisu slijedili ili potvrđivali određene šerijatske habere (obavijesti) i propise, bez obzira radilo se o poglavlju tekfira ili nekom drugom poglavlju.

Šejhul-islam je ta opravdanja sveo na pet:

1 - Kontradiktornost dokaza kod njih, što vodi ka te'vilu nekih tekstova od strane ovih učenjaka.

2 - Činjenica da do osobe nisu stigli pojedini tekstovi, bez obzira da li razlog tome bilo skoro prihvatanje islama ili odrastanje u udaljenom mjestu i tome slično.

3 - Činjenica da kod njih ti tekstovi nisu bili vjerodostojni.

4 - Ne shvatanje tih tekstova, zbog toga što se radi o takozvanim manje poznatim stvarima, ili zbog slabog shvatanja i manjkavosti znanja osobe do koje su doprli ti tekstovi.

5 - Prisustvo određenih šubhi radi kojih onaj koji traži istinu biva opravdan.

Stoga, ko protumači šerijatski tekst ili ga odbaci zbog gore navedenih razloga takav se neće smatrati kao osoba koja poriče ili negira šerijatski tekst. Zato, nije dozvoljeno da se nad takvom osobom sprovede pravilo: 'Ko ne tekfiri kafira i on je kafir', a kamoli da se nakon toga lančano tekfiri.

Obrati pažnju da ovaj govor obuhvata osobu koja ne tekfiri kafira zbog toga što je odbila šerijatski tekst zbog nekog od gore navedenih razloga. Stoga, preče je da se ne protekfiri onaj koji ne tekfiri osobu koju su neki ljudi protekfirili, zbog nenavođenja vjerodostojinih i jasnih dokaza o kufru takve osobe, ili zbog slabosti znanja takvih osoba, ili zbog nepoznavanja metodologije dokazivanja, ili zbog greške u tom propisu.

Neophodno je da upozorimo na ove stvari jer je razilaženje u poglavlju imena i tekfira opširno. Stoga, onaj ko želi da zadovolji drugog tekfirom osobe koju on tekfiri, neka koristi šerijatske dokaze i neka vodi računa o ispravnoj metodoligiji dokazivanja. Kaže Uzvišeni:

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُم بِالْوَحْيِ

"Reci: 'Ja vas opominjem objavom'!" (El-Enbija', 45).

Onaj ko bude bankrot u tim stvarima takav ne može imati uticaja niti uspjeha kod drugih. Kaže Uzvišeni:

فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَآيَاتِهِ يُؤْمِنُونَ

"Pa u koji će govor nakon Allahova govora i Njegovih dokaza, oni vjerovati?" (El-Džasije, 6).

A u metodama idejnog ili tekfirdžijskog terora nema hajra, to neće škoditi osim njegovom vlasniku. Nema hajra u onome ko svoj mezheb (pravac) izgradi na tome, takav će brzo ostaviti svoj mezheb prvom prilikom i zbog najmanje šubhe. Istina u kojoj Allah tebareke ve teala daje berićet jeste u najispravnijem mezhebu koji se poklapa sa šerijatskim dokazima, a ne u najžešćem koji se poklapa sa prohtjevima.

Nakon toga, znaj da onaj kome je cilj da istraži govor i riječi koje odudaraju od Allahova govora i govora Njegova Poslanika ❒, da bi podupro i zakrpio svoj mezheb, to će i naći.

Od najčudnijih stvari koje sam vidio, kada sam promatrao način na koji su se ljudi ophodili sa ovim pravilom, jesu riječi Sulija kada hvali halifu El-Muktefabillah (289-295.h) kada je njegova vojska potukla karamita Jahju ibn Zekrevejha.

Ko smatra da je mu'min onaj

ko je vama nepokoran taj je kafir

To je Allah još prije

u jasnim surama objavio

Značenje ovih stihova je: ’Ko ne tekfiri i ne smatra fasikom onoga ko je vama nepokoran, ili onoga ko se na vas digne, taj je kafir’. I još tvrdi da na ovaj propis ukazuje Kur'an.

Pitamo ga: Gdje je to Uzvišeni rekao u jasnim surama?? Pogledaj kako je ovdje ovo pravilo upotrijebljeno da bi se ljudi pokorili ovom halifi i da bi se zaplašili od pobune protiv njega, pored toga što ima dovoljan broj drugih šerijatskih tekstova koji na to ukazuju. Ali, to je brzopletost pjesnika, zato nemoj da te to obmane, jer to je pjesnička drskost, a Uzvišeni o njima kaže:

وَالشُّعَرَاء يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُون * أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ

"A zavedeni slijede pjesnike. Zar ne vidiš da oni svakom dolinom blude." (Eš-Šuara', 224, 225).

Evo i risale šejha Abdul-Latifa ibn Abdur-Rahmana Alu-šejha u kojoj se šejh obraća pojedinim brzopletnicima u njegovom vremenu koji sebe smatraju od sljedbenika dave šejha Muhammeda ibn Abdul-Vehhaba, a koji su neispravno upotrijebili neke općenite riječi Šejha, bez vođenja računa o osnovi koju je spomenuo Šejhul-islam kada kaže: "Činjenica je da su u shvatanju općenitih riječi u govoru selefa napravili istu grešku koju su napravili oni prije njih po pitanju shvatanja općenitih šerijatskih tekstova. Kada vide da selefi kažu: ’ko kaže to i to postao je nevjernik’, pomisle da se te riječi odnose na svakog ko izgovori te riječi, ne razmišljajući o tome da tekfir ima svoje prepreke i uslove koji mogu izostati kod određene osobe. Zatim, uopćeni tekfir ne iziskuje nužno i pojedinačni tekfir osim ako se ispune uslovi i odstrane prepreke. To pojašnjava činjenica da imam Ahmed i većina učenjaka koji spominju općenite riječi (’ko kaže ili uradi to i to – nevjernik je’) nisu protekfirili većinu onih koji su upravo to govorili."

Ovu risalu spominjem da bi se još više okoristili, a inače šejh Muhammed ibn Abdul-Vehhab, njegova djeca i unuci se, kako smo to spomenuli, napajaju sa vrela Šejhul-islama.

"Od Abdul-Latifa ibn Abdur-Rahmana za Abdul-Aziza el-Hatiba: Naka je selam na Allahove dobre robove, a potom: Pročitao sam tvoje pismo i uvidio njegov sadržaj i izvinjenje s vaše strane. Međutim, pogriješio si kada kažeš da ono što vam je negirao naš Šejh, u pogledu vašeg tekfira onih koji slijede hakk..., U Ihsau sam 1264. godine vidio dvojicu ljudi, *marika*, sličnim vama, napustili su džumu i džema'at i protekfirili muslimane tog mjesta. Njihov dokaz je sličan vašem dokazu, kažu: ’Stanovnici Ihsa'a sjede sa Ibn-Fejruzom, kontaktiraju sa njim i njemu sličnim koji nisu zanijekali taguta, a on (tj. Ibn-Fejruz) *nije ispoljio da tekfiri svoga djeda* koji je odbio da'vu šejha Muhammeda, već joj je, naprotiv, ispoljavao neprijateljstvo.’ Kažu dalje: ’*Onaj ko ne ispolji tekfir takvih ljudi takav je kafir u Allaha jer nije zanijekao taguta.* A onaj ko sjedi sa takvim je poput njega.’ Na osnovu ova dva lažna i zabludjela uvoda su povezali ono što se veže od propisa jasnog riddeta. Ostavili su i nazivanje selama, sve dok me o njima nisu obavijestili. Naredio sam da se dovedu i zaprijetio im žestoko ih ukorivši. Oni su počeli tvrditi kako su na akidi šejha Muhammeda ibn Abdul-Vehhaba, te da kod sebe imaju risale (knjige, poslanice) Šejha. Pojasnio sam im njihove šubhe i otklonio njihovu zabludu na osnovu onoga što mi je tada na medžlisu bilo na umu. Obavijestio sam ih da Šejh nema ništa sa tim zabludjelim vjerovanjem, te da on tekfiri samo na osnovu onoga oko čega su muslimani složni da se takav tekfiri, kada uradi veliki širk ili kufr u Allahove ajete, Njegove Poslanike, ili nešto

drugo, i to nakon uspostave dokaza i njegova valjana dostavljanja. Kao što je slučaj sa onima koji obožavaju salihine (dobre ljude) i njih zajedno sa Allahom prizivaju. Oni Allahu pripisuju ortaka u onome što isključivo pripada Allahu od ibadeta i uluhijjeta..., a oko ovoga nema razilaženja među vlasnicima znanja i imana.

Spomenuti ljudi su ispoljili tevbu i pokajanje tvrdivši da im je istina postala jasna. Zatim su se uputili ka obali i nakon toga ponovo povratili svom ubjeđenju. Do nas je doprlo da su protekfirili i islamske učenjake zato što su se dopisivali sa egipatskim vladarima. I ne samo to, već su protekfirili i one koji kontaktiraju sa onima koji su se dopisivali sa njima. Allahu se utičemo od zablude nakon upute i od kufra nakon istine. Do nas je doprlo da i vi govorite slično ovome, da ste se upustili u mesele ovih poglavlja, poput *muvalata* (prijateljevanja i ljubavi) i *muadata* (mržnje), *musaleha* i *mukatebe*, o sudu mimo onoga što je Allah objavio, koji vlada među beduinima i njima sličnim osornicima, o kojima ne govori osim ulema, oni kojima je Allah podario znanje i shvatanje i kojima je data mudrost i precizan govor. Nije dozvoljeno govoriti o ovome osim nakon poznavanja onoga što smo spomenuli i nakon spoznaje cjelovitih i općenitih osnova, koje, ukoliko ih čovjek ne poznaje, ili ne zna njihovo detaljno pojašnjenje, ne smije govoriti o ovim poglavljima. Općenitost i generalizacija, te nepoznavanje onoga na što se govor odnosi uz nepoznavanje detaljna pojašnjenja takvog govora, vodi ka grešci, zbrci i ne shvatanju onoga što od Allaha dolazi. Ovo je sebeb koji vodi ka pokvarenosti vjera i razjedinjavanju umova i sprečava shvatanje Kur'ana.

Ibn-Kajjim, rahimehullahu teala, u svojoj "Nuniji" kaže:

Zato se tefsila i tebjina drži

jer je općenitost i generalizacija, bez pojašnjenja, odvela propasti

i pobrkanosti umova i mišljenja u svakom vremenu

A što se tiče tekfira sljedbenika islama zbog stvari za koje ste mislili da izvode iz vjere, to je mezheb Harurija, marikina, koji su ustali protiv Alije radijellahu anhu, vladara pravovjernih i onih koji su bila sa njim od ashaba. Oni su im zanegirali uzimanje Ebu-Musa'a el-Ešarija i Amra ibn el-Asa kao sudija u *fitni* koja se desila između njega s jedne i Muavije i žitelja Šama s druge strane. To su haridžije osporile, a bili su u osnovi od drugova Alije i poznate karije Kufe i Basre, pa su rekli Aliji: ’U Allahovoj vjeri si dao sud ljudima i prijateljuješ sa Muavijom i Amrom, a Uzvišeni kaže: 'Propis pripada samo Allahu'...’" Zatim je šejh spomenuo stanje haridžija o čemu će biti riječi na kraju ove knjige, pa potom na sedmoj stranici risale kaže: "Termin zulm, masijet, fusuk, fudžur, muvalat, muadat, rukun, širk i njima slični tremini koji se spominju u Kur'anu i sunnetu, njima se može ciljati njihovo suštinsko značenje a može se i ciljati značenje suštine. Prva stvar je osnova kod usulijjuna, a druga stvar se ne uzima u obzir osim sa dokazom, tekstualnim ili smisaonim, a to spoznajemo na osnovu Poslanikova ❐, pojašnjenja i tefsira sunneta. A Uzvišeni kaže:

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ إِلاَّ بِلِسَانِ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ

"Mi nismo poslali ni jednog Poslanika koji nije govorio jezikom svoga naroda, da bi mu objasnio" (Ibrahim, 4)."

Nakon toga, na osmoj stranici šejh Abdul-Latif kaže: "A što se tiče prijetnje koja se veže za određene nepokornosti i velike grijehe, može se desiti da se ona ne ostvari zbog određene prepreke, poput: ljubavi prema Allahu i Njegovom Poslaniku, džihadu na Njegovom putu, preovladavanje dobrih djela, Allahov oprost i milost, šefa'at mu'mina i iskušenja na koja čovjek

nailazi u tri kuće a koja brišu grijehe. Isto tako, ne svjedoči (tj ehli-sunnet) nikome od pripadnika kible Džennetom niti Vatrom, već općenito spominju prijetnju, kao što je Kur'an i sunnet spominju, ali prave razlike između općenitosti (*el 'am el mutlak*) s jedne i pojedninačnosti i ograničnosti (*el has el mukajjed*) s druge strane. Abdullah je pio alkohol, pa je bio doveden pred Allahovim Poslanikom ❐, a jedan čovjek ga prokle rekavši: 'Kako često biva privođen Allahovom Poslaniku.' Pa je Allahov Poslanik ❐, rekao: *'Nemoj ga proklinjati jer on voli Allaha i Njegova Poslanika'*, pored toga što je sam Poslanik ❐, prokleo onoga ko pije i prodaje alkohol, ko ga cijedi i za koga se cijedi, ko ga nosi i onoga kome se nosi."

Zatim, na desetoj stranici kaže: "A što se tiče riječi Uzvišenog:

بَعْضٍ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ

"A njihov je i onaj među vama koji ih za prijatelje prihvati" (El-Maida, 51)

Zatim Njegovih riječi:

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءهُمْ أَوْ أَبْنَاءهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ

"Nećeš naći da ljudi koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju budu u ljubavi sa onima koji se Allahu i Poslaniku Njegovu suprostavljaju, makar im oni bili očevi njihovi, ili sinovi njihovi, ili braća njihova, ili rođaci njihovi." (El-Mudžadele, 22).

I Njegovih riječi:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَتَّخِذُواْ الَّذِينَ اتَّخَذُواْ دِينَكُمْ هُزُوًا وَلَعِبًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَالْكُفَّارَ أَوْلِيَاء وَاتَّقُواْ اللّهَ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ

"O vjernici, ne prijateljujte sa onima koji vjeru vašu za podsmjeh i zabavu uzimaju, bili to oni kojima je data Knjiga prije vas, ili bili mnogobošci, - i Allaha se bojte ako ste vjernici." (El-Maida, 57).

Ove ajete je pojasnio Sunnet i ograničio na uopćeno i potpuno prijateljevanje. Osnova muvalata (prijateljevanja) jeste ljubav, pomaganje i prijateljstvo, a mimo toga ima različitih stepena, a svaki grijeh ima svoga udjela u prijetnji i kuđenju. Ovo je kod selefa, kod onih koji su duboko u znanje upućeni od ashaba i tabiina, poznata stvar u ovom poglavlju a i drugim. Ova značenja nisu shvatili, i zbog toga pobrkali propise, kasnije generacije (halef), od onih koji su nearapi i mješanci, koji nemaju znanja o ovim stvarima, niti shvataju Kur'an i sunnet. Zato je takvima Hasan el-Basri rekao: "Zbog svoga udžmeta su pogriješili."

Kada se Amr ibn Ala' raspravljao sa Amrom ibn Ubejdom oko vječitog boravka počinioca velikih grijeha u Vatri, Amr ibn Ubejd je tada kao dokaz naveo da je to Allahovo obećanje, a Allah neće iznevjeriti svoje obećanje. Time je ciljao na ono što se u Kur'anu spominje od prijetnji za pojedine nepokornosti i velike grijehe, te vječiti boravak koji se negdje spominje kao kazna takvim. Ibn-Ala' mu je tada rekao: "Sebeb tvoje greške je tvoj udžmet, to što si spomenuo je prijetnja a nije obećanje", a zatim mu je citirao stihove pjesnika:

A ja kada zaprijetim ili obećam

ne sprovedem svoju prijetnju al ispunim obećanje

Neki učenjaci, kako to spominje Buhari ili neko drugi, spominju da je od sreće nearapa (stranca) i arapa, kada prihvate islam da ih Allah uputi na sledbenika sunneta. A od njihove nesreće jeste da budu iskušani i upućeni ka vlasniku novotarije i prohtjeva."

Zatim na str. 11-12 šejh kaže: "Do mene je doprlo da ste protumačili Allahove riječi u suri Muhammed:

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ

’To zato što su govorili onima koji ne vole ono što Allah objavljuje: 'Mi ćemo vam se u nekim stvarima pokoravati...'– a Allah dobro zna njihove tajne’ (Muhammed, 26).

time što ste rekli da se ovo odnosi na pojedine postupke današnjih emira, zato što se dopisuju i sklapaju primirje i sporazum sa nekim vođama zablude i vladarima koji su mušrici. Niste pogledali prvi dio ajeta: ’Oni koji su od vjere svoje otpali, nakon što im je bio jasan pravi put...’, niti ste shvatili šta se ovdje cilja pod pokornošću, niti ste shvatili šta se cilja pod riječju 'stvarima' koja je u ovom plemenitom ajetu došla sa određenim članom(El). U sporazumu na Hudejbiji i onome što su mušrici tražili i uslovili Allahovom Poslaniku ❐, koji je to prihvatio, je dovoljan dokaz za odbijanje vašeg shvatanja i pobijanje vašeg batila." Završen skraćeni citat iz trećeg dijela knjige "Medžmuatu er-resail vel mesail en-Nedždijje".

U svojoj knjizi "Minhadžu et-te'sis fi kešfi šubuhati Davud ibn Džirdžis" 88-89, šejh je spomenuo risalu svoga djeda Muhammeda ibn Abdul-Vehhaba u kojoj on kaže: "Šerif me je pitao o povodu radi kojeg se borimo i razlozima na osnovu kojih tekfirimo, pa sam mu pojasnio laž kojom neprijatelji na nas iznose potvoru...", nakon toga kaže: "A što se tiče laži i potvore da mi tekfirimo generalno i obavezujemo hidžru k nama, onome ko je u stanju ispoljavati svoju vjeru, i da mi tekfirimo onoga ko takvog ne tekfiri i ne bori se protiv njega, i slično tome i još više od toga, sve to je laž i potvora kojom nasljednici Ebu-Džehla, čuvari kipova i vođe kufra, žele odvratiti ljude od Allahove vjere i Njegova Poslanika. Mi ne tekfirimo osim onoga koga su Allah i Njegov Poslanik protekfirili od mušrika i obožavaoca kipova, poput onih koji obožavaju kipa koji je na grobu Abdul-Kadira, i kipa na grobu Ahmeda Bedevije i njima sličnim. A što se tiče onih koji vjeruju u Allaha, Njegove knjige, Poslanike i Sudnji dan, i bore se na Allahovom putu iskrenim džihadom, to su naša braća u vjeri pa makar ne učnili hidžru nama. Kako da takve tekfirimo? Slavljen neka si ti o Gospodaru ovo je velika potvora."

Na kraju, shodno detaljnom pojašnjenju kojeg smo spomenuli, kažemo: Ko je, od muslimana, nama oprečan po pitanju tekfiranja taguta hukma (propisa), njihovih pomagača, logora i vojski, pa zastane ili se suzdrži od tekfira takvih, zbog tekstova koji su kod njega oprečni, ili šubhi koje nije shvatio, poput šubhe koju koriste oni koji nisu duboko upućeni u znanju, da takvi govore ’la ilahe illallah’, ili da klanjaju, i tome slične šubhe na koje smo odgovorili na drugim mjestima, mi takve iako smatramo većim džahilima od onih koje su imami nazvali džahilima zato što nisu protekfirili džehmije, i većim slijepcima od onih za koje je Ibrahim en-Nehai rekao da su u sljepilu zbog toga što nisu protekfirili Hadžadža, pored svega toga mi ih ne tekfirimo, niti samo na osnovu ove oprečnosti nad njima spuštamo pravilo ’ko ne tekfiri kafira...’, dok god pri sebi imaju osnovu tevhida i dok god je razlog njihova zastajanja džehl, šubhe, ili kontradiktornost šerijatskih tekstova u njihovom shvatanju. To zbog toga što u njihovom postupku nema negiranja, poricanja ili odbijanja jasnih i preciznih šerijatskih tekstova koji ukazuju na tekfir taguta i njihovih pomagača. Ali opet pod uslovom da to ne dovede do činjenja nekog od uzroka kufra, kao što je priključivanje njihovim vojskama i logorima i pristupanje u pomoć njima i njihovom zakonodavstvu i kafirskim zakonima, ili saučestvovanje u njihovom propisivanju, sprovođenju i čuvanju. O ovome ćemo detaljnije govoriti na kraju ovog poglavlja. Ovaj naš govor nije novotarija, već mi u njemu imamo prethodnika.

Šejhul-islam u "Fetvama" 35/79 spominje da su Ubejdije bili ljudi najvećeg kufra. Njihov

riddet i mijenjanje Šerijata je opće poznat. Nakon toga Šejhul-islam kaže da neće tvrditi da među njima ima bezgriješnog imama osim ’džahil velikog džehla ili zindik koji govori bez znanja’. To je što se tiče onoga ko tvrdi da među njima ima bezgriješnog imama, a što se tiče onoga ko im posvjedoči imanom i ne tekfiri ih Šejhul-islam nad njim nije donio sud tekfira, niti je upotrijebio pravilo ’ko ne tekfiri kafira i on je kafir’, kojeg spominje na puno mjesta. Takvog je Šejhul-islam opisao kao svjedoka koji svjedoči bez znanja.

Kaže, rahimehullahu teala: "Protiv ovih ljudi tj. Ubejdija, ulema ummeta i njegovi imami su posvjedočili da su bili munafici, zindici, koji su ispoljavali islam a tajili kufr. Neki su im se suprostavili u tome tako da po pitanju njihova imana ima poznatog razilaženja. Onaj ko njima posvjedoči imanom taj svjedoči bez znanja." "Medžmu'atul fetava" 35/80.

I kaže na 81. stranici: "Ako je situacija takva onda onaj ko njima posvjedoči ispravnost njihova porijekla ili imana, najmanje što se za takvu osobu može reći jeste da takav svjedoči bez znanja, govori bez znanja, a to je haram po konsenzusu učenjaka."

Pogledaj ovaj govor Šejhul-islama koji je jako bitan, jer se on odnosi na osobu koja ne tekfiri Ubejdije koji nisu manjeg kufra od taguta današnjice, i pripazi se, zatim pripazi se da ne posrneš i odeš u pretjeranost i postaneš od onih koji su ovo pravilo uzeli kao osnovu vjere (aslud-din), na osnovu njega donose sud o postojanju islama ili njegovom nestanku. Na osnovu toga da li se slažeš sa njima, po pitanju tekfira ljudi koje su oni protekfirili, uspostavljaju ljubav (*el vela'*) ili mržnju (*el bera'*), bratstvo ili neprijateljstvo. Ko tekfiri one koje oni tekfire taj im je prisni prijatelj, a ko im se suprostavi, iz džehla ili idžtihada, takav je od njihovih neprijatelja, šta više od Allahovih neprijatelja – kafira!!

Molim Allaha da mene i tebe sačuva posrtaja i da nas učini od onih koji Allahov govor slušaju zatim ga još ljepše slijede.

Na kraju ove tačke podsjećam te na govor Šejhul-islama koji kaže: "Od mahana novotara jeste da tekfire jedni druge, a od odlika učenjaka jeste da ukazuju na greške a ne da zbog toga tekfire. Razlog toga je što neko od njih (novotara) misli da je kufr ono što nije kufr, a možda to i bude kufr zato što je takvoj osobi postalo jasno da se u tome ogleda utjerivanje u laž Allahovog Poslanika ❒, i vrijeđanje Stvoritelja, dok drugom to nije postalo jasno. Iz ovoga ne proističe da onaj ko zna stanje osobe koju je protekfirio može protekfiriti i onoga kome njegovo stanje nije poznato." "Minhadžu es-sunne" 3/63.

DVANAESTA GREŠKA

Tekfir na osnovu činjenice kojoj vodi govor čovjeka ili tekfir na osnovu onoga što proističe iz riječi čovjeka

U proširene greške u tekfiru spada, isto tako, tekfir na osnovu činjenice kojoj vodi govor čovjeka ili tekfir na osnovu onoga što nužno proističe iz riječi čovjeka. To znači da mukellef (obveznik) ne ispolji riječi kufra već izgovori riječi iz kojih proističe kufr, ali on ne zagovara ono što proističe iz njegovih riječi, naprotiv, možda i ne zna da to proističe iz njegovih riječi, niti mu je to na um palo.

Stoga, ukoliko vlasnik tih riječi ne zna ono što proističe iz njegovih riječi niti to zagovara, nije dozvoljeno obvezivati ga i pripisivati mu to što proističe iz njegovih riječi, a zatim ga na osnovu toga tekfiriti.

Vidio sam fanatike u ovom našem vremenu kako slijede posrtaje i 'love u mutnoj vodi', pa tekfire na osnovu onoga što proističe iz govora čovjeka.

Ibn-Hazm, rahimehullah, kaže: "Ko tekfiri ljude na osnovu onoga što proističe iz njihovih riječi taj griješi, jer time laže na protivnika i potvara ga onim što nije rekao. Jer, iako takve riječi proističu iz riječi te osobe to je samo kontradiktornost a kontradiktornost nije kufr, naprotiv, dobro je postupio time što izbjegava kuf...." Zatim kaže: "Ispravno je da se niko ne tekfiri osim svojim ličnim govorom i ubjeđenjem, a nikome neće koristiti to što svoje ubjeđenje nastoji uljepšati lijepim izrazima, ali ono na osnovu čega se sudi jeste smisao samog govora." "El-Fasl" 3/294.

Kod uleme je ispravno da se značenje koje proističe iz govora čovjeka ne smatra njegovim govorom (lazimu el mezheb lejse bi mezheb).

Čovjek možda zastupa određen govor ili mezheb ali ne zagovara stvari koje su ili kufr ili nešto drugo a koje proističu iz tog govora ili mezheba. Poput riječi osobe koja je mu'tezila, a koja o Allahovim svojstvima kaže: "Allah je sveznajući ali bez znanja, Živi ali bez života." Takav potvrđuje znanje i da je Allah sveznajući i Živi i ne poriče ništa od toga pa da na osnovu toga bude protekfiren. Ali riječi te osobe "bez znanja i bez života" stvaraju nedoumicu po pitanju tekfira takve osobe, jer, iz negiranja znanja i života proističe da Allah nije niti Sveznajući niti Živi. Međutim, osoba koja je mu'tezila to ne zagovara, naprotiv, potvrđuje da je Allah Sveznajući, on negiranjem znanja ne negira da je Allah Sveznajući.

Ovo je sebeb koji stav mu'tezila čini kontradiktornim i zabludjelim, ali nije dozvoljeno tekfiriti mu'tezile samo na osnovu toga.

Kadi Ijad, nakon što je spomenuo razilaženje učenjaka po pitanju onoga ko nije znao neka Allahova svojstva, kaže: "Što se tiče onoga ko pritvrdi opis a negira svojstvo pa kaže: 'Allah zna ali bez znanja, govori ali bez govora', i tako redom sa ostalim svojstvima poput mu'tezila, oni (ulema) koji su uzeli u obzir ono čemu vode ove riječi i mezheb su takvog protekfirili, jer, kada negira znanje time negira i opis Uzvišenog da zna, jer nemoguće je nekog opisati da zna osim kada posjeduje znanje. Oni koji su takve protekfirili to su učinili na osnovu činjenice kojoj vodi govor takvih ljudi. Tako su postupili i sa ostalim sektama koje su pribjegle te'vilu poput mušebbiha, kaderija, i drugih. Ulema koja nije uzela u obzir činjenicu kojoj vodi

govor takvih ljudi, niti ih je obvezla na ono što proističe iz njihova mezheba, takve nije protekfirila. Ova ulema kaže da takvi ljudi kada se upoznaju sa onim što proističe iz njihova mezheba kažu: 'Mi ne kažemo da Allah nije Sveznajući, mi negiramo govor kojim ste nas obvezli, i smatramo kao i vi da je to kufr, naprotiv, kažemo da naš govor ne vodi tome, shodno osnovama kojih se držimo'.

Na osnovu ove dvije stvari ljudi se razilaze po pitanju tekfira onih koji su pribjegli te'vilu (ehlut-te'vil). Kada ovo shvatiš shvatićeš i povod njihova razilaženja. Ispravno je da se takvi neće tekfiriti niti će se njima donositi sud propasti. Njima se sudi sudom islama u kisasu (odmazdi). mirazu, braku i otkupnini (dija). Iza njih se klanja, kopaju se u muslimasko groblje. Isto tako u ostalim poglavljima. Ali prema njima se treba oštro postupiti, trebaju se žestoko ukoriti i napustiti kako bi ostavili svoju novotariju. Takav je bio postupak prvih generacija. U vremenu ashaba i tabi'ina pojavili su se ljudi koji su govorili o kaderu, te haridžije i mu'tezile. Ni jednom od njih nisu odvojili kabur niti ukinut miraz. Ali su takve napustili i 'odgojili' ih bičem, proganjanjem ili ubistvom, shodno njihovom stanju. Takve osobe su kod onog dijela ehli-sunneta koji ih nije protekfirio smatrane kao fasici, zbludjele osobe, griješnici, vlasnici velikih grijeha. A Allah je taj koji upućuje ispravnom stavu." "Eš-Šifa" 2/293-295.

Primjer ovome je i razilaženje uleme po pitanju tekfira haridžija koji nisu jasno ispoljili kufr, niti su počinili neke od jasnih uzroka kufra, ali su izgovorili riječi koje vode kufru. To je ono na što je Kadi Ijad maloprije ukazao. Kadi od Mazurija prenosi da kaže: "Ulema se razišla po pitanju tekfira haridžija. Gotovo da je ova mesela postala najproblematičnija mesela od svih ovih mesela. Vidio sam kako je fekih Abdul-Hakk tražio od Ebul-Mealija, Allah se smilovao obojici, da pojasnio ovu meselu, pa se Ebul-Meali uplašio da govori o ovoj meseli i izvinuo time da greška u njoj nije lahka, jer uvođenje kafira u vjeru ili izbacivanje muslimana iz nje je krupna stvar u vjeri. Vidio sam i kontradiktornost Kadi Ebu-Bekra el-Bakilanija, pored njegovog velikog znanju u usulu. Ibn-Bakilani je ukazao da je ova mesela teška mesela, jer ljudi (haridžije) nisu jasno ispoljili kufr, već su izgovrili riječi koje vode kufru." Završen citat iz knjige "Šerhu Muslim" od Nevevija 7/142. Pogledaj, isto tako, "Fethul Bari", knjiga istitabetu el murteddin, poglavlje o onome ko ostavi borbu protiv haridžija, i pogledaj, isto tako, "Eš-Šifa" 2/276-277.

Isti je slučaj i sa murdžietu-džehmijama, zato što iz njihove definicije imana - da je iman samo spoznaja (marife) - proističe da je Firaon bio mu'min, jer Uzvišeni kaže:

وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا

"I oni ih, nepravedni i oholi, zanegiraše, ali su u sebi čvrsto vjerovali da su istina." (En-Neml, 14).

I kaže Musa, alejhis-selam, obraćajući se Faraonu:

عَلِمْتَ مَا أَنزَلَ هَـؤُلاء إِلاَّ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ بَصَآئِرَ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ يَا فِرْعَونُ مَثْبُورًا

"...ti znaš da ovo nije dao niko drugi do Gospodar nebesa i Zemlje kao očigledna znamenja." (El-Isra, 102).

Iz njihova govora proističe da su i Jevreji i kršćani vjernici jer Uzvišeni kaže:

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءهُمْ

"Oni kojima smo dali Knjigu znaju Poslanika kao što sinove svoje znaju." (El-Bekare, 146).

Isto tako i iman Iblisa jer je On spoznao Allaha i Njegov vahdanijet (jednoću). Iblis nije negirao niti porekao bilo koji haber (obavijest), jer, Uzvišeni mu je naredio direktnim putem bez poslanika. Kada bi oni ovo zagovarali bili bi nevjernici, jer to bi značilo poricanje jasnih

kur’anskih tekstova koji ukazuju na kufr spomenutih.

Zato, pored njihove kontradiktornosti, nije dozvoljeno obvezivati ih na to, osim ukoliko to ne zagovaraju. A među selefima ima i onih koji su rekli da je kafir onaj ko kaže da je iman samo srčana spoznaja, kao što je Veki' ibn Džerrah i Ahmed ibn Hanbel, a ekstremne među njima su protekfirili zbog drugih stvari.

Međutim, onaj ko sa njima vodi raspravu može spomenuti batil koji proističe iz njihovih riječi da bi ukazao na njihovu neispravnost u definiciji imana. Jer, neispravnošću onoga što proističe iz toga se ukazuje na neispravnost govora iz kojeg ta neispravnost proizilazi.

Pa ko nakon toga prihvati ono što proističe iz njegova govora postaje kafir, poput zagovarača panteizma od džehmija, u suprotnom nije dozvoljeno obvezivati ih na ono što proističe iz njihovih riječi dok god oni to negiraju i poriču, pored toga što su kontradiktorni, ili što čine kufr s druge strane.

Primjer ovoga u savremenoj današnjici jeste postupak određene omladine koji tvrde da iz ne tekfiranje mušrika ili taguta i njihovih pomagača proizilazi prijateljevanje sa njima i ne odricanje od njih. Zato, ko god njih (mušrike, tagute i njihove pomagače) ne protekfiri taj je kafir, jer, Uzvišeni kaže:

بَعْضٍ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ

"A njihov je i onaj među vama koji ih za prijatelje prihvati" (El-Maida, 51).

Onaj ko takve ne tekfiri mora njima dati udjela u imanskom prijateljevanju i ne smije ih iz tog kruga izbaciti, jer nije dozvoljeno potpuno odricanje od muslimana. Ovo je jedno od njihovih shvatanja po pitanju pravila ’ko ne tekfiri kafira i on je kafir’.

Neki od njih ovo pravilo usmjeravaju na sljedeći način: ’S obzirom da je kufr u taguta polovina tevhida i njegov uvjet(šart), ko god ne protekfiri tagute taj nije učinio kufr u taguta, tako da nije ostvario tevhid koji je Allahovo pravo kod Njegovih robova. A tevhid je Uzvišeni učinio najčvršćom sponom i spas vezao upravo za njega, pa tako Uzvišeni kaže:

فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِن بِاللّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىَ لاَ انفِصَامَ لَهَا

"Ko zaniječe taguta a vjeruje u Allaha taj se drži za najčvršću sponu koja se ne može prekinuti..." (El-Bekare, 256).’

Zato, kažu: ’onaj ko ne zaniječe taguta i ne odrekne se od njega taj nije ostvario tevhid niti se drži za najčvršće uže i takav je propalica.’

Oba usmjerenja ovog pravila, kojeg ovi spominju, se u suštini vraćaju na istu stvar, a to je obvezivanje osobe suprotna mišljenja da se nije odrekla taguta i da sa njim prijateljuje dok god ga smatra muslimanom.

Normalno ovo obvezivanje ih je dovelo do toga da su iz islama 'izbacili' džemate i veliki broj običnog svijeta od muslimana.

Ne samo to, već su protekfirili i odabrane ljude kao što su: mudžahidi, daije, *tullabul ilm* (studente šerijatskog znanja) i ulema. To su učinili na osnovu povezanosti određenih šejhova sa vlastima koje nisu protekfirili. A opet, sebeb toga je to što su oni proširili termin taguta i obaveze njegova nijekanja, a to predstavlja uslov ostvarivanja tevhida.

Zato su tog i tog šejha, koji je u kontaktu sa tagutskom vlašću i ne tekfiri je, nazvali sveštenikom i monahom (*el ahbaru ver-ruhban*), zato je i taj šejh tagut, i ko ne tekfiri tog šejha

nije učinio kufr u taguta i nije ostvario tevhid. Kao dokaz tome navode riječi Uzvišenog:

اتَّخَذُواْ أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللّهِ

"Oni, pored Allaha, bogovima smatraju svećenike svoje i monahe svoje..." (Et-Tevba, 31).

Ispravno je da je slučaj sveštenika, monaha i uleme, poput slučaja zakonodavca, zapovjednika, vladara i kraljeva. Ne mogu se smatrati bogovima svakome ko ih ne tekfiri, već postaju bogovima i tagutima koji se obožavaju mimo Allaha u slučaju onoga ko ih slijedi u njihovom kufru i ko se pokori njihovom zakonodavstvu. To je 'uzimanje bogova' i njihovo obožavanje kao taguta koje se spominje u hadisu Adijja ibn Hatima: *"Zar nisu oharamili ono što je Allah ohalalio pa ste i vi to oharamili, i ohalalili su ono što je Allah haramom učinio pa ste i vi to ohalalili."*

Zato je šejh Muhammed ibn Abdul-Vehhab u Knjizi tevhida ovaj hadis spomenuo u poglavlju "Ko se pokori ulemi i pretpostavljenima u tahrimu onoga što je Allah ohalalio ili tahlilu onoga što je Allah zabranio, takav je njih za bogove mimo Allaha uzeo".

Dakle, oni ne postaju bogovima koji se uzimaju mimo Allaha i tagutima koji se obožavaju samo zbog toga što njih nisu protekfirili, bez činjenja ili zagovaranja toga, a posebno kada sebeb netekfiranja bude šubha postojanja neke od prepreka tekfira, ili nepoznavanje šrijatskog teksta ili činjenica da taj tekst nije došao do takve osobe, ili nejasnoća značenja na kojeg ukazuju šerijatski tekstovi ili kontradiktornost tih tekstova u umovima običnog svijeta koji nemaju šerijatskog znanja.

Sama zabluda alima ili njegovo obmanjivanje i vođenje u zabludu drugih ljudi, ili njegov kontakt sa kafirskim vlastima - pa makar takav učinio i kufr činjenjem nekog od sebeba kufra - iako ovim stvarima on postaje kolovođa zablude to ne mora značiti da je postao i tagut. Zato, svaki tagut je i kafir ali nije svaki kafir tagut.

Rezime ovoga bi bio da tagut postaje tagutom onda kada se na njega poklopi šerijatska definicija taguta, a to je, da je tagut svako ko se obožava mimo Allaha, bilo kojom vrstom ibadeta čijim posvećivanjem nekom drugom mimo Allaha čovjek postaje kafirom, a on je time zadovoljan.

Kao na primjer, kada bi propisao stvar mimo Allahova šerijata što Allah nije dozvolio, ili se pred takvim čovjekom parniči sudom kojeg Allah nije objavio, i druge situacije slične ovim koje potpadaju pod ovu šerijatsku definiciju a ne i jezičku pod koju mogu potpasti pojedini griješnici i zalimi. Niti se u obzir uzimaju 'rastegljivi' termini pojedinaca pod koje oni svrstavaju ono što oni žele i priželjkuju.

Stoga, osoba koja se parniči pred alimom ili gatarom ili drugim, sudom kojeg Allah nije objavio, ili slijedi takvu osobu u propisivanju onoga što Allah nije dozvolio, kao što je tahrim halala ili tahlil harama, ili mijenjanje Allahovih propisa sa propisima koje su propisala Njegova stvorenja, ili mijenjanje kazni koje je Allah precizirao ljudima, ko tako postupi taj je takvu osobu uzeo kao boga mimo Allaha i taguta. I ovo je ono radi čega čovjek ne može biti musliman makar postio i klanjao i tvrdio da je musliman, sve dok se ne odrekne od svih taguta i zaniječe ih... bez obzira tekfirio ih ili ne...

To je s jedne strane...

S druge strane, ono čime vlasnici ovog mišljenja obvezuju druge, tj. one koji ne tekfire tagute i njegove pomagače, da takvi prijateljuju sa tagutima i ne odriču se njih – to ne zagovara

većina ljudi. Ono što se veže za ono što su oni (gulati) nadovezali, to ne obavezuje nikoga osim osobu koja ispolji jasnim djelom ili riječima da to zagovara. Tj. ukoliko učini jasno i očito djelo kufra ili izgovori jasne i očite riječi kufra, što predstavlja uzroke kufra. Ukoliko ne učini ništa od toga ne obavezuje ga ništa od tih stvari koje proističu iz njegova govora.

Primjera iz današnjice, da puno ljudi ne zagovara riječi koje proizilaze iz njihova govora, je puno. Takvi, iako su kontradiktorni poput mu'tezila, ipak kontradiktornost, zbrka i džehl nije povod tekfira koji ne biva osim na osnovu očevidnih sebeba.

Vezano za ovo poglavlje, vodio sam rasprave sa pojedincima i različitim islamskim džematima. Kada sam im spominjao ono što proističe iz govora osobe koja ne tekfiri tagute većina njih je to negirala. Vodio sam raspravu tako što sam im ukazivao na njihovu kontradiktornost, ali su oni, uglavnom, bili zadovoljni tom kontradiktornošću, bez da zagovaraju nešto od riječi kufra koje proističu iz njihova govora, poput priznanja prijateljevanja sa tagutom ili priznavanja njegova šerijata i propisa, gdje većina takvih potvrđuje da je to šerijat kufra i propis kufra.

Sjećam se da sam jednog od njih obavezao da mu nije dozvoljeno potpuno odricanje od taguta zato što ga on smatra muslimanom. On se s tim složio, ali kada sam mu rekao onda ti prijateljuješ sa njim? Tada se nije složio s tim, pored toga što je neodricanje od njega ili prijateljevanje sa njim u suštini ista stvar. Ali, s obzirom da je Allah u Kur'anu ukazao na kufr onih koji prijateljevaju sa kafirima, to je kod ovih ljudi postala opasna stvar, stoga su se odrekli onoga što proističe iz njihovih riječi. Zato, nije dozvoljeno smatrati njihovim riječima ono što proističe iz njihova govora sve dok riječima ili djelima ne potvrde. Niti ih smijemo obavezivati na riječi koje proističu iz drugih riječi a te riječi iz drugih, bez obzira na njihovu zbrkanost i kontradiktornost.

Naša prevashodna briga nije da istražujemo i 'kopamo' sebeb nečijeg kufra, osim ako ga on ne ispolji, niti je naša briga da bilo kako nekoga tekfirimo. Tekfir koji ima svoje očigledne sebebe je jedna, a kontradiktornost bez činjenja ijednog sebeba kufra, druga stvar.

Kontradiktornost tih osoba se ne zaustavlja kod ovih stvari, zato ćeš vidjeti veliki broj onih koji se odriču od njihovih protivnika muvehhida koji su odbacili tagute, odricanjem koje prevazilazi odricanje od nevjernika. Šta više, veliki broj njih to obznanjuje na stranicama kafirskih, sekularističkih novina. Koliko puta smo tako nešto viđali. Ispoljavaju neprijateljstvo, potvaraju i kaljaju čast muvehhida, poništavaju njihova islamska prava i sa njima postupaju kao sa nevjernicima. Pa kada im kažeš da iz toga proizilazi da takve muvehhide tekfire, ili mrze i ispoljavaju neprijateljstvo zbog onoga što pri sebi imaju od vjere, tevhida i džihada, tada se toga odriču. Ovo je samo jedna od njihovih mnogobrojnih kontradiktornosti i zbrkanosti.

Šta više, ima ljudi koji smatraju dozvoljenim borbu protiv vladara i ustanak protiv njega pored toga što takvog ne tekfiri. Pa kako za takve reći da iz njihova netekfiranja vladara proističe prijateljevanje sa njima.

Praktičan primjer tome jeste primjer Džuhejmana, rahimehullah, i onih koji su bili sa njim. Bio sam u kontaktu sa njegovim džematom jedno vrijeme, pročitao sam sve njihove knjige i živio sam sa njima, tako da ih poznajem izbliza.

Džuhejman, rahimehullah, nije tekfirio današnje vladare zbog nedovoljne upućenosti u suštinu njihova zakona i kufrijata. Takav je bio i slučaj Saudijskih vladara kod njega, o tome Džuhejman jasno govori u svojim knjigama poput "Kešfu el iltibas" i "Imare".

Međutim, pored toga, on je vlastima zaista bio trn u oku. Jako ih je srdio, da im je čak bio teži od velikog broja onih koji su ih tekfirili. Prigovarao je njihovoj prisegi i smatrao je neispravnom. Nije prešutkivao ni na jedno loše djelo kojeg su činili a koje je on znao, sve dok na kraju nije ustao i borio se protiv njih, on i oni koji su bili sa njim u događaju poznatom kao ’Haremska fitna’ 1400 hidžretske godine.

Ovdje ne želim da govorim o stvarima koje su propratile tu fitnu i ono što je njoj prethodilo, od te'vila vezano za Mehdija i njegovu prisegu i njihovo mišeljenje da je Mehdija jedan od njih, već mi je cilj da ukažem da ovaj čovjek, pored toga što nije tekfirio vlast nije prijateljevao sa njima niti ih je volio. Naprotiv, mrzio ih je, ispoljavao neprijateljstvo i prigovarao njihovoj prisegi. On i njegov džemat su se u potpunosti odvojili od državnih poslova, odvojili su se od njihovih škola i univerziteta, šta više, otarasili su se njihovih dokumenata i pasoša, a zatim su se na kraju borili protiv njih. A prije toga se Džuhejman skrivao i tajno prebacivao jer je bio tražen i proganjan od strane vlasti, sve dok ga se nisu dočepali u Haremu i ubili nakon toga.

Ovo je jedan od jasnih primjera činjeničnog stanja koji ukazuje na neispravnost onoga što oni spominju a što proističe iz govora onoga ko ne tekfiri tagute.

Isto tako, poznato je da prijateljevanje (*et-tevelli*) koje izvodi iz vjere, jeste pomaganje kafira protiv muvehhida ili pomaganje samog kufra, bez obzira bilo to rukom ili jezikom, tj. da čovjek to ispolji kao sebeb od esbaba kufra koji se čini jezikom ili djelom. To je osoba koja se može tekfiriti u propisima dunjaluka. A što se tiče tvrdnje da onaj ko ih ne tekfiri takav sa njima mora prijateljevati, makar ne ispoljavao ništa svojim jezikom ili u svojim djelima, to je neispravno, jer, ono što čovjek skriva u sebi ne može uticati u donošenju propisa na dunjaluku niti se može tekfiriti na osnovu gajb stvari i pretpostavki, osim ako čovjek sam, nakon što bude upoznat sa onim što proizilazi iz njegovih riječi, to ne potvrdi riječima ili djelom. U suprotnom nije dozvoljeno propisivati mu takve riječi i na osnovu toga ga tekfiriti, pa makar i bio kontradiktoran i zbrkan u svom mezhebu.

Šejhul-islam je upitan: "Da li se značenje koje proističe iz govora čovjeka smatra njegovim govorom ili ne?" Pa je odgovorio: "Ispravno je da se značenje koje proističe iz govora čovjeka ne smatra njegovim govorom, osim ako se on sa tim ne složi. Međutim, ukoliko se sa tim ne složi već to negira i poriče onda je laž pripisati te riječi njemu. To samo ukazuje na neispravnost njegova govora i njegovu kontradiktornost u riječima, mimo onoga što on potvrdi od značenja koje prositiče iz riječi koje ukazuju da se radi o kufru... Kada bi se značenje koje proističe iz govora čovjeka smatralo njegovim govorom trebali bi protekfiriti svakog ko o Allahovom uzdizanju (istiva') i drugim svojstvima kaže da su metaforičkog a ne i suštinskog smisla. Jer, značenje koje proističe iz takvog govora jeste da ništa od Allahovih imena i svojstava nije suštinskog smisla... Međutim, poznato nam je da većina njih, koji to negiraju, ne znaju ono što proističe iz njihovog govora, šta više, puno njih smatra da je suština samo suština stvorenja. Takvi su neznalice po pitanju suštine i metafore a njihov govor predstavlja potvoru i na jezik i na Šerijat." "Medžmu’atul fetava" 20/121.

I kaže, isto tako: "Značenje koje proističe iz govora čovjeka je dvije vrste:

- Prvo: značenje koje proističe iz govora koji je hakk i to je ono što čovjek mora zagovarati, jer, iz istine proističe istina. Tada je takvo značenje dozvoljeno pripisati čovjeku ukoliko znamo da se on tome ne protivi kada se ispolji.

- Drugo: značenje koje proističe iz govora koji nije hakk. To je ono što čovjek možda ne zagovara. Najviše što se o tome može reći jeste da je to kontradiktornost, a pritvrđeno je da u kontradiktornost mora upasti svaki učen čovjek mimo poslanika. Zatim, nakon toga, ako na osnovu stanja čovjeka znamo da zagovara značenje koje proističe iz njegova govora, kada mu se to pojasni, onda se to možda može pripisati njemu. U suprotnom, nije dozvoljeno pripisati njemu značenje koje proističe iz njegova govora, kojeg on odbije kada mu se pojasni... Ovo je tefsil (detaljno pojašnjenje) po pitanju razilaženja ljudi o značenju koje proističe iz govora čovjeka, da li se to smatra njegovim govorom ili ne? I ovo pojašnjenje je bolje od zagovaranja jednog stava. Što se tiče značenja kojim je vlasnik govora zadovoljan nakon što mu se ono pojasni, onda se ono smatra njegovim govorom, a što se tiče onoga čime on nije zadovoljan to se neće smatrati njegovim govorom, ali je takva osoba kontradiktorna." "Medžmu’atul fetava" 29/25-26

I kaže učenik Šejhul-islama u svojoj "Nuniji" koju je nazvao: "Eš-Šafijetu el kafije fil intisari lil firkati en-nadžije", u stihovima čiji je rezime da stvari koje proističu iz riječi čovjeka nisu mišljenje čovjeka, osim ako onaj ko te riječi izgovori zna ono što proističe iz njih. Međutim, ako to ne zna, ili je nesvjestan toga, onda se to neće smatrati njegovim mišljenjem, niti je dozvoljeno to pripisivati njemu bez dokaza.

Zehebi (preselio 748. h.) kaže: "Neka ulema je pretjerala u negiranju, odbacivanju i izvitoperivanju u cilju da Allahu ne pripišu mahanu, kako to oni tvrde, tako da su upali u novotariju i Stvoritelja opisali nepostojećim svojstvima. Isto tako, druga skupina učenjaka je pretjerala u pritvrđivanju tih svojstava, time što su prihvatili slabe i munker predaje a zagovaraju sunnet i slijeđenje. To je stvorilo pometnju i mržnju. Jedan je drugog proglasio ili novotarom ili kafirom. A Allahu se utičemo od prohtjeva i rasprave u vjeri i od toga da muslimana muvehhida protekfirimo na osnovu onoga što proističe iz njegova govora, a on od toga bježi i veliča Gospodara." "Er-Reddu el vafir libni Nasirid-din" 48 stranica.

I kaže Ebu-Ishak eš-Šatibi (preselio 790. h.): "Ono što smo čuli od šejhova jeste da je mezheb uleme muhakkikina, poznavalaca usula, da riječi koje vode kufru ne predstavljaju kufr. Kako, kada i kafir žestoko negira ono čemu vode njegove riječi, a kada bi se osobi pojasnilo da iz njegovih riječi proitiče kufr ne bi to nikada izgovorio." "I'tisam" 2/229

I kaže u pomenutoj knjizi: "Da li se značenje koje proističe iz govora čovjeka smatra njegovim govorom ili ne? Ovo je mesela oko koje se ulema usula razilazi. Ono što je naša ulema, Bedža'a i Magriba, govorila i pripisivala ulemi muhakkikina jeste da se značenje koje proističe iz govora čovjeka ne smatra njegovim govorom. Zato, kada se takvo značenje pojasni čovjeku vidiš kako on to negira žestokim negiranjem."

Sehavi u svojoj knjizi "Fethu el mugis" 1/334 spominje riječi svoga šejha Ibn-Hadžera koji kaže: "Ono što je očigledno jeste to da se kufrom sudi osobi koja izgovri riječi jasna kufra, isto tako i osobi iz čijeg govora proističe kufr kada se to njemu ukaže i on se s tim složi..., a što se tiče onoga ko se sa tim ne slaže, takav nije kafir pa makar iz njegovog govora proisticao kufr."

I kaže šejh Abdur-Rahman es-Sa'di (preselio 1367. h.): "Konstatacija na koju ukazuje dokaz jeste da se značenje koje proističe iz govora čovjeka, koje on nije ispoljio, niti na njega ukazao, niti ga zagovara, ne smatra njegovim govorom. Jer, govornik nije sačuvan i znanje stvorenja ma koliko bilo veliko ipak je manjkavo. Na osnovu kog dokaza ćemo obavezati govornika na ono što on ne zagovara, zar ćemo ga potvarati onim što nije rekao? Ali mi neispravnošću tog značenja ukazujemo na neispravnost govora, jer značenja koja proističu iz govora se u cjelini smatraju dokazom ispravnosti ili neispravnosti govora. Iz istine proističe

istina a iz batila proističe batil. Zato, na osnovu batil značenja koje proističe iz govora čovjeka dokazujemo neispravnost samog govora, posebno kada je u pitanju značenje koje proističe iz riječi čovjeka za koje on prizna da je neispravno." "Tevdihu el kafijeti eš-šafije" 113. stranica

Rezime bio bio: Tekfir na osnovu značenja koje proitiče iz govora čovjeka spada u zamršene stvari, kako to i sama ulema spominje, a Ševkani rahimehullah kaže: "Tekfir na osnovu značenja koje proističe iz govora čovjeka spada u najveće posrtaje, zato, ko želi da riskira sa svojom vjerom taj će samo svojoj duši naškoditi." "Sejlu el džerrar" 4/580

TRINAESTA GREŠKA

Tekfir osbe koja je preselila na grijesima od kojih se nije pokajala

U proširene greške u tekfiru spada i tekfir osobe koja je preselila na grijesima od kojih se nije pokajala. Vidio sam neke ekstremne tekfirdžije kako zatupaju ovo mišljenje, stim što izuzimaju male grijehe misleći da će time 'prikrpiti' svoj izniman mezheb, koji nije mezheb ehli-sunneta vel džema'ta. Oni misle da izuzimanjem malih grijeha prave razliku između njihova mezheba i mezheba haridžija, a poznato je da među haridžijama ima onih koji nisu tekfirili zbog malih grijeha. Šta više, među njima ima i onih koji pravdaju neznanjem, a ima i onih koji ne tekfire zbog velikih grijeha, oko čega će biti riječi na kraju ove knjige.

Nekima od njih sam spomenuo dokaze koji ukazuju na neispravnost njihova mišljenja. Spomenuo sam im ajete u kojima Uzvišeni spominje oprost svih grijeha općenito, malih i velikih, mimo širka ili kufra na kojem čovjek preseli. Poput riječi Uzvišenog:

إِنَّ اللّهَ لاَ يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاء

"Allah, doista, neće oprostiti da mu se širk čini, a oprostiće druge grijehe mimo toga onome kome On hoće." (En-Nisa' 48).

Spomenuo sam i hadise o šefa'atu u kojima stoji da će iz Vatre izaći griješnici koji su bili kažnjeni zbog svojih grijeha. Neki od tig griješnika, Allahovom, tebareke ve tala, milošću, neće ni ući u Vatru.

Oni su pomenute tekstove ograničili na ljude koji su se pokajali od tih grijeha prije nego li su preselili. Međutim, poznato je da iskrena tevba na dunjaluku briše ono što je počinjeno prije nje, tako da se čovjek nakon takve tevbe ne kažnjava. Zatim, tevba je sveobuhvatna i obuhvata i kufr i širk i ostale grijehe, a ne samo male i velike grijehe.

Što se tiče predhodnog ajeta iz sure En-Nisa', ehli-sunnet - kako to spominje Šejhul-islam - koriste ovaj ajet kao dokaz protiv novotara koji kažu da vlasnicima velikih grijeha neće biti oprošteno ukoliko se ne pokaju od svojih grijeha. Pogledaj "Medžmu’atul fetava" 7/416.

Na drugom mjestu Šejhul-islam je to detaljno pojasnio rekavši: "Uzvišeni Allah oprašta grijehe, prima tevbu a i žestoko kažnjava. Tevba briše grijeh ma koliko on bio veliki, i briše kufr ma koliko on bio veliki. Allahu nije teško da oprosti grijeh osobi koja se pokaje. On oprašta i širk i druge grijehe onima koji se pokaju pa kaže:

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

"Reci: 'O robovi Moji, koji ste protiv sebe u grijesima pretjerivali, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će, sigurno, sve grijehe oprostiti. On, doista, mnogo prašta i On je milostiv.’" (Zumer 53).

Ovaj ajet je općenit zato što se odnosi na pokajnike. A što se tiče Allahovih riječi: "Allah, doista, neće oprostiti da mu se širk čini, a oprostiće druge grijehe mimo toga onome kome On hoće", ovaj ajet je ograničen i ne odnosi se na pokajnike. Takvim osobama se neće oprostiti širk, a što se tiče stvari koje su mimo širka one su u Allahovoj volji." "Medžmu’atul fetava" 2/217.

Ibn-Hazm, rahimehullah, je spomenuo riječi Uzvišenog: "A ako se dvije skupine vjernika sukobe izmirite ih...", sve do riječi Uzvišenog: "Vjernici su braća, zato pomirite vaša dva brata." Zatim je spomenuo riječi Uzvišenog o odmazdi: "Onome kome bude oprošteno od brata njegova...", i pojasnio da imansko bratsvo koje se u ajetu spominje ukazuje da ubica nije kafir, a

nakon toga kaže: "Niko ne može reći da ih je Allah učinio našom braćom onda kada se pokaju, jer kur'anski tekst ukazuje da su oni naša braća i u stanju njihova buntovništva i prije njihovog povratka istini." "Fasl" 3/236.

Pogledaj ovo što spominje Ibn-Hazm o grijesima koji nisu kufr, i razliku između toga i onoga što Uzvišeni spominje kada uslovljava bratsvo u vjeri pokajanjem. Pa kaže u suri Tevbe:
فَإِن تَابُواْ وَأَقَامُواْ الصَّلاَةَ وَآتَوُاْ الزَّكَاةَ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَنُفَصِّلُ الآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ
"Pa ako se pokaju, namaz obavljaju i zekat daju, onda su vaša braća u vjeri. A mi dokaze objašnjavamo ljudima koji razumiju." (Et-Tevba, 11).

Buhari, Muslim i drugi bilježe hadis od Ubade ibn Samita da je Allahov Poslanik ❒, rekao svojim ashabima: *"Dajte mi prisegu da Allahu nećete širk činiti, da nećete krasti, činiti zinaluk, niti ubijati svoju djecu..."* Na kraju hadisa stoji: *"...Ko uradi nešto od toga,* (tj. od stvari spomenutih na početku hadisa. Op.prev.), *pa mu Allah to prikrije,* (tj. prikrije od ljudi. Op.prev.), *takav je u Allahovoj volji, ako bude htio kazniće ga a ako bude htio oprostiće mu."*

Hadis ukazuje da je osoba koja uradi nešto od grijeha, pa mu Allah taj grijeh prikrije, i nad njim se ne sprovede kazna, u Allahovoj volji. Ako Allah bude htio kazniće ga, shodno tom grijehu, a ako bude htio oprostiće mu. Osoba ovakvog stanja nije kafir. Ovaj hadis je općenit i obuhvata i onoga koji se nije pokajao od tih grijeha, kao i onoga koji nije ispunio uslove ispravne tevbe koju Uzvišeni prima. Što se tiče pokajnika, koji se pokajao potpuno i ispravnom tevbom koju Uzvišeni prima, takav neće biti kažnjen.

Na ovu konstataciju, koju smo ovdje spomenuli, ne utiče to što se u hadisu spominje i širk, zbog toga što je općenitost hadisa, kako to spominje Nevevi, ograničena riječima Uzvišenog: "Allah, doista, neće oprostiti da mu se širk čini..." Zato, murted koji bude ubijen zbog svog riddeta, ubistvo za njega neće predstavljati otkupninu (keffaret).

Hafiz Ibn-Hadžer kaže: "Može se reći da pod oprost potpada ono što se spominje nakon širka. Kao dokaz tome jeste činjenica da su oni kojima je upućen ovaj govor muslimani. Ovo dodatno pojačava Muslimov rivajet putem Ebu el-Ešasa od Ubade u kojem stoji: *'Pa ko od vas učini djelo koje iziskuje kaznu (hadd)...'* a ubistvo zbog širka se ne naziva haddom." "Fethul Bari", knjiga o imanu.

Muslim u svom "Sahihu" bilježi od Ebu-Zerra, radijellahu anhu, da je Allahov Poslanik ❒, rekao: *"Allah, azze ve dželle, kaže: 'Ko dođe s dobrim djelom biće mu udvostručeno deset puta, pa i više od toga. A ko dođe sa lošim djelom kazna je shodno djelu, a možda i oprostim...'"* sve do riječi: *"'...Ko me sretne sa grijesima poput Zemlje, ne čineći Mi širk, Ja ću ga sresti sa oprostom poput nje.'"*

U hadisu ima dva dokaza koji ukazuju da se ne smije tekfiriti osoba koja preseli na grijesima mimo širka.

- Prvi dokaz u riječima uzvišenog *"A ko dođe sa lošim djelom kazna je shodno djelu, a možda i oprostim."* "Ove riječi Uzvišenog ukazuju da je onaj ko dođe s lošim djelom u Allahovoj volji, ako bude htio kazniće ga a ako bude htio oprostiće mu.

- I drugi dokaz u riječima Uzvišenog: *"Ko me sretne sa grijesima poput Zemlje, ne činiće Mi širk, Ja ću ga sresti sa oprostom poput nje."* Ove riječi Uzvišenog ukazuju da će Allah oprostiti osobi koja je preselila na grijesima od kojih se nije pokajala ukoliko ostvari tevhid i kloni se širka.

Od Ibn-Omera, radijellahu anhuma, se prenosi da je rekao: "Suzdržavali smo se da tražimo oprosta za one koji su činili velike grijehe sve dok nismo čuli našeg Poslanika ❐, da kaže: *"Allah tebareke ve teala, doista, neće oprostiti da mu se širk čini, a oprostiće druge grijehe mimo toga onome kome On hoće. Ja sam sačuvao svoj šefa'at za počinice velikih grijeha iz mog ummeta na Sudnjem danu."* Bilježi ga Ibn Ebi Asim u svom djelu "Es-Sunne".

Muslim u svom "Sahihu", knjiga o imanu, poglavlje o dokazu da onaj ko ubije sebe nije nevjernik, bilježi hadis o čovjeku koji je učinio hidžru zajedno sa Tufejlom ibn Amrom. Potom se taj čovjek razbolio i izgubio strpljivost te je sebi presekao zglobove miškasom (strijela koja ima gvozden širok šiljak), pa je preselio. Tufejl ga je nakon toga vidio u snu lijepa izgleda ali prekrivenih ruku. Upitao ga je: "Šta je tvoj Gospodar uradio s tobom?" Pa je rekao: "Oprostio mi je zbog moje hidžre..." Tufejl ga je zatim upitao: "A zašto su tvoje ruke prekrivene?" A on je odgovorio: "Rečeno mi je nećemo popraviti ono što si ti pokvario." Tufejl je svoj san ispričao Allahovom Poslaniku ❐, pa je on rekao: *"Gospodaru moj oprosti i njegovim rukama."*

Nevevi kaže: "U ovome je dokaz velikom pravilu ehli-sunneta vel džama'ata, a to je, da onaj ko ubije sebe ili uradi neki drugi grijeh, i na tome preseli ne pokajavši se, nije kafir, niti se za takvog svjedoči da je u Vatri, već je on u Allahovoj volji."

I kaže na drugom mjestu: "Mezheb *sljedbenika istine* jeste da se zbog grijeha koji nisu kufr, ne svjedoči Vatrom osobi koja ih je činila i za njih se nije pokajala. Takav je u Allahovoj volji, ako bude htio kazniće ga a ako bude htio oprostiće mu, oprečno onome što tvrde haridžije i mu'tezile." "Šerhu Muslim" 4/297.

Ono što, također, ukazuje na neispravnost mezheba onih koji tekfire zbog grijeha općenito, jeste činjenica da šerijatski haddovi i kazne koje je Allah propisao svojim robovima na dunjaluku nisu podjednake. Allah ✋, nije kaznu svih grijeha učinio podjednakom, kao što je slučaj sa riddetom o kojem Poslanik ❐, kaže: *"Ko promjeni svoju vjeru ubijte ga."*

Kada bi veliki, a i drugi grijesi, bili kufr koji izvodi iz vjere njihova kazna bi bila poput kazne riddeta. Ali, s obzirom da se kazna razlikuje to ukazuje da se razlikuje i Allahov propis tih grijeha, te da oni nisu veliki kufr. Zato, šerijatske kazne koje su mimo ubistva se ne sprovode nad osobom koja je bolesna sve dok ne ozdravi.

Osoba koja je počinila grijeh koji zahtjeva ubistvo, poput zinaluka oženjene osobe ili ubistva muslimana, takvoj osobi će se, nakon što bude ubijena, klanjati dženaza, zakopaće se u muslimansko groblje i njegov imetak podijeliti njegovim nasljednicima. Svi navedeni propisi se razlikuju od propisa murteda.

Kradljivcu se odsjeca ruka a zatim mu se daje iz bejtul mala (državne kase), zbog toga što on u tom imetku ima prava kao i ostali muslimani.

Kada je neko od ashaba prokleo čovjeka nad kojim je sprovedena kazna za pijenje alkohola, Poslanik ❐, mu je zabranio da ga proklinje i spomenuo da on voli Allaha i Njegova Poslanika.

Svi ovi dokazi, a i drugi, ukazuju da se u čovjeku može okupiti dobro i loše, te da čovjek ne izlazi iz okrilja islama dok god to loše djelo nije širk.

Mogućnost okupljanja ove dvije stvari, grijeha i imana, je osnova kojom se ehli-sunnet razlikuje od svih zabludjelih frakcija, poput haridžija, mu'tezila i drugih. Zato, ehli-sunnet kaže da se iman razlikuje i grana.

Ebu-Mensur Abdul-Kahir ibn Tahir el-Bagdadi (preselio 429.h.) odgovarajući haridžijama koji tekfire svakog griješnika, kaže, nabrajajući osnove oko kojih se složio

ehli-sunnet vel džema'at: "Kada bi svi griješnici bili kafiri bili bi otpadnici od islama, a da je tako bilo bi obaveza ubiti ih bez sprovođenja šerijatskih haddova (šerijatski preciziranih kazni). Jer, tada u sječenju ruke kradljivcu, bičevanju osobe koja potvara i kamenovanju oženjene osobe ne bi bilo nikakve koristi. Jer, za murteda ne postoji druga kazna osim ubistvo." Završen citat, 351-352 stranica.

Šejhul-islam u kontekstu govora o haridžijama, koji kažu da je mu'min onaj ko učini sve vadžibe i ostavi sve harame, onaj ko to ne učini takav je kafir koji će vječito biti u Vatri. Zatim su nad svakom osobom koja im se suprostavila donijeli isti sud. Pa tako kažu: 'Osman, Alija i njima slični nisu presudili po onome što je Allah objavio, zato su učinili zulm i postali kafiri.' Nakon ovoga Šejhul-islam kaže: "Na neispravnost njihova mezheba ukazuju mnogobrojni dokazi iz Allahove knjige i Sunneta. Allah ❒, je naredio da se kradljivcu odsječe ruka a ne i da se ubije. Da je takav kafir, murted, bilo bi obaveza da se ubije, jer, Poslanik ❒, kaže: *"Ko promjeni svoju vjeru ubijte ga."* I kaže, isto tako: *"Nije dozvoljena krv čovjeka muslimana osim u tri slučaja: Kada učini kufr nakon islama, zinaluk nakon što se oženio, ili ubistva osobe radi koje se ubija."* Allah ✋, je naredio da se zinalučar i zinalučarka bičuju sto bičeva, a da su kafiri naredio bi da se ubiju. Isto tako, Uzvišeni je naredio da se sa osamdeset bičeva bičuje osoba koja je potvorila. Da je takav kafir Uzvišeni bi naredio da se ubije..." "Medžmu'atul fetava" 7/296-297.

Imam Ebu-Osman Ismail es-Sabuni (preselio 449.h.) kaže: "Ehli-sunnet vjeruje da vjernik makar činio puno velikih i malih grijeha time ne postaje kafir, makar preselio sa ovog dunjaluka ne pokajavši se od njih, ukoliko je umro na tevhidu i ihlasu. Njegov slučaj je kod Allaha, ako bude htio oprostiće mu i uvesti u Džennet, bez da prethodno bude kažnjen Vatrom niti kažnjen zbog onoga što je učinio i sa sobom ponio od grijeha na Sudnjem danu. A ako bude htio kazniće ga Vatrom određeno vrijeme, a neće vječito boraviti u njoj, već će ga Uzvišeni osloboditi i izvesti iz nje i uvesti u užitke *Daru el karara* (Dženneta)." "Akidetu es-selef ashabil hadis"

ČETRNAESTA GREŠKA

Mijašenje i ne razlikovanje prilikom tekfira između onoga što je osnova imana ili onoga što tu osnovu ruši, i onoga što je od obaveznog ili poželjnog imana

U proširene greške u tekfiru spada i miješenje i ne razlikovanje između onoga što je osnova imana ili onoga što tu osnovu ruši, i onoga što je od obaveznog ili poželjnog imana. Brkanje ovih stvari vodi neispranosti prilikom tekfira.

Pojašnjenje toga je da se iman dijeli na:
- osnovu (asl),
- obavezu (vadžib),
- i poželjnost (mustehabb).

Šejhul-islam, u svoj knjizi "El-Iman", definišući iman kaže: "Iman se sastoji od osnove bez koje iman nije potpun, od vadžiba koji kada se umanji umanji se i iman, manjkavošću kojom čovjek zaslužuje kaznu, i od mustehabba čijim nestankom čovjek gubi visoke stepene."

Osnova imana (aslul iman), to je ono bez čega nema imana. Čovjek se ne može spasiti ukoliko ne ostvari osnovu imana. On se još naziva općim imanom (mutlekul iman) a obuhvata ogranke bez kojih iman nije ispravan:

- Tako je na srcu obaveza da u cjelini (tj. općenito) spozna ono sa čim je došao Allahov Poslanik ❒, da u to vjeruje i pokorava se, uz prisustvo djela srca bez kojih iman ne može biti ispravan, poput ljubavi onoga sa čim je došao Allahov Poslanik ❒, zadovoljstvo i predanost tome, i tome slično.

- Na jeziku je obaveza da izgovori šehadet.

- A na udovima da obavljaju namaz a kod pojedinih učenjaka pored namaza i ostale stubove, shodno razliženju koje postoji među ulemom po pitanju tekfira onoga ko ostavi ove stubove.

Pravilo na osnovu kojeg preciziramo ono što spada u osnovu imana jeste: Svaki govor ili djelo čijim ostavljanjem čovjek postaje nevjernik, činjenje takvog djela predstavlja osnovu imana, i svaki govor ili djelo čijim činjenjem osoba postaje nevjernik, ostavljanje takvog djela predstavlja osnovu imana.

Ko dođe sa osnovom imana ući će u Džennet, ili na samom početku ili kasnije, jer takav je muvehhid a Džennet je pripremljen za one koji su muvehhidi, i on je njihovo krajnje odredište, pa makar bili nemarni po pitanju obaveznog imana (imanul vadžib).

Šejhul-islam Ibn-Tejmijje kaže: "Nije svako ko posjeduje ogranak imana time postao mu'min sve dok ne ostvari osnovu imana." "Iktidau siratil mustekim" 82 str.

Obavezni iman (imanul vadžib) jeste ono što prelazi iznad osnove imana. Pod imanul vadžib potpada obavljanje vadžiba i klonjenje harama.

Pravilo na osnovu kojeg preciziramo ono što spada u obavezni iman jeste: Svako djelo za čije se ostavljanje spominje prijetnja, a čijim ostavljanjem čovjek ne postaje kafir, činjenje takvog djela spada u obavezni iman. Poput ispunjavanja emaneta, dobročinstva prema

roditeljima, džihad koji je vadžib, spajanja rodbinskih veza i tome slično. Isto tako, svako djelo za čije činjenje se spominje prijetnja, a za čije činjenje se čovjek ne tekfiri, ostavljanje takvog djela spada u obavezni iman. Poput zinaluka, kamate, krađe, pijenje alkohola, laži i tome slično.

Ko bude nemaran po pitanju obaveznog vadžiba pa ostavi vadžib ili uradi haram, ako pri sebi ima osnovu imana takva osoba je veliki griješnik, ili griješnik od muvehhida. Ili, kako se još naziva, *fasik el millij* tj. fasik kojeg njegov fisk nije izveo iz vjere. Ko preseli u takvom stanju takav je od onih kojima je zaprijećeno Vatrom, ali je on po vjerovanju ehli-sunneta u Allahovoj volji, ako bude htio oprostiće mu i uvesti ga u Džennet na samom početku, bez da prethodno bude kažnjen, a ako bude htio kazniće ga shodno njegovim grijesima, a potom uvesti u Džennet koji je krajnje odredište muvehhida, zbog toga što pri sebi posjeduje osnovu imana. Haridžije i mu'tezile su u ovome oprečne ehli-sunnetu.

U hadisu kojeg bilježi Buharija od Ebu-Hurejre, radijellahu anhu, stoji da je Allahov Poslanik ❒, rekao: *"Kada Allah presudi među svojim robovima i svojom milošću bude htio da izvadi iz Vatre onoga koga on bude htio, narediće melekima da iz Vatre izvade one koje On bude htio, a koji Allahu nisu činili širk i koji su svjedočili da nema drugog boga sem Allaha. Pa će ih meleki u Vatri prepoznati po tragovima sedžde."*

A ko dođe sa obaveznim imanom ne uskrativši ništa od njega niti dodavši nešto njemu, uz posjedovanje osnove imana, takav je mu'min koji zaslužuje Allahovo obećanje i koji je sačuvan prijetnje, tj. takav zaslužuje ulazak u Džennet na samom početku bez da prethodno bude kažnjen. Na takvu osobu se odnose hadisi Allahova Poslanika ❒, u kojima stoji "Uspio je ako bude iskren u onome što je rekao." Ove riječi je Poslanik ❒, izgovorio osobi koja je rekla: *"Tako mi Onoga koji te je počastio istinom neću dobrovoljno raditi ništa više od ovoga niti ću šta umanjiti od onoga što ti je Allah propisao."* Hadis bilježi Buhari.

Što se tiče poželjnog imana (imanul mustehabb) u njega spada sve što prelazi obavezni iman, tj. činjenje pohvalnih i poželjnih stvari i ostavljanje pokuđenih i sumnjivih stvari. Ko dođe sa ovim imanom, uz posjedovanje osnove imana i obaveznog imana, takav je od *sabikina*, *muhsinina* koji zaslužuju ulazak u Džennet na samom početku i deredže onih koji su se natjecali u činjenju dobrih djela. Gubljenjem ovog stepena imana gube se visoke deredže u Džennetu ali njegovim gubljenjem čovjek ne zalužuje kaznu niti patnju u Vatri.

Iz ovog detaljnog pojašnjenja vadimo pravilo da je svaka pokornost iman a nije svaki grijeh veliki kufr. I kao što se stepeni pokornosti razlikuju, pa tako od pokornosti ima stvari koje potpadaju pod osnovu imana i smatraju se uvjetom imana, isto tako ima i onih stvari koje potpadaju pod obavezni iman a ima i onih koje potpadaju pod poželjni iman. Kao što stoji u hadisu koji je muttefekun alejhi: *"Iman se sastoji od šezdeset i nekoliko ogranaka. Najveći ogranak su riječi 'la ilahe illallah', a najmanji uklanjanje prepreke sa puta. A i stid je ogranak imana."*

Isti je slučaj i sa nepokornošću. Od nepokornosti ima onih stvari koje ruše osonovu imana, i to se naziva kufrom ili nakidom, (tj. stvar koja nešto ruši i poništava. Op.prev), a ima i onih stvari koje ruše obavezni iman (imanul vadžib) i to se naziva fiskom.

Zato je neophodno poznavati svaki stepen i ono što se za njega veže. Isto tako, neophodno je napraviti razliku između stvari radi koje se tekfiri i stvari radi koje se ne tekfiri. Uzvišeni kaže:

وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ

"Ali je Allah vama iman omilio i u srcima vašim ga lijepim prikazao, a kufr, fisk i nepokornost (masijet) vam mrazio." (El-Hudžurat 7).

Pogledaj kako je Uzvišeni napravio razlike između kufra, fiska i nepokornosti (ma'sijet). Zato rob neće biti siguran od greške sve dok ne napravi razliku u stvarima u kojima je Uzvišeni napravio razliku, i spoji stvari koje je Uzvišeni spojio.

Zato mora napraviti razliku između onoga što ruši osnovu imana, a to su mukeffirati (sve ono što izvodi iz vjere), i onoga što umanjuje obavezni ili poželjni iman a ne ruši osnovu imana. Neka ulema koristi termin obavezni iman (*imanul vadžib*) ili *vadžibatul iman*, i pod njim podrazumijeva sve ono što spada u osnovu imana i obavezni iman. To zbog toga što sve to potpada pod stvari koje su obaveza-vadžib. Međutim, prva stvar je uvjet imana bez kojeg nema imana ukoliko se nešto od njega umanji, dok je druga stvar od vadžiba imana a ne njegovih uvjeta, tako da se iman njegovim izostavljanjem smanjuje ali ne gubi.

Ova mesela je terminološkog smisla, zato nema nikakvog problema dok god se poklapa sa osnovama ehli-sunneta. Ovo ćemo shvatiti iz konteksta sljedećeg primjera:

Šejhul-islam je kao primjer podjele imana naveo primjer drveta pa kaže: "Tako drvo, na primjer, predstavlja skup u koji spada stablo, korijen i lišće. Opadanjem lišća drvo je opet drvo, isto tako i bez grana drvo ostaje drvo ali nepotpuno i manjkavo. Isti slučaj je sa pojmom imana u vjeri. Jer postoji tri stepena imana:

- Iman sabikina i mukarrebina, a to je iman u kojem čovjek dođe sa onim što mu je obaveza (vadžibati) i što je poželjno da čini, bez obzira radilo se o činjenju ili ostavljanju nekog djela.

- Iman muktesidina, onih koji će biti s desne strane. A to je iman u kojem čovjek dođe sa onim što mu je obaveza (vadžib), bez obzira radilo se činjenju ili ostavljanju nekog djela.

- Iman onih koji su se ogriješili a to je iman u kojem čovjek ostavi neke vadžibe ili uradi neke zabranjene stvari .

Zato ulema sunneta, kada opisuje vjerovanje ehli-sunneta vel džema'ata, kaže: "Oni ne tekfire nikoga od sljedbenike Kible zbog grijeha." Time ukazuju na novotariju haridžija koji tekfire zbog grijeha općenito. Međutim, što se tiče osnove imana koja se ogleda u potvrdi onoga sa čim su došli Allahovi poslanici, vjerovanjem i pokornošću, to je osnova imana, i ukoliko čovjek ne dođe sa njom neće biti vjernik." Završen citat Šejhul-islama, "Medžmu’atul fetava" 12/254.

Zatim na 256 stranici kaže: "Kada znamo pojam imana, onda znamo da se prilikom spominjanja zasluživanja Dženneta i spasa od Vatre i kuđenja onoga ko ostavi nešto od njega (imana) i tome slično, cilja na obavezni iman (imanul vadžib), poput riječi Uzvišenog:

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِ مْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُوْلَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ

’Pravi vjernici su samo oni koji u Allaha i Njegova Poslanika vjeruju, i poslije više ne sumnjaju, i bore se na Allahovom putu imecima svojim i životima svojim. Oni su iskreni!’ (El-Hudžurat, 15).

I poput riječi Poslanika ❒: "Zinalučar, kada čini zinaluk nije vjernik, kradljivac kada krade nije vjernik, i onaj ko i pije alkohol kada ga pije nije vjernik." Ovdje se negira obavezni iman na osnovu kojeg čovjek zaslužuje ulazak u Džennet, ali to ne obavezuje i negiranje osnove imana i drugih djelova i ogranaka imana." Nakon toga Šejhul-islam kaže: "U ovo potpadaju i riječi Poslanika ❒: *’Ko nas vara nije od nas’*. Ovim se ne cilja da je takav kafir kako su to protumačile haridžije, niti da se takav ubraja u najbolje među nama kako su to protumačile murdžije. Ali, ono što se skriva se poklapa sa onim što se ispoljava, a oni koji ispoljavaju to su u stvari mu'mini koji zaslužuju nagradu i koji su sačuvani od kazne. A onaj ko vara nije od nas jer je izložen

Allahovoj srdžbi i kazni."
Završen skraćeni citat.

Rezime ovoga bi bio: Iman kojem nasuprot stoji kufr jeste aslul iman tj. osnova imana. A što se tiče obaveznog imana kojem nasuprot stoji fisk i poželjnog imana kojem nasuprot stoji ostavljanje stvari čije ostavljanje ne predstavlja niti kufr niti fisk, neka se čovjek pripazi da ne pomiješa ova tri stepena, jer to predstavlja posrtaj. Zato, promotri ajete i hadise, dobro razmisli o njima, manje poznate stvari vrati onima koje su jasne i pojašnjene, jer iz okrilja islama ne izlazi osim onaj ko počini grijeh koji je kufr i koji ruši osnovu imana, bez obzira radilo se o:

-ostavljanju neke od obaveza osnove imana, poput neizgovaranja šehadeta, ostavljanja namaza, nevjerovanja srca – a to je kufr poricanja, nepostojanje srčanog ubjeđenja (jekina) – a to je kufr sumnje, i tome slični ogranci i obaveze osnove imana, bez obzira radilo se o djlima srca, jezika ili udova.

- ili činjenju nekih od harama koji ruše osnovu imana, bez obzira radilo se o o djelima srca, jezika ili udova, poput parničenja pred tagutom (tehakum ila et-tagut), psovanja Allaha i Njegova Poslanika, upućivanje dove drugom mimo Allaha, klanje i sedžda drugom mimo Njega subhanehu ve teala, ili davanje prava na zakonodavstvo, tahlil i tahrim nekom drugom mimo Njega.
Što se pak tiče stvari koje utiču na obavezni iman one samo umanju iman ali ga ne poništavaju, zato, nije dozvoljeno tekfiriti samo na osnovu toga.

Prije nego li završim govor o ovoj temi želim napomenuti pet stvari:

Prva stvar. Iako kufr biva shodno onome što si spoznao tj. izostavljanjem bilo kog ogranaka koji je od osnove imana, ipak tekfir u dunjalučkim propisima biva samo na osnovu onoga što ruši osnovu imana a što se čini isključivo jezikom ili udovima, tj. samo na osnovu spoljašnjih riječi i djela. Što se tiče djela srca ona nemaju uticaja u tekfiru u dunjalučkim propisima, jer su to skrivene stvari koje se ne mogu spoznati i precizirati osim ako se to ubjeđenje ne odrazi na govor ili djelo. Ranije si spoznao da je Zakonodavac u pogledu šerijatskih propisa na dunjaluku postavio jasne i precizirane sebebe i uzroke. A što se tiče stvari koje kriju srca takve stvari nisu ispoljene niti ih je moguće precizirati. Zato, to nije naš posao, već to prepuštamo Allahu ✋.

Druga stvar. Veliki dio formi koje dolaze u obliku prijetnje mogu podrazumijevati rušenje osnove imana a mogu podrazumijevati i manjkavost obaveznog imana. Zato je neophodno precizirati dvosmislene forme i izložiti ih na jasne i detaljne tekstove koji ih pojašnjavaju, da bi spoznali cilj Zakonodavca, i da ne bi došlo do miješanja i žurbe u tekfiru zbog stvari koje ne izvode iz vjere.

Treća stvar. Ulema koristi termin 'negacija potpunog imana' a time ciljaju na negaciju njegove potpunosti koja je vadžib. Zato se pripazi da to ne shvatiš kao negaciju osnove imana pa da na osnovu toga protekfiriš onoga koga Zakonodavac nije protekfirio. Isto tako, pripazi se da to ne shvatiš kao negaciju njegove poželjnosti pa da pogriješiš, jer Zakonodavac ne prijeti zbog ostavljnja bilo kog ogranka od poželjnog imana (imanul mustehabb). Naprotiv, prijetnja ne dolazi osim kada je u pitanju ostavljanje vadžiba, bez obzira radilo se o vadžibu osnove imana ili vadžibu obaveznog imana.
Šejhul-islam kaže: "Značenje njihovih riječi: 'negacija potpunog imana' a ne njegove suštine, jeste negairanje potpunosti koja je vadžib a ne potpunosti koja je poželjna." "Medžmu’atul

fetava" 12/256. I kaže, isto tako: "Zatim negiranje imana nestankom ovih stvari (tj. ogranaka imana) ukazuje da su one vadžib, a ukoliko se pak spomene vrijednost njihova vlasnika bez negiranja njegova imana onda to ukazuje da su one mustehabb (poželjne). Allah i Njegov Poslanik ne negiraju ime nekog pojma kojeg su naredili osim ako se ne ostave neki njegovi vadžibi. Poput riječi Poslanika ❒: *'Nema namaza osim sa Fatihom.'* I njegovih riječi: 'Nama imana onome ko nema emaneta, niti vjere onome ko se ne drži ugovora i tome slično. A ako je djelo poželjno u ibadetu, ibadet neće nestati njegovim nestankom." Nakon toga kaže: "Pa kada bi bilo dozvoljeno negirati iman onome ko ne dođe sa poželjnim imanom to bi značilo negaciju imana većine muslimana od prijašnjih i kasnijih generacija, a to razuman neće reći. Zato, onaj ko kaže: 'Ono što se ovdje negira jeste potpunost', ako pod tim cilja negiranje potpunosti vadžiba radi čijeg ostavljanja se osoba kudi i izlaže kazni, onda je rekao istinu. A ako cilja negiranje poželjnog imana, to je ono što nije došlo u Allahovom govoru i govoru Njegova Poslanika, niti se može desiti. Jer, onaj ko uradi vadžib onako kako mu je naređeno i ne umanji ništa od tog vadžiba za takvog se ne može reći: 'Ovo što je učinio nije niti suštinska niti metaforička značenja.'" I kaže, isto tako: "Isto tako, onaj ko ne voli svom bratu ono što voli samom sebi taj nije uradio ono što mu je Allah obavezao od imana, jer kada Allah negira iman osobi to znači da postoji manjkavost po pitanju onoga što mu je obaveza od imana, takav se izlaže prijetnji i nije od onih koji zaslužuju općenito Allahovo obećanje. Isti je slučaj i sa riječima Poslanika ❒: 'Ko nas vara nije od nas', i 'ko podigne oružje protiv nas nije od nas', sve ovo potpada pod ovo poglavlje. Ovo Poslanik ❒, ne kaže osim onome ko je ostavio nešto što mu je Allah naredio ili je uradio ono što su mu Allah i Njegov Poslanik zabranili. Takav je ostavio ono što mu je naređeno od imana, radi čega mu se negira ime, tako da ne biva od onih vjernika koji zaslužuju obećanje i koji su sačuvani prijetnje." "Medžmu'atul fetava" 7/310.

Shodno tome riječi Hafiza Ibn-Hadžera i drugih učenjaka kod hadisa: *"Niko od vas neće vjerovati sve dok ne bude volio svom bratu ono što voli samom sebi"* da se ovo odnosi na negiranje potpunog imana, se trebaju shvatiti kao negiranje obavezne potpunosti a ne i poželjne. To zbog toga što negiranje imena imana ne biva zbog ostavljanje stvari koja je poželjna (mustehabb), već zbog ostavljanja vadžiba koji potpada ili pod osnovu imana ili pod obavezni iman. A pomenute riječi Hafiza su došle kao napomena da se ne radi o negiranju osnove imana kao što to govore haridžije. Zato na drugom mjestu kaže: "A nužno je poznato da onaj ko se ne okiti ovim svojstvom nije kafir."

Četvrta stvar. Ohalaljivanje (istihlal), koji se spominje kao uvjet za tekfir osobe koja je učinila određene grijehe, se uzima u obzir kada su u pitanju grijesi koji utiču na obavezni iman. Što se tiče grijeha koji ruše osnovu imana ovaj uvjet se ne uzima u obzir. Zato što je grijeh koji ruši osnovu imana sam po sebi kufr. A ako se uz njega još nađe ohalaljivanje, onda je to dodatni kufr.

Peta stvar. U govoru uleme se često spominje razlika između termina *el-imanul mutlek* i *mutlekul-iman*. Imanul-mutlek je potpuni iman koji sadržava osnovu imana, obavezni iman i poželjni iman. Kada kažeš el-imanul mutlek spomenuo si određeni član *el* koji ukazuje na općenost i sveobuhvatnost. A zatim kada spomeneš mutlek to znači da ga nisi ograničio već da u njega potpada svaki dio od dijelova imana.

A što se tiče termina mutlekul-iman on se može odnositi i na manjkavi i na potpuni iman. Ovdje termin el-iman nije u značenju općenitosti već u značenju podvajanja i razlike, tako da se može odnositi na bilo koji dio od dijelova imana.

Zato je Poslanik ❒, u prethodnom hadisu negirao el-imanul mutlek osobi koja čini zinaluk, pije alkohol i krade, da takvi ne bi potpali pod riječi Uzvišenog: "A Allah je zaštitnik

(velijj) vjernika", ili riječi Uzvišenog: "Uspjeli su vjernici", ili: "Vjernici su oni koji kada se Allah spomene njihova srca se strahom ispune", i tome sličnih ajeta, ali im Poslanik ❐, nije negirao mutlekul-iman, tako da takvi potpadaju pod riječi Uzvišenog: "Onda oslobodite roba vjernika", i pod riječi Uzvišenog: "A ako se dvije skupine vjernika sukobe pomirite ih", i pod riječi Poslanika ❐: *"Vjernik se ne ubija za nevjernika."*

Zato se u riječima Uzvišenog: "Beduini govore: 'Mi vjerujemo!' Reci: 'Vi ne vjerujete, ali recite: Mi se pokorovamo...'" (El-Hudžurat 14), negira el-imanul mutlek a ne mutlekul-iman.

Isti je primjer i sa terminom mutlekut-tevhid i et-tevhidul mutlek. Pod terminom mutlekut-tevhid potpadaju svi muvehhidi, i oni od obična svijeta i oni koji to nisu, oni koji su bogobojazni i fasici. Svako ko vjeruje u Allaha i kloni se obožavanja taguta i ne čini ništa od stvari koje ruše tevhid, potpada pod tremin mutlekut-tevhid, pa makar i uskratio po pitanju njegovih obaveza (vadžiba) koje nisu od osnove tevhida.

Dok se pod terminom et-tevhidul mutlek podrazumijeva potpuni tevhid u kojem je mukellef došao sa osnovom, vadžibima, i dopunama, poput borbe protiv taguta i ispoljavanje mržnje prema njima, ispoljavanje odricanja od njih i njihovih štićenika, ulaganje napora u opovrgavanju širka i izvođenje ljudi iz njega...

U korišćenju gore pomenutih termina nema prepreke ali većina ljudi to ne zna. Zato mi, pored toga što često koristimo termin muvehhid i pod njim ciljamo odabranike ove vjere i njene pomagače, zbog ispunjavanja najvažnijih stvari koje zahtjeva ova vjera a po pitanju čega je nemarna većina ljudi, mi ih zbog toga nazivamo muvehhidima da bi potvrdili važnost tevhida koji je osnova dave poslanika i njihovih sljedbenika. Međutim, mi preziremo i upozoravamo na ono što čine pojedini ljudi, a to je negiranje tevhida onima koji su nam oprečni po pitanju tekfira određenih taguta i borbe protiv njih; dok god su oni muslimani to nije dozvoljeno učiniti. Mi, pored toga što popuštamo kada je u pitanju pritvrđivanje imena (tj. imena muvehhida. Op.prev) u ovom poglavlju, ipak preziremo i zabranjujemo njegovo negiranje. Jer, pritvrđivanje imena nije sporno osim kada je u pitanju el-mefhum, međutim, on nas ovdje ne obavezuje, što nije isti slučaj sa negacijom, jer negiranje (tj. negiranje imena muvehhid) može značiti tekfir svake osobe kojoj je negirano ime muvehhida. Zato se to ne treba činiti posebno što u običaju muslimana kufr stoji naspram tevhida. A većina ljudi ne poznaje ove termine tako da neće reći pod time se cilja negiranje tevhidul mutlek-a a ne mutlekut-tevhida. Ljudi ne znaju napraviti razliku između ovih stvari, zato treba biti oprezan da to neko ne bi shvatio kao tekfir onih osoba od muslimana koji su nam oprečni, i da se, isto tako, time ne pruža prilika neprijateljima ove da've da love u mutnoj vodi.

Isti je slučaj i sa upotrebom rijeli 'naš brat' ili 'naša braća' od strane pojedinih daija a pod time ciljaju na njihov džema'at ili udruženje. Ove termine ne koriste kada su u pitanju oni koji su njima oprečni ili oni koji nisu na njihovom menhedžu i da'vi, pa možda za takve kažu 'nisu od naše braće' a time ciljaju da nisu od njihova džema'ata. Međutim, ovo nije dozvoljeno, jer, neko može pomisliti da se takav odriče od njih, kao što, isto tako, loše utiče na omladinu koja te ljude slijedi. A najmanje zlo koje iz toga proističe jeste prezrena pristrastnost, a možda dovede i do ophođenja sa onima koji ne potpadaju pod termin 'naša braća' kao sa kafirima, tj. da takvima presude kufrom.

Uzvišeni Allah je potvrdio imansko bratstvo među muslimanima kada između njih vlada najveći stepen mržnje i nasilja, a to je trenutak borbe i sukoba, pa kaže: "A ako se dvije skupine vjernika sukobe izmirite ih...", sve do riječi Uzvišenog: "Zaista su vjernici braća, zato pomirite vaša dva brata." Isto tako, Uzvišeni je ovim bratstvom spojio između staratelja ubijenog i ubice pa

kaže: "A ako mu njegov brat nešto oprosti..."

PETNAESTA GREŠKA

Ne pravljenje razlike između suštinskog i pravnog imana

U proširene greške u tekfiru spada i ne pravljenje razlike između suštinskog i pravnog imana.

Suštinski iman (el-imanul hakikij) spada u nepoznate (gajb) nutarnje stvari čiji propis pripada samo Allahu. To je iman na osnovu kojeg se odvijaju propisi na ahiretu kod Uzvišenog Allaha, u pogledu nagrade i kazne.

Pravni iman (el-imanul hukmij) jeste spoljašnja stvar na osnovu koje se pravi razlika između muslimana i kafira. Pravni iman je sinonim pravnom islamu kojim čovjek štiti svoju krv i imetak. Ovaj iman se, na početku, potvrđuje izgovaranjem šehadeta ili nekim drugim djelom koje spada u specifičnosti islama, bez činjenja nekog djela koje izvodi iz vjere.

Šejhul-islam, rahimehullahu teala, kaže: "Spoljnji iman, na osnovu kojeg se sprovode dunjalučki propisi, ne iziskuje nužno i nutarnji iman čiji će vlasnik biti od onih koji su sretni na Sudnjem danu." "Medžmu'atul fetava" 7/133.

I kaže: "Allah ✋, je učinio da keffaret (iskup) bude oslobađanje roba vjernika, a na ljudima nije obaveza da oslobode onoga za koga znaju da ima imana u njegovom srcu. Ovo je kao kada bi im bilo rečeno: 'Ubijte sve osim one za koje znate da imaju imana u svojim srcima.' Time im se ne naređuje da otvaraju srca i nutrinu ljudi, već ukoliko vide čovjeka koji ispoljava iman dozvoljava im se da takvog čovjeka oslobode. Vlasnik robinje koji je pitao Poslanika ❐, 'je li ona vjernica', je time ciljao spoljnji iman koji razdvaja između musimana i kafira." "Medžmu'atul fetava" 7/136.

I kaže, isto tako: "Cilj nam je da ukažemo da je Poslanik ❐, obavijestio o spoljnjem imanu te robinje, na osnovu kojeg se vežu spoljnji propisi...", pa sve do njegovih riječi: "Zato je obaveza napraviti razliku između spoljnjih propisa vjernika, na osnovu kojih ljudi sude na dunjaluku, i njihova suda na ahiretu, kaznom ili nagradom. Mu'min koji zaslužuje Džennet mora, po konsenzusu svih pripadnika Kible, biti od onih koji su vjernici u nutrini." "Medžmu'atul fetava" 7/137.

Zatim kaže: "Groblje koje je pripadalo muslimanima, u Poslanikovom vremenu i vremenu njegovih pravednih halifa, u njega se ukopavao svako onaj ko je ispoljavao iman, makar u nutrini bio munafik. Munafici u islamskoj državi nisu imali zasebno groblje kao što su to imali Jevreji i kršćani. Onaj ko je bio zakopan u muslimaskom groblju njemu su muslimani klanjali dženazu, a na osnovu kur'anskog teksta je poznato da nije dozvoljeno klanjati dženazu onome ko je munafik. Stoga, saznajemo da se tako postupa shodno imanu koji se ispoljava, a Allah je taj koji zna tajne." "Medžu'atul fetava" 7/138.

I kaže: "Iman za kojeg se vežu dunjalički propisi jeste spoljnji iman a to je islam. To je isti pojam po pitanju spoljnjih propisa. Zato, kada je Esrem spomenuo Imamu Ahmedu da murdžije kao dokaz navode riječi Poslanika ❐: 'Oslobodi je ona je vjernica', Imam Ahmed mu je odgovrio da se pod time cilja da ona na dunjaluku ima propis vjernice a ne da je ona vjernica i kod Allaha, koja zaslužuje ulazak u Džennet bez kazne ukoliko sretne Allaha samo sa tom potvrdom. Završen citat.

I kaže, isto tako, nakon što je spomenuo razilaženje uleme po pitanju nevjerničke djece:

"Ono što se miješa u ovoj meseli jeste miješanje propisa kufra na dunjaluku sa propisima kufra na ahiretu. Jer, djeca kafira, s obzirom da se nad njima sprovode propisi kufra u dunjalučkim stvarima, poput: pritvrđivanja starateljstva njihovim roditeljima nad njima, omogućavanje njihovim roditeljima da ih poučavaju i odgajaju, nasljeđivanje između njih i njihovih roditelja, te uzimanje te djece kao roblje ukoliko se njihovi roditelji bore (protiv muslimana), i tako dalje, neki su na osnovu ovoga pomislili da su i ona (djeca kafira) isto tako kafiri, poput onoga ko izgovori ili radi kufr. Međutim, kada se sazna da činjenica njihova stvaranja u fitri nije oprečna činjenici da su oni u propisima dunjaluka shodno propisu njihovih očeva, tada nestaje šubha. U zemlji kufra možda ima vjernik koji prikriva svoj iman a čije stanje vjernici ne znaju pa ga ubiju kada se bore protiv nevjernika i ne ogasule ga, niti mu klanjaju dženazu i biva ukopan zajedno sa mušricima. Međutim, takav je na ahiretu vjernik, stanovnik Dženneta. Takav je slučaj i sa munaficima nad kojima se na dunjaluku sprovode propisi muslimana, a na ahiretu će u biti u zadnjem katu Vatre. Zato se propis ahiretske kuće razlikuje od propisa dunjalulče kuće." "Deru tearudil akli ven-nakli" 8/432-433.

Allah ﷻ, je podvojio između ova dva imana riječima:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ مُهَاجِرَاتٍ فَامْتَحِنُوهُنَّ اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ

"O vjernici kada vam vjernice kao muhadžirke dođu, ispitajte ih, a Allah dobro zna kakav je njihov iman, pa ako se uvjerite da su vjernice onda ih ne vraćajte nevjernicima." (El-Mumtehine, 10).

Allahove riječi "a Allah dobro zna kakav je njihov iman" se odnose na suštinski iman.

A njegove riječi "pa ako se uvjerite da su vjernice", tj. shodno onom što vam ispolje a to je pravni iman.

Zato su Sufjan es-Sevri, Abdullah ibn Mubarek i drugi govorili: "Ljudi su kod nas po pitanju miraza i ostalih propisa vjernici a mi ne znamo kakvi su oni kod Allaha azze ve dželle."

Shodno tome, uvjeti 'la ilahe illallah' i stvari koje ruše islam a koje ulema spominje u svojim knjigama, među njima ima onoga što se veže za suštinski iman, a to su šartovi i stvari koje ruše islam a koje mi ne možemo vidjeti, jer su gajb i zna ih samo Allah ﷻ. Poput ihlasa i onoga što je njemu oprečno od nutarnjeg širka, istinoljubivosti i onoga što je njoj oprečno od srčanog poricanja, čvrstog ubjeđenja (jekina) i onoga što je njemu oprečno od sumnje, i tome slične gajb stvari koje ne zna osim Uzvišeni Allah. Zato, nije ispravno u dunjalučkim propisima suditi na osnovu njih, jer, to nisu spoljnji, precizirani uzroci, pa kako onda da propis tekfira vežemo za njih. U propisima dunjaluka se gleda ono što se ispolji od uvjeta ili stvari koje ruše islam, tako da se na osnovu toga pritvrđuje pravni islam i prema insanu se ophodi kao prema muslimanu, njegova krv i imetak, ukoliko dođe sa uvjetima pravnog islama, biva zaštićena, a njegovu suštinu prepuštamo Allahu.

Šejh Hafiz el-Hakemi kaže: "Zatim, znaj o brate – Allah uputio mene i tebe – da pridržavanje vjere na osnovu koje biva spas od dunjalučkog poniženja i ahiretske kazne i na osnovu koje čovjek biva uveden u Džennet a udaljen od Vatre, jeste ono što se u suštini radi po svemu onome što je spomenuto u hadisu Džibrila i onoga što se spominje u tom smislu od ajeta i hadisa. Ukoliko osoba u suštinu ne radi po tome, ali ne ispolji neko djelo koje ga izvodi iz islama, nad takvom osobom će se na dunjaluku sprovoditi propisi muslimana a njegovu tajnu prepuštamo Allahu. Kaže Uzvišeni: "Pa ako se pokaju, namaz obavljaju i zekat daju, onda ih ostavite na miru..." (Et-Tevba, 5). A u drugom ajetu "onda su vaša braća u vjeri." (Et-Tevba, 11). "Mearidžul kabul" 2/608.

Pogledaj kako je Uzvišeni sačuvanost imetka i krvi i imansko bratstvo u vjeri vezao za

spoljnja obilježja i propise a ne za ono što je skriveno i što je nutarnje prirode.

Isto tako, nije uslov pravnog – šta više ni suštinskog imana – ono što neki misle da čovjek mora znati napamet uvjete ’la ilahe illallah’, ili da napamet zna njihovo značenje i stvari koje ih ruše i detalje koji se vežu za ove riječi a koje je pojasnila ulema u svojim knjigama. Niko ne može tvrditi da je robinja koju je Allahov Poslanik ❒, pitao *’gdje je Allah?’*, i presudio joj imanom, ili beduini i običan svijet sa kojima se Poslanik ❒, ophodio na osnovu onoga što su ispoljavali od islama, da su oni znali detaljno pojašnjenje ovih stvari, ili da je njima ili nekom drugom bila obaveza i uvjet da to učine da bi se smatrali muslimanima.

Šejh Hafiz el-Hakemi kaže:

"Sedam šartova koji ih ograničavaju a koji se istinski u tekstovima objave spominju, neće koristiti onome ko ih izgovri osim kada te šartove upotpuni. Upotpunjavanje ovih uvjeta znači njihovo prisustvo kod roba i pridržavanje tih šartova s njegove strane, bez činjenja djela koje ih ruše. A nije cilj da ih nabroji i nauči napamet. Koliko je osoba od običnog svijeta kod kojih se ovi šartovi nađu i on ih se pridržava a kada bi ga upitali da ih nabroji ne bi znao, i koliko je onih koji ih znaju napamet i može ih poput strijele izgovoriti ali ga vidiš kako upada u ono što ih poništava. A od Allaha je uspjeh i Allah je pomagač." "Mearidžul kabul" 2/418.

Hafiz el-Hakemi ovdje pod okorišćavanjem cilja na potpuno okorištavanje na dunjaluku i na ahiretu, zato je uslovio upotpunjavanje svih uslova i nije napravio razlike između spoljašnjosti i nutrine, jer je ciljao na suštinski iman.

Što se tiče spoljnjeg, pravnog islama, na dunjaluku za njega se -kako si to saznao – uslovljava da čovjek ispolji ono čime postaje musliman a što spada u osnovu vjere i tevhida, tj. da dođe sa spoljnjim uvjetima islama i da ne uradi nešto od spoljnjih stvari koje ruše islam.

Ranije smo spomenuli da kufr biva jednim od četiri sebeba: Govorom, djelom, sumnjom ili vjerovanjem. Međutim, što se tiče tekfira, u dunjalučkim propisima on se ograničava na govor koji je kufr ili djelo koje je kufr ili činjenjem njih dvoje zajedno. Šejhul-islam kaže: "Murted je onaj ko nakon islama izgovori riječi ili uradi djelo koje ruši islam, jer se kufr ne može spojiti sa islamom." "Es-Sarimul meslul" 458. str.

I kaže, isto tako, na 370. stranici: "Ukoliko znanje o propisanom imanu ne bude svojstvo srca, kojeg insan neminovno mora posjedovati, onda mu to neće koristiti. Tada će to naličiti na govor duše i misli srca. Spas se ne može ostvariti bez čvrstog ubjeđenja (jekina) u srcu, pa makar on bio koliko trun. To je ono što je između čovjeka i Allaha. A što se tiče njegovog spoljašnjeg stanja, njemu se sudi na osnovu onoga što ispoljava od riječi i djela."

Što se tiče vjerovanja i sumnje, oni spadaju u ahiretske uzroke kufra koji pripadaju Allahu a ne nama. To zbog toga što je njih na dunjaluku nemoguće precizirati, niti se mogu uzeti u obzir, jer je Zakonodavac propise na dunjaluku vezao za spoljnja i precizirana svojstva i uzroke a ne za skrivene i nepoznate, da bi mukellefi bili u stanju upotrebljavati ih i koristiti.

Zato, svako ko prikriva kufr i ne ispolji ga riječju ili djelom – kao što je slučaj munafika – sa takvom osobom se u dunjalučkim propisima ophodimo kao sa muslimanom. Taj spoljnji pravni islam štiti krv i imetak takvih osoba, a zatim na ahiretu njihovo mjesto je u zadnjem katu Džehennema.

Uzvišeni kaže:

وَلاَ تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ

"I ne povodi se za onim što nemaš znanja." (El-Isra', 36).

Uzvišeni dunjalučke propise nije vezao za tajne i skrivene stvari. I kaže Uzvišeni na jeziku Nuha alejhis-selam:

وَلاَ أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِي أَعْيُنُكُمْ لَن يُؤْتِيَهُمُ اللّهُ خَيْرًا اللّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي أَنفُسِهِمْ إِنِّي إِذًا لَّمِنَ الظَّالِمِينَ

"Niti govorim o onima koje vaše oči s prezirom gledaju: Allah im nikakvo dobro neće dati. Allah najbolje zna ono što je u dušama njihovim. Ja bih tada bio od onih koji su zalimi." (Hud, 31).

Nuh, alejhisselam, je propis vezao za njihov spoljnji iman a ono što duše kriju prepustio poznavaocu svih tajni, Allahu subhanehu ve teala.

Imam Šafija, rahimehullahu teala, kaže: "Allah je svojim stvorenjima propisao da se pokore Njegovom Poslaniku, u tome im nije dao nikakva izbora. Zato ne smiju jedni drugima donositi propise na osnovu mišljenja i pretpostavki..." I kaže: "Allah im nije dozvolio da sude na dunjaluku osim na osnovu onoga što osoba, nad kojom se donosi sud, ispolji. Allah je svom Poslaniku naredio da se bori protiv idolopoklonika sve dok ne prihvate islam, koji će sačuvati njihov krv i imetak ukoliko taj islam ispolje. Allah ☝, je pojasnio da iskrenost njihovih imana ne zna niko do On Uzvišeni. Zatim je Allah svom Poslaniku ukazao na ljude koji ispoljavaju islam a u svojim prsima kriju nešto drugo, ali mu nije dozvolio da im presudi osim sudom islama i nije mu dozvolio da njima na dunjaluku sudi osim na osnovu onoga što ispoljavaju.

Ibnul-Kajjim kaže: "Zakonodavac nije propise vezao samo na osnovu onoga što je u dušama bez ispoljavanja toga riječima ili djelima." "I'lamu el-muveki'in" 3/117. Ovaj govor Ibn-Kajjima, kao što je očito, se odnosi na dunjalučkie propise.

Od jasnih dokaza koji ukazuju na ovu činjenicu jesu i riječi Poslanika ❒, u hadisu kojeg bilježi Buharija, Muslim i drugi: *"Vi se parničite preda mnom... a ja sudim na osnovu onoga što čujem."* Poslanik ❒, nas obavještava da on sudi na osnovu spoljašnjosti. Kod Muslima stoji da je Poslanik ❒, rekao: *"Nije mi naređeno da otvaram srca ljudi niti da porim njihove nutrine."*

Muslim, također, bilježi da je Poslanik ❒, rekao Usami, negirajući mu njegov postupak: *"Je si li otvorio njegovo srce."*

Ebu-Džafer et-Tahavi govoreći o sljedbenicima Kible kaže: "Ne svjedočimo im kufrom ili nifakom osim ako nešto od toga ne ispolje, a njihove tajne prepuštamo Allahu subhanehu ve teala."

Komentator ove akide kaže: "Jer nam je naređeno da sudimo na osnovu spoljašnjosti, a zabranjeno nam je da slijedimo mišljenje i ono o čemu nemamo znanja." Završen citat.

Hafiz Ibn-Hadžer u "Fethul Bari", knjiga o traženju pokajanja od murteda, poglavlje o propisu murteda i traženje pokajanja od njega, nakon što je spomenuo hadis: *"Ko promijeni svoju vjeru ubijte ga."* 6922, kaže: "Poslanikove riječi 'ko' su općenite ali pod njih ne potpada onaj ko je u nutrini promijenio svoju vjeru a to u spoljašnjosti protiv njega nije pritvrđeno. Nad takvom osobom se sprovode pripisi shodno onome što ona ispoljava." I kaže, isto tako, nakon što je spomenuo riječi Uzvišenog: "Svoje zakletve su uzeli za štitove" (El-Munafikun, 2): "Ovo ukazuje da ispoljavanje imana štiti od ubistva. Svi su složni da su dunjalučki propisi na osnovu spoljašnjosti a Allah je taj koji poznaje tajne. Poslanik ❒, je Usami rekao: *'Je si li otvorio njegovo srce.'* Isto tako, Poslanik ❒, je osobi koja mu je tiho rekla da ubije jednog čovjeka, rekao: *'Zar on ne klanja?' 'Da'* - odgovri čovjek. Poslanik tada reče: *'To su oni koje mi je zabranjeno ubijati.'* Zatim je spomenuo hadis u kojem stoji da je Halid zatražio dozvolu da ubije čovjeka koji je negirao podjelu Allahova Poslanika. Halid je tada rekao: 'Koliko je klanjača koji govore svojim jezikom ono što nije u njihovim srcima', pa je Poslanik ❒, rekao: *'Nije mi narđeno da otvaram srca ljudi.'* Hadis bilježi Muslim, a puno je drugih hadisa koji govore o ovome." Završen citat.

Isto ovo kažemo i kada se radi o nutarnjoj, suštinskoj, tevbi koja čovjeka spašava kazne na ahiretu, i pravne tevbe koja je na dunjaluku dovoljna da bi sačuvala krv i imetak čovjeka, i da bi se nad njim donio sud islama.

Suštinska tevba je tevba koja se prima kod Allaha. To je tevba koja je ispunila uslove nutarnje i spoljnje tevbe, u šta spada: kajanje, odustajanje od grijeha, čvrsta odluka da se njemu ne povrati, činjenje istigfara jezikom i vraćanje prava stvorenjima ukoliko se grijeh veže za njihov hak. To je tevba koju Allah prima i koja čovjeka spašava.

A što se tiče tevbe na dunjaluku nije ispravno ono što neki uslovljavaju za sačuvanost krvi i imetka ili za sud o tevbi murteda, kada kažu da se trebaju ostvariti svi uslovi prethodne tevbe. To nije ispravno, jer se neki njeni šartovi vežu za gajb kojeg ne zna osim Allah, a koje ljudi nisu u stanju precizirati.

Dovoljno je da čovjek samo ispolji pravnu tevbu, a ona se ogleda u tome da griješnik pred ljudima ispolji svoje kajanje i da u spoljašnjosti ne čini više taj grijeh, ili da se povrati i odrekne od sebeba koji je bio uzrok njegovom kufru, bile to riječi ili djela, ili da obavlja stvar radi koje je bio protekfiren a koja spada u spoljnju osnovu imana.

Napomena: Neka ulema iz ovoga pravila izuzima zindika, a to je osoba koja svoj riddet ponavlja i koja je poznata po svom poigravanju i napadu na vjeru(misli se na napad jezikom a ne rukom. Op.prev.), i po čestom traženju pokajanja od nje. To je osoba koja puno često čini dvosmislene stvari i pribjegava aluziji i poznat je po druženju sa sumnjivim osobama i zindicima. Mezheb imama Malika jeste da se tevba takvog čovjeka ne prima, a to je i poznatije mišljenje u mezhebu imama Ahmeda. Mezheb imama Šafije je da se njegova tevba prihvata.

Šejhul-islam Ibn-Tejmije kaže: "Zato su se pravnici razišli po pitanju traženja pokajanja od zindika. Neki kažu da se od njega traži pokajanje i kao dokaz navode postupak Poslanika ❐, sa munaficima. Poslanik je prihvatao ono što su oni ispoljavali a njihov slučaj prepuštao Allahu. Onima koji zastupaju ovaj stav odgovaramo: ’To je bilo na početku, a nakon toga Uzvišeni je objavio: ’Prokleti bili! Gdje god se nađu, neka budu uhvaćeni i ubijeni.’ (El-Ahzab, 61). Nakon toga munafici su uvidjeli da će biti ubijeni ukoliko ispolje nifak, kojeg su prije toga ispoljavali, pa su prikrili svoj nifak. A zindik je u stvari munafik.’ A ubija se kod onih koji smatraju da se treba ubiti onda kada ispolji svoj nifak kojeg prikriva. Kažu: ’Mi ne znamo da li se on pokajao, jer on je ispoljio ono što je i ranije ispoljavao. Kada bi se prihvatila tevba zindika nikada ne bi bili u stanju da ih ubijemo a Kur'an je zaprijetio da će biti poubijani.’" "Medžmu’atul fetava" 7/137.

U ovakvim situacijama sud se, Allah najbolje zna, vraća idžtihadu, određivanju maslehe (koristi) i mefsede (štete) i poznavanju činjeničnog stanja, da li se proširio šer, omalovažavanje vjere i drskost ljudi na vjeru. Kada se nešto od toga nađe sa onima koji se poigravaju vjerom od zindika treba žešće postupiti, posebno kada smo u stanju da ih se dočepamo a vidio si i sam kako je Poslanik ❐, različito postupao sa takvima shodno slabosti ili jačini muslimana.

ŠESNAESTA GREŠKA

Ne pravljenje razlike između tevellija koji izvodi iz vjere s jedne i dobročinstva prema nevjernicima s druge strane

U proširene greške u tekfiru spada i ne pravljenje razlike između tevellija koji izvodi iz vjere s jedne i dobročinstva prema nevjernicima radi dave ili nečeg drugog s druge strane.

Dobročinstvo i lijep odnos prema roditeljima koji su nevjernici je pritvrđeno Kur'anom i Sunnetom. Uzvišeni kaže:

وَإِن جَاهَدَاكَ عَلى أَن تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبْهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا

"A ako te budu nagovarali da meni širk činiš, ti im se nemoj pokoriti ali se prema njima na ovom svijetu velikodušno ponašaj." (Lukman, 15).

Želja upute i hajra svojim roditeljima ili nekim drugim nevjernicima je jedna a ljubav njih i zabranjeno prijateljevanje sa njima druga stvar. Allah ﷻ, je napravio razlike između ove dvije stvari pa kaže:

لَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ* إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَى إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوْهُمْ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

"Allah vam ne zabranjuje da činite dobro i da budete pravedni prema onima koji se ne bore protiv vas zbog vjere i koji vas iz zavičaja vašeg ne izgone – Allah zaista voli one koji su pravedni - ali vam zabranjuje da prijateljujete sa onima koji se bore protiv vas zbog vjere i koji vas iz zavičaja vašeg izgone i koji pomažu da budete prognani. Oni koji sa njima prijateljuju to su oni koji zulum čine." (El-Mumtehine, 8-9).

Allah ﷻ, je razdvojio između dobročinstva i pravednosti s jedne i tevellija koji izvodi iz vjere s druge strane. Prvo nije zabranio, dok je drugo zabranio i ovdje a i na drugim mjestima u svojoj Knjizi.

Poznato je, isto tako, da musliman može oženiti kitabijku a ona je nevjernik. Kada mu je to dozvoljeno nema sumnje da mu je dozvoljeno da sjedi, jede, rukuje i igra sa njom, i ostale stvari koje potpadaju pod lijepo ophođenje muža prema ženi, koje je Uzvišeni naredio muškarcima općenitom naredbom. Allah je među supružnicima učinio samilost i prirodnu ljubav, tako da i žena koja je nevjernik ima udjela u toj ljubavi, a to predstavlja izuzetak iz općenite zabrane ljubavi prema nevjernicima.

Sve ove stvari ukazuju na nepreciznost izjava pojedinih brzopletnika u tekfiru u ovim poglavljima. Ono što nas ovdje interesuje, a na što želimo ukazati, jeste da da'va, pridobijanje srca i pojašnjavanje vjere uz mudrost i lijepim savjetima zahtjeva blagost u govoru, raspravu na najljepši način i vedro lice – posebno kada se radi o onima koji žele prihvatiti da'vu - a sve to nije oprečno sa strogošću, žestinom i prkosti koju je Allah naredio na polju džihada i borbe. Tako Uzvišeni kaže:

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ

"O Vjerovjesniče, bori se protiv nevjernika i munafika i budi strog prema njima." (Et-Tahrim, 9).

I kaže, isto tako:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ قَاتِلُواْ الَّذِينَ يَلُونَكُم مِّنَ الْكُفَّارِ وَلِيَجِدُواْ فِيكُمْ غِلْظَةً
"O vjernici, borite se protiv nevjernika koji su u blizini vašoj i neka oni osjete vašu strogost." (Et-Tevba, 123).

Tako da nije ista pozicija borbe i prkosa Allahovim neprijateljima, borba protiv zindika i onih koji vrijeđaju vjeru i pozicije da've i dostave vjere o kojem Uzvišeni kaže:

وَإِنْ أَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّى يَسْمَعَ كَلاَمَ اللّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لاَّ يَعْلَمُونَ
"A ako te neko od mušrika zamoli za zaštitu, ti ga zaštiti da bi saslušao Allahove riječi, a potom ga otpremi na mjesto pouzdano za njega.To zato što su oni narod neznalički." (Et-Tevba, 6).

Allah je naredio da se pruži zaštita mušriku, i da se otpremi na sigurno mjesto, makar se borio protiv nas, ukoliko ispoljava želju da čuje da'vu. Ovo na indirektan način ukazuje da ga je dozvoljeno počastiti u smislu da se nahrani, da mu se pruži utočište, i da se sa njim postupa na lijep način, kako bi čuo da'vu u potpunosti i jasno. Zatim, nakon toga, ako i ne povjeruje Allah nam naređuje da ga otpremimo sigurnim i smirenim u njegovo mjesto, bez ikakva ezijeta i zastrašivanja.

Sve ovo ukazuje da je neophodno da napravimo razliku između onoga ko želi čuti da'vu i onih koji se na početku pozivaju – bez obzira borili se oni protiv nas ili ne - s jedne strane i onih koji okreću glave i koji su oholi s druge strane.

Vidio sam puno tvrdoglavih osoba koje bez ikakva dokaza napadaju i prigovaraju onima koji lijepo postupaju sa pojedinim nevjernicima ili sa njima kontaktiraju i posluju, ili razgovaraju sa njima da bi im da'vu dostavili na najbolji mogući način, bez ikakva ulagivanja i priklanjanja njima. A posebno kada se ne radi o stanju borbe već o stanju u kojem je čovjek potlačen.

Pored toga, kada situacija to zahtjeva, ja sam sa njima (kafirima) žestoko postupao tako da bi im prsa postala tijesna, ali ti tvrdoglavi ljudi negiraju kada sa njima blago postupamo, (zato što situacija to zahtjeva. Op.prev.), i to smatraju ulagivanjem, a neki to čak svrstavaju u tevelli koji izvodi iz vjere. Da nas Allah sačuva od toga.

Neki od njih možda kao dokaz navode prethodne ajete iz sure Mumtehine a oni su ustvari dokaz protiv njih a ne njima. Allah ✋, u njima nije zabranio dobročinstvo i pravednost, posebno kada je u pitanju pozicija da've i dostave Allahove vjere, a zabranio je tevelli općenitom zabranom na puno mjesta u svojoj Knjizi.

Zatim, nakon toga, ti tvrdoglavi ljudi tvrde da prema onima koji se bore protiv nas treba postupati samo osoro i grubo, čak neki od njih pod tu propisanu grubost svrstavaju bezobrazluk i psovke, što je Uzvišeni zabranio vjernicima. Na taj način su naružili blistavo lice ove da've i svojim bolesnim ustima nanijeli zločin svojoj vjeri.

Zaboravili su da riječ borba u terminologiji pravnika (fekiha) obuhvata svaku osobu sa kojom muslimani nemaju ugovor, zimmet, sigurnost ili zaštitu, pa makar se ne borio protiv nas. Tako da pod ovaj pojam potpadaju i žene koje se ne bore, djeca, invalidi i njima slične osobe koje se ne bore i koje nisu u stanju da nas protjeraju iz naših zavičaja, niti druge pomažu da nas protjeraju iz zavičaja. Svi oni potpadaju pod termin *harbij* – onaj protiv koga se bori – makar se u suštini i ne borili protiv nas. *Mukatil* (borac) je termin koji je ograničenijeg značenja od termina muharib.

Zbog toga mufessiri, u povodu objave pomenutih ajeta iz sure Mumtehine, spominju dolazak majke Esme bint Ebi-Bekr sa poklonima, odjećom, maslom i sirom. Poslanik ❐, je dozvolio Esmi da primi svoju majku u svoj dom i primi njene poklone.

Rezime ovoga je da pozicija da've i ono što se tada dozvoljava od postupaka prema onima protiv kojih se ratuje (el-harbijjun) i drugih, nije poput pozicije borbe i prkošenja kolovođama kufra i onih koji mrze ovu da'vu, okreću leđa od nje ili se sa njom ismijavaju.

A što se tiče poziva takvih u vjeru na samom početku, pogledaj, kada je Allah poslao Musa'a, alejhis-selam, tagutu njegova vremena i kolovođi svih ratnika i boraca koji su se borili protiv Musa'a i njegova naroda, pogledaj kako je pored njegova tagutizma Allah naredio Musa'u i njegovom bratu da otpočnu svoju da'vu blagim govorom. Kaže Uzvišeni:

اذْهَبَا إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى* فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَى

"Idite faraonu, on se, doista, osilio, pa mu blagim riječima govorite, ne bi li razmislio ili se pobojao!" (Ta-ha, 43-44)

Pa su tako i otpočeli, kako im je Uzvišeni naredio, ali kada je Faraon odbio, ustrajao i uzoholio se, zaprijetio i zastrašio, i Musa'u rekao:

إِنِّي لَأَظُنُّكَ يَا مُوسَى مَسْحُورًا

"Ja mislim, o Musa, da si ti doista opčinjen." (El-Isra', 101), tada mu je Musa, alejhis-selam, odgovorio:

قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا أَنزَلَ هَـؤُلاء إِلاَّ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ بَصَآئِرَ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ يَا فِرْعَونُ مَثْبُورًا

"Ti znaš da ovo nije dao niko drugi nego Gospodar nebesa i Zemlje, kao očigledna znamenja, i ja mislim da ćeš ti, o Faraone, sigurno nastradati." (El-Isra', 102).

Isto tako je postupio i Halilur-Rahman (prijatelj Milostivog), Ibrahim alejhis-selam, kada je pozivao svoj narod. Pozvao ih je na mudar način, lijepim savjetom i raspravom sa dokazima. Ispoljio je svoje nastojanje da uputi svoga oca pa tako kaže:

يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا* يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ
كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا* يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَن يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِّنَ الرَّحْمَن فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا

"O oče moj meni dolazi znanje koje tebi nije došlo; zato mene slijedi, i ja ću te na Pravi put uputiti; o oče moj, ne obožavaj šejtana, šejtan je Milostivom uvijek nepokoran; o oče moj, bojim se da te od Milostivog ne stigne kazna, pa da budeš šejtanu drug." (Merjem, 43-45).

Ali kada su okrenuli svoje glave i raspravljali se batilom pored jasnih dokaza, tada je njima i svom ocu rekao:

أُفٍّ لَّكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

"Teško vama i onima koje, umjesto Allaha, obožavate! Zašto se ne opametite?" (El-Enbija', 67).

I kaže:

إِنَّا بُرَاء مِنكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاء أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ

"...mi vas se odričemo, i neprijateljstvo i mržnja će se između nas stalno javljati sve dok ne budete u Allaha, Njega Jedinog, vjerovali!"(El-Mumtehine, 4).

I kaže Uzvišeni govoreći o njemu i njegovom ocu:

فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لأوَّاهٌ حَلِيمٌ

"A kada mu je postalo jasno da je on Allahov neprijatelj, on ga se odrekao. Ibrahim je dosita bio pun sažaljenja i blag." (Et-Tevba, 114).

Isti je slučaj i sa Pečatom svih vjerovjesnika ❐, bio je čovjek koji je najviše težio uputi svoje rodbine i plemena. Upozoravao ih je Vatrom i pozivao da spase svoje duše od nje. Pozivao je svoga amidžu Ebu-Taliba i nadao se njegovoj uputu do njegova zadnjeg izdisaja na dunjaluku. Međutim, kada su se sa njim ismijavali i dobacivali, i postali oholi, tada im je rekao: *"Čujte o skupino Kurejšija došao sam vam sa klanjem."*

Zato se prilikom govora i obraćanja mora napraviti razlika između onoga ko šuti i sluša, želeći da se upozna sa da'vom, i onih koji se sa njom ismijavaju, okreću leđa i ohole.

Isto tako, mora se napraviti razlika između onoga ko se na početku poziva, i onoga koji se već duže vrijeme poziva i ustrajava u okretanju glave i oholosti pored toga što mu je da'va dostavljena. Ovo što smo spomenuli spada u mudrost i lijep savjet i šerijatsko ophođenje koje je Uzvišeni naredio a Poslanik ❐, pojasnio u svojoj siri i sunnetu.

Allah ✋, je ove stvari detaljno pojasnio u svojoj Knjizi, i spomenuo žestinu i strogost na mjestu koje mu pripada i blagost na mjestu koje mu pripada. Spomenuo je mudrost i lijep savjet na jednom mjestu, i odsječan govor na drugom mjestu. Stoga, ko svakom od ovih položaja da odgovarajuće mjesto takav je stekao Allahovo zadovoljstvo i u svojoj da'vi uspio apsolutnim uspjehom. Kaže Uzvišeni:

ادْعُ إِلِى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُم بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ

"Na put Gospodara svoga mudro i lijepim savjetom pozivaj, i s njima na najljepši način raspravljaj! Gospodar tvoj zna one koji su zalutali s puta Njegova, i On zna one koji su na Pravom putu." (En-Nahl, 125).

Govoreći o ovom ajetu šejhul-islam Ibn-Tejmije kaže: "Ljudi se dijele na tri vrste:

- Prva vrsta ljudi je ona koja priznaje istinu i slijedi je. To su oni koji posjeduju mudrost (hikmet).
- Druga vrsta ljudi je ona koja priznaje istinu ali ne radi po njoj. Oni se savjetuju sve dok ne budu radili po istini.
- I treća vrsta su oni koji ne priznaju istinu. Sa takvima se raspravlja na najljepši način. To zbog toga što rasprava vodi ka srdžbi, pa ukoliko se vodi na najljepši način onda će rasprava dati koristi." "Medžmu'atul fetava" 2/33.

Na drugom mjestu kaže: "Uzvišeni kaže: 'I sa sljedbenicima Knjige raspravljajte na najljepši način, osim sa onima koji su nepravedni...' (El-Ankebut, 46). Ko je nepravedan prema govorniku takvome nismo obavezni odgovoriti na najljepši način. Ebu-Bekr ⍓, je u prisustvu Poslanika ❐, rekao Urvetu ibn Mesudu: 'Posisaj klitoris Lata, zar mi da bježimo od Allahova Poslanika.' Ebu-Bekr je ovo rekao nakon što je Urve ibn Mesud rekao Poslaniku ❐: 'Vidim ljude bijednike koji će te ostaviti i pobjeći.' Poznato je da ponos pripada Allahu, Njegovom Poslaniku i vjernicima ma ko oni bili. Kaže Uzvišeni: 'I ne gubite hrabrost i ne žalostite se; vi ćete biti gornji ako budete vjernici.' (Alu-Imran, 139). Ko bude vjernik on će biti gornji, ma ko taj vjernik bio. A onaj ko se Allahu i Njegovom Poslaniku protivi, o njemu Uzvišeni kaže: 'Oni koji se suprostavljaju Allahu i Poslaniku Njegovu biće, sigurno, najgore poniženi.' (El-Mudžadela, 20). "Medžmu'atul fetava" 3/159.

Uporedi ovaj govor Šejhul-islma i govor koji je prethodio ovome. Dakle, svaka pozicija zahtjeva poseban govor. Onaj ko ovo pomiješa takvom će se stvari pomiješati, pašće u zbrku a i ljude će odvesti u zbrku.

Poslanik ❐, je naveo najljepše primjere dobročintsva i lijepog postupka prema svom narodu, koji se borio protiv njega, mučio njegove ashabe, protjeravo ih iz njihovih domova i pomagao da budu protjerani. Poslanik ❐, je prema njima lijepo postupio onoga dana kada je kao osvajač ušao u Mekku. Pustio ih je na slobodu pored toga što su bili nevjernici. Tada su oni rekli: "Plemeniti brat, sin plemenitog brata", a potom su u skupinama ušli u vjeru.

Drugoj skupini Poslanik ❐, je, isto tako, ukazao dobročinstvo, kada su htjeli nasrnuti na Poslanika i njegove ashabe, pa je Allah učinio da ih se Poslanik ❐, domogne i uhvati kao zarobljenike. Poslanik ❐, ih je oslobodio bez ikakve otkupnine. Pa ima li većeg dobročintsva od ovog?

Kada bi nabrojavali ovakve postupke odužilo bi se, a poznate su pozitivne posljedice ovakvih postupaka i ulažanje ljudi u Allahovu vjeru sebebom takvih gestova.

Isto tako, Poslanik ❐, je ponekad prihvatao poklone mušrika i njima davao poklone. Kao što stoji u Buharijevom "Sahihu" u Knjizi o poklonima: Poglavlje o prihvatanju hedije od mušrika, i Poglavlje o davanju hedije mušricima. Zatim u Knjizi o bolesnicima u poglavlju o posjećivanju mušrika Buharija navodi hadis od Enesa ⍓, da je Poslanik ❐, posjetio jevrejskog dječaka koji ga je služio i pozvao ga da prihvati islam, pa je dječak prihvatio islam prije nego li je preselio. Muslim u svom "Sahihu" od Ebu-Hurejre ⍓, prenosi da je Allahovog Poslanika ❐, ugostio kafir, pa je on naredio da mu se pomuze ovca i čovjek je popio mlijeko. Zatim je naredio da se pomuze druga pa treća i tako sedam ovaca. Pa kada je sutra osvanuo čovjek je prihvatio islam..." Osnova hadisa se nalazi kod Buharije.

Zatim Uzvišeni hvaleći vjernike kaže: **"I hranu daju – mada je i sami žele – siromahu, siročetu i zarobljeniku."** (Ed-Dehr, 8), a zarobljenici koji se nalaze kod muslimana su uglavnom od nevjerničkih boraca.

Spominjanje svih ovih primjera i događaja zahtjeva puno vremena ali je itekako korisno onome ko traži istinu. A korisno je, isto tako, i onima koji su tvrdoglavi da bi malo proširili svoj vidik i povećali svoj besiret (uvid), mudrost i zrelost.

Zbog toga, mora se prilikom tekfira napraviti razlika između tevellija koji izvodi iz vjere, a kojeg Uzvišeni u svojoj knjizi spominje kao jasan sebeb tekfira, i dobročinstva prema nevjerniku i blago obraćanje prema njemu radi poziva u Allahovu vjeru i tome slično. Zbog ove stvari neće protekfiriti osim brzopletnik koji reskira svojom vjerom, a samo će sebi naškoditi.

SEDAMNAESTA GREŠKA

Ne pravljenje razlike između tevellija koji izvodi iz vjere s jedne i zabranjene mudahene ili propisanog mudarata s druge strane

U proširene greške u tekfiru spada, također, i ne pravljenje razlike između tevellija koji izvodi iz vjere s jedne i zabranjene *mudahene* ili propisanog *mudarata* s druge strane. *Mudahene* ne spada u tevelli koji izvodi iz vjere, a da ne govorimo o *mudaratu*. Prva stvar (*mudahene*) je zabranjena a druga (*mudarat*) šerijatski dozvoljena. Neki entuzijazisti ne prave razliku između ove dvije stvari pa tako ograničavaju i otežavaju u onome što Allah nije otežao, i negiraju ono što je u stvari dozvoljeno.

Šta više, vidio sam kako neki fanatici tekfire samo zbog mudarata. To je velika stranputica i zabluda, zato je i neophodno da ovo spomenemo kada govorimo o greškama u tekfiru. Ibn-Hadžer, rahimehullahu teala, u svojoj knjizi "Fethul Bari" komentarišući knjigu o edebu, poglavlje o mudaratu sa ljudima kaže – nakon predaje koju je spomenuo Buharija od Ebu Derda'a, radijellahu anhu: "Ibn-Bettal kaže: ’Mudarat spada u ahlak vjernika, a to je blagost i lijepo ophođenje sa ljudima, bez grubosti i žestine u govoru.’ Ovo predstavlja jedan od najvećih sebeba zbližavanja srca. Neki misle da je mudarat kao i mudahene. Takvi griješe, jer je mudarat poželjna a mudahene zabranjena stvar. Razlika se ogleda u tome što mudahene dolazi od riječi *dihan*, kada čovjek nešto ispoljava a krije svoju nutrinu. Učenjaci su mudahene definisali kao druženje sa fasikom i ispoljavanje zadovoljstva onim na čemu je on bez negiranja njegovog fiska (grijeha). Dok su mudarat definisali kao blagost u poučavanju neznalice i blagost u negiranju lošeg djela kojeg fasik čini, ostavljanje žestine u takvom momentu i negiranje lijepim riječima i postupkom, posebno ako imamo potrebe za takvom osobom pa je trebamo pridobiti."

I kaže, isto tako, (tj. Ibn-Hadžer): "Mudarat - bez hemze, iako je osnova da bude sa hemzom – a znači odstranjivanje (lošeg djela) blagim postupkom... Mudarat se jasno spominje u hadisu Džabira ⍓, u kojem stoji da je Allahov Poslanik ❒, rekao: *"Koristiti mudarat sa ljudima je sadaka."* Hadis bilježi Ibn-Adijj i Taberani u "Evsetu" a u senedu se nalazi Jusuf ibn Muhammed ibn Munkedir kojeg je ulema ocijenila slabim. Ibn-Adijj pak kaže: ’Nadam se da on (Jusuf ibn Muhammed) nije loš.’ Hadis bilježi, isto tako, Ibn Ebi-Asim u "Adabul hukema’" sa senedom koji je bolji od prethodnog." Završen citat Ibn-Hadžera iz pomenutog poglavlja.

Na drugom mjestu, u poglavlju: "Allahov Poslanik nije bio razvratnik niti bestidnik", Ibn-Hadžer prenosi govor Kurtubija koji kaže: "Razlika između mudarata i mudahene jeste ta što mudarat znači: Žrtvovanje dunjaluka radi popravke dunjaluka ili vjere, ili njih oboje. Zato je mudarat dozvoljen a može biti i poželjan. Dok mudahene znači: Ostavljanje vjere radi popravke dunjaluka." Završen citat.

Iz ovoga se vidi da je mudarat dozvoljen a ponekad i poželjan.

Što se pak tiče mudahene, ona iako u nekim defincijama može obuhvtati stvari koje su kufr, ovu riječ ulema uglavnom koristi za stvari koje su haram i mimo kufra. Mudahene je kako kaže Taberi u komentaru riječi Uzvišenog: "Voljeli bi da popustiš pa bi oni popustili", izvedena od riječi *duhn* (maslo). Popuštanje u govoru je u ovom ajetu poređeno sa popuštanjem (raskravljivanjem) masla. Završen citat.

Hasan kaže: "Voljeli bi da popustiš u vjeri pa bi i oni popustili."

Iz ovih citata se vidi da mudahene predstavlja ulaganje vjere na račun dunjaluka, u onome što je haram ali ne i kufr. Stoga, kada se pod riječju mudahene cilja ovo što smo spomenuli, a ne nešto više od toga što podpada pod tevelli ili tome slično od stvari koje su kufr, nije dozvoljeno tvrdoglavcima da tekfire one koji se ne slažu sa njima zbog toga što popuštaju prema Allahovim neprijateljima, u smislu njhova počašćavanja i ulagivanja njima, ili zbog toga što prešutkuju negiranje njihova fiska, loših djela i batila, dok god ih ne podržavaju u njihovom kufru i napadu na vjeru. A posebno se ne smiju tekfiriti kada se ti takvi ljudi u vremenu u kojem živimo pravdaju za svoje popuštanje (mudahene) strahom, potlačenošću, ili zbog toga što smatraju da je u tome vid maslehe (koristi).

Njihovo popuštanje (mudahene), kako oni tvrde, je ili tukja ili te'vil. Zato, bez obzira bio ispravan njihov postupak ili ne, dok god njihova djela predstavljaju haram ili veliki grijeh, nije ih dozvoljeno tekfiriti na osnovu toga. Šta više, tekfir koji je zasnovan samo na osnovu toga je veći haram i zabluda od same mudahene. Ranije si već saznao kako je velika prijetnja upućena onome ko protekfiri osobu koju nije protekfirio Allah i Njegov Poslanik. Pomenuta prijetnja spada u najveće vidove prijetnje, čak je Poslanik ❒, uporedio tekfiranje muslimana sa njegovim ubistvom i prolivanjem njegove haram krvi.

Grijeh kojeg je Zakonodavac nazvao kufrom nije poput ostalih grijeha, već je ili kufr u nekom obliku (tj. može biti mali ili veliki kufr, Op.prev.), ili vodi kufru. Stoga, onaj ko reskira svojom vjerom i dušom i čini ovo upropaštavajuće djelo, takav šteti samo sebi i svojoj vjeri.

Zašto se oni koji su tvrdoglavi ne zadovoljavaju zaustavljanjem kod Allahovih granica bez njihova prekoračavanja? Šrijat nema potrebe za nekim ko bi prelazio granicu žestine koju je Uzvišeni postavio i prijetnje kojom je zaprijetio. Niti je, isto tako, u potrebi za popuštanjem od strane onih koji su labavi, jer Uzvišeni je Šerijatom dao olakšicu i uzdigao poteškoću od ovoga ummeta. A istina je u sredini, nije sa onima koji pretjeruju u njihovom pretjerivanju niti sa onima koji su labavi u njihovom popuštanju.

U siri Allahovog Poslamika i njegovom metodu je dovoljan lijek onome ko želi lijek od ovih bolesti. Buharija u svom Sahihu, u knjizi o edebu, u poglavlju na koje smo maloprije ukazali, bilježi od Aiše, radijellahu anha, da je neki čovjek zatražio izuna od Allahova Poslanika ❒. Kada ga Poslanik vidje reče: *"Loš li je on čovjek!"* A u drugom rivajetu stoji: *"Dopustite mu, loš li je on čovjek!"* Pa kada je čovjek ušao Allahov Poslanik je blago postupio sa njim. Kada je otišao Aiša, radijellahu anha, mu reče: "O Allahov Poslaniče, kada si vidio čovjeka rekao si to i to, a zatim si lijepo postupio sa njim?" Poslanik ❒ reče: "O Aiša, je si li ikada vidjela da sam razvratnik? Zaista će kod Allaha najgoreg položaja biti osoba koga ljudi ostave bojeći se njegova zla." U drugom rivajetu umjesto zla stoji razvrata.

Hafiz Ibn-Hadžer u "Fethu" prenosi od Ibn-Bettala da se pomenuti čovjek zvao Ujejne ibn Hisn el-Fezzari, a ljudi su ga zvali el-ahmeku el-muta. Allahov Poslanik ❒, se ponadao da će lijepim postupkom prema njemju njegov narod prihvatiti islam, a Ujejne je bio njihov poglavar. Isto tako, Hafiz prenosi od Ijada da je rekao: "Ujejne tada – a Allah najbolje zna – nije bio u islamu, ili je prihvatio islam ali nije iskreno."

Nakon toga Hafiz kaže: "Allahov Poslanik mu je od svog dunjaluka podario lijepo ophođenje i blagost u govoru, ali pored toga nije ga pohvalio, niti je svojim govorom bio kontradiktoran svom postupku, jer su Poslanikove riječi o njemu hak, a njegov postupak prema njemu je predstavljao lijepo ophođenje." Završen citat.

Pogledaj potpunu i središnju uputu Allahova Poslanika ❒, koja je obuhvatila iskrenost u

kvalifikaciji i definiciji čovjeka i nasihat onima koji slušaju s jedne strane, i lijepo ophođenje i pridobijanje srca u korist vjere islama s druge strane. Pri tom nije bilo mudahene niti ikakvog popuštanja na račun vjere. Isto tako, Poslanik ❒, nije upotrijebio razvratnost niti grubost koja čovjeka čini da bježi od svog sagovornika. Pa gdje su oni tvrdoglavi ljudi - koji ograničavaju ono što je Allah širokim učinio – od ovog velikog fikha (shvatanja) i plemenitog ahlaka Allahova Poslanika.

Vidio sam ljude koji napadaju, smatraju novotarima, pa čak i tekfire one koji su oprečni njima zbog stvari koje u Allahovoj vjeri nisu kufr. Šta više, neke od tih stvari spadaju u pohvalan mudarat – međutim, njihovi slabi mozgovi nisu u stanju to pojmiti niti tako nešto odgovara njihovoj grubosti i razvratnosti - a druge (stvari radi kojih oni tekfire) spadaju samo u mudahene koja je haram ali ne i kufr.

Tako su protekfirili one koji sjede sa kafirima, ili ih posjete i uđu kod njih, ili se nasmiju njima u lice, ili se pak prema njima ophodi sa dozom blagosti i vedrine. Protekfirili su i one koji se sa njima rukuju, šale ili koriste mudahene – jer po njima ove stvari su preče tekfiru.

Međutim, istina je da se ove stvari ne mogu poistovjetiti i da se ne može tekfiriti samo na osnovu njih. Među spomenutim stvarima ima onih koje su dozvoljene, poput: sjedenja sa nevjernicima, njihovo posjećivanje i obilazak radi poziva u Allahovu vjeru, isto tako, blagost u obraćanju i vođenje rasprave sa njima na najljepši način, zatim, pozivanje sa hikmetom i lijepom opomenom. Prethodno smo spomenuli da je Allahov Poslanik ❒, obišao jevrejskog dječaka koji se razbolio i pozvao ga u islam pa je on prihvatio islam. Na osnovu toga dozvoljeno je muslimanu da posjeti kafira kada je bolestan i da lijepo postupi sa njim nadajući se da će prihvatiti islam.
Allahov Poslanik ❒, je dolazio nevjernicima u njihovim medžlisima ispoljavao davu i saburao na njihovom ezijetu. To je činio i u Mekki i u Medini. U hadisu koji je muttefekun alejhi a kojeg Buharija spominje u Knjizi o edebu, poglavlje: kunjet mušrika, od Usame ibn Zejda ⍓, da je Allahov Poslanik ❒, uzjahao magarca a na sebi je imao Fedekijsku kadifu, dok je Usame jahao iza njega. Uputili su se u posjetu S'adu ibn Ubadi, a to je bilo prije bitke na Bedru. Pa su prošli pored medžlisa u kojem je bio Abdullah ibn Ubejj ibn Selul, koji tada još uvijek nije primio islam, u medžlisu je bilo muslimana, mušrika, obožavaoca kipova i jevreja, a među muslimanima je bio Abdullah ibn Revaha. Kada se medžlis ispunio prašinom koju je podigao magarac, Abdullah ibn Ubejj svojom haljinom prekri lice i reče: ’Nemoj nas zasipati prašinom.’ Allahov Poslanik je nazvao selam a zatim se zaustavio, sjahao, pozvao ih u Allahovu vjeru i proučio nešto iz Kur’ana. Abdullah ibn Ubejj mu reče: ’Nema ljepšeg od ovoga što ti govoriš ali ako je istina, zato nas nemoj ezijetiti na našim medžlisima. Ko tebi dođe pričaj njemu.’ Abdullah ibn Revaha reče: ’Naprotiv, Allahov Poslaniče dolazi nam u naše medžlise jer mi to volimo.’ Muslimani, mušrici i jevreji se počeše međusobno grditi tako da umalo ne dođe do sukoba. Allahov Poslanik ❒, ih je smirivao sve dok se nisu stišali. Allahov Poslanik ❒, je nakon toga uzjahao magarca i nastavio sve dok nije došao do S'ada ibn Ubade, pa reče: ’O S'ade jesi li čuo šta je rekao Ebu-Hubab?’, ciljajući Abdullaha ibn Ubejja..."

Kaže Hafiz Ibn-Hadžer, prenoseći od Ibn-Bettala, da se iz hadisa uzima dozvoljenost davanja kunjeta mušricima ukoliko se čovjek nada da će ih pridobiti, da će prihvatiti islam ili da će od njih steći kakvu korist... A uz to Imam Nevevi kaže da je od edeba korišćenje kunjeta u razgovoru sa hairli ljudima. I kaže: "Prve generacije su najviše uvažavali jedni druge prilikom obraćanja ili dopisivanja korišćenjem kunjeta. To su smatrali najvećim vidom poštovanja i veličanja."

Iz pomenutog hadisa se, isto tako, uzima da je dozvoljeno dolaziti mušricima u njihovim medžlisima i sjedeti sa njima radi poziva u Allahovu vjeru. Isto tako, dozvoljeno je razgovarati sa njima sa hikmetom (mudrošću), uz blagost i lijepe savjete ne bi li oni prihvatili islam. A Uzvišeni kaže: "Na putu Gospodara svoga mudro i lijepim savjetom pozivaj i sa njima na najljepši način raspravljaj..." (En-Nahl, 125).

Dakle, pomenute stvari su dozvoljene i neće to poreknuti osim *gafil* (nemarnik) ili neznalica koji ne zna sunnet Allahova Poslanika ❒, njegovu siru i uputu. Zato je tekfiranje na osnovu gore spomenutih stvari gora i opasnija stvar od bidata haridžija koji tekfire zbog grijeha i nepokornosti.

Ono što, isto tako, ne dozvoljavaju - a neki čak i tekfire zbog toga - jesu stvari koje ne dosežu ni stepen zabrane – osim ako se njima ne opravdava munker (zlo) ili haram – poput rukovanja sa nevjernicima, osmjehivanje njima i tome slične stvari, koje ne dosežu stepen harama ali koje mi ipak smatramo mekruhom, ukoliko se ne čine radi dave i tome slično. Neki brzopletnici su zbog svoje tvrdoglavosti protekfirili one koji se rukuju sa braniocima širka i laičkih zakona i drugim kafirima. Time su skrenuli sa pravog putu i otišli u pretjerivanje. Neki od njih ne tekfire zbog toga ali takvu osobu smatraju novotarem ili ga optužuju za naklonost prema nevjernicima i popuštanje, pored toga što ne znaju ni jedan dokaz koji zabranjuje pomenute stvari.

Pored toga što mi rukovanje sa njima smatramo mekruhom i sami se ne rukujemo sa njima, da bi ispoljili ovu da'vu i naše odricanje od širka i njegovih pomagača, a i sam Imam Ahmed je upitan o rukovanju sa zimijama pa je rekao da je to mekruh. Ako je rukovanje sa zimijama mekruh onda je još preče da bude mekruh rukovanje sa kafirima protiv kojih se borimo. Međutim, pored svega toga mi ne kažemo da je rukovanje sa njima zabranjeno, jer nema šerijatskog teksta koji to zabranjuje. I zato rukovanje smatramo sredstvom (vesile) koje možda vodi bliskosti i prijateljstvu. A poznato fikhsko pravilo glasi: 'Stvar koja je zabranjena zato što može biti put ka haramu se dozvoljava kada je u pitanju korist (masleha).' Na osnovu toga mi ne negiramo rukovanje sa njima kada je u pitanju korist poput dave, ili otklanjanja neke štete (mefsede) i tome slične stvari koje musliman precizira na osnovu stanja u kojem se nalazi, a posebno ako je nevjernik, koji ne ispoljava svoje neprijateljstvo ovoj vjeri, taj koji prvi pruži ruku.

Rukovanje nije poput selama gdje postoji jasna zabrana njegova nazivanja nevjernicima. Šta više, Zakonodavac je nazivanje selama učinio sebebom međusobne ljubavi među vjernicima. Poslanik ❒, kaže. *"Nećete ući u Džennet sve dok ne budete vjerovali, a nećete vjerovati sve dok se ne budete voljeli. Želite li da vas uputim na stvar koju ukoliko praktikujete voljećete jedni druge? Širite selam među vama."* Hadis bilježi Muslim.

Ljubav o kojoj se treba voditi računa i koja se treba ostvariti jeste ljubav među samim vjernicima, a ne ljubav prema nevjernicima i mušricima. Zato postoje jasni šerijatski tekstovi koji zabranjuju da se mušricima naziva selam.

U hadisu kojeg bilježi Muslim Allahov Poslanik ❒, kaže: *"Nemojte kršćanima i jevrejima nazivati selam."* U drugom rivajetu kojeg također bilježi Muslim i drugi stoji: *"Kada sretnete mušrike nemojte im nazivati selam."*

Međutim, što se tiče rukovanja kod nas nije vjerodostojna ni jedna predaja u kojoj se zabranjuje rukovanje sa nevjernicima.

Zato, nije dozvoljeno na osnovu pomenutog osobu koja tako postupa smatrati novotarem

a kamoli ga tekfiriti.

U stvari na osnovu kojih su protekfirili druge, a koje su haram, spada mudahene u kojoj se podržavaju haram stvari i nepokornost, ili se na primjer radi o pokornosti nevjernicima u onome što je grijeh prema Allahu, i tome slično, a što može biti na stepenu velikih grijeha ali ni u kom slučaju ne i kufr.

Rezime bi bio: Nije dozvoljeno izjednačavati sve pomenute stvari jer to je oprečno pravdi na osnovu koje je Uzvišeni objavio Knjigu i mizan (vagu). Allah, azze ve dželle, je u svojoj Knjizi pojasnio da šerijatske oprečnosti nisu na istom stepenu, već među tim opriječnostima ima onoga što je kufr, ima i onoga što je fisk, a ima i onoga što je 'isjan (nepokornost). Kaže Uzvišeni: "... a kufr, fisk, i nepokornost vam je mrskim učinio..." (El-Hudžurat,).

Allahov Poslanik ❐, je, isto tako, pojasnio da među grijesima ima onih koji su mali, veliki, i grijesi koji upropaštavaju.

Govorili smo, isto tako, da kufr ima stepene koji se međusobno razlikuju. Zato, nije dozvoljeno postupiti onako kako to čine brzopletnici, koji odmah skaču na tekfir. Pa tako tekfire zbog harama, pa i mekruha ili čak onoga što je mubah ili mustehabb. Isto tako, pojedini među njima miješaju između tevellija koji izvodi iz vjere s jedne i mudahene koja je haram i mudarata s druge strane.

Šerijatu nisu potrebni ukori koje svojim tekfirom i tvrdoglavošću postavljaju i izmišljaju fanatici i tvrdoglave osobe.

OSAMNAESTA GREŠKA

Ne pravljenje razlike između tevellija koji izvodi iz vjere s jedne i dozvoljene tukje s druge strane

U proširene greške u tekfiru spada, isto tako, ne pravljenje razlike između tevellija koji izvodi iz vjere s jedne i dozvoljene tukje s druge strane. Tevelli koji izvodi iz vjere se ogleda u pomaganju nevjernika protiv muvehhida jezikom ili rukom. A isto tako i prijateljevanje u njihovom kufru i širku i pomaganjem njih (nevjernika) u tome. Govoreći o ovom tevelliju Uzvišeni kaže:

وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ

"A njihov je i onaj među vama koji ih za prijatelje uzme." (El-Maida, 51).

Što se tiče tukje ona je dozvoljena muslimanu ukoliko se boji nevjernika, kao što kaže Uzvišeni: "Osim da ih se tukjom pričuvate," (Alu-Imran, 28). Tukja predstavlja oprez, prikrivanje neprijateljstva nevjernicima i korišćenje mudarata kada se musliman boji od nevjernika, pod uslovom da ih ne pomaže u kufru, ne čini tevelli koji izvodi iz vjere i ne radi nešto od mukeffirata – djela koje izvode iz vjere.

Tukja je olakšica potlačenom muslimanu. Zato, takvu osobu nije dozvoljeno optuživati na račun njegove vjere, ili ga optuživati nifakom ili možda čak tekfiriti zbog toga, i obavezivati ga da ispolji neprijateljstvo i srđenje nevjernika kao uslov ispravnosti njegova islama. Iako je ispoljavanje neprijateljstva ljepše i bolje – što ujedno predstavlja i odliku spašene skupine koja bdi nad Allahovom vjerom – ipak to nije obaveza svakom, posebno kada su u pitanju potlačeni. Potlačenima je tada dovoljno prisustvo tog neprijateljstva u srcu. Zato, dok god ne učine djelo kufra, poput tevellija i tome slično, nije dozvoljeno tekfiriti ih na osnovu tukje jer tukja ne predstavlja prijateljevanje.

Ibn-Kajjim, rahimehullahu teala, kaže: "Poznato je da tukja ne predstavlja prijateljevanje (muvalat). Međutim, kada je Uzvišeni zabranio muslimanima prijateljevanje sa nevjernicima to je nužno zahtjevalo neprijateljevanje i odricanje od nevjernika i ispoljavanje neprijateljstva u svakom stanju osim kada se musliman boji njihova šerra. Tada je tukja dozvoljena i ne predstavlja prijateljevanje." "Bedaiul Fevaid" 2/69.

Ono što dodatno ukazuje da tukja ne predstavlja prijateljevanje koje izvodi iz vjere (tevelli) jeste činjenica da je tukja dozvoljena pri samom strahu, što nije isti slučaj i sa ikrahom – prisilom. Ispoljavanje tevellija nije dozvoljeno osim kada se radi o stvarnom ikrahu – prisili, a strah sam po sebi nije opravdanje u tevelliju. Zato je Allah ﷻ, negirao onima koji su svoj tevelli pravdali strahom pa kaže Uzvišeni:

فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَى أَن تُصِيبَنَا دَآئِرَةٌ

"Zato vidiš one čija su srca bolesna kako žure da s njima prijateljstvo sklope i govoreži: 'Bojimo se da nas kakva nevolja ne zadesi...'" (El-Maida, 52).

Ova riječi je Uzvišeni spomenuo odmah nakon svojih riječi: "A njihov je i onaj među vama koji ih za prijatelje uzme..." (El-Maida, 51).

Allah, subhanehu ve teala, ih je opisao kao one u čijim srcima ima bolesti i potvrdio njihov kufr poništavanjem njihovih djela, pa kaže Uzvišeni tebareke ve teala: "Njihova djela su propala i oni su nastradali." (El-Maida, 53). Uzvišeni nije strah, koji nije prisila, učinio pravdanjem

u ispoljavanju tevellija, što nije isti slučaj i sa tukjom.

Ibn-Hadžer u svojoj knjizi "Fethul Bari", na početku poglavlja o ikrahu, kod riječi Hasana el-Basrije koje je Buharija spomenuo muallekan: "Tukja je sve do Sudnjeg dana", kaže: "Tukja znači opreznost da se drugom ne ispolji ono što osoba krije u sebi od ubjeđenja – vjerovanja." Završen citat.

Prethodile su riječi Ebu-Derdaa koje Buharija spominje u svom "Sahihu:" "Zaista se mi smješkamo u lice određenih ljudi a naša srca ih proklinju." U ovome je išaret da mržnja prema nevjernicima mora ostati prisutna u srcu prilikom korišćenja tukje. Jer, nestanak mržnje u potpunosti i prisustvo onoga što je njoj oprečno, a to je ljubav prema njima ili njihovoj vjeri, predstavlja stvar koja ruši iman.

Ono što je dozvoljno ostaviti prilikom tukje jeste ispoljavanje neprijateljstva a ne ostavljanje samog neprijateljstva. Šejh Abdul-Latif ibn Abdur-Rahman Alu-šejh kaže. "Postoji razlika između dvije mesele: Između ispoljavanja neprijateljstva i prisustva tog neprijateljstva kod čovjeka. Ne postojanje prve stvari (tj. ispoljavanje neprijateljstva) se opravdava u stanju straha i nemoći, zbog riječi Uzvišenog: 'Osim da ih se tukjom pričuvate' (Alu-Imran, 28). Dok druga stvar (tj. prisustvo neprijateljstva) mora postojati jer potpada pod nijekanje taguta (kufr u taguta). I između ovoga i ljubavi prema Allahu i Njegovom poslaniku postoji uzajamna povezanost koja ne može izostati kod vjernika." "Er-Resailu el-mufide".

Na osnovu ovoga, što smo spomenuli, nije dozvoljeno obavezivati muslimane u cjelini da ispolje neprijateljevanje tagutu i njegovim pomagačima u stanju potlačenosti u kojem se danas nalazimo... u suportnom nisu muvehhidi niti muslimani kako to govore pojedini brzopletnici.

Koliko je samo vjernika skrivalo svoj iman u Mekki za vrijeme Poslanika ❒? Među njima je bilo i onih kojima je to sam Poslanik ❒, to naredio. Kao što stoji u priči o islamu Ebu-Zerra ⌂, koju spominje Buharija a u kojoj stoji da mu je Poslanik ❒, rekao: *"O Ebu Zerr, prikrij ovu stvar i vrati se u svoje mjesto. Pa kada čuješ da smo prevladali onda dođi..."*

Kada je jedna skupina iz ummeta ispoljila vjeru i obznanila istinu, time je ispunila vadžib ovog ummeta, zato nije obaveza nakon toga da svaki pojedinac to učini a kamoli da to bude uslov ispravnosti islama.

Uslov je da neprijateljstvo i mržnja prema kufru i odricanje od mušrika bude prisutno u srcu čovjeka, da nikada ne napusti srce čovjeka. Vidio sam pojedine fanatike koji su uzeli određene riječi šejha Muhammeda ibn Abdul-Vehhaba, i druge uleme Nedžda, u poglavlju neprijateljevanja i obaveznosti njenog ispoljavanja prema nevjernicima, te da to predstavlja millet Ibrahima i da'vu poslanika i vjerovjesnika, pa su na osnovu toga protekfirili običan svijet od potlačenih muslimana koji ne ispoljavaju svoje neprijateljstvo nevjernicima, već možda koriste mudarat ili tukju. Poput riječi šejha Muhammeda ibn Abdul-Vehhaba koji govoreći o pozivu Allahova Poslanika u tevhid i onoga što je Poslanik govorio o božanstvima kurejšija, da ona niti škode niti pribavljaju korist, te da su to kurejšije smatrale kao vrijeđanje svojih božanstava, kaže. "Kada ovo saznaš, znaj da čovjeku neće valjati islam makar Allahu tevhid ispoljavao i ostavio širk osim uz mržnju prema mušricima i ispoljavanja neprijateljstva prema njima. Kao što kaže Uzvišeni: 'Nećeš naći da ljudi koji vjeruju u Allaha i onaj svijet prijateljuju sa onima koji se suprostavljaju Allahu i Njegovom Poslaniku...'" "Džuz o džihadu" 93. str.

Isto tako, riječi šejha Muhammeda ibn Abdul-Latifa Alu-šejha: "Znaj, Allah nas i tebe uputio onome što voli i čime je zadovoljan, da robu neće valjati njegov islam i din osim

neprijateljstvom prema neprijateljima Allaha i Njegova Poslanika...'" "Durer, džuz o džihadu" 208.

Ovi i slični govori, pored toga što nisu šerijatski dokaz, jer riječi uleme i njihovo shvatanje nam koristi u shvatanju šerijatskih tekstova, ali ne može poslužiti kao dokaz već je za njihov govor i shvatanje potreban dokaz. Pored svega toga, fanatici u ovim riječima uleme nemaju dokaza za svoj stav, a to je tekfiranje običnog svijeta od muslimana koji nisu ispoljili nevjerstvo nevjernicima a koji nisu uradili ništa od djela koja ih izvode iz islama, jer govor ove uleme je o valjanosti islama čovjeka koji ostavi ispoljavanje neprijateljstva a ne o rušenju islama i kufru takve osobe.

Ja sam govor ove a i druge uleme spomenuo u svojoj knjizi "Milletu Ibrahim", kao potvrdu važnosti ispoljavanja neprijateljstva i mržnje prema Allahovim neprijateljima i odricanja od njih i njihovih širkova. Knjigu sam napisao prije 14 godina otprilike. Tada sam kao komentar u fusnosti napisao: "Ako se pod ovim govorom cilja osnova neprijateljstva onda se govor treba prihvatiti onako kako su oni (učenjaci) općenito spomenuli. A ako se pak pod ovim govorom podrazumijeva pojam neprijateljstvo upćeno, njeno ispoljavanje, isticanje i ostali detalji, onda se riječi učenjaka odnose na valjanost islama a ne na njegov nestanak u osnovi. Šejh Abdul-Latif je u svojoj knjizi "Misbahu ez-zalam" detaljno pojasnio ove stvari, zato se vrati na ovu knjigu, gdje on između ostalog kaže."Onaj ko je iz govora šejha razumio da se tekfiri onaj ko ne ispolji neprijateljstvo, shvatanje takvog je pogrešno a mišljenje zabludjelo." Mi smo govor ove uleme spomenuli u ovom poglavlju da bi ukazali na važnost ove osnove čiji su se tragovi izbrisali kod većine daija u ovom vremenu. Zatim smo spomenuli ovo pojašnjenje – pored jasnoće govora ovih učenjaka – da bi zatvorili put onima koji pokušavaju loviti u mutnoj vodi pa koriste općenite riječi i druge stvari kako bi potkrijepili svoju tvrdnju da smo mi haridžije." Zato, hvala Allahu, na početku i kraju, na Njegovoj blagodati, daru i plemenitosti, jer ovo što mi pišemo danas u poteškoći i okovima nije ništa drugo do isto ono što smo juče pisali u blagostanju i slobodi. Mi nismo od onih koji svoju akidu zasnivaju na kontraverznim odogovorima, zatvorskim pritiscima ili nečem drugom.

Allahu moj, zaštitniku Islama i njegovih pripadnika, učvrsti nas u njemu do dana u kojem ćemo te sresti.

DEVETNAESTA GREŠKA

Tekfir pod izgovorom da prešutkivanje po pitanju vladara ukazuje na zadovoljstvo njihovim kufrom, kao i ne uzimanje u obzir stanje potlačesnosti

U jako ružne greške u tekfiru spada ne uzimanje u obzir stanje potlačenosti i tekfir pod izgovorom da prešutkivanje po pitanju vladara, ostavljanje borbe protiv njih i ne ulaganje truda da se oni smijene, ukazuje na zadovoljstvo njihovim kufrom.

Sljedbenici ehli-sunneta slijede istinu i samilosni su prema ljudima. Tako ih opisuje naša ulema u svojim akaidskim knjigama, da bi time podvojili ehli-sunnet od novotara, koji otežavaju muslimanima, nisu samilosni prema slabima, ne prihvataju posrtaj, i nikoga ne opravdavaju.

Vidio sam pojedine fanatike, vlasnike šupljeg entuzijazma (hamasa), koji nisu samilosni prema običnom svijetu od muslimana, niti uzimaju u obzir stanje potlačenosti koje je muslimane danas obuhvatilo u njihovim zemljama, preovladavanjem vladara nevjernika. Fanatici obavezuju muslimane na ono što nisu u stanju podnijeti, te ih obavezuju na rad i borbu protiv kafirskog sistema. U suprotnom, ako tako ne postupe, fanatici smatraju da to znači zadovoljstvo njihovim nevjerstvom, jer ga prešutkuju i ne rade na njegovoj promjeni. Ovom optužbom su napali sve one koji se ne bore protiv taguta, i nisu uzeli u obzir mogućnost niti su napravili razliku između stanja snage i moći i stanja potlačenosti.

Kao dokaz navode ajete u kojima Uzvišeni prijeti onima koji izostaju iz džihada i ne odazivaju se pozivu na borbu onda kada je ona obavezna. Poput riječi Uzvišenog:

إِلاَّ تَنفِرُواْ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلاَ تَضُرُّوهُ شَيْئًا

"Ako ne budete u boj išli, On će vas na nesnosne muke staviti i drugim će vas narodom zamijeniti, a vi Mu nećete nimalo nauditi..." (Et-Tevba, 39).

Međutim, da su shvatili ove riječi Uzvišenog i njihov smisao ne bi u ovom ajetu i njemu sličnim našli dokaz za tekfir takvih ljudi. Jer, dunjalučka kazna, pa čak ni ahiretska bolna kazna, ne mora ukazivati na tekfir, kako smo to već pojasnili kada smo govorili o tekstovima dvosmislena značenja. Saznao si, isto tako, da među muvehhidima ima onih koji će biti kažnjeni i ući u Vatru zbog svojih grijeha – bez obzira radilo se o haramima koje je učinio, ili vadžibe koje je ostavio i bio nemaran – a zatim će Allahovom dobrotom i milošću izaći iz Vatre i ući u prebivalište muvehhida – Džennet. Ukazali smo, isto tako, da je većina tekstova prijetnje dvosmislena značenja, tako da nije dozvoljeno tekfiriti na osnovu njih bez njihova izlaganja na druge šerijatske tekstove koji ih pojašnjavaju.

Nema sumnje da džihad protiv nevjernika koji su zavladali muslimanskim državama i koji konce drže u svojim rukama, borba protiv njih radi suzbijanja njihova širka, izvođenje robova iz ibadeta njima u robovanje Allahu jedinom, i iz tmine njihova zakonodavtsva u pravdu islama i njegovu svjetlost, spada u uspostavljanje tevhida na zemlji i najveći vadžib kojeg je Allah propisao svojim robovima.

Međutim, pored toga, ostavljanjem džihada koji je obavezan osoba ne ruši osnovu imana pa da se zbog toga smatra nevjernikom. Takva osoba je uskratila po pitanju vadžib imana, zato prijetnja po pitanju takve osobe jeste općenita prijetnja po pitanju griješnika muvehhida, a ne prijetnja kojom je Uzvišeni zaprijetio nevjernicima.

A vatra u koju ti muvehhidi griješnici uđu, ukoliko im Allah ne oprosti, jeste trenutna vatra u koju će oni ući a ne vječita vatra koja je pripremljena za nevjernika i koja je njihovo vječito odredište i prebivalište. Vatra ima svoje katove. Tako na primjer munafici su u zadnjem katu. Kat u kojem će biti kažnjeni griješnici od muvehhida, kazna u njemu je trenutna i nestaće je (kada muvehhidi izađu iz nje, op.prev.) što nije isti slučaj sa vatrom nevjernika koja je vječita i trajna.

Šejhul islam kaže: "Ono što također pojašnjava razliku jesu riječi Uzvišenog: ’I pripremio im je sramnu patnju’ (El-Ahzab, 53). Kazna je pripremljena za nevjernike jer je Džehennem za njih pripremljen. Oni u njega moraju ući i iz njega ne mogu izaći. A što se tiče vlasnika velikih grijeh od mu'mina, moguće je da ne uđu u vatru ukoliko im Allah oprosti, a ako i uđu u nju izaći će iz nje pa makar i nakon određenog vremena. Uzvišeni kaže: ’Bojte se vatre koja je pripremljena za nevjernike.’ Uzvišeni je naredio vjernicima da ne jedu kamatu i da se boje Allaha i vatre koja je pripremljena za nevjernike. Otuda znamo da za takve vjernike postoji bojazan da uđu u vatru ukoliko jedu kamatu i čine grijehe, pored toga što je vatra pripremljena za nevjernike a ne za njih. Isto tako, u hadisu stoji: *"A što se tiče stanovnika vatre, koji su njeni stanovnici, oni u njoj neće niti umirati niti živjeti."* A biće i ljudi koje će udariti zadah vatre a potom će ih Allah izvaditi iz nje." "Es-Sarimul meslul" 53-54.

Stoga, mora se napraviti razlika između dvije prijetnje kako se ne bi pomiješala djela koja izvode iz vjere sa onim koja to nisu. Prethodno smo spomenuli da tekfir zahtjeva jasne, kategoričke šerijatske dokaze. A što se tiče oslanjanja na općenite tekstove prijetnje to predstavlja posrtaj onih koji se nisu učvrstili u znaju i razumijevanju, jer, Zakonodavac vrlo često spominje prijetnju kada su u pitanju grijesi koji ne izvode iz vjere da bi zastrašio i upozorio na neke opasne grijehe. Ova stvar je jasna svakom ko pogleda šerijatske dokaze i promotri govor kojim se Uzvišeni obraća svojim robovima. Zato selefi nisu voljeli te'vil kada su u pitanju tekstovi prijetnje - bez obzira da li ta prijetnja bila spomenuta riječju *kufr*, kada su u pitanju neki grijesi, ili nekom drugom riječju kojom se zastrašuje vatrom i tome slično - da se ljudi ne drznu na grijehe za koje je Zakonodavac zaprijetio, ili da ih ne omalovaže. Jer, grijeh kojeg je Zakonodavac nazvao kufrom, ili se po pitanju njega prenosi teška prijetnja, nije poput drugih grijeha. Ali kada bi postajala bojazan pogrešnog shvatanja, na osnovu kojeg su pogriješile haridžije, tada bi selefi detaljno pojasnili i protumačili kao što smo to mi ovdje učinili.

Hafiz Ibn-Hadžer, u "Fethu", Knjiga o fitnama, kod hadisa: *’Ko na nas usmjeri oružje nije od nas’*, nakon što je spomenuo nekoliko tumačenja učenjaka po pitanju riječi Poslanika *’nije od nas’*, kaže: "Puno selefa smatra da je najpreče općenito spomenuti riječi koje se prenose u ovom hadisu, bez njihova tumačenja, da bi bilo upečatljivije u ukoru. Sufjan ibn Ujejne je negirao onima koji su ga tumačili i govorili: 'Nije od nas' tj. 'nije na našem putu'. Smatrao je da je preče suzdržati se od pomenutog tumačenja zbog razloga kojeg smo spomenuli." Završen citat.

Spomenućemo kasnije da su Ezarika – jedna od haridžijskih sekti – govorili da su oni koji se ne bore sa njima mušrici. Kao dokaz navode riječi Uzvišenog. "A izostali su oni koji su Allahu i Njegovu Poslaniku lagali." (Et-Tevba, 90), i riječi Uzvišenog: "A kada im borba bi propisana, odjednom se neki od njih, pobojaše ljudi, kao što se Allaha boje, ili još više..." (En-Nisa, 77).

Što se tiče prvog ajeta on se odnosi na munafike o čijem nutarnjem poricanju je Uzvišeni obavijestio vjernike. A prethodno si saznao da se sebebi tekfira na ovom dunjaluku ne vežu za ovu stvar (nutrinu) koju ne zna niko drugi mimo Allaha. Zato ih Poslanik ❒, nije kaznio zbog

toga. Ovaj ajet je objavljen povodom onih koji su izostali iz bitke na Tebuku, a poznato je da nije svako onaj ko je iz nje izostao bio munafik koji je lagao Allahu i Njegovom Poslaniku. Naprotiv, među onima koji su izostali su bila trojica dobrih ashaba Allahova Poslanika ❐, a oni zasigurno nisu od onih koji su lagali Allahu i Njegovom Poslaniku, niti su bili kafiri svojim izostajanjem iz borbe. Ovu činjenicu pojašnjava završetak ajeta u kojem stoji: "A one koji su nevjernici njih čeka bolna patnja." (Et-Tevba, 90).

Ovaj ajet jasno ukazuje da nisu svi koji su izostali iz borbe od onih koji su lagali Allahu i Njegovom Poslaniku, već da među njima ima onih koji su kafiri a ima i onih koji to nisu. Na osnovu toga postaje jasno da sebeb njihova kufra, kod Allaha, nije bio izostajanje iz borbe, već nutarnje poricanje, na osnovu kojeg ih Poslanik nije kaznio na dunjaluku jer ga nisu ispoljili.

A što se tiče drugog ajeta, spominje se, isto tako, da se on odnosi na munafike zbog onoga što Uzvišeni spominje od njihova stanja kada kaže: "I govore: 'Gospodaru naš, zašto si nam borbu propisao, da si nas još malo ostavio...'" Neki kažu da se ovi ajeti ne odnose na munafike. U svakom slučaju, ono što pojašnjava i tumači ove ajete kojima se prijeti izostajanjem iz džihada, jesu riječi Uzvišenog u istoj suri En-Nisa, odmah nakon gore spomenutih ajeta, gdje Uzvišeni kaže:

لاَّ يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُوْلِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فَضَّلَ اللّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَكُـلاًّ وَعَدَ اللّهُ الْحُسْنَى وَفَضَّلَ اللّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا

"Vjernici koji se ne bore, osim onih koji su nesposobni, ne mogu se izjednačiti s onima koji se na Allahovu putu bore imecima svojim i životima svojim! One koji se bore imecima svojim i životima svojim Allah je odlikovao za stupanj nad onima koji se ne bore, i svima Allah obećava lijepu nagradu! Allah je odlikovao borce nad onima koji se ne bore velikom nagradom!" (En-Nisa', 95).

Pogledaj kako Uzvišeni pojašnjava da su oni koji ostave džihad bez ikakva opravdanja, vjernici, te da Uzvišeni i jednim i drugim obećava nagradu zbog njihova imana, s tim što je nagrada mudžahida veća od nagrade onih koji se ne bore za jedan stepen.

Dokaz u svemu ovome jeste da prijetnja bolnom patnjom onome ko ostavi džihad koji je vadžib, ili prijetnja ko se ne bude borio ili ne bude podsticao svoju dušu na borbu, da će preseliti na ogranku nifaka, i tome slične prijetnje po pitanju onih koji uskrate u vadžibima. Sve to, kao i drugi ajeti koje haridžije koriste kao dokaz za tekfir griješnika koji izostaju iz borbe, nije dovoljno da se samo na osnovu toga donese sud tekfira. Zato, nije dozvoljeno tekfiriti običan svijet od muslimana koji se ne bore, ili koji su uskratili po pitanju promjene murtedskih sistema, ili pod izgovorom da prešutkuju stanje vladara koji su nevjernici.

Šerijatski tekstovi jasno ukazuju da se takva stvar veže za mogućnost. Uzvišeni kaže. "A tebi objavljujemo Kur'an da bi pojasnio ljudima ono što im se objavljuje, i da bi oni razmislili." Pogledali smo u pojašnjenje Poslanika ❐, po pitanju ove stvari, i vidjeli da je on u hadisu kojeg bilježi Muslim od Ebu-Seida el-Hudrija ⍓, rekao: *"Ko od vas vidi loše djelo neka ga promijeni rukom, pa ako nije u stanju onda jezikom, pa ako nije u stanju onda svojim srcem a to je najmanji vid imana."*

Ovo pojašnjenje ukazuje na dvije stvati:

- Prva stvar: Obeveza mijenjanja lošeg djela se veže za mogućnost.
- Druga stvar: Onaj ko to prećuti, nije dozvoljeno potvarati ga onim što nije rekao, niti donositi sud da je on zadovoljan munkerom kojeg nije bio u stanju da promijeni, osim ako to ne ispolji

svojim riječima ili djelom. Hadis pojašnjava da onaj ko prešuti može biti od onih koji su negirali svojim srcem. Tim srčanim negiranjem osoba ostaje mu'min slaba imana, ali slabost imana je jedna a tekfir sasvim druga stvar.

Nema sumnje da se slabost imana i vehn (ljubav prema dunjaluku i mržnja prema smrti) proširio kod puno muslimana. To je jedan od razloga nadvladavanja taguta i murteda nad njima. Ali tekfir ima svoje jasne i precizirane sebebe i jasne i precizne dokaze.

Zatim smo nakon toga vidjeli da je Poslanik ❒, još više pojasnio ovu stvar. U drugom hadisu kojeg također bilježi Muslim od Abdullaha ibn Mesuda stoji: *"Nema nijednog poslanika kojeg je Allah poslao prije mene a da nije imao pomoćnike (havarijjun) i drugove koji su slijedili njegov sunnet i pokoravali njegovoj naredbi. Zatim su nakon toga dolazila pokoljenja koja su govorila ono što nisu radila, i radila ono što im nije naređeno da rade. Ko se protiv njih bori on je mu'min. Ko se bude borio svojim jezikom on je mu'min, i ko se bude borio svojim srcem on je mu'min. A nakon toga nema ni trunke imana."*

Hadis ukazuje da je onaj ko negira svojim srcem, kloneći se zablude takvih ljudi, mudžahid. Nije dozvoljeno optužiti ga da je zadovoljan djelima tih ljudi, osim ako to ne ispolji riječju ili djelom. U suprotnom, takav je mu'min i nije ga dozvoljeno tekfiriti na osnovu mišljenja, pretpostavki i nagađanja.

Zatim je Poslanik ❒, još više pojasnio stvar, u hadisu kojeg također bilježi Muslim od Ummu Seleme, radijellahu anha: *"Biće vam postavljani vladari pa ćete vidjeti i dobrih i loših stvari. Ko bude prezirao loše stvari taj nije grešan, a ako ih negira (loša djela) taj je sačuvan. Ali onaj ko to slijedi i time je zadovoljan (tj. taj je grešan)."* Nevevi u komentaru knjige imareta iz Muslimove zbirke, kaže. "Ko bude prezirao loše stvari taj nije grešan. Ove riječi znače da je onaj ko prezire munker (zlo) sačuvan od grijeha i kazne za taj munker. Ovo važi za onoga ko nije u stanju da taj munker negira svojom rukom ili svojim jezikom pa ga prezire svojim srcem... Ali, *onaj ko to slijedi i time je zadovoljan*, znači: Grijeh i kaznu zaslužuje onaj ko je tim zadovoljan i to slijedi. U hadisu je dokaz da onaj ko nije u stanju da odstrani munker nije grešan svojim prešutkivanjem. Biva grešan onda kada je zadovoljan njime (munkerom) i slijedi ga, i isto tako, ako ga ne prezire svojim srcem." Završen citat.

U ovom pojašnjenju je dokaz da negiranje i mržnja srca predstavlja odricanje muslimana od kufra i zulma, dok god se kloni njihova batila i ne uprlja nečim od njihova kufra, ne pomaže ih u tome niti ih slijedi. Istao tako, u njemu je dokaz da je pokuđen i propalica onaj ko slijedi, zadovoljan je i potpomaže u njemu (munkeru). Srčano zadovoljstvo pored toga što predstavlja sebeb tekfira, s obzirom da ga nismo u stanju precizirati (jer nam je nepoznato), za njega se ne veže tekfir u dunjalučkim propisima, osim ako se (srčano zadovoljstvao) ne ispolji riječju ili djelom. Poput slijeđenja kojeg je Poslanik ❒, spomenuo u ovom hadisu, ili pripajanje njima i njihovoj skupini koja se bori protiv Allaha, ili pripajanje njihovoj skupini koja se bori protiv Allahovih evlija, ili sklanjanje pod njihovu zaštitu kada se bore protiv Šerijata. Ko ispolji nešto od ovoga onda je njegov propis poput njihovog i zaslužuje da mu se pripiše zadovoljstvo njima i njihovim kufrom makar to i ne ispoljio svojim jezikom, jer je jezik stanja u mnogim situacijama očit i jasan. Zato ulema spominje da je propis indirektnog saučesnika u skupini koja se bori poput propisa saučesnika. Na tome je i bila zasnovana borba muslimana i njihov džihad u prvim generacijama. Tada se ne može reći indirektni saučesnik ćuti zato se ne može poistovjetiti sa onim ko direktno učestvuje, jer se indirektni saučesnik pripojio njima, slijedi i potpomaže njihovu skupinu koja se bori protiv Allahove vjere što predstavlja djelo kufra.

Ko ih slijedi u njihovom kufru riječju ili djelom, a nije prisiljen, takav je zadovoljan i takav je od onih koji su svoja prsa otvorili kufru. Kao što Šejhul-islam kaže govoreći o riječima Uzvišenog: "... Osim ako bude prisljen a srce mu mu ostane smireno u imanu. Ali oni koji svoja prsa otvore kufru, na njima je srdžba od Allaha i njih čeka patnja velika." (En-Nahl, 106). Šejhul-islam nakon ovoga ajeta kaže. "Ko uradi kufr bez prisile taj je svoja prsa otvorio kufru." I kaže: "Pa kada čovjek svojevoljno (tj. bez prisile) izgovori riječ kufra tada je svoja prsa otvorio kufru." "Medžmu'atul fetava" 7/140.

Što se tiče onoga ko ne ispolji riječi ili djela koja ukazuju na zadovoljstvo, nije dozvoljeno takvom pripisivati zadovoljstvo samo na osnovu toga što šuti. Zato ulema kada govori o fikhskim pravilima kaže: 'Onome ko šuti nije dozvoljeno pripisivati govor.' I na kraju Uzvišeni kaže.

"Mi smo svakom narodu poslanika poslali Allaha obožavajte a taguta se klonite. Među njima je bilo onih koje je Allah uputio a i onih koji su zaslužili da u zabludu ostanu." (En-Nahl, 36).

Ko dođe sa onim što ukazuje na osnovu imana i kloni se kufra, ne slijedi ga niti pomaže, taj je onaj koga je Allah uputio u pogledu dunjalučkih propisa koji se kod nas baziraju na spoljašnjosti. Pa ako mu nutrina potvrdi spoljašnjost te mrzi kufr i negira ga svojim srcem onda je on i u suštini kod Allaha sačuvan kufra, makar ne radio i nastojao na njegovoj promjeni zbog nemogućnosti ili nemarnosti. A kakav je tek slučaj kada se svemu tome doda potlačenost u kojoj muslimani danas žive u kojoj je muslimanu dozvoljeno da koristi tukju i prikrije svoje neprijateljstvo prema nevjernicima, ili da radi shodno tekstovima koji govore o praštanju, strpljivosti, prelasku preko loših postupaka itd...

Šejhul islam kaže: "Tako da ti ajeti (tj. ajeti koji govore o strpljivosti, okretanju od kafira i munafika i prelaženju preko njihovih loših postupaka), važe za potlačenog muslimana koji nije u stanju pomoći Allaha i Njegovog Poslanika rukom ili jezikom, pa se ograniči na pomoć koju je u stanju pružiti a to je pomoć srca i tome slično. A ajeti u kojima se zahtjeva da oni sa kojima se sklopi ugovor ispolje poniženje, važe za svakog jakog mu'mina koji je u stanju da pomogne Allaha i Njegova Poslanika rukom i jezikom. Na osnovu ovog ajeta i njemu sličnih su postupali muslimani pri kraju života Allahova Poslanika ❒, i za vrijeme hilafeta upućenih halifa. Tako će ostati do Sudnjeg dana. Uvijek će biti skupine u ovom ummetu koja će biti na istini, pomažući Allaha i Njegova Poslanika potpunim pomaganjem. Stoga, vjernik koji se nađe u zemlji u kojoj je potlačen, ili u vremenu u kojem je potlačen, neka radi shodno ajetima koji govore o strpljivosti, prelaženju preko loših postupaka ehlul kitabija i mušrika i onih među njima koji vrijeđaju Allaha i Njegova Poslanika. A što se tiče onih koji su snažni neka rade shodno ajetu koji naređuje borbu protiv kolovođa kufra, onih koji napadaju vjeru, i neka rade shodno ajetu koji naređuje borbu protiv onih kojima je data knjiga sve dok ponizno ne plate džizju." "Es-Sarimul meslul" 221. str.

DVADESETA GREŠKA

Generiliziranost propisa tekfira i ono što iz toga proističe po pitanju žena i djece logora širka i zakona i njima sličnim murtedima, i ne vođenje računa o stanju potlačenosti

U proširene greške u tekfiru spada, isto tako, i generiliziranost propisa tekfira i ono što iz toga proističe po pitanju žena i djece logora širka i zakona i njima sličnim murtedima, i ne vođenje računa o stanju potlačenosti. Ovo spada u ružne greške u koje su upali pojedini brzopletnici i entuzijazisti u našem vremenu. Tekfir taguta i njihovih pomagača, od logora širka i zakonika i drugih koji se pripisuju islamu misleći da lijepo postupaju, ne iziskuje u ovom našem vremenu i tekfir njihove djece, žena ili očeva koji ispoljavaju islam. Na osnovu čega tekfiriti nekog od njih ukoliko ne ispolji ni jedan sebeb kufra? Posebno ako se radi o onima koji nemaju nikakva hileta i izlaza.

Uzvišeni kaže:

وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّى*أَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَى

"Zar on nije obaviješten o onome što se nalazi u listovima Musaovim i Ibrahimovim – koji je obaveze potpuno ispunjavao – da nijedan griješnik neće tuđe grijehe nositi." (En-Nedžm, 36-37).

I kaže:

وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى وَإِن تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَى حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ

"I nijedan griješnik neće grijehe drugog nositi; ako grijehovima pretovareni pozove da mu se ponesu, niko mu in neće ponijeti, pa ni bližnji." (Fatir, 18).

I kaže isto tako:

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَةَ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِندَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِن فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

"A onima koji vjeruju, Allah kao pouku navodi ženu faraonovu, kad je rekla: 'Gospodaru moj, sagradi mi kod Sebe kuću u Džennetu i spasi me od faraona i njegovih postupaka, i izbavi me od naroda nepravednog!'" (Et-Tahrim, 11).

Dakle, ovo je dobra žena. Šta više, jedna od najboljih žena svih svjetova, a bila je pod najopakijim čovjekom. Čovjek najvećeg kufra, koji se najviše borio protiv Allahove vjere u svom vremenu.

Šejhul-islam nakon što je spomenuo riječi Uzvišenog: "Sakupite nasilnike i njima slične i one koje su oni obožavali" (Es-Saffat, 22), i nakon što je pojasnio da se pod riječju ezvadž u ovom ajetu misli na one koji su njima (nevjernicima – naslinicima) slični, njihovi drugovi i oni koji ih slijede, kaže: "Pod ovim se ne cilja da i njihove žene budu okupljene sa njima, jer postoji mogućnost da žena bude dobra a muž pokvaren, šta više, možda i kafir kao što je to bio slučaj sa ženom firaona." "Medžmu’atul fetava" 7/45.

U siri Allahova Poslanika ❒, i siri selefus-saliha od prvih generacija, ima puno primjera u kojima se navodi da bi muž koji je kafir ili murted bio kažnjavan a njegova žena bi bila ostavljana (tj. ne bi se kažnjavala), već bi se prema njoj ophodili kao prema muslimanki zbog njenog islama i zbog toga što riddet u njenom hakku nije pritvrđen.

Najpoznatiji primjer ovome jeste slučaj Zejnebe, kćerke Allahova Poslanika ❒. Poslanik

❐, ju je udao za Ebul-Asa ibn Rebiu, koji je bio u širku, a bio je sin sestre Hadiže bint Huvejlid. To se desilo prije nego li je Poslaniku sišla objava. Zejneb je nakon toga prihvatila islam a on (Ebul-As) je ostao u svom širku. Poslanik ❐, je nakon toga učinio hidžru a njegova kći je ostala kod Ebul-Asa u Mekki, zajedno sa ženama, djecom i potlačenim koji nisu imali nikakva hileta niti izlaza. Ostala je tako kod njega a on je bio u širku sve do bitke na Bedru kojoj je prisustvovao Ebul-As zajedno sa kurejšijama i bio zarobljen. Kada su stanovnici Mekke poslali otkupninu za svoje zarobljenike Zejneb, radijellahu anha, je kao otkup poslala svoju ogrlicu koju joj je poklonila Hadidža u njenoj prvoj bračnoj noći. Kada je Poslanik ❐, vidio ogrlicu sažalio se i rekao: *"Kada bi oslobodili njenog zarobljenika i vratili joj ono što je poslala?"* Pa su tako i učinili. Allahov Poslanik ❐, je od Ebul-Asa uzeo obećanje da će pustiti Zejneb. Kada ga je oslobodio, Allahov Poslanik ❐, je poslao Zejda ibn Harise i još jednog čovjeka od Ensarija da čekaju blizu Mekke sve dok ne dođe Zejneb da bi joj bili pratnja do Medine..., pa sve do kraja hadisa. U pomenutom hadisu stoji da su se kurejšije napočetku suprostavili tome a zatim su joj nakon toga dozvolili da izađe. U hadisu isto tako stoji da je Zejnebin muž Ebul-As izašao u Šam radi trgovine pa ga je presrela izvidnica Allahova Poslanika ❐, i uzela njegov imetak a Ebul-As je pobjegao. Zatim je došao u Medinu i zatražio zaštitu od Zejnebe a ona mu je pružila zaštitu. Sve ovo se desilo prije nego li je Ebul-As prihvatio islam.

Ova priča je poznata u knjigama sire i historije a bilježe je *ashabu es-sunen* (vlasnici četiri sunena).

Pogledaj kako je kćerka Allahovog Poslanika ❐, ostala potlačena u vlasti čovjeka mušrika, koji se borio protiv muslimana jedno vrijeme. Muslimani je nisu bili u stanju spasiti od njega sve dok Allah nije uzdigao Islam bitkom na Bedru i dok njen muž nije pao u ruke muslimana. Zatim je Zejneb poslala otkup za njega, a sve to nije uticalo na njen islam jer je bila potlačena.

Isti je bio slučaj i sa ostalim ženama vjernicama koje su prihvatile islam u Mekki, a koje nisu bile u stanju da učine hidžru. One spadaju u one o kojima je Uzvišeni rekao:

وَلَوْلَا رِجَالٌ مُّؤْمِنُونَ وَنِسَاء مُّؤْمِنَاتٌ لَّمْ تَعْلَمُوهُمْ أَن تَطَؤُوهُمْ فَتُصِيبَكُم مِّنْهُم مَّعَرَّةٌ بِغَيْرِ عِلْمٍ

"I da nije bilo muškaraca vjernika i žena vjernica, koje vi ne poznajete, pa da ih iz neznanja pobili ne biste, te bi vas zbog njih neugodnost zadesila – Mi bismo vam ih prepustili..."(El-Feth, 25).

Uzvišeni ih je nazvao vjernicama pored toga što su boravile u zemlji kufra. Među njima je bilo žena koje su bile žene mušricima ali to nije škodilo njihovom islamu jer su bile potlačene. I kaže Uzvišeni isto tako:

إِلاَّ الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاء وَالْوِلْدَانِ لاَ يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلاَ يَهْتَدُونَ سَبِيلاً
فَأُوْلَـئِكَ عَسَى اللّهُ أَن يَعْفُوَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللّهُ عَفُوًّا غَفُورًا

"Osim potlačenim muškarcima i ženama i djeci koji nemaju nikakva hileta niti izlaza. Allah će njima oprostiti jer Allah briše grijehe i prašta." (En-Nisa', 98-99).

Primjer ovome je i slučaj Azade žene Šehra ibn Bazana kojeg je Allahov Poslanik ❐, postavio kao namjesnika u Jemenu. Šehra je ubio Esved el-Ansi i ovladao Sanaom. Oženio je njegovu ženu koja je ustrajala u islamu i nije povjerovala u njegovo lažno poslantsvo koje je pripisivao sebi. Međutim, to nije ispoljila, već je kao potlačena ostala u njegovoj vlasti sve dok Esveda nije ubio sin njenog amidže Fejruz ed-Dejlemi u saradnji sa njom.

Ibn-Kesir u svojoj knjizi "El-Bidaje ven-nihaje" 6/308, govoreći o Esvedu kaže: "Oženio se ženom Šehra ibn Bazana. Fejruz ed-Dejlemi je bio sin njenog amidže. Zvala se Azad i bila je

vrlo lijepa. Pored toga ona je bila vjernica u Allaha i Njegova Poslanika ❒, i pokorna Allahu." Završen citat.

Isti je slučaj i sa drugim lašcem po imenu Muhtar ibn Ebi-Ubejdom es-Sekafi. Kod sebe je imao dvije žene kći dvojice ashaba. Prva je Ummu Sabit, kći Semure ibn Džunduba. A druga je Amra, kći N'umana ibn Beširа. Ebu-Ubejd se njima oženio prije nego li je ustvrdio da je poslanik i postao murted. Kada se Musab ibn Zubejr i oni koji su bili sa njim domogao Ebu Ubejda i ubio ga, nije presudio ovim ženama kufrom samo zbog toga što su bile njegove žene jer su u osnovi bile muslimanke. Zato ih je Musab pitao o njemu pa je prva rekla: "Šta da kažem o njemu osim onoga što vi govorite." Musab ju je ostavio a zatim pozvao drugu a ona je rekla: "Allah mu se smilovao, bio je jedan od pokornih Allahovih robova." Musab ju je zatvorio a zatim poslao pismo svom bratu Abdullahu ibn Zubejru pitajući ga kako da postupi sa njom rekavši: "Ona tvrdi da je Ebu-Ubejd poslanik." Abdullah mu odgovori: "Izvadi je i ubij." Pa je Musab to i učinio.

Pogledaj bogobojaznost ovih ljudi po pitanju krvi i njenog neprolivanja na osnovu šubhi. Nisu rekli: Ona je to rekla iz straha, nije iskrena u tome... možda prikriva kufr, možda, možda... kao što bi to rekli fanatici koji ne vode računa o ohalaljivanju krvi.

Koliko je samo danas u džahilijetskom pokvarenom društvu dobrih žena koje su potlačene a koje su njihove familije primorale na brak sa ljudima koji su mušrici ili murtedi a koje oni (familija žene) smatraju muslimanima. A poznato je da u šartovima prisile nema te strogosti po pitanju žene, što nije isti slučaj sa muškarcima koji su jaki. Uzvišeni kaže: "Allah nikoga ne opterećuje preko mogućnosti njegove." (El-Bekare, 286), i kaže: "Allah ne opterećuje nikog više od onoga što mu je dao." (Et-Talak, 7).

Zatim, kafirski zakoni koji su nametnuti muslimanima i sudnice koje sude i donose odluke – čak i one koje oni nazivaju šerijatskim – na osnovu nepodvajanja ljudi po pitanju vjere, kako to jasno stoji u njihovim zakonicima. Zato oni ne kažnjavaju zbog riddeta niti riddet ima kod njih uticaja po pitanju podvajanja ljudi u pogledu starateljstva ili braka, miraza i tome slično. U svemu tome kod njih su podjednaki mu'mini i zlikovci, dobri i opaki, muslimani i kafiri.

Prešli su čak i ovu granicu pa štite murtede i uzdižu ih nad muslimanima kada je u pitanju potvrda njihovog starateljstva, braka i drugih stvari, prkoseći riječima Uzvišenog: "Allah neće nevjernicima učiniti puta ka vjernicima." (En-Nisa', 141). U šerijatu muslimana starateljstvo murteda nad muslimankom je neispravno, bez obzira radilo se o roditelju, vladaru ili kadiji. A što se tiče šerijata laičkih zakona tamo je sve pomiješano i njihov belaj se proširio.

Ono što situaciju čini još težom jeste nemar muslimana prema šerijatskim propisima, džehl u osnovama i ograncima vjere, ne razlikovanje između kufra i imana, tendida (pripisivanje Allahu nidda) i tevhida, i obmanjivanje namazom i postom velikog broja murteda koji se bore protiv ove vjere i njenih sljedbenika i predstavljaju stubove širka i mušrika. Pa misle da su ti takvi muslimani te s njima sklapaju tazbinstvo, i daju im svoje kćerke mu'minke. Ovaj belaj je jako proširen, a posebno među onima koji su u rodbinskim vezama. Uvid u propise tekfira taguta i njihovih pomagača, čuvara širka i tendida jeste stvar koju je danas zanemario, omalovažio, i okrenuo glavu od njihove spoznaje veliki broj ljudi koji nisu običan svijet, a da ne govorimo o običnom svjetu (avam). Zato je sve to rezultiralo ovim pokvarenim plodovima, a mi smo ti već ranije ukazali na važnost propisa kufra i imana i ono što se za njih veže od posljedica, a ovo o čemu sada govorimo je samo jedan dio toga.

Uzimanje u obzir ovih stvari i vođenje računa o njima muslimanu ukazuje na činjenicu postojanja potlačenih muslimanki koje nisu u stanju ništa učiniti, niti u okrilju gorke stvarnosti i kafirskih zakona mogu naći nekoga ko bi ih izbavio i podvojio između njih i kafira na pravedan način bez poništavanja prava ili uzimanja djece. Isto tako, ovo ukazuje muslimanu da nije ispravno spuštanje propisa tekfira nad onima koji ispoljavaju islam od žena i djece samo zbog toga što su u starateljstvu očeva ili muževa koji su murtedi i branioci širka, ili neke druge koji sebe smatraju muslimanima. A što se tiče pripajanja djeteta u propisu njegovim roditeljima, to pravnici spominju kada se radi o osobi koja je nerazumna – luđak, novorođenče, ili dijete koje nije u stanju saopćiti o sebi. A što se tiče onih koji ispoljavaju islam nije dozvoljeno tekfiriti ih na osnovu propisa njihovih roditelja. Naprotiv ne može se tekfiriti osim na osnovu jasnog sebeba kufra koji se čini riječju ili djelima. Govorili smo da je donošenje propisa na osnovu pripajanja (teb'ijje) u stvari znači donošenje propisa na osnovu istishaba, a to je najslabiji vid dokaza i nad njim se daje prednost i najmanjem vidu koji ukazuje na sprecifičnost islama.

Ako je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio da se ubijaju žene i djeca kafira u osnovi (kuffar el-aslijjun) osim ako se oni bore ili ako dođe do njihovog ubijanja bez namjere, tako da je ulema složna "kako to prenosi Ibn-Bettal i drugi, da nije dozvoljeno namjeno ciljati ubijanje žena i djece. Što se tiče žene to je zbog njene slabosti.

Pa kakav je tek onda slučaj sa onim ženama i djecom koji ispoljavaju islam. Zar da budu kažnjeni zbog nedjela svojih očeva i muževa? A pored toga što mogu biti od onih koji nemaju nikakva hileta ni izlaza, niti imaju nekoga ko bi ih izbavio i pomogao.

Svemu tome dodaj da mi opravdavamo one koji su nama opečni po pitanju tekfira logora širka i pomagača taguta, zbog toga što pri sebi imaju šubhe koje smatraju šerijatskim preprekama, pa se iz tog razloga suzdržavaju od njihova tekfira - osim ako ne učine neki očiti sebeba tekfira poput prijateljevanja i pomaganja njih u njihovom širku i kufru, ili poput pomaganja njih protiv muvahhida... A što se tiče udaje muslimake, džahilke (neznalice) za nekog od vojnika taguta kojeg smatra muslimanom i mu'minom, zbog njegova ibadeta i namaza, to ne predstavlja jasan i očit sebeb tekfira, ali je takav postupak zabluda i džehl čiji se belaj proširio među muslimanima. Stoga, daije trebaju uložiti još više napora u da'vi, da bi pojasnili i ljude očistili od prljavštine ovih munkera.

Na osnovu ovoga, isto tako, znaš da mi, hvala Allahu, vodimo računa o svojoj vjeri i oprezni smo u poglavlju tekfira. Situacija nije onakva kakvom je žele predstaviti oni koji su nam oprečni kada nas potvaraju da mi tekfirimo generalno bez tefsila (detaljnog pojašnjenja). A koliko smo samo puta džahilima negirali ove greške i ono što iz njih proističe. Šta više, često i stalno smo negirali napad onih koji su nam oprečni na račun žena i kćerki taguta i njihovih pomagača, vojnika kafirskih zakona, pored toga što oni sami ne tekfire tagute i njihove pomagače.

Kolko smo ih samo puta čuli kako psuju tagute i njihove pomagače najružnijim govorom onda kada im učine zulum ili uzmu njihovo pravo. Tada potvaraju njihove žene i sestre (tj. žene taguta i njihove sestre) najružnijim riječima i govorom. Pojedinci su nam se čudili što smo im to negirali i žestoko osporili jer mi tekfiramo tagute i njihove pomagače. Mi smo im pojašnjavali da mi tagute i njihove pomagače tekfirimo na osnovu šerijatskih dokaza i tu granicu ne prekoračujemo. A što se njih tiče, oni napadaju njih i njihove žene samo na osnovu prohtjeva i kontraefektivnih postupaka, koji nisu precizirani šerijatom, i na osnovu sržbe čiji je povod strast a ne dokaz. A pored toga oni ih ne tekfire već ih smatraju muslimanima i sa nama se raspravljaju oko njihova tekfira...!!

Makar neko među njima i tekfirio tagute to ne opravdava takav postupak niti ga čini ispravnim, jer, napadanje časti jeste stvar u koju daije ne smiju upadati. To ne dolikuje ahlaku vjernika. Ulema čak negira potvaranje nevjernice, pa neki od njih smatraju da onoga ko potvori zimijku (štićenicu od ehlul kitabija) slijedi t'azir (kazna koju određuje kadija a koja nije na stepenu hadda – precizno određene šerijatske kazne, op.prev.). To zbog toga da se ljudi ne bi drznuli na čast, i da to ne bude povod opravdavanja ružnog i razvratnog govora. Ili da to ne bude, isto tako, povod potvaranja časnih vjernica, ili zbog mogućnosti da žena ima sina, brata, ili rođaka koji je musliman, a kojeg bi ezijetilo njeno potvaranje i napadanje na njenu čast. Zato su Seid ibn Musejjeb i Ibn ebi Lejla izdali fetvu da se bičuje onaj ko potvori zimijku koja ime dijete koje je musliman, pored toga što je kod većine učenjaka islam uslov za sprovođenje kazne bičevanja koja se veže za potvoru.

To zbog toga što šer koji se veže za napad na čast obuhvata one koji su u srodstvu te žene direktno ili indirektno. A postoji mogućnost da i same žene taguta i logora širka mogu biti od potlačenih muslimanki.

Šejhul islam u "Es-Sarimul meslulu" 45-46 str kaže: "Možda sramota i poniženje koje zadesi pojedine ljude zbog potvaranja njegove familije bude njemu teže nego li da je on sam potvoren. Zato Imam Ahmed, po jednom rivajetu koji se od njega prenosi, smatra da se treba bičevati onaj ko potvori časnu ženu od robinja ili zimijki koja ima muža ili dijete koji nisu razvratnici. To zbog sramote koju trpi muž ili dijete koji nisu razvratnici... A u drugom rivajetu od Imama Ahmeda, a to je ujedno i govor većine učenjaka, takav se neće bičevati jer to predstavlja ezijet njima (sinu ili mužu) a ne potvoru. A potpuna kazna bičevanja se sprovodi samo na osnovu potvore."

Zato, kako smo to gore spomenuli, neka ulema smatara da takvog slijedi t'azir dok drugi smatraju da ga slijedi had (kazna) potvore.

Pa gdje su ti brzopletnici od ovoga shvatanja uleme i njihove bogobojaznosti...??

Čuo sam jednog od njih koji kadiju koji mu je učinio nasilje napada luvatom – homoseksualizmom, i psuje ružnim riječima. Tada sam mu rekao da je to u tvom slučaju potvora na osobu koju smatraš muslimanom!! To (potvora) zahtjeva dokaz, a ti nemaš dokaz. S druge strane ti nama negiraš tekfir takvih ljudi, pored toga što vam iznosimo na desetine dokaza i argumenata. Tada nije imao šta reći osim da kao dokaz navede riječi Uzvišenog: "Allah ne voli da se o zlu glasno govori, to može onaj kome je nepravda učinjena..." i reče: A je li ovo što je učinjeno išta drugo do zlo...!!

Tada sam se zbunio neznajući čemu da se prije čudim: njihovoj hladnoj bogobojaznosti kada ne tekfire tagute, pored dokaza koji su mnogobrojni i poznati, ili njihovoj drskosti po pitanju šerijatskih tekstova i njihovim poigravanjem sa tumačenjem tih tekstova, onako kako to godi njima i njihovim prohtjevima. Jer, zlo koje Uzvišeni spominje u ovom ajetu a kojeg je dozvoljeno ispoljiti, jeste – kako to ulema spominje – dozvoljenost da onaj kome je učinjena nepravda 'gibeti' onoga ko mu je učinio nepravdu time što će spomenuti nepravdu koja mu je učinjena i upozoriti na zalima i njegov zulm. Ovim ajetom se zasigurno ne cilja da je zalima dozvoljeno potvoriti.

Često sam takve upozoravao i ukazivao im da napad na čast – a posebno kada je u pitanju potvora žena – predstavlja stvar u kojoj je šerijat stroži po pitanju njihova šerijatska dokazivanja (tj. da je djelo za koje je žena optužena učinjeno) više nego li kada je u pitanju tekfir. Kada je u pitanju zinaluk obaveza je da posvjedoče četvorica svjedoka koji su jasno

vidjeli zinaluk. A što se tiče tekfira dovoljna su dva svjedoka koji su čuli riječi kufra ili vidjeli činjenje djela koje jasno ukazuje na kufr.

Isto tako, obaveza je kazniti osobu koja potvori drugog zinalukom (i ne dođe sa dokazom tj. još sa trojicom ljudi mimo njega. Op.prev.), što nije isti slučaj kada drugog potvori kufrom. Zbog potvore kufrom se ne kažnjava onaj ko to učini kudeći drugog - a ne iz te'vila -, osim kaznom tazira. Bejheki bilježi od Alije, da je rekao: "Pitate me o čovjeku koji drugom kaže: ’O kafiru, o fasiku, o magarcu.’ Tu nema hadda – šerijatski precizirane kazne, već sultan određuje kaznu. Zato ne govorite te riječi."

Ibn-Kajjim kaže: "Što se tiče obaveznosti kazne bičevanja onoga ko potvori drugog zinalukom, a ne i kufrom, to je stvar koja je na najvećem stepenu usklađenosti. Jer, onaj ko potvori drugog čovjeka zinalukom, nema puta da ljudi saznaju njegovu laž, zato kazna bičevanjem predstavlja utjerivanje u laž takve osobe, pravdanje časti onoga ko je potvoren, i uzdizanje ovog razvrata (zinaluka) na velik nivo, time što se bičuje onaj ko njime potvori muslimana. A što se tiče onoga ko drugog optuži kufrom, svjedok stanja takvog muslimana, i uvid muslimana u stanje takve osobe, je dovoljan za utjerivanje u laž osobe koja ga njime optužuje. Tako da osobu (koja je optužena kufrom) ne pogađa sramota i poniženje koje ga pogađa onda kada je optužen zinalukom. A posebno ako je potvorena žena, jer sramota i poniženje koje pogađa ženu među njenom familijom, i mišljenja ljudi, od onih koji tome vjeruju ili to smatraju lažnim, je mnogo veće u odnosu na sramotu i poniženje koje je pogađa onda kada je optužena kufrom." "I'lamu el-muvekki'in" 2/64.

Takav je slučaj tekfira o kojem nas danonoćno savjetujete, pored toga što je kufr ljudi oko čijeg tekfira ste nam oprečni, jasniji od sunca u po bijela dana. Njihov kufr je očit, poznat i pročuven. Poznatiji je od toga da bi za njega bila potrebna dva svjedoka, jer, oni ga sami priznaju i sebi danonoćno svjedoče kufrom. Šta više, time se ponose javno, ispoljavaju privrženost i pomaganje laičkih, kafirskih zakona i njihovih erbaba. Zaklinju se na njihovo poštivanje, saučesvuju u njihovom propisivanju i bdiju nad njim, braneći i štiteći te zakone. Bore se protiv neprijatelja tih zakona – muvehhida, koji se od njih odriču, i pomažu mušrike protiv muvehhida u svakom mjestu.

Ali, što se tiče potvore njihovih žena, kada nemamo kategiričkih dokaza za njihov kufr, to je stvar koja nije dozvoljena. Međutim, oni koji su nama oprečni otvaraju ova vrata bez bogobojaznosti i takvaluka, pored toga što je za takvu stvar (optužbu zinalukom) neophodno postojanje četiri svjedoka koji su jasno vidjeli čin zinaluka. Pa ukoliko bi neko od svjedoka odustao od svjedočanstva ili se pokolebao, trojica preostalih će biti bičevana sa 80 udaraca, a to je kazna za potvoru. Njihov adalet (pravednost) se poništava i oni postaju fasici.

Ovdje, isto tako, upozoravam na ono što uvijek negiram entuzijazistima koji zagovaraju neke stvari koje proističu iz kufra el-aslija (kufra jevreja, kršćana, i drugih koji su u osnovi nevjernici. Op.prev) pa te stvari miješaju sa kufrom riddeta. Pa se tako šale spominjući porobljavanje žena taguta ili njihovih vojnika i njima sličnim. Ovo s njihove strane ukazuje na veliki džehl po pitanju šerijatskih propisa, i brzopletost uz omalovažavanje stvari koje su haram, jer pretodno si saznao da itekako postoji mogućnost da su te žene dobre muslimanke koje su potlačene.

Zatim, pretpostavimo da je njihov kufr šerijatski pritvrđen kod ovih brzopletnika, tada će njihov kufr (tj. kufr tih žena taguta) biti kufr riddeta jer one sebe pripisuju islamu. A kada je situacija takva onda ih pitamo zar ne znaju ispravan stav uleme islama da nije dozvoljeno

otpadnicu od islama uzeti kao robinju. Jer se u uzimanju te žene kao robinje ogleda odobravanje njoj da ostane u svom riidetu. A murted se ni u kom slučaju ne ostavlja među muslimanima zbog hadisa: *"Ko promijeni svoju vjeru ubijete ga."* Bilježi ga džema'at mimo Muslima*. U nekim rivajetima hadisa Muaza i njegovog slanja u Jemen stoji da mu je Poslanik ❒, rekao: *"Bilo koji čovjek koji se odrekne od islama, pozovi ga da se pokaje, pa ako se ne pokaje onda ga ubij. I bilo koja žena koja se odrekne od islama, pozovi je da se pokaje, pa ako se ne pokaje onda je ubij."* Hafiz je sened ovog hadisa ocijenio dobrim u svojoj knjizi "Fethul Bari".

Zatim, isto tako, uzimanje tih žena kao robinja, o kojem maštaju ti dembeli i besposličari, biva ispravno tek nakon što je dobije u vlasništvo i nakon što prođe period u kojem se vidi da robinja nije trudna. Jer, Zakonodavac je dozvoljenost uzimanja žena kao robinja ograničio na ispravno posjedovanje. Zato, ako ne posjeduješ roba ispravnim posjedovanjem nije ti dozvoljeno uzimati ga kao roba. A danas nema puta ispravnom posjedovanju osim uz snagu i namjesništvo zemlje na minhadžu poslanstva, koja neće obraćati pažnju na nevjernike svog dunjaluka i njihovo neprijateljstvo, posebno u ovom vremenu u kojem su zemlje svijeta potpisale ugovor o zabrani porobljavanja a u istom vremenu porobili su potlačene narode, ponizili ih i oteli njihova dobra.

Rezime ovoga bi bio: Mi danas u okrilju ovakvog stanja ne govorimo o porobljavanju, a oni koji to pripisuju našoj da'vi, to je čista laž i potvora. To samo ukazuje na njihov bankrot i nemoć da se ovoj da'vi suprostave sa dokazima i argumentima. Zato su pribjegli lažima i potvorama kako bi je oružili i ljude od nje odvratili, ne bi li lažima i potvorama uspjeli učiniti ono što nisu bili u stanju dokazima i argumentima.

Žene onih koje mi tekfirimo se nalaze u jednom od dva stanja a u ni jednom od njih nam nije dozvoljeno da ih uzimamo kao robinje:

- Ili su otpadnice poput njihovih muževa, a uzimanje otpadnice za robinju nije dozvoljeno, jer se u uzimanju te žene kao robinje ogleda odobravanje njoj da ostane u svom riidetu.
- Ili su muslimanke, džahilke, a takve je obavezno posavjetovati i pojasniti im. Ili pak muslimanke koje su potlačene a takve je obavezno pomoći.

Pa ako ovo kažemo kada su u pitanju žene i kćerke taguta i njihovih pomagača onda pod ovo što smo spomenuli još preče potpadaju ostale žene općenito, u okrilju ovih društava koje su do skora predstavljale islamske države a u kojim se većina stanovništva još uvijek pripisuje islamu...

Pa zar nije nastupilo vrijeme da se oni koji potvaraju sustegnu od potvore i laži koje na nas iznose i da se pokaju? Da im pred očima budu riječi Poslanika ❒: *"Ko kaže o muslimanu ono što ovaj ne posjeduje, Allah će ga nastaniti u redgatul habal sve dok ne nađe izlaza iz onoga što je izgovorio."* A redgatul habal je sukrvica i gnoj stanovnika Džehennema.

I zar nije nastuplo vrijeme da se oni koji lupaju u ovim poglavljima suzdrže od toga? Njihov džehl i lupanje je samo sebeb i povod napada i mrmljanja Allahovih neprijatelja kako bi okaljali blistavo lice ove mubarek da've.

DVADESET PRVA GREŠKA

Ne pravljenje razlike u posljedicama tekfira između kafira koji se opire (pruža otpor) i kafira nad kojim imamo nadmoć

U proširene greške u tekfiru spada i ne pravljenje razlike u posljedicama tekfira između kafira koji se opire (pruža otpor) i kafira nad kojim imamo nadmoć, i izjednačavanje između ove dvije vrste u ohalajivanju imetka i krvi bez traženja pokajanja.

To je ono što čine pojedini fanatici, kada tekfire potlačene ljude od običnih muslimana u dvosmislenim stvarima i njima sličnim, ne provjeravaju niti razmatraju uslove i prepreke, ne uzimaju u obzir da se treba tražiti pokajanje već sa takvima odmah postupaju kao sa onima koji pružaju otpor i ohalaljuju njihovu krv i imetak.

Imatina' (suzdržavanje, opiranje, pružanje otpora) dolazi u dva značenja:

- Suzdržavanje od rada po šerijatu djelimično ili potpuno.

- Suzdržavanje ili pružanje otpora muslimanima kako ga ne bi zaustavili i obračunali.

Ova dva značenja nisu nužno povezana, jer, onaj ko se suzdržava od rada po Šerijatu ili dijelu šerijata može biti od onih nad kojim se ima nadmoć u islamskoj zemlji. Poput onoga ko se suzdrži od obavljanja namaza, zekata, a radi se o jedinki nad kojom imamo nadmoć u islamskoj državi.

Suzdržavanje koje anulira obavezu traženja pokajanja jeste suzdržavanje ili pružanje otpora muslimanima, a istitabe (traženje teobe) obuhvata traženje teobe od osobe nad kojom je donešen sud riddeta kao i uzimanje u obzir uslova i prepreka prije donošenja suda o riddetu, a to je ono što mi ovdje ciljamo. Na osnovu toga znaš da riječi uleme koje često spominju u fikhskim i drugim knjigama: 'Ko kaže ili uradi to i to od njega se traži pokajanje...' ne znače uvijek da je takav postao kafir i da se od njega traži tevba, već mogu značiti, isto tako, da je takav uradio djelo ili izgovorio riječi koje su kufr pa je obaveza preispitati njegovo stanje, tj. pogledati uslove i prepreke u njegovom slučaju. Nakon toga ćemo:

- Ili presuditi da nije kafir, zbog toga što nije ispunjen neki od uslova tekfira, ili zbog toga što postoji određena prepreka u njegovom slučaju,

- Ili ćemo presuditi riddetom, ukoliko se ispune uslovi i nestane prepreka, pa će od njega biti traženo pokajanje, i to je druga i zadnja vrsta istitabe (traženja pokajanja) koji biva prije sprovođenja kazne riddeta.

Zato, nije dozvoljeno žuriti i uzimati riječi slične ovim i generalizirati ih ili sprovoditi na ljudima neke stvari koje iz njih proističu bez uzimnja u obzir onog što je ulema ciljala tim riječima. Treba napomenuti da onaj nad kojim se ima nadmoć nije poput onoga koji se opire.

Onaj nad kojim se ima nadmoć se ne može suprostaviti Allahovom sudu, ne pruža otpor muslimanima i nije pod zaštitom kafira, njihove snage, države i zakona.

Što se pak tiče onoga koji pruža otpor, on može imati utočište u zemlji kufra, time što se priključio njima (kafirima) i stekao zaštitu u okrilju snage države i zakona tih ljudi protiv kojih se muslimani bore, tako da odbija da se povinuje propisu muslimana, niti su muslimani u stanju da nad njim sprovedu Allahov sud. A može pružati otpor u okrilju skupine koja je među

muslimanima a koja ga brani od muslimana i njihova suda. Propis takve osobe je propis harbija (osobe protiv koje se muslimani bore), dozvoljeno je onome ko je u mogućnosti da se bori se protiv njega da ga ubije i uzeme njegov imetak bez traženja pokajanja od takve osobe.

Šejhul-islam Ibn-Tejmijje kaže: "Postoji dvije vrste kazne s kojim je došao Šerijat po pitanju onih koji su nepokorni Allahu i Njegovom Poslaniku.

- Prva vrsta: Kazna onoga nad kojim imamo nadmoć, bio on jedinka ili skupina...

- Druga vrsta: Kazna skupine koja pruža otpor poput one koje se ne možemo domoći osim borbom preotiv nje. "Medžmu’atul fetava"28/193.

Danas, pod propis onih koji se suzdržavaju od Šerijata i pružaju otpor muslimanima potpadaju taguti koji su anulirali šerijatske propise, koji propisuju i sude laičkim, kafirskim zakonima. Potpadaju, isto tako, njihovi pomagači i vojska koji ih pomažu protiv muslimana, pomažu njihove zakonike jačaju ih i štite i odbijaju da se povinuju šerijatskim propisima. Oni su spojili obije vrste suzdržavanja: suzdržavanje od praktikovanja Šerijata i suzdržavanje putem otpora kojeg pružaju, jer oni su najžešći borci protiv islama i njegovih sljedbenika.

Šejhul-islam u svojoj poznatoj fetvi o tatarima kaže: "Svaka skupina koja ostavi neki od očitog, mutevatir, šerijatskog propisa, obaveza je boriti se protiv nje po konsenzusu muslimanskih učenjaka, pa makar izgovarali šehadet. Ukoliko izgovaraju šehadet, ali se suzdrže od obavljanja namaza, obaveza je boriti se protiv njih sve dok ne klanjaju. Ukoliko se suzdrže od davanja zekata, obavaza je boriti se protiv njih sve dok ne daju zekat... Isto tako, ukoliko se suzdrže od suđenja Allahovom Knjigom u krvi, imetku, časti i tome slično. Isto tako, ukoliko se suzdrže od naređivanja na dobro i odvraćanja od zla i džihada protiv kafira sve dok ne prihvate islam ili ponizno plate džizju... Uzvišeni kaže: ’I borite se protiv njih sve dok fitne (širka) ne nestane i dok Allahu vjera čitava ne bude.’ Pa ako se dio vjere čini Allahu a dio nekom drugom obaveza je boriti se sve dok vjera ne bude čitava Allaha radi." "Medžmu’atul fetava" 28/278-279.

Šejhul-islam je u ovoj fetvi, isto tako, pojasnio da borba protiv takvih ljudi nije kao borba protiv buntovnika od muslimana, već poput borbe koju je vodio Ebu-Bekr ☐, protiv murteda.

I kaže (tj. Šejhul-islam): "Ako su selefi one koji su odbili dati zekat nazvali murtedima pored toga što su klanjali i postili i nisu se borili protiv džemata muslimana, kakav je tek onda slučaj sa onim koji stane na stranu Allahovih neprijatelja i neprijatelja Njegova Poslanika, boreći se protiv muslimana?!" "Medžmu’atul fetava" 28/289.

Što se tiče onoga nad kojim se ima nadmoć obaveza je od njega tražiti pokajanje prije nego li se nad njim donese sud tekfira, tj. trebaju se pogledati uslovi i prepreke tekfira u njegovom slučaju, da li postoji prepreka ili šart tekfira koji nije ispunjen. Pa ako se pritvrdi propis tekfira neće se ubiti, niti nestaje njegova vlast nad imetkom sve dok se ne pozove na tevbu i povratak islamu. To je ta druga vrsta istitabe, (traženja pokajanja). Njegova vlast nad imetkom se ne anulira sve dok ne bude ubijen jer postoji mogućnost da se povrati islamu.

Pod propis onih nad kojima se ima nadmoć danas potpadaju potlačeni muslimani od obična svijeta, ukoliko se ne suzdržavaju od Šerijata time što se štite snagom murteda i njihovim zakonima koje su nametnuli ljudima, i ukoliko od njih ne traže pomoć ili ih pomažu protiv muvehhida. A kako tek onda kada se klone taguta i njihovih širkijata ostvarujući time riječi Uzvišenog: "Allaha obožavajte a taguta se klonite." (tj. tada je još preče da budu u propisu onih

nad kojima se ima nadmoć. Op.prev.)

Zato, kada je situacija takva nije dozvoljeno izjednačavati ih sa onima koji se bore i opiru od murteda i njihovih pomagača koji su na vlasti u muslimanskim državama. Pa kada neko od njih (tj. od običnog svijeta od muslimana) izgovori ili uradi djelo kufra iz neznanja, greške ili te'vila - shodno tefsilu (detaljnom pojašnjenju), kojeg smo spomenuli u poglavlju o uvjetima i preprekama tekfira – nije dozvoljeno žuriti u tekfiru takvih ljudi prije istitabe (traženja tevbe) tj. prije nego li se pogledaju uvjeti i prepreke tekfira. Prethodile su riječi šejhul islama. "A onaj do koga nije došao dokaz, poput onoga koji je tek primio islam ili onoga koji živi daleko u pustinji, a nisu do njega stigli propisi islama i slično tome, ili onoga koji pogriješi misleći da je onima koji vjeruju i dobra djela čine dozvoljeno konzumiranje vina, kao što su pogriješili oni od kojih je Omer ⌧, tražio da se pokaju i slični njima – od njih će se tražiti da se pokaju i donijeće im se dokazi, pa ako nastave po starom, protekfiriće se. Ne proglašavaju se nevjernicima prije nego se poduče, kao što ni ashabi, radijallahu 'anhum, nisu proglasili Kudamu ibn Maz'una i njegove prijatelje kafirima kada su pogriješili u svom tumačenju." "Medžmu’atul fetava" 7/609-610.

Stoga, kada je situacija takva, nije dozvoljeno ono što čini veliki broj džahila, brzopletnika koji 'love' slabašne od muslimana koji su običan svijet a koji ispoljavaju islam, da bi ga ispitali postavljanjem pitanja u nekom od poglavlja na osnovu kojeg oni tekfire. Ne interesuje ih ako se radi o dvosmislenim stvarima, ili ono što je umorilo čak i velike učenjake po pitanju tekfira na osnovu riječi ili djela iz kojih proističe kufr. Niti uzimaju u obzir to što se radi o stvari u kojoj se ne tekfiri osim nakon uspostave dokaza, niti činjenica da je 'žrtva lova' potlačeni koji nema nikakva hileta niti izlaza, ili onaj koji se drži vjere i voli njene sljedbenike ali možda upadne u greške u kojima se džahil opravdava. Briga tih zanesenjaka je hvatanje tih grešaka, a ne njihovo popravljavanje, da bi direktno skočili do tekfira i ohalaljivanja imetka, pa čak i ohalaljivanja krvi. Ne vode računa o uvjetima tekfira niti gledaju u prepreke. Šta više, neki od njih nisu ništa ni čuli od toga. I pored svega toga neki od njih smatraju to pripremom i borbom na Allahovom putu. A da su istinski junaci i mudžahidi borili bi se protiv Allahovih neprijatelja, onih koji se bore protiv vjere i Allahova Šerijata. Ili bi se borili protiv onih koji se sklanjaju u zaštitu njih samih ili u zaštitu njihovih kafirskih zakona. Oni koji su njihovi pomagači i zaštitnici... tada bi ih Allah svojom dobrotom učinio neovisnim i tamo bi našli veliki plijen (ganaim).

A ako već to nisu učinili zašto onda nisu zasukali rukave u pozivanju (davetu) tih potlačenih, koji uglavnom nemaju zaštitu. Zašto ne nastoje da im na Pravi put ukažu da bi ih Allah njima ojačao i potpomogao u borbi protiv onih koji se opiru Šerijatu. Jer, Allah subhanehu ve teala, je Muhammeda ❒ – kako to kaže Omer ibn Abdul Aziz – poslao kao *hadija* (upućivača) a ne kao *džabija* (poreznika).

U Pakistanu sam vidio ove fanatike, džahile koji su krali i otimali imetak jetima, siromašnih muslimana, muhadžira pa čak i mudžahida, pod izgovorom da je osnova kod ljudi kufr jer je država nevjernička... ili zbog toga što neće da tekfire one kafire koje su ti 'učitelji' protekfirili!! Zatim su se čak usudili i ubili neke muvehhide koji su im u tome bili oprečni. Ohalalili su njihovu krv na osnovu stvari za koje misle da su dokazi.

A prethodile su riječi koje je Kadi Ijad prenio od Kabisija: "Krv se ne proliva osim na osnovu jasne stvari..." "Šifa" 2/262. Bili su oprezni u vremenu islamskog sudstva, temkina (namjesništva tj. kada su muslimani bili namjesnici) i kada su imali snagu. Pa kakao bi tek onda vodili računa kada su ovi u pitanju (tj. potlačeni muslimani danas. Op.prev.).

U zatvoru mi je jedan od tih brzopletnika koji su se pokajali pričao kako bi noću uzimali taksi na javnom putu bez da poznaju vlasnika taksija. Sa sobom bi nosili oružje, a zatim bi vozača stavljali na ispit time što bi od njega tražili da ih odvede do kafane kako bi kupili alkohol... Pa ako bi se složio ili rekao neke riječi kojim bi im u tome laskao ne bi ga savjetovali, kako bi kad ga oni nisu pitali da bi ga savjetovali već da bi plijen uzeli. Kada bi im vozač povjerovao vadili bi svoje oružje i oteli njegov mukotrpan trud kojim je htio nahraniti svoju familiju. I tako donose odluke i sud i uzimaju 'plijen'...!

Pitanje koje su vozaču postavili i njegov postupak tj. saglasnost da ih odveze do mjesta kojeg su tražili (tj. kafane), predstavlja nepokornost i pomaganje u grijehu, a nije kufr, zasigurno, niti predstavlja dvosmisleno djelo u kufru. Čak i kada bi uradio nešto što je kufr, do uzimanja imetka ima stepena i prepreka, posebno ako se radi o osobi nad kojom se ima nadmoć. Ibn-Munzir spominje konsenzus da murted samim činjenjem riddeta ne gubi imetak, već to biva nakon njegova ubistva ili smrti. A prije toga postoji istitabe (traženje pokajanja), i mogućnost da se čovjek povrati. Ovako se postupa kada su u pitanju oni koji promjene svoju vjeru – kako je to inače poznato kod pravnika kada termin riddeta spominju općenito. Pa kakav je tek onda slučaj sa kafirima te'vila (tj. oni čiji je sebeb kufra te'vil), koji se pridržavaju obilježja islama, koji nisu napustili islam niti se bore protiv njega i njegovih sljedbenika, niti pomažu protivnike islama. I kada se njima ukaže na kufr oni to poriču i odriču se kufra ili pak spominju njihove te'vile i pravdanja. A onaj ko takve protekfiri tekfiri ih na osnovu idžtihada, može pogoditi a može i pogriješiti. Pa zar će se na osnovu toga ohalaliti ono što je zabranjeno i proliti krv???

Ako su ti zanesenjaci to tražili od njega, (tj. da ih odvede do haram mjesta), iščekujući od njega da će im to negirati kako bi oni nakon toga nastupili sa svojim širokim fikhom (razumijevanjem), pa oni su su ga već obmanuli prije toga kada su promijenili svoj izgled i obrijali svoje brade, ne ostavivši pri sebi ni jedno obilježje vjernika. Zatim su postepeno obmanjivali kako bi im dao odgovor kojeg oni žele. A negiranje tog lošeg djela kojeg očekuju malo ko radi danas, osim gariba koji se čvrsto drže svoje vjere. A što se tiče običnog svijeta, od džahila koji svoj život provode trčeći za komadom hljeba zbog toga što su taguti stisli Allahove robove i stijesnili im rizk i život, kod njih preovladava laskanje i mudahene. Šta više, veliki broj njih ne mari u sticanju imetka na haram način. Međutim, ovo samo po sebi nije dovoljno za tekfir a kamoli da se na osnovu njega ohalali krv i imetak.

A možda bi se vozač odazvao njima da je njihov izgled onda kada su ušli u taksi bio izgled vjernika. Da su ga u takvom izgledu pozvali da izađe na Allahov put – kao što to radi džema'atu et-teblig – možda bi im obećao hajr ili bi im se odazvao. A da su mu postavili kakvo vjersko pitanje, opet bi im počeo laskati uz vjerske emocije i hamas kao da je šejhul-islam ili muftija.

Ne radi se to tako, niti se tako provjerava i preispituje, i niti se tako donosi sud u propisima Šerijata na osnovu kojih se ohalaljuje krv i imetak, a posebno u vremenu u kojem se proširilo neznajnje a opalo znanje i učenjaci.

Ovakav ahmakluk se ne može opravdati vjerskim emocijama te omladine ili njihova tvrdnja da se oni tim imetkom žele pripremiti za borbu protiv taguta, ili tome slične tvrdnje, bez obzira bile one istinite ili lažne. Allah je dobar i ne prima osim ono što je dobro, a sredstvo (vesilet) kod muslimana mora biti čisto i šerijatski ispravno kao i cilj.

Zatim su ti takvi bivali zatvarani zbog mnogobrojnih pljački i otimačina, a ispoljavali su privrženost vjeri i pustili su svoje brade. Tako su bili predmet ismijavanja od strane Allahovih

neprijatelja koji su to iskoristili da bi oružili vjeru i njene sljedbenike, i da bi putem svojih prljavih novina napali na džihad. Vidio sam ih strpane u ćelije za zatvorenike dok se policija ismijavala sa njima i sumnjala u njihovu privrženost vjeri. Šta više, savjetovali su ih u nedjelima koja su počinili.

A od najčudnijih stvari jeste ildž (kafir)

Koji me poučava halalu i haramu

Zatim sam, nakon toga, vidio neke od njih koji su se odmetnuli ili bili blizu toga. Lupaju i izgovaraju riječi u kojima je srdžba i nezadovoljstvo Allahovim kaderom, zato što im se zatvor odužio i pomoć okasnila.

Molimo Allaha da nas toga sačuva i da uputi muslimasku omladinu.

4 **Korist:**

Ono što treba pripojiti ovoj temi i ovdje ukazati jeste da se treba napraviti razlika između jednostavnog riddeta gdje se od vlasnika takvog riddeta traži da se pokaje, i teškog riddeta gdje se ne traži pokajanje.

"Riddet se; kako to spominje Šejhul-islam u svojoj knjizi "Sarimul meslul" 366. str. pa naviše; dijeli na jednostavan (prost) i težak riddet za kojeg je zasebno propisano ubistvo. Dokazi ukazuju na obavezu ubistva počinioca jednog od gore pomenuta dva riddeta, ali dokazi koji ukazuju na anuliranje ubistva zbog tevbe ne obuhvataju oba riddeta, već samo prvi vid riddeta (tj. jednostavni ili prosti riddet). Ova stvar je jasna svakom ko promotri dokaze koji govore o prihvatanju tevbe murteda. Ostaje drugi vid riddeta – teški riddet, gdje postoji dokaz da je obavezno ubiti njenog počinioca, a s druge strane ne postoji šerijatski tekst niti konsenzus koji bi ukazao na poništavanje ubistva onome ko počini težak riddet. Ovdje se ne može koristiti analogija jer je razlika između ova dva riddeta očita. Na isprvanu konstataciju ovog stava ukazuje činjenica da u Kur'anu, niti sunnetu, niti konsenzusu, ne postoji dokaz da sa svake osobe koja je učinila riddet riječima ili djelom i nakon toga se pokajala prije nego li smo se nje domogli, spada propis ubistva. Naprotiv, Kur'an, sunnet, i konsenzus ukazuju nam da postoji razlika među murtedima, kako ćemo to kasnije pojasniti. Neki ljudi smatraju da nema razlike između dva pomenuta vida riddeta i analogijom ne prave razlike u propisu između njih. Na ovakav stav ne ukazuje spoljašnjost šerijatskih tekstova, tako da ostaje samo kijas a i on je neispravan jer se ogranak razilazi sa osnovom i to u svojstvu koje utiče na propis. Tekst Zakonodavca, Njegovo upozorenje, i odgovarajuća prilika u kojoj ima opće koristi, ukazuju da svojstvo teškog riddeta utiče na propis murteda. To konstatujemo u sledeća tri aspekta:

Prvo: Dokazi koji govore o prihvatanju tevbe murteda, poput riječi Uzvišenog: 'Kako da Allah uputi narod koji je zanevjerovao nakon imana...' pa sve do riječi Uzvišenog: '...osim onih koji se pokaju nakon toga i poprave se...', te riječi Uzvišenog: 'Ko zanevjeruje u Allaha nakon svoga imana...', i tome slični ajeti, ukazuju na prihvatanje tevbe onoga ko samo učini kufr nakon imana. Ovi ajeti ne ukazuju na prihvatanje tevbe osobe koja je svom riddetu pripojila nanošenje ezijeta i štete. Isti je slučaj i sa sunnetom Allahova Poslanika ❒, koji ukazuje na prihvatanje tevbe počiniocu prostog riddeta. Isto tako su postupale i pravedne halife, prihvatali su tevbu murteda koji bi učinio jednostavan (prost) riddet. Ko tvrdi da usuli (osnove) ukazuju na prihvatanje tevbe svakog murteda, bez obzira radilo se o jednostavnom ili teškom riddetu, takav griješi. Stoga, dokazi ukazuju da je obaveza ubiti psovača (tj. psovača Allaha, Poslanika, ili vjere), a s druge strane usuli (osnove) ne ukazuju na anuliranje njegova ubistva, tako da je takvog obaveza ubiti

na osnovu jasnog dokaza kojem nema nikakva prigovora.

Drugo: Uzvišeni kaže:

كَيْفَ يَهْدِي اللّهُ قَوْمًا كَفَرُواْ بَعْدَ إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُواْ أَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ وَجَاءهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللّهُ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ * أُوْلَـئِكَ جَزَآؤُهُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللّهِ وَالْمَلآئِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ * خَالِدِينَ فِيهَا لاَ يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلاَ هُمْ يُنظَرُونَ * إِلاَّ الَّذِينَ تَابُواْ مِن بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُواْ فَإِنَّ الله غَفُورٌ رَّحِيمٌ * إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ بَعْدَ إِيمَانِهِمْ ثُمَّ ازْدَادُواْ كُفْرًا لَّن تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ وَأُوْلَـئِكَ هُمُ الضَّآلُّونَ

'Kako će Allah uputiti na Pravi put narod koji ne vjeruje nakon što je vjerovao i svjedočio da je Poslanik istina, i jasni dokazi su im došli!? Allah neće uputiti na Pravi put narod koji nasilje čini! To su oni čija je kazna prokletstvo od Allaha i meleka i svih ljudi.! U njemu će vječno ostati i kazna im se neće olakšati, niti će im se vremena dati. Osim onih koji se nakon toga pokaju i poprave, a Allah doista prašta i milostiv je. Onima koji postanu nevjernici, nakon što su bili vjernici pa zatim još više ogreznu u kufru, pokajanjene neće biti primljeno i oni su doista zalutali.' (Alu Imran, 86-90).

Allah, subhanehu ve teala, nas obavještava da onima koji ogreznu u kufru neće biti prihvaćena tevba. Allah subhanehu ve teala, je isto tako napravio razliku između kafira koji učini jednostavan riddet i kafira koji čini težak riddet, time što je prihvatio tevbu-pokajanje prvog a ne i drugog. Ko tvrdi da se nakon svakog kufra prihvata pokajanje takav je oprečan Kur'anskom tekstu. Za pomenuti ajet neki kažu da se pod ogrezivanjem u kufru misli na ustrajavanje u kufru sve do smrti, te da se pod tevbom koja se negira u ovom ajetu misli na tevbu u stanju gargare (ispuštanja duše), ili na tevbu na Sudnjem danu, međutim, ajet je općenitiji od toga.

Vidjeli smo, isto tako, da je i sunnet Allahova Poslanika ❒, napravio razliku u pogledu dva pomenuta vida riddeta. Tako je Poslanik ❒, prihvatio pokajanje skupine murteda dok je s druge strane naredio da se na dan oslobođenja Mekke ubije Sababe bez da se prethodno od njega zatraži pokajanje, zbog toga što je svom riddetu pripojio ubistvo muslimana, otimanje imetka, i nije se pokajao prije nego li ga se Poslanik ❒, domogao. Isto tako, Poslanik ❒, je naredio da se ubije skupina ljudi iz plemena Uren kada su svom riddetu pripojili slično onome što je uradio Sababe (tj. ubili su pastira Allahova poslanika i sa sobom poveli deve. Op.prev). Poslanik ❒, je također naredio da se ubije Ibn-Hatal koji je svom riddetu pripojio vrijeđanje i ubistvo muslimana. Naredio je, isto tako, da se ubije i Ibn Ebi-Serh koji je svom riddetu pripojio vrijeđanje i potvoru na Poslanika ❒. Kada smo vidjeli da su Kitab i sunnet podvojili murtede na dva dijela i kada smo vidjeli da sa osobe koja uz riddet nanosi štetu i vrijeđa uvredom koja obavezuje ubistvo, sa takvog ne spada propis ubistva ukoliko se pokaje nakon što ga se domognemo. Kada smo to vidjeli onda nije ispravno reći da se pokajanje murteda uvijek prima. I zaključujemo, isto tako, da psovač spada u murtede čije pokajanje nije obaveza primiti. To zbog toga što se murted jednostavnog riddeta ubija zbog promjene svoje vjere, pa kada se povrati islamu nestaje sebeb radi kojeg je njegova krv postala halal, kao što krv kafira u osnovi (kafir el-asli) prestaje biti dozvoljena onda kada on prihvati islam. Međutim, psovač (Allaha, Poslanika, ili vjere) čini ezijet Allahu i Njegovom Poslaniku, tako da njegovo ubistvo biva poput ubistva onoga koji se protiv nas bori (el muharib).

U cjelini Sunnet, koji pojašnjava Kur'an, ukazuje da je onaj ko svoj riddet proprati borbom protiv Allaha i Njegova Poslanika, rukom ili jezikom, ogrezao u kufru i zato se pokajanje od njega ne prima.

Treće: Čovjek ponekad uradi riddet u kojem nema psovke ili vrijeđanja, ubistva

muslimana i otimanja njihova imetka. Psovka i vrijeđanje predstavljaju pretjerivanje u neprijateljevanju i suprostavljanju a njihov izvor predstavlja bezumnost nevjernika i njegovo nastojanje da našteti vjeri i njenim sljedbenicima... Cilj nam je ovdje da ukažemo da riddet ne mora biti propraćen psovkom ili željom da se vjera iskrivi ili porekne poslanica. Isto tako, kufr Iblisa nije bio propraćen ciljem da se zanijeka Allahov rububijet-gospodarstvo, pored toga što mu takav cilj ništa ne koristi kao što ne koristi onome ko izgovori riječi kufra to što on ne cilja da uradi kufr."

Zatim na 371. stranici Šejhul-islam kaže: "Rezime ovoga bi bio da krv ove osobe (tj. psovača Poslanika i počinioca teškog riddeta) ne može biti sačuvana pokajanjem a poređenje takvog čovjeka sa propisom murteda je nemoguće jer među njima postoji razlika koja utiče na sam propis. Stoga, murted koji promijeni vjeru i onaj ko izgovori riječi koje štete muslimanima i ezijete Allaha i Njegova Poslanika, predstavljaju dvije vrste murteda koji potpadaju pod termin 'kafir nakon svoga islama'. Prihvatanje tevbe prve vrste murteda je propisana, ali to ne iziskuje isti propis i kod druge vrste murteda zbog postojanja razlike među njima u pogledu nanošenja štete i zbog toga što mefseda drugog ne nestaje prihvatanjem njegove tevbe." Završen citat iz "Sarimul meslula".

Rezime ovoga bi glasio: Kako god je obaveza napraviti razliku između kafira koji se opire (pruža otpor) i kafira nad kojim imamo nadmoć u pogledu obaveze traženja tevbe od ovog zadnjeg mimo prvog, isto tako treba naglasiti i na razliku između jednostavnog i teškog riddeta. Od počinioca jednostavnog riddeta je obavezno zatražiti pokajanje i njegova krv postaje zaštićena njegovim povratkom islamu, što nije isti slučaj i sa počiniocem teškog riddeta koji čak i kada bi se pokajao prije njegova ubistva to ne bi sačuvalo njegovu krv niti bi bio pošteđen ubistva, jer se ubistvo u njegovom slučaju veže za dodatne stvari koje su uslijedile nakon riddeta poput psovanja Poslanika, ubistvo muslimana, zinaluk osobe koja je oženjena i tome slični haddovi (šerijatski precizirane kazne) koji ne spadaju sa čovjeka njegovim pokajanjem zbog toga što se za njih veže pravo ljudi. To je ono u čemu se murted razlikuje od kafira u osnovi (kafir el-asli) kako to pojašnjava Šejhul-islam na nekoliko mjesta u svojoj knjizi "Sarimul meslul".

Na osnovu toga shvatamo i razliku između ubistva riddetom i ubistva haddom. Osoba koja se ubije haddom nad njom se sprovode propisi muslimana nakon njegova ubistva. Stoga, biće ogasuljen, klanjaće mu se dženaza, biće ukopan u muslimanskom groblju i naslijediće ga njegova familija, što nije isti slučaj sa osobom koja je ubijena ridettom a za koju važe propisi nevjernika.

DVADESET DRUGA GREŠKA

Tekfir svake osobe koja radi u državnim institucijama kafirske vlade bez ikakva tefsila (detaljnog pojašnjenja)

U ružne greške u tekfiru spada, također, i tekfir svake osobe koja radi u državnim institucijama kafirske vlade bez ikakvog tefsila. Ova stvar se proširila kod velikog broja gulata, entuzijazista koji svoje propise zasnivaju na određenim terminima koje čitaju u nekim savremenim ideološkim knjigama, poput termina 'džahilijjetska društva' na osnovu kojeg određeni ljudi temelje dokaz općenitog tekfira tih ljudi koji žive u takvim društvima. Isti je slučaj i sa riječima 'rad u okrilju dzahilijjetskih sistema', ili 'rad u okrilju onoga što učvršćuje džahilijjet' i tome slične riječi.

Na osnovu toga pojedinci protekfiriše sve radnike u vladinim institucijama nevjerničke države, počevši od čistača u opštini pa sve do samog taguta. Ovakva generalizacija je neispravna, mi se odričemo takvog mišljenja i ne podržavamo ga ni u kom slučaju.

Mi, pored toga što - zahvaljući Allahu – nismo ni jednog dana radili u nekoj državnoj instituciji, i volimo da naša braća budu što dalje od takvih vlada i njihovih institucija, kolko je to moguće, da bi se što više udaljili od taguta i sve što se za njeg veže, i da bi zatvorili svaka vrata koja njemu približavaju, pored toga, mi nikada nismo ljude obavezivali na tako nešto, niti smo to smatrali osnovom imana i njegovim uvjetima.

Mi po pitanju tih poslova, kada je u pitanju šerijatski propis, pravimo tefsil (detaljno pojašnjenje), i ne kažemo da je svaki posao kufr niti da je svaki posao haram. Posao u kojem se nađe jasan sebeb kufra, očite riječi ili djela koje izvode iz vjere, je posao koji je kufr, poput saučestvovanja u propisivanju njihovih laičkih zakona, ili da prilikom preuzimanja određenog posla postoji zakletva na poštivanje njihovih zakona i prijateljevanje sa njihovim tagutima, ili pomaganje tih laičkih zakona, ili pomaganje obožavaoca tih laičkih zakona protiv muslimana, i tome slične stvari, koje predstavljaju očit kufr.

A što se tiče posla u kojem ima nepokornosti Allahu (masijet) i pomaganja u grijehu i nepokornosti, onda je to posao koji je haram. Ko se bavi takvim poslom je grešan, ali nije dozvoljeno tekfiriti ga samo na osnovu toga sve dok u takvom poslu nema jasnog sebeba kufra.

A ukoliko pak u poslu nema kufra ili harama onda kažemo da je takav posao pokuđen. Kažemo da je pokuđen-mekruh, iz bojazni da to ne bude povod uzdizanja Allahovih neprijatelja nad muslimanom, manipulacije njegovim pravima, ili pokušaju da se musliman ponizi. Buharija bilježi u svom "Sahihu" u knjizi o najamništvu, poglavlje: ’Da li će čovjek raditi kod mušrika u nevjerničkoj zemlji’, od Habbaba, radijellahu anhu, da je rekao: "Bio sam kovač te sam radio kod Asa ibn Vaila, te se moja zarada sakupila kod njega pa sam mu ja došao i tražio svoju zaradu. On mi reče: ’Ne, tako mi Allaha, neću ti dati ništa sve dok ne zanevjeruješ u Muhammeda.’ Ja rekoh: Ne, tako mi Allaha, sve dok ne preseliš i budeš proživljen. On reče: ’Pa zar ću ja umrijeti pa biti proživljen.’ Rekoh: Da. ’Onda ću ja tada imati djece i imetka te ću ti vratiti tvoju zaradu’ – reče on. Pa je Uzvišeni objavio: ’Je si li vidio onoga koji je porekao dokaze naše i rekao bit će mi dat imetak i djeca.’ (Merjem, 77)."

Ovo se desilo u Mekki koja je tada bila nevjernička zemlja, a Poslanik ❐, je znao za to.

Ibn-Hadžer u "Fethu" kaže: "Pisac (cilja an Buhariju) nije donio kategorički sud takvog

posla (tj. rada kod nevjernika), jer postoji mogućnost da se ovdje radilo o daruri-nuždi, ili pak da je to bilo dozvoljeno prije nego li je dozvoljena borba protiv mušrika, i prije zabrane vjernicima da ponižavaju sami sebe."

Nakon toga Ibn-Hadžer prenosi govor Mihleba koji kaže: "Ulema, kada nije u pitanju darura, smatra pokuđenim rad kod mušrika, i to pod dva uvjeta: Da se radi o poslu koji je muslimanu halal, i da tim poslom ne pomaže mušrika u onom čija se šteta vraća na muslimane." Završen citat.

Ovdje treba naglasiti da se govor ove uleme odnosi na stanje slično Habbabovom stanju koji je bio kovač, tj. nije bio vezan ugovorom, koji naliči trajnom ugovoru od samog preuzimanja posla pa sve do penzionisanja, kao što je to slučaj danas, gdje gazde tih poslova ponižavaju radnike. Nema sumnje da kerahet-pokuđenost u takvom slučaju biva još veći i preči od keraheta posla u kojem vjernik trenutno radi kod nevjernika. A povrh svega toga treba ukazati da postoji mogućnost da ovdje pod kerahetom ovi učenjaci ciljaju na tahrim – zabranu, jer se to često koristilo u terminologiji prvih generacija. Međutim, kako smo to prethodno spomenuli, tekfir takvih ljudi je sasvim druga stvar. Jer, tekfir – kako smo to spomenuli više puta – predstavlja šerijatski propis i nije ispravan osim kada je preciziran očitim i jasnim sebebima koji se ogledaju u jasnom djelu ili riječima koje izvode iz vjere. U tekfiru ne mogu poslužiti ideološke ili hamas ideje koje nemaju šerijatsku osnovu niti su precizirane šerijatskim pravilima.

A što se tiče onoga što spominju određeni fanatici da je radnik u vladinim institucijama kafir jer se pokorava kafirima i kao dokaz navode riječi Uzvišenog:

إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلَى أَدْبَارِهِم مِّن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَى لَهُمْ * ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ

"Doista je onima koji su se vratili stopama svojim (tj. odmetnuli) nakon što im uputa jasna bi - šejtan to lijepim prikazao i lažnu im nadu ulivao. To zato što su govorili onima koji ne vole ono što Allah objavljuje: Mi ćemo vam se u nekim stvarima pokoravati – a Allah dobro zna njihove tajne." (Muhammed, 25,26).

to samo ukazuje na njihov džehl o pokornosti koja je kufr a koja se ovdje spominje u ovom ajetu. Pod pokornošću se ovdje misli na poseban vid pokornosti a to je pokornost u zakonodavstvu, kufru, širku i riddetu a ne bilo koja pokornost.

Dokaz tome jeste to što ukoliko bi kafir ili tagut naredili neku pokornost ili dobro djelo, onaj ko bi im se u tome pokorio ne bi bio grešan a kamoli da tim postupkom postane nevjernik.

Ovo je jasna stvar i zato nema potrebe da se kod nje zadržavamo. Ali, pored toga, ja ću pojedine džahile koji traže dokaz za ovu stvar podsjetiti na riječi Poslanika ❒, o savezu poznat pod nazivom *hilful-fudul*, a koji je predstvljao jednu nevjerničku organizaciju. Kaže Poslanik ❒: *"Kada bih i u islamu pozvan njemu ja bih se odazvao."*

Podsjećamo ih, isto tako, na riječi Poslanika ❒, u priči o Hudejbijskom sporazumu kada je Poslanik ❒, rekao o nevjernicima kurejša: *"Neće od mene zatražiti sprovođenje bilo kog plana u kojem se veličaju Allahova znamenja a da im ja to neću udobrovoljiti."* A poznati su uvjeti koje su nametnuli nevjernici a koje je Poslanik ❒, prihvatio. Detaljnije o tome pogledaj Buharijev "Sahih", Knjiga o uvjetima, poglavlje o uvjetima u džihadu i sporazumu sa nevjernicima.

I kaže šejh Abdul-Latif ibn Abdur-Rahman ibn Hasen Alu-šejh, obraćajući se pojedinim

brzopletnicima u njegovom vremenu: "Do mene je doprlo da ste protumačili Allahove riječi u suri Muhammed: 'To zato što su govorili onima koji ne vole ono što Allah objavljuje: 'Mi ćemo vam se u nekim stvarima pokoravati'' time što ste rekli da se ovo odnosi na pojedine postupke današnjih emira, time što se dopisuju i sklapaju primirje i sporazum sa nekim vođama zablude i vladarima koji su mušrici. Niste pogledali prvi dio ajeta: 'Oni koji su od vjere svoje otpali, nakon što im je bio jasan pravi put...', niti ste shvatili šta se ovdje cilja pod pokornošću. Niti ste shvatili šta se cilja pod riječju 'stvarima', koja je u ovom plemenitom ajetu došla sa određenim članom. U sporazumu na Hudejbiji i onome što su mušrici tražili i uslovili Allahovom Poslaniku ❒, koji je to prihvatio, je dovoljan dokaz za odbijanje vašeg shvatanja i pobijanje vašeg batila." Završen citat iz "Medžmuatu er-resail vel mesail".

Na kraju, napominjem da smo mi u vezi rada u vladinim institucijama napisali fetvu koja je odštampana pod naslovom "El-mesabihul munire fir-reddi ala esileti ehlil džezire".

DVADESET TREĆA GREŠKA

Tekfir svake osobe koja zatraži pomoć od taguta ili njihovih pomagača ili pak pribjegne njihovim sudnicama u vremenu kada ne postoji islamske vlasti, bez ikakvog tefsila (detaljnog pojašnjenja)

U proširene greške u tekfiru spada, isto tako, i tekfir svake osobe koja bude primorana da pribjegne sudnicama u ovom vremenu, ili bude doveden u njih, ili potraži pomoć od taguta i njihovih pomagača da bi se otarasio onoga ko ga napadne ili izbjegao zulum koji mu se čini, ili da bi ostvario pravo onda kada se na zemlji ne sudi Allahovim sudom.

Vidio sam neke fanatike koji tekfire svaku osobu koja stane pred laičkim sudom, pa makar bio doveden pred njim, ili bio primoran primoranošću koja možda dosegne stepen prisile – ikraha, a uz to se radi o potlačenim ljudima koji nemaju nikakva hileta niti izlaza. Šta više, neki bezumnici tekfire svaku osobu koja uđe u policijsku stanicu da bi sebe odbranio od optužbe koja je protiv njega podignuta, ili da bi obavijestio o otetom djetetu i krađi njegova imetka, ne bi li ga našao kod njih, ili, u najmanju ruku, ne bi li kod njih našao kakav haber. Sve to ovi bezumnici smatraju parničenjem pred tagutom (tehakum ila et-tagut), gdje se tekfiri onaj ko to učuni!!

Pa kada im bude rečeno: Šta da onda rade slabi od muslimana kada ih napadne neprijatelj, ili im neko otme dijete, ili ukalja njihovu čast i oduzme njihov imetak, a nema šerijastkog suda? I da li je Šerijat ostavio te ljude tek tako, bez ikakva rešenja u ovim novonastalim događajima, pa kad budu primorani da pribjegnu nevjerničkoj vlasti postaju nevjernici!! A, uz to, oni te'vile svoje stanje kao stanje prisile!! Tada oni nemaju nikakva odgovora niti vode računa o stanju potlačenosti u kojem se muslimani danas nalaze. Ono što njih jedino zanima jeste spuštanje propisa tekfira.

Poznato je da je ulema postavila uvjete za šerijatski valjani ikrah, međutim, postoji ogranaka oko kojih se ulema razilazi. Onaj ko pogleda njihov govor to će jasno uvidjeti. Stoga, razilaženje po pitanju granice ikraha – prisile, spada u ogranke u kojima se opravdava džahil, mute’evvil kada se kao potlačeni nađu pod vlašću nevjenika. Zato, talibul ilm (onaj koji traži znanje) mora znati da je generalna prijetnja ili govor o upozorenju na upadanje u kufr i zastrašivanju otvaranja njegovih vrata, jedna, a spuštanje propisa tekfira na pojedica, a posebno u vremenu potlačenosti i kada osoba pribjegne te’vilu, druga stvar.

Neki od njih obavezuju ljude da se parniče pred šejhovima koji nemaju snage niti moći na osnovu koje bi ljudima vratili njihova prava i spriječili zulum. U suprotnom, ako tako ne postupe, postaju nevjernici – kako to tvrde fanatici!!

Vidio sam kako je Džuvejni u svojoj knjizi "El – Gajasi" spomenuo poglavlje u kojem je pozvao ulemu i kadije, da, kada muslimani izgube vladara koji bdije nad muslimanima, i dalje vode računa o korstima ljudi, time što će svako naselje svoje mudžtehide uzeti kao kadije koji će među njima suditi propisima šerijata. Međutim, ovo se ne može ostvariti osim uz prisustvo muslimanskog džemata koji bi se okupio oko tih mudžtehida i time posjedovao snagu i moć na osnovu kojih bi se sprovodile odluke tih mudžtehida. Jer, Džuvejni govori o vremenu u kojem nema vladara a ne i o vremenu u kojem nema džemata, kada je ummet podvojen, kada su

murtedi preovladali i nametnuli svoje propise robovima, kada se znanje uzdiglo smrću učenjaka i uglednih ljudi a neznalice postali predvodnici, i kada se skupine glupaka iz ovoga ummeta priključuju mušricima, i još puno drugih katastrofa koje su zadesile ovaj ummet, tako da se ostvarilo puno toga o čemu nas je obavijestio povjerljivi Poslanik ❒, od fitni i događaja koji će se desiti prije Sudnjeg dana. Stoga, uvaženi ljudi od uleme i njima slični ljudi danas nemaju snagu niti moć na osnovu koje bi sprovodili propise šerijata, u slučaju da se neki ljudi parniče pred njima, a pogotovo kada je naslinik kafir koji je zaštićen. U takvoj situaciji presudi te uleme se neće pokoriti osim oni ljudi koji posjeduju takvaluk i koji se boje Allaha. A to se opet neće ostvariti osim kada oba parničara budu bogobojazna. Međutim, musibet koji je danas zadesio ljude nije od strane tih takvih već uglavnom od strane onih koji ne prihvataju Kur'anske naredbe i koji ne posjeduju vagu imana, tako da se ne mogu zastrašiti osim kaznom i njenom žestinom.

Zato, ako musliman ima spor, ili je napadnut on, njegova čast ili imetak, od strane ove nevjerničke sorte koja se ne želi pokoriti propisima šerijata na osnovu kojih će presuditi ta ulema, i ako bi se čak i parničili pred ulemom ne bi se odazvali njihovoj presudi dok god oni ne posjeduju vlast kojom bi uradili ono što nisu u stanju Kur'anom i imanom, niti snagu, moć, ili policiju koja bi ljude obavezala na vraćanje prava, kako onda da u takvoj situaciji obavezujemo muslimana kojem je učinjena nepravda da se parniči pred ulemom u ovim novonastalim stvarima, kada oni nisu u stanju da povrate njegovo pravo ili spriječe zulum. I zar će se, nakon toga, tekfiriti takav ako u nuždi pribjegne vlasti ili njenoj policiji, tražeći zaštitu od kafira ili braneći se od fadžira (zlikovca)?

Mi se ovdje ne pravdamo gorkom stvarnošću u kojoj muslimani žive. Naprotiv, osnova naše da've se ogleda u izvođenju ljudi iz obožavanja ljudi u obožavanje Allaha Jedinog. Izvođenje iz propisa taguta u čist i pravedan Allahov Šerijat. Ovo je najveća obaveza svim muslimanima danas, onima koji su obični svijet i koji to nisu. Obaveza im je raditi i pripremati se za džihad na tom putu. To je riješenje i djelotvoran lijek za sve probleme muslimana i njihove bolesti. Ali, do tog trenutka u kojem će Allah podarati blagodat muslimanima, šta da rade potlačeni muslimani u ovakvoj situaciji? I da li ako budu primorani da pribjegnu vlastima i njihovoj snazi i moći time postaju nevjernici?

Prije nego li odgovorim želim da napomenem da ja ovim svojim govorom ne pozivam u parničenje pred tagutom ili odobravanje toga. Ni u kom slučaju. Da Allah sačuva da nešto tako ikada uradim. Mi smo proveli svoje živote – očekujući nagradu kod Allaha - negirajući ovaj veliki munker kojeg smo zatekli još od kako smo došli na ovaj dunjaluk. Mi sami, hvala Allahu, se ni jednog dana nismo parničili pred tagutima ni u sitnim ni u krupnim stvarima. Niti smo pribjegli njihovoj policiji, njihovim stanicima, niti sudnicama u bilo kom sporu, čak i kada su u pitanju saobraćajne nesreće. Ako bi nam suparnik dao naše pravo onda dobro, u suprotnom ni bi se vraćali i pribjegavali njima (tagutima), pa makr i izgubili svoje pravo. Bilo nam je suđeno, dok smo bili svezani u okovima, i optuživani u određenim slučajevima za stvari čiji se počinioci kažnjavaju ubistvom, ali nas je Allah svojom dobrotom uputio i učvrstio te se nismo zadovoljili da advokati zastupaju naš slučaj, jer smo znali da će se oni, kada nas budu branili, parničiti zakonima kufra, i da se većina njih ne suzdržava od veličanja njihovih sudnica, opisujući kadije tih sudnica čistim a njihove propise pravednim. Molimo Allaha da od nas to ukabuli i podari lijep završetak.

To je ono što uvijek govorimo ljudima. Podstičemo ih da se klone taguta i njihovih zakona, da se ne parniče u njihovim sudnicama pa makar izgubili sav dunjaluk, osim ako budu privedeni tim sudnicama u okovima pa im se zatim nakon toga sudi, te da oni tada brane sebe, ali

da sami ne podižu parnice i parniče se pred njima.

Međutim, pored toga, mi znamo da se stanje ljudi razlikuje. Razlikuje se i njihova mogućnost u okrilju potlačenosti u kojoj žive, kada ne postoji šerijatski sud i njegova moć, i zato, ne možemo svakog obavezivati na uzimanje azime u svim situacijama.

Allahova vjera nije pružila rešenja i propise samo za jake, već je u cjelini uzdigla poteškoću sa ummeta i vodi računa o stanju slabih. Allah nikoga nije obavezao preko njegovih mogućnosti, tako se harami dozvoljavaju u daruri-nuždi, i dozvoljava se, isto tako, da čovjek izgovori ili uradi kufr u stanju prisile, pod uslovom da njegovo srce ostane smireno u imanu.

Čak i oni odlučni u nekim nametnutim situacijama bivaju prisiljeni na postupke koje u drugim prilikama odbijaju i klone ih se. Mesela nije uvjek mesela svog prava ili dunjaluka kojeg čovjek ostavi Allaha radi da bi sačuvao svoju vjeru, već se ponekad dešava da čovjek bude napadanut u svojoj časti i familiji. Onaj ko pogleda stanje ovih prljavih zajednica u vremenu u kojem su ukinuti Allahovi propisi i granice, vidjeće mnoštvo slučaja i nedjela, posebno kada su u pitanju nedjela koja se vežu za napad na čast i život, preko kojih ljudi ne mogu preći niti prešutjeti. Nema svaki čovjek moć, pleme, ili ugled na osnovu kojeg bi bio u stanju da brani sebe, svoju čast, i familiju. Niti svako može naći pomagača ili najamnika pomoću kojeg bi bio neovisan od pribjegavanja ovim vlastima koje danas posjeduju moć. Zato, fekih-pravnik, onaj ko vodi računa o ciljevima Šerijata i koristima ljudi, mora voditi računa o ovim stvarima i uzeti ih u obzir onda kada govori o ovim novonastalim situacijama, a ne da srlja i odmah požuruje za tekfirom u ovim poglavljima. A posebno kada se u obzir uzme to što stanje u kojem su objavljenje riječi Uzvišenog:

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُواْ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُواْ إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ
وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْاْ إِلَى مَا أَنزَلَ اللّهُ وَإِلَى *أُمِرُواْ أَن يَكْفُرُواْ بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلاَلاً بَعِيدًا
الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنكَ صُدُودًا

"Zar ne vidiš vidiš one koji tvrde da vjeruju u ono što se objavljuje tebi i u ono što je objavljeno prije tebe kako žele da im se pred tagutom sudi, a naređeno im je da ne vjeruju u njega, a šejtan želi da ih u veliku zabludu odvede. A kada im se kaže: Prihvatite ono što Allah objavljuje, i Poslanika! – vidiš licemjere kako se od tebe sasvim okreću." (En-Nisa' 60-61),

nije stanje o kome mi govorimo, u okrilju ove situacije u kojoj nema Allahova suda.

Ovi ajeti su objavljeni u vremenu kada je Allahov sud (na zemlji) posjedovao snagu i moć, i kada je najpravedniji čovjek (Poslanik, ❐) vraćao mazlumu (onome kome je učinjena nepravda) njegovo pravo, zalima primoravao da se vrati pravdi i svakom vlasniku prava davao njegovo pravo. To se jasno vidi iz riječi Uzvišenog: "A kada im se kaže: Prihvatite ono što Allah objavljuje, i Poslanika!..." Međutim, pored toga, ovi ljudi pomenuti u ovom ajetu su okretali glavu od Alahova propisa odabirući parničenje pred tagutima i njihovim propisima, svejedno radilo se o gatarima, jevrejima, ili nekim drugim, da bi im oni presudili, shodno njihovim prohtjevima i strastima.

Pod ovaj vid ovakvog (nevjerničkog) stanja još preče potpadaju taguti, zakonodavci, koji u vjeri propisuju ono što Allah nije dozvolio. Isto tako i taguti našeg vremena koji u svojim rukama imaju sud i zakonodavstvo a zatim pored toga odbijaju da sude Allahovim šerijatom ustrajavajući u sprovođenju svojih kafirskih zakona i obvezivanju ljudi na rad po njima. Isti je propis i za one koji ih u tome pomažu i zajedno sa njima odbijaju da sude Allahovim šerijatom. A, isto tako, i oni koji pomažu u uspostavljanju i održavanju tagutskih propisa. Propis

saučesnika u ovakvom stanju je poput propisa počinioca tih djela. I u cjelini ovaj propis se odnosi na svaku osobu koja je u stanju da dođe do Allahova suda i bude u stanju da spor riješi parničenjem pred Allahovim šerijatom, pa on odbije i skrene odabirući sud taguta, a to je svaki sud koji Allah nije objavio, ili zakonodavstvo koje Allah nije dozvolio.

Što se tiče onih koje branimo da se tekfire, njihovo stanje nije poput onoga koje se spominje u ajetima, niti naliči njemu da bi smo njihovo stanje poistovjetili sa stanjem koje se spominje u ajetima i donijeli isti propis. Već se ovo dešava u vremenu nepostojanja Allahova suda na zemlji koji bi vraćao prava njihovim vlasnicima. U vremenu u kojem muslimani nemaju moć i snagu u okrilju koje bi potlačeni mogli naći spas i utočište. Jer, ovi ljudi ne pribjegavaju vlastima, njihovoj snazi i sudnicama time što ostavljaju Allahov sud koji postoji na zemlji, niti ostavljaju potpomaganje postojećom snagom muslimana, niti pribjegavanjem tagutu i njihovim zakonima što žele da izbjegnu Allahov šerijat i pomognu tagute protiv muslimana... Ne, da nas Allah sačuva od toga da branimo nešto nalik tome.

Radi se o stanju u kojem su ljudi potčinjeni i potlačeni, nemaju pomagača, niti zaštitnika, niti pravednog vladara koji bi vodio računa o njima, niti muslimani posjeduju moć i snagu pa da ovi ljudi pribjegnu njima. Pa tada neko od njih pribjegne vlasti nevjernika, njihovoj moći ili sudnicama da bi odbranio sebe ili svoju čast od drugog zalima, kafira, koji posjeduje snagu, moć, i pleme, ili je pak zaštićen od strane taguta, misleći pri tom da je prisiljen na takav postupak. Ovakvo stanje nije dozvoljeno izjednačavati sa stanjem povodom kojeg su objavljeni gore pomenuti ajeti.

Isto tako, ukoliko bi onaj koji nasrne na njega ili njegovu čast bio pokvarenjak ili zalim koji se pripisuje islamu a koji se ne mogu odbiti osim snagom i sultanom, pa čovjek ne bude u stanju da ga odbije osim na taj način (tj. pribjegavanjem kafirima njihovoj vlasti i sudnicama. Op.prev.).

Kažem ovo a ja jako dobro poznajem kafirske zakone koji su danas nametnuti muslimanima. Njihovi zakoni predstavljaju najprljaviji sebeb radi kojeg su ljudima oduzeta njihova prava i ukaljana njihova čast, a njihov imetak i ono što posjeduju izložen svakom nasilniku, zulumćaru. To smo pojasnili i naveli primjere u našoj knjizi "Otkrivanje zastora sa zakona džungle".

Međutim, ono što se ljudima danas dešava a čime su iskušani se ne može precizirati, niti tim iskušenjima ima kraja, sve dok Allah ne naslijedi Zemlju i ono na njoj. Isto tako, darure-nužde ljudi se razlikuju a možda ponekad darura dosegne i granicu ikraha-prisile, posebno kada je u pitanju čast čovjeka.

Možda se među nevjernicima, vojskom taguta i pomagačima zakonika nađu neke kadije koji smatraju da ispravno postupaju a koji nisu zadovoljni napadanjem na čast ljudi, koji pomažu mazlumu koliko god mogu, a posebno ako se radi o onima koji su dobra porijekla ili pak posjeduju ljubomoru i ljudskost. Šta više, dokazano je da takvih ima među kafirima. Potvrda tome su riječi Poslanika ❐: *"Najbolji u džahilijjetu su najbolji i u islamu ako se pouče."* Hadis potvrđuje da i među džahilima ima dobrih.

Ovo dotatno potvrđuje rivajet kojeg spominje Ibn-Ishak a u kojem stoji da je Poslanik ❐, rekao svojim ashabima onda kada se povećao ezijet kurejšija: *"Kada bi otišli u Abesiniju, u njoj je vladar kod kojeg se nikom ne čini zulum..."* I zaista im Nedžaši – pored svoga kufra – nije učinio zulum, niti ih je predao kurejšijama kada su oni došli njemu tražeči da ih isporuči njima.

A sve se ovo desilo prije nego li je Nedžaši prihvatio islam. Isto tako i hadis kojeg bilježi Buharija 3905, a koji je prethodio, a koji govori o zaštiti koju je Ibn-Deginne pružio Ebu-Bekru rekavši mu: "Čovjek poput tebe ne može izaći, niti se može protjerati... ja ću ti dati zaštitu, vrati se i obožavaj svoga Gospodara u svom gradu."

Pored ovih ima i drugih predaja koje potvrđuju da među kafirima ima onih koji preziru zulum i pomažu obespravljene. Mi ovdje ne govorimo o zakonima već o nekim pojedincima koji su 'vojnici' tih zakona a koji ponekad možda upotrijebe svoju snagu i moć i odstrane zulum ili vrate neka prava. Sve ovo ni malo ne utiče na promjenu propisa kufra pomagača kafirskih zakona, kao što ni zaštita Ibn-Deginne koju je pružio Ebu-Bekru nije ni u kom slučaju promijenila propis Ibn-Deginne. Niti im takvi postupci dozvoljavaju zadržavanje na njihovim položajima. O tome nema riječi. Već mi ovdje govorimo o te'vilima, razlozima i povodima na osnovu kojih veliki broj ljudi pribjegava kafirima, njihovim propisima, ili traženju pomoći od njih - i to kada se radi o stanju kojeg smo maloprije spomenuli – i činjenici da to biva prepreka njihova tekfira.

A što se tiče stanja darure u kojem musliman pribjegne kafiru, u vremenu kada Allahov Šerijat nema snagu i moć na zemlji, da ga takav zaštiti, pruži zaštitu, pomogne, ili vrati njegovo pravo od drugog kafira, ili odbrani od napasnika, pokvarenjaka, kojeg ne može obuzdati ili zastrašiti osim na takav način, to se ni u kom slučaju ne svrstava u tehakum (parničenje).

Prethodno smo spomenuli da je Poslanik ❐, pohvalio savez poznat pod imenom *hilful-fudul*, pored toga što je bio džahilijjetski savez kojeg su osnovali nevjernici. Allahov Poslanik ❐, je kao dječak prisustvovao tom savezu i rekao: *"Ne bih volio ni crvene deve u zamjenu za kršenje tog zavjeta."* A u drugom rivajetu stoji: *"Kada bi u islamu bio pozvan njemu (savezu) odazvao bih se."*

Pri sklapanju tog saveza u džahilijjetu su se okupila plemena i zavjetovala da će pomagati unesrećenog i obespravljenog, i da će zajedničkom snagom i moći vraćati prava njihovim vlasnicima. To se desilo u vremenu u kojem islam nije imao moć niti državu, prije poslanstva Allahova Poslanika ❐, u teškom džahilijjetu. Stoga, taj savez predstavlja jednu od nevjerničkih organizacija. Pohvala Allahova Poslanika ❐, na račun tog saveza ukazuje da nema prepreke potlačenom ukoliko pribjegne njemu ili sličnim savezima, osnovanim od strane nevjernika, a koji su u stanju da odstrane zulum od njega, njegove časti ili imetka, ili da njemu svojom snagom i moći povrate njegova prava od drugih kafira zalima u vremenu u kojem Allahov Šerijat nema snage na zemlji. Kad bi u takvom postupku postojao i najmanji problem – a kamoli grijeh ili kufr – Allahov Poslanik ❐, bi to pojasnio prilikom svoje pohvale na račun takvog saveza. Jer, Allahov Poslanik sallallahu ❐, je najbogobojazniji čovjek ummeta, i nije ostavio ni jedan šer a da nije upozorio na njega.

Ovakav vid traženje pomoći i gore pomuti vid tehakuma (parničenja) sa pomenutim stanjem i te'vilima, to je stanje u kojem branimo i negiramo tekfir njihovih počinioca.

Pripazi se da nas ne potvoriš onim što mi nismo rekli i kažeš da mi dozvoljavamo parničenje pred kafirima, tagutima i njihovim zakonima, ili potpomaganje njima protiv muslimana, muvehhida, ili davanje tih muslimana na kafirskim sudovima prilikom spora. To nikada nismo rekli.

Musliman posjeduje takvaluk i iman koji ga vodi ka prihvatanju Allahova suda i pokornost njemu, bez ikakva zastrašivanja snagom ili vladarem. Onaj čije je stanje takvo (tj. radi

se o mu'minu vjerniku koji prihvata Allahov propis i pokorava se Allahovom sudu) pa njegov parničar odbije osim parničenje pred kafirskim zakonima a zna da je u stanju dobiti svoje pravo mimo toga, takav se dobrovoljno parniči pred tagutom i potpada pod stanje koje je povod objave gore pomenutih ajeta.

Ko bude pozvan Allahovom sudu, i sudu Njegove Knjige, onda kada smo u stanju sprovesti Allahov sud i riješiti spor između zalima i mazluma, pa on to odbije i suzdrži se, takav spada u one o kojima je Uzvišeni rekao:

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْاْ إِلَى مَا أَنزَلَ اللّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنكَ صُدُودًا

"A kada im se kaže: Prihvatite ono što Allah objavljuje, i Poslanika! – vidiš licemjere kako se od tebe sasvim okreću." (En-Nisa', 61).

I kaže Uzvišeni:

وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنِ فَلاَ وَرَبِّكَ لاَ يُؤْمِنُونَ حَتَّىَ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لاَ يَجِدُواْ فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُواْ تَسْلِيمًا

"I tako mi Gospodara tvoga oni neće vjerovati sve dok tebe kao kadiju u sporovima svojim ne prihvate, i zatim u prsima svojim ne osjete nimalo tjeskobe zbog presude tvoje, i potpuno se pokore." (En-Nisa', 65).

Neki tvrdoglavci su pretjerali negirajući običnom svijetu, stavili su ih u težak položaj i obavezali onim što oni ne mogu podnijeti, pa im čak i negiraju samo stajanje u sudnicama, pred vlastima, policijom, pa makar to uradili da bi odbranili sebe onda kada ih ovi (sud, policija itd) pozovu. Obavezuju ih da se ne odazovu, da bježe, u suprotnom postaće nevjernici...!!

Poznato je da to ne može svako učiniti a posebno ne u vremenu potlačenosti u kojem danas živimo. Ljudi nisu isti u podnošenju ezijeta i darure. Zar ne vidiš kako su fekihi – pravnici, u vremenu nestašice i gladi, dozvolili slabiću i oronulom starcu ono što nisu dozvolili drugima. Olakšali su njima više nego li kada su u pitanju jaki, snažni, i zdravi. Granica ikraha – prisile nije kod svih ljudi ista, već se oni razlikuju u tome, a svako stanje ima svoj propis koji mu odgovara.

Tako na primjer Ibrahim, alejhis-selam, je bio u stanju izazvati svoj narod ne obraćajući pažnju ni u jednom momentu na njihovu razbuktalu vatru, pored toga što je bio sam. Međutim, drugom prilikom ocijenio je da su on i njegova žena potlačeni i primorani da se odazovu naredbi kafira koji je zatražio da se Sara dovede. Šta više, Buharija je taj hadis spomenuo u knjizi o ikrahu – prisili. Allahov Poslanik ❒, kaže: *"Ibrahim i Sara su učinili hidžru. Došli su u jedno naselje u kojem je postojao jedan kralj – ili nasilnik – koji je poslao Ibrahimu da mu pošalje Saru. Pa je on posla a ona ustade, abdesti se i klanja doveći: 'Gospodaru moj ako sam povjerovala u tebe i tvog Poslanika onda me nemoj prepustiti kafiru...'"* Buharija je ovo poglavlje naslovio: 'Ukoliko žena bude prisiljena na zinaluk neće biti bičevana'.

Dakle, pomenuti postupak je svrstao u ikrah a Ibrahim, alejhis-selam, nije bio ukoren, ni on ni njegova žena, zbog njenog osamljivanja sa kafirom jer je bila prisiljena, kako to spominje hafiz Ibn-Hadžer spominjući govor uleme. Ibrahim i Sara nisu bili ukoreni zato što nisu pobjegli, niti ih je time iko obavezao, a oni su najbolje poznavali svoje stanje u tim uslovima.

Isto tako, poznato je da svako stajanje ili obraćanje kafirima, njihovim sudnicama i policijskim stanicama, ne spada u parničenje pred tagutom i kufr. Svemu tome dodaj da se veliki broj žalbi i optužbi može riješiti samim obraćanjem ili pojavljivanjem. Postoji mogućnost da dođe do sulha – ugovora, ili nešto tome slično, u čemu nema zapreke i što ne potpada pod

parničenje pred tagutom koje izvodi iz vjere. Govoreći o sulhu – ugovoru, Uzvišeni kaže: "A sulh je hajr – dobro." I kaže Uzvišeni:

لاَّ خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّن نَّجْوَاهُمْ إِلاَّ مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلاَحٍ بَيْنَ النَّاسِ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتَغَاء مَرْضَاتِ اللّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا

"Nema kakva dobra u mnogim njihovim tajnim razgovorima, osim kada traže da se sadaka udjeljuje ili da se dobra djela čine ili da se uspostavi mir među ljudima." (En-Nisa', 114).

I kaže, isto tako, govoreći o borbi i sporu između muslimana: "Kada se dvije skupine muslimana sukobe pomirite ih i budite pravedni." Od Ebu-Hurejre i drugih ashaba se prenosi da je Allahov Poslanik ❒, rekao: *"Sulh je dozvoljen među muslimanima."* Bilježi ga Ebu-Davud, Hakim, i Bejheki.

Omer ⌼, bi naređivao da se parničari vrate ne bi li sklopili sulh. I zato ulema smatra poželjnim da kadija pokuša sklopiti sulh među parničarima u svim sporovima, osim ako se radi o Allahovom pravu. Jer, optužbe i pitanja se dijele na tri vrste:

- Prva vrsta, a to je ono što je isključivo Allahovo pravo.

- Druga vrsta, a to je ono što je pravo ljudi.

- i treća vrsta a to je ono u čemu ima i jednog i drugog a jedno od njih dvoje preovladava.

U svemu tome postoji poznati tefsil u pogledu dozvole popuštanja kada su u pitanju prava ljudi, što nije isti slučaj kada su u pitanju Allahova prava. Detaljnije pogledaj "I'lamu el muvekki'in" 1/107-108.

Sulh je u cjelini dozvoljen među ljudima. On nije specifičan samo za supružnike već se može sklopiti između dva ortaka, parničara, između dvije skupine koje su se razišle ili pobile, i tako dalje. I kao što se prilikom nesporazuma među supružnicima dozvoljava sulh gdje će sudci uložiti maksimum napora, time što će jedno od dvoje bračnih drugova odustati od nekih svojih prava da bi se stanje popravilo i brak održao – a to je bolje nego li razvod i cijepanje - isti je slučaj i sa velikim brojem sporova i nesporazuma koji se mogu riješiti sulhom time što će obije strane biti zadovoljne, ili time što će jedan od parničara odustati od nekih svojih prava. Sulh predstavlja ugovor međusobnog zadovoljstva, kojeg Šerijat dozvoljava bez nekog ograničenja osim što se njime ne smije ohalalti haram ili oharamiti halal.

Ibn-Hadžer, rahimehullahu teala, u komentaru 2961. hadisa, kaže: "Postoji više vrsta sulha: Sulh muslimana sa kafirom, sulh između supružnika, sulh između buntovničke i pravedne skupine... sulh radi okončanja spora koji se desio zbog imetka..." Završen citat iz "Fetha". Ovo je ono što je Allah dozvolio i olakšao i ni u kom slučaju ne potpada pod zakonodavstvo koje je kufr, niti spada u nesuđenje po Allahovom zakonu, niti u parničenje pred tagutom. A Omer ⌼, kaže: "Kada Allah nešto olakša onda i vi olakšajte."

Neki ljudi ne vole olakšanje Allahovim robovima. Misle da je hakk u žestini i strogosti. Oni koji najviše tome streme jesu haridžije. Zato njihovi mozgovi ne mogu dokučiti i shvatiti ove stvari, i zato su se i suprostavili nastojanju uspostavljanja sulha i tahkima-presude između Alije i Muavije i uzimanju dvaju sudca (hakema, jednog sa Alijine i jednog sa Muavijine strane.Op.prev). Svrstali su takav postupak u sud po onome što Allah nije objavio, a posebno kada su vidjeli da je Alija popustio u nekim stvarima da bi došlo do međusobnog primirja. Šamljani se nisu složili u nekim stvarima sa Alijom, pa su tako, na primjer, prilikom sulha odbili nazivanje Alije emirul mu'minin-vladarom pravovjernih, pa je Alija ⌼, popustio. Zatim, kada su

uzeli Ebu-Musa'a el-Ešarija i Amra ibnul Asa kao sudije u sporu haridžije rekoše: "Dajete sud ljudima?!, a oni koji ne sude po onome što je Allah objavio takvi su pravi nevjernici." Nakon toga se Ibn-Abbas raspravljao sa njima po pitanju ovih stvari. Spominje se, isto tako, da je Alija ⍓, podsjetio haridžije na popuštanje Poslanika ❐, na dan Hudejbije. Ibn-Abbas je haridžijama u raspravi između ostalog rekao: "Uzvišeni kaže: 'A ako se bojite razdora među njima, onda odredite sudca (hakema) s njegove i sudca s njene strane...', zar je ovo (uzimanje sudca) dozvoljeno po pitanju muža i žene a nije kada je u pitanju ummet Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem?" Ili im je rekao: "Ummet Muhammeda je većeg hurmeta (svetosti) od hurmeta muža i žene." Neki od njih su se nakon toga pokajali a drugi su ustrajali, a o ovome će biti riječi kasnije.

Šatibi, rahimehullahu teala, govoreći o odlikama zabludjelih skupina i sljedbenika strasti, kaže: "Druga odlika, a na ovu odliku ukazuju riječi Uzvišenog: 'Pa oni u čijim je srcima bolest, slijede ono što je mutešabih...' Ajet ukazuje da sljedbenici strasti slijede ono što je mutešabih u Kur'anu. A mutešabih je ono što je problematično shvatiti i nije pojašnjeno, bez obzira radilo se o suštinskom mutešabihu, kao što je slučaj sa općenitim (nepojašnjenim) riječima, ili takozvanom mutešabihu koji je *idafijj* a to je onaj tekst za čije je suštinsko značenje potreban drugi spoljnji dokaz, pored toga što možda na prvi pogled izgleda jasnog značenja. Kao što je slučaj sa dokazivanjem haridžija koji su riječima Uzvišenog 'sud pripada samo Allahu' htjeli opovrgnuti tahkim između Alije i Muavije. Spoljašnjost ajeta je u cjelini tačna i ispravna, ali što se tiče tefsila (detaljnog tumačenja) on zahtjeva da se pojasni, a to je u stvari ono što je učinio Ibn-Abbas, radijellahu anhuma, u priči koja je prethodila. On je pojasnio da Allahov sud ponekad biva bez tahkima. Jer, kada nam Allah naredi tahkim, onda je sud tahkima u stvari Allahov sud." "I'tisam" 2/264-265.

U dozvoljeni tahkim spada sulh između supružnika i između ljudi općenito, tako što će neko popustiti ili pak ispuniti ono oko čega se u sulhu dogovore. U to spada, isto tako, i ono što je Allah dozvolio vladaru, imamu, ili zapovjedniku rata, da kada se osvoji neki nevjernički grad i porobe nevjernici, ima pravo da bira između njihova porobljavanja i podjele njihova imetka među borcima, njihova oslobođenja, ili iskupa. A potpada, isto tako, i sud S'ada ibn Muaza plemenu Benu Kurejza kada su pristali na njegov sud. Pa je S'ad presudio da se ubiju borci a zarobe žene i djeca. Poslanik ❐, je tada rekao: *"Presudio si im Allahovim sudom."* Hadis je muttefekun alejhi.

Isti je slučaj i sa hadisom Burejde, kojeg bilježi imam Ahmed te Muslim u svom "Sahihu" i drugi, o vasijjetu (oporuci) Allahova Poslanika ❐, emirima vojski kada im je govorio: *"Kada opkoliš neko mjesto i oni zatraže od tebe da se predaju pod uvjetom da im presudiš Allahovim sudom, ti im reci da ćeš im ti presuditi, jer ti ne znaš hoćeš li pogoditi Allahov sud po pitanju njih ili ne."* Poslanik ❐, mu je to rekao zato što je emiru ili vladaru u takvom stanju dozvoljeno da idžtihadi i odabire sud koji želi donijeti.

Pod tahkim i sulh potpada, isto tako, i predaja koju bilježi Ebu-Davud, Nesai, i Buharija u "Edebul mufredu" od Ebu-Šurejha ⍓, da je on došao Allahovom Poslaniku ❐, zajedno sa svojim narodom. Poslanik ❐, je čuo kako ga zovu Ebul-Hakem (otac sudaca) pa ga je pozvao i rekao: *"Allah je Hakem (Sudac) i Njemu pripada sud, pa zašto te zovu Ebul-Hakem?"* On reče: "Moj narod, kada se u nečemu raziđe dođe meni pa im ja presudim i obije skupine budu zadovoljne." Poslanik ❐, tada reče: *"Kako je to lijepo"*, a zatim mu je promijenio nadimak – kunjet. Ovaj ashab je ovo radio u džahilijjetu, prije nego li je prihvatio islam i zato se spominje kao sudac u džahilijjetu. Pored toga Allahov Poslanik ❐, je pohvalio takav postupak. Da je takav postupak potpadao pod *hukm bi gajri ma enzelellah* – sud po onome što Allah nije objavio,

Poslanik ❒, bi to negirao i niukom slučaju ne bi tako nešto pohvalio. Sve ovo ukazuje da je sulh dozvoljen i da ne spada u parničenje pred tagutom ili sud po onome što Allah nije objavio, pa makar sulh nadzirao kafir kojeg su prihvatili oba parničara, sve dok on ne ohalali haram ili oharami halal.

Ovo potvrđuju i riječi Uzvišenog o sulhu među supružnicimam gdje Uzvišeni kaže: "A ako se bojite razdora među njima, onda odredite sudca (hakema) s njegove i sudca s njene strane..." A poznato je da žena ima pravo da odabere sudca kojem vjeruje iz njene familije, te da ukoliko je kitabijka ima pravo da za sudca bira čovjeka njenog dina.

Šejh Muhammed ibn Ibrahim Alu-šejh kaže: "Što se tiče onih ljudi koji sude u plemenima, ako to čine putem sulha u kojem nema ohalaljivanja harama niti oharamljivanja halala, onda je sulh ispravan. A ako se radi o samom sudu (hukmu) onda to nije ispravno, jer je poznato da poglavari plemena nemaju znanja o šerijatskim propisima, tako da parničenje pred njima spada u parničenje pred tagutima." "Fetava ve resail šejh Muhammed ibn Ibrahim" 12/292.

Na osnovu prethodnog saznajemo da nije svako stajanje pred Allahovim neprijateljima ili njihovim sudnicama parničenje koje izvodi iz vjere. Svemu tome dodaj da ukoliko čovjek odbije poziv ili pobjegne bez ikakve darure i razloga, postoji mogućnost da mu se stvari dodatno zamrse, udvostruči kazna i uspostavi optužba koja je batil. Posebno kada se uzme u obzir da njihov sud čovjeku u odsustvu uglavnom biva puno žešći nego li u njegovom prisustvu. Od muslimana se traži da od sebe odstrani veću štetu činjenjem manje štete. A ovo predstavlja široko poglavlje koje obuhvata dosta te'vila i idžtihada.

Ukoliko bi rekli nešto suprotno ovom (tj. ukoliko bi rekli da nije dozvoljeno pojavljivati se pred njihovim sudnicama i tome slično, op.prev.) onda bi stijesnili i otežali Allahovim robovima do stepena kojeg samo Allah zna. Bez potrebe bi im stvorili poteškoću koju je Allah uzdigao od njih, jer ovo ne potpada pod parničenje pred tagutom već potpada pod odstranjivnje i odbijanje napasnika i odbijanje optužbe, shodno mogućnosti.

Ono što se ovdje može, isto tako, spomenuti jeste stajanje Dž'afera i njegovih drugova muhadžira u Abesiniji pred Nedžašijom prije nego li je on prihvatio islam, onda kada je delegacija kurejšija došla da ih traži. Branili su se shodno svojim mogućnostima i niko od njih nije odbio niti se dvoumio da se odazove. Poslanik ❒, im takav postupak nije negirao. Ovu priču je spomenuo Ibn-Kesir u svojoj knjizi "El-Bidaje ven-nihaje" putem Ibn-Ishaka. Spomenuo ju je i Ebu-Nuajm u "Ed-Delail" i Bejheki također u "Ed-Delail". Ibn-Kesir je neke lance ove priče ocijenio kao dobrim a neke vjerodostojnim. Pogledaj treći tom 69. stranicu pomenute knjige. U priči se spominje da im je Nedžašija pružio sigurnost, pomogao ih i odbio da ih preda kurejšijama.

Isto tako, kao dokaz mogu poslužiti i riječi Jusufa, alejhis-selam, koji je, kada ga je žena namjesnika optužila i rekla: "Kakvu kaznu zaslužuje onaj koji je htio ženi tvojoj zlo učiniti', reče ona, 'ako ne tamnicu ili kaznu bolnu?" Odgovorio: "Ona je pokušala mene na grijeh navesti." U ajetu se spominje da je Jusuf branio sebe među nevjerničkim narodom, da su neki od njih posvjedočili u njegovu korist i branili ga.

Još očitiji je njegov postupak u zatvoru kada je onome za koga se nadao da će biti spašen rekao: "Spomeni me kod tvoga vladara." Kufr egipatskog vladara u tom vremenu, njegovo zakonodavstvo i njegova vjera ga nisu spriječili da pošalje njemu onoga ko će ga obavijestiti da je on mazlum koji je u zatvor strpan bez grijeha, ne bi li ga oslobodio, od njega odstranio zulum i

oslobodio ga optužbe radi koje je bio zatvoren. Niti su ga pomenute stvari spriječile od toga da se brani i ispolji svoju nevinost, kada ga je kralj nakon toga tražio, te je Jusuf, alejhis-selam, rekao izaslaniku: "Vrati se svome vladaru i pitaj ga: Šta je sa onim ženama koje su svoje ruke porezale – Vlasnik moj dobro zna spletke njihove." Jusuf se požalio na zulum koji mu je učinjen ili pak reci: spominje nepravdu koja mu je učinjena kod vladara koji je nevjernik da bi on ukazao na njegovu nevinost. Pa gdje su od ovoga oni tvrdoglavi ljudi koji zbog ovih stvari tekfire potlačene muslimane???

Sve ovo je postupak sačuvanog Poslanika, a očuvanje tevhida i iskrenost u njemu je stvar sa kojom su poslani svi poslanici. Na tome su se složile njihove dave. Allahov poslanik Jusuf, alejhis-selam, je daleko od toga da tome bude oprečan ili da uradi nešto što ga izvodi iz vjere njegovih djedova Ibrahima, Ishaka i J'akuba. Kako kada ga je Allah sačuvao od stvari koje su na manjem stepenu od ovih, pa kaže Uzvišeni: "Tako bi, da od njega odvratimo zlo i nemoral, jer je on uistinu bio Naš iskren rob." Iz ovoga se jasno vidi da u ovakvom postupku nema nikakve prepreke muvehhidu. Isto tako, jasno je da nije svako poslovanje sa kafirima i tagutima, njihovom policijom i sudnicama, parničenje pred tagutom koje izvodi iz vjere, niti svako obraćanje i stajanje pred njima. Detaljno pojašnjenje u svemu tome je obavezno jer nešto od toga potpada pod traženje pomoći od nevjernika - a detaljnije pojašnjenje o tome je prethodilo - nešto može potpasti pod sulh koji je dozvoljen, nešto u odbranu svoga nefsa ili potiskivanje veće štete činjenjem manje, što opet predstavlja jedno od poglavlja idžtihada, a nešto pak predstavlja parničenje pred njima, te tada biva obaveza pogledati da li se radi o tagutskom parničenju koje izvodi iz vjere, ili pak o administrativnim poslovima gdje je Allah olakšao, kako ćemo to kasnije pojasniti.

Isto tako, obaveza je pogledati stanje osobe da li je prisiljena ili ne, trebaju se pogledati njegovi te'vili i uzeti u obzir stanje potlačenosti ummeta i ne postojanje snage islamskog suda. Nakon svega ovoga kažemo da musliman najbolje zna šta mu škodi a šta koristi u tim obraćanjima nevjernicima, koja ne potpadaju pod parničenje ili zabranjeno naklanjanje nevjernicima. A u hadisu kojeg bilježi Muslim od Ebu-Hurejre stoji: *"Nastoj onome što će ti koristiti, traži pomoć od Allaha i ne budi slabić, i ne reci: 'Da sam uradio to i to bilo bi to i to', već reci 'Allah određuje i radi ono što on hoće', jer zaista riječ 'da' otvara vrata šejtanu."* Obaveza je muslimanu da uloži truda i procijeni situaciju, da gleda u maslehu i vaga između šteta. Pa ako procijeni da obraćanjem ili stajanjem pred njima daje Allahovim neprijatelja dominaciju nad svojom vjerom, ili pak time tovari na sebe belaje koje ne može podnijeti, onda musliman ne treba ponižavati sebe i prepuštati se njima u takvom stanju. A u bježanju je spas u mnogim situacijama. Svaki musliman najbolje poznaje svoje stanje i nuždu. On je taj koji procjenjuje *mefsedu*-štetu i *maslehu*-korist, a svako stanje ima svoj govor. Zato se treba odstraniti svaki vid štete, shodno mogućnosti ljudi, sve dok Allah ne podari izlaz ovom ummetu.

Buharija je u svom "Sahihu" u knjizi o džihadu naslovio jedno poglavlje: 'Da li će se čovjek predati i šta sa onima koji se ne predaju?' Zatim je spomenuo hadis o izvidnici Asima ibn Sabita el-Ensarije u kojem se spominje idžtihad ashaba po ovom pitanju. Neko se od njih predao prihvativši obećanje nevjernika dok je drugi dio ashaba to odbio pa su bili ubijeni. Pogledaj hadis pod brojem 3045. Hafiz Ibn-Hadžer je prokomentarisao hadis u poglavlju o pohodima, hadis pod brojem 4086.

I kaže imam Buharija, naslovljavajući jedno od poglavlja u knjizi o imanu: 'Poglavlje da je od vjere bježanje od fitni', a zatim je spomenuo hadis Ebu-Seida el-Hudrija u kojem Poslanik ❐, kaže: *"Približilo se vrijeme kada će najbolji imetak muslimana biti stoka koju će čuvatii po*

vrhovima planina i kišovitim mjestima, bježeći svojom vjerom od fitni."

DVADEST ČETVRTA GREŠKA

Ne pravljenje razlike između slijeđenja administrativnog sistema i parničenja pred njim s jedne, i parničenja pred kafirskim zakonodavstvom s druge strane

U proširene greške u tekfiru spada i ne pravljenje razlike između slijeđenja administrativnog sistema i parničenja pred njim s jedne, i parničenja pred kafirskim zakonodavstvom s druge strane. Neki fanatici i njihove neznalice čak tekfire svaku osobu koja se pridržava naredbi i normi uređenja organizacija, firmi i njihovih administrativnih sistema. Sve to svrstavaju u kafirsko zakonodavstvo i ne prave razliku između ove vrste adminstrativnog zakonodavstva i općenitog zakonodavstva kojeg su taguti učinili svojim zakonskim pravom, praktikujući ga na osnovu njihovih zakona, shodno tačkama njihovih mušričkih zakona.

Što se tiče tagutskog zakonodavstva koje izvodi iz vjere – a o kojem smo detaljnije govorili na drugim mjestima – ono nije poput administrativnog sistema koji se postavlja radi preciziranja poslova službenika, očuvanja njihovih prava, i određivanja njihovog radnog vremena i odmora, uređuje poslove vezane za trgovinu, trgovačka mjesta, i samu trgovinu, transport, putovanje, planiranje i tome slične stvari, koje je Allah dozvolio svojim robovima da ih uspostave. Allah, ✡, je dozvolio uređivanje, propisivanje, i idžtihad u ovim stvarima koje predstavljaju administrativno uređenje, idžtihad, i opće koristi koje je Allah prepustio svojim robovima. U ove stvari potpadaju i t'azir kazne, a to su kazne koje su prepuštene ocjeni kadije ili vladara a nisu hadd kazne, tj. kazne koje su precizirane šerijatom. Sve to nema veze sa zakonodavstvom kojim se mijenjaju Allhove granice i precizirani propisi, kojim se ohalaljuje haram ili oharamljuje halal, pa makar i u tim administrativnim sistemima postojalo grijeha i stvari koje su oprečne šerijatu, kao što je obvezivanje radnika na nošenje određene odjeće ili uniforme koja naliči odjeći kafira, ili obvezivanje radnika na brijanje brade i nametanje nepravednih novčanih kazni za neke prijestupe, ili ono što se u tim adminstrativnim stvarima nađe od zuluma, time što se pravi razlika između bogatih i siromašnih, ili pak džahilijetska pristrastnost koja se ogleda u plemenu (familiji) ili oblasti kojoj čovjek pripada, i tome slični harami kojima se ljudi ne smiju obvezivati niti se mogu uzimati kao sistem uređenja.

Pomenuta stvar pored toga što sadrži batil i nepokornost ipak nema veze sa tagutsko kafirskim zakonodavstvom gdje nevjernikom biva onaj ko ga uspostavlja, pomaže, i dobrovoljno parniči pred njim. Činjenica da se pomenute stvari (u administrativnom sistemu) bilježe i uređuju nimalo ne mijenja suštinu, jer onaj ko pismeno naredi neki grijeh je poput onoga ko riječima naredi taj grijeh. Samo zapisivanje tih stvari ne čine taj sistem tagutskim zakonodavstvom. Šta više, osnova u administrativnom sistemu je dozvoljenost, jer on predstavlja stvari našeg dunjaluka čije je uređivanje Zakonodavac prepustio nama. Pokuđenost takvog sistema biva onda kada se u njemu nađe oprečnost Šerijatu ili naređivanje nepokornosti. Ako se nešto od toga nađe onda je tu osnova 'nema pokornosti stvorenju u nepokornosti Stvoritelju, već pokornost biva u onome što je dobro'. Za razliku od općenitog kafirskog zakonodavstva kojeg su taguti učinili svojim pravom u svakom pogledu, ne izuzimajući od toga halal, haram, hadd, ili nešto drugo. Ovakav vid je čitav pokuđen i ono što je u njemu oprečno Šerijatu a i ono što se poklapa sa Šerijatom, jer onaj koji ga je postavio nije vodio računa da li će se pokopiti sa Šerijatom, već je njegova briga na početku i na kraju, da on bude u skladu sa dusturom (kafirskim zakonikom) i prohtjevima zakonodavaca.

Zato se mora napraviti razlika između ove dvije stvari. U prvom slučaju se ne smije tekfiriti osim ako se ne ohalali grijeh. Vidio sam ljude koji nisu pravili razlike među njima pa su se prema griješnicima od muslimana – šta više i prema nekim uvaženim i dobrim ljudima – ophodili kao prema tagutima, zakonodavcima.

Šenkiti, rahimehullahu teala, u svojoj knjizi "Advaul bejan" 4/82, kaže: "Napomena: Znaj da se mora napraviti razlika između laičkog sistema čije sprovođenje predstavlja kufr u Stvoritelja nebesa i Zemlje, i sistema čije sprovođenje ne predstavlja kufr." Pojašnjenjavajući to kažemo: Postoje dvije vrste sistema:

- administrativni

- i zakonodavni.

Što se tiče administrativnog, kojim se cilja preciziranje stvari na način koji nije oprečan Šerijatu, u njemu nema nikakve prepreke, niti se bilo ko suprostavlja takvom sistemu, počevši od ashaba pa nadalje. Omer ⍓, je radio nešto od tih stvari koje nisu bile u vrijeme Allahova Poslanika ❒. Tako na primjer, pisao je imena vojnika kako bi znao one koji su prisustvovali bitci i one koji nisu, pored toga što to nije radio Allahov Poslanik ❒. Allahov Poslanik ❒, nije znao za izostanak K'aba ibn Malika iz bitke na Tebuku osim nakon što je stigao na Tebuk. Omer ⍓, je također kupio kuću Safvana ibn Umejje i učinio zatvorom u Mekki, pored toga što Poslanik ❒, nije to uradio, ni on ni Ebu-Bekr. Ovakve administrativne stvari koje se rade radi preciziranja stvari i poslova, na način koji nije oprečan Šerijatu, ne predstavljaju nikakvu prepreku. Kao što je slučaj sa uređenjem poslova na način koji nije oprečan Šerijatu. U takvom sistemu nema prepreke i on ne izlazi iz okrilja šerijatskih pravila koja vode računa o općim koristima.

Što se tiče zakonodavnog sistema, koji je oprečan Šerijatu Stvoritelja nebesa i Zemlje, njegovo sprovođenje predstavlja kufr u Stvoritelja nebesa i Zemlje..." Zatim je Šenkiti nastavio govor o ovom sistemu.

Dakle, ono što predstavlja administrativno uređenje, a spada u mubah stvari u kojem nema šerijatske oprečnosti, konsenzus je ashaba po pitanju njegove dozvoljenosti a i sami ashabi su to praktikovali. U to spada i ono što neki učenjaci u knjigama fikha i usula nazivaju *mesalihul mursele* – opće koristi. Ako pak u takvom administartivnom uređenju ima oprečnosti koje ne dostižu stepen ohalaljivanja harama, onda takav ne predstavlja tagutsko zakonodavstvo, pored toga što je oprečan Šerijatu. Svaka oprečnost se ne smatra kufrom, već postoje šerijatske oprečnosti koje su grijeh i nepokornost a ima i onih koje su kufr.

Ne pravljenje razlike između ove dvije vrste predstavlja posrtaj koji je neke ljude naveo da tekfire svaku osobu koja radi sa kupoprodajnim ugovorima i tome slično, ili se pak pridržava tes'ira u saobraćaju i trgovini, tvrdeći da tes'ir predstavlja tagutsko-kafirsko zakonodavstvo po kojem nije dozvoljeno raditi.

Od najčudnijih stvari koje sam čuo jeste da neki ljudi tekfire one koji se pridržavaju ovog tes'ira u saobraćaju, i obavezuju ljude da plate drugu cijenu mimo one koju je vlast precizirala u suprotnom postaće kafiri!!! Allahov Poslanik ❒, je odbio tes'ir kada su ashabi to zatražili od njega, kako stoji u hadisu Enesa koji kaže: "Poskupile su cijene za vrijeme Allahova Poslanika ❒, pa su rekli: 'O Allahov Poslaniče kada bi odredio visinu cijena.' On reče: *'Allah je taj koji daje i uzima, koji opskrbljuje i određuje cijene. A ja se nadam da ću sresti Allaha a da me niko ne traži zbog zuluma u krvi ili imetaku'*.". Međutim, pored toga, preciziranje cijena (tes'ir) nije

kufr koji izvodi iz vjere, već najviše što za njega možemo reći jeste da je to zulum ili pak vodi zulumu, što se jasno vidi iz riječi Poslanika ❐, u prethodnom hadisu *"ja se nadam da ću sresti Allaha a da me niko ne traži zbog zuluma u krvi ili metaku."* Poslanik nije spomenuo širk niti Allahovo pravo, "a Mudri i Sveznajući Zakonodavac kada u svojoj Knjizi ili putem svoga Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, zaprijeti za neki grijeh ili upozori na neko djelo onda obavezno i pojasni zadnju stvar za koju postoji opasnost po pitanju osobe koja uradi takvo djelo."

Kada bi tes'ir predstavljao kafirsko ili mušričko zakonodavstvo, ili kada bi predstavljao put njemu, Allahov Poslanik ❐, bi to pojasnio i žestoko negirao onima koji su to od njega tražili, kako je to inače običaj Allahova Poslanika ❐, kada upozorava na širk ili puteve koji vode njemu. Primjer tome je hadis Ebu Vakida el-Lejsija koji govori o nekim ashabima koji su tek primili islam a koji su vidjeli mušrike koji su imali drvo Zatul-envat, za koje su kačili svoje oružje, pa su zatražili od Poslanika ❐, da i on njima odredi drvo putem kojeg će tražiti berićet kačeći svoje oružje o njemu. Pa je rekao Poslanik ❐, negirajući njihov zahtjev koji se poistovjećivao sa postupkom nevjernika, a to je kačenje oružja za određeno drvo, a koji može biti povod činjenja velikog širka: *"Allahu ekber! Tako mi onoga u čijoj je ruci moja duša rekli ste kao što je Benu Israil rekao Musa'u, alejhis-selam: 'Učini i ti nama boga kao što oni imaju bogove...'"*

Pogledaj kako je Poslanik ❐, žestoko negirao ovakvo djelo pored toga što su oni tražili poistovjećivanje sa nevjernicima u jednom od ogranaka koji može bit put velikom širku. Zasigurno nisu tražili očiti širk, jer su i prije svoga islama znali da se Poslanik ❐, borio protiv širka i da ga ne dozvoljava. Njihov islam i prisega Allahovom Poslaniku ❐, se u osnovi ogledala u ostavljanju širka, pa kako se može pojmiti da su oni tražili očiti širk kako to neki tvrde!!

Zatim, kada je neki čovjek rekao Allahovom Poslaniku ❐: "Što želi Allah i ti." Poslanik mu reče: *"Zar si me učinio Allahovim suparnikom (niddom)!? Ne, već ono što samo Allah želi."*

Muslim, također, bilježi od Adijja ibn Hatima da je Poslanik ❐, čuo čovjeka koji je držeći govor rekao: "Ko je pokoran Allahu i Njegovom Poslaniku taj je upućen, a ko im je nepokoran taj je zalutao." Poslanik ❐, mu reče: "Loš li si ti govornik, reci: A ko je nepokoran Allahu i Njegovom Poslaniku." Hadis bilježi Ahmed, Ebu Davud i Nesai.

Pogledaj kako je Poslanik ❐, u ovoj i njoj sličnim situacijama negirao ono što nije veliki širk. Ali, kada se pobojao da to ne bude povod i put njemu, tada je takav postupak žestoko negirao. Poslanik ❐, bi tako reagovao, kada bi se nešto vezalo i ticalo osnove svih osnova sa kojom su poslati svi poslanici, a to je ostvarivanje tevhida i opovrgavanje onoga što ga ruši od širka i tendida i puteva njima vode.

A što se pak tes'ira tiče, najviše za što se Poslanik bojao po tom pitanju jeste da ga neko ne traži zbog zuluma, tj. tes'ir je stvar koja se veže za prava robova i njihov dunjaluk, a nije stvar koja isključivo pripada Allahu poput zakonodavstva, tahlila i tahrima.

Zato se od imama Malika, rahimehullahu teala, prenosi da je on dozvolio vladaru tes'ir, ako se u tome ogleda korist muslimana. Neke šafije ga dozvoljavaju prilikom skupoće cijena, a većina učenjaka tes'ir smatra zabranjenim. Šejhul-islam je u "Medžmu'atul fetava" 28/56, spomenuo razilaženje uleme po pitanju tes'ira a zatim na 57 str. kaže: "Ovo je ono oko čega se ulema razilazi, a ukoliko se pak ljudi suzdrže od prodavanja onoga što im je obaveza prodati, tada im se naređuje da izvrše ono što im je obaveza i kažnjavaju se zbog njenog izostavljanja.

Isti je slučaj i sa onim kome je obaveza da proda nešto po određenoj cijeni, pa on odbije osim da proda po većoj cijeni, tada se i njemu naređuje da ispuni ono što mu je obaveza i kažnjava se zbog izostavljanja vadžiba. A što se tiče onoga ko je općenito zabranio tes'ir navodeći kao dokaz riječi Poslanika ❒: *"Allah je taj koji daje i uzima, koji opskrbljuje i određuje cijene..."*, takav je pogriješio jer je ovo posebno stanje a ne općenit tekst." Završen citat Šejhul-islama.

*** Napomene:**

- Kada smo kudili laičke zakone i spominjali naše odricanje od njih i onih koji ih postavljaju naveli smo riječi nekih ljudi koji kažu: "Nije dustur (zakon) kod nas – cilja na današnje vlasti – ispred Kur'ana i sunneta, već se on odnosi na sporedno zakonodavstvo poput pravila i zakona u saobraćaju, trgovini i tome slično..." "Haddul islam ve hakikatul iman" 377.

To ni u kom slučaju ne znači da tekfirimo one koji se pridržavaju zakona saobraćaja, trgovine i tome slično, bez obzira da li onaj koji se drži tih zakona to čini iz straha od kazne, ili pak radeći po pravilu odstranjivanja veće štete činjenjem manje, ili zbog toga što je time zadovoljan jer ih smatra administrativnim sistemom gdje ima mjesta idžtihadu.

Ne. Da Allah sačuva da tako nešto uradimo. Naprotiv, to predstavlja pretjerivanje (guluvv) kojeg se odričemo i smatramo pogrešnim stavom ako se radi o idžtihadu a novotarskim ukoliko je zasnovan na pogrešnim osnovama koje se poklapaju sa osnovama haridžija. Mora se napraviti razlika između našeg govora u kojem kudimo zakone i tekfirimo one koji ih propisuju od taguta i njihovih pomagača, i obaveznog tefsila (detaljnog pojašnjenja) kada je u pitanju govor o ljudima općenito koji su potčinjeni vlašću ovih taguta. Obaveza je, isto tako, napraviti tefsil kada je u pitanju vid pokornosti ljudi spram tih taguta i razlog nesuprostavljanja tim zakonima čiji povod može biti strah, potlačenost, prisila ili te'vil. Tefsil u ovim stvarima je jako bitan, shodno različitosti ciljeva, stanja i te'vila i shodno vrsti pokornosti: da li je ta pokornost u dobru, grijehu ili kufru. Samo neznalice, brzopletnici koji nisu osjetili miris znanja i takvaluka zanemaruju ovaj tefsil u ovim opasnim stvarima i srljaju u tekfiru.

- Slično tome je i tvrdnja pojedinih fanatika da smo mi kontradiktorni. Pa kada su vidjeli da mi na puno mjesta kudimo laičke zakone i tekfirimo one koji ih uspostavljaju, pa i kada su u pitanju zakoni koje propisuju na osnovu njihova dustura (zakonika), makar se i ponekad poklopili sa Šerijatom, jer oni koji ih uspostavljaju ne vode računa hoće li se podudarati sa Šerijatom ili ne, već vode računa o osnovama njihova zakonika i prohtjevima njihovih taguta, i kada su s druge strane pročitali da mi ne tekfirimo one koji se parniče pred tim zakonima misleći da su oni šerijatski jer se poklapaju sa Šerijatom, nisu bili u stanju da shvate ovaj tefsil pa su pomislili da je riječ o kontradiktornosti. Poglavlje te'vila koje se ovdje uzima u obzir je očito i neće ga zanemariti osim brzopletnik koji propisima tekfira reskira svojom vjerom. Najmanje što se u ovakvom stanju može reći jeste da je to tekfir na osnovu dvosmislenih stvari ili tekfir na osnovu onoga što proističe iz riječi čovjeka a o tome smo već prethodno govorili.

U svakom slučaju nas ne zanima mišljenje tih fanatika ili drugih o nama, niti nam imalo šteti njihov sud o nama da smo kontradiktorni, pa čak i ako nas protekfire. Mi se ne obraćamo na njihovu halabuku dok god se tefsil poklapa sa Allahovom vjerom. Mi nikada nismo tražili niti se oslanjali na njihovo zadovoljstvo, niti zadovoljstvo nekih drugih novotara. Naš cilj je zadovoljstvo Uzvišenog Allaha, a Allaha molimo da nam u tome pomogne i olakša.

DVADESET I PETA GREŠKA

Ne pravljenje razlike između suda po onome što Allah nije objavio, s jedne, i ostavljanja nečega od Allahova suda, ponekad u određenom slučaju, kao grijeh, s druge strane

U greške u tekfiru spada, isto tako, i nepravljenje razlike između suda po onome što Allah nije objavio, u zakonodavno tagutskom smislu - koje izvodi iz vjere, s jedne, i ostavljanja nečega od Allahova suda, ponekad u određenom slučaju bez činjenja tevellija, kao što je nepravda u sudu, s druge strane.

Kada bi se ovo miješanje, koje sam vidio u knjigama nekih uvaženih suvremenika, zaustavilo na stepen smatranja pogrešnim stavom onih koji su zastupili oprečno mišljenje, od prvih i potonjih generacija, koji su napravili razliku između ove dvije stvari, počevši od nekih selefa kojima se pripsuju riječi: 'kufrun dune kufr' – kufr mimo kufra (ili mali kufr, op.prev), kada je u pitanju nepravda u sudu ili ostavljanje nečega od Allahova suda, ponekad u određenoj situaciji zbog prohtjeva, grijeha, ili strasti, bez mijenjanja Šerijata, zakonodavstva i parničenja pred tagutom, pa sve do onih koji ih u tome slijede a koji su govorili o ovom poglavlju. Kažem, kada bi se stvar zaustavila na tome da se stav svih ovih ljudi smatra pogrešnim – kao što su tako postupili ti uvaženi ljudi, s tim što su oni požurili i neke koji su im oprečni optužili irdža'om zbog toga što spominju tefsil (detaljno pojašnjenje u ovoj meseli i postavljaju uvjet ohalaljivanja (istihlala) – onda bi se belaj mogao nekako podnijeti. Međutim, video sam neke brzoplete ljude koji protekfiriše svaku osobu koja je zbog svoje rodbine ili strasti ponekad napravedna u presuđivanju ili sudu u nekom sporu, pa makar se nutarnji i spoljnje pridržavao šerijatskih propisa, ne parniči se pred drugim Šerijatom i ne ispovjeda drugu vjeru mimo islama. Zatim se nisu ni tu zaustavili već su protekfirili i čovjeka koji se prilikom suda u sporu svoje familije, žene i djece, nakloni jednoj strani i ne presudi pravedno među njima. Takvog učiniše kao onoga koji ne sudi po onome što je Allah objavio, a zatim su to svrstali u zakonodavno tagutsko zakonodavstvo koje izvodi iz vjere, pa kažu: 'Zar on nije odgovoran za svoje stado?' Kao da je on kod tih ljudi postao poput vrhovonog vladara među svojim podanicima, pa su zbog toga takvog čovjeka svrstali pod općeniti tekst plemenitog ajeta: "A oni koji ne sude po onome što Allah nije objavio takvi su pravi nevjernici."

Ispravno je da ostavljanje nečega od Allahova suda u određenim situacijama, bez mijenjanja (Šerijata), bez zakonodavstva, i bez parničenja pred tagutima, pored toga što potpada pod općeniti tekst pomenutog ajeta, ajet ne ukazuje na ovaj vid, (tj. ostavljanje nečega od Allahova suda u određenim situacijama, op.prev). To se jasno vidi u povodu objave ajeta koji jasno pojašnjava cilj ajeta. Ajet u cjelini govori o nevjernicima od ehlul kitabija, i zato kaže Bera ibn Azib , u hadisu u kojem je spomenuo povod objave ajeta: "Ajet je objavljen povodom nevjernika." Tj. obuhvata veliki kufr koji izvodi iz vjere.

Hadis spominje Muslim u priči o kamenovanju jednog jevreja. U njemu se pojašnjava način na koji je došlo do lančanog ne suđenja po onome što Allah nije objavio njima. Kada je Poslanik ❒, upitao njihovog alima o haddu (kazni) zinaluka u njihovoj knjizi on je odgovorio: "U knjizi nalazimo da je kamenovanje, ali se zinaluk proširio među našim uglednim, pa kada bi ugledan čovjek uradio zinaluk mi bi ga ostavili, a ako bi to uradio slabić mi bi nad njim sproveli kaznu." To je bio njihov grijeh, ostavljanje Allahova suda ponekad u određenim situacijama a sprovođenje u drugim, a osnova suda kod njih je sud po Allahovoj knjizi. Ovakav grijeh sam po

sebi ako ga ne proprati ohalaljivanje predstavlja veliki grijeh ili kufr mimo kufra.

Stoga, kada se spomene suđenje po onome što Allah nije objavio, a cilja se gore spomenuti slučaj, vidiš kako prva ulema tada za tekfir uslovljava ohalaljivanje. Pa kada neko kao dokaz navede ajet oni tada kufr spomenut u ovom ajetu tumače malim kufrom, koji ne izvodi iz vjere. To je poznato u njihovom govoru kao odgovor haridžijama i drugim kada kažu: "Nije kufr kojeg vi shvatate." Ili: "Nije kufr poput kufra onoga ko zanevjeruje u Allaha, Njegove, meleke, knjige..." Ili: "Kufrun dune kufr – kufr mimo kufra."

Spoznajom ove stvari nestaje nejasnoća u shvatanju riječi selefa, kod nekih ljudi koji nisu shvatili to što su selefi u svom govoru izjednačili sud po onome što Allah nije objavio sa grijesima koji ne izvode iz vjere. U takvoj situaciji selefi nužno ciljaju na gore spomenutu vrstu suda, jer je ta vrsta suda bila prisutna kod njih.

Pogledaj nakon toga riječi jevrejskog učenjaka u istom hadisu: "... pa smo rekli: 'hajde da se složimo na zejedničkoj kazni koju ćemo sprovoditi nad uglednim i slabim.' Pa smo se složili da umjesto kamenovanja bludnika mažemo garom i bičujemo..." 28/1700 , poglavlje o haddovima.

Ovdje su donijeli zakonodavstvo i složili na šerijat i sud koji nije Allahov – presudili mimo Allahova suda – i parničili se pred tagutom pa su postali nevjernici, pa makar se radilo i o jednom slučaju.

Jevjeru kome je Allahov Poslanik ❐, u ovom hadisu presudio kamenovanjem, su jevreji prije toga presudili izmijenjenim propisom kojeg su propisali i na njemu se složili njihovi prethodnici a to je mazanje garom i bičevanje. Uzvišeni im je negirao takav postupak i rekao u ajetima koji so objavljeni ovim povodom: "A oni koji ne sude po onome što Allah nije objavio takvi su pravi nevjernici." , "A oni koji ne sude po onome što Allah nije objavio takvi su pravi zalimi." , "A oni koji ne sude po onome što Allah nije objavio takvi su pravi fasici." Svi ajeti govore o nevjernicima, kako kaže Bera ⍓. Ovo je povod objave ajeta i ovo je razlog kufra za koji se ne uslovljava ohalaljivanje (istihlal) ili poricanje (džuhud). Osim, Gospodaru moj, da to uslovimo kao dodatni kufr, a ne kao uslov za tekfir.

U ovoj meseli su posrnule dvije skupine. Jedna je pretjerala a druga popustila.

- Popustile su današnje murdžije i prijašnje džehmije, pa su stvarni i suštinski veliki kufr spomenut u ovom ajetu protumačili kao mali.

- A pretjerala je druga skupina, koja uvijek u svakoj situaciji kao osnovu uzima veliki kufr, i onda kada to jeste i kada nije. Prvi koji su tako postpilii su haridžije koji su tvrdili da su Osman, Alija, Muavija i drugi učinili zulum i presudili onim što Allah nije objavio, te da su time postali nevjernici. Dok su drugi ovaj propis spustili čak i na čovjeka koji nepravedno presudi u svojoj familiji među svojim ženama i djecom. Kada bi i u pretpostavci rekli da se nepravedan sud čovjeka u njegovoj familiji naziva suđenjem po onome što Allah nije objavio, opet bi to bio sud na osnovu zulma, nepravde i strasti, a ne općeniti sud kojim se sudi robovima na osnovu laičko kafirskih zakona.

Zato, obrati pažnju na razliku jer je jasna i očita i gotovo da u njoj nema nejasnoće, posebno kada je u pitanju sud čovjeka u njegovoj familiji, osim kada su u pitanju oni koje je oslijepila strast i pretjerivanje pa nisu u stanju razlučiti ove stvari.

Ispravno je da kufr spomenut u ovom ajetu ostaje u svojoj spoljašnjosti, (tj. da se radi o

velikom kufru), i neće se tumačiti kao mali kufr, sve dok je upotreba ovog ajeta kao dokaza spuštena na pravo mjesto, (kao što je u povodu objave ovog ajeta i tome slično). A protumačit će se kao mali kufr onda kada neko općenitost ovog ajeta spusti na stanje koje nije sebeb za donošenje propisa spomenutog u ajetu. Na taj način su selefi postupali sa onima koji su općenitost ovog ajeta koristili kao dokaz protiv neispravnosti pojedinih određenih vladara i emira.

Vanjski dio ajeta, "A oni koji ne sude po onome što je Allah objavio..." obuhvata oba stanja:

- onoga ko ostavi nešto od Allahova suda u određenim slučajevima i
- onoga ko ne sudi po onome što je Allah objavio i okreće se od Allahova suda.

A tekstualno ajet ukazuje na drugu vrstu, tj. na mijenjanje propisa i zakonodavstvo. Međutim, ako se vanjština ovog ajeta ne shvati shodno drugim tekstovima u sunnetu, koji to pojašnjavaju, postaje mutešabih kojeg ukoliko čovjek slijedi postaje od onih koji su zalutali, koji žele fitnu i tumačenje shodno njihovim prohtjevima.

Zato se dobro pazi da ne pomiješaš stvari. Još davno su haridžije tvrdile da je svako ko griješi Allahu presudio po onome što Allah nije objavio, i zato je takav kafir... Tako su govorili ne shvatajući dobro ajet i ne uzmimajući u obzir povod njegove objave, ili da pogledaju šta Allah želi njime. Oni uče Kur'an ali on ne prelazi njihovu ključnu kost, tj., ne dopire do njihovih srca da bi ga istinski razumjeli. Zatim je skupina njih protekfirila dva hakema, Aliju, Muaviju, radijellahu anhum edžmein, sa njima su protekfirili i veliku skupinu muslimana koji su nastojali da dođe do sulha – primirja(dogovora), govoreći: "Sud ste dali ljudima, a oni koji ne sude po onome što je Allah objavio takvi su pravi nevjernici."

A istinu je rekao Allahov Poslanik ❐, kada kaže: "Učiće Kur'an a Kur'an neće prelaziti njihovu ključnu kost."

DVADESET I ŠESTA GREŠKA

Tekfir svih učesnika na izborima bez ikakva tefsila

U proširene greške u tekfiru spada, isto tako, i tekfir svih učesnika u parlamentarnim izborima - šta više, neki tekfire i kada su u pitanju opštinski izbori – bez ikakva tefsila, bez uzimanja u obzir cilj ili grešku i bez uspostavljanja dokaza. Veliki broj hamasli omladine spušta propis kufra na učesnike parlamentarnih ili opštinskih izbora bez uzimanja u obzir *džehla*-neznanja- koji uzrokuje nepostojanje cilja a koji se uzima u obzir prilikom tekfira.

Što se tiče opštinskih izbora kufr u njima nije očit niti je jasan većini ljudi, a izdavanje i obnavljanje dozvola, u pojedinim mjestima, za otvaranje mjesta u kojima se koristi alkohol, nije poznato većini ljudi koji učestvuju na izborima, niti se toga pridržava veliki broj onih kandidata koji se pripisuju islamu - kako je to poznato onima koji su u toku dešavanja, tako da ne daju niti obnavljaju dozvole za takva mjesta, što obmanjuje ljude i biva sebebom da za njih glasaju. Stoga, izjednačavanje učesnika ove vrste izbora sa učesnicima u parlamentarnim izborima predstavlja zulum i nepravdu.

Što se tiče parlamentarnih izbora, ko pravedno pogleda na učesnike u ovim izborima vidjeće da takav postupak predstavlja djelo u kojem se cilj pomutio kod velikog broja običnog svijeta, koji od ovih parlamenata znaju samo ono što im putem poslanika parlamenata dolazi od dunjalučkih koristi. Zato vidiš veliki broj običnog svijeta koji se prema parlamentu odnose kao prema medžlisu za usluge. Često smo viđali takve ljude koje bi nosili, ili bi pak dolazili u invalidskim kolicima, starce i starice, i njima slične ljude, bolesnike, koji nisu u toku dešavanja. Dovodili bi takve da glasaju za predstavnike njihovih plemena ili oblasti kako bi ti takvi doprinijeli u popravci i izgradnji njihovih sela, odstranili ili umanjili zulum koji im se čini, ili da bi oslobodili neke zatvorenike iz njihove familije i tome slično, što je poznato svakoj osobi koja je u toku dešavanja.

Među njima (običnom svijetu) ima onih koji vide blistave oglase na kojima piše velikim slovima "islam je rješenje", i tome slične rečenice kojima mušrici od zakonodavaca obmanjuju običan svijet od muslimana, pa glasa za njih iz ljubavi prema islamu i Šerijatu, a ne znaju niti pak ciljaju mušrički put kojeg slijede ti poslanici da bi sproveli nešto od Šerijata, kako to oni tvrde. Sve ovo se mora uzeti u obzir kada je u pitanju osoba koja ne učestvuje u zakonodavstvu, niti se zaklinje na poštovanje kafirskih zakona i parniči pred njima, niti radi neka druga djela koja izvode iz vjere a koja rade poslanici. Poznato je da osoba koja glasa ne radi ništa od toga, već glasa za osobu koju odabere (a koja nakon toga čini pomenuta djela koja izvode iz vjere, op.prev).

Ukoliko je cilj čovjeka da glasanjem bira osobu koja će biti njegov zastupnik i koja će umjesto njega raditi ove jasne mukeffirate, onda je propis takve osobe poput propisa osobe koju je učinio svojim zastupnikom. Propis indirektnog saučesnika je poput propisa direktnog učesnika, i zato dok god pomenuta osoba radi takvo djelo sa takvim ciljem onda je njihov propis isti. Ukoliko se pak situacija pomuti po pitanju stvari koja nije poznata niti je svakome jasna – a ciljamo na suštinu djela poslanika u parlamentu i ono što oni rade od mukeffirata – i radi se o osobi kojoj su te stvari nepoznate i ne zna ih, već, naprotiv, glasa svoga zamjenika sa ciljem da njemu i njegovom plemenu, gradu ili selu, učini neke usluge, onda takva osoba nije ciljala

postavljanje zastupnika koji će raditi mukeffirate. Takva osoba je pogriješila, ne cilja djela kufra tih zakonodavaca onda kada za njih glasa. Zato, nije dozvoljeno žuriti u tekfiru takvih ljudi osim nakon uspostavljanja dokaza i upoznavanja sa suštinom djela poslanika, zakonodavaca i onoga što oni čine od mukeffirata koji ruše islam i tevhid Gospodara svih svjetova. Pa ako nakon toga ustraje u glasanju čini kufr.

Zato se po pitanju glasača mora napraviti razlika između onoga ko cilja biranje zakonodavca i onoga koji to ne cilja, već cilja nešto drugo mimo zakonodavca. Drugi se ne tekfiri osim nakon uspostavljanja dokaza, jer, iako takav spoljnje gledano čini kufr u očima onoga ko ne zna njegov cilj, ipak zbrkanost i nejasnoća stanja, te činjenica da su demokratija i parlament novonastala, nearapska, imena čija suština nije jasna velikom broju ljudi, čine da određeni ljudi rade djelo čiju pravu suštinu ne poznaju. Takva osoba je poput čovjeka koji izgovori riječ čije značenje ne zna. A ulema je stava da se takva osoba ne kažnjava sve dok se ne upozna sa značenjem tih riječi i dok se nad njim ne uspostavi dokaz. Tako Izz ibn Abdus-Selam, rahimehullahu teala, u svojoj knjizi "Kavaidul ahkam fi mesalihil enam" 2/102, poglavlje: ’Čovjek koji izgovori riječi čije značenje ne zna neće biti kažnjen na osnovu toga’, kaže: "Ukoliko stranac (tj. nearap) izgovori riječ kufra ili imana ili talaka (razvoda braka) ili i'taka (oslobađanja ropstva), ili prodaje, ili kupovine, ili sulha (primirja), ništa od toga neće biti važeće, jer takav ne cilja ono što iz tih riječi proizilazi. Isti je slučaj i sa arapom koji izgovori ove riječi na nearapskom jeziku a ne zna njihovo značenje, jer nije ciljao njihovo značenje... A ako pak arap izgovori nešto od ovih riječi znajući njihovo značenje onda se to sprovodi (tj. odgovoran je za svoje riječi)..." Završen citat.

Kažem: To je u našem vremenu kao čovjek koji ne zna suštinu demokratije pa je pohvali misleći da ona znači ono što je nasuprot ugnjetavanju, porobljavanju, otimanju prava i slobode i tome slično, kako to misli veliki broj običnog svijeta. Takav se ne tekfiri sve dok se ne upozna da demokratija u osnovi znači zakonodavstvo ljudi ljudima ili sud većine a ne Allahov sud. Pomenuta osoba ne zna i nije svjesna nevjerničke suštine pojma demokratije.

Sličan govoru Izza ibn Abdus-Selama je i govor Ibnul-Kajjima u "I’lamu el muveki’in" 4/229, kada kaže: "Kada bi žena rekla mužu, koji ne zna da govori arapski jezik niti ga razumije: ’Ti si talik (razvedena) tri puta’, pa on to izgovori ne znavši suštinu ove riječi, razvod braka zasigurno ne bi važio u propisima Uzvišenog Allaha i Njegova Poslanika ❒. Isti je slučaj kada bi čovjek rekao drugom: ’Ja sam tvoj rob i sluga’, u smislu pokornosti, ovim riječima ne bi bilo dozvoljeno drugom čovjeku da ga učini svojim robom. Ko ne bude vodio računa o ciljevima, namjerama i običajima ljudi u govoru, biće primoran da ovom drugom čovjeku dozvoli prodaju prvog samo na osnovu njegovih riječi da je njegov rob i sluga. Ovo je široko poglavlje u kojem griješi muftija koji je neznalica, te time obmanjuje ljude, laže na Allaha i Njegova Poslanika ❒, mijenja Allahov din, oharamljuje ono što Allah nije oharamio i obavezuje ono što Allah nije obavezao. Vallahul mustean." Završen citat.

I kaže, isto tako, 3/117: "Uzvišeni Allah je dao riječi svojim robovima kako bi ispoljili i kazali ono što je u njihovim dušama. Pa kada neko želi nešto od drugog čovjeka upozna ga putem riječi o njegovom cilju i onome što je u njegovoj duši. Uzvišeni Allah je na osnovu tih ciljeva koji se ispoljavaju riječima vezao propise, a ne samo na osnovu onoga što je u ljudskim dušama a što se nije manifestovalo kroz govor ili djelo. Nije, isto tako, vezao propise na osnovu riječi kada se zna da govornik nije ciljao značenje tih riječi niti zna šta te riječi znače. Uzvišeni Allah je oprostio ovom ummetu ono što pomišljaju njihove duše osim ako se te misli ne manifestuju kroz riječi ili djelo. Također oprašta ono što čovjek pogrešno izgovori ili zaboravi,

isto tako, ako bude prisiljen ili ne zna o čemu se radi. Pa kada se objedini cilj (namjera) i govor ili djelo, onda se veže propis. To je šerijatsko pravilo koje nužno propističe iz Allahove pravde, mudrosti, i milosti." Završen citat.

Njegov šejh, Šejhul-islam Ibn-Tejmije, kaže: "Kada musliman cilja ispravno značenje koje se veže za Allahovo pravo ili pravo Njegova Poslanika ❒, ali mu nisu poznata značenja na koja ukazuju određeni termini, te upotrijebi termin za kojeg misli da ukazuje na ispravno značenje kojeg cilja ali on ustvari ne ukazuje na njega, time ne postaje nevjernik."

I kaže: "Uzvišeni kaže: 'O vjernici! Ne govorite raina...',ovim riječima su jevreji ciljali vrijeđanje Poslanika ❒, što nije bio isti slučaj i sa muslimanima, koji ovim riječima nisu ciljali vrijeđanje Poslanika ❒. Pa im je Uzvišeni zabranio da koriste ove riječi (raina) a nije ih zbog toga protekfirio." Završen citat Šejhul-islama. "Er-reddu ala El-Bekri" 341-342.

Spomenut ćemo kasnije i govor Šejhul-islama iz "Es-Sarimul meslula", gdje on pravi razliku između onih koji su govorili o Aiši, radijellahu anha, u slučaju potvore (hadisetul ifk), ciljajući time vrijeđanje Poslanika ❒, napad na njega i kaljanje njegove časti, i onih koji nisu ciljali pomenute stvari, poput: Hasana, Mistaha i Hamne. Kaže Šejhul-islam: "Oni to nisu ciljali (tj. nisu ciljali vrijeđanje Poslanika napadanjem Aiše, radijellahu anha), niti su govorili nešto što bi ukazivalo na to." Završen citat.

Šejhul-islam ovim riječima, također, ukazuje da se suština cilja i namjere ponekad može saznati na osnovu onoga na što upućuju same riječi čovjeka.

Rezime ovoga bi glasio: Uzroci tekfira se na dunjaluku vraćaju na riječi ili djela koja su kufr, ali kod nejasnog stanja, pobrkanosti značenja, postojanje više mogućnosti uz pretpostavku da se radi o neznanju suštine određenih riječi ili djela, mora se razjasniti cilj osobe, i da li je tim svojim postupkom ili riječima ciljala sebeb kufra ili ne. O ovome je već bilo riječi kada smo govorili o tekfiru na osnovu dvosmislenih riječi ili djela i obaveznosti preispitivanja cilja čovjeka kroz poznavanje njegovog običaja i pogleda u indirektne dokaze.

Na osnovu onoga što je prethodilo spoznao si da mi kada uslovljavamo da čovjek cilja sebeb kufra time ne uslovljavamo ono što uslovljavaju murdžije i džehmije, a to je ubjeđenje i ohalaljivanje djela, čak i kada se radi o djelima kufra!! Ili da čovjek ne postaje nevjernikom osim kada cilja da bude nevjernik, tj da želi da izađe iz vjere, a tako nešto malo ko i cilja. Kaže Šejhul-islam: "...i općenito, ko učini djelo kufra ili izgovori riječi kufra – time je zanevjerovao, pa i ako nema volju da bude kafir, jer niko ne želi da bude kafir, osim kome to Allah Uzvišeni hoće."("Es-Sarimul meslul", 177-178).

Ne, mi uslovljavamo da čovjek cilja činjenje djela kufra, tj. sebeb kufra, a ne uzimamo u obzir da li čovjek želi da izađe iz vjere ili ne. Zakonodavac je šerijatske propise, a od njih je i tekfir, vezao za njihove sebebe i nije dao mogućnost obvezniku-mukellefu da pravi razliku među njima. Zato, kada se nađe sebeb, ostvare uvjeti i otklone prepreke, spušta se propis. Stoga, ono što se uslovljava u ovakvim situacijama jeste da čovjek cilja djelo kufra a ne sam kufr.

Ovdje napominjem da mi ne opravdavamo neznanjem one glasače koji svojim glasanjem ciljaju i odabiru samo djelo kufra (zakonodavstvo shodno zakoniku ili zakletva na poštivanje zakonika), i tome slične jasne kufrijate. Tu nema mjesta pravdanju neznanjem jer predstavlja jasan i očit širk koji ruši osnovu tevhida s kojim su poslati svi poslanici. Onaj ko ovo ne zna (osnovu tevhida) je džahil džehlom okretanja glave od izučavanja najvažnijih stvari vjere koje ne smije neznati, pored toga što mu je poučavanje ovim stvarima lahka stvar. A posebno nema

opravdanja kada je u pitanju općenito zakonodavstvo koje ne izuzima ništa od stvari vjere i dunjaluka, kako to danas rade taguti koji su to zakonodavstvo učinili svojim pravom ili pravom parlamentaraca.

Ulema jasno spominje da svako onaj ko tvrdi da ima pravo u tahlilu, tahrimu i tešri'u-zakonodavstvu, u stvari tvrdi da ima pravo u rububijjetu-gospodarstvu, i da je onaj ko se pokori ulemi i vladarima u tahrimu onoga što je Allah ohalalio, ili tahlilu onoga što je Allah oharamio, ili u tešri'u o kojem Allah nije nikakva dokaza objavio, njih uzeo za svoje bogove mimo Allaha. To zbog toga što je pokornost u tešri'u - zakonodavstvu ibadet i zbog toga što je širk u Allahovom sudu poput širka u ibadetu Njemu Uzvišenom.

Ulema je kao dokaz navela puno ajeta, poput riječi Uzvišenog:

وَلاَ تَأْكُلُواْ مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَى أَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ

"Ne jedite ono pri čijem klanju nije spomenuto Allahovo ime; to je, uistinu grijeh! A šejtani navode štićenike svoje da se s vama raspravljaju, pa ako bi ste im se pokorili – i vi biste, sigurno, mušrici postali." (El-En'am, 121.)

Ebu-Davud, Ibn-Madže, Hakim, i Ibn-Džerir u svom tefsiru, bilježe predaju od Abdullaha ibn Abbasa ⌧, da su se mušrici raspravljali sa muslimanima oko strvine, pa su mušrici rekli: "Ono što Allah zakolje ne jedete, a ono što vi zakoljete jedete?" Pa je Uzvišeni objavio pomenute ajete. Ovo je Allahov sud i propis da je svako onaj ko se pokori kafirima u ohalaljivanju onoga što je Allah oharamio, ili oharamljivanju onoga što je Allah dozvolio, ili propisivanju onoga što Allah nije dozvolio, mušrik.

Slične ovim su i riječi Uzvišenog: "Svoje monahe i svećenike su uzeli za bogove mimo Allaha." Tirmizi i drugi bilježe predaju – koja zbog drugih predaja doseže stepen dobre – hasen predaje – od Adijja ibn Hatima da je rekao: "O Allahov Poslaniče, mi ih ne obožavamo." Poslanik ❒, mu reče: "Zar ne oharamljuju ono što je Allah ohalalio pa i vi oharamite, i ohalale ono što je Allah zabranio pa i vi ohalalite?" "Da" – odgovori on. "To je ibadet njima"- reče Poslanik. Šejhul-islam je također hadis ocijenio dobrim u "Medžmu'atul fetava" 7/47.

Iz hadisa se vidi da oni nisu znali da je pokornost u tahlilu i tahrimu ibadet, međutim, pored toga nisu bili opravdani tim neznanjem. Ibn-Džerir bilježi da je Huzejfe ⌧, rekao: "Oni nisu njima postili, niti se njima klanjali, već bi im sveštenici i monasi nešto ohalili pa bi oni to ohalalili i nešto oharamili pa bi i oni to oharamili. Na taj način su njih uzeli za bogove."

Možda neko kaže da se suprostavljanje zakonodavstva Šerijatu u poglavlju haddova i kazni ne može jasno i potpuno uporediti sa tahlilom i tahrimom u pomenutim pitanjima, a kafirsko zakonodavstvo u ovom vremenu obuhvata haddove i kazne te uglavnom tu nema tahlila i tahrima tako da ovaj ajet ne može poslužiti kao dokaz da se sljedbenici zakonodavaca ne mogu opravdati, jer ajet govori o pokornosti u tahlilu, stvari za koje se u islamu nužno zna da su zabranjene, poput strvine, alkohola, zinaluka, kamate..., i stoga se treba uzeti u obzir neznanje tih ljudi s obzirom na vrstu zakonodavstva u kojem oni druge slijede, i da se ne tekfire osim nakon uspostave dokaza.

Ovaj prigovor se ne može uzeti u obzir zbog toga što je zakonodavna vlast, bez ikakava ograničenja, data članovima parlamentima i njihovim tagutima, kako to jasno spominju njihovi zakonici. Tako da pod zakonodavnu vlast potpada tahlil, tahrim i drugo, a samo prihvatanje ove

vlasti i njeno svrstavanje u pravo parlamentarca je dovoljno da se protekfiri on i onaj ko ga ovlasti da to čini, bez da išta ohalali ili oharami, bez obzira donosio propise i zakonodavstvo u kaznenom pravu i haddovima ili ne, i bez obzira zakleo sa na poštivanje kafirskog zakona ili ne. Općenito, zakonodavstvo predstavlja najizričitije odličje uluhijjeta koje se mora posvetiti isključivo Allahu. Onaj ko to pravo pripiše sebi ili nekom drugom mimo Allaha taj je mimo Allaha sebi uzeo drugog boga, gospodara i sudiju, i takav je odabrao drugu vjeru mimo islama.

Zatim, ko može tvrditi da zakonodavstvo na osnovu kojeg su zakonodavci od ehlul kitabija i oni koji su ih slijedili postali kafiri, ogledalo samo u tahlili i tahrimu?? Također, potvrđeno je da je većina njihova zakonadvstva bilo u haddovima, kaznenom pravu i preciziranim pravima, poput dije (otkupnine), kako stoji u jednom od rivajeta povoda objave riječi Uzvišenog: "A oni koji ne sude po onome što Allah nije objavio takvi su pravi nevjernici." Od Abdullaha ibn Abbasa ⍓, se prenosi da je ajet objavljen povodom dvaju jevrejskih skupina: Benu Nedir i Benu Kurejza. Pleme Benu Nedir je bilo ugledno te se za njihove ubijene plaćala potpuna krvarina, dok su pripadnici plemena Benu Kurejza bili poniženi pa se za njihove ubijene plaćalo pola krvarine. Zatim su se parničili pred Poslanikom ❐, te je on presudio da krvarina bude podjednaka. Predaju bilježi imam Ahmed i Ibn-Džerir u svom tefsiru.

Prethodno smo spomenuli drugi povod objave ovog ajeta kada smo spominjali hadis Bera'a ibn Aziba, kojeg bilježi Muslim, o kamenovanju jevreja koji je učinio zinaluk. Iz hadisa se vidi da je njihovo nedjelo radi kojeg su objavljeni ovi ajeti, njihovo slijeđenje njihovih predaka u izmijenjenom propisu kazne zinaluka kojeg su njihovi preci propisali. U hadisu se ne spominje da su oni dozvolili ili ohalalili zinaluk, da je tako ne bi za činjenje zinaluka određivali nikakvu kaznu, jer za halal ili dozvoljenu stvar niko ne kažnjava. Zatim s druge strane o šerijatskim haddovima se puno govori i kafiri i murtedi ih uveliko kritikuju, tako da su u našem vremenu toliko poznati da gotovo nema te osobe od kafira koja ih ne zna, a kamoli oni koji se pripisuju islamu. Svako danas zna da su taguti ukinuli ove haddove i zamijenili ih laičkim zakonima koje su uzeli od nevjerničkih zemalja. A poznato je, također, da propisivanje ovih "uvoznih" kazni umjesto haddova, žestina tih kazni ili njihova zamjena pripada zakonodavnoj vlasti koju predstavljaju članovi parlamenta i njihov tagut.

Svemu tome dodaj da je onom ko pogleda zakonodavstvo ovih sistema jasno da je tahlil i tahrim prisutan u različitim poglavljima. Tako je kamata, čija je zabrana opće poznata u šerijatu muslimana, dozvoljena u šerijatu robova laičkih zakonika. U tu svrhu imaju i organizacije koje štiti zakon.

Isto tako, dozvoljavaju alkohol. Postoje posebna mjesta gdje se dozvoljava prodaja i pijenje alkohola. Posjetioce i vlasnike takvih mjesta štiti zakon i njegovi robovi. A isti je slučaj i sa prostitucijom koju štiti zakon. A prije svega toga sâm riddet u raznim oblicima i vidovima. Zakon ga dozvoljava i štiti pod izgovorom slobode vjerovanja. U njihovim zakonicima od prve pa do posljednje tačke nema spomena o zabrani riddeta, kufra, i kažnjavanju onih koji to čine. Riddet kod njih nije nedjelo radi kojeg se osoba kažnjava, već slobodna volja koju štiti i brani kafirski zakon. Govor o ovim stvarima je dug, a mi smo detaljnije o ovome govorili na drugim mjestima.

Rezime ovoga bi glasio da mi nismo opravdali one koji ciljaju odabiranje zakonodavaca, ili one koji ih slijede i slažu sa njihovim nevjerničkim zakonodavstvom, da je tako opravdali bi jevreje i kršćane zbog ibadeta njihovim sveštenicima i monasima. U Šerijatu nema podvajanja između stvari koje su međusobno slične.

Ono čime smo opravdali običan svijet od muslimana u ovoj meseli jeste nepostojanje cilja (za činjenje djela kufra), i to je greška nasuprot koje stoji namjerno učinjeno djelo. A ovo važi za one koji ne glasaju da bi oni (parlamentarci) bili zakonodavci, da bi se zaklinjali pred tagutom ili da bi se parničili pred kafirskim zakonom, niti da u cjelini radi bilo koje djelo kufra kojeg parlamentarci rade... Uz to, glasač nije svjestan pomenutih stvari već glasa za kandidata kako bi uspostavio Allahov šerijat, kako to u svojim predizbornim kampanjama tvrde oni koji se pripisuju islamu, bez znanja o njihovoj kafirskoj mašineriji za čije sprovođenje oni maštaju. Ili pak glasa za kandidata kako bi mu uradio neke usluge nepoznavajući suštinu njegova djela.

To su oni koji se ne tekfire osim nakon upoznavanja, pojašnjavanja i uspostavljanja dokaza, a posebno kada se stanje pomuti, džehl kod običnog svijeta proširi, i kada oni koji se pripsuju vjeri obmanjuju ljude. Šejhul-islam Ibn-Tejmije kaže: "Možda se u određenim mjestima i vremenima poveća broj sljedbenika ovih strasti tako da njihov govor postane kod džahila izravan govoru uleme ehli sunneta, tako da se njihovo stanje njima pomuti te je tada neophodno da neko ispolji i pojasni Allahov dokaz." "Medžmu'atul fetava" 3/152.

Uspopstavljanje dokaza ne biva samo dostavljanjem Allahova govora i govora Njegova Poslanika ❒, a pogotovo ne onda kada je Allahova Knjiga doprla do bližnjeg i daljnjeg i Allah je zagarantovao njeno čuvanje. Naprotiv, dosta često uspostavljanje dokaza biva otklanjanjem šubhi i obmana, ukazivanjem na obmanu i suštinu činjeničnog stanja ili značenje govora i suštinu djela.

Prethodno smo spomenuli dokaze o tome da se greška (nepostojanje cilja) koja je posljedica nerazumijevanja govora ili onoga što se njime cilja, i isto tako greška koja je posljedica odsutnosti razuma zbog velike radosti, straha ili neznanja, treba uzeti u obzir. Slično tome je i djelo ili govor čiju suštinu obveznik nije ciljao jer u datom momentu on nije svjestan značenja i suštine djela ili govora.

Spomenuli smo i hadis čovjeka koji je u pustinji izgubio jahalicu na kojoj je bila njegova hrana, voda i stvari. Kada se uvjerio da mu više nema spasa legao je i zaspao kod drveta čekajući smrt. Kada se probudio zatekao je svoju jahalicu pored svoje glave te je uze za njen povodac i reče: *"Allahu moj Ti si moj rob a ja sam Tvoj gospodar – pogriješivši od velike radosti."*

Također, prethodio je hadis o čovjeku koji je oporučio svojim sinovima da ga zapale a zatim rasiju njegov pepeo, zbog velikog straha od Allaha u trenutku njegove smrti, a nije radio dobra djela mimo tevhida. U hadisu se spominje njegova nesvjesnost Allahove ogromne moći te da je On kadar da ga proživi pa makar njegovi dijelovi tijela bili razasuti. O ovom hadisu ćemo detaljnije govoriti kasnije.

Zato je donošenje suda kufra svim glasačima parlamentarnih izbora, bez ikakva tefsila, očita greška u tekfiru na koju treba obratiti pažnju, a posebno kada je u pitanju nepoznavanje suštine ovih parlamenata i parlamentaraca, nejasno stanje i namjere. Međutim, pored svega navedenog mi se ne dvoumimo da, na osnovu našeg poznavanja suštine ovih mušričkih parlamenata i onoga što poslanik radi u njemu od zakonodavstva i drugih stvari, kažemo da je učestvovanje u glasanju na parlamantarnim izborima očit kufr. Ovo je općeniti sud o djelu radi kojeg upozoravamo na ove parlamente. To predstavlja prijetnju i zastrašivanje kako bi se ljudi klonili ovih stvari. Ali, kada je u pitanju spuštanje propisa na pojedince mi ne tekfirimo sve glasače već pravimo tefsil na osnovu odabira i cilja svakog od njih.

Ko glasa i bira poslanika radi zakonodavstva i tome sličnih stvari takav je nevjernik, jer

čini sebeb kufra. Takav je kafir pa makar ne ciljao da tim djelom postane nevjernik i izađe iz vjere. A ko ne zna suštinu parlamenta i djela parlamentarca, protiv njega se mora uspostaviti dokaz i mora se upoznati sa suštinom djela onih koje on želi izabrati. Pa ako ustraje u tome onda je kafir a prije uspostavljanja dokaza i objašnjenja se ne smije tekfiriti.

Šejhul-islam kaže: "Nije nikom dozvoljeno da protekfiri muslimana, pa čak i ako bi ovaj pogriješio, sve dok mu ne pojasni i dok se ne poduči. Osoba čiji je islam jasno i čvrstim ubjeđenjem (jekinom) potvrđen i konstatovan, ne gubi ga na osnovu sumnje, već ga gubi tek nakon uspostave dokaza i otklanjanja nejasnoće (šubhe)." (Medžmu'atul-fetava, 12/250).

DVADESET SEDMA GREŠKA

Neopravdavanje neznanjem u manje poznatim meselama i tome sličnim stvarima

U proširene greške u tekfiru spada, također, i neopravdavanje neznanjem u manje poznatim stvarima i tome sličnim meselama koje zahtjevaju pojašnjenje ili se pak znaju samo putem poslanika.

Pravdanje neznanjem jeste poglavlje gdje ljudi ili pretjeruju ili popuštaju. Jedna skupina je suzila ono što je Allah učinio prostranim pa neznanje ne svrstava u jednu od prepreka tekfira i ni u kom slučaju ne opravdavaju neznanjem. Druga skupina je otišla u drugu krajnost time što su vrata pravdanja neznanjem kod njih naširoko otvorena, čak i u stvarima koje su nužno poznate svakom muslimanu. Šta više, i jevrejima i kršćanima je poznato da su te stvari od vjere muslimana. Na taj način opravdali su nevjernike koji okreću glavu od vjere i čije je okretanje glave od vjere sebeb njihova džehla a ne neuspostavljanje dokaza, jer je Kur'an i sunnet Allahova Poslanika ❒, u njhovim rukama. Međutim njih to uopšte ne interesuje, niti žele da se zamore izučavanjem stvari kojim ih je Allah obavezao. S druge strane vidiš kako dobro poznaju i pridaju pažnju različitim dunjalučkim znanostima i njenim ukrasima. Takvi su od onih za koje Uzvišeni kaže:

يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ

"Oni znaju samo spoljašnju stranu života na ovom svijetu, a prema onom svijetu su nemarni." (Er-Rum, 7)

Allah, subhanehu ve teala, je pokudio one koji okreću glavu od Njegovih naredbi, one koji se nisu okoristili svojim sluhom, vidom, i razumom u spoznaji svoga Gospodara, onoga što On voli, i svrhe radi koje su stvorenja stvorena.

Uzvišeni kaže:

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالإِنسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لاَّ يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لاَّ يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لاَّ يَسْمَعُونَ بِهَا أُوْلَـئِكَ كَالأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُوْلَـئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ

"Mi smo za Džehennem mnoge džinne i ljude stvorili; oni srca imaju – a njima ne shvataju, oni oči imaju – a njima ne vide, oni uši imaju – a njima ne čuju; oni su kao stoka, čak i gori - oni su zaista nemarni." (El-A'raf, 179)

I kaže Uzvišeni:

وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ

"I reći će: 'Da smo slušali ili razmišljali, ne bismo među stanovnicima ognja bili!'" (El-Mulk, 10)

I kaže isto tako:

وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَأَبْصَارًا وَأَفْئِدَةً فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَارُهُمْ وَلَا أَفْئِدَتُهُم مِّن شَيْءٍ إِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ

"... ali im ni sluh njihov ni vid njihov ni razum njihov nisu ni od kakve koristi bili, jer su Allahove dokaze poricali." (El-Ahkaf, 26)

Ebu-Muhammed Ibn-Hazm, rahimehullahu teala, kaže: "Vidiš li ove koji su priznali da nisu slušali niti razmišljali – a da jesu ne bi ušli u vatru – misliš li da je njihova gluvoća bila zbog bolesti na osnovu koje nisu mogli čuti glasove, ili da su možda bili neznalice po pitanju

njihova dunjaluka, usjeva, sadnica, održavanja stoke i imetka i traženja predvodništva i ugleda ?!! Ne, tako mi Onoga koji ih je kaznio i ponizio. Oni su pomenute stvari dobro znali i puno vodili računa o njihovom umnožavanju i čuvanju, ali nisu uskoristili svoj sluh, pogled, dodir, ukus, miris i razum da njima dođu do spoznaje svoga Gospodara, da saznaju stvari, riječi i djela koja ih Njemu približavaju. Naprotiv, pomenute stvari oni su iskoristili za gomilanje prolaznog dunjaluka koji ne može pomoći niti koristiti, već, naprotiv, baca čovjeka u poteškoću i kajanje." "Ihkamul ahkam" 1/66.

Ispravno je da se u ovom poglavlju mora napraviti tefsil. Ima mesela u vjeri gdje se ne može opravdati neznanjem, posebno kada se uzme u obzir da je Uzvišeni sačuvao svoju Knjigu i da je ona doprla na sve strane. Uzvišeni je dostavljanje upozorenja vezao za dolazak Knjige (Kur'ana), pa kaže Uzvišeni:

وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَذَا الْقُرْآنُ لأُنذِرَكُم بِهِ وَمَن بَلَغَ أَئِنَّكُمْ

"A meni se ovaj Kur'an objavljuje da njime vas i one do kojih on dopre opominjem." (El-En’am 19).

U te mesele u kojima nema opravdanja spada osnova tevhida i čista vjera (el-hanifijje) u kojoj je Allah stvorio Svoje robove i u kojoj se svako dijete rađa - kako stoji u hadisu Ijada ibn Himara kojeg bilježi Muslim – a zatim ga nakon toga njegovi roditelji udalje od nje. Radi ove stvari su poslati svi poslanici i radi nje su objavljene knjige. Onaj ko ne ostvari osnovu tevhida takav je ili kafir-inadžija koji poriče; ili kafir-džahil koji glavu svoju okreće.

Kaže Uzvišeni:

أَن تَقُولُواْ إِنَّمَا أُنزِلَ الْكِتَابُ عَلَى طَآئِفَتَيْنِ مِن قَبْلِنَا *وَهَـذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُواْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ
أَوْ تَقُولُواْ لَوْ أَنَّا أُنزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ لَكُنَّا أَهْدَى مِنْهُمْ فَقَدْ جَاءكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ *وَإِن كُنَّا عَن دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ
وَهُدًى وَرَحْمَةٌ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَّبَ بِآيَاتِ اللّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا سَنَجْزِي الَّذِينَ يَصْدِفُونَ عَنْ آيَاتِنَا سُوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُواْ يَصْدِفُونَ

"A ova Knjiga koju objavljujemo jest blagoslovljena, zato je slijedite i grijeha se klonite, da bi vam se milost ukazala. ...i zato da ne kažete: "Knjiga je objavljena dvjema vjeroispovijestima prije nas, ali mi je ne znamo čitati kao oni", i da ne kažete: Da je Knjiga objavljena nama, bolje bismo se od njih držali pravog puta. Pa objavljuje vam se, eto, od Gospodara vašeg jasan dokaz i uputstvo i milost; i ima li, onda, nepravednijeg od onoga koji Allahove dokaze ne priznaje i od njih odvraća? A Mi ćemo teškom mukom kazniti one koji od dokaza Naših odvraćaju zato što to stalno čine" (El-En'am, 155-157)

Šejhul-islam Ibn-Tejmije, rahimehullahu teala, kaže: "Uzvišeni spominje da će On kazniti teškom kaznom one koji se od dokaza Njegovih odvraćaju bez obzira da li onaj koji se od dokaza Njegovih odvraća bio od onih koji poriču (mukezzib) ili ne. Ovo pojašnjava činjenica da je svaka osoba koja ne prizna ono sa čim je došao Allahov Poslanik, nevjernik, bez obzira da li on okrenuo glavu od Poslanikove upute zbog slijeđenja svojih strasti ili zbog sumnje u ono sa čim je došao Allahov Poslanik ❒. Svako ko poriče nešto sa čim je došao Allahov Poslanik je nevjernik, a može, isto tako, čovjek biti nevjernik pored toga što ne poriče poslanstvo Allahova Poslanika ako ne vjeruje u njega." "Medžmu'atul fetava" 3/196.

Stoga, ko god se okreće od osnove vjere i njene čvrste spone (tevhida) - nakon što je Allah zapečatio poslanstva zadnjim Poslanikom ❒, i vezao opomenu za dolazak Knjige koju ne može saprati voda – nije opravdan time što okreće glavu od najvažnije stvari radi koje je stvoren. Nije nužno, kako to spominje Šejhul-islam, da svaki nevjernik bude oholnik (mustekbir) ili poricatelj (mukezzib) već može biti takav a može biti i od onih koji okreću svoju glavu i slijede

svoje strasti, ne poriče vjeru niti odvraća od nje, ne bori se protiv nje niti je pomaže, tj. stvar vjere ga nimalo ne zanima.

S druge strane u vjeri imamo i manje poznatih mesela koje zahtjevaju pojašnjenje. Nije dozvoljeno takve mesele poistovjećivati sa osnovom tevhida i onim što ga ruši od očitog širka i tendida (pripisivanja nidda – suparnika Allahu), niti je dozvoljeno takve stvari poistovjećvati sa stvarima koje su opće poznate i proširene među ljudima tako da ih svako zna. Kaže Šejhul-islam: "Da se tako nešto desi kada su u pitanju riječi koje su manje poznate onda se možda može reći da takav griješi, da je u zabludi i da protiv njega nije uspostavljen dokaz nakon kojeg čovjek biva nevjernik. Međutim, to se kod skupina od njih dešava u opće poznatim stvarima za koje i običan svijet od muslimana zna da su od dini islama. Šta više, jevreji i kršćani znaju da je Muhammed ❒, poslat s njima i da je smatrao nevjernicima one koji njih ne prihvate; poput naredbe obožavanja Allaha Jedinog, Koji nema druga, zabrane činjenja ibadeta nekom drugom mimo Njega, bez obzira radilo se o melekima, poslanicima, Suncu, Mjesecu, zvijezdama, kipovima itd. Ove stvari predstavljaju najočitija obilježja islama. Isti je slučaj i sa naredbom obavljanja pet dnevnih namaza, njihova obaveznost i velik stepen. Zatim, mržnja prema jevrejima, kršćanima, mušricima, sabejcima i medžusijama, te zabrana razvrata, kamate, alkohola, kocke i tome slično." "Medžmu'atul fetava" 4/37.

Šejh Muhammed ibn Abdul-Vehhab, rahimehullahu teala, je u svojoj knjizi "Mufidul mustefid" prenio riječi Šejhul-islama, rahimehullahu teala: "Ja najviše zabranjujem da se određenoj osobi pripiše (spusti na nju) tekfir, tebdi' (smatranje određene osobe novotarem), tefsik (smatranje određene osobe fasikom), ili masijet (nepokornost), osim ako se zna da je nad njim uspostavljen poslanički dokaz nakon kojeg onaj ko mu se suprostavi biva ponekad kafir, ponekad fasik, a ponekad griješnik." Nakon toga šejh Muhammed ibn Abdul-Vehhab je prokomentarisao ove riječi Šejhul-islama rekavši: "Ovo je njegov govor u ovoj meseli na svakom mjestu kojeg smo vidjeli. Ne spominje ne tekfiranje određene osobe a da ne pojasni da pod time cilja zastajanje u tekfiru takve osobe sve dok do nje ne dođe poslanički dokaz. A kada mu dođe dokaz onda on spušta propis shodno onome što ta mesela zahtjeva od tekfira, tefsika, ili masijeta. On (tj. Šejhul-islam), Allah mu se smilovao, jasno spominje da se njegov govor ne odnosi na opće poznate stvari, pa tako kaže odgovarajući apologetičarima i određenim imamima od njih koji su često upadali u riddet: ’Da se tako nešto desi kada su u pitanju riječi koje su manje poznate, onda se možda može reći da takav griješi, da je u zabludi i da protiv njega nije uspostavljen dokaz nakon kojeg čovjek biva nevjernik. Međutim, to se kod skupina od njih dešava u opće poznatim stvarima za koje i običan svijet od muslimana zna da su od dini islama. Šta više, jevreji i kršćani znaju da je Muhammed ❒, poslat s njima i da je smatrao nevjernicima one koji njih ne prihvate, poput naredbe obožavanja Allaha Jedinog, Koji nema druga, zabrane činjenja ibadeta nekom drugom mimo Njega, bez obzira radilo se o melekima, poslanicima, Suncu, Mjesecu, zvijezdama, kipovima itd. Ove stvari predstavljaju najočitija obilježja islama. Isti je slučaj i sa naredbom obavljanja pet dnevnih namaza, njihova obaveznost i velik stepen. Zatim mržnja prema jevrejima, kršćanima, mušricima, sabejcima i medžusijama, te zabrana razvrata, kamate, alkohola, kocke i tome slično. Zatim vidiš kako veliki broj njihovih predvodnika, (tj. imama apologetičara), čine ove stvari i time postaju murtedi. Još opasnije od ovoga jeste i činjenica da su neki od njih pisali o mušričkom dinu, kao što je to uradio Ebu-Abdullah er-Razi (cilja na Fahrur-Razija) a to je očiti riddet po konsenzusu muslimana.’" Završen govor Šejhul-islama.

Pogledaj ovu stvar i tefsil šubhe koju spominju Allahovi neprijatelji. A kome Allah želi fitnu ti mu ništa ne možeš pomoći. A ono u što mi vjerujemo i čime Allaha obožavamo jeste, da je on (Šejhul-islam) ili neko većeg stepena od njega, pogriješio u ovoj meseli, a to je mesela muslimana koji učini širk Allahu nakon dolaska dokaza, ili musliman koji takvom daje prednost nad muvehhidima, ili tvrdi da je on (počinioc širka) na istini, i tome sličan jasan i očit kufr kojeg je pojasnio Allah, Njegov Poslanik, i ulema ovoga ummeta – kada bi pretpostavili da je Šejhul-islam ili neko drugi pogriješio mi bi opet vjerovali u ono što nam je došlo od Allaha i Njegova Poslanika ❒, po pitanju tekfira takve osobe, pogriješio ko pogriješio. A kako kada mi hvala Allahu ne znamo od jednog od naših učenjaka koji spominje razilaženje u ovoj meseli. Ali onaj ko želi da se suprostavlja pribjegava dokazu faraona: ’A šta je sa prethodnim generacijama’ ili dokazu kurejša: ’Za ovo nismo čuli u vjeri predaka’." Završen citat šejha Muhammeda ibn Abdul-Vehhaba iz "Akidetul muvehhidin" 54-55.

Šejh Ishak ibn Abdur-Rahman Alu-šejh, rahimehullahu teala, kaže: "Ova naša mesela, a to je obožavanje Allaha, jedinog, Koji nema druga, i odricanje (el-bera') od ibadeta svemu mimo Njega, i da je onaj koji mimo Allaha obožava drugog uradio veliki širk koji izvodi iz vjere, je osnova svih osnova i s njom je Allah poslao poslanike i spustio knjige i nad ljudima je uspostavljen dokaz Poslanikom ❒, i Kur’anom. I ovako ćeš naći odgovor učenjaka dina u pogledu ove osnove kod tekfira onoga ko učini širk Allahu; da se od njega traži pokajanje, a ako se ne pokaje – biva ubijen. Oni ne spominju ta'rif (upoznavanje) u meselama koje su osnova, već spominju ta'rif u manje poznatim meselama, čiji dokaz može biti skriven nekim muslimanima, poput mesela u kojima se suprotstavljaju neki novotari, poput kaderija i murdžija, ili u nekoj skrivenoj meseli, poput sarfa i atfa. Pa, kako da upoznaju obožavaoce kaburova, kada oni nisu muslimani, niti potpadaju pod pojam islama? I da li uz širk može ostati djelo...? A Uzvišeni kaže:
إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُواْ بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُواْ عَنْهَا لاَ تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاء وَلاَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ فِي
سَمِّ الْخِيَاطِ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ

"Onima koji dokaze Naše budu poricali i prema njima se budu oholo odnosili – kapije nebeske neće se otvoriti, i prije će deva kroz iglene uši proći nego što će oni u Džennet ući." (El-A’raf, 40).

I kaže:

حُنَفَاء لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ وَمَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاء فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي
مَكَانٍ سَحِيقٍ

"A onaj ko bude Allahu širk činio – biće kao onaj koji je s neba pao i koga su ptice razgrabile, ili kao onaj kojeg je vjetar u daleki predio odnio." (El-Hadž, 31).

I kaže:
إِنَّ اللّهَ لاَ يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ

"Allah neće oprostiti da mu se širk čini..." (En-Nisa’, 48).

I kaže:
وَمَن يَكْفُرْ بِالإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ

"A onaj ko otpadne od prave vjere – uzalud će mu biti djela njegova i on će, na onom svijetu, nastradati." (El-Maida, 5).

I još puno drugih ajeta. Problem je, također, u tome što iz ovog ubjeđenja proističe drugo loše ubjeđenje, a to je vjerovanje da dokaz protiv ovoga ummeta nije uspostavljen Poslanikom i

Kur'anom. Allahu se utičemo od ružnog shvatanja koje je kod ovih ljudi rezultiralo zaboravom na Kitab i Sunnet. Šta više, ljudi u fetri do kojih nije došla poslanica i Kur'an i koji su preselili u džahilijjetu, se ne nazivaju muslimanima po konsenzusu." "Hukmu tekfiril muajjen" 150, 151. str.

Šejh Abdullah ibn Abdur-Rahman Ebu-Betin kaže: "Neki ljudi koji brane mušrike kao dokaz da počinioc velikog kufra iz neznanja ne postaje kafir, i da je kafir samo onaj ko kufr uradi iz inata, navode priču čovjeka koji je oporučio svojoj familiji da ga zapale nakon njegove smrti. Odgovor na to je da je Uzvišeni Allah poslao poslanike da donesu radosne vijesti i da opomenu kako ljudi nakon poslanika ne bi imali dokaza kod Allaha. Najveća stvar s kojom su poslanici bili slati i kojoj su pozivali je obožavanje Allaha Jedinog, Koji nema druga, i zabrana da se čini širk a to je obožavanje drugih mimo Allaha. Ako se počinioc velikog širka opravdava neznanjem – pa ko je onda taj koji nema opravdanje? Iz toga proizilazi da Allah ni nad kim nije uspostavio dokaz osim inadžije. Pored toga, zagovornik ove tvrdnje neće biti u stanju da generalno ide ovom osnovom. Naprotiv, on mora upasti u kontradiktornost. Jer, ne smije se sustezati od tekfīra onoga koji sumnja u poslanicu Muhammeda ❒, ili sumnja u proživljenje, ili druge stvari od osnova vjere. A onaj koji sumnja je neznalica. Pravnici, Allah im se smilovao, u knjigama fikha spominju propis murteda a to je musliman koji je postao nevjernik i izašao iz islama riječima, djelom, ubjeđenjem ili sumnjom, a razlog sumnje je upravo neznanje. Iz ove tvrdnje (tj. tvrdnje da je počinioc velikog kufra opravdan neznanjem, op.prev.), proizilazi da ne smijemo tekfiriti neznalice od židova i kršćana i one koji čine sedždu Suncu, Mjesecu i kipovima, zbog njihovog neznanja, niti one koje je spaljivao Ali ibn Ebi-Talib vatrom, jer mi kategorički tvrdimo da su oni neznalice. Ulema je složna da je nevjernik onaj koji ne tekfiri židove i kršćane ili sumnja u njihovo nevjerstvo, a mi smo ubjeđeni da su većina njih neznalice...", pa sve do njegovih riječi: "Uzvišeni nas je obavijestio da nevjernici sumnjaju u ono čemu ih poslanici pozivaju...", zatim je Šejh spomenuo ajete pa nakon toga kaže: "Allah, subhanehu ve teala, je pokudio mukallide koji su govorili: 'Mi smo zatekli pretke naše kako ispovijedaju vjeru i prateći ih u stopu mi smo na pravom putu.' (Ez-Zuhruf 22), pored toga Uzvišeni je njih nazvao nevjernicima. Ulema pomenuti ajet, a i druge, navodi kao dokaz da nije dozvoljen taklid u spoznaji Allaha i poslanice. Allahov dokaz je uspostavljen nad stvorenjima slanjem poslanika pa makar i ne shvatili Allahove dokaze. Šejh Muveffekud-din, Ebu-Muhammed Ibn-Kudame, rahimehullahu teala, nakon što je završio govor o meseli "Da li je svaki mudžtehid na istini", gdje je odabrao mišljenje većine učenjaka, po kojem nije svaki mudžtehid na istini, već je istina u jednom mišljenju među mišljenjima mudžtehida. Nakon toga šejh kaže: "Džahiz tvrdi da je opravdan i nije griješan onaj koji se suprotstavi islamu ako je promatrao i nije bio u stanju da dokuči istinu." – do riječi – "Mišljenje koje zagovara Džahiz je zasigurno neispravno i predstavlja kufr u Allaha i odbijanje riječi Allaha i Njegovog Poslanika." "El-Intisaru li hizbillahi el-muvehhidin ver-reddu alel mudžadili anil mušrikin" 16,17 str.

Šejh Muhammed ibn Ibrahim Alu-šejh nakon fetve o tekfiru onih koji obožavaju Bedevija, Džejlanija i kabure ehlul bejta - pa makar njih nazivali posrednicima a ne božanstvima – bez uvjetovanja da njih smatraju bogovima, nakon toga kaže: "U tevhidu nema džehla, ne može se stvar poput tevhida nepoznavati. To je okretanje glave od vjere. Može li čovjek da ne zna za Sunce. Njihovi učeni su neznalice a nema većeg neznalice od mušrika. U Kur'anu nema govora o neznanju osim kada su u pitanju oni koji obožavaju druge mimo Allaha. Tako da su oni neznalice ali je dokaz protiv njih uspostavljen. Dvije stvari su ovdje spojene: Znanje shodno onome što je uspostavljeno od dokaza i džehl shodno njihovom okretanju od

vjere."

Između šejha Muhammeda ibn Ibrahima i Šejhul-azhara se odvila rasprava. Na kraju Šejhul-azhar je rekao: "Oni su samo ispoljili izgled nevjernika" , pa mu je šejh Muhammed rekao: "Mi ćemo im onda ispoljiti izgled mukeffiruna (onih koji tekfire)." "Medžmu'atul fetava ve resail šejh Muhammed ibn Ibrahim" 12/197-198.

I kaže Šejhul-islam, govoreći o tevessulu Poslanikom ❐, i odgovarajući onima koji kažu da onaj ko zanegira tevessul Poslanikom ❐, čini kufr: "Niko nije rekao da onaj ko zastupi prvi stav (tj. da nije dozvoljen gore pomenuti vid tevessula) čini kufr, niti postoji bilo koji razlog za tekfir takvog. Ova mesela (tevessul poslanikom) je manje poznata mesela gdje dokazi nisu toliko očiti i jasni, a kufr se čini onda kada se zanegira nužno poznata stvar u vjeri ili neki od mutevatir propisa oko kojih postoji konsenzus i tome slično. "Medžmu'atul fetava" 1/81.

Ovdje napominjemo da pomenuto ograničavanje Šejhul-islama se odnosi na kufr poricanja koji biva samo poricanjem nužno poznate i tevatur stvari. A ako se radi o manje poznatoj stvari onda se onaj ko je poriče ne smatra mukezzibom (onaj koji poriče) zbog nepoznavanja mesele ili zbog toga što do njega nije došlo znanje o njoj.

Isto tako, jasno je da se sve vrste kufra ne mogu ograničiti na kufr poricanja, kako tvrde džehmijsko murdžijski pilići u našem vremenu. Prethodio je govor Šejhul-islama o kufru okretanja (kufrul i'rad), dosta često smo spominjali njegove riječi: "I općenito, ko izgovori ili učini djelo kufra – time je postao nevjernik, iako nije namjeravao da postane nevjernik, jer niko ne želi da bude nevjernik, osim onaj kome Allah, dželle še'nuhu, to želi." Pomenuta stvar je u govoru Šejhul-islama očitija od toga da bi bilo ko povodom nje diskutovao.

I kaže Šejhul-islam, govoreći o razlici između manje poznatih stvari gdje se neznalica opravdava, i opće poznatih stvari u vjeri: "Pod pojmom tevessula mogu se ciljati tri stvari:

- Prva stvar: a ona je osnova imana i islama, a to je tevessul vjerovanjem u Poslanika ❐, i pokornošću njemu.

- Druga stvar: a to je njegova dova i šefat. Ova stvar također koristi onome ko čini tevessul njima, po konsenzusu svih muslimana.

Ko zanegira tevessul jednom od pomenutih stvari je kafir, murted. Od njega se traži da se pokaje u suprotnom ubija se kao murted. Tevessul imanom u Poslanika ❐, i pokornošću njemu je osnova vjere. To je nužno poznata stvar u dini islamu učenom i običnom svijetu od muslimana. Ko zanegira ovo značenje njegov kufr je očit i učenima i običnom svijetu. A što se tiče njegove dove, šefata, i okorišćavanje muslimana time, onaj ko i ovo zanegira je također nevjernik, ali je ova stvar manje poznata od prve. Stoga, ko je zanegira iz neznanja pojasniće mu se pa ako ustraje u svom negiranju postaje murted." "Medžmu'atul fetava" 1/115.

Pogledaj kako je Šejhul-islam napravio razliku između stvari koja zahtjeva pojašnjenje s jedne, i onoga što je osnova dina, imana i islama, ili onoga što je nužno poznato u vjeri muslimana s druge strane. I kaže također: "Osnove vjere su:

- ili mesele u koje je obaveza vjerovati riječima, ili riječima i djelom, kao što su mesele tevhida, sifata, kadera, nubuvveta (poslanstva), povratka,

- ili delail ovih mesela (ono na što ove mesele ukazuju).

Što se tiče prvog dijela, sve ono što je ljudima potrebno od ovih mesela: spoznaje,

ubjeđenja i vjerovanja – Allah ✞ – ih je pojasnio potpunim pojašnjenjem nakon kojeg više nema opravdanja. To zbog toga što pomenute stvari predstavljaju najveće stvari koje je dostavio Allahov Poslanik i pojasnio ljudima. Također, to su najveće mesele kojima je Allah - putem Poslanika koji ih je pojasnio i dostavio - uspostavio dokaz nad svojim robovima." "Medžmu'atul fetava" 3/184.

I kaže govoreći o džehmijama: "Oni se suprostavljaju u stvarima oko kojih su složni svi milleti i vlasnici ispravnih fitri. Ali pored toga možda veliki broj njihovih izjava nije jasna velikom broju sljedbenika imana pa pomisle da je hak kod njih (džehmija) zbog šubhi koje navode. Ti mu'mini vjeruju u Allaha i Njegova Poslanika ❐, nutarnji i spoljnje ali su im se stvari pomutile i postale nejasne kao što su nejasne raznim vrstama novotara. Oni (vjernici kojima su nejasni neki džehmijski stavovi, op.prev.) zasigurno nisu nevjernici, već možda među njima ima onih koji su fasici, griješnici, možda ima i onih koji griješe a kojima će Allah oprostiti, a možda ima i onih koji su vlasnici imana i bogobojaznosti na osnovu koje zaslužuju Allahovu ljubav, shodno njihovom imanu i bogobojaznosti. Osnova govora ehli sunneta, kojim se razlikuju od haridžija, džehmija, mu'tezila i murdžija, jeste da se iman razlikuje i grana. Allahov Poslanik ❐, kaže: *'Iz vatre će izaći i onaj u čijem srcu bude i koliko truna imana'*." "Medžmu'atul fetava" 3/220.

I kaže: "Što se tiče tekfira ispravno je da onaj ko idžtihadi od ummeta Muhammeda ❐, i cilja istinu, pa pogriješi, neće biti protekfiren zbog svoje greške. Naprotiv, njegova greška se oprašta. Kome postane jasno ono sa čim je došao Allahov Poslanik ❐, pa se suprostavi Poslaniku, nakon što mu uputa bude jasna, i slijedi put mimo puta vjernika, takav je kafir. A ko slijedi svoje strasti, uskrati u traženju istine i govori bez znanja takav je griješnik, možda bude i fasik a možda bude imao dobra djela koja pretegnu loša. Tekfir se razlikuje shodno raznolikosti stanja ljudi. Nije svako go pogriješi, novotar, džahil, i dall (koji je u zabludi, zabludjeli) nužno i nevjernik. Šta više, možda nije ni fasik a možda ni griješnik. Posebno ako uzmamo u obzir meselu Kur'ana gdje je pogriješio veliki broj predvodnika određenih skupina koji su kod ljudi poznati po znanju i vjeri." 12/99.

I kaže, isto tako: "Tekfir je Allahovo pravo i ne smije se tekfiriti osim onaj koga je protekfirio Allah i Njegov Poslanik ❐. Isto tako, tekfir određene osobe i dozvola njegova ubistva biva tek nakon uspostavljanja poslaničkog dokaza nakon koga onaj ko mu se suprostavi biva nevjernik." – pa sve do riječi – "Zato sam govorio džehmijama hululijama i nufatima koji negiraju da je Allah iznad Arša: Kada bi se ja složio sa vama (u vašem stavu) bio bih kafir, jer znam da je vaš govor kufr, ali vi kod mene niste nevjernici jer ste džahili."

Pogledaj kako su im presudili kufrom pored toga što su neznalice. Šejhul-islam je odabrao mišljenje da se takvi ne tekfire već ih smatra samo fasicima.

I kaže: "Ja sam od onih koji najviše osporavaju da se određena osoba smatra nevjernikom, fasikom ili griješnikom, osim kada se zna da je protiv njega uspostavljen Poslanički dokaz, nakon kojeg onaj koji se njemu suprostavlja biva nevjernik, fasik, ili griješnik. Ja sam konstatovao da Allah oprašta grešku ovom ummetu, a to obuhvata mesail el-haberijje vel-kavlijje (mesele koje se tiču riječi i habera) a i mesail el-amelijje (mesele koje se tiču djela). Selefi su se razilazili u puno stvari ali niko nikom nije posvedočio kufrom, fiskom, ili masijetom (grijehom). Šurejh je zanegirao kiraet onih koji su učili: 'Čudim se a oni se ismijavaju...' rekavši da se Allah ne čudi. Aiša i drugi ashabi su raspravljali oko toga da li je Poslanik ❐, vidio svoga Gospodara, pa je rekla: 'Ko tvrdi da je Muhammed vidio Allaha taj iznosi veliku potvoru na

Allaha.’ Međutim, pored toga, Aiša, radijellahu anha, nije rekla Ibn-Abbasu i drugima koji se nisu složili s tim stavom da su oni ti koji iznose potvoru na Allaha. Isti je slučaj i sa meselom: ’Da li umrli čuje govor živog, i da li se umrli kažnjava zbog plača živih za njim’, u kojima se Aiša radijellahu anha, suprostavila nekim ashabima."

"Tekfir spada u prijetnju, (veid), a govor može u sebi sadržavati poricanje onoga što je rekao Allahov Poslanik ❐, ali čovjek može biti od onih koji su skoro prihvatili islam, ili pak živi u udaljenoj pustinji a takvi se ne smatraju navjernicima zbog onoga što su porekli sve dok se nad njima ne uspostavi dokaz. Može se desiti da čovjek nije čuo tekstove (koje poriče) ili ih je čuo ali je kod njega postojao oprečan tekst radi kojeg je pribjegao te'vilu , makar griješio u tome. Uvijek sam spominjao hadis koji se nalazi u dva Sahiha a koji govori o čovjeku koji je rekao: *"Kada umrem zapalite me, zatim moj pepeo raspite po moru, jer tako mi Allaha ’le in kadire (ili kaddere) Allahu alejje’, kazniće me kaznom kakvom nikoga nije kaznio na svijetu. Pa su tako postupili a Uzvišeni ga je sakupio i upitao: ’Šta te je navelo da to utadiš?’ Iz straha od Tebe – odgovori čovjek, pa mu je Allah oprostio."*

Ovaj čovjek je posumnjao u Allahovu moć i njegov povratak kada bude bio spaljen. Šta više, vjerovao je da neće biti proživljen a to je kufr po konsenzusu muslimana. Međutim bio je džahil koji nije poznavao te stvari, a bio je vjernik koji se bojao da ga Allah ne kazni pa mu je Allah oprostio. A muteevvil koji idžtihadi i nastoji da slijedi Allahova Poslanika ❐, je preči oprosta od ovog čovjeka." "Medžmu'atul fetava" 3/147,148.

Što se tiče riječi Šejhul-islama o ovom čovjeku: "Ovaj čovjek je posumnjao u Allahovu moć i njegov povratak kada bude bio spaljen", pomenuti čovjek nije negirao Sudnji dan niti proživljenje u cjelini, već je – kako to spominje sam Šejhul-islam na drugom mjestu u svojim "Fetvama" 12/263: "...bio vjernik u Allahu u cjelini, vjernik u Sudnji dan u cjelini i da Allah nagrađuje i kažnjava nakon smrti."

Njegov strah da ga Allah ne kazni zbog grijeha ga je naveo da u trenutku zbunjenosti u času smrti oporuči to što je oporučio. On nije znao sveobuhvatnu Allahovu moć i njene detalje, te da je Allah u stanju da sakupi svaki trun njegova tijela, a taj tefsil je od obavijesti koji se mogu spoznati samo putem poslanička dokaza. Zbog toga se i opravdava džahil koji pri sebi ima osnovu imana i tevhida – kao što je bio slučaj ovog čovjeka – ako pogriješi ili ne zna neke detalje Allahovih imena i svojstava i tome slične stvari koje mogu biti nepoznate.

Šejhul-islam je ovog čovjeka spomenuo i na drugim mjestima u svojim "Fetvama" 11/224, gdje kaže: "Ovaj čovjek je pomislio da Allah nije u stanju da ga sakupi kada bude raskomadan i razbacan, pa je pomislio da ga Allah neće oživjeti kada njegova familija postupi onako kako je on tražio." – pa sve do riječi – "Ovaj čovjek nije poznavao sve što Allah zaslužuje od svojstava i tefsil Njegova kudreta. Veliki broj mu'mina možda to ne zna ali time nisu nevjernici."

Zatim je spomeuo hadis Aiše kojeg bilježi Muslim, a u kojem stoji da je Aiša pratila Poslanika ❐, kada je noću izašao i uputio ka Beki'i. Poslanik nije primjetio da ga prati, pa kada je nakon toga to saznao upitao je: *"Zar si pomislila da će ti Allah i Njegov Poslanik učiniti nepravdu?"* U hadisu na kraju stoji da je Aiša rekla: *"Koliko god da ljudi kriju Allah zna? ’Da’ – reče on..."* Nakon toga Šejhul-islam kaže: "Aiša, radijellahu anha, majka vjernika, je pitala Poslanika ❐, da li Allah zna sve što ljudi kriju, pa je on sallallahu alejhi ve sellem, rekao *’Da’*. Ovo ukazuje da ona to nije znala, ali prije nego li je saznala da Allah zna sve što ljudi kriju, nije bila nevjernik, iako je potvrda toga (vjerovanja da Allah zna sve što ljudi kriju) nakon

uspostavljanja dokaza, od osnova imana, tako da je tada negiranje Njegovog sveobuhvatnog znanja poput negiranja Njegove sveobuhvatne moći." – pa sve do riječi kojima odgovora na osnovu pitanja – "Jasno je da su ove riječi kufr (4), međutim ne tekfiri se onaj ko to kaže sve dok do njega ne dođe znanje na osnovu kojeg dokaz biva uspostavljen i onaj ko mu se suprostaavi biva nevjernik." "Medžmu'atul fetava" 11/224-226.

Hattabi kaže: "Možda će neko polemizirati i reći: ’Kako da mu Allah oprosti a on (čovjek koji je oporučio da ga zapale) je negirao proživljenje i moć oživljavanja mrtvih?’ Odgovor je da on nije negirao proživljenje, već nije znao, pa je mislio da kada tako urade sa njim neće biti proživljen i kažnjen. Njegov iman se ispoljio onda kada je priznao da je sve to uradio iz straha od Allaha." Ovaj govor je spomenuo Ibn-Hadžer u "Fethu" 6/604.

Ibn-Hadžer je, također, spomenuo riječi Ibn-Kutejbe: "Neki muslimani možda pogriješe u nekim sifatima ali time nisu nevjernici."

Riječi Šejhul-islama: "ovaj čovjek nije poznavao sve što Allah zaslužuje od svojstava i tefsil Njegova kudreta", kao i riječi Hattabija: "on nije negirao proživljenje", pojašnjavaju da stvar nije onakva kakvom je predstavljaju neke džehmije i murdžije kada kažu da je ovaj čovjek u potpunosti negirao proživljenje pa zatim navode riječi Uzvišenog:

زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أن لَّن يُبْعَثُوا قُلْ بَلَى وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ

"Nevjernici tvrde da neće biti oživljeni. Reci: ’Hoćete, Gospodara mi moga, sigurno će te biti oživljeni, pa o onome šta ste radili, doista, biti obavješteni!’ – a to je Allahu lahko." (Et-Tegabun, 7)

Time žele generalizirati opravdanje neznanjem u potpunosti po pitanju proživljenja, da bi na taj način opravdali tagute zakonodavce i vladare murtede koji se bore protiv vjere, prijateljuju sa Allahovim neprijateljima i koji su iz Allahova dina izašli na mnogobrojna vrata.

Nema sumnje da ovakav posupak predstavlja korištenje dokaza za srvari na koje se on ne odnosi. Očito je da pomenuti čovjek nije negirao Allahovu moć proživljenja već je bio neznalica po pitanju Sveobuhvatne Allahove moći i njenih detalja te da je On Uzvišeni u stanju da sakupi pepeo kojeg je raznio vjetar po kopnu i moru. Kod ovakvih detalja ljudski razum ostaje zapanjen a možda i manje upoznat, posebno pri velikom strahu i agonijama smrti. Pomenuta stvar se zna samo putem poslaničkog dokaza stoga nije dozvoljeno poistovjećivati džehl ili grešku u ovakvim stvarima i priključivati njima opravdanje u jasnom i očitom velikom širku i teškom riddetu koji je propraćen borbom protiv vjere i tome sličnim očitim kufrijatima koje čine tavagiti hukma koji se svojim kufrijatima suprostavljaju najpoznatijim, najjasnijim i najočitijim stvarima vjere kojima su poslani svi poslanici.

Tako mi Allaha osim kojeg drugog boga nema, neće poistovjetiti grešku ovog čovjeka muvehhida i katastrofe ovih ljudi (taguta i murteda) osim oni koji zakidaju na vagi, koji svoju vagu upotpunjavaju a vagu drugih ljudi zakidaju, igraju sa šerijatskim i izvrću njihove vratove.

أَلَا يَظُنُّ أُولَئِكَ أَنَّهُم مَّبْعُوثُونَ

"Zar ne misle ti takvi da će proživljeni biti." (Mutaffifun, 4)

Na osnovu ovoga što smo gore spomenuli saznao si da nije dozvoljeno poistovjećivati grešku u manje poznatim poglavljima, u kojima se džahil opravdava jer se ne mogu znati osim putem poslaničkog dokaza, sa opće i nužno poznatim stvarima u vjeri. A kako je tek onda kada se radi o najvećoj stvari, tj. osnovi tevhida kojim je Allah uspostavio svoje očite dokaze nad Njegovim stvorenjima i kojeg je Allah usadio u njihovim fitrama, uljepšao u njihovim razumima

a ružnim učinio ono što je oprečno njemu od širka i tendida. Zbog njega je Uzvišeni i uzeo misak (ugovor) od ljudi prije nego li ih je stvorio, zbog njega je poslao sve poslanike da bi ga utemeljili i opovrgli ono što je oprečno njemu od širka i tendida. Također, Uzvišeni je sve knjige objavio radi tevhida tako da čak ni jevrejima i kršćanima danas nije nepoznata ova osnova svih osnova, vjere Muhammeda ❒.

Ona može biti nejasna samo onome čiji je džehl rezultat njegova okretanja glave od vjere a takav nije opravdan po konsenzusu. Stoga, nije dozvoljeno poistovjećvati ova dva poglavlja (tj. poglavlje manje poznatih i opće poznatih stvari u vjeri), niti je dozvoljeno poistovjećivati sljedbenike tevhida (ehlut-tevhid) sa sljedbenicima širka i tendida (ehluš-širki vet-tendid).

Tako mi Allaha nisu isti niti se mogu poistovjetiti

Sve dok glave gavrana ne posijede

Imam Ahmed bilježi u svom "Musnedu" jako bitan dodatak o pomenutom čovjeku a koji ukazuje da je on bio od muvehhida. Zato nije dozvoljeno poistovjećivati opravdanja muvehhida u manje poznatim meselama sa katastrofama mušrika u njihovom jasnom i očitom kufru i širku.

Hafiz Ibn-Redžeb el-Hanbeli govoreći o hadisu "Pa će iz vatre izaći ljudi koji...", kaže: "Pod riječima 'nikada nisu činili hajra' se misli da nisu činili djela udovima ali su posjedovali osnovu tevhida. Zato je u hadisu o čovjeku koji je naredio svojoj familiji da ga zapale nakon njegove smrti, došlo: 'Nije nikada radio hajra odim tevhida.' Hadis bilježi imam Ahmed od Ebu-Hurejre ⌼, merfuan a od Ibn-Mesuda ⌼, mevkufen." Iz knjige "Et-tahvifu minen-nari vet-tarifu bi hali daril bevari" 260 str.

Pogledaj kako je Uzvišeni osobi koja je došla s tevhidom oprostio grešku u manje poznatim stvarima jer je došao sa osnovom vjere i imana i najčvršćom sponom spasa koja se ne može prekinuti. Međutim, zalimi od džehmijskih i murdžijskih pilića su zamijenili ono što im je rečeno pa su izopačili meselu i opravdavaju tagute i murtede koji su srušili osnovu tevhida sa više aspekata, presudili im islamom, njihovu krv učinili zabranjenom i svrstali ih u spašene. S druge strane, nisu opravdali ulemu i daije koji su možda pogriješili u poglavljima koja su nekim ljudima manje poznata i koja se ne znaju osim putem poslaničkog dokaza, pored toga što ta ulema i daije imaju osnovu tevhida i imana pri sebi. Protiv njih su pobunili svoje bezumne sljedbenike, proglasili ih zabludjelim i propalicama a neke od njih su čak i protekfirili.

Šejhul-islam, govoreći u svojoj raspravi oko Vasitijske akide kada mu je neko prigovorio zbog njegovih riječi: "Ovo je vjerovanje spašene skupine", iz čega prostiče da je onaj ko im se u nečemu suprostavi propao i da nije spašen, kaže: "Nije nužno da svako ko se njima suprostavi u nečemu od ovog vjerovanja bude propao. Možda onaj ko im se suprostavi bude mudžtehid koji griješi a kojem će Allah oprostiti njegovu grešku, možda bude od onih do kojih nije došlo znanje kojim se uspostavljava dokaz." "Medžmu'atul fetava" 3/116.

Imam Zehebi, rahimehullahu teala, govoreći o tekfiru onih koji nisu potvrdili neka pritvrđena Allahova svojstva, poput spuštanja Uzvišenog na dunjalučko nebo, čuđenje i tome slično, kaže: "Takav se tekfiri onda kada sazna da je Poslanik ❒, to rekao zatim to zanegira i ne vjeruje." "Muhtesarul uluvv" 232. str.

U istoj knjizi Zehebi prenosi od imama Šafije, rahimehullahu teala, da je rekao: "Uzvišeni Allah posjeduje imena i svojstva koja ne smije niko, protiv kojeg je uspostavljen dokaz, odbiti. Ako se suprostavi nakon uspostavljanja dokaza takav je nevjernik. A prije

uspostavljanja dokaza opravdan je neznanjem, jer se te stvari ne mogu spoznati razumom niti razmišljanjem."

Također, u istoj knjizi imam Zehebi prenosi od imama Taberija (preselio 310.h.) koji nakon što je spomenuo neka svojstva Uzvišenog Gospodara kaže: "Ova značenja koja sam spomenuo kao i njima slična svojstva kojima je Allah opisao Sebe ili ga je njima opisao Njegov Poslanik, se ne mogu spoznati putem razmišljanja. Ne tekfirimo nikoga ko je dažhil u njima osim nako što to spozna." 224. str

Rezime bi glasio: Obaveza je, kada je u pitanju pravdanje neznanjem, napraviti razliku između stvari koje su nužno poznate u vjeri, stvari koje odbijaju vlasnici ispravne fitre i čista razuma, poput jasnog i očitog širka za kojeg niko ko se pripsuju islamu ne smije ne znati da on ruši dini islam, jer to je poznato čak i muslimanskoj djeci, čak i jevreji i kršćani znaju da je Poslanik ❒, i svi poslanici, poslat da opovrgne i sruši širk, i stvari koje zahtjevaju upoznavanje, pojašnjenje i koje se neznaju osim putem poslaničkog dokaza. U ovim stvarima opravdava se neznanjem za razliku od prvog poglavlja. Stoga, nije dozvoljeno žuriti u tekfiru osim nakon pojašnjenja i uspostavljanja dokaza.

Neke hamaslije su positovjetile ova dva poglavlja pa su iz okrilja islama svojom brzopletošću izbacili veliki broj muslimana. Naspram njih su džehmije i murdžije i njima slični koji su pretjerali s druge strane. Uzeli su govor uleme i opravdanje kojeg oni spominju u manje poznatim meselama te ga spuštaju na kufr koji je nužno poznat u vjeri. Oni su analogno poglavlju o manje poznatim meselama pripojili i jasan i očit širk te su na taj način opravdali tagute, prikrpili njihov jasan kufr, i brane mušrike od zakonodavaca i taguta koji se bore protiv vjere.

"A Allahova vjera – kako to spominje Šejhul-islam – je sredina između onih koji u njoj pretjeruju i onih koji popuštaju. Uzvišeni Allah nije naredio nijednu naredbu a da se šejtan ljudima preprečio dvjema stvarima: ili pretjerivanjem u njoj ili popuštanjem." "Medžmu'atul fetava" 3/263.

DVADESET OSMA GREŠKA

Tekfir svake osobe koja se suprostavi idžmau (konsenzusu) bez ikakva tefsila

U proširene greške u tekfiru spada i tekfir svake osobe koja se suprostavi idžmau, bez ikakva tefsila, bez vođenja računa o mogućnosti uspostavljanja konsenzusa, ne uzimajući u obzir mogućnost o znanju za konsenzus u datoj meseli, njegovu pritvrđenost, i vrstu tog konsenzus - jasnog ili prešutnog. Svako ko je čitao govor uleme usula u ovim meselama zna za razližanje uleme u ovim meselama. Rezime tog razilaženja možeš pogledati u izuzetno korisnoj knjizi imama Ševkanija "Iršadul fuhul", poglavlje o konsenzusu.

Ono u što mi vjerujemo jeste mogućnost ostvarivanja konsenzusa. Slijedimo konsenzus i smatramo ga putem vjernika, posebno ono oko čega su se složili ashabi, u meselama koje imaju osnovu ili podlogu u Šerijatu, prije nego li su se razišli po gradovima, poput njihovog konsenzusa po pitanju prisege date Ebu-Bekru ⮹, njihovog konsenuzusa borbe protiv onih koji su uskratili zekat, itd.

Ne uzimamo u obzir ono što se pominje i tvrdi od idžma'a nakon ashaba, a što je teško potvrditi niti se pak zna za oslonac takvog idžma'a. Nismo prvi koji spominju ove stvari. To je govor zahirija, a na njega je i indirektno ukazao imam Ahmed, šta više, taj stav je poznat od imama Ahmeda, kako to spominje Ševkani. U rivajetu Ebu-Davuda stoji da je imam Ahmed rekao: " Idžma' je da se slijedi ono što je došlo od Poslanika ❐, i njegovih ashaba, a po pitanju tabi'ina čovjek ima izbor." Ovo je, također, stav imama Ibn-Hibbana, što se očito može zaključiti iz njegovog "Sahiha".

Isto tako, vjerujemo u idžma' muslimana po pitanju stvari koje su nužno poznate u dini islamu i kojima se niko ne suprostavlja. Imam Šafija kaže: "Ni ja ni bilo koji učenjak ne kaže da je oko neke stvari konsenzus, osim kada sretnem alima koji prenosi od onih prije njega, poput riječi da je podne četiri rekata, da je zabranjen alkohol i tome slično." "Er-Risale" 534.

U komentaru pomenutih riječi imama Šafije, Ahmed Šakir kaže: "Tj. Idžma' biva samo u opće poznatim stvarima u vjeri. Ovo smo sa dokazima pojasnili na puno mjesta u komentarima i opaskama na različita djela." Završen citat.

I kaže imama Šafija: "Niko od ashaba Allahova Poslanika ❐, niti tabi'ina, niti tabitabi'ina, niti generacije koja je došla posle nje, niti bilo koji učenjak na zemaljskoj kugli ili onaj koga običan svijet smatra učenim, nije tvrdio da postoji idžma' osim kada je u pitanju skupina naredbi. Ova tvrdnja se pojavila danas, pa neko kaže da ne zna da je iko od učenjaka zastupio suprotno mišljenje (u toj i toj meseli), a ja sam zapamtio od nekoliko učenjaka da su zastupili oprečno mišljenje u datoj meseli." "El-Umm" 1/153.

I kaže, rahimehullahu teala, kada je upitan o idžma'u: "Da, hvala Allahu, postoji idžma' po pitanju skupine naredbi koje svako poznaje. Kada bi za takav konsenzus rekao: ’Složili su se ljudi’, ne bi nikoga našao da kaže: ’Ne, nije to konsenzus’. To je jedini način u kojem onaj ko tvrdi da postoji idžma' biva iskren." "El-Umm" 7/281.

Ibn-Hazm, rahimehullahu teala kaže: "Idžma' je ono u što smo čvrsto ubjeđeni da su ashabi Allahova Poslanika ❐, znali i izgovorili, a da se pri tom niko od njih nije suprostavio, kao

što smo čvrsto ubjeđeni da su svi oni, radijellahu anhum, klanjali sa Allahovim Poslanikom ❒, pet dnevnih namaza sa rukuom i sedždom i znali da ih je Poslanik ❒, klanjao tako sa ljudima, ili kao što znamo da su svi oni postili sa Poslanikom ❒, i znali da je on postio sa ljudima u Ramazanu kada bi bio kod kuće. Isti je slučaj i sa ostalim propisima u kojim postoji ovakva vrsta jekina (ubjeđenja) i koje onaj ko njih poriče ne može biti vjernik. Niko se ne razilazi da je ovo idžma'. A ko tvrdi da mimo toga postoji idžma' (tj. da postoji idžma' mimo idžma'a ashaba), od njega će se tražiti dokaz, međutim, kako će ga naći?!" "Muhalla 1/54.

I kaže, isto tako: "Ispravan idžma' jeste onaj koji je zasnovan na čvrstom ubjeđenju, mimo njega nema ispravnog idžma'a, niti se može tvrditi da postoji.

On se dijeli na dvije vrste:

- Prva vrsta, a to je ono u što niko od muslimana ne sumnja, da je nevjernik onaj ko to ne priznaje, poput šehadeta 'la ilahe illallah ve enne Muhammeden resulullah', obaveza klanjanja pet dnevnih namaza, post mjeseca ramazana, zabrana jedenja strvine, krvi, svinjskog mesa, priznavanje Kur'ana i zekata u cjelini. Ko sazna za ove stvari pa ih ne prizna nije musliman. S obzirom da ne može biti musliman onaj ko ovo ne prizna, kažemo da je idžma' muslimana po ovom pitanju.

- Druga vrsta, a to je postupak Poslanika ❒, kojem su prisustvovali svi ashabi, ili smo pak čvrsto ubjeđeni da je svako od njih znao za njega pa makar i bio odsutan, poput Poslanikova ❒, postupka sa Hajberom, kada je Hajber dao Jevrejima a da oni zauzvrat daju pola usjeva i hurmi i da ih muslimani mogu protjerati kada žele. Niko ne sumnja da je postojao jedan musliman u Medini a da nije bio prisutan ovom postupku ili da do njega nije doprla vijest, pa i do skupine žena i slabašne djece. Nije bilo ni muslimana u Mekki i susjednim oblastima a da nije čuo za ovu stvar i obradovao se...

Ovo su dvije vrste idžma'a mimo kojih ne može biti idžma'. Niko ih ne može negirati. A što se tiče idžma'a mimo ovoga to je samo lažna tvrdnja." "Ihkam" 4/149-150.

Šejhul-islam Ibn-Tejmije, rahimehullahu teala, kaže: "Muslimani od fekiha, sufija, muhaddisa i apologetičara se u cjelini slažu oko idžma'a, s druge strane negiraju ga neki novotari od m'utezila i šija. Međutim, idžma' koji je poznat jeste idžma' ashaba. Što se tiče idžma'a poslije njih uglavnom je jako teško znati da se on ostvario, i zato se ulema razilazi po pitanju idžma'a koji se spominje nakon ashaba. Također, postoji razilaženje u određenim meselama idžma'a, poput idžma'a tabi'ina na jednnom od dva mišljenja ashaba, ili idžama'a generacije koja se nije završila a pojedinci (iz te generacije) su se suprostavili njemu. Zatim, idžma' ’*es-sukuti’* (prešutni konsenzus) i tako dalje." "Medžmu'atul fetava" 11/187.

I kaže, isto tako: "Teško je kategorički tvrditi konsenzus muslimana kasnijih generacija u spornim meselama, za razliku od selefa za čiji idžma' dosta često znamo." "Medžmu'atul fetava" 13/17.

I kaže: "Zato imam Ahmed i drugi učenjaci kažu: ’Ko tvrdi da ima idžama'a laže, to je tvrdnja Merisija i Esamma. Može reći: 'Ne znam da su se ljudi razišli'. Oni koji spominju idžma' poput Šafije, Ebu-Sevra i drugih mufessira, pojašnjavaju da time ciljaju da oni ne znaju da postoji razilaženje i govore da je to taj idžma' za kojeg oni tvrde da postoji." "Medžmu’atul fetava" 19/147.

I kaže Ahmed Šakir, komentarišući riječi Ibni-Hazma oko idžma'a u njegovoj knjizi

"Ihkamul ahkam": "Stav koji zastupa pisac (Ibn-Hazm) po pitanju idžma'a i njegove validnosti jest' hakk, a to je idžma' o nužno poznatim stvarima u vjeri. A što se tiče idžma'a kojeg tvrdi ulema usula on je nemoguć i ne postoji. Zato, dosta često, vidiš fekihe-pravnike kada u nekoj meseli nemaju dokaza pozivaju se na idžma', a zatim onoga koji im se suprostave optuže kufrom. Da Allah sačuva. Idžma' kojem se čovjek suprostavi pa biva nevjernikom jeste onaj idžma' koji je mutevatir i nužno poznat u vjeri." Zatim je prenio govor Ibni-Vezira o idžma'u koji kaže:

"Znaj da postoje dvije vrste idžma'a:

- Prva vrsta, za čiju se ispravnost nužno zna u vjeri i onaj ko se njemu suprostavi biva nevjernik. Ovaj idžma' je ispravan ali nam nije potreban jer umjesto njega imamo nužno poznate stvari u vjeri.

- Druga vrsta idžma'a jeste idžma' koji nije na ovom stepenu. On nije kategorički već pretpostavljajući (zannij), jer nakon kategoričnosti ne ostaje ništa drugo do pretpostavka..." "Ihkamul ahkam" 4/142-146.

Svemu spomenutom dodaj da je za idžma' potreban šerijatski tekst kao oslonac a on je kod nas dokaz. Idžma' samo jača dokaz koji nije kategorički i uzdiže ga na stepen kategoričnosti kako to spominju neki učenjaci. Idžma' nije pored Kur'ana i sunneta zaseban dokaz na osnovu kojeg se može vaditi propis, kako to tumače neki savremenjaci. Nosioci idžma'a, a ispravno je da su to samo ashabi, nemaju pravo da dopune Zakonodavca pa makar se radilo i o samim ashabima, a oni su, Allah bio njima zadovoljan, svojim fikhom i takvalukom daleko od ovakve greške i posrtaja.

Osnova daveta svih poslanika i vjerovjesnika - a to je i put vjernika i ashaba, na kojem smo, Allahovom blagodati, i mi - jeste odricanje od raznoraznih gospodara, ma gdje oni bili, i posvećivanje svih vidova ibadeta isključivo Jedinom i Silnom, u što spada i *'tešri"*-zakonodavstvo kojeg nije dozvoljeno posvetiti niti prihvatiti osim od Uzvišenog Allaha. Zato naša ulema jasno spominje da je onaj ko se pokori učenjacima i vladarima u tahlilu onoga što je Allah zabranio ili tahrimu onoga što je Allah dozvolio ili tešri'u kojeg Allah nije dozvolio, njih uzeo za bogove mimo Allaha kako to spominje Uzvišeni u suri Beraet(Tewba) govoreći o ehlul kitabijama i njihovom ibadetu (učinjenom) sveštenicima i monasima. A to je pojasnio i Poslanik ❐, u hadisu Adijja ibn Hatima koji je prethodio.

Stoga, ako bi se oni koji se pripisuju znanju, u nekom vremenu, složili na određen propis koji nije Allahov propis, njihov postupak tada neće predstavljati put vjernika, već put mušrika, kao što je to bio slučaj sa Jevrejima. Ovo pojašnjava hadis Bera-a ⍓, kojeg bilježi Muslim u priči o kamenovanju jednog Jevreja koji je učinio zinaluk. Kada je Poslanik ❐, upitao njihovog alima o haddu (kazni) za zinaluk u njihovoj knjizi, on je odgovorio: "U knjizi nalazimo da je kamenovanje, ali se zinaluk proširio među našim uglednim. Pa kada bi ugledan čovjek uradio zinaluk mi bi ga ostavili, a ako bi to uradio slabić mi bi nad njim sproveli kaznu. Pa smo rekli: Hajde da se složimo na zejedničkoj kazni koju ćemo sprovoditi nad uglednim i slabim. Pa smo se složili da umjesto kamenovanja bludnika mažemo garom i bičujemo... Kaže Bera': "Pa je Allah objavio: 'A oni koji ne sude po onome što Allah nije objavio takvi su pravi nevjernici...zalimi,...fasici', sve povodom nevjernika."

Pogledaj riječi njihova učenjaka: "Pa smo se složili da umjesto kamenovanja bludnika mažemo garom i bičujemo." Tj. složili su se na sud i zakonodavstvo koji nije Allahov sud i zakonodavstvo. Ovo ukazuje da je bio konsenzus s njihove strane po pitanju ove nove kazne,

koju su izmislili a za koju nisu imali dokaza od Zakonodavca. Kao što vidiš ovakav postupak nije bio put vjernika već put mušrika.

Najpoznatiji dokaz kojeg spominju oni koji vrata idžma'a otvaraju naširoko jesu riječi Uzvišenog, subhanehu ve teala:

وَمَن يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَى وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّى وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا

"A ko se suprotstavi Poslaniku nakon što mu se jasno pokaže Pravi put, i slijedi put koji nije put vjernika, pustit ćemo ga da čini što je naumio, i bacit ćemo ga u Džehennem, a loše je to stječište!" (En-Nisa' 115.).

Pa tvrde kako je put vjernika njihov idžma', kako to oni tumače. Međutim, istina- mimo koje nama druge, jeste da je put vjernika Kitab i sunnet - dva vahja (objave) koji obuhvataju Allahovu jednoću (tevhid), izdvajanje Njega Uzvišenog u ibadetu, sudu i zakonodavstvu, i izdvajanje Poslanika ❒, u slijeđenju. To je ono što obuhvata šehadet ’en la ilahe illallah ve enne Muhammeden resulullah’. Ova dva šehadeta su osnova islama i put kojeg slijede vjernici. Naspram ove osnove je kufr u Allaha, suprostavljanje i okretanje glave od slijeđenja Allahova Poslanika ❒. Zato Uzvišeni u ovom ajetu uporedo spominje suprsotavljanje Poslaniku ❒, sa slijeđenjem puta koji nije put vjernika. Suprostavljanje Poslaniku ❒, je kufr, na to ukazuje i sama riječ *mušakk* - onaj koji se suprostavlja, koja je izvedena od riječi *šikkun* - strana, što ukazuje da je jedan na jednoj a drugi na drugoj strani.

Kaže Šejhul-islam: "Kafir je u velikoj zabludi jer se suprostavlja Allahu i Njegovom Poslaniku ❒. Nema osobe koja je u većoj zabludi od one koja se nalazi u ovakvom suprostavljanju (šikaku), jer je on na jednoj a Allah i Njegov Poslanik na drugoj strani (šikk). Suprostavljanje ponekad biva iz inata a ponekad iz džehla. A kada se dokazi ispolje i čovjek okrene glavu od promatranja tih dokaza, koji bi ga doveli do znanja, onda je on mušakk - onaj koji se suprostavlja.

Na osnovu ovog saznajemo da spomenuta prijetnja u gorespomenutom ajetu ne obuhvata onu osobu koja se suprostvalja konsenzusima koji su samo puka tvrdnja. Neki su čak pretjerali te idžma' svrstali pod zakonodavstvo i na taj način protekfirili one koji se njima suprostave.

Ova prijetnja obuhvata onoga ko se suprsotavlja Allahu i Njegovom Poslaniku ❒, i okreće glavu od propisa Allahove knjige i sunneta Njegova poslanika ❒, koji predstavljaju put vjernika.

Zatim, imam Ševkani kaže, nakon što je spomenuo govor Gazalija iz "Mahsula" gdje on diskutuje sa onima koji kao dokaz koriste idžma' navodeći gorespomenuti ajet: "Kada ovo saznaš, kako treba, vidjećeš da ajet ne ukazuje na ono što oni (zagovarači idžma'a u svakom vremenu) tvrde." "Iršadul Fuhul" 139.

Prije toga imam Ševkani je prenio Gazalijeve riječi koji kaže: "Zaista je čudno kako fekihi-pravnici utvrđuju idžma' na osnovu općenitih ajeta i tekstova a složni su da onaj ko negira tu općenitost (na koju ukazuju tekstovi) nije kafir niti fasik ako to čini iz te'vila, a zatim govore: ’Propis na kojeg ukazuje kategorički idžma', kojem se čovjek suprostavi biva kafir i fasik...’ Kao da su ogranak učinili jačim od osnove, a to je vilika greška." "Iršadul Fuhul" 138.

Zato, znaj da je tekfir pod izgovorom suprostavljanja ili odbijanja idžma'a posrtaj na kojeg treba obratiti pažnju a posebno kada se uzme u obzir sâmo razližanje uleme oko idžma'a.

Ono što je ispravno u ovom poglavlju jeste da se tekfiri samo onaj ko zanegira poznati idžma' - kako smo to gore detaljnije pojasnili - koji je kategorički pritvrđen i koji se zaniva na vjerodostojnom šerijatskom tekstu (ajetu ili hadisu). Tada je onaj ko se suprostavi ili negira takav idžma' nevjernik, zbog toga što odbija jasan i poznati šerijatski tekst, za razliku od onoga ko odbaci neki idžma' kojeg neko tvrdi - a koliko samo olahko ljudi tvrde da postoji idžma' u nekoj meseli - a koji nema oslonca i teško ga je pritvrditi, a da i ne govorimo o tome da se ne smije tekfiriti onaj ko odbije prešutni idžma' ili idžma' kojeg zagovaraju novotari!!

Svemu tome dodaj da idžma' mora biti u općepoznatoj stvari u vjeri (tj. da bude očit, mutevatir i poznat kod učenih ljudi a i kod običnog svijeta), a ne u meselama koje su manje poznate a u kojima se džahil opravdava.

Kaže imam Nevevi, rahimehullahu teala, komentarišući generalnu izjavu imama Rafija da je nevjernik onaj ko porekne idžma: "Imam Rafi generalno tvrdi da je nevjernik onaj ko porekne stvar oko koje je konsenzus, ali ova tvrdnja se ne može generalizirati. Već, kažemo da je nevjernik onaj ko zanegira konsenzus koji se zasniva na šerijatskom tekstu i da se radi o općepoznatim stvarima u islamu koje su poznate i učenim a i običnom svijetu, poput: namaza, zekata, hadža, zabrane alkohola, zinaluka i tome slično. A neće biti nevjernik onaj ko zanegira stvar oko koje je konsenzus ali je taj konsenzus poznat samo učenim, poput prava sinove kćerke na šestinu u mirazu zajedno sa rođenom kćerkom, te zabrana ženidbe sa ženom koja je u iddetu, isto tako ako bi se ljudi u jednom vremenu složili na neki novonastali propis." "Revdatu et-talibin" 2/146.

U komentaru Muslimove zbirke, Knjiga o imanu, poglavlje: ’Naređeno mi je da se borim protiv ljudi sve dok ne posvjedoče da nema drugog boga sem Allaha...’, Nevevi također kaže: "Svako ko zanegira nešto od stvari oko kojih je ummet složan i znanje o tim stvarima je prošireno, poput: pet dnevnih namaza, post mjeseca ramazana, gusul nakon džunupluka, zabranjenost zinaluka, alkohola, ženidbe sa mahremima, i tome sličnim propisima, je nevjernik osim ako se radi o osobi koja je tek prihvatila islam te ne zna propise islama. Ako takav nešto zanegira, iz neznanja, neće biti nevjernik. A što se tiče idžma'a koji je poznat učenim, poput: zabrane spajanja žene i njene tetke (od oca ili majke) u braku, ili mesele da onaj ko namjerno ubije nema udjela u mirazu, ili da nena ima pravo na šestinu u mirazu, i tome slične propise, onaj ko to zanegira se neće tekfiriti već se opravdava time što ove mesele nisu proširene među običnim svijetom." "Komentar Muslimove zbirke" 1/183.

Ibn Dekik el-'Id (preselio 720.h.) kaže: "Mesele idžma'a su ponekad propraćene tevaturom, poput obaveznosti klanjanja namaza, a ponekad nisu. Što se tiče prvog dijela onaj ko zanegira takve mesele je nevjernik, zbog suprostavljanja tevaturu a ne zbog toga što se suprostavio idžma'u. A što se tiče drugog dijela onaj ko zanegira takve mesele neće biti nevjernik." "Ihkamul ahkam šerhu umdetil ahkam" 4/84. Obrati pažnju na njegove riječi: "zbog suprostavljanja tevaturu a ne zbog toga što se suprostavio idžma'u."

Hafiz Iraki, rahimehullahu teala, kaže: "Ono što je ispravno po pitanju tekfira onoga ko zanegira idžma' jeste da se to mora ograničiti na stvari čija se obaveza nužno zna u dini islamu, kao što je slučaj sa pet dnevnih namaza." Pogledaj "Fethul Bari" 12/202.

Imam Karafi, rahimehullahu teala, kaže: "Neispravno je ubjeđenje da je onaj ko zanegira idžma' nevjernik u svakom slučaju. Ne. Stvar koju negira mora biti poznata u vjeri time što je općepoznata. Koliko je samo mesela oko kojih je idžma' ali ga znaju samo pravnici. Negiranje takvih mesela neće predstavljati kufr." "Furuk" 4/117.

Pisac "Merakis-su'uda" kaže:

"Ne tekfiri se onaj ko zanegira idžma'.

A loše li je to što je učinio

Već se tekfiri onaj ko zanegira idžma

Za kojeg se zna da se uspostavio

U stvarima koje su nužno poznate u vjeri.

Šejhul-islam, rahimehullahu teala, kaže: "Ljudi se po pitanju osobe koja se suprostavi idžma'u razilaze na dva mišljenja, da li je takav kafir ili ne? Ispravno je da je nevjernik onaj ko se suprostavi idžma'u koji je poznat, kao što je nevjernik onaj ko se suprostavi šerijatskom tekstu, a to biva samo onda kada je šerijatski tekst pritvrđen. A što se tiče pritvrđenosti idžma'a u meseli u kojoj nema šerijatskog teksta to je neostvarljivo, a što se pak tiče idžma'a koji nije poznat, ko se njemu suprostavi nije ga dozvoljeno tekfiriti." "Medžmu'atul fetava" 19/146.

Komentarišući govor Ibni-Hazma u njegovoj knjizi "Meratibul idžma", Šejhul-islam kaže: "Neki ljudi spominju idžma' u meselama u kojim nema idžma'a, dok su drugi pretjerali pa govor većine smatraju idžma'om. Neki pak računaju idžma' ono za što ne znaju da u njemu ima razilaženja, iako ne tvrde kategorički da nema razilaženja. Neki smatraju govor jednog ashaba koji je poznat i proširen - idžma'om, ako se ne zna da se niko od ashaba njemu suprostavio pa makar postojalo razilaženje kod tabi'ina ili onih poslije njih. Neki smatraju govor jednog ashaba idžma'om ako ne znaju da se iko od ashaba suprostavio njemu pa makar i govor tog ashaba nije poznat i proširen, a neki pak smatraju idžma'om stav stanovnika Medine... Sva ova mišljenja su neispravna. O njihovoj neispravnosti ćemo govoriti na drugom mjestu. Kao dokaz njihove neispravnosti ti je dovoljno to što vidiš kako oni u puno mesela ostavljaju idžma' kojeg spominju, a prizivaju idžma' u određenim meselama samo iz inata, onda kada nemaju dokaza kako ne bi ostavili svoje neispravno mišljenje. Isto tako, oni ne tekfire u ovim idžma'ima koje tvrde a od uvjeta ispravnog idžma'a jeste da se tekfiri onaj ko se njemu suprostavi. U tome nema razilaženja među muslimanima. Da je ono što oni spominju ispravan idžma' onaj ko bi se njemu suprostavio bio bi nevjernik. Šta više, i oni sami bi postali nevjernici jer se sami često suprostavljaju tim konsenzusima koje zagovaraju. Ovo ćemo detaljnije pojasniti na drugom mjestu, ve la havle ve la kuvvete illa billahil Alijjil Azim." "Meratibul idžma" 9-10.

I kaže, isto tako: "Puno učenjaka ne tekfiri onoga ko se suprostavi idžma'u. A njegove riječi (tj. Nezzamove) da je onaj ko se suprostavi idžma'u kafir bez razilaženja među muslimanima je upravo mesela oko koje govorimo. Možda do njega nije doprlo razilaženje u ovoj meseli, a ono je poznato i spomenuto u mnogobrojnim knjigama. Sam Nezzam se ne slaže da je idžma' dokaz, ali ga Ibn-Hazm i ostali nisu zbog toga protekfirili. Ko tekfiri onoga ko se suprostavi idžma'u tekfiri ga ako do takve osobe dođe idžma' koji je poznat. Veliki broj idžma'a nije dopro do velikog broja ljudi. Zatim, dosta često pojedinci od kasnijih generacija u spornim meselama zagovaraju postojanje idžma'a koji je nekategorički ili pak nije dopro do druge (oprčne) strane, ili pak oprečna strana smatra da nisu ispunjeni uvjeti idžma'a." "Meratibul idžma" 11.

I na kraju kaže: "Činjenica da je neka stvar općepoznata u vjeri je relativna stvar, jer osoba koja je tek primila islam, ili onaj ko živi daleko u pustinji ne zna neka stvare u potpunosti

a da i ne govorimo o tome da ta stvar kod njega nije opće poznata. Velikom broju učenjaka je opće poznato da je Poslanik ❒, učinio sehvi sedždu u namazu kada je pogriješio, da je akili (rodbina osobe koja je nenamjerno ubila drugu osobu) naredio da plati krvarinu itd. Ove stvari su opće poznate kod učenih ljudi a većina običnog svijeta ih uopšte ne poznaje." "Medžmu'atu er-resail el-kubra" 1/89.

Ovdje ću se zaustaviti i rezimirati gore spomenuto:

Osoba koja se suprostavi vjerodostojnom idžma'u biva nevjernik kada se ispune sljedeći uvjeti :

1 - Da idžma' bude jasan i vjerodostojan shodno onome što smo spomenuli.

2 - Da idžma' bude poznat i kategorički pritvrđen,

3 - Da se idžma' zasniva na poznatom i vjerodostojnom šerijatskom tekstu, tako da onaj ko poriče idžma' u stvari poriče taj poznati šerijatski tekst. Uzvišeni kaže: "A dokaze naše samo nevjernici poriču."

4 - Da idžma' bude u stvarima koje su opće poznate u vjeri tj. da bude u stvarima koje poznaju i učeni ljudi a i običan svijet. Ukoliko se radi o manje poznatim stvarima koje znaju samo učeni onda se prije tekfira mora uspostaviti dokaz i pojasniti.

5 - Da onaj ko poriče idžma' ne bude od onih koji su tek primili islam ili onih koji žive u dalekim pustinjama, i njima slični ljudi do kojih nije došao dokaz te su njima neke (stvari) možda manje poznate a koje su inače poznate i proširene među muslimanima.

I na kraju, kaže Šejhul-islam govoreći o 115 ajetu sure En-Nisa': "Ovaj ajet ukazuje da je idžma' vjernika dokaz, jer, suprostavljanje njima predstavlja suprostavljanje Poslaniku ❒. Za svaku stvar oko koje su vjernici složni nužno mora postojati tekst od Allahova Poslanika ❒. Svaka mesela za koju kategorički tvrdimo da je predmet idžma'a i ne razilaženja među vjernicima, je mesela koju je Allah pojasnio, tako da onaj ko se suprostavi takvom idžma'u biva nevjernik, kao što je nevjernik onaj ko se suprostavi jasnom šerijatskom tekstu. Ako pak postoji pretpostavka o idžma'u, ali se ne može kategorički pritvrditi, onda možda ne možemo kategorički tvrditi da se radi o meseli u kojoj je hakk i uputa pojašnjena od strane Poslanika ❒. Onaj ko se suprostavi takvom idžma'u ne mora biti nevjernik, jer može misliti da se radi o pogrešnom idžma'u te da je istina suprotno tome. Ovo je jasan sud o onome ko je nevjernik u suprostavljanju idžma'u i onome ko to nije." "Medžmu’atul fetava" 7/29.

Pogledaj kako je Šejhul-islam u tekfiru osobe koja se suprostavi idžma'u napravio razliku između kategoričkog i nekategoričkog idžma'a. Pogledaj, isto tako, kako je Šejhul-islam konstatovao da iz suprostavljanja kategoričkog idžma'a nužno proističe suprostavljanje Poslaniku ❒, te je stoga takva osoba nevjernik zbog suprostavljanja takvom vidu idžma'a.

Stoga, idžma' kojem se ne zna oslonac niti ima jasnu osnovu i dokaz na kojem počiva, kao što je slučaj sa velikim brojem tvrdnji po pitanju idžma'a, ili se pak radi o idžma'u u meselama koje nisu nužno poznate u dinu muslimana - tekfir osobe koja se suprostavi takvim idžma'ima potpada pod poglavlje tekfira obvezivanja što predstavlja posrtaj. Takav tekfir nije ispravan, osim nakon uspostavljanja dokaza i upoznavanjem čovjeka sa onim što proističe iz njegova govora.

DVADESET I DEVETA GREŠKA

Nepravljanje razlike između kufra riddeta i kufra te'vila i njihovo poistovjećivanje

U greške u tekfiru spada, također, i nepravljanje razlike između kufra riddeta i kufra te'vila i njihovo poistovjećivanje. Pod pojmom kufr tevila ciljamo sud uleme po pitanju tekfira velikog broja novotara od kaderija, m'utezila, džehmija i njima sličnih. Iako ulema općenito spominje tekfir po pitanju njihovih novotarija i riječi – šta više općenito spominju tekfir određene skupine pa kažu: Džehmije su kafiri – ipak prilikom spuštanja propisa na pojedince prave tefsil (detaljno pojašnjenje) i ne tekfire osim nakon uspostavljanja dokaza, uz napomenu na poznato razilaženje među ulemom po pitanju osobe koja poziva u njihove novotarije koje su kufr.

Na osnovu toga ispravno je da se za ovaj općeniti tekfir neće vezivati ono što ulema veže od propisa murteda očitog riddeta koji se odriče od vjere, jer njihov kufr, (tj. kufr džehmija, kaderija i njima sličnim novotarima), nije kufr ostavljanja islama i prihvatanje druge vjere. Naprotiv, oni se drže islama i vole ga, nisu zadovoljni drugiim dinom mimo njega, niti je ono što oni čine od djela koja izvode iz vjere na stepenu jasnih i očitih mukeffirata poput psovanja Allaha ili Njegova Poslanika, ❒. Oni u svojim bidatima imaju nejasnoću, problematiku i te'vil nekih šerijatskih tekstova, pod izgovorom da Allahu ne žele pripisati nikakvu majnkavost i tome sličnih stvari koje zahtjevaju da se protiv njih uspostavi dokaz i odstrani šubha prije nego li se protekfire. Zato, nije dozvoljeno poistovjećivati njih sa murtedom, o kojem Allahov Poslanik ❒, kaže: "Ko promijeni svoju vjeru ubijte ga", osim nakon pojašnjenja dokaza kojeg propratí njihov inat i ustrajavanje na jasnom kufru. Razlog toga je taj što većina njihova kufra biva na osnovu lazima i meala (ono što proističe i čemu vodi njihov govor), o čemu je već bilo riječi.

Kaže Kadi-Ijad, rahimehullahu teala: "Ko Allahu pripiše ono što mu ne dolikuje ne čineći to putem psovke, riddeta i želje za kufrom, već putem te'vila, idžtihada i greške koja vodi prohtjevima i novotariji tešbiha (upoređivanju Stvoritelja sa stvorenjima), ili negiranja svosjtva potpunosti, to je stvar oko koje se selefi halefi (potonje generacije) razilaze, kada je u pitanju tekfir osoba koje zastupaju takva mišljenja i takvo ubjeđenje. Govor imama Malika i njegovih drugova je također različit, s tim što se ne razilaze kada je u pitanju borba protiv njih ukoliko se izdvoje kao skupina (četa). Tada se od njih traži pokajanje u suprotnom ubijaju se. Razilaženje među njima je samo po pitanju pojedinaca, a ono što se najviše spominje od imama Malika i njegovih drugova jeste ostavljanje tekfira i borbe protiv takve osobe." "Eš-Šifa" 2/272.

Promotri. Zatim je Kadi-Ijad spomenuo govor uleme u ovoj meseli i njihovo razilaženje te da iz tog razilaženja proističe i drugo, a to je, mesela obnavljanja namaza za takvim osobama. Na kraju kaže: "Od Alije, Ibn-Omera, radijellahu anhum, Hasana el–Basrije i skupine fekiha i apologetičara se prenosi da se takvi ne tekfire. Pravnici kao dokaz navode to što su ashabi i tabi'ini dozvolili da se naslijede ubijeni na Haruri (a to su haridžije). Također, oni koji su bili poznati po kaderu (tj. kaderije) a koji su preselili i bili ukopani u muslimanskim grobljima i nad njima su sprovođeni propisi islama." "Eš-Šifa" 2/275.

Najvjerovatnije da se razilaženje, koje Kadi-Ijad spominje u govoru selefa i uleme, po pitanju ehlut-tevila, precizira i poklapa kada se napravi razlika između njihova govora o

općenitom tekfiru ili generalnom tekfiru skupine s jedne i tekfira pojedinaca s druge strane, kako smo to ranije spomenuli. Doći će i govor Šejhul-islama na ovu temu.

Nakon što je u poglavlju "Konstatacija po pitanju tekfira mute'evvila (onih koji su pribjegli te'vilu)" spomenuo razilaženje uleme i dva različita mišljenja imama Malika te njegovo zastajanje po pitanju obnavljanja namaza obavljenog iza muteevvila od saljedbenika novotarija i strasti, Kadi-Ijad kaže: "Kadi Ebu-Bekr kaže: 'Ovo je teška mesela jer ljudi (muteevvili od novotara) nisu jasno ispoljili kufr, već su izgovrili riječi koje vode kufru.' I njegov govor je u ovoj meseli također različit, poput govora njegova imama Malika ibn Enesa,... ali on (Kadi Ebu Bekr) u cjelini teži mišljenju da se ne tekfiri na osnovu meala (onome što proističe i čemu vodi govor čovjeka)." "Eš- Šifa" 2/276-277.

Na istom mjestu Kadi-Ijad dodaje: "Obaveza je biti oprezan po pitanju tekfira ehlut-te'vila, jer je ohalaljivanje krvi klanjača, muvehhida opasna stvar. Greška u tekfiru hiljadu kafira je lakša od greške prolivanja krvi jednog muslimana."

I kaže, isto tako: "Ljudi se razilaze po pitanju tekfira onih koji su pribjegli te'vilu (ehlut-te'vil). Kada ovo shvatiš shvatićeš i povod njihova razilaženja. Ispravno je da se takvi neće tekfiriti, niti će se njima donositi sud propasti. Njima se sudi sudom islama u kisasu (odmazdi), mirazu, braku i otkupnini (dija). Iza njih se klanja, kopaju se u muslimasko groblje. Isto tako, u ostalim poglavljima. Ali, prema njima se treba oštro postupiti, trebaju se žestoko ukoriti i napustiti kako bi ostavili svoju novotariju. Takav je bio postupak prvih generacija..." "Eš-Šifa" 2/294.

Ebu Sulejman el-Hattabi kaže: "Riječi Poslanika ❐: *'Moj ummet će se podijeliti na sedamdeset i tri skupine'* ukazuju da ove skupine nisu van okrilja islama jer ih je Poslanik ❐, svrstao u njegov ummet. U hadisu je, također, dokaz da mute'evvil (osoba koja je pribjegla te'vilu) ne izlazi iz islama pa pakar i pogriješio u svom te'vilu." "Sunenul kubra" od Bejhekija 10/208.

Bejheki u svom "Sunenu" 10/207 spominje da su imam Šafija i drugi učenjaci, kada su govorili o tekfiru novotara od džehmija, kaderija, haridžija i njima sličnim, da su oni time ciljali mali kufr (kufrun dune kufr). Slično ovom spominje i Begavi u svojoj knjizi "Šerhus-sunne" 1/228.

Kaže Bejheki: "Kao da su svojim tekfirom ciljali ono što su oni (novotari) zastupali od nijekanja ovih svojstava koje je Allah sebi pripisao i neispravnog te'vila, pored toga što su vjerovali da se treba pripisati Uzvišenom ono što je On sebi pripisao. Međutim, ostavili su bukbalno značenje tekstova i pribjegli te'vilu. Tim te'vilom nisu izašli iz vjere, iako je sam te'vil greška, kao što iz vjere ne izlazi onaj ko iz šubhe zanegira da su Felek i Nas Kur'anske sure poput ostalih sura, pored toga što takav postupak kod drugog predstavlja grešku." "Sunenul kubra"10/207.\

I kaže Ibn-Hazm, nakon što je spomenuo Ebu-Huzejla, Ibnul-Esamma, Bišra Ibnul-M'utemira, Ibrahima ibn Sejjara, Džafera ibn Harba, Džafera ibn Mubeššira, Sumamu, Ebu-Gifara, i Rikašija– a svi su oni novotari od mu'tezila, ezarika, saferija, ibadija (tri najpoznatije haridžijske sekte), i rafidija: "Iako mi ne tekfirimo većinu njih, niti ih smatramo fasicima, naproitiv prijateljujemo sa njima osim kada su u pitanju oni oko čijeg tekfira se ummet složio..." "Meratibul idžma" 15.

Zato je Ibn-Hazm pomenute skupine svrstao u islamske, ili skupine koje priznaju millet

islama pa kaže: "Pet je skupina koje priznaju dini islam: Ehlus-sunne, mu'tezile, murdžije, šije i haridžije." "El-Fisal fil mileli vel ehvai ven-nihal" 2/265.

Ovo je hakk po pitanju onoga ko nije izašao iz okrilja islama i imanskog muvalata (prijateljevanja i ljubavi). Takvog nije dozvoljeno poistovjećivati sa kafirom u osnovi ili murtedom od dini islama, bez obzira o kakvom se bidatu radilo dok god ga taj bidat ne izvodi iz okrilja islama. Čak i ako bi njegova novotarija bila novotarija koja izvodi iz vjere i kojom je on postao nevjernik, nije dozvoljeno poistovjećivati ga sa kafirom u osnovi ili murtedom jasna i očita riddeta. Jer, takvo poistovjećivanje neće imati samo teoretske već i praktične posljedice.

Šejhul-islam je ukazao na ovu stvar i na grešku onih koji su poistovjetili kufr očitog riddeta sa kufrom te'vila, pa kaže: "Veliki broj pravnika misli da kad se za nekog kaže: ’On je kafir’, da je obaveza nad njim sprovesti propise murteda jasnog i očitog riddeta, od nasljeđivanja, braka itd. Pa su ove propise spustili i na one novotare koje je ulema protekfirila zbog te'vila, a stvari ne stoje tako." Zatim je spomenuo netekfiranje harurija od strane ashaba pa kaže: "Ulema se razilazi po pitanju tekfira novotara i njihovog vječnog boravka u Vatri. Nema imama a da se od njega ne spominju dva mišljenja, poput imama Malika, Šafije, Ahmeda i drugih. Neki njihovi sljedbenici spominju ovo razilaženje po pitanju svih novotara i njihova tahlida (vječnog boravka) u Vatri, pa neko smatra da će svaki novotar biti vječito u Vatri, što predstavlja veliku grešku. S druge strane suprostavili su im se drugi koji ne nazivaju nevjernikom nikog od novotara pa makar došli sa bezbožništvom i govorom ehlu ta'tila (onih koji niječu Allahova imena i svojstva) i ittihada (zagovarači utjelovljenja - panteizma). Konstatacija je da kažemo da govor može biti kufr, kao što je slučaj sa nekim izjavama džehmija koji kažu da Allah ne govori, da se neće vidjeti na ahiretu itd. Međutim, možda neki ljudi ne znaju da je to kufr, pa zato općenito tekfirimo onoga ko to kaže (pomenute riječi kufra i njima slične). Kao što su selefi govorili: "Ko kaže: ’Kur'an je stvoren’, on je kafir." Ili: "Ko kaže da vjernici neće vidjeti Allaha na ahiretu on je kafir." Itd. Međutim, pojedinac poimenično neće biti nevjernik sve dok se nad njim ne uspostavi dokaz..." "Medžmu’atul fetava" 7/375-377.

Pogledaj kako je Šejhul-islam napravio razliku kufra tevila, ili kufra u problematičnim stvarima koje zahtjevaju pojašnjenje, i između jasnog kufra koji je poput kufra Jevreja i kršćana ili još veći kao što je kufr ittihadija (zagovarača panteizma), te da je požurivanje za pojedinačnim tekfirom mute'evvila pokuđeno Šerijatom. Također Šejhul-islam pomenutim govorom išareti da zanemarivanje tekfira osoba jasnog kufra ponekad biva kontrareakcija onome što pojedinci čine od brzopletosti u tekfiru. A hakk je ono što se poklapa sa dokazom nije ni sa onim koji popuštaju niti sa onima koji su brzopleti.

Šejhul-islam je, također, upitan o čovjeku koji daje prednost Jevrejima i kršćanima nad rafidijama pa je odgovorio: "Hvala Allahu. Svako ko vjeruje u ono sa čim je došao Muhammed, ❒, je bolji od svakog ko u to ne vjeruje, pa makar se kod vjernika našlo nešto od novotarije, bez obzira radilo se o novotariji haridžija, šija, murdžija, kaderija ili drugih. Jevreji i kršćani su nevjernici. Njihov kufr je nužno poznat u dini islamu. A novotar, ukoliko misli da se poklapa sa Poslanikom ❒, i da mu nije oprečan onda on nije kafir u Poslanika ❒(tj. nije ga zanijekao kao što su to uradili Jevreji i kršćani, op.prev). A ako bi pretpostavili da je uradio kufr onda njegov kufr nije kufr onoga ko poriče Poslanika ❒." "Medžmu’atul fetava" 35/122. A prethodio je govor Šejhul-islama o razlici između prostog i teškog riddeta. Pogledaj kako je Šejhul-islam napravio razliku između onih čiji je kufr opće poznat, kao što je kufr Jevreja i kršćana i njima sličnim, i onih koji nisu takvi, poput onih koji ne poriču Poslanika ❒, ne ciljaju namjerno suprostavljanje Poslaniku ❒, već misle da se poklapaju sa njim.

Rezime bi glasio: Nije ispravno poistovjećivati kufr te'vila sa kufrom riddeta - kojim se mijenja vjera, odriče od islama i prihvata drugi din - i očitim kufrom koji je u vjeri nužno poznat. Da i ne govorimo o tome kako nije dozvoljeno poistovjećivati počinioce kufra te'vila sa tagutima i murtedima koji pružaju otpor. A zatim, na osnovu toga, žuriti i vezivati propise tekfira za njih (počinioce kufra te'vila), bez uspostavljanja dokaza ili traženja pokajanja.Iz takve brzopletosti proističe ohalaljivanje imetka, krvi, i zaštićenosti klanjača muvehhida. Šer takvog postupka samo Allah zna a njegova opasnost i posljedice po muslimane su velike.

Ševkani, rahimehullahu teala, komentarišući govor vlasnika knjige "Hadaikul ezhar" koji kaže: "A ubistvo je hadd (šerijatski precizirana kazna) za svakog harbija i murteda bez obzira na koji način to bilo (tj. bez obzira koji vid riddeta bio)." Kaže: "Što se tiče njegovih riječi ’bez obzira na koji način to bilo’, pisac je njima želio one koji čine kufr te'vila svrstati u pojam riddeta. Ovo je posrtaj koji treba opovrgnuti riječima i rukama, i greška koja se ne može oprostiti. Kada bi to bilo tako veliki broj muslimana na Zemaljskoj kugli bi bili murtedi, jer među sljedbenicima četiri mezheba ima ešarija i maturidija koji tekfire mu'tezile i one koji njih slijede. Mu'tezile s druge strane tekfire njih, a sve to je šejtansko zavođenje i posljedica pretjerane pristrastnosti." "Sejlul džerrar" 4/373.

I kaže, isto tako, komentarušići riječi vlasnika pomenute knjige: "A muteevvil je poput murteda." Kažem: "Ovdje se liju suze i nariče za islamom i njegovim sljedbenicima od zločina kojeg je pristrastnost učinila vjeri, a to je optuživanje kufrom, ne zbog Kur'ana ili sunneta, niti na osnovu pojašnjenja i dokaza od Allaha, već zbog proključalih lonaca pristrastnosti u dinu, zbog toga što je prokleti šejtan našao puta ka podvajanju muslimanske riječi... A ti, ako je u tebi ostalo imalo razuma, straha od Allaha i islamske ljubomore, znaš i ti i svako ko ima znanje o ovom dinu, da je Poslanik ❐, upitan o islamu pa je rekao, pojašnjavajući njegovu suštinu: "Obavljanje namaza, davanje zekata, obavljanje hadža, post mjeseca ramazana i šehadet da nema drugog boga sem Allaha." Hadisi u ovom značenju dosežu stepen mutevatira. Pa ko dođe, iskreno izvršavajući ovih pet ruknova, takav je musliman pa makar bilo mrsko onome ko se ne slaže. A ko ti dođe govorom koji je oprečan ovom reci mu: ’zadrži tvoje buncanje jer ovo je dokaz Muhammeda ❐.’

Ostavite svaki govor pored Govora Muhammeda

Onaj ko reskira u svojoj vjeri nije kao onaj ko to ne čini."

Završen citat iz knjige imama Ševkanija "Sejlul džerrar" 4/584.

TRIDESETA GREŠKA

Nepravljenje razlike između novotarija koje izvode iz vjere i novotarija i grijeha koji ne izvode iz vjere

U proširenene greške u tekfiru spada i nepravljenje razlike između novotarija koje izvode iz vjere i novotarija i grijeha koji ne izvode iz vjere, te ophođenje prema počiniocima druge vrste grijeha i njima sličnim griješnicima kao prema nevjernicima. Veliki broj hamaslija svrstavaju svaku osobu koja je oprečna njima u novotare i upućuju riječi imama koje su oni upućivali počiniocima novotarija koje izvode iz vjere poput džehmija, rafidija, i njima sličnim prema kojima su se učenjaci žestoko odnosili, bojkotovali su ih, nisu im nazivali selam niti su klanjali iza njih. Pomenute hamaslije se prema svima ophode kao prema počiniocima novotarija koje izvode iz vjere, šta više, prema njima se ophode kao prema nevjernicima koji se bore protiv muslimana ili kao prema počiniocima teškog riddeta. Kod njih se poremetila vaga *el vela'a i el bera'a* (ljubavi i mržnje), tako da gotovo nećeš naći razliku u njihovom ophođenju prema pomagačima taguta koji se bore protiv muslimana, i prema onima koji su im oprečni od muslimana. Odriču se od muslimana kao što se odriču od nevjernika. Šta više, prelaze Allahove granice po pitanju muslimana, kaljaju njihovu čast i ruše njihova islamska prava.

Potpuno odricanje biva samo od nevjernika, a što se tiče griješnika muslimana odričemo se samo od njihovih grijeha,kao što kaže Uzvišeni:

فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ *وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

"I budi blag prema vjernicima koji te slijede! A ako te ne budu poslušali, ti reci:'Ja se odričem onoga što vi radite'." (Eš-Šuara, 215-216).

Kada je Halid ibn Velid pobio zarobljenike plemena Benu Džuzejme, koji nisu znali reći eslemna (primili smo islam) već su rekli sabe'na (promijenili smo vjeru), Poslanik ❐ je tada rekao: *"Allahu moj ja se odričem od onoga što je uradio Halid."* A nije rekao: "Odričem se od Halida." Pomenuti hadis bilježi Buharija u poglavlju o pohodima.

Šejhul-islam je ukorio one koji tekfire određene skupine kojima se pomutila istina u meselama u kojima su i učeniji od njih pogriješili. Negirao je, također, onima koji se prema takvima zbog pomenutih stvari ophode kao prema nevjernicima pa makar se kod njih i nalazile određene novotarije. Pojasnio je, isto tako, da oni koji se prema njima ophode kao prema nevjernicima, možda i sami čine neku težu novotariju, a potom kaže: "Selefus-salih su pored međusobne borbe međusobno prijateljevali vjerskim prijateljevanjem, nisu mrzeli jedni druge kao što se mrze nevjernici. Tako su prihvatali međusobna svjedočenja, uzimali znanje jedan od drugog, nasleđivali se, međusobno ženili i udavali, i međusobno se ophodili kao prema muslimanima pored toga što su se među njima dešavali sukobi, međusobno proklinjanje itd... "Medžmu’atul fetava" 3/176.

Kamo sreće da su se hamaslije zaustavile kod ove granice. Da situacija bude još gora neki od njih smatraju novotarima i one koji se ne ophode prema onima koje oni smatraju novotarima kako se to i oni ophode. Pa bojkotuju, napadaju i grubo se ophode i prema takvima rušeći njihova islamska prava. Kako je samo ovakav postupak sličan lančanom tekfiru kod gulata (fanatika), kada govore o tekfiru onoga ko ne tekfiri osobu koja ne tekfiri onoga ko ne tekfiri kafira itd...

Neki od njih žele opravdati svoj stav i prikrpiti ga riječima nekih učenjaka, poput riječi Kahtanija koji u svojoj Nuniji, (poezija čiji se stihovi završavaju harfom nun, Op.prev):

Sa novotarem se ne druži osim sličan njemu

A ispod pepela je rasplamsala vatra

Ili pak riječima nekih učenjaka: "Ako nam je nečija novotarija nepoznata neće nam biti nepoznato njegovo ophođenje prema nama." I tome sličnim riječima kojima selefi upozoravaju na druženje sa sljedbenicima strasti ili počiniocima novotarija koje izvode iz vjere. Pored toga što ove riječi same po sebi nisu šerijatski dokaz oni ih svim snagama spuštaju na griješnike od musulimana i svakoga obavezuju na takvo ophođenje, bez obzira što čovjek možda kontaktira sa njima radi dave, u suprotnom biće i sam "prekrižen" i pripojen njima...!!

Ovo pretjerivanje se proširilo i postalo jedan ideološki teror kojeg koriste pojedini tvrdoglavci, protiv onih koji se ne slažu sa njima. Ovaj metod se proširio i kod daija koji pretjeruju u upotrebi riječi novotar i novotari, pa su počeli napadati, bojkotavati i žestoko se odnositi jedan prema drugom. Jedan brat mi se požalio na bojkot (od strane) pojedine braće i nepravdu koju mu čine. Ne govore sa njim niti ga selame samo zbog toga što kontaktira sa nekim griješnicima koje poziva, negira njihov grijeh i uz to ih ne podržava u njihovom batilu niti sa njima sjedi u masijetu (grijehu i nepokornosti). A uz to ljudi koje poziva ispoljavaju kajanje i obećavaju da će se pokajati. Nisu inadžije ali ih šehvet (strast) i loše društvo upropaštava, te je pomenuti brat vidio potrebu da kontaktira sa njima, savjetuje ih i sabura a ne da ih bojkotuje i mjesto prepusti lošem društvu koje će pomoći šejtanu protiv njih.

Allahov Poslanik ❒, je bojkotovao trojicu od svojih najboljih ashaba kada su izostali iz bitke na Tebuku, a nije bojkotovao druge koji su bili slaba imana. Dakle, mesela podliježe idžtihadu i daija je taj koji određuje maslehu (korist) na osnovu svoga idžtihada, ali mu nije dozvoljeno da nekoga obvezuje na svoj idžtihad, da druge prisiljava na njega, a kamoli da ih smatra zabludjelim, novotarima, da ih mrzi i koristi druge metode ideološkog terorizma.

Također, nije ispravno poistovjećivati fasike i griješnike sa sljedbenicima zabludjelih prohtjeva, niti je ispravno da se prema takvima ophodi kao prema počiniocima novotarija koje izvode iz vjere pod izgovorom bojkota i izolovanja od takvih bez prethodnog pojašnejnja, vaza i opomene. A poneki možda to čine zato što se to poklapa sa njihovim eksplozivnim temperamentom i zbog toga što nisu u stanju da saburaju i ustraju u pozivu u Allahov din.

Po ovom pitanju vidio sam ljude koji pretjeruju na jednu ili drugu stranu.

Jedna skupina se ulaguje Allahovim neprijateljima od logora širka i zakonika. Prema njim se ophode bolje nego li prema muvehhidima pod izgovorom da su muvehhidi osori, grubi i žestoki u svojim metodama dave.

Druga skupina je sušta suprotnost prvoj. Izjednačili su griješnike i one koji su njima oprečni sa ljudima koje oni tekfire od logora širka i tendida (tendid pripisivanje Allahu nidda-druga). Ponekad takve tekfire, ponekad ih bojkotuju, grubo i žestoko se odnose prema njima smatrajući ih zabludjelim novotarima a ponekad se odriču od njih. Šta više, među takvima ima i onih koji se "prisjete" blagosti, mudrosti i lijepa savjetovanja sa njegovim neprijateljima koje on tekfiri od logora širka i njima sličnim, ali to ne dozvoljava sebi, niti prihvata da se opomene kada su u pitanju oni koji su njemu oprečni od griješnika ili oni koji se ne slažu sa njegovom metodom. Ukoliko čovjek ne precizira ovu osobinu šerijatskom vagom i pravilima

postoji bojazan da će takav postati od haridžija koji se bore protiv sljedbenika islama a ostavljaju obožavaoce kipova.

Još gori od ovih i veće zablude i naličja na haridžije, kada je u pitanju ovo svojstvo, su džehmijski i murdžijski pilići u našem vremenu. Oni koji su isukli svoja pera i jezike protiv daija, nagovještavaju rat protiv muvehhida, mrze mudžahide, a u istom vremenu brane tagute, mrljaju se na stepenicama njihovih vrata i bacaju se njima u naručje.

A hakk je sredina. Nije sa onim koji pretjeruju u njihovom pretjerivanju, niti sa onima koji popuštaju u svom popuštanju. Allah se smilovao Šejhul-islamu koji je pojasnio stanje velikog broja apologetičara, koji se pripisuju ehli sunnetu vel džema'atu, a koji skreću s pravde kada odgovaraju skupinama koje su udaljenije od sunneta od njih, te tako negiraju nešto od istine i hakka koji se kod njih nađe. Tako da oni (apologetičari) uzvraćaju veliku novotariju manjom i veći batil manjim. Pa kaže Šejhul-islam: "Ako takvi ne učine ono što su izmislili, mišljenjem kojem se odvajaju od džemata muslimana i na osnovu kojeg vole (prijateljuju) i mrze, onda je to greška, a Allah subhanehu ve teala oprašta vjernicima njihovu grešku u takvim stvarima. Tako nešto se desilo kod velikog broja selefa i imama ovog ummeta koji su izgovorili neke riječi na osnovu svog idžtihada ali su one oprečne onom što je pritvrđeno u Kitabu i sunnetu. Za razliku od onoga koji prijateljuje, ako se poklopiš sa njim i mrzi ako se ne slažeš sa njim, i cijepa džemat muslimana, te tekfiri i tefsiki one koji se ne slažu sa njim u meselama koje su podložne mišljenju i idžtihadu. Ohalaljuju borbu protiv onih koji se ne slažu sa njima, mimo onih koji se slažu sa njima. To su oni koji podvajaju i prave razdor." "Medžmu’atul fetava" 3/217.

Zatim je Šejhul-islam nastavio govoriti o haridžijama, jer je to njihova najpoznatija odlika i znak.

Zbog ovakvih postupaka tih daija, njihova poistovjećivanja kafira, mušrika, taguta i njihovih pomagača sa grješnicima od muslimana, zbog njihova poistovjećivanja novotarija koje izvode iz vjere sa onim koje ne izvode iz vjere, zbog svega toga neprijatelji ove dave to koriste kao povod potvrde njihova napada nosioce dave haridžizmom i tekfirom ljudi općenito, jer oni kod gore pomenutih daija ne vide nikakve razlike u njihovom ophođenju prema Allahovim neprijateljima i prema muslimanima fasicima ili muteevvilima od muvehhida...

Neka braća koja su me posjetila u zatvoru - a koja se optužuju da pri sebi imaju neke ešarijske tevile po pitanju Allahovih imena i svosjtava - su mi se požalila na neku omladinu koja se pripisuje davi tevhida a koja je pretjerala u bojkotu, ukoru i upozoravanju na njih, pored toga što se ti momci - iako kod njih ima nešto od tog tevila - ne bave tim meselama niti ih podstiču i pozivaju njima. Naprotiv, njihov prevashodni cilj i posao je poziv u osnovu tevhida i odgajanje omladine na odricanju od taguta. Zbog toga ih taguti ne ostavljaju na miru, kao što je inače i slučaj sa svakim ko poziva u tevhid i odbacivanje taguta. Taguti su prema takvima žestoki, nadziru ih i neprestano trpaju u zatvore. Međutim, pored svega toga, to nije bilo dovoljno tim tvrdoglavcima da shvate da tevhid njihove braće i njihovo odricanje od taguta preteže te tevile koji se toj braći pripisuju, i da te tevile trebaju izliječiti dokazom a ne tvrdoglavošću i potvorom. Međutim, oni i dalje nastavljaju da ih napadaju i ohalaljuju gibet te omladine općenito, bez ikakave potrebe i povoda, bez da se radi o poučavanju ili upozorenju što je inače uvjet dozvoljavanja gibeta kada su u pitanju njima slični muslimani. Sve to su iskoristili Allahovi neprijatelji, pa su me ti momci obavijestili da su Allahovi neprijatelji, nakon što su ih uhapsili, nastojali da unesu nered u safovima, želeći da pridobiju takve da međusobno sarađuju sa njima, omalavažavajući omladinu koja ih je napadala a i davu tevhida kojoj se svi pripisuju. Te su im,

između ostalog, spominjali grubost te omladine, njihov bojkot, ne nazivanje selama, i njihovo ophođenje prema njima kao prema pomagačima taguta i onih koje oni kategorički tekfire.

Kažem: ako ova braća nisu podlegla kafirkim spletkama i poigravanju, niti im je njihova spletka imalo škodila, da li će to biti isti slučaj i sa ostalom omladinom? Zar među njima nema onih slaba imana koji mogu upasti u mreže Allahovih neprijatelja zbog tvrdoglavosti tih daija? I da li će se oni prisjetiti, kao što se prisjetio taj brat, priče Kaba ibn Malika koji se nije odazvao pozivu kralja Gassana koji mu je poslao pismo u kojem ga poziva da se priključi njemu u vremenu u kojem je Kab bio bojkotovan od strane Poslanika ❒, i muslimana. Hoće li se i drugi prisjetiti ove priče, uzvratiti neprijateljske spletke i trehnuti o zid kao što je Kab bacio Gassanovo pismo u vatru.

Zar nije obaveza tim daijama da uzmu obzir to što stanje ove trojice koje je bojkotovao Allahov Poslanik ❒, u islamskoj državi, nije poput stanja omladine danas u nevjerničkoj državi u okrilju potlačenosti, te da iman tih ljudi nije kao iman ashaba. Iz tog razloga Allahov Poslanik ❒, nije bojkotovao druge mimo njih koji su bili slaba imana koji su se ispričavali njemu zbog njihova izostanka iz bitke. Ovo je fikh (shvatanje, rezonovanje) kojeg su sebi uskratili tvrdoglavci te su svojom tvrdoglavošću rascijepali saf muslimana i time obradovali Allahove neprijatelje.

Još davno su mu'tezile pokušale da prikrpe svoj mezheb i odvoje ga od mezheba haridžija te su se povratili od jasnog tekfira *fasika el millija* (počinioc velikog grijeha) pa su rekli: Nećemo ga nazvati kafirom. Pa su upitani: Je li onda musliman? Pa su rekli: ne nazivamo ga ni muslimanom: te su izmislili stepen između dva stepena, ali su ostali u svom poklapanju sa haridžijama po pitanju tekfira tog fasika u *mealu* (tj. ahiretskom sudu) pa su rekli: On je pored toga vječito u Vatri. I čime se na kraju okoristio taj fasik od njihova mezheba time što ga nisu nazvali kafirom na ovom dunjaluku kada su mu mu'tezile ipak na kraju strpale u vječitu Vatru i prebivalište nevjernika??

Ovi tvrdoglavci danas, većina njih zna haridžijsko i mu'tezilijsko ubjeđenje i odriču se njega. I kada sa njima raspravljaš oni govore kako ne tekfire svoje protivnike niti ih stavljaju na stepen između dva stepena. Naprotiv - kažu dalje - oni su kod nas muslimani griješnici, fasici ili novotari. Međutim, pored toga vidiš kako se u praksi prema njima ophode gore nego li prema mušricima, murtedima i zindicima (hereticima). Time se poklapaju sa ehli sunnetom u imenu i sudu a sa haridžijama i njima sličnim u dunjalučkom ophođenju prema takvim. Pa je li to neka nova novotarija ili pak rasprava čini čovjeka slijepim.

Uz to poznato je da je ovakvo dunjalučko ophođenje tih tvrdoglavaca štetnije po ljude od tog ahiretskog suda kojim ih osuđuju mu'tezile. Mu'tezile niti bilo ko drugi ne posjeduju u svojim rukama ono čime bi sproveli taj ahiretski sud kojeg su donijeli, jer to u stvari predtsvlja samo njihovo ubjeđenje za razliku od ophođenja tih tvrdoglavaca prema fasicima muslimanima koje je dunjalučko i koje ljudima pričinjava štetu.

Ono što je opasno jeste to što se ovo ophođenje ne zaustavlja kod bojkota, ukora, zulma, nasilja, potvore i poništavanja prava, već u nekim državama prelazi granicu i doseže do prolivanja muslimanske krvi. Neki gulati (fanatici) brzopletnici su čak i ubili neke od svojih protivnika, koje oni smatraju novotarima, te su prolili njihovu krv naočigled čitavog svijeta i upali u ono na šta je upozorio Allahov Poslanik ❒, kada kaže: *"Nemojte se nakon mene vraćati u nevjerstvo ubijajući jedne druge."* Hadis bilježi Buharija od Abdullaha ibn Omera, radijellahu anhu.

A sve to se opet dešava u vremenu u kojem su i jedni i drugi u očnjacima Allahovih neprijatelja, potlačeni i proganjani, nemaju državu niti snagu. Pa šta bi tek, ti takvi, uradili kada bi posjedovali državu??

Kaže Šejhul-islam Ibn-Tejmije, rahimehullahu teala: "Od ružnih novotarija je i međusobni tekfir muslimaskih skupina i ohaljivanje krvi i imetka. Ovo je krupna stvar iz dva razloga:

- Prvi razlog je taj što ta skupina (koju je protekfirila prva) možda ne posjeduje veću novotariju od prve koja je tekfiri. Šta više, možda kod skupine koja tekfiri bude novotarija koja izvodi iz vjere ili novotarija slična novotariji prve skupine koju tekfiri. Ovo je uglavnom stanje novotara koji se međusobno tekfire. Pa ako bi pretpostavili da je novotar postao nevjernik, onda su nevjernici i jedni i drugi. A ako kažemo da nije novotar onda nisu nevjenici ni jedni ni drugi. Zato činjenica da jedna od dvije skupine tekfiri drugu a ne i sebe predstavlja džehl i zulum. Stoga su, ti takvi, od onih o kojima Uzvišeni kaže: "Tebe se ništa ne tiču oni koji su vjeru svoju raskomadali i u stranke se podijelili." (El-En'am, 159).

- Drugi razlog: Ako bi pretpostavili da se novotarija nalazi samo kod jedne skupine, ehli sunnet ne tekfiri svaku osobu koja zastupi stav u kojem je pogriješila..." Zatim je Šejhul-islam spomenuo dokaze o opravdanju onih koji pogriješe od muslimana, o čemu je već bilo riječi. Pogledaj "Medžmu'atul fetava" 7/417.

Poznato je, također, kako smo to ranije spomenuli, da se mora napraviti razlika između onih koje ulema naziva nevjernicima te'vila tj. onih koji čine novotarije koje izvode iz vjere i murtede počinioce jasnog riddeta. Nije ispravno poistovjećivati ove dvije skupine u ophođenju, istitabi (traženju pokajanja), spuštanju propisa tekfira na pojedince i ohalaljivanju ismeta (zaštićenosti). Prethodio je, također, govor o tome da se i riddet razlikuje te da postoji prost (jednostavan) i težak riddet. Pa kakav je tek slučaj sa onim griješnicima o kojima mi ovdje govorimo čiji grijeh ne dopire do novotarija koje izvode iz vjere a kamoli do prostog ili teškog riddeta.

Pa kada su neki razumni ljudi žestoko ukorili te gulate (fanatike), zbog krvi njihove braće muslimana koju su prolili pod izgovorom da su novotari, nisu imali odgovor osim što su spomenuli žestoke riječi selefa upućene onima koji čine novotarije koje izvode iz vjere. Spomenuli su govor Šejhul-islama u kojem Šejhul-islam žestoko kritikuje kolovođe panteista i zagovarača utjelovljenja, pojašnjava obavezu borbe protiv njih i žestok odnos prema onima koji takve brane, te da je njihova šteta veća od štete drumskih razbojnika, tatara, lopova i izdajice koje nasrću na imetak muslimana i ostavljaju dini islam. Eto - kažu gulati - to su novotari!! Oni su najgori, jer se izigravaju sa islamom!! Na taj način gulati žele ohalaliti ubijanje i borbu protiv svojih protivnika.

Zbog ne postojanja pravednosti u raspravi nisu pojasnili da se ovaj govor Šejhul-islama odnosi na zagovarače utjelovljenja koji su kod Šejhul-islama i kod uleme muslimana težeg kufra od Jevreja i kršćana i gori od faraona i njemu sličnih predvodnika u kufru. Gulati čak spominju i riječi Šejhul-islama o takvim gdje on kaže: "Njihovi predvodnici su kolovođe kufra protiv kojih je borba obavezna. Teoba nijeodnog od njih se ne prima ako se uhvati prije nego li se pokaje jer oni su najveći zindici koji ispoljavaju islam a prikrivaju najveći kufr. Obaveza je kazniti svakog ko se pripisuje njima ili ih brani, hvali i veliča njihove knjige, ili je pak poznat po tome što ih pomaže i sarađuje sa njima, ili pak mrzi da se govori o njima, ili ih opravdava..." Pa sve do njegovih riječi: "Ove isprike neće spomenuti osim džahil ili munafik. Šta više, treba se kazniti

svako ko zna njihovo stanje a ne pomaže muslimane u borbi protiv njih (podsjećamo da Šejhul-islam i dalje govori o zagovaračima utjelovljenja Stvoritelja, op.prev.), jer je borba protiv njih najveća obaveza zbog toga što su oni pokvarili razum i din... Njihova šteta po vjeru je veća od štete onih koji muslimanima uništavaju njihov dunjaluk a ostavljaju vjeru, poput drumskih razbojnika i tatara, koji od muslimana otimaju imetak a ostavljaju im vjeru. Njih neće zanemariti onaj ko poznaje njihovo stanje, jer je njihova zabluda veća od toga da bi se mogla opisati. Oni najviše liče na karamite, batinije." "Medžmu'atul fetava" 2/131-132.

Kažem: Polahko, ne napajaju se tako deve. Nije to metodologija dokazivanja. Gdje su ovi o kojima govori Šejhul-islam u odnosu na te grješnike, fasike ili one koji učine novotarije u nekim ograncima, pa čak i od onih koji učine greške koje ih ne izvode iz vjere u poglavlju akide i imana?? Mora postojati furkan (razdvajač istine od neistine) u imenu i sudu, u prijateljevanju (muvalat) i ophođenju između Allahovih evlija - dok god su u okrilju imana, pa makar činili grijehe i nepokornost - i šejtanovih evlija od kafira i murteda.

Dobro se pripazi da zbog rasprave ili nasilja ne pobrkaš između ove dvije skupine. Uzvišeni kaže: "Pravo mjerite i ne zakidajte i ispravnom mjerom mjerite." (Eš-Šuara' ,181-182).

I kaže Uzvišeni: "Teško onima koji zakidaju." (El-Mutaffifin, 1).

Allah se smilovao Šejhul-islamu koji u svojim fetvama dosta često spominje stvari koje jasno ukazuju na njegovu pravednost prema protivniku. To je vrlina kojom se rijetko ko okitio od protivnika Šejhul-islama. Takvu vrlinu ćeš i danas rijetko naći kod ljudi prilikom rasprave. Kaže Šejhul-islam: "Od novotara ima onih koji imaju imana nutarnji i spoljnje, ali pri njemu ima džehla i zulma, pa je zbog toga i pogriješio u onome što je pogriješio od sunneta. Međutim, time nije postao ni kafir ni munafik. Možda nakon toga učini zulum i nasilje kojim postaje fasik ili grješnik a možda bude i od grješnika, muteevvilla kojima će Allah oprostiti njihovu grešku. A opet možda bude posjedovao iman i takvaluk na osnovu kojeg ima Allahovu ljubav shodno svom imanu i takvaluku." "Medžmu'atul fetava" 3/220.

TRIDESET I PRVA GREŠKA

Tekfir svake osobe koja nije protekfirila tagute, pod izgovorom da nije učinila kufr u taguta

U proširene greške u tekfiru spada, također, i tekfir svake osobe koja nije protekfirila tagute, pod izgovorom da nije ostvarila tevhid, jer nije učinio kufr u taguta. Jer, nema sumnje da je kufr u taguta polovica tevhida i njegov uvjet, ko ne učini kufr u taguta taj se nije uhvatio za najčvršću vezu. Stoga, takav je kafir, propalica, jer Uzvišeni kaže:

فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِن بِاللّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىَ

"Ko učini kufr u taguta, a bude mu'min u Allaha – uhvatio se za najčvršću vezu koja se neće prekinuti." (El- Bekare, 256).

Međutim, da li je tekfir taguta uvjet od uvjeta ispravnosti kufra u taguta?? U smislu, da li svako ko ne ispolji tekfir taguta ili ga ne čini (tj. ne tekfiri tagute) od onih koji se pripisuju islamu, zato što je obmanut namazom taguta, njegovim ibadetom, i pripisivanjem islamu – nije musliman, zato što nije učinio kufr u taguta??

Mi ovdje ne želimo da omalovažimo bitnost tekfira tavagita (množina od riječi tagut), niti pozivamo u zanemarivanje i neizučavanje ove tematike, kako to neki ljudi žele shvatiti ili pak takvom shvatanju žele usmjeriti naš govor. Ne, ni u kom slučaju. Svako ko nas zna i ko je čitao naše knjige zna koliko mi vodimo računa i koliko se koncentrišemo na ovu stvar. Šta više, mi i ne pišemo osim o tagutu i onome što se za njega veže.

Mi ovdje pozivamo na šerijatsko utemeljenje, tefisl (detaljno pojašnjenje) i preciziranje govora jasnim i vjerodostojnim dokazima. Šuplji hamas i riječi ništa neće koristiti istini. Zato nemamo poterebu za općenitim hamas riječima, za koje žedan misli da su voda, pa kada im priđe vidi da nisu voda već otrov.

Ono što zagovaraju određeni ljudi u ovom poglavlju, tj. uvjetovanje tekfira taguta kao ispravnost kufra u taguta, je tvrdnja za koju nisu donijeli dokaz, osim, Gospodaru moj, neke općenite riječi nekih kasnijih učenjaka. Međutim, riječi učenjaka mogu poslužiti u shvatanju, ali ne mogu poslužiti kao dokaz, već je za njihove riječi potreban dokaz.

Ševkani, rahimehullatu teala, kaže: "Šart je ono što svojim nepostojanjem utiče na postojanje stvari koja se uvjetuje, ali njegovo prisustvo ne znači i postojanje te stvari koja se uvjetuje. Šart se ne može potvrditi osim dokazom koji ukazuje da njegovo nepostojanje znači i nepostojanje onoga što se uvjetuje, a to (utvrđivanje šarta) biva na taj način što riječi šerijtaskog teksta ukazuju na negiranje suštine i ispravnosti, kao kada bi rekli: "Nema namaza onome ko ne uradi to i to", ili: "Nema nama namaza onome ko uradi to i to..." A što se tiče samih naredbi one ukazuju samo na vudžub (obavezu). A vadžib je stvar koju ukoliko čovjek uradi zaslužuje nagradu a ukoliko je ostavi zaslužuje kaznu, međutim to ne iziskuje nužno da je taj vadžib ujedno i šart (uvjet). I tada kažemo da je takav (ostavljač vadžiba) grješan, ali ne kažemo da nepostojanje vadžiba za sobom povlači i nepostojanje te stvari. Isto tako, kažemo da će pod šartijet (uvjetovanje) potpasti i zabrana ukoliko ona ukazuje na neispravnost, pod uvjetom da ta zabrana bude zbog same suštine stvari koja se zabranjuje ili nekog njenog dijela a ne van toga." "Sejlul džerrar" 1/157-158.

A sada postavljamo pitanje: Gdje je jasan i precizan dokaz iz Allahove knjige ili sunneta Njegova Poslanika ❐, da je tekfir tavagita uvjet(šart) za ispravnost klonjenja njegova ibadeta tj. uvjet za ispravnost kufra u taguta, koji je inače uvjet islama oko koga se svi slažu?? Gdje je taj dokaz na osnovu kojeg nužno proističe ne postojanje islama onoga ko se pripisuje islamu pa makar takav bio kafir u taguta u značenju da čini kufr (odriče se) obožavanja taguta, kloni se njegova batil dina i zakonodavstva i kloni se prijateljevanja sa njim i njegovog pomaganja.

Zar Uzvišeni nije obradovao svoje robove rekavši:

وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَن يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَى فَبَشِّرْ عِبَادِ

"One koji se klone da taguta obožavaju i Allahu se povrate – njih čekaju radosne vijesti. Pa obraduj robove Moje." (Ez-Zumer, 17).

Stoga, na osnovu kog dokaza tvrdoglavci tvrde i poništavaju ovu radosnu vijest, kojom je Allah obradovao svoje robove koji se klone obožavanja taguta i Gospodaru svome vraćaju?? Zar da im to ponište samo zbog toga što im nije jasan kufr nekih taguta, ili zbog njihova neznanja o stanju tih taguta, ili pak zbog toga što smatraju da postoji šerijatska prepreka koja ih sputava u njihovom tekfiru???

Razgovarao sam nekim gulatima, hamaslijama oko ovih stvari i postavio im ovo pitanje, međutim, nisu bili u stanju da donesu jedan dokaz iz Kitaba ili sunneta koji jasno ukazuje na njihovu tvrdnju.

Ono što su bili u stanju navesti su riječi šejha Muhammeda ibn Abdul-Vehhaba koji kaže: "Osnova dini islama i njegov temelj su dvije stvari:

- Prva. Naredba da se čini ibadet samo Allahu Jedinom, Koji nema druga, podsticanje na to, prijateljevanje u ime toga i tekfir onih koji to ostave.

- Druga: Upozorenje na činjenje širka u obožavanju Allaha, žestok ukor u tome i tekfir onoga ko to učini (tj. tekfir onoga ko učini širk). Tako da tevhid nije potpun osim uz ove stvari..." Završen citat šejha Muhammeda ibn Abdul-Vehhaba.

Te je ta omladina poletila radujući se riječima šejha Muhammeda: "Upozorenje na činjenje širka u obožavanju Allaha, žestok ukor u tome i tekfir onoga ko to učini." Obradovali su se njegovim riječima: "i tekfir onoga ko to učini", te su to učinili osnovom dini islama na osnovu kojeg su uspostavili ljubav i mržnju, na osnovu toga prijetaljuju i mrze, pa ko ostavi ovu stvar ili uskrati u njoj, takav je kod njih kafir.

Govor šejha Muhammeda, na kraju ovog teksta, je jako jasan da u ovim općenitim riječima šejha ima tefsila (detaljnijeg pojašnjenja), jer je šejh u ovim riječima spomenuo stvari koje potpadaju u osnovu islama, stvari koje su od levazima osnove islama (stvari koje se usko vežu za osnovu islama), i one koje su vadžib. Šejh Muhammed je na kraju rekao: "Tako da tevhid nije potpun osim uz ove stvari", što ukazuje da šejh cilja na potpunost tevhida. Šejh nije rekao: "Nije ispravan," ili "ne prima se", a to su riječi koje se koriste kada se određuje šta je šart (uvjet) koji ukoliko se ostavi djelo nije ispravno.

Ono što dodatno potvrđuje ovu činjenicu jeste to što je šejh Muhammed spomenuo stvari koje nisu na istom nivou, već su neke od aslud-dina (osnove vjere) i njegovih uvjeta bez kojih islam čovjeka nije ispravan, kao što je obožavanje Allah Jedinog, Koji nema druga, i ostavljanje širka (ne činjenje širka) u ibadetu Njemu, subhanehu ve teala, a neke su od vadžiba islama i

tevhida ili od njegovih levazima i spona, kao što je podsticanje na tevhid, poziv u njega i prijateljevanje u njemu. Isti je slučaj i sa mržnjom (muadat) u širku i tu postoji tefsil. Postojanje osnove mržnje prema širku i njegovih sljedbenika je u cjelini od uvjeta islama i tevhida. A što se tiče njenog ispoljavanja i oglašavanja to spada u levazime tevhida i njegovu potpunost a ne u njegove uvjete.

Ove stvari se saznaju i razumijevaju na osnovu šerijatskih dokaza na koje se čovjek treba oslanjati u postavljanju temelja, a ne govor ljudi jer se u njihovom govoru može naći greška. A ako ovi ljudi traže riješenje u govoru ovih ljudi, i ako žele da temelje zasnivaju na njihovim riječima, onda će opet naći i drugi govor uleme Nedžda, poput pomenutih riječi šejha Muhammeda ili nekog drugog učenjaka od uleme Nedžda u ovom poglavlju.

Slične prethodnim su i riječi šejha Muhammeda ibn Abdul-Vehhaba u risali o značenju taguta, kada kaže: "Što se tiče načina na koji se čini kufr u taguta on biva time što će čovjek:

1 - Vjerovati da je obožavanje (ibadet) nekog ili nečeg drugog mimo Allaha neispravno (batil).

2 - Ostavljanje tog ibadeta.

3 - Mržnja prema takvom ibadetu.

4 - Tekfir onih koji ga čine.

5 - Neprijateljstvo prema njima."

I još puno sličnih govora.

Poznato je da su ove riječi šejha Muhammeda hakk u cjelini i da se njima nema šta zamjeriti - jer i mi ovim riječima pozivamo, njima se obraćamo ljudima – osim ako se pojavi neko ko sve ove stvari stavi na jedan stepen, tj. sve njih učini uvjetom iz kojeg proističe ne postojanje imana osobe koja ih ne ostvari. Tada je obaveza pojasniti ove riječi kako smo to gore uradili, jer tada takvo shvatanje predstavlja pogrešno shvatanje, koje nije dozvoljeno pripisati Šejhu osim kada bi on to jasno spomenuo u svojim riječima.

Isto tako, treba napomenuti da općenito svrstavanje neprijateljstva prema robovima taguta u pojam kufr u taguta neko može shvatiti kao uvjet (tj. uvjet ispravnosti tevhida koji je aslud-din, op.prev.). Zato je nužno da se napravi razlika između obaveze postojanja tog neprijateljstva kao uvjet tevhida s jedne, i poželjnog ispoljavanja tog neprijatejstva koje ne može svako ispoljiti i koje nije svakom obavezno, s druge strane. Isti je slučaj i sa riječima šejha Sulejmana ibn Sehmana u njegovoj risali o pojašnjenju značenja taguta i njegova klonjenja, kojem bi se možda obradovali ti gulati kada bi ga pročitali. Kaže šejh Sulejman, nakon što je spomenuom ajete o obavezi klonjenja taguta: "Uzvišeni nas je obavijestio da su svi Poslanici poslati sa naredbom klonjenja taguta. Onaj ko ga se ne kloni oprečan je svim vjerovjesnicima." Zatim kaže: "A pod klonjenjem (izbjegavanjem) taguta se cilja mržnja prema tagutu, neprijateljstvo srcem, kuđenje i huljenje jezikom, njegovo odstranjivanje rukom u mogućnosti i odvajanje (napuštanje) od njega. Ko tvrdi da se kloni taguta a ne radi ovo taj nije iskren." Završen citat.

Pogledaj kako je u ovim općenitim riječima spomenuo da nije iskren onaj ko ne kudi i huli taguta jezikom, tj. da takav laže u svojoj tvrdnji klonjenja (izbjegavanja) taguta, pored toga što ispoljavanje kuđenja i huljenja taguta nije svakom obaveza. Da li je svako od ashaba javno ispoljavao kuđenje taguta od njihova naroda, ili je pak većina njih to prikrivala? I da li ćemo za njih, koji su bili u takvom stanju reći da su bili oprečni svim vjerovjesnicima ili da nisu bili

iskreni u klonjenju (izbjegavanju) taguta??

Što se tiče kuđenja ni sam Poslanik ❒, nije to radio, a posebno nakon što mu je Allah to zabranio kako mušrici ne bi iz neznanja kudili Allaha. Mušrici su tevhid Poslanika ❒, njegovo odricanje od njihovih taguta i upozorenje na činjenje ibadet kipovima koji niti vide niti čuju, smatrali kuđenjem njihovih bogova, a Poslanikovo pojašnjenje zablude njihovih predaka u ibadetu, smatrali kuđenjem njih i njihovih predaka.

Ono što ovdje ciljam jeste da govor šejhova nije Kur'an i da oni nisu sačuvani. Mogućnost greške kod njih je i te kako normalna stvar. Njihov govor, kao i govor drugih ljudi – mimo Poslanika ❒, - nije dokaz u našoj vjeri. Zatim, od lijepog postupka prema ulemi u ophođenju sa njihovim riječima jeste i to da se njihove riječi tumače njihovim riječima. Da se njihov općenit govor (mutlek) precizira onim koji ga ograničava ili pojašnjava. Zatim, od emaneta ilma (znanja) i iskrenosti u Allahovoj vjeri jeste da se njihov općenit govor shvati na osnovu akide ehli sunneta i metode uleme kada je u pitanju generalizacija prijetnje (ve'id).

Ovo kažemo zbog toga što se njihova metoda – koja je poznata svakom ko čita njihove knjige (riječ je o ulemi Nedžda) – zasnivala na veličanju pitanja tevhida i njegova ispoljavanja, te na pojašnjenju nužnosti ostvarivanja njegovih levazima, vadžiba i spona, na žestokom ukoru širka i njegovih počinioca i na velikom negiranju svega što ima bilo kakve veze sa širkom pa makar se radilo i o stvarimo koje vode širku a nisu sam širk.

Zato su učenjaci koji su došli nakon njih bili u potrebi da pojasne ono što je bilo problematično kod određenih ljudi

- bez obzira radilo se o protivnicima uleme Nedžda, koji su na osnovu tih općenitih govora pokušavali da ih naruže i pripišu njima ono što nisu rekli od generalnog tekfira ili tekfira svake osobe koja se ne slaže sa njima. Nisu svi iz ove skupine pristrasni sljedbenici četiri mezheba ili neznalice od kaburaša. Naprotiv, među njima je bilo selefijskih učenjaka, muhakkika (dobrih poznavalaca), poput učenjaka Ševkanija koji je o šejhu Muhammedu ibn Abdul-Vehhabu i njegovim sljedbenicima, rekao: "Ali oni smatraju da je izašao iz islama svako ko ne potpada pod njihovu Nedždansku državu i ne pokorava se njegovim naredbama." "Bedru et-tali’" 2/7.

Zatim, šejh Muhammed Siddik Hasen, koji je u svojoj knjizi "Terdžumanul vehabije" obznanio odricanje ehlul hadisa od "vehabija".

Zatim, šejh Enver Šah Kašmiri, koji je rekao da šejh Muhammed ibn Abdul-Vehhab žuri u donošenju suda tekfira.

I još drugih učenjaka... O odbrani šejha Muhammeda i pobijanju šubhi koje su prilijepljene njegovoj davi pogledaj: "Deava el munaviin li daveti šejh Muhammed ibn Abdul-Vehhab" (Tvrdnje onih koji su se suprostavili davi šejha Muhammeda ibn Abdul-Vehhaba), od Abdul-Aziza ibn Muhammeda. Zatim, "Misbahuz-zalam fir-reddi ala men kezebe ala šejhil islam" i "Minhadžu et-tesisi vet-takdisi fi kešfi šubuhati Davud ibn Džirdžis", od Abdul-Latifa ibn Abdur-Rahmana Alu-šejha.

- ili pak o onima koji su se pripisivali davi uleme Nedžda a koji su zastranili u pretjerivanju. Neki od tih primjera su već prethodili, poput riječi šejha Abdul-Latifa Alu-šejha u odgovoru dvojici ljudi iz Ihsa'a koji su se odvojili od džume i džemata i protekfirili muslimane oko njih, pod izgovorom da sjede sa Ibn-Fejruzom i njemu sličnim, koji nisu učinili kufr u taguta, jer on (Ibn-Fekruz) nije ispoljio tekfir svoga djede koji je odbio i suprostavio se davi šejha

Muhammeda ibn Abdul-Vehhaba. "Kažu dalje: ’Onaj ko ne ispolji tekfir takvih ljudi takav je kafir u Allaha, jer nije zanijekao taguta. A onaj ko sjedi sa takvim je poput njega.’ Na osnovu ova dva lažna i zabludjela uvoda su izgradili ono što se gradi na propisima jasnog riddeta..." Nakon toga šejh Abdul-Latif kaže: "Naredio sam da se dovedu, te sam im zaprijetio i žestoko ukorio. Oni su počeli tvrditi kako su na akidi šejha Muhammeda ibn Abdul-Vehhaba, te da kod sebe imaju risale (knjige, poslanice) Šejha. Pojasnio sam im njihove šubhe i otklonio njihovu zabludu na osnovu onoga što mi je tada na medžlisu bilo na umu. Obavijestio sam ih da Šejh nema ništa sa tim zabludjelim vjerovanjem..." "Medžmuatu er-resail vel mesail en-Nedždije" 3/4-5.

Imam Ševkani u svom djelu "Bedru et-teli’" 2/5 kaže: "Emir jemenskih hadžija, Muhammed ibn Husejn el-Muradžil, me je obavijestio da je skupina njih (tj. skupina od sljedbenika šejha Muhammeda ibn Abdul-Vehhaba), rekla njemu i hadžijama koji su bili sa njima da su nevjernici i da nisu opravdani zbog toga što nisu došli do vladara Nedžda kako bi promotrio njihov islam. Te se nisu otarasili od njih osim uz teške muke." Završen citat.

Prethodile su također riječi šejha Abdul-Latifa Alu-šejha koji je pojasnio neke općenite riječi svoga djeda šejha Muhammeda ibn Abdul-Vehhaba, a koje nisu shvatili neki gulati, a to su njegove riječi: "Kada ovo saznaš saznao si da čovjeku neće valjati njegov islam pa makar i ispoljavao tevhid Allahu i ostavio širk sve dok ne bude mrzio mušrike i ispoljavao im neprijateljstvo i mržnju, kao što kaže Uzvišeni: ’Nećeš naći da ljudi koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju budu u ljubavi sa onima koji se Allahu i Poslaniku Njegovu suprostavljaju.’ (El-Mudžadele, 22.)" Nakon ovih riječi svoga djeda šejh Abdul-Latif u svojoj knjizi "Misbahu ez-Zalam" kaže: "Ko je iz ovih riječi Šejha shvatio da se tekfiri onaj ko ne ispolji neprijateljstvo taj je pogrešno shvatio, njegovo shvatanje je batil a mišljenje zabludjelo."

Isti je slučaj i sa riječima šejha Muhammeda ibn Abdul-Vehhaba kada je upitan o muvalatu i muadatu (prijateljevanju i neprijateljevanju), da li oni potpadaju pod značenje ’la ilahe illallah’ ili su od njegovih levazima, pa je šejh odgovorio: "Dovoljno je muslimanu da zna da mu je Allah obavezao mržnju prema mušricima i neprijateljavanje sa njima te da mu je obavezao ljubav prema vjernicima i prijateljevanja sa njima. Allah nas je obavijestio da pomenuta stvar spada u uvjete imana i negirao iman onima koji prijateljuju sa onima koji se suprostavljaju Allahu i Njegovom Poslaniku, pa makar bili očevi njihovi ili sinovi njihovi ili braća njihova ili rodbina njihova."

Šejh svojim riječima da mržnja mušrika spada u uvjete imana ne cilja obznanivanje i ispoljavanje te mržnje prema mušricima, kao što je to učinio Ibrahim alejsis-selam i oni koji su bili sa njim, i kao što to čine vjerovjesnici i njihovi sljedbenici – pripadnici potpomognute skupine (taife el-mensure), koji bdiju nad Allahovom vjerom, već cilja na prisustvo osnove te mržnje pa makar i u srcu čovjeka.

Na osnovu toga shvataš nužnost pravljenja tefsila u govoru Šejha a i drugih učenjaka i nužnost pravljenja razlike između njihove općenite prijetnje tekfirom ili općenitim tekfirom na polju dave i spuštanja propisa tekfira na pojedince. Isto tako, obaveza je shvatiti govor Šejha shodno osnovama ehli sunneta, jer to predstavlja lijep postupak prema Šejhu, kod onoga ko zna njegov menhedž, i ne poistovjećivati sve stvari u njegovim općenitim izjavama. Pa tako ovdje kažemo: Ako Šejh ovim riječima cilja osnovu mržnje i njeno prisustvo u srcu onda nema prepreke da se njegov govor shvati u svojoj općenitosti. A ako pak cilja mržnju u cjelini zajedno sa njenim ispoljavanjem, obznanjivanjem i drugim stvarima, onda valja napomenuti da Šejh

govori o valjanosti takvog islama a ne o nestanku njegove osnove.

To je shvatanje i razumijevanje koje Allah daje onome kome On hoće od robova svojih a uskraćuje svakom lišeniku. To je ujedno i lijepo ophođenje prema šejhu Muhammedu ibn Abdul-Vehhabu i njegovim djelima, posebno kada se uzme u obzir da je on čovjek koji nije sačuvan. Za njegov govor je potreban dokaz a nije njegov govor dokaz. Ono što se poklopi sa istinom prihvatamo a ono što se suprostavlja odbijamo, a od svakog se uzima i odbacujemo izuzev Poslanika ❐. Kada ovo kažemo o imamu Nedždanske dave onda se to još preče odnosi na kasnije učenjake od njegovih unuka i sljedbenika.

Ko prelista njihov govor zasigurno će naići na ovakve općenite davetske riječi, koje nisu precizirane i ograničene, a koje su oni koristili zbog velikog nastojanja da upozore na širk i iskorijene ga. Ko te riječi ne shvati shodno osnovama ehli sunneta i sa njima se ophodi kao oni u čijim srcima ima bolesti, takav će ih protumačiti shodno metodi gulata.

Ja ovo ne spominjem tek tako. Naprotiv, ja ovo kažem nakon što nisam ostavio ni jednu knjigu uleme Nedžda koja mi je pala u ruke na početku sticanja znanja a da je nisam pročitao. Prenio sam puno njihovih citata u svojoj knjizi "Milletu Ibrahim" i drugim knjigama. Kod nekih citata sam stavio napomene a kod nekih ostavio citate prijetnje bez ikakvog komentara, pa su neki ljudi "uska shvatanja", kada su pročitali ovaj tefsil u ovim poglavljima u kojima upozoravamo na greške u tekfiru, pomislili da se radi o kontradiktornosti i predomišljaju. Nisu shvatili razliku između naših davetskih djela u kojima generalizujemo prijetnju i zastrašivanje i žestoko kritikujemo sve one koji skrenu sa džade (puta) tevhida, kao i one koji uskrate u njegovim pravima i levazimima, i našeg govora o propisima tekfira, a posebno kada je u pitanju pojedinačan tekfir koji zahtjeva preciznost i tefsil. Tako da nisu napravili razliku između ova naša dva govora i ono što je ulema spomenula od razlike između općenitog i pojedinačnog tekfira.

Svemu tome dodaj što sam ja kroz iščitavanje poslanica uleme Nedžda uvidio da se stvar nije zaustavila kod općenitih davetskih riječi koje zahtjevaju tefsil i precizno shvatanje, već je kod nekih kasnijih učenjaka prešla granicu i dovela do greški koje nije dozvoljeno "prikrpiti" niti ih u njima slijediti, poput fetvi i pogrešnih izjava šejha Sulejmana ibn Sehmana i Muhammeda ibn Ibrahima Alu-šejha po pitanju njihovih neistomišljenika koji su se pobunili protiv njihova imama (vladara) Abdul-Aziza - prijatelja amerikanaca i engleza. Protekfirili su Duvejša i Adžmana i one koji su se sa njima pobunili od *ihvana* protiv njihova vladara Abdul-Aziza. Presudili su im riddetom i na njih spustili riječi Šejhul-islama da je onaj ko priskoči logoru tatara počinio riddet i da je njegova krv i imetak halal. Šta više, po njima *ihvani* su preči kufru i riddetu od ovih. Detaljnije o ovome pogledaj "Ed-dureru es-senijje", poglavlje o džihadu 334.

Čak su, odgovarajući na pitanje njihova vladara o teobi onoga ko se pokaje zbog svoje pobune i dođe njemu kajući se, uslovili da se pokajnik odrekne od *ihvana* koji su se pobunili protiv Abdul-Aziza da ih protekfiri i da se protiv njih bori jezikom i imetkom. Pogledaj prethodni izvor 330. Dobro promotri ove stvari i pripazi se da se prema ulemi ne ophodiš kao prema onima koji su sačuvani greške ili da njihove knjige shvataš kao knjige kojima ne može prići batil ni preda ni straga.

Vratimo se na početak. Kažem: Oni koji su napravili ovu grešku, na koju upozoravamo, nisu za ovo svoje utemeljenje donijeli ni jedan vjerodostojan dokaz, a govor ljudi mimo Allahova Poslanika ❐, nije dokaz. Uzvišeni kaže: "Slijedite ono što vam se objavljuje od Gospodara vašeg ..."

Zato, utemeljenje da svako ko nije protekfirio taguta nije učinio kufr u njega, u smislu da je takav obožavaoc taguta ili da se ne kloni taguta – kako neki kažu, sve to zahtjeva dokaz. Neki čak idu toliko daleko pa u klonjenje taguta, kojeg vide kao uvjet ispravnosti islama, svrstavaju klonjenje rada u tagutskim vlastima, pa makar se radilo i o poslu koji nije haram. Šta više, neki ahmaci su u to svrstali i klonjenje zastajanja pred semaforima, izbjegavanje *tesira* (precizno određenih cijena) u saobraćaju i tome slične stvari. Nisu se smilovali ummetu Muhammeda ❒, a ni sebi činjenjem ove zablude.

Značenje kufra u taguta i njegova klonjenja u Šerijatu, kojeg zahtjeva Gospodar svjetova a ne cjepidlake i gulati, se treba shvatiti kroz spoznaju značenja suštine obožavanja taguta ili uzimanja njega kao nidda i ortaka. Poznato je da je tagut sve ono što se obožava mimo Allaha – i time je zadovoljno – bilo kojom vrstom ibadeta kojim čovjek biva nevjernik ukoliko ga posveti nekom drugom mimo Allaha. Zato, ko ibadet namaza, tavafa, klanja, zavjetovanja, dove i pokornosti u zakonodavstvu, posveti nekom drugom, ili pak smatra da polaže pravo na to, (pa makar mu i ne posvećivao ibadet op.prev.), taj takvu osobu, (kumira, drvo, kamen...), obožava i uzima kao boga i taguta. Takav neće biti musliman sve dok ne učini kufr (odrekne se) ibadeta njemu i vjerovanja njegova rububijeta i uluhijeta. Kufr u njega ovdje ne znači njegov tekfir, iako on spada u njegove lazime i vadžibe, već znači odricanje od ibadeta njemu i njegova tagutijeta i kufr u njegov uluhijet i rububijet i činjenicu da on (tagut) zaslužuje da mu se čini bilo koji vid ibadeta. To je ono što Uzvišeni naziva klonjenjem ibadeta tagutu u svojim riječima: "One koji se klone da taguta obožavaju i Allahu se povrate – njih čekaju radosne vijesti. Pa obraduj robove Moje." (Ez-Zumer, 17).

Ovaj ajet pojašnjavaju riječi Uzvišenog u drugom ajetu: "Mi smo svakom narodu poslanika poslali: Allaha obožavajte a taguta se klonite." Nije ispravno ono što rade pojedini brzopletnici time što uzimaju samo ovaj ajet i raduju se općenitom pojmu klonjenja taguta koji se u njemu spominje a zanemaruju ono što taj pojam pojašnjava u drugom ajetu. To je metod onih koji u svojim srcima imaju bolest, oni koji slijede mutešabih (manje jasne stvari), i ne tumače ih shodno jasnim tekstovima koji ih pojašnjavaju. Naša ulema je pojasnila da ukoliko se uzme općeniti tekst, a ostavi drugi koji ga pojašnjava, da to biva slijeđenje mutešabiha. Isto tako, ukoliko bi se uzeo općenit tekst a zanemario onaj koji ga ograničava i precizira. Tako postupaju samo oni u čijim je srcima bolest, željeći fitnu, kako to spominje Uzvišeni na početku sure Alu-Imran.

Šatibi, rahimehullahu teala, kaže: "Oni koji idžtihade se ne ograničavaju na pridržavanje općenitog teksta sve dok ne potraže da li taj općeniti tekst ima drugi koji ga ograničava ili ne. Općenit tekst sa onim koji ga ograničava – to je dokaz. Pa ako se ostavi tekst koji ograničava općenito značenje onda će to postati mutešabih, i tada će zanemarivanje ograničavajućeg teksta predstavljati skretanje sa istine. Zbog toga su mu'tezile svrstane u ehluz-zejg (zabljudjeli) jer su uzeli riječi Uzvišenog: "Radite šta hoćete." (Fussilet, 40), a zanemarile druge tekstove koji pojašnjavaju ove riječi. Isti je slučaj sa haridžijama, koje su uzele riječi Uzvišenog: "Sud pripada samo Allahu." (Jusuf, 40) a ostavili ajete koji pojašnjavaju poput riječi Uzvišenog: "O vjernici, ne ubijajte divljač dok ste u ihramima! Onome od vas ko je hotimično ubije kazna je da jednu domaću životinju, čiju će vrijednost (doslovno: O kojoj će sud donijeti) dvojica vaših pravednih ljudi, kao kurban zakolje..." (El-Maide, 95). Ostavili su, također, riječi Uzvišenog: "A ako se bojite razdora između njih dvoje, onda pošaljite jednog suca iz njegove, a jednog iz njene porodice." (En-Nisa', 35). Džebrije su uzele riječi Uzvišenog: "Allah je stvorio vas i ono što vi radite." (Es-Saffat, 96), a ostavili pojašnjenje u riječima Uzvišenog: "Kao kazna za ono što su zaradili." (Et-Tevba, 82). Takav

je slučaj sa svima koji su uzeli dijelove ajeta ostavljajući ono što je iza njih. A da su spojili ono što je Allah naredio da se spoji došli bi do cilja..." Završen citat imama Šatibija.

Kažem: U ovo spada i ono što rade pojedini gulati koji pojam klonjenja taguta – a koji je rukn tevhida i njegova polovica – tumače općenitim tumačenjem pa u njega svrstavaju i klonjenje od rada u nevjerničkim vlastima, pa makar se radilo i poslu u kojem nema harama. Da su rekli da je tako nešto poželjno ne bi bilo problema jer tome i mi pozivamo, ali su oni to učinili uvjetom tevhida i islama, pa ko ga ne ostvari i radi bilo koji posao u toj vlasti, ili se pokori vlastima i tagutima u bilo čemu, pa makar se radilo i o mubah stvarima, takav je kod njih kafir jer se ne kloni obožavanja taguta te stoga nije ostvario tevhid.

Istina u koju nema sumnje jeste da se pod klonjenjem taguta cilja na klonjenje ibadeta njemu, time što se njemu neće upućivati ni jedan vid ibadeta kojim čovjek postaje nevjernik ukoliko ga posveti nekom drugom mimo Allaha, i klonjenje prijateljevanja sa njim i pomaganja njemu. Pomenuti govor smo ograničili riječima "kojim čovjek postaje nevjernik ukoliko ga posveti nekom drugom mimo Allaha", zato što pojedinci pod pojmom ibadet svrstavaju njegovo jezičko značenje a ne terminološko, te u njega svrstavaju i obožavanje prohtjeva i šejtana, u smislu njihova slijeđenja i pokoravanja koje nekad biva kufr a nekada grijeh. Na taj način su grješnici kod njih postali kafiri, i na taj način streme haridžijama htjeli to ili ne.

Ko se vlastima ili tagutima pokori u grijehu kafir je kod njih, jer je kod njih pokornost ibadet u cjelini, na osnovu kojeg čovjek koji ga uradi biva nevjernik.

Čak neki ahmaci smatraju pokornost njima u onome što je hajr ibadet koji izvodi iz vjere, te filozofiraju i izmišljaju ono o čemu Allah nije objavio nikakav dokaz. Ako bi tagut naredio da se uradi nešto od šerijatskih vadžiba poput namaza, onaj ko bi mu se u tome pokorio bi kod njih bio mušrik koji se ne kloni taguta.

Nema sumnje da je ovo očita zabluda, a ono što ih je dovelo do ovih stvari jeste njihovo neispravno postavljanje temelja i miješanje jezičkih termina sa terminološkim. Davanje prednosti jezičkim terminima nad terminološkim ih je dovelo do toga da izmisle novu vjeru i tevhid o kojem Allah nije objavio nikakva dokaza. Svojim bolesnim mozgovima oni su pojam klonjenja od taguta učinili teškom stvari, a posebno u ovom našem vremenu, tako da ga ne mogu ostvariti oni najodabraniji od daija i mudžahida a kamoli običan svijet, starci i starice. Allahov din su sveli na pojedince koji se mogu nabrojati na prstima jedne ruke. To je suština njihovih riječi...

Istina, mimo koje nema druge, je da obožavanje taguta biva kufr posvećivanjem bilo kojeg vida ibadeta, koji ukoliko se posveti nekom drugom mimo Allaha biva širk koji izvodi iz vjere. Biva, također, širkom ukoliko dođe do tahlila harama, tahrima halala, ili zakonodavstva kojeg Allah nije dozvolio. Na ovo se i odnosi tefsil Šejhul-islama kojeg je spomenuo po pitanju onih koji su slijedili svoje monahe i svećenike i pokorili se njima mimo Allaha. Šejhul-islam ih je podvojio na dvije kategorije:

- Oni koji znaju da su (svećenici i monasi) promijenili Allahov din pa ih slijede u toj izmjeni i vjeruju u tahlil onoga što je Allah zabranioi tahrim onoga što je Allah dozvolio, slijedeći njihove predvodnike, pored toga što znaju da su oni oprečni dinu vjerovjesnika. Ovo je kufr. Allah i Njegov Poslanik su ga nazvali širkom, pored toga što se njihovi sljedbenici nisu klanjali, postili i činili sedždu njima (tj. njihovim monasima i svećenicima).

- Oni čije je vjerovanje i iman u tahrimu harama i tahlilu halala postojano ali im se pokore u

grijesima, kao kada musliman radi grijehe za koje vjeruje da su grijesi. Njihov propis je propis njima sličnim griješnicima." "Medžmu'atul fetava" 7. tom.

Ovaj tefsil još više pojašnjava i rasvetljava tefsir Poslanika ❐, o značenju "uzimanja njih za bogove mimo Allaha", i njegovo preciziranje pokornosti koja je bila ibadet (svećenicima i monasima) koji izvodi iz vjere. Poslanik ❐, je njihovu pokornost (koja izvodi iz vjere), ograničio na pokornost u tahlilu harama, tahrimu halala i zakonodavstvo koje Allah nije dozvolio, a ne na općenitu pokornost. Zato Uzvišeni kaže: "Svoje monahe i svećenike su uzeli za bogove mimo Allaha." Uzvišeni je "uzimanje njih za bogove" učinio svojstvom njihova širka. Uzvišeni je rekao "uzeli su" a nije rekao: "pokorili su se svojim monasima i svećenicima". Zato se ovaj kajd (ograničavanje) "uzimanja za bogove"- *ittihaz*, mora uzeti u obzir kada je u pitanju tekfir onih koji su se pokorili tagutu, jer on (pomenuti kajd) ukazuje na općenitu pokornost u svim poglavljima. Stoga, ko ih uzme kao muhalliline (one koji ohalaljuju) muharrimine (oni koji oharamljuju) i mušeri'ine (one koji propisuju zakone o kojima Allah nije objavio nikakva dokaza) i njima posveti općenitu pokornost - takav je mušrik koji je njih uzeo za bogove, za razliku od onih koji se njima pokore u masijetu – grijehu. Stanje onog ko se pokori u haramu, a koji nije ispoljio svoj cilj i namjeru, kruži između grijeha i istihlala (ohaljivanja takvog grijeha), i zato je obaveza pogledati njegovo stanje i napraviti razliku u propisu između prvog i drugog stanja.

Na osnovu toga kažemo: Svako ko se kloni obožavanja taguta, prijateljevanja sa njim i slijeđenja u njegovom nevjerničkom dinu, kao i pokornosti u zakonodavstvu koje je kufr, takav se kloni taguta - makar gulatima i bilo mrsko – iako ga nije protekfirio ili se pak njemu bude pokorio u onome što je grijeh, bez njegova ohalaljivanja. A ko obožava taguta ili mu se pokori i slijedi u pomenutim stvarima takav je kafir koji se ne kloni obožavanja taguta pa makar i tekfirio taguta.

Tefsir Allahovih općenitih riječi drugim Allahovim riječima koje ih pojašnjavaju je najbolji vid tefsira. Zato riječi Uzvišenog "a taguta se klonite" tumačimo Njegovim riječima u drugom ajetu: "One koji se klone da taguta obožavaju..." koje ukazuju da se pod klonjenjem taguta cilja na klonjenje ibadeta njemu.

Isti je slučaj i sa riječima Uzvišenog: "Ko učini kufr u taguta", koje pojašnjavaju riječi Uzvišenog: "...žele da im se pred tagutom sudi a naređeno im je da ga zanijekaju (doslovno: da učine kufr u njega)", što ukazuje da je tehakum pred tagutom djelo koje je oprečno kufru u taguta. Isti je slučaj i sa obožavanjem taguta i prijateljevanja sa njim zbog riječi Uzvišenog: "A njihov je i onaj među vama koji ih za prijatelje uzme", i tome sličnih ajeta koji ukazuju na kufr onih koji prijateljuju sa nevjernicima prijateljevanjem koje izvodi iz vjere.

Ovo je ono na što ukazuju jasni šerijatski tekstovi. A što se tiče tumačenja pojma 'kufra u taguta' samo tekfirom taguta, i smatranje te stvari uvjetom ispravnosti islama – to je neispravno i neprecizno. Dokaz tome jeste i to što je nama naređeno da učinimo kufr u sve što se obožava mimo Allaha pa makar i onaj ko se obožava mimo Allaha ne bio tagut, poput Isa'a alejhis-selam, meleka i dobrih ljudi koji se obožavaju mimo Allaha a koje nam nije naređeno da tekfirimo. Isti je slučaj i sa kipovima koji su taguti jer se obožavaju mimo Allaha; obaveza nam je kloniti se njihova ibadeta i odreći njihova uluhijjeta (koje im ljudi pripisuju), jer to je kufr u njih. Kufr u njih se ne ogleda u njihovom tekfiru jer oni su predmeti koji ne razumiju i rade pa da bi bili protekfireni.

Isto tako, nije ispravno ono što pojedinci tvrde da je nemoguće da čovjek ostvari

klonjenje od taguta i kufr u njega ako ne protekfiri tagute a zna da su taguti, jer, kažu, kako će ostvariti odricanje ako ne zna da su taguti..! Ono što se traži od čovjeka jeste da od tevhida, koji je Allahovo pravo kod Njegovih robova, ostvari ono bez čega nema spasa. A da bi čovjeka obuhvatila radosna vijest koju je Allah obećao svojim robovima neophodno je da ostvari vjerovanje u Allaha i da se kloni obožavanja svega što se obožava mimo Allaha, od taguta i drugih, i da se kloni prijateljevanja sa njim. To je suština odricanja od svega što se obožava mimo Allaha, a nije obaveza niti uslov da ispolji svoje odricanje od određenog taguta kojeg ne zna niti je čuo za njega.

Ko bude posjedovao osnovu islama, ili pak ispolji neku od specifičnosti islama, njegove ruknove i stubove, i ne ispolji ništa od stvari koje izvode iz islama, nije dozvoljeno zastajati po pitanja islama takve osobe sve dok se ne upita o spisku određenih taguta, da li je učinio kufr u njih ili ne!! A ta lista tih miskina bude podugačka, razgranata, i komplikovana shodno zbrkanosti shvatanja gulata i i njihove razlike u preciziranju taguta!!

Ono što je ulema uslovila za prihvatanje islama mušrika koji obožava nekog mimo Allaha, ili vjeruje u njegov uluhijjet, jeste da se odrekne od obožavanja tog božanstva kojeg obožava, da zanegira njegov uluhijjet, i da se u cjelini odrekne od obožavanja svega što se obožava mimo Allaha. Kao dokaz tome ulema navodi hadis: *"Ko kaže la ilahe illallah i učini kufr u ono što se obožava mimo Allaha, njegova krv i imetak su zabranjeni a njegov obračun je kod Allaha."* Bilježi ga Muslim.

Isto tako hadis: *"Ko posvjedoči da nema drugog boga sem Allaha Koji nema druga, da je Muhammed Njegov rob i poslanik, da je Isa Allahov rob i poslanik i Njegova riječ koju je udahnuo Merjemi i Njegov duh, da je Džennet istina, i da je Vatra istina, Allah će ga uvesti u Džennet shodno njegovom djelu."*

Ulema nije uslovila ispoljavanje odricanja od određene liste taguta, bez obzira radilo se o vladarima, monasima, sihirbazima ili gatarima. Ulema nije uslovila da se takvi protekfire kako bi nakon toga donijeli sud o tome da čovjek posjeduje osnovu islama i tevhid, te da se nije 'uprljao' obožavanjem drugih mimo Allaha – kako to gulati uslovljavaju.

Ovu stvar još više pojašnjava činjenica da tekfir nije od samog značenja riječi tevhida, ’la ilahe illallah’, koje su osnova dave svih poslanika. Uzvišeni kaže: "Mi prije tebe nijednog poslanika nismo poslali a da mu nismo objavili: Nema drugog boga sem Mene, zato Mene obožavajte." Pomenuti ajet spajamo zajedno sa riječima Uzvišenog: "Mi smo svakom narodu poslanika poslali: Allaha obožavajte a taguta se klonite." I jedan ajet tumačimo drugim.

Učenjaci su pojasnili da riječi tevhida znače: "Nema tog božanstva koje zaslužuje da se obožava mimo Allaha." Stoga, onaj ko ostvari ovo značenje on je musliman, muvehid pa makar i uskratio po pitanju vadžiba i levazima koji zahtjevaju pojašnjenje i upoznavanje, u što spada i tefsil po pitanju tekfira, gdje Allah nije svakom obavezao njegovo poznavanje u detalje, kako to spominju gulati. Isto tako, ne spada u terminološko niti jezičko značenje riječi ’la ilahe illallah’ tekfir svake osobe koja je oprečna u nečem od njenih ogranaka. Odricanje od takvog nije uslov ispravnosti riječi tevhida.

Da, može ta stvar biti od njenih levazima ili vadžiba, ali što se tiče uvjeta on se ne može pritvrditi samo na osnovu tvrdnje, što je poznato kod onih koji znaju metodologiju dokazivanja i koji svoju vjeru grade na ispravnim temeljima.

Stoga, onaj ko tvrdi da je pomenuta stvar uvjet, na njemu je da donese dokaz u suprotnom

biće od onih koji o Allahu govore bez znanja. A Uzvišeni kaže: "Reci dokaz svoj dajte ako istinu govorite." I ako svoju tvrdnju ne potkrijepe jasnim i vjerodostojnim dokazom biće lašci.

Ovdje napominjem da naše riječi 'tekfir svake osobe koja je oprečna u nečem od njenih ogranaka', ne znače potpuno suprosavljanje riječima tevhida već djelimično suprostavljanje. Ovo kažemo zbog toga što gulati, brzopletnici, koji goovre o ovim meselama ne preciziraju svoje osnove niti svoj govor. Ne znaju metodologiju dokazivanja niti način vađenja dokaza kada se ophode sa šerijatskim tekstovima. Oni svoje vjerovanje preciziraju na 'providnim' općenitim riječima koje su izgradili na krhkoj osnovi koja se brzo sruši kada se dobro promotri i preispita.

Šejh Muhammed ibn Abdul-Vehhab je upitan o muvalatu (prijateljevanju) i muadatu (neprijateljevanju, mržnji) da li potpadaju pod značenje ’la ilahe illalla’ ili su pak od njegovih levazima, pa je između ostalog odgovorio: "Da li pomenuta stvar potpada pod značenje ’la ilahe illallah’, ili je od njegovih levazima, to je ono čime nas Allah nije obavezao. Allah nas je obavezao da spoznamo da je to (muvalat i muadat) obaveza. Obavezao nam je, isto tako, da radimo po tome. To je obaveza i naredba u koju nema sumnje. Ko to spozna iz njenog značenja ili iz njenih lazima to je dobro i dodatan hajr, a ko ne spozna, pa nije mu to obaveza, a posebno ako rasprava oko toga vodi ka šeru, razilaženju i podvajanju vjernika koji su ispunili obavezu imana, koji se bore na Allahovom putu, prijateljuju sa vjernicima i mrze mušrike. Tada je obaveza prešutiti ovu stvar. To je ono što ja smatram, a Allah najbolje zna.

Ovo poglavlje ću završiti riječima jednog od sljedbenika šejha Muhammeda, a to je šejh Abdullah ibn Abdur-Rahman Ebu-Betin, koji, rahimehullahu teala, kaže: "U cjelini obaveza je svakom ko sebi želi hajr da ne govori o ovoj meseli osim sa znanjem i dokazom od Allaha. Neka se čovjek pripazi da iz islama izvede čovjeka samo na osnovu svoga shvatanja. Izbacivanje čovjeka iz islam, (tj. njegov tekfir), ili ubacivanje u njega je najkrupnija stvar u islamu. Ova mesela kao i druge su nam pojašnjene, šta više, njen propis u cjelini je od najjasnijih propisa u vjeri. Zato je na nama obaveza da slijedimo a ne da uvodimo novotarije, kao što kaže Abdullah ibn Mesud: "Slijedite, nemojte uvoditi novotarije." U stvarima oko kojih se ulema razilazi je su li kufr ili ne, čovjek treba biti oprezan. Ne treba srljati osim ako u meseli postoji jasan tekst od Allahova Poslanika ❐. Šejtan je u ovoj mesli većinu ljudi odveo na stranputicu. Jedna skupina je uskratila te je presudila islamom osobi na čiji kufr ukazuje Kur'an sunnet i konsenzus. Druga skupina je pretjerala i protekfirila one na čiji islam ukazuje Kur'an sunnet i konsenzus. A čudno je to što kada bi neko od njih bio upitan o meseli iz tahareta, kupoprodaje i tome slično, ne bi dao fetvu samo na osnovu svog shvatanja i onoga što mu njegov razum prikazuje lijepim, već bi istraživao govor uleme i dao fetvu na osnovu onoga što su oni rekli. Pa kako da se onda u ovoj važnoj stvari koja predstavlja najvažniju i naopasniju stvar u vjeri, oslanja samo na svoje shvatanje i ono što mu njegov razum prikazuje lijepim.

Kakvog li samo musibeta po islam od ove dvije skupine i iskušenja od ova dva belaja. Allahu naš, mi te molimo da nas uputiš na Pravi put, put onih kojima si ukazao svoje blagodati, a ne na put onih na koje si se rasrdio niti na put onih koji su zalutali. Ve sallallahu ala Muhammed." Završen citat iz knjige "Ed-Durerus-senijje" 8/217, poglavlje o propisu murteda.

TRIDESET I DRUGA GREŠKA

Nepravljenje razlike u sebebima tekfira između vrijeđanja vjere i vrijeđanja ljudi

U ružne greške u tekfiru spada, također, i nepravljenje razlike u sebebima tekfira između vrijeđanja vjere i vrijeđanja ljudi, ili: nepravljenje razlike između neprijateljstva prema vjeri i neprijateljstva prema ljudima, ili: nepravljanje razlike između ismijavanja sa muslimanom zbog njegova pridržavanja vjere i ismijavanja iz nekog drugog razloga.

Veliki broj brzopletnika koji ne vaga ispravnom vagom i koji se povode za prohtjevima svoje duše, koja podstiče na zlo, ne pravi razliku – a posebno ako su u pitanju oni sa kojima se oni ne slažu - u sebebima tekfira između neprijateljstva prema vjeri i neprijateljstva prema ljudima, između vrijeđanja vjere i vrijeđanja ljudi, ili između ismijavanja sa nečim od vjerskih obilježja i specifičnosti i ismijavanja sa ljudima i njihovim ahlakom, postupcima i greškama. Ovakav postupak je oprečan vagi pravde na osnovu koje opstaju nebesa i Zemlja, i u njemu se daje prednost ličnim prohtjevima i interesima nad propisima vjere.

Vrijeđanje vjere, ismijavanje sa njenim obilježjima, i borba protiv nje i njenog Šerijata predstavlja jasno djelo kufra. Dokaza za to je previše. Međutim, nije dozvoljeno "brkati" vrijeđanje vjere sa vrijeđanjem ličnosti daija onda kada dođe do razilaženja. Nije dozvoljeno brkati vrijeđanje vjere sa ismijavanjem izgleda tih daija i njihovim postupcima, niti je dozvoljeno "brkati" vrijeđanje vjere sa ličnim neprijateljstvom koje se možda nađe između određenih ljudi.

Primjer koji nam pojašnjava nužnost pravljenja između ovih stvari i štetu njihova "brkanja".

Ismijavanje brade:

Ukoliko osoba koja se ismijava svojim ismijavanjem cilja bradu u cjelini kao sunnet od sunneta Allahova Poslanika ❒, onda je to kufr. Ukoliko ne zna da je brada sunnet i ismijava se sa bradom pojasniće mu se i protiv njega uspostaviti dokaz. Pa ako on i dalje ustraje u svom ismijavanju – biva nevjernik. Ovo neće važiti kod ismijavanja sa nečim što je opće poznato da je od vjere poput Kur'ana, namaza i tome sličnih specifičnosti islama, tada osoba takvim ismijavjanjem postaje nevjernik bez prethodnog pojašnjenja, jer su pomenute stvari poznate svakom muslimanu, osim ako se radi o onome ko je tek prihvatio islam. Dokaz gore pomenutom je to što je Allah presudio kufrom onima koji su se bez ikakve potrebe ismijavali sa hafizima Allahove Knjige. Njihovo ispričavanje nije bilo prihvaćeno. Kaže Uzvišeni:

وَلَئِن سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِؤُونَ * لاَ تَعْتَذِرُواْ قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِن نَّعْفُ عَن طَآئِفَةٍ مِّنكُمْ نُعَذِّبْ طَآئِفَةً بِأَنَّهُمْ كَانُواْ مُجْرِمِينَ

"A ako ih zapitaš, oni će sigurno reći: "Mi smo samo razgovarali i zabavljali se." Reci: "Zar ste se Allahu i ajetima Njegovim i Poslaniku Njegovu rugali? Ne ispričavajte se! Jasno je da ste nevjernici, nakon što ste bili vjernici." (Et-Tevba 65-66.)

Kažemo: Allah je taj koji sudi, Njegovom sudu se ne može prigovoriti. On je najmudriji sudija i Njegov sud je ispravan jer On zna sve tajne i ono što je u prsima ljudi. Uzvišeni je presudio da su se pomenuti ljudi ismijavali sa Allahom, Njegovim ajetima i Poslanikom, stoga mi ne sumnjamo u Allahov sud. Međutim, da li se u Allahovoj Knjizi ili sunnetu Njegova

Poslanika ❒, spominje da je Uzvišeni ismijavanje izgledom karija ili njihovim ahlakom nazvao ismijavanjem Allahu, Njegovim ajetima i Poslaniku? Stoga, riječi ovih ljudi, koje se spominju u predaji, su predstavljale dvosmislene riječi u tekfiru kod kojih se treba pogledati cilj osobe prije nego se protekfiri: Da li je tim ismijavanjem ciljao ismijavanje sa njima (karijama u pomenutom primjeru) zbog njihova dina i hifza; ili je pak ciljao samo pokuditi neka od tih svojstava kod nekih od njih, ili vrijeđanje na osnovu ličnog neprijateljstva. Ovo pojašnjenje po pitanju dvosmislenih riječi je neophodno kada je u pitanju naš sud koji se zasniva na spoljašnjosti. Međutim, što se tiče Allahova suda koji zna sve tajne i ono što je u prsima ljudi, On Uzvišeni – koji najiskrenije govori -nas je obavijestio da su pomenuti ljudi svojim ismijavanjem ciljali ismijavanje Allahom, Njegovim ajetima i Poslanikom.

Ako neko kaže: Zašto ih onda Poslanik ❒, nije ubio ako su oni postali nevjernici i murtedi? A u hadisu stoji: *"Ko promijeni svoju vjeru ubijte ga."* Kažemo: Odgovor je očit a leži u nastavku ajeta: "Ako nekima od vas i oprostimo, druge ćemo kazniti zato što su zlikovci." Ajet ukazuje da su se svi koji su učinili kufr pokajali i ispoljili teobu i kajanje zbog učinjenog djela. Međutim, njih je bilo dvije skupine:

-Prva skupina koja se iskreno pokajala i to su oni kojima je Allah oprostio,

- I druga, koja nije bila iskrena a koja je ispoljila teobu iz nifaka. To su oni kojima je Allah zaprijetio kaznom zato što su zlikovci.

A što se tiče dunjaluka oni su ispoljili teobu na osnovu koje su sačuvali svoju krv. Pogledaj govor Ibn-Hazma u njegovom djelu "El-Muhalla" 11/207.

Međutim, ukoliko postoji indirektan dokaz koji nam ukazuje da osoba koja se ismijava bradom određenog muslimana to radi iz nekog drugog cilja, mimo onoga što smo gore spomenuli, već, na prmijer, zbog toga što je brada raščupana, onda to nije kufr ali je haram zbog riječi Uzvišenog: "O vjernici neka se muškarci jedni drugima ne rugaju, možda su oni (drugi) od njih bolji. A ni žene ženama drugim, možda su one (druge) bolje od njih." (El-Hudžurat, 11). I kaže Poslanik ❒: *"Dovoljno je čovjeku šera da omalovažava svoga brata muslimana."* Hadis bilježi Muslim.

Ukoliko ga pak kritikuje zbog njegova ružna izgleda, raščupane kose i glave i zbog njegove nemarnosti po tom pitanju, onda u tome nema prepreke, šta više, to predtsvlja naređivanje činjenja dobrih djela. U mursel predaji Ata'a ibn Jesara, koju bilježi Malik u svojoj "Muvetti" sa vjerodostojnim lancem prenosioca, stoji da je Allahov Poslanik ❒, ušao u mesdžid, pa je nakon njega ušao čovjek raščupane kose i glave. Allahov Poslanik ❒, mu rukom naredi da izađe. Kao da je tim postupkom ciljao da da čovjek dotjera svoju kosu i bradu. Čovjek je to uradio pa se vratio Allahovom Poslaniku ❒, a on reče: *"Ovo je bolje od toga da neko od vas dođe raščupane kose kao da je šejtan."* Predaju bilježi i Ebu-Davud, Nesai i Ahmed od Džabira ibn Abdullaha, bez spominjanja brade i upoređivanja sa šejtanom.

Zato se mora napraviti pomenuti tefsil jer poistovjećivanje ovih stvari vodi tekfiru osobe zbog stvari koje nisu kufr. Isti je slučaj i sa vrijeđanjem ličnosti daija i vjernika, ali ne zbog njihove vjere i tevhida već zbog dunjalučkog neprijateljstva, mržnje, zavisti i tome sličnih bolesti srca. Ili zbog lošeg ahlaka i posrtaja tih daija, ili njihovo vrijeđanje pod izgovorom odbrane vjere, poput onih koji ih optužuju da pretjeruju, da su površni, da nemaju pregled činjeničnog stanja i fikha (shvatanja, razumijevanja) u rezonovanju šerijatskih tekstova, i tome sličnim vrijeđanjima kojima se zavađene strane danas u našem vremenu međusobno često

prepucavaju. Nije dozvoljeno zbog strasti i srdžbe poistovjećivati ove stvari i sve njih svrstavati u vrijeđanje vjere i Šerijata, a posebno ako se tako nešto desi od muslimana koji su poznati po davi i islahu. Koliko su samo vršnjaci od uleme napadali jedan drugog pa i pretjerali u tome da je ulema zbog toga ostavila međusoban džerh-kritiku vršnjaka ako nije pojašnjen.

Koliko je muslimana koji su međusobnim vrijeđanjem i napadanjem učinili nasilje jedan drugom, pa je stvar došla do te mjere da su se međusobno posvađali, okrenuli leđa jedan drugom a možda i pobili. Sve to je šejtansko zavođenje i grijeh kojeg nije dozvoljeno poistovjećivati sa vrijeđanjem vjere i Šerijata, niti tekfiriti na osnovu njega. Uzvišeni je u svojoj Knjizi napravio razliku između vrijeđanja vjere, Allaha i Njegova Poslanika, i vrijeđanja vjernika u cjelini. Pa kaže Uzvišeni govoreći o prvoj vrsti:

وَإِن نَّكَثُواْ أَيْمَانَهُم مِّن بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُواْ فِي دِينِكُمْ فَقَاتِلُواْ أَئِمَّةَ الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لاَ أَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنتَهُونَ

"A ako prekrše zakletve svoje, poslije zaključenja ugovora s njima, i ako vjeru vašu budu vrijeđali, onda se borite protiv kolovođa kufra – za njih, doista, ne postoje zakletve – da bi se okanili." (Et-Tevba, 12).

Šejhul-islam kaže: "Vrijeđanje vjere je ovdje spomenuto i zasebno izdvojeno kao pojašnjenje da je to najjači sebeb koji iziskuje ubistvo. Zato se onaj ko vrijeđa vjeru kažnjava žešće za razliku od drugih koji su samo prekršili ugovor." "Es-Sarimul meslul" 14.

I kaže, u pomenutom izvoru na 17. stranici: "Stoga pritvrđeno je da je svako ko vrijeđa vjeru kolovođa u kufru."

I kaže Uzvišeni:

إن الذين يؤذون الله ورسوله لعنهم الله في الدنيا والآخرة وأعد لهم عذاباً مهيناً

"One koji Allaha i Poslanika Njegova budu vrijeđali Allah će i na ovom i na onom svijetu prokleti, i sramnu im patnju pripremiti." (El-Ahzab, 57).

Šejhul-islam je govorio i o ovom ajetu i spomenuo kako ovaj ajet na nekoliko načina ukazuje na kufr onoga ko vrijeđa Allaha i Njegova Poslanika ❒. Govor je poduži zato se vrati na njega jer je jako bitan i sadrži različite koristi.

- Što se tiče druge stvari (tj. vrijeđanje vjernika u cjelini) Allah, subhanehu ve teala, govoreći o tome kaže:

والذين يؤذون المؤمنين والمؤمنات بغير ما اكتسبوا فقد احتملوا بهتاناً وإثماً مبينا

"A oni koji vjernike i vjernice vrijeđaju, a oni to ne zaslužuju, tovare na sebe klevetu i grijeh očiti." (El-Ahzab, 58).

Pogledaj kako je Uzvišeni u dva ajeta koji dokaze jedan za drugim napravio razliku između onih koji vrijeđaju Allaha i Njegova Poslanika ❒, i onih koji vrijeđaju vjernike. Prve je prokleo na dunjaluku i ahiretu i pripremio im sramnu patnju što sa nekoliko aspekta ukazuje na kufr takvih, kako to spominje Šejhul-islam, za razliku od drugih koje Uzvišeni nije nazvao nevjernicima niti ih je prokleo već ih je zastrašio i nazvao griješnicima. I zato je onaj ko vrijeđa Allaha ili Njegova Poslanika ❒, kafir, murted, njegova kazna je ubistvo, za razliku od onoga ko vrijeđa vjernike. Spominjanje potvore i grijeha općenito ne iziskuje ubistvo onoga ko ih počini. Pogledaj "Es-Sarimul meslul" 578.str.

Takva je bila pravda ashaba, ridvanullahi alejhim, i njihovo shvatanje. Ashabi nisu vjeru uzeli kao štit od ljudi, nisu vrijeđanje koje je bilo upućeno njima prebacivali na račun vjere, kako

bi bili stroži u sudu i kazni. Od njihova fikha (shvatanja) je to što oni nisu poistovjećivali onoga ko njih vrijeđa i psuje sa onima koji vrijeđaju vjeru ili Poslanika ❐. Bilježi Nesai i Ahmed od Ebu-Berzeta el-Eslemija da se neki čovjek grubo ponio prema Ebu-Bekru, u drugom rivajetu stoji da je opsovao Ebu Bekra – pa rekoh: "O halifo Allahova Poslanika, hoću li udariti njegov vrat?" On reče: "Teško tebi! Niko na to nema pravo nakon Allahova Poslanika ❐."

Ulema je, također, napravila razliku između onoga ko psuje ashabe i vrijeđa ih vrijeđanjem koje se tiče njihove vjere -   a tevaturom je poznata njihova pravednost i čistoća – i onoga ko ih psuje iz drugih razloga. Kadi-Ijad prenosi od imama Malika, rahimehullahu teala, da je rekao: "Ko psuje nekog od ashaba Allahova Poslanika ❐: Ebu-Bekra, Omera, Osmana, Muaviju ili Amra ibnul Asa i kaže da su bili u zabludi i kufru – takav će se ubiti. A ko ih psuje nečim mimo toga, kao što se ljudi psuju, kazniće se žestokom kaznom." "Eš-Šifa" 2/308.

Šejhul-islam prenosi u svojoj kjizi "Es-Sarimul meslul" 570. str., od nekih hanbelija da kažu: "To mišljenje je odbranio i Kadi Ebu J'ala, da je nevjernik onaj ko psuje ashabe psovkom kojom ih napada zbog vjere i pravde. A ako ih psuje zbog nečeg drugog, kao da psuje oca nekog od njih i tome slično, neće biti nevjernik." Zatim je Šejhul-islam spomenuo da je imam Ahmed u Mervezijevom rivajetu rekao: "Ko opsuje Ebu-Bekra, Omera i Aišu ne smatram ga da je u islamu." U rivajetu imama Abdullaha i Ebu-Taliba imam Ahmed je zastao po pitanju ubistva takve osobe. Spomenuo je samo tazir što ukazuje da mu nije presudio kufrom. Potom je Šejhul-islam prenio govor Kadi-Ijada koji kaže: "Riječi imama Ahmeda: ’Ne smatram ga da je u islamu’ se mogu odnositi na onoga ko ih opsuje psovkom koja se odnosi na njihovu pravednost poput riječi čovjeka: ’Učinili su zulum, postali fasici nakon Poslanika ❐, i bespravno uzeli hilafet.’ A njegov govor o neubijanju onoga ko opsuje ashabe se odnosi na psovku koja nije na račun njihove vjere poput riječi: ’Nisu bili učeni, nisu poznavali politiku, niti su bili hrabri. Među njima je bilo onih koji su bili škrti i voljeli dunjaluk.’ I tome slično." Završen citat Šejhul-islama iz "Es-Sarimul meslula" 570, 571, 586 i 587. stranica.

Prethodilo je govor Šejhul-islama o razlici između onoga ko psuje ashabe psovkom koja ne utiče na njihov adalet (pravednost) i njihov din - poput onih koji ih opisuju škrtošću, strahom, slabim znanjem, ne posjedovanjem zuhda i tome sličnim stvarima – te da takvi zaslužuju tazir ali time nisu kafiri, i onih koji pređu tu granicu i tvrde da su se oni odmetnuli nakon Poslanika ❐, osim par njih. U kufr takve osobe nema sumnje.

U knjizi "Savaikul muhrika fir-reddi ala ehlil bid'a vez-zendeka" od Ibn-Hadžera el-Hejsemija (preselio 974.h.), kod spomena razilaženja oko tekfira osobe koja psuje ashabe, stoji: "Ukoliko psuje sve ashabe onda nema sumnje u njegov kufr, isti je slučaj ukoliko opsuje makar jednog ashaba zbog toga što je ashab, jer ismijavanje suhbeta (druženja sa Allahovim Poslanikom ❐) predstavlja ismijavanje sa Poslanikom ❐. Ovako se trebaju shvatiti i riječi Tahavije koji kaže: ’Mržnja ashaba je kufr’. Mržnja svih ashaba ili mržnja nekih od njih zbog njihova suhbeta je kufr, u to nema sumnje. A što se tiče psovanja ili mržnje nekog od njih zbog neke druge stvari, to nije kufr." Završen citata iz pomenute knjige 256. str.

Slično ovom je i ono što je rekao imam Malik i drugi, o tekfiru onih koji u svojim srcima nose mržnju i prezir prema ashabima, a kao dokaz navode riječi Uzvišenog:

مُّحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاء عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاء بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَ بْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ
وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِم مِّنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَاةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ
فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى عَلَى سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آ مَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

مِنْهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا

"Muhammed je Allahov poslanik, a njegovi sljedbenici su strogi prema nevjernicima, a samilosni među sobom; vidiš ih kako se klanjaju i licem na tle padaju želeći Allahovu nagradu i zadovoljstvo, - na licima su im znaci, tragovi od padanja licem na tle. Tako su opisani u Tevratu. A u Indžilu: oni su kao biljka kad izdanak svoj izbaci pa ga onda učvrsti, i on ojača, i ispravi se na svojoj stabljici izazivajući divljenje sijača, - da bi On s njima (ahabima) najedio nevjernike. A onima koji vjeruju i dobra djela čine Allah obećava oprost i nagradu veliku." (El-Feth, 29).

Šejhul-islam kaže: "Ako Allah njima srdi nevjernike onda svako koga ashabi srde saučestvuje sa nevjernicima u poniženju i sramoti koju im je Allah propisao zbog njihova kufra. A neće saučestvovati sa kafirima u njihovoj srdžbi prema ashabima, zbog koje im je Allah propisao poniženje, osim onaj ko je i sam nevjernik. Ovo pojašnjava činjenica da su riječi Uzvišenog 'da bi On s njima (ahabima) najedio nevjernike' obrazloženje propisa na osnovu odgovarajućeg opisa, jer kufr je ovdje odgovarajući opis radi kojeg se njegov vlasnik srdi…" "Es-Sarimul meslul" 579.

Stoga obaveza je napraviti razliku između općenite srdžbe i mržnje i vjerske srdžbe i mržnje prema ashabima o kojoj Allahov Poslanik ❒, kaže: *"Neće (ne može) mrzeti ensarije čovjek koji vjeruje u Allaha i u Sudnji dan."* Hadis bilježi Muslim. U dva "Sahiha" se od Enesa, radijellahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik ❒, rekao: "Znak imana je ljubav prema ensarijama, a znak nifaka je mržnja ensarija." Ove riječi Poslanika ❒, se odnose na onoga ko ih mrzi, psuje i vrijeđa zbog njihove vjere, džihada i pomaganja istine, kako to spominje Uzvišeni govoreći o njihovim najvažnijim svojstvima: '... strogi prema nevjernicima, a samilosni među sobom...' pa sve do riječi Uzvišenog, 'da bi On s njima (ahabima) najedio nevjernike...'

Za razliku od onoga ko neke od njih mrzi ili vrijeđa zbog nekig drugih stvari, jer nešto od toga se dešavalo i među samim ashabima, u prisustvu Allahova Poslanika ❒. Dešavala su se međusobna vrijeđanja, srdžba, prepirke i želja za sukobom koju im je Allahov Poslanik ❒ negirao. Allahov Poslanik ❒, ih je smirio ali ih nije zbog toga protekfirio. Isti je slučaj sa onim što se među njima desilo nakon smrti Allahova Poslanika ❒, od međusobnih ratova, sukoba, vrijeđanja i neprijateljstva, na osnovu kojeg nisu jedni drugima presudili kufrom ili nifakom, jer su u svemu tome bili mudžtehidi. Ashabi su tada jedan od dva čovjeka: ili mudžtehid koji je pogriješio a koji ima jednu nagradu zbog toga što je želio hajr; ili mudžtehid koje je pogodio i koji ima dvije nagrade.

Isto tako kažemo i za one koji napadaju ensarije dina u svakom vremenu; ne treba se tekfiriti svako ko mrzi ili vrijeđa nekog od njih zbog dunjaluka ili nekog drugog sebeba koje smo ranije spomenuli, već se tekfiri onaj ko ih mrzi zbog njihova pomaganja vjere i tevhida ili zbog toga što su se okitili svojstvima koje Allah voli a zbog kojih se nevjernici srde.

Ensarije vjere u svakom vremenu imaju udjela u onome što se desilo ensarijama Allahova Poslanika ❒. Šejhul-islam, nakon što je u "Es-Sarimu" spomenuo gore pomenute hadise o onima koji mrze ensarije, kaže: "Ko saučestvuje sa ensarijama u pomaganju Allahove vjere i Njegova Poslanika ❒, shodno svojoj mogućnosti, on je u suštini njihov saučesnik. Kao što kaže Uzvišeni: 'O vi koji vjerujete budite Allahovi pomagači', (Es-Saff, 14)." "Es-Sarimul meslul" 581.

Gospodaru moj, Vječni, Živi, učini nas od pomagača Tvoje vjere. Stoga je obaveza da se prema svakom ko mrzi nekoga od pomagača dina i tevhida u bilo kom vremenu, napravi ovaj tefsil, a ne da se sve to smatra kufrom bez ikakva tefsila.

TRIDESET TREĆA GREŠKA

Tekfir neistomišljenika samo zbog toga što pripadaju džematima irdža'a (murdžijama)

U ružne greške u tekfiru spada i tekfir neistomišljenika samo zbog toga što pripadaju džematima irdža'a (murdžijama). Vidio sam neke hamaslije, koji svoj govor nisu precizirali šerijatskim pravilima, kako tekfire sve džema'ate irdža'a danas koji se sa njima ne slažu po pitanju tekfira taguta ili njihovih pomagača. Pa sam tako, na primjer, čuo one koji kažu: "Taj i taj džema't od murdžijskih džemata nije u Allahovoj vjeri." Ili: "Nisu u okrilju islama..." Pa kada ih upitaš šta ciljaju tim svojim hamsli riječima, vidiš kako njima ciljaju tekfir svih pripadnika tih džemata. A kada od njih zatražiš dokaz, spomenu neke njihove stavove i izjave njihovih vođa u kojima ima ulagivanja tagutima ili rasprave po pitanju tekfira tih taguta.

Poznato je da ova stvar sama po sebi nije dovoljna ze tekfir, a posebno kada se uzme u obzir činjenica da je neistomišljenik u ovom pitanju zastao u tekfiru zbog toga što vjeruje da postoji neka prepreka u tekfiru tih ljudi, ili mu je problematično stanje tih ljudi, posjeduju šubhe, jer ne shvataju ispravno šerijatske tekstove, pa su tako, na primjer, obmanuti šehadetom tih ljudi i njihovim namazom. Zato ćeš vidjeti kako spominju hadis Usame i Poslanikovo ❒, negiranje njemu onda kada je ubio čovjeka koji je izgovorio šehadet. Isto tako hadis o kartici i njemu slični hadisi koji govore o vrijednosti 'la ilahe illallal'. Navešće, isto tako, i hadis Ummu Seleme kojeg bilježi Muslim. Hadis govori o vladarima a u njemu između ostalog stoji da su ashabi upitali Poslanika ❒: "Zar se nećemo boriti protiv njih (vladara)?" Poslanik ❒, im reče: *"Ne, dok god budu obavljali namaz."*. I još drugih sličnih hadisa koji sačuvanost krvi i imetka vežu za neke specifičnosti islama.

Ako je situacija takva, i pored pomenute stvari čovjek ne čini kufr, onda to (ne tekfiranje taguta koji se pripisuju islamu zbog šubhe), nije dovoljno za tekfir. A posebno kada se uzme u obzir da oni oko kojih se mi sporimo (taguti koji se pripisuju islamu) nisu jasno ispoljili svoje odricanje od islama. Naprotiv, oni se i dalje pripsuju islamu, veliki broj njih klanja, posti, obavlja hadž i izgovara šehadet, tako da tekfir tih taguta predstavlja problematičnu stvar kod velikog broja ljudi. Iz tog razloga, kod većine ljudi, kufr tih taguta nije poput kufra murteda koji je učinio jasan riddet i prihvatio drugu vjeru, što ukazuje na njegovo odricanje od vjere muslimana. Kufr ovih taguta nije poput prelaska na kršćanstvo, gdje gotovo da nećeš naći ni jednog muslimana od običnog svijeta koji bi zastao u tekfiru takve osobe, za razliku od ovoga o čemu mi govorimo, a što zahtjeva pojašnjenje.

Zato vidiš kako je nešto slično tome bilo problematično kod onoga ko je bolji od njih, kod Faruka (Omera) ⌺, kada je Siddik htio da povede borbu protiv onih koji su se odmetnuli od arapa, time što su odbili dati zekat bez da se odreknu od islama. Omer ⌺, je tada rekao: "Kako da se boriš protiv ljudi a Allahov Poslanik ❒, kaže: 'Naređeno mi je da se borim protiv ljudi sve dok ne posvjedoče da nema drugog boga sem Allaha i da je Muhammed Allahov Poslanik. Pa kada to učine sačuvali su svoju krv i imetak osim ako pravo islama to ne zahtjeva, a njihov obračun je kod Allaha.'" Ebu-Bekr, radijellahu anhu, mu reče: "Tako mi Allaha boriću se protiv onoga ko podvoji između namaza i zekata jer je zekat pravo imetka. Tako mi Allaha, kada bi mi uskratili jare koje su kao zekat davali Allahovom Poslaniku ❒, ja bih se borio za njega." Omer ⌺, kaže: "Tako mi Allaha, vidio sam da je Allah prsa Ebu-Bekra učinio prostranim za borbu, te

sam spoznao da je to istina." Hadis se nalazi u dva sahiha.

Pogledaj kako je stvar bila nejasna onome o kome Poslanik ❐, kaže: "U ummetima prije vas je bilo ljudi muhaddesuna, ako ih u mom ummetu ima onda je to Omer." Hadis bilježi Buharija od Ebu-Hurejre ⍓.

Pa kakav je tek onda slučaj sa onima koji su mimo Omera, ⍓?

Zatim pogledaj kako Ebu-Bekr ⍓, – najbogobojazniji čovjek nakon Allahova Poslanika ❐,- nije protekfirio Omera zbog toga što je zastao i raspravljao o borbi protiv tih murteda. Ebu-Bekr ⍓, nije tako postupio jer je Omerova rasprava bila zbog šubhe. Također, nije protekfirio Omera zato što je Omer vjerovao da su pomenuti ljudi muslimani i da šehadet čuva njihovu krv. Ebu-Bekr i ashabi, radijellahu anhum, u cjelini, su bili daleko od toga da prave takve brzoplete i nepromišljene stvari. Stoga je Ebu-Bekr pojasnio Omeru dokaz na osnovu kojeg se bori protiv njih, te da je zekat pravo imetka i da zajedno sa namazom predstavlja jedno od prava 'la ilahe illallah'. Time je išaretio na hadis Poslanika ❐,: *"Naređeno mi je da se borim protiv ljudi sve dok ne posvjedoče da nema drugog boga sem Allaha i da je Muhammed Allahov Poslanik, dok ne budu namaz obavljali i zekat davali. Pa kada to učine sačuvali su svoju krv i imetak osim ako pravo islama to ne zahtjeva, a njihov obračun je kod Allaha."* Hadis se nalazi u dva sahiha.

Ebu-Berkr je pojasnio Omeru da se borba nastavlja sve dok se ne uspostave oba ibadeta (namaz i zekat), kao što kaže Uzvišeni:

فَإِن تَابُواْ وَأَقَامُواْ الصَّلاَةَ وَآتَوُاْ الزَّكَاةَ فَخَلُّواْ سَبِيلَهُمْ

"Pa ako se oni pokaju, namaz obavljaju i zekat udjeljuju onda ih pustite na miru..." (Et-Tevba, 5).

Time je pojasnio Omeru ono što mu je bilo nejasno a to je ujedno i vadžib sa svakom osobom kojoj ovako nešto nije jasno.

Pa kada nije dozvoljeno tekfiriti onoga kome stvari slične ovoj nisu jasne pa nam se suprostavi i raspravlja o tekfiru, onda je još preče ne tekfiriti njegove sljedbenike, učenike i pripadnike njegova džema'ta samo zbog tih riječi njihova šejha ili nečeg slično tome od njihova trabunjanja i ulagivanja. Uzvišeni kaže:

وَلاَ تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى

"I ni jedan griješnik neće tuđe grijehe nositi." (El-En'am 164).

I kaže Poslanik, ❐: *"Zlikovac samo svojoj duši šteti."* Bilježi ga Tirmizi i drugi.

Koliko je samo ljudi iz tih džemata koji nisu zadovoljni takvim postupcima. Šta više, među njima ima onih koji ih otvoreno negiraju, dok drugi tvrde da nastoje uspostaviti red iznutra, (tj. bez javnih kritika i osuđivanja tih postupaka op. prev.), i tome slične naivne tvrdnje.

Svako ko poznaje i ima iskustva sa ovim džematima zna da u njihovim redovima ima iskrene omladine, koja traži istinu, ali im je potrebno vrijeme da bi uvidjeli suštinu tog džemata i njegovo skretanje s pravoga puta. Veliki broj njih, kako smo to i sami vidjeli, uspje u tome pa požuri da napusti takav džema't, ili ih uglavnom taj džema't izbaci. Šta više, veliki broj daija tevhida danas je svoj iltizam započeo u redovima tih džemata, pa su zatim Allahovim teufikom i uputom uvidjeli njihovu neispravnost te su se prihvatili dave vjerovjesnika i menhedža njihovih sljedbenika. A Uzvišeni kaže:

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ

"One koji se budu radi Nas borili, Mi ćemo, sigurno, putevima Našim uputiti, a Allah je, zaista, s onima koji dobra djela čine." (El-Ankebut, 69).

Čovjek ne može steći besiret u vjeri u jednom mahu, već je stvar kako kaže Poslanik ❒: *"Znanje se stiče izučavanjem, blagost lijepim (blagim) postupcima, ko bude težio hajru biće mu dat, i ko se bude klonio šera biće sačuvan od njega."*

Neka se čovjek uvijek prisjeti riječi Uzvišenog:

كَذَلِكَ كُنتُم مِّن قَبْلُ فَمَنَّ اللّهُ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُواْ إِنَّ اللّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا

"Takvi ste ranije i vi bili, pa vam je Allah darovao milost svoju! Zato sve dobro provjerite, jer Allah je doista obavješten o onome što vi radite." (En-Nisa', 94).

Zato mi uvijek govorimo i ponavljamo na više mjesta i prilika, i još uvijek govorimo da mi ne tekfirimo neistomišljenike samo zbog toga što se ne slažu sa nama po pitanju tekfira tavagita i njihovih vojski, zbog toga što imaju šubhu u shvatanju nekih šerijatskih tekstova ili zbog njihova džehla o šerijatskim tekstovima koji ukazuju na kufr tih taguta i njihovih vojski, ili zbog njihova džehla po pitanju njihovih kufrijata, (tj. nisu upoznati o kufrijatima tih taguta op.prev), dok god je razilaženje među nama po pitanju imena, (tj. da li se tom i tom daje ime kafira ili taguta, i sl...), i njihovo trabunjanje i irdža' ih ne dovede do činjenja kufra, njegova ohalaljivanja, poziva njemu i tome slično, što podpada pod esbabe tekfira. Upravo tako su postupali selefi kada nisu tekfirili prve predhodnike ovih murdžija sa kojima su se razilazili samo jezički.

Šejhul-islam je prenio govor imama Ahmeda pa nakon njega kaže: "Što se tiče murdžija svi tekstovi imama Ahmeda ukazuju da ih on ne tekfiri. Njihova novotarija je slična razilaženju pravnika u ograncima a veliki broj njihovih stavova se vraća na raspravu oko termina i imena. Zato se govor o njihovim meselama naziva babul esma' (poglavlje o imenima – terminima). To spada u razilaženje fekiha (pravnika) ali se veže za osnovu vjere, te je stoga onaj ko se ne slaže (sa ehli sunnetom) novotar." "Medžmu'atul fetava" 12/260. Ovim govorom Šejhul-islam cilja na 'murdžietul fukaha'.

Na drugom mjestu kaže: "U irdža' fekiha je potpala skupina ljudi koji su kod ummeta poznati po znanju i vjeri. Zato niko od selefa nije protekfirio nekog od murdžietul fukaha, naprotiv to su svrstali u novotariju riječi i postupaka a ne u novotariju ubjeđenja (akaida). Veliki broj mesela je formalne prirode, međutim termin koji se poklapa sa Kur'anom i sunnetom je ispravan termin i niko nema pravo da kaže nešto suprotno Allahovom govoru ili govoru Njegova Poslanika ❒, a posebno kada to vodi fisku i novotariji ehlul-kelama od murdžija i drugih. Tada ta mala greška u terminu biva sebebom velike greške u akidi i djelima." "Medžmu'atul fetava" 7/246.

Pogledaj ovaj govor Šejhul-islama da bi uvidio razliku između terminološkog irdža'a pravnika (fukaha'), koji se zasniva na meselama upoznavanja i imena i onoga što vodi tome, od skretanja u akidi i djelu. Ova stvar je očita, jer nisu sve murdžije na onome radi čega su ih selefi opravdavali kada je u pitanju formalno jezičko razilaženje. Među njima (murdžijama) ima onih koje je njihov irdža' doveo do očitog džehmizma pa su tako anulirali esbabe tekfira u cjelini i ograničili ih na srčano poricanje!! Neke je njihov irdža' doveo do ostavljanja farzova ili odobravanja njihova ostavljanja, kao i odobravanja kufra ili olakšanje njegova činjenja i njegovo zanemarivanje. A ova stvar je kod kasnijih murdžija očitija od prvih.

Zato je Šejhul-islam napravio razliku između onih koje je on nazvao umjerenim

murdžijama, čija je novotarija poput novotarije pravnika, i ekstremnih murdžija koji poriču kaznu i tvrde da su šerijatski tekstovi došli sa zastrašivanjem koje nema nikakvu suštinu, pa kaže: "Tako je sa umjerenim murdžijama, pored toga što je njihova novotarija poput novotarije pravnika, u njoj nema kufra bez razilaženja kod bilo kog učenjaka. A oni od naših drugova koji su njihovu novotariju svrstali u novotarije za koje se spominje tekfir, i podržavaju taj govor – takvi griješe. Jer, umjerene murdžije ne svrstavaju djela ili riječi u iman a to predstavlja ostavljanje vadžiba. A što se tiče ekstremnih murdžija koji poriču kaznu i tvrde da su šerijatski tekstovi došli sa zastrašivanjem koje nema nikakvu suštinu, to je krupan govor..." "Medžmu’atul fetava" 20/60.

Slično razdvajanje između terminološkog irdža'a pravnika i irdža'a koji je kufr a koji govori da uz tevhid ne šteti ostavljanje farzova, je spomenuo i imam Zehebi. Pogledaj "Sijeru e'alamin-nubela’" 5/235.

Pogledaj dobro ovo podvajanje(pravljenje razlike) jer je jako bitno. Zato smo govorili a i dalje govorimo da poklapanje džehmijskih pilića danas sa ehli-sunnetom u poglavlju termina imana i njegovih definicija uz razilaženje i suprostavljanje njima (ehli-sunnetu) u tevhidu i najčvršćim nitima, te 'krpljenje' taguta i odobravanje širka pod savremenom odjećom i terminima poput demokratija itd... Zatim 'krpljenje' laičkih zakona, odobravanje suđenja po njima pod izgovorom da nisu oprečni Šerijatu ili da oni čuvaju prava ljudi..., sve to nije dozvoljeno poistovjetiti sa irdžaom pravnika. One koje opravdavamo i pripajamo muržietul fekihima su oni koje su prethodne šubhe – u koje su upali zbog slabog shvatanja šerijatslih tekstova - ili njihovo mišljenje da postoji neka prepreka u tekfiru i tome slično, dovelo do ne tekfirenja taguta, njihovih pomagača i njima sličnih, bez da ih to dovede do odobravanja ili olakšavanja jasnog kufra, izdavanja fetvi o dozvoljenosti činjenja jasnog širka ili njegovog uljepšavanja, prikazivanja širka kao odgovarajuće stvari, ili činjenje nekog od djela širka. Zato, obrati pažnju na ovu stvar i pripazi se da ne pomiješaš stvari i potvoriš nas onim što nismo rekli.

Ovo kažem i znam da su selefi, također, žestoko negirali i pravnicima murdžijama (murdžietul fukaha') i proglasili ih novotarima. Neki od selefa su izrekli oštre kritike na njihov račun jer je njihova novotarija, kako to spomenu Šejhul-islam, postala povod pojavljivanju fiska i bidata apologetičara. Tako je ta mala greška u terminu postala sebeb velikoj grešci u akidi i djelima...

Takav je slučaj i sa današnjim murdžijskim pilićima koji brane da se tekfire taguti i njihovi pomagači; oni iako ne odobravaju jasan širk i riddet već je razilaženje sa njima u imenima (pojmovima) imana i kufra – ipak takav postupak kod velikog broja ekstremnih od njih (murdžija) vodi ka zanemarivanju širka, prijateljevanju sa tagutima i omalovažavanju velikog broja mukeffirata. Međutim, s obzirom da tekfir na osnovu *lazima* i *meala* (ono što proističe i čemu vodi govor čovjeka) nije ispravan, niti se pritvrđuje osim uz jasne i precizirane sebebe, nije dozvoljeno tekfiriti ih osim ako neko od njih odobri kufr ili izda fetvu o dozvoljenosti njegova činjenja i zalaženja u njegove sebebe (tj. sebebe kufra).

Dok god je njihovo stanje takvo, slično irdža'u pravnika, mi ćemo se prema njima ophoditi kao i selefi; tj. nećemo ih tekfiriti već ćemo se zadovoljiti tebdiom (smatranjem njih novotarima) ili tadlilom (smatranjem da su u zabludi) ili tedžhilom (smatranjem da su u džehlu – neznanju).

Na takve se odnosi govor Šejhul-islama kada kaže: "Selefi i imami ovoga ummeta se nisu razišli da se murdžije, šije mufeddale i njima slični ne trebaju tekfiriti. Citati imama Ahmeda se

ne razilukuju da se ti takvi neće tekfiriti. Neko od njegovih drugova spominje da imam Ahmed po pitanju tekfira svih novotara od ovih pomenutih a i drugih ima različita mišljenja ili da u njegovom mezhebu ima različitog stava po tom pitanju. Čak neki spominju tahlid (vječni boravak u Vatri) ovih i drugih novotara a to nije mezheb imama Ahmeda niti je takvo mišljenje od Šerijata." "Medžmu'atul fetava" 3/219.

I kaže, nakon što je spomenuo murdžietul fukaha' i početak osnivanja njihova mezheba: "Selefi su im žestoko negirali nazvavši ih novotarima. Žestoko su se ponijeli prema njima ali ne znam da ih je iko od njih(selefa) tekfirio. Naprotiv bili su složni da se oni ne tekfire. Imam Ahmed i drugi imami jasno spominju da se ove murdžije ne tekfire. A ko spominje od Ahmeda ili nekog drugog imama njihov tekfir ili svrstavanje ovih novotara u novotare oko čijeg tekfira ima razilaženje takav je pogriješio velikom greškom." "Medžmu'atul fetava" 7/311.

Rezime ovoga bi bio: Dok god se murdžijski pilići danas suprostavljaju nama u tekfiru taguta ili njihovih pomagača zbog toga što misle da postoje neke prepreke koje sputavaju njihov tekfir, ili zbog šubhe u shvatanju nekih šerijatskih tekstova, ili nepoznavanja suštine njihovih kufrijata – mi ih nećemo tekfiriti, osim ako ih to ne dovede do nekog od očitog sebeba kufra, u kojem nema opravdanja, kao što je pomaganje zakona kufra, učestvovanje u njihovom propisivanju, zaklinjanje na njihovo poštivanje i prijateljevanje na osnovu njih, ili pomaganje robova tih zakona u njihovom učvršćivanju i sprovođenju, ili pomaganje njih (robova kafirskih zakonika), protiv muvehhida koji se njih odriču i pomažu Šerijat, ili odobravanje nečeg od toga, prikazivanje lijepim kao i izdavanja fetvi o dozvoljenosti pomenutih stvari i pozivanju njima, jer pozivanje kufru i njegovo odobravanje je također kufr, kako to spominje ulema.

Zato je ulema po pitanju tekfira i kazne napravila razliku između novotara koji dobro poznaje svoju novotariju i poziva njoj i onih novotara koji su obične neznalice. Imami poput Ahmeda ibn Hanbela i drugih nisu dozvoljavali prihvatanje rivajeta novotara koji ispoljava svoju novotariju (poziva njoj), niti su prihvatali njegovo svjedočenje i obavljanje namaza za njim, za razliku od džahila i mukallida od novotara koji nemaju uvid u stvari.

Kevsedž kaže: "Rekao sam imamu Ahmedu: Šta je s murdžijom koji poziva svojoj novotariji? Pa je rekao: 'Tako mi Allaha treba ga odbiti i udaljiti.'" Iz "I'lamul muvekki'ina" 4/168.

Ako se ovaj govor imama odnosi na murdžietul fukaha pa šta bi tek onda rekao za one koje je njihov tedžehhum (džehmizam) i murdžiluk u našem vremenu doveo do pomaganja širka i mušrika, uljepšavanja riddeta, kufra i izlaženja iz vjere...??

Neki ljudi se nisu složili sa nama kada je u pitanju ovakvo podvajanje novotara te se čude kako mi opravdavamo one koji pogriješe i suprostave nam se samo u sudu nad tagutima i njihovim pomagačima za razliku od onih koji to proprate nečim od mukeffirata. Međutim, mi vjerujemo da je razlika očita, precizirana osnovama i da se poklapa sa pravilima Šerijata. Kada smo govorili o pravilu "Ko ne tekfiri kafira..." spomenuli smo opravdanje onih koji zastanu u tekfiru nevjernika zato što smatraju da postoji neka od prepreka tekfira, ili zbog kontradiktornosti u njegovom shvatanju, zbog nepoznavanja nekih šerijatskih tekstova, ili zbog nekig drugih šubhi.

Stoga, dok god ove murdžije zastaju u tekfiru taguta i njihovih pomagača zbog nekih od pomenutih stvari, a ne zbog poricanja šerijatskih tekstova, uspostavljanja prijateljstva na osnovu zakona kufra, ili pomaganja kafira protiv muvehhida i tome sličnim očitim esbabima kufra – na osnovu čega onda da ih tekfirimo??? Posebno kada si saznao da mi ne tekfirimo osim zbog

jasnog i očitog sebeba kufra, koji se ogleda u riječima ili djelima koja su kufr i koja nedvosmisleno ukazuju na njega.

Gdje u šerijatskim dokazima stoji da u esbabe kufra spada i greška čovjeka u spuštanju propisa kufra na one koji se pripisuju islamu i ispoljavaju neka obilježja - a koje mi tekfirimo zbog njihova kufra – zbog toga što imaju šubhu u shvatanju nekih šerijatslih tekstova, ili zbog toga što smatraju da postoji neka prepreka, ili zbog toga što mu neki tekstovi nisu jasni, i tome slična opravdanja koja ulema spominje...??

Pa ako nam oni koji se ne slažu sa nama spomenu nešto od tih dokaza onda neka se raduju jer od nas neće vidjeti ništa drugo do prihvatanje i predanost tim dokazima, jer su šerijatski dokazi najvažnija stvar kod nas i mi smo njima i njihovom slijeđenju najsrećniji.

Ali samo negodovanje, bez dokaza, to nije dovoljno, jer su iman i kufr propisi koji se pritvrđuju poslanicom i šerijatkim dokazima na osnovu kojih razlikujemo mu'mina od kafira, a ne na osnovu racionalnih dokaza.

Kadi Ijad u svojoj knjizi "Eš-Šifa" u poglavlju "Pojašnjenje riječi koje su kufr", kaže: "Znaj da se preciziranje ovog poglavlja (tj. riječi koje su kufr) vraća na Šerijat te da razumu tu nema mjesta ..." "Eš-Šifa" 2/282.

Šejhul-islam kaže: "Kufr je šerijatski dokaz koji se prihvata od Vlasnika Šerijata. Razumom možda uvidimo ispravnost i grešku, ali nije sve što je greška u razumu kufr u Šerijatu. Isto tako, nije sve što je ispravno u razumu obaveza spoznati u Šerijatu. "Der'u tearudi el-akli ven-nakli" 1/242.

Ibnu Šat el-Išbili (preselio 723.h.) kaže: "Konstatcija da je neka stvar, bilo koja, kufr ili ne, nije racionalna stvar već isključivo šerijatska. Pa kada Zakonodavac kaže za neku stvar da je kufr onda je to tako bez obzira da li tekst došao u obavještajnoj ili naredbenoj formi." "Tehzibul furuk" 4/158,159.

I kaže Ibnul-Kajjim u svojoj Nuniji:

"Kufr je Allahovo pravo zatim pravo Njegova Poslanika

Pritvrđuje se šerijatskim tekstom a ne govorom fulana

Koga Gospodar svih svjetova i Njegov rob (Poslanik)

Proglase nevjernikom takav je nevjernik."

I kaže Muhammed ibn Ibrahim Ibnul-Vezir: "Tekfir se vraća na šerijatske tekstove, u njemu nema mjesta razumu. Dokaz za tekfir mora biti šerijatski i kategorički, u tome nema razilaženja." Skraćeno iz "El-Avasim vel kavasim" 4/178,179.

Vidio si kako je i sam Faruk zastao po pitanju murteda i borbe protiv njih zbog toga što su izgovarali ’la ilahe ilallah’, pa je Ebu-Bekr diskutovao sa njim, razotkrio nejasnoću i pojasnio istinu, ali ga nije protekfirio. S druge strane Ebu-Bekr se nije kolebao – niti to dolikuje njemu – kada je bio u pitanju tekfir onih koje je ta ili neka druga šubha dovela do činjenja jasnih esbaba kufra i riddeta poput pomaganja Musejleme el-kezzaba ili odbijanja nečeg od šerijatskih propisa. Od onih protiv kojih se Ebu-Bekr borio u cjelini kao protiv murteda, bili su i ljudi koji su uskratili zekat zbog šubhe koju su naveli kao šerijatski dokaz, a to su riječi Uzvišenog:

خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِم بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلاَتَكَ سَكَنٌ لَّهُمْ وَاللّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

"Uzmi od imetaka njihovih zekat da ih njime očistiš i blagoslovljenim učiniš, i dovi za njih, tvoja dova će ih, zaista, smiriti – a Allah sve čuje i sve zna." (Et-Tevba, 103).

Pa su rekli da im je zekat bio obavezan onome ko je dovio za njih i čija je dova predstavljala smirenje za njih, a to je Allahov Poslanik ❒, koji je preselio, tako da se zekat ne može dati nekom drugom.

To su ti čiji je propis bio problematičan kod Omera sve dok mu Ebu-Bekr nije odstranio nejasnoću, međutim, Omeru nije bilo nejasno stanje sljedbenika Musejleme, Esveda ili Sedžaha jer je njihovo stanje bilo jasno i očito. Pored toga, pomenuta šubha onih koji su uskratili zekat nije koristila kod Ebu-Bekra zbog jasnoće i očitosti zekata i zbog toga što ukoliko šubha dovede do jasnog kufra ili odbijanja nekog šerijatskog propisa snagom i silom, onda nema prepreke u tekfiru ili borbi protiv takvih. Isti je slučaj sa onim koga njegova šubha dovede do pomaganja murteda od robova zakonika protiv muvehhida, pomaganju tih zakonika i sustezanju od šerijatskih propisa, ohalaljivanju suđenja po kafirskim zakonima, prijateljevanju na osnovu tih zakona. Isto tako, ako bi osobu njegov irdža' doveo do učestvovanja u tešriu' (zakonodavstvu) za koje Allah nikakva dokaza nije objavio, ili do pomaganja u sprovođenju zakona kufra. Takav je svojim irdžaom, džehmizmom i šubhama počinio jasne i očite sebebe kufra na osnovu kojih na njega spuštamo propis kufra. Za razliku od onih s kojima se rasprava i suprostavljanje zadržava samo na terminima i riječima pa ne protekfiri tagute ili njihove pomagače zbog šubhi koje su rezultat slabog shvatanja šerijatskih tekstova, ili zbog toga što smatra da postoji neka prepreka, ili zbog toga što mu određeni šerijastki tekstovi nisu poznati itd., bez da ga to dovede do činjenja nekog od jasnih sebeba kufra koje smo gore spomenuli. Zato, nije dozvoljeno tekfiriti samo na osnovu prve stvari niti na osnovu onoga što proističe iz tih riječi, osim ako se onaj ko ih je izgovorio ne bude složio sa njima, (nakon što mu se pojasni ono što proističe iz njegovih riječi pa se on složi sa tim, tada će se to smatrati njegovim riječima. Govor o ovim stvarima je prethodio u 12 grešci. Op.prev.).

Mi ih nećemo potvoriti niti im pripisati ono što nisu rekli, iako oni nas potvaraju i izmišljaju na nas, a kamoli da ih tekfirimo samo zbog toga što nam čine nasilje, što lažu i čine zulum. Pomenuta djela koja čine predstavljaju grijeh i nasilje kojeg će naći na listovima njihovih djela i za koja će biti pitani pred Allahom, ali sâmo to ne predstavlja sebeb tekfira na osnovu kojeg bi bili protekfireni.

Zar nakon ovoga ne vidiš, brate u tevhidu, da se naš tefsil (detaljno pojašnjenje) poklapa sa osnovama i da ne odudara od njih? Spominje se od imama Šafije da je rekao: "Novotar kada mu se suprostaviš kaže: ’Postao si kafir.’ A kada se sunniji (sljedbeniku sunneta) suprostaviš on kaže: ’Pogriješio si.’"

I kaže Šejhul-islam odgovarajući Ibn-Bekriju: "Zato ehli-sunnet vel džma'at ne tekfiri onoga ko je njima oprečan pa makar on njih tekfirio. To zbog toga što je kufr šerijatski propis i čovjek ne može njime kazniti. Kao što ne možeš, isto tako, onoga ko slaže na tebe ili učinio zinaluk sa tvojom familijom, ne možeš ti slagati na njega i učiniti zinaluk sa njegovom familijom. Takav je slučaj i sa tekfirom koji je Allahovo pravo tako da se ne može protekfiriti osim onaj koga protekfiri Allah i Njegov Poslanik ❒. "Odgovor Ibn-Bekriju" 257. str. I kaže, također, da je od manjkavosti novotara to što tekfire jedni druge a da je od odlika učenih ljudi to što ukazuju na greške a ne tekfire.

I kaže Šejhul-islam: "Haridžije tekfire sljedbenike džema'ata, isti je slučaj i kod većine mu'tezila koji tekfire svoje neistomišljenike. Tako je i sa većinom rafidija, ako nekoga ne tekfire

onda ga smatraju fasikom. Tako radi većina sljedbenika strasti koji izmisle mišljenje pa tekfire svoje neisomišljenike. Međutim, ehli sunnet slijede istinu s kojom je došao Allahov Poslanik ❒, od svoga Gospodara i ne tekfire svoje neistomišljenike. Oni su najučeniji i najmilostiviji prema ljudima, kako ih Allah opisuje govoreći: "Vi ste najbolji ummet koji se ikada pojavio..." Ebu-Hurejre ⌺, kaže: 'Vi ste najbolji ljudi u odnosu sa ljudima.' "Minhadžus- sunneti en-nebevijje" 5/158.

Na kraju bih volio da pozajmim riječi Šejhul-islama, rahimehullahu teala, koji kaže: "Nakon ovoga, ja sam širokih prsa spram onoga ko se ne slaže sa mnom. Ako i prođe Allahove granice u tekfiru, tefsiku, potvori ili džahilijjetskoj pristrastnosti, ja neću preći Allahove granice prema njemu, već ću precizirati svoje riječi i djela i vagati ih mizanom pravde. Povodiću se za Knjigom koju je Allah objavio i učinio uputom ljudima. Nju (Knjigu) ću učiniti sudcem u onome oko čega se ljudi spore. Uzvišeni kaže: "A ako se u nečemu raziđete onda se vratite Allahu i Njegovom Poslaniku..." Ti nećeš moći nagraditi većom nagradom onoga ko se tobom ogriješio prema Allahu od toga da se pokoriš Allahu u njegovom pitanju, (tj. u pravednom ophođenju prema njemu. Op.prev). "Allah je sa onima koji se Allaha boje i koji su dobročinitelji." I kaže Uzvišeni: "A ako budete saburali i Allaha se bojali njihove spletke vam nimalo neće nauditi. A Allah dobro zna ono što oni rade." "Medžmu'atul fetava" 3/155-156.

Allahu moj pomogni me u tome, uputi, i postupke moje ispravnim učini.

A potom ...

To su bile najvažnije stvari na koje sam htio upozoriti po pitanju grešaka u tekfiru koje sam vidio kod različitih grupacija omladine na različitim mjestima. Ovo su najpoznatije greške u tekfiru koje ja poznajem. Namjerno sam zasebno govorio o pojedinim greškama - iako se govor o njima mogao svrstati pod neku od pomenutih grešaka – zbog njihove opasnosti i proširenosti kod omladine. Zato sam ih zasebno izdvojio jer smatram da je nužno da se o njima zasebno govori kako bi se detaljnije i bolje pojasnile.

Nastojao sam, koliko sam mogao, da posavjetujem nosioce ove dave, da upozorim one koji su pretjerali a i one koji su popustili. Ako sam u tome uspio onda je to isključivo Allahova blagodat i Njemu pripada zasluga i hvala, i Njega molim da mi podari iskrenost i da ukabuli. A ako sam pogriješio onda je to od mene i moje duše, a ja svoju dušu ne opravdavam jer nisam sačuvan. Allaha molim da mi oprosti greške i posrtaje, da mi ne uskrati nagradu mudžtehida (onih koji se trude), i da me uputi ka istini u stvarima oko kojih se ljudi razilaze jer On upućuje na pravi put onoga koga On hoće.

HARIDŽIJE

i naše distanciranje od njihovog uvjerenja i puta

الرحيم الرحمن الله بسم

U ime Allaha Svemilosnoga i Samilosnog

NASTANAK HARIDŽIJA, NJIHOVA NAJPOZNATIJA VJEROVANJA I OGRANCI

Riječ haridžije množina je riječi *haridža*, u značenju *grupa*. Oni su grupa koja je inovirala zabludu. Nazvani su tako jer su izašli iz prave vjere i jer su odbili pokornost muslimanskim predvodnicima, jer nisu prihvatili opći interes muslimana. Njihova novotarija u originalnom obliku pojavila se u vrijeme vladavine Alije b. Ebi-Taliba ♦.

Međutim, njihovi korijeni sežu u vrijeme Vjerovjesnika ❒. Buhari prenosi od Ebu-Seida ♦:

"Vjerovjesnik je među nama nešto razdjeljivao, utom dođe Abdullah ibn Zul-Huvejsire et-Temimi i reče: 'Budi pravičan, Allahov Poslaniče.' 'Teško tebi, ko će biti pravičan ako ja neću?' – reče Poslanik. Omer ibn el-Hattab će na to: 'Dopusti mi da mu odsiječem glavu.' Poslanik kaza: 'Pusti ga, on ima svoje drugove koji će poniziti jednog od vas, a klanjat će s njim i postit će s njim. Oni će izlaziti iz vjere kao što strijela probije lovinu.'"

Hadis ide dalje sve do:

"'Njihov znak jeste čovjek čija će jedna ruka biti kao dojka žene. Oni će se pojaviti u vrijeme kad se ljudi budu podijelili.'"

Tako ovaj hadis bilježi da su korijeni ove sekte i njihove pobude prisutne od vremena Vjerovjesnika ❒, a pojavili su se i izašli u vrijeme podjele i bitke između Alije i njegovih protivnika. To se zbilo kad i događaj u vezi s devom, Sifin i ostalo što se desilo među muslimanima nakon ubistva Osmana ♦. Allahov Poslanik ❒ kazao je istinu: *"Pojavit će se kad se ljudi budu podijelili."*

Historija nam precizno pripovijeda ono o čemu nas je obavijestio Vjerovjesnik ❒.

Sve je to poteklo zato što su neki Iračani digli glas protiv ponašanja nekih Osmanu bliskih ljudi i za to optužili Osmana. Zvali su se *karije*, zbog toga što su stalno učili Kur'an i ibadetili. Samo, oni su Kur'an tumačili drukčije od onog što se u njemu htjelo kazati i svoje su mišljenje predstavljali kao apsolutno; i daleko su zalazili u zuhd i skrušenost.

Pošto je Osman ubijen, borili su se s Alijom, a smatrali su ga svojim vođom. S njim su se borili i učesnici 'Bitke kod deve', čiji su vođe bili Talha i Zubejr, radijallahu anhuma, a s njima je bila i hazreti Aiša, majka vjernika. Oni su izašli sa zahtjevom da se ubije Osman. Alija je pobijedio u tom sukobu, a u njemu je ubijen Talha, dok je Zubejr ubijen nakon što je sukob prošao. Te karije smatrale su da su Osman i oni koji ga slijede kafiri, te da su kafiri učesnici 'Bitke kod deve'.

Potom je Muavija – koji je tad bio namjesnik Šama – tražio krvarinu za Osmana. Napisao je pismo Aliji da mu omogući da ubije tog čovjeka. Poslije toga, ljudi mu se zaklinju na vjernost, a Alija mu poručuje: "Ponašaj se kao i ostali ljudi, a mene pusti da im presudim, presudit ću im po istini." Pošto se to oduljilo, Alija je izašao među Iračane, a s njim su bile i te karije, koji su tražili borbu protiv Šamljana. Muavija je krenuo prema njima s ciljem da im se suprotstavi.

Sudarili su se na Sifinu i borba među njima trajala je mjesecima. Šamljani samo što nisu posustali kad su na koplja podigli mushafe, dovikujući: "Pozivamo vas Knjizi Allaha Uzvišenog." Alija je htio nastaviti borbu, ali su mnogi koji su bili s njim, a posebno karije, napustili bitku zbog svoje pobožnosti. Vršili su pritisak na njega da prihvati arbitražu, argumentirajući to ajetom:

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ يُدْعَوْنَ إِلَى كِتَابِ اللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِنْهُمْ وَهُمْ مُعْرِضُونَ

"Zar ne vidiš one kojima je Knjiga jednim dijelom data: Pozivaju se na Allahovu Knjigu zato da im sudi ona, a zatim dio njih odstupa, okrećući leđa." (Ali-Imran, 23).

Govorili su:

"Ljudi nas pozivaju Allahovoj knjizi, a ti nas zoveš na sablju." On im reče: "Ja bolje znam šta je u Allahovoj knjizi. Ja se borim protiv njih kako bi se povinovali sudu Knjige, jer su se oni ogriješili o ono što im je Allah naredio, napustili su ugovor s Njim i odbacili Njegovu knjigu."

Grupa tih karija reče: "Alija, odazovi se Allahovoj knjizi kad si pozvan njoj. Zar nismo u potpunosti stali uz tebe. Inače, predaćemo te protivnicima ili ćemo učinit s tebe što smo učinili i sa sina Affanova. On nas je pobijedio kako bi radio po Allahovoj knjizi pa smo ga ubili. Tako nam Allaha, ili ćeš to učiniti ili ćemo mi ovo učiniti s tobom."

On kaza: "Pazite me pa ćete i vi biti sačuvani, i pazite se toga što mi govorite."

Poslali su kurire vojsci Šama s porukom: "Pošaljite vi jednog s vaše strane, a i mi ćemo poslati jednog od nas. S njima neka bude neko ko nije direktno učestvovao u borbi. Za koga oni budu smatrali da je u pravu, neka mu se pokore."

Muavija je poslao Amra ibn Asa kao svog zastupnika. Alija je htio opunomoćiti Abdullaha b. Abbasa, ali su mu karije zabranile, govoreći kako će biti zadovoljni samo Ebu-Musaom el-Eš’arijem. Kazali su kako je on ljudima branio smutnju i borbu. Ebu-Musa bio se povukao u neke krajeve Hidžaza i oni su ga doveli.

Prvotno su među sobom bili sastavili pismo: "U ime Allaha Svemilosnog i Samilosnog. Ovo je ono što je odredio vladar vjernika..." Na to je Amr ibn As kazao: "Napiši njegovo ime i ime njegova oca, on je vaš vladar, naš nije."

Alija je kazao: "Izbriši ’vladar vjernika’ i napiši: ’Ovo je ono što je odredio Alija b. Ebi-Talib.’"

Potom su napisali rješenje i dvije su se skupine razišle da bi dvojica pregovarača došli zajedno sa svojim pratnjama nakon nekog vremena i obznanili rješenje na jednom mjestu između Iraka i Šama. Vojske su se vratile u svoje krajeve dok ne bude donesena presuda, a ljudi su počeli ukopavati mrtve. Alija je oslobodio jednu grupu zarobljenika iz Šama koji su bili kod njega, a približan broj bio je zarobio i Muavija pa je i on oslobodio ove.

Abdurrahman b. Zijad je, pričajući o učesnicima bitke na Sifinu, kazao: "Bili su to Arapi koji su se međusobno poznavali prije islama. Oni su u islamu svom fanatizmu pridodali odlučnost islama pa su saburili i bilo ih je stid pobjeći. Pošto su sklopili primirje, jedni su ušli među vojsku drugih, iznijeli svoje mrtve i pokopali ih."

Ša’bi veli: "Oni su stanovnici Dženneta, jer su izašli jedni pred druge a niko nije pobjegao."

Prva iskra koja se zapalila bile su sitničave ideje i uvjerenja haridžija; Eš’as b. Kajs, koji je bio jedan od svjedoka arbitraže iz Alijine vojske, zaustavio se kod poglavara Beni-Temima, kod karija, i pročitao im arbitražu. Tad je ustao jedan od njih, Urve ibn Džerir, rekavši: "Je li to donosite presudu među ljudima u Allahovoj vjeri?" Onda je udario po stražnjici Eš’asove jahalice. Izgovorio ju je – riječ koja je bila ključ haridžijske smutnje i početak njihovog izlaska.

Ibn-Kesir (279/7) veli: "Ovu su riječ od ovog čovjeka uzele neke skupine Alijinih pristalica. Oni su kazali: *'La hukme illa lillah!'* (Presuda pripada samo Allahu!), pa su stoga prozvani *muhakkimije*."

Ljudi su se sa Sifina razišli u svoje krajeve; Muavija je sa svojim pristalicama otišao u Damask, a Alija se vratio u Kufu. Ušavši u Kufu, čuo je kako neki čovjek govori da je Alija otišao te da se vratio bez ičega. Alija ♦ je na to kazao: "Oni što smo se s njima sporili sigurno su bolji od ovih." Mislio je na spor sa Šamom. Onda je izrecitovao stihove:

Onaj što te na cjedilu ne ostavi kad te vrijeme gazi brat ti je.

A onaj što te ponizi kad ti se brige nagomilaju brat ti nije.

Prošao je, sve spominjući Allaha, dok nije ušao u dvor odakle je zapovijedao u Kufi.

Kad se približavao Kufi, njegova je vojska narasla na blizu dvanaest hiljada vojnika. Došli su u jedno mjesto po imenu Harura’ pa se zato haridžije nazivaju i *harurijama*. Tad je njihov vođa bio Abdullah ibn el-Kevva’. Razlog je bio taj što su se pobunili protiv njega za neke stvari za koje su mislili da je podmićen pa ime je Alija poslao Abdullaha ibn Abbasa, koji je s njima porazgovarao, i većina ih se vratila. Ostali su, međutim, neki pa je Alija otišao i iznio im nedvosmislene dokaze. Abdullah ibn el-Kevva’ i još neki povjerovali su mu, pokorili se i zajedno s njim ušli u Kufu, dok je ostatak otišao u Nehrevan. Oni što su došli u Kufu razglasili su da se Alija pokajao za ono što se desilo u vezi s arbitražom i da su se oni zato vratili s njim. To je došlo do Alija pa je on održao hutbu u kojoj je to opovrgnuo. Onda su oni iz jednog kraja džamije povikali:

"Presuda pripada samo Allahu!"

Alija je kazao:

"Istinita rečenica kojom se želi neistina. Allahov Poslanik ❐ opisao je neke ljude, a ja njihove osobine prepoznajem kod ovih, koji svojim jezicima govore istinu koja ne prelazi preko ovog – pokazavši na svoje grlo."

Ibn-Džerir et-Taberi u svojoj "Historiji" vjerodostojnim lancem prenosilaca prenosi od Ebu-Rezina sljedeće: "Pošto se desila arbitraža i Alija se vratio sa Sifina, ljudi su se vratili lojalni njemu. Kad su stigli do rijeke, oni su se pobunili; Alija je s ljudima ušao u Kufu, a oni su ostali u mjestu Harura’ pa je Alija došao kod njih i pričao im sve dok svi nisu bili zadovoljni. Potom su ušli u Kufu, a Aliji je došao neki čovjek s riječima: ’Ljudi pričaju da si im se vratio jer si kafir.’

Alija je održao hutbu na Podne-namazu; spomenuo je to i pokudio, a oni su skočili iz uglova džamije s riječima: ’Presuda pripada samo Allahu!’ Jedan ga je od njih dočekao s prstima u ušima i govoreći:

وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ

"Tebi je i onima prije tebe objavljeno da će ti posao, ako Allahu druga priružiš, propasti i da ćeš jedan od izgubljenih biti." (Ez-Zumer, 65)

Ali je odgovorio:

يُوقِنُونَ لا الَّذِينَ يَسْتَخِفَّنَّكَ وَلا حَقٌّ اللَّهِ وَعْدَ إِنَّ فَاصْبِرْ

"Strpljiv budi, Allahovo obećanje istina je i neka te nikako ne zavedu oni što vjeru čvrstu ne posjeduju." (Er-Rum, 60).

Imam Ahmed (86–87/1), Hakim (152–154/2) i Beihaki (179/8) prenose od Abdullaha ibn Šeddada da je kazao:

"Aiša, radijallahu anha, nam je prišla kad smo sjedili kod nje pošto se vratila iz Iraka. To je bilo onih noći kad se vodila bitka s Alijom. Kazala mi je: 'Abdullahu, sine Šeddadov, hoćeš li mi pravo reći ovo što te upitam? Pričaj mi o ovim ljudima što ih je Alija ubio.' Ja rekoh: Zašto ti ne bih kazao istinu?! 'Pričaj mi o njima' – reče ona, a ja počeh: Pošto se Alija dopisivao s Muavijom i pošto su određena dvojica pregovarača, od njega se odvojilo osam hiljada karija koji su se nastanili u jednom mjestu pored Kufe po imenu Harura'. Pobunili su se protiv njega, govorili su mu: 'Ti si skinuo košulju koju ti je obukao Allah; ti si otišao i donio presudu u Allahovoj vjeri, a presuda pripada samo Allahu.' Pošto je stiglo do Alija ono što su mu oni prišili i zbog čega su se razišli s njim, on je naredio da mujezin razglasi kako kod vladara iskrenih vjernika može ući samo čovjek koji nosi Kur'an. Pošto se dvor ispunio karijama, zatražio je veliki mushaf, stavio ga preda se i stao ga tresti u ruci, govoreći: 'Mushafe, pričaj ljudima!' Ljudi su ga zovnuli i kazali: 'Vladaru vjernika, o čemu ga pitaš, on je samo papir i tinta; mi govorimo prema onom što nam je od njega preneseno. Šta želiš?' 'Između vaših drugova – reče on – koji su se odmetnuli i mene jeste Allahova knjiga, Svevišnji Allah o jednoj ženi i čovjeku kaže:

أَهْلِهِ مِنْ حَكَمًا فَابْعَثُوا بَيْنِهِمَا شِقَاقَ خِفْتُمْ وَإِنْ

"Ako se razdora između njih dvoje bojite, pregovarača iz porodice njegove pošaljite..." (En-Nisa, 35).

'Ummet Muhammeda ❒ svetiji je od jedne žene i čovjeka; oni su prigovorili na to što sam se dopisivao s Muavijom i što sam napisao: 'Alija b. Ebi-Talib', a Suhejl je došao kad smo bili s Allahovim Poslanikom ❒ na Hudejbiji kad je sklapao ugovor sa svojim plemenom Kurejš. Tad je Allahov Poslanik ❒ napisao: '*U ime* Allaha *Svemilosnog i Samilosnoga*.' Suhejl je kazao: 'Ne piši *U ime Allaha Svemilosnog i Samilosnoga*.', 'Kako da napišem', upitao sam, a on će: 'Napiši: U ime Tvoje, moj Bože.' Poslanik je kazao: 'Napiši tako.' Potom je kazao: 'Piši: Od Muhammeda, Allahovog Poslanika ❒', a on reče: 'Da znamo da si Allahov Poslanik, ne bismo ti se suprotstavljali.' Napisao je: 'Ovo je ugovor između Muhammeda ibn Abdullaha i Kurejša.'

Svevišnji Allah u Svojoj knjizi veli:

الآخِرَ وَالْيَوْمَ اللَّهَ يَرْجُو كَانَ لِمَنْ حَسَنَةٌ أُسْوَةٌ اللَّهِ رَسُولِ فِي لَكُمْ كَانَ لَقَدْ

"Zaista u Allahovom Poslaniku primjer najljepši je za one koji Allaha i Posljednji dan žele." (El-Ahzab, 21).'

Alija ibn Ebi-Talib poslao im je potom Abdullaha ibn Abbasa, i ja sam izašao s njim i posredovali smo među njihovom vojskom. Ibnul-Kevva' je ustao i obratio se ljudima: 'Vi koji nosite Kur'an, ovo je Abdullah ibn Abbas, ako ga neko nije poznavao, ja ga poznajem iz Allahove knjige. O njemu i njegovj porodici objavljeno je:

خَصِمُونَ قَوْمٌ هُمْ بَلْ

"Oni su ljudi svadljivci." (Ez-Zuhruf, 58).

Vratite ga njegovom drugu i ne raspravljajte s njim o Allahovoj knjizi.

Tad ustadoše njihovi hatibi i rekoše: ’Tako nam Allaha, raspravljat ćemo s njim o Allahovoj knjizi. Ako je došao s istinom koju znamo, priklonit ćemo mu se, a ako je došao s laži, prekorit ćemo ga njegovom laži i sigurno ćemo ga vratiti njegovim.’

Tri su dana razgovarali s njim, a četvrti se dan s njim vratilo četiri hiljade njih, svi su učinili tevbu. Krenuo je s njima i Ibn el-Kevva’ sve dok ih nije uveo kod Alija ♦. Alija je poslao po ostale i kazao: ’Neki su se udaljili od nas i naredili su ljudima ono što ste vidjeli. Stanite gdje hoćete dok se ne skupi ummet Muhammeda ❐ nastanite se gdje god hoćete. Mi ćemo vas čuvati kao sebi jednake sve dok ne prepriječite put i ne zatražite krv. A ako to uradite, objavit ćemo vam rat na isti način, jer Allah ne voli izdajnike.’

Aiša, radijallahu anha, tad reče: ’Ibn-Šeddade, pa poubijao ih je.’ ’Nije poslao po njih’ – reče on – ’sve dok se nisu odmetnuli, dok nisu prolili krv ubivši Ibn-Habbaba i dok nisu od zimmija počeli tražiti dopuštenja.’"

Ovi za koje je Ibn-Šeddad kazao da su ubili Ibn-Habbaba jesu grupa koja se sklonila u Nehrevan i stalno pravila nevolje nakon što su imali rasprave s Ibn-Abbasom i Alijom. Neki su se vratili u Kufu, a i neki od tih koji su se vratili izlazili su postepeno njima. To se desilo poslije spomenutog razlaza s Alijem ♦. Za vođu su uzeli poganog beduina bez igdje ikog i bez ikakve zasluge za islam po imenu Abdullah ibn Vehb er-Rasibi.

To je bilo nakon što su opovrgnuli Alijevo pravo na vođstvo i Osmanovo pravo prije njega.

Kad bi im se govorilo da se ponovo pokore vladaru pravovjernih, oni su odgovarali: "Ako nam dovedete nekog ko je kao Omer, učinit ćemo to." Alija im je slao pisma da se vrate, ali su oni ustrajavali u odbijanju sve dok ne posvjedoči da je kafir jer je pristao na arbitražu i dok se ne pokaje što je obukao odjeću vladara vjernika. Onda su oni rekli: "Ako nisi vladar mu’mina, tad si vladar kafira."

On im je ponovo poslao izaslanika, a oni su pošli da ga ubiju, neki kažu i da su ga i ubili. Potom su se složili da je kafir onaj ko ne vjeruje što i oni te da je dozvoljeno ubiti ga i uzeti mu imetak i čeljad. I dali su se na posao, počeli su ispitivati ljude, ubijati one koji im se suprotstave i napadati nezaštićene. Abdullah ibn Habbab ibn el-Eret prolazio je pored njih – tad je bio Alijev valija u nekim krajevima – i s njim je bila njegova robinja, majka njegova djeteta. Obratili su mu se: "Ispričaj nam hadis koji si čuo od svog oca, a on od Allahovog Poslanika ❐. Čuo sam – reče – od oca da je Allahov Poslanik ❐ kazao:

"Pojavit će se smutnja u kojoj će onaj koji bude sjedio biti bolji od onog što bude stajao, stajač će biti bolji od onog što bude hodao, a on od onog što bude trčao. Kome se pruži mogućnost da bude ubijen, neka nikako ne ubija."

Poveli su ga sa sobom i, dok je išao s njima, neki su sreli svinju koja je pripadala zimmijama, udarili su je i probili joj kožu. Drugi reče: "Zašto si to uradio, ona pripada zimmiji?" Ovaj je otišao tom zimmiji, zatražio dozvolu od njega i zadovoljio ovog. Dok je bio među njima, pala je jedna hurma sa stabla. Jedan od njih uzeo ju je i stavio u usta a drugi je upitao: "Nisi tražio dozvolu i nisi platio?" Onaj je izbaci iz usta. Ibn-Habbab im je kazao: "Moja svetost je veća od te hurme." – a oni su ga ščepali i zaklali, isukao je sablju na njega čovjek koga su zvali Musmi’ i ubio ga.

Kod Ibn Ebi-Abbasa el-Muberreda u "El-Kamilu" (2/135) stoji: Kad se sreo s njima, kod sebe je imao mushaf. Oni su mu kazali: "To što imaš kod sebe naređuje nam da te ubijemo." On je kazao: "Šta oživljava Kur’an, oživite ga, a šta ga ubija, to usmrtite."

Ubili su ga i krv mu je iznad rijeke potekla u mlazu na drugu stranu, ubili su mu i dijete, a onda su prišli ženi. Ona je kazala: "Ja sam trudnica, zar se ne bojite Allaha?" Ubili su je, rasporili joj stomak i izvadili dijete. Glas o tome pročuo se do Alija pa je on izašao pred njih s vojskom i, pošto im se približio, poslao im je poruku da predaju ubicu Abdullaha ibn Habbaba. Oni su mu odvratili: "Svi smo ga ubili, a i tebe ćemo ako te pobijedimo."

Alija je pošao s vojskom na njih, a oni su mu svi izašli na put. Kajs ibn Sa’d ibn Ubade izašao je pred njih i obratio im se, ali nije bilo fajde; i Ebu-Ejjub el-Ensari grdio ih je i prekoravao, ali nije imao uspjeha. Onda je istupio Alija ♦ obratio im se i zastrašio ih. Prije borbe upitao ih je: "Šta mi zamjerate?" "Prva stvar koju smo ti zamjerili – odgovorili su – jeste to što smo se pred tobom borili u ’Bitci kod deve’ i, pošto smo ih porazili, ti si nam dozvolio imetak koji smo pronašli kod njihove vojske, ali si nam zabranio žene i djecu. Kako si nam dozvolio ono prvo?" "Njihov sam vam imetak dozvolio u zamjenu za to što su napali bejtul-mal u Basri prije nego što smo ih napali, a žene i djeca nisu se borili protiv nas, muslimani su, zato ih štiti Darul-islam, među njima nije bilo murteda, a ne može se za roba uzeti neko ko nije kafir. Uostalom, da sam vam i dozvolio žene, ko bi za robinju uzeo Aišu?" Ljudi su se posramili od ovih riječi. Potom su mu oni kazali: "Zamjerili smo ti što si izbrisao 'vladar vjernika' pored svog imena u ugovoru s Muavijom nakon što se on suprotstavio tome. "Uradio sam – reče Alija – kao što je Allahov Poslanik ❒ učinio na Hudejbiji." Oni će na to: "Zašto si odredio dvojicu pregovarača kad si ti bio u pravu?" Odgovorio je: "Vidio sam kad je Allahov Poslanik ❒ odredio Sa’da ibn Muaza za pregovarača u Beni-Kurejze, a da nije htio, ne bi to učinio. E i ja sam odredio pregovarača." Podsjetio ih je da su ga oni pozivali da to učini, a on im je zabranio, samo što oni to nisu prihvatili; i sad oni njega optužuju da je kafir zbog toga! Poslije ih je upitao: "Imate li još nešto osim toga?" Ljudi su ušutjeli, a većina se složila: "Tako nam Allaha, rekao je pravo."

Učinili su tevbu i tog je dana pod njegovu zaštitu prešlo osam hiljada, dok se četiri hiljade odvojilo da se bori zajedno s Abdullahom ibn Vehbom er-Rasibijem i Harkusom ibn Zuhejrom. Alija je Ebu-Ejjubu el-Ensariju naredio da garantuje sigurnost haridžijama prije boja, a on im je kazao: "Ko pријеđe nama, siguran je, ko se skloni u Kufu ili Medain, i on je siguran. Mi nemamo ništa protiv vas, osim onih koji su ubijali našu braću."

Veliki se broj predao i ostala ih je samo jedna hiljada. Tad Alija reče svojim drugovima: "Nemojte ih napadati dok oni ne krenu na vas."

Haridžije su počele vikati: "Presuda pripada samo Allahu! Idemo, idemo u Džennet."

"Borite se" – reče Alija. "Tako mi Onog u Čijoj je ruci moja duša, među nama neće poginuti više od deseterice, a od njih neće ostati više od deseterice."

Tog je dana ubijeno devet Alijinih vojnika. Harkus ibn Zuhejr izašao je pred Aliju, rekavši: "Sine Ebu-Talibov, borbom protiv tebe želimo samo Allahovo lice i vječno stanište." Ali ⮹, mu je odgovorio: "Vi ste kao oni što je Uzvišeni Allah za njih kazao:

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالأَخْسَرِينَ أَعْمَالا الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا

"Reci: "Hoćete li da vas obabijestim o onima što su djela svoja izgubili? To su oni što su u stranputici na dunjaluku, a računaju kako dobro čine." (El-Kehf, 103-104).

"Jedan od njih jesi ti, tako mi Gospodara Kabe."

Onda je navalio na njega među njegovim drugovima i ubio ga, tada je ubio i Abdullaha ibn Vehba u dvoboju a Zus-Sedijje je oborio s konja. Haridžije su taj dan pobijene, ostalo ih je samo deveterica. Taj je dan Alija rekao svojim drugovima da potraže Zus-Sedijjea. Našli su ga pored kanala, a pod rukom su mu kod pazuha ugledali nešto slično ženskoj dojci pa je Alija kazao: "Istinu su rekli Allah i Njegov Poslanik."

O Zul-Huvejsira i haridžijama se prenosi hadis, u kojem Poslanik ❐ veli:

"Njihov znak bit će čovjek čija je jedna ruka poput ženske dojke. – Ili: poput komada mesa koji se njiše. – Pojavit će se u vrijeme kad se ljudi podijele."

Ebu-Seid kaže:

"Svjedočim da sam čuo Vjerovjesnika ❐ i svjedočim da ih je Alija pobio kad sam bio s njim. Donesen je čovjek, onakav kako ga je opisao Vjerovjesnik."

Ovo je sažetak pripovijesti o prvoj sekti haridžija, a ime joj je *muhakkimije*. Oni su vjerovali da su kafiri i Alija i Osman i učesnice 'Bitke kod deve' i Muavija sa svojim pristalicama i dvojica pregovarača i svi koji su zadovoljni arbitražom; za njih je kafir ko god učini kakav grijeh.

Buhari u svom "Sahihu", u 'Knjizi o traženju pokajanja od odmetnika' (Poglavlje o ubijanju haridžija i odmetnika nakon što im se navedu dokazi) prenosi od Alije ibn Ebi-Taliba ♦ da je kazao: "Evo sam vam prenio hadis Allahova Poslanika ❐ – a, tako mi Allaha, draže mi je da padnem s neba nego da na nj slažem – i evo sam vam ispričao to što je između mene i vas jer, rat je lukavstvo. Ja sam čuo Allahova Poslanika ❐ kako govori:

"Na kraju vremena odmetnut će se neki ljudi mladih godina a glupih glava, najbolji će govor ljudski govoriti, a njihov iman ispod grla njihovih neće prelaziti. Oni će izlaziti iz vjere isto kao što strijela lovinu probije. Gdje ih god sretnete, ubijte ih, jer će za njihovo ubistvo onaj što ih ubije imati nagradu na Dan stajanja."

Alija ih je pobio u Nehrevanu pred kraj svoje vladavine, trideset i osme godine.

Nakon toga, skrivali su se za vrijeme ostatka Alijevog hilafeta sve dok se nije pojavio Abdurrahman ibn Muldžem, koji je ubio Alija ♦ na Sabah-namazu. Kad su Hasan i Muavija sklopili mir, pojavila se jedna skupina koju je dokrajčila vojska Šama na mjestu po imenu En-Nadžila. Bili su se pritajili u vrijeme dok su Zijad i njegov sin, Ubejdullah, bili namjesnici u Iraku, za vladavine Muavije i sina mu Jezida; Zijad i njegov sin pobijedili su ih skupa, iskorijenili su ih, što ubijanjem što porobljavanjem.

Nakon toga umro je Jezid i dogodio se poznati raskol, Abdullah ibn Zubejr proglasio se halifom i svi su mu se pokorili, osim jednog dijela Šama, a onda se pojavio Mervan s pretenzijom na hilafet i zauzeo čitav Šam do Egipta....

Tad su se haridžije pojavile u Iraku pod vođstvom Nafi'a ibn el-Ezreka. Postali su poznati pod imenom *ezarika*; među haridžijama nije bilo brojnije i ubojitije frakcije od njih.

Zakleli su se Ibnul-Ezreku na vjernost i prozvali ga 'vladarem vjernika', a priključile su im se i haridžije iz Omana i Jemame tako da ih se skupilo više od dvadeset hiljada. Osvojili su Ahvaz i još neke krajeve u Farsu i Kermanu i nametnuli im harač. Između njih i namjesnika Abdullaha ibn Zubejra izbile su bitke i *ezarike* su u tim bitkama izvojevale pobjede. Onda je Abdullah ibn Zubejr poslao pismo El-Muhlibu ibn Safri, koji je tad bio u Horasanu, naredivši mu da pokrene rat protiv njih. El-Muhlib je krenuo na njih i porazio ih, a u tom je boju poginuo Nafi’ ibn el-Ezrek. Nakon toga, *ezarike* su položile zakletvu Ubejdullahu ibn Me’munu et-Temimiju, a El-Muhlib je nastavio borbu s njima sve dok nije ubio i ovog Ubejdullaha. Potom su oni položili zakletvu Katriju ibn el-Fedža’eu i oslovili ga titulom 'vladar vjernika'. Ratovi između njih i El-Muhliba nastavljeni su, El-Muhlib, njegovi sinovi i njihove pristalice borili su se s njima devetnaest godina, jedan dio tih borbi bio je za vladavine Abdullaha ibn Zubejra, a ostatak za hilafeta Abdul-Melika ibn Mervana i namjesništva Hadždžadža u Iraku. Hadždždadž je postavio El-Muhliba da se bori protiv njih, a slao je i po druge, koji su ih slijedili dok Allah nije očistio Zemlju od njih.

Ezarike su se u svom vjerovanju složile oko nekoliko stvari, kao što su:

– Svi pripadnici ummeta koji se ne slažu s njima jesu mušrici, dok su *muhakkimi* govorili da su oni kafiri i mušrici.

– Kažu, također, da su mušrici oni koji se njima ne priklanjaju niti se bore na njihovoj strani, bez obzira na to što se s njima slažu, a to potkrijepljuju riječima Uzvišenog:

وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ

"Ostali su oni što su Allahu i Poslaniku Njegovu lagali." (Et-Tevbe, 90), te riječima:

إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ

"Jedna skupina od njih boji se ljudi kao što se Allaha boji." (En-Nisa, 77)

– Oni bi spremili ispit onome ko se želi priključiti njihovoj vojsci i tako postati jedan od njih; platili bi mu roba iz redova njihovih protivnika i naredili mu da ga ubije. Ako bi ga ubio, oni bi mu povjerovali da želi biti jedan od njih, a ako ga ne bi ubio, proglasili bi ga munafikom i mušrikom i ubili.

– Smatrali su da je dozvoljeno ubijati žene i djecu njihovih protivnika, vjerovali su da su i djeca mušrici i bili su kategorični u tome da će ona vječno biti u Džehennemu.

– Držali su da su zemlje njihovih protivnika zemlje kufra te da se u njima smiju ubijati žene i djeca.

– Složili su se da je onaj ko počini veliki grijeh kafir kojeg treba ekskomunicirati, te da će zbog tog grijeha vječno ostati u Vatri zajedno s drugim kafirima. To su argumentovali Iblisovim kufrom, rekavši kako je on učinio samo jedan veliki grijeh i ništa više, kad je odbio učiniti sedždu, postavši tako nevjernik, iako je poznavao Allahovo postojanje i pravo nad njim. Zato su držali da je Iblisovo nevjerovanje zapravo odbijanje poslušnosti i oholjenje, kao što Uzvišeni kaže:

إِلا إِبْلِيسَ أَبَى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ

"Osim Iblisa – on odbi, uzoholivši se, i krivovjernik postade." (El-Bekara, 34).

On je ustao protiv Allahove odredbe, kazavši**:**

أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ

"Ja sam bolji od njega, jer si mene stvorio od vatre, a njega si stvorio od zemlje." (El-Earaf, 12).

– Po njima je dozvoljeno ne izvršavati preuzete obaveze, koje je Allah naredio da se izvršavaju. Kažu: "Naši su protivnici mušrici, pa zato nismo dužni ispunjavati obaveze prema njima."

– Za njih nema granice u kamenovanju bludnika, jer ona ne postoji u Kur'anu. Ni u krađi nisu određivali najmanju količinu (nisab), odsjecali su ruku i za malo i za mnogo.

Ebu-Hasan el-Eš'ari navodi da su *ezarike* smatrale kako je kafir onaj ko boravi u zemlji kafira te da mora izaći odatle.

*Poslije su se pojavile pristalice Nedžde ibn Amira el-Hanefija u Jemami, njihova je skupina bila poznata po imenu *nedždat*. Razlog njihova pojavljivanja bio je stav Nafi' ibn Ezreka kada se ogradio od onih koji mu se nisu priklonili bez obzira što su se slagali s njim, nazvavši ih mušricima i dozvolivši da se ubijaju djeca i žene protivnika. Jedna grupa njegovih pristalica nije se složila s njim po tom pitanju pa su otišli u Jemamu, gdje ih je Nedžde ibn Amir primio u vojsku haridžija koja se htjela obračunati s Ibn-Ezrekovom vojskom. Oni su ih obavijestili o tome šta je napravio Nafi' i kako su ih otjerali u Jemamu pa su položili zakletvu Nedždi ibn Amiru.

Oni su kazali da je kafir ko god smatra kafirima one što im se ne priklone, te da je kafir ko Nafi'a smatra vođom. Potom su se i oni nakon nekog vremena razišli u nekim stvarima koje su zamjerili Nedždi te su tako nastale tri frakcije.

Pored dosad rečenog, neke zablude Nedžde jesu i to što je izbrisao kaznu za konzumiranje vina, što je kazao da je mušrik ko malo pogleda ili malo slaže, ali ustraje u tome. Smatrao je da će u Vatru ko se god ne slaže s njim. Ko učini zinaluk i pije vino a ne pretjeruje, taj je musliman, ako se slaže s njim.

On je poslao neke svoje pristalice u boj na čelu s njegovim sinom. Oni su uzeli ratni plijen i porobili žitelje Katīfa. Uzimali su plijen prije raspodjele, a žene su ženili. Kad su se vratili i to mu rekli, on ih je izgrdio, a oni su na to kazali da nisu znali da se to odnosi na njih. Oprostio im je zato što nisu znali.

Govorio je i da je kafir ko dozvoli da se kazni mudžtehid koji donosi pogrešna rješenja prije nego što se prvo donese dokaz protiv njega.

Pošto je on uveo ove stvari, većina njegovih pristalica smatrala je da je to novotarija u učenju haridžija. Zato su ga pozvali da učini tevbu, kazali su mu da ode u džamiju i da se pokaje zbog toga što je uveo, i on je to učinio. Onda je nekima bilo žao što su tražili od njega da se pokaje i priključili su se onima koji su mu oprostili, rekavši: "Ti si vođa i ti donosiš rješenja, nije bilo naše da tražimo pokajanje od tebe. Zato se pokaj što si učinio tevbu! I traži da učine tevbu oni koji su tražili da je ti učiniš, inače ćemo ti se suprostaviti."

On je učinio tako, a onda se među njegovim drugovima desio razdor, većina ga je odbacila i nastale su tri frakcije, kao što smo već rekli. Jedna od tih frakcija ubila ga je 69. godine.

Haridžijske su se frakcije razgranale, nastali su mnogi ogranci; kad bi se god neka grupa razišli po nekom pitanju, od nje bi nastani više ogranaka. Svaka se grupa ograđivala od drugih.

Pisac knjige "El-Ferk bejnel-firek" spominje da su dostigli broj od dvadeset frakcija, on nabraja njihova imena i objašnjava da su se neke dalje razdijelile na više ogranaka.

*Jedna od tih frakcija jesu *ahnesije*, sljedbenici čovjeka poznatog kao El-Ahnes. To je jedna od šest frakcija nastalih od *se'alibija*, sljedbenika Sa'lebe ibn Miškana. U novotarije *ahnesija* spadaju riječi: "Treba posumnjti u vjerovanje svih koji se nalaze u *Darut-tekijje*, osim kod onih za koje znamo da su vjernici, s kojima ćemo se sprijateljiti, ili za koje znamo da su nevjernici, kojih se odričemo."

*Haridžijski ogranak jesu i *bejhesije*, koje se vežu za Ebu-Bejhesa. Oni su govorili: "Ako je vođa nevjernik, nevjernici su i podanici". Od *bejhesija* su proizišla dva ogranka poznata kao *avfije*. Jedni među njima vele: "Ko se vrati od nas nakon što nam se priklonio i ko odustane od džihada u kojem je bio, mi nemamo ništa s njim." A drugi kažu: "Mi ćemo ga prihvatiti, jer se vratio dozvoljenoj stvari", a obje skupine kažu: "Ako je vođa nevjernik, i podanici su nevjernici, bilo da su bili odsutni ili prisutni."

*Sljedeća frakcija jesu *ibadije*, sljedbenici Abdullaha ibn Ibada. Jedan njihov dio jesu *ibadije* iz Omana. Oni su se podijelili na ogranke, a zajednički im je stav da nevjernici iz ummeta, tj. njihovi protivnici, nemaju ništa ni sa širkom ni s imanom, oni nisu ni vjernici ni mušrici – oni su kafiri. Razišli su se s drugima, koji su kafirima držali one što počine veliki grijeh; oni su se složili da se onaj koji učini veliki grijeh ogriješio o blagodat te da ne treba biti ekskomuniciran. Dozvoljavali su sklapanje brakova sa ženama svojih protivnika koji se okreću ka kibli. Govorili su da su krajevi njihovih protivnika muslimana zemlje tevhida, osim vladarevog logora, to je mjesto tiranije. Zbog toga ih je ulema smatrala najmanje zalutalim od svih haridžija i najbližim ehli-sunnetu. Njihova relativna tolerantnost, u odnosu na zabludu drugih haridžijskih ogranaka, proizvela je umjerene frakcije, frakcije srednje orijentacije među haridžijama kao što su *ahnesije* i slični.

*U haridžijske ogranke spadaju i *šebibije*, sljedbenici Šebiba ibn Jezida eš-Šejbanija. On je slijedio učenje *bejhesija*, samo što mu njegova moć i snaga nije dala da se prikloni nekoj grupi. Prvi se put odmetnuo u Mosulu. Hadždžadž je na nj poslao pet vojskovođa i on ih je pobio jednog po jednog. Nastavilo se tako, za dvije godine pobijedio je dvadeset Hadždžadžovih vojski, zatim je otišao u Kufu i sukobio se s Hadždždadžom, čak ga je bio opkolio. Jedne je noći pritisnuo Kufu, a s njim su bile njegova majka Džuhejza i žena Gazala među dvije stotine žena koje su podigle koplja i isukale mačeve. Uputio se prema mesdžidi-džami' i pobio čuvare i ljude koji su bili u i'tikafu u njoj. Postavio je Gazalu na minber, a ona je održala hutbu. Hadždžadž ih je strpljivo čekao u svojoj kući, budući da je njegova vojska bila razdvojena, sve dok se pred njim nisu skupili poslije Sabaha. Šebib je s drugovima klanjao u džamiji, proučivši na dva rekata Sabaha sure *Bekare* i *Alu-Imran*. Potom ga je Hadždžadž napao i sukobili su se na ulicama Kufe. Šebibove su pristalice pobijene, a on se s nekima povukao u provinciju El-Enbar. Hadždžadžova ih je vojska potjerala i srušila most na Tigrisu. Na mostu je bio Šebib pa se utopio zajedno sa svojim konjem, govoreći:

ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

"To je odredba Onog Koji je Svemoćan i Sveznajući." (Fussilet, 12).

Bilo je to sedamdeset i sedme godine po Hidžri.

Njegove su pristalice na drugoj obali Tigrisa položile zakletvu Gazali – *šebibije* su, naime, dozvoljavale da žena bude predvodnik – i ona je stala na njihovo čelo, a Gazala je bila hrabra i veoma dobar konjanik. Hadždžadž je pobjegao pred njom u nekim bitkama pa ga je neki pjesnik osramotio stihovima:

Lav strašni, a u ratu noj!

Orao od male gugutke pobježe.

Gazali se u boju nisi suprotstavio,

Tvoje srce u krilima bješe, odleće.

Potom ju je Hadždžadžova vojska ubila, pobili su i većinu njene vojske, dok su ostatak porobili.

Stalno su se pojavljivali ostaci haridžija za vrijeme umejadske vladavine i u zlatno doba Abasida. To su oni koji su se odmetli od države, a što se tiče raznih vjerovanja, ne mislim da su ikad nestala otkako su se pojavila pa sve do danas.

*Ovo je bio kratak osvrt na haridžije: na razne ogranke i rasute frakcije s raznim učenjima, a sve ih ujedinjuje sljedeće:

1 – Po njima su Alija, Osman, učesnici *Bitke kod deve*, dvojica pregovarača, oni koji su bili zadovoljni arbitražom nevjernici, dvojicom pregovarača ili jednim od njih. Stupanje u brak prihvatali su samo onom ko prihvati ovakvo ubjeđenje.

2 – Ustanak protiv nepravednog vladara.

Ove stvari spomenuo je Ebu-Hasan el-Eš'ari u "Mekalat el-islamijjin" (1/156), a neki dodaju i:

3 - Njihovo slaganje u tome da je nevjernik ko čini grijehe.

Abdulkahir el-Bagdadi veli: "Tačno je ono što je naš šejh, Ebu-Hasan, kazao o njima...". Zatim opovrgava da se haridžije slažu da je nevjernik ko čini grijehe i navodi da *neždat* kažu da je onaj što je počinio veliki grijeh, ako se slaže s njima, nevjernik koji je zanijekao blagodat, a ne nevjernik koji izlazi iz vjere. Neke haridžije kažu da nevjernikom treba smatrati onog ko učini grijeh za koji ne postoji posebna kazna. Kad je u pitanju grijeh za koji postoji kazna ili prijetnja u Kur'anu, onaj ko ga počini nije ništa do ono kako je nazvan, kao što su bludnici, kradljivci i slično tome.

Ja velim da nije bitno jesu li se složili ili nisu, to je najpoznatiji stav njihovih pristalica te je stoga jedan od njihovih principa.

Šejhul-islam, Ibn-Tejmijje kaže: "Osnov stavova haridžija jeste to što smatraju kafirom onog ko zgriješi, a grijehom drže ono što nije grijeh. Misle da treba slijediti Knjigu, ne i Sunnet koji se u vanjskom aspektu ne slaže s Knjigom, bez obzira na to što je vjerodostojan. Za njih su nevjernici oni koji se ne slažu s njima, od takvih smatraju dopuštenim ono što nije dopušteno ni od pravih nevjernika, budući da su ovi prvi za njih murtedi. Tako Allahov Poslanik ❐, kaže da će oni ubijati muslimane, a ostavljati u miru idolopoklonike. Zato su za njih nevjernici Osman i Alija i njihove struje, nevjernici su zato i obje strane na Sifinu, i slični ukaljani stavovi."

KAKVA JE BORBA PROTIV HARIDŽIJA

Šejhul-islam Ibn-Tejmijje objasnio je u knjizi "Es-Sarimul meslul" – nakon što je na početku naveo Alijine riječi što ih prenosi Buhari u "Sahihu", gdje on spominje riječi Vjerovjesnika ❐: *"Gdje god ih sretnete, ubijajte ih jer će se za njihovo ubijanje dobijati*

*nagrada.",*te još neke hadise koji podstiču na ubijanje haridžija, koji ih opisuju kao najgora stvorenja pod nebeskim svodom i naređuju njihovo ubijanje kao što je ubijan narod Ad – borba protiv haridžija, koja je naređena u tim hadisima, nije kao borba protiv agresora ili buntovnika. On kaže:

"To je stoga što je naređeno da se bori protiv agresora ili buntovnika dok se ne otupi oštrica njihove prodornosti, te dok se ne zaustavi njihov nered i dok se ne natjeraju na pokornost. Ne treba ih ubijati gdje se god sretnu niti ih treba iskorijeniti. Oni nisu najgora stvorenja pod nebeskim svodom. Ne naređuje se da se oni pobiju, već da se bori protiv njih. Stoga, da bi se povela borba protiv haridžija, trebaju odbaciti vjeru nakon što su pretjerivali u njoj, na što ukazuje hadis: *'Oni će izlaziti iz vjere isto kao što strijela probije lovinu, zato ih ubijajte gdje god ih sretnete.'*

Dakle, trebaju prvo odbaciti vjeru da bi se protiv njih povela borba, što eksplicitno dovodi do toga...."

Na drugom mjestu nastavlja:

"Alija ♦, ih nije pobio odmah nakon što su se pojavili, nije bio siguran da su oni bili skupina opisana hadisima sve dok nisu prolili krv Ibn-Habbaba i dok nisu napali goloruk narod. Tad se vidjelo da se na njih odnose riječi: *'Oni će ubijati vjernike, a prizivat će sebi idolopoklonike.'*, tad je znao da su oni otpadnici. A da ih je pobio prije nego što su mu objavili rat, možda bi im se pridružila njihova plemena i napustila Aliju, a njemu je bilo potrebno da ima vojsku na okupu i da su oni na njegovoj strani, isto kao što je Vjerovjesniku ❒, na početku bilo potrebno da nema razmirica s munaficima." "Es-Sarimul meslul", str. 183-184.

Na jednom je mjestu borbu protiv njih okarakterisao kao borbu protiv onih koji sprječavaju izvršenje nekih šerijatskih odredbi, kao na primjer onih koji su sprječavali ubiranje zekata.

U "Fetvama" (28/281) piše:

"Borba protiv onih koji ne daju zekat, haridžija i njima sličnih nije kao borba između učesnika *Bitke kod deve* i borba na *Sifinu*. To je jasno iz tekstova prvih imama. Oni to spominju kao stav ehli-sunneta i džemata, a to je mezheb stanovnika Medine, imama Malika i drugih, i mezheb učenjaka hadisa, Ahmeda i drugih."

Piše još:

"Tekst i *idžma'* prave jasnu razliku između jednog i drugog, i Alijini postupci jasno su napravili razliku. On se borio protiv haridžija prema tekstu Allahova Poslanika ❒, i radovao se tome, a to mu niko od ashaba nije zamjerao. Kad je u pitanju borba na Sifinu, on ju je prezreo i njena pogubnost već je iskazana. On je za učesnike *Bitke kod deve* i ostale kazao da su to naša braća koja su se loše ponijela prema nama, ali ih je očistila sablja, i klanjao je dženazu poginulima s obje strane u tom sukobu."

Potom spominje neke hadise u vezi s haridžijama od kojih su neki već navedeni. Kaže:

"Svi se slažu da su haridžije loše i da su u zabludi, polemika se vodi o tome da li su kafiri. Poznata su dva stava, Malikov i Ahmedov, a i unutar šafijskog mezheba postoje nesuglasice da li ih treba smatrati kafirima.

Zato po Ahmedovom mezhebu postoje dvije vrste njih: jedni su oni buntovnici, a drugi su

kafiri isto kao što su murtedi, te ih odmah treba pobiti; treba pobiti i zarobljenike iz njihovih redova i sljedbenike njihovog vođe. Ako je moguće, treba ih navesti da se pokaju, a ako to ne učine, pobiti ih. Takav je stav njegovog mezheba i po pitanju onih koji ne daju zekat kad oni ubiju skupljača. Da li su oni tad kafiri iako priznaju da je zekat vadžib?

Sve ovo lijepo razjašnjava da Ebu-Bekrova borba protiv onih koji nisu davali zekat i Alijina borba protiv haridžija nisu kao borba na *Dan deve* i *bitka na Sifinu*. Riječi Alije i drugih ukazuju na to da oni nisu kafiri kao odmetnici koji su odbacili principe islama, i to je zabilježeno od imama Ahmeda i još nekih. No, i pored toga, njihov slučaj nije kao slučaj učesnika *Bitke kod deve* i boraca na *Sifinu*, oni su treći slučaj. Ovaj je stav najispravniji od sva tri navedena."

DA LI SU HARIDŽIJE KAFIRI

Učenjaci su se razišli po pitanju da li su haridžije kafiri, a na početku smo ti knjige naveli argumente onih koji ih drže kafirima; oni navode hadise koji obećavaju da je kafir onaj ko svog brata muslimana nazove kafirom. Malo prije su navedene i riječi šejhul-islama Ibn-Tejmijje, kako učenjaci nisu složni da li ih treba smatrati kafirima, i da su poznata dva stava: Malikova i Ahmedova mezheba, te to da i unutar šafijskog mezheba postoje nesuglasice da li su oni kafiri. Zato postoje dvije vrste po mezhebu Ahmeda i ostalih: prvo da su buntovnici i drugo da su kafiri kao murtedi.

Većina fakiha i ehli-sunneta ne smatra haridžije kafirima. El-Hattabi želi iskazati saglasnost uleme kad kaže: "Muslimanska ulema slaže se da su haridžije, iako su u zabludi, jedna od muslimanskih sekti. Dozvoljava se sklapanje brakova s njima i jedenje onog što oni zakolju. Oni nisu kafiri sve dok se drže principa islama."

Ibn-Battal piše: "Ulema je pri stavu da haridžije nisu izašle iz muslimanske zajednice, zbog hadisa u kojem stoji: *‘Posumnjat će da li mu je strijela ikako i bila u luku.’* Što podrazumijeva sumnju, a ako postoji sumnja, ne može se nepobitno ustvrditi da su izašli iz islama. Jer, za koga se jasno zna da je pripadnik islama, taj može izaći iz njega samo ako je to jasno i nedvosmisleno. Alija ♦, upitan je o onima sa Nehrevana, da li su oni kafiri, pa je odgovorio da su oni od kufra pobjegli."

Ja sam kazao da su te Alijeve riječi prenesene mnogim putevima koji jedni druge snaže, a prenosi ih Ibn Ebi-Šejbe u svom "Musannefu" (15/332) od Tarika ibn Šihaba. On veli da je bio kod Alije kad je on upitan da li su oni sa Nehrevana mušrici pa je odgovorio da su oni pobjegli od širka. Onda su ga pitali da li su munafici, a on je kazao da munafici samo malo čine zikr. Potom je upitan ko su oni i odgovorio je: "Ljudi koji su se loše ponijeli prema nama."

Isto se odnosi i na *muhakkime*, koji su djelovali u njegovom vremenu, a slično je i to što fakihi argumentuju zašto sljedbenici strasti ne mogu biti smatrani kafirima. Među njima su i haridžije s Harura’ kojima su ashabi i tabiini dali pravo na naslijedstvo, na ukop u muslimanska mezarja, kao što su se na njih odnosili ostali islamski propisi.

Posebno je to tačno ako se zna da su se nakon njih pojavile skupine s veoma pogrešnim vjerovanjima koje su nijekale i pet dnevnih namaza, kako navodi Ibn-Hazm, kazujući da su obavezni jedino namaz ujutro i namaz uvečer. Neki su vjeri pridodali običaje vatropoklonika pa su dozvoljavali sklapanje braka s unukom, bratičnom i sestričnom; neki su govorili da sura Jusuf nije dio Kur’ana, dok su neki držali da je kod Allaha vjernik ko izgovori šehadet, iako je u srcu

kafir.

Evidentno je, dakle, razilaženje među ovim autorima, te da se među njihovim stavovima treba uraditi analiza.

Možda oni što drže da su haridžije kafiri podrazumijevaju pod tim najekstremnije među njima. Ibn-Hazm veli: "Najgori su spomenuti ekstremisti, a istini su najbliže *ibadije*."

OBAVIJESTI O HARIDŽIJAMA I NJIMA NAJSLIČNIJIM LJUDIMA

Obavijest prva: Iz prethodnog kratkog osvrta na njihovu povijest i vjerovanja jasno se izdvajaju najizrazitije osobine ove zalutale sekte, a ja ću upozoriti na najbitnije, kako bih se ogradio od njih i kako bih tragača za istinom upozorio da se koja ne nađe kod njega a da on ne primijeti.

– U te osobine spada njihova smjelost i insistiranje na tome da su muslimani nevjernici, štaviše, da su nevjernici najodabraniji u ummetu, kao što su ashabi i tabiini najboljih generacija, s Osmanom, Alijom, Aišom, Talhom, Zubejrom, Ebu-Musaom el-Eš'arijem, Amrom ibn el-Asom, Muavijom i drugim, Allah svima zadovoljan bio! Ibn-Omer opisao ih je na sljedeći način: "Oni su najgori ljudi, uzeli su ajete objavljene u vezi s nevjernicima i primjenili ih na vjernike."

Oni ne staju na tome, već dozvoljenim smatraju njihove živote, imetak i čast pa ubijaju svoje protivnike i porobljavaju ih, a njihove žene kaljaju. Već je prije rečeno kako su ubili Ibn-Habbaba i kako su njegovoj trudnoj ženi rasporili stomak i izvadili dijete.

A nasuprot ovakvom ponašanju prema muslimanima, hladno se i obzirno odnose prema kafirima i mušricima. Navedeno je kako su, pored toga što su ubili Ibn-Habbaba, jedan drugom pridikovali za hurmu jednog nemuslimana i svinju zimmije, čak su i dozvolu tražili od vlasnika. Najvjerodostojnije ih je opisao Vjerovjesnik ❐ kazavši kako će oni: *"Ubijati muslimane, a ostavljati u miru idolopoklonike."*

Kurtubi u objašnjenju ove osobine navodi: "To se dešava kad se neko povodi za ibadetom neznalica, čija srca nisu obasjana nurom znanja i koji se ne drže za pouzdano uže znanja. Dovoljno je to što je njihov poglavar odbio naređenje Allahovog Poslanika ❐, povezavši ga s nepravdom. Sačuvao nas Allah toga!"

– U njihove osobine spada i nevjerovatna drskost prema najodabranijim muslimanima svojim idealističkim utopijama; pali su u zamku i ulovljeni su od strane svojih ružnih misli bez pokrića. To dokazuje njihova nadmenost i divljenje sebi, uzdizanje u odnosu na druge muslimane, njihovo ponižavanje i gledanje na njih s visine. Prvi među njima bio je Zul-Huvejsira et-Temimi, koji je bio tako drzak da najboljem čovjeku ❐, kaže: "Budi pravedan!" U drugoj predaji stoji da je kazao: "Ja ne vidim da si ti pravedan", a u trećoj: "Ovom se raspodjelom ne želi Allahovo zadovoljstvo."

Nije onda čudno što su Aliju, kad se složio da se u ugovoru napiše njegovo ime bez dodavanja '*vladar vjernika*', rekli: "Ako nisi vladar vjernika, onda si vladar nevjernika." Bez obzira na to što su ga oni natjerali na arbitražu prije toga, kazavši mu: "Odazovi se Allahovoj knjizi kad si pozvan njoj. Zar nismo u potpunosti stali uz tebe. Inače, učinit ćemo s tebe što smo učinili i sa sina Affanova!"

Pokazale su se tačnim riječi kojima ih je opisao Vjerovjesnik ❐: "*To su ljudi, drski*,

bezobrazni i oštrih jezika kad je u pitanju Kur'an."

A Šerijat zahtjeva oštrinu i žestinu prema kafirima inadžijama, a poziva na blagost i milostivost prema muslimanima, čija su suprotnost haridžije. Ebu-Ja'la (3/1007) prenosi od Enesa, a on od Poslanika ❒, ovo: "*Među vama su ljudi koji će toliko činiti ibadet da će zadiviti druge ljude, a i sami će sebe zadiviti. Oni će izlaziti iz vjere isto kao što strijela probije lovinu."*

U haridžijsko divljenje samih sebi i svojim vođama ubraja se to što ih oni hvale, iako su oni najgori ljudi jer su se odvojili i kaljali tuđe časti. A najbolje ashabe, Allah njima bio zadovoljan, smatraju kafirima.

Eš-Šatibi u "El-I'tisamu" (2/268), govoreći o onima koji su skrenuli s pravog puta, ovako spominje haridžije:

"Oni kude one koje je pohvalio Allah i Njegov Poslanik, a oko kojih su se odabrane generacije (*selef*) složile da zaslužuju zahvalu i da im pripada zasluga. S druge strane, oni hvale one za koje su se prve generacije složile da ih treba kuditi, kao što je Abdurrahman ibn Muldžim, Alijev ubica; oni drže da je ispravno što ga je ubio, govoreći da je zbog njega objavljeno:

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاةِ اللَّهِ

"Među ljudima će biti onaj koji će dušu svoju prodati Allahovo zadovoljstvo tražeći." (El-Bekara, 207).

A u vezi s ovim prije, riječi Uzvišenog:

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

"Među ljudima ima onih čije te riječi zadive u životu dunjalučkome," (El-Bekara, 204),

kažu da su objavljene za Alija ♦. Slagali su, Allah ih pobio. Imran ibn Hitan, hvaleći Ibn-Muldžima, pjeva:

Hej udarac bogobojaznog putem kojega

Htjelo se samo zadovoljstvo Arša Vlasnika.

Ja danas spominjem i držim ga

Međ' ljudima kod Allaha visoka, visoka.

Slagao je, Allah ga prokleo. Pogledaj više o stihovima Abdul-Kahira el-Bagdadija u kojima mu on odgovara, u knjizi "El-Ferk bejnel-firek", str. 93.

– Sljedeća osobina jeste kategoričnost po pitanju propisa. Oni ne razumijevaju šerijatske upute niti promišljaju o tome šta Zakonodavac želi iskazati i njihovu ispravnost. Njihovi mozgovi ne primaju razumijevanje, a i Poslanik ❒, ih je opisao kao one: *"glupih glava"*. Oni sebi ne dozvoljavaju da se okoriste objašnjenjima Kur'ana od strane Sunneta, upuštaju se u razgovore i jedni druge optužuju za nevjerovanje po nekim pitanjima, jedni druge onda pozivaju na tevbu zbog toga, a onda vide da su pogriješili i govore drugačije i pozivaju se na tevbu zbog onog ranijeg ili će u protivnom postati nevjernici. I slično. Sve je to zbog slabosti njihovog promišljanja i griješenja u navođenju argumenata.

El-Muberred u "El-Kamilu" spominje kako je izvjesni štićenik Beni-Hašima došao kod Nafi'a ibn Ezreka i kazao: "Djeca mušrika ići će u Džehennem, a oni koji nisu s nama jesu mušrici. Shodno tome, dozvoljeno je pobiti tu djecu." Nafi' mu je odgovorio: "Ti si kafir, dokazao si to sam." Ovaj reče: "Ako ti ne donesem dokaz iz Allahove knjige, ubij me. Nuh je kazao:

وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا إِنْ إِنَّكَ تَذَرْهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فَاجِرًا كَفَّارً

"Gospodaru moj, ne dopusti da nevjernici na Zemlji kuće prave; ako im to dopustiš, oni će robove Tvoje zavoditi te će oni samo razvratnike i krivovjernike rađati." (Nuh, 26-27).

Tad je Nafi' posvjedočio da će oni svi u Džehennem te da ih treba pobiti, kazavši: "Svaka je zemlja zemlja kufra, osim one koja jasno pokaže svoje vjerovanje. Nije dozvoljeno jesti meso životinja koje takvi zakolju, nije dozvoljeno s njima sklapati brakove niti ih nasljeđivati."

Pogledaj samo kako oni navode Nuhove riječi koji je u svom narodu ostao pedeset godina manje od hiljadu, pozivajući ih. A oni su, iako ih je on pozivao, stavljali prste u uši, pokrivali se odjećom i jako se oholili i u nevjerovanju ustrajavali. Allah je njemu objavio:

أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ إلا مَنْ قَدْ آمَنَ

"Niko iz tvog naroda uzvjerovati neće ko već vjerovao nije." (Hud, 36).

Pogledaj kako samo govore o muslimanima najboljih generacija i o njihovoj djeci! Vidi kako samo glupe zaključke izvode svojim prizemnim mozgovima, bez ikakve pronicljivosti ili zdravog promišljanja!

Ovdje se obistinjuju riječi Vjerovjesnika ❐: "*Oni će Kur'an učiti, ali to ispod resica njihovih neće prelaziti."*

Nevevi veli da se time hoće reći kako od tog učenja nema ništa do izgovor jezikom, on neće ni do njihovih grla dopirati, a kamoli do srca jer, da bi bio u srcu, o njemu se mora promišljati.

– Oni cjepidlače i pretjeruju kad su u pitanju šerijatski propisi, sužavaju ono što je Allah muslimanima učinio širokim i naređuju teške stvari kojih je Allah oslobodio Ummet. Tako su neki govorili da je žena obavezna nadoknaditi propuštene namaze za vrijeme hajza, odsijecali su kradljivcu ruku iz ramena, nisu vodili računa o nisabu krađe pa su odsijecali ruku i za malo i za mnogo, govorili su da je obaveza preseliti se njima, neki su muslimane koji se nisu borili s njima protiv muslimana smatrali kafirima, bez obzira što su oni slijedili njihov pogrešni mezheb; neki ni ženama nisu opraštali što se ne presele njima pa su neki optužili za kufr ženu koja je bila njihova mezheba a njena se porodica nije slagala da se uda za čovjeka koji nije njihova mezheba, rekli su joj da obavezno mora doći njima, jer, ko boravi u zemlji kufra, taj je kafir, i, po njima, samo ga izlazak može spasiti.

Zbog toga su muslimani u prvo vrijeme za svakog ko bi cjepidlačio u onom što je Allah ostavio širokim mislili da je jedan od njih. Tako Buhari, a i Muslim svojim riječima, prenose od Muaze, koja kaže da je upitala Aišu: "Kako to da žena za vrijeme mjesečnice treba nadoknaditi post, a ne treba namaz?" 'Jesi li ti *harurija*?' – upitala je, a ja sam odgovorila: Nisam harurija, samo pitam. Ona je na to kazala: 'Imali smo problema s tim. Naređeno nam je da nadoknadimo post, a nije nam naređeno da naklanjamo.'"

Njihova je osobina i slijeđenje *mutešabih* ajeta a zanemarivanje *muhkem* ajeta. Taberi u "Tehzibul-asar" vjerodostojnim lancem prenosilaca, kako kaže Hafiz, prenosi od Ibn-Abbasa da je, kad su pred njim spomenute haridžije, kazao: "Oni vjeruju u mutešabih, a ne vjeruju u muhkem."

Zato su ashabi Allahova Poslanika ❐, čovjeka kod kojeg bi vidjeli nešto takvo smatrali

jednim od njih. Sabig ibn Isl prenosi od Ebu-Osmana en-Nehdija da je neki čovjek iz plemena Beni Jerbu', tj. Beni-Temim pitao Omera ibn el-Hattaba ♦, u vezi sa surama Ez-Zarijat, El-Murselat i En-Naziat, ili o nekim od tih sura, pa mu je Omer kazao: "Stavi to na glavu." – a njemu je kosa prelazila preko ušiju – "Tako mi Allaha, da si bio obrijan, udario bih te po tom što su ti oči u njemu."

Stanovnicima Basre napisao je da ne sjede s njim: "Ako dođe, da nas je stotinu, razići ćemo se." Šejhul-islam u "Es-Sarimul meslulu" (str. 188.) veli da je lanac vjerodostojan te da su prenosioci El-Umevi i drugi.

Isto su mislili i tabiini. Malik u svom "Muvetta'u", Seid ibn Mensur u svom "Sunenu" i Bejheki (96/8) prenose da je Rebia ibn Abdurrahman kazao Seidu ibn el-Musejjibu: "Kolika je krvarina za ženin prst?" "Deset deva"– odgovorio je."A koliko za dva? "Dvadeset" – rekao je. Ja upitah: "A za tri prsta? "Trideset." "A za četiri." "Dvadeset" – odgovorio je, a ja sam kazao: "Pošto je više povrijeđena, njena je krvarina umanjena?!" Seid reče: "Jesi li ti Iračanin?" "Ne, nego čovjek koji hoće da zna sigurno ili neznalica koja uči" – odgovorio sam, a on je kazao: "To je Sunnet, sine moga brata."

Otkupnina je za povredu žene ista, povrijedila je žena ili muškarac, dok ne dostigne tri mjere, a kad navrši tri mjere, vraća se na pola otkupnine za muškarca. O tome pogledaj više u fikhskim knjigama.

Pošto je Seid vidio kako pitalac insistira, mislio je da se protivi Sunnetu i da insistira na mutešabihu. Zato ga je upitao je li Iračanin, jer se u Iraku u to vrijeme pojavila ta smutnja i jer je on bio domovina haridžija. To je isto kao ono što je Aiša, kad ju je Muaza pitala o propuštanju namaza od strane žene u hajzu, pitala da li je ona harurija.

– Omer je Sabigu kazao da bi ga udario po onom u čemu mu stoje oči da je bio obrijan zato što je jedna od njihovih osobina bila i brijanje glave, oni su to smatrali obavezom. Tako ih i Vjerovjesnik ❐, opisuje, a u jednom hadisu, koji prenosi Ahmed (3/197) od Enesa, stoji:

"U mom će se Ummetu pojaviti razlaz. Izdvojit će se ljudi koji će učiti Kur'an, a njihov će biljeg biti brijanje glave i kraćenje kose. Kad ih vidite, pobijte ih."

– Još jedna njihova osobina jeste i ukrašavanje i uljepšavanje njihove laži, te njeno miješanje s istinom. Zbog toga su njima zaslijepljeni i slijede ih ljudi prizemnih razmišljanja i glupaci koji ne posjeduju vlastiti stav ili moć rasuđivanja. Kad su Aliju primoravali na arbitražu, potkrjepljivali su to riječima Svevišnjeg:

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ يُدْعَوْنَ إِلَى كِتَابِ اللَّهِ

"Zar nisi vidio one kojima je dat dio Knjige da Allahovoj knjizi pozivaju." (Ali Imran, 23).

A poslije arbitraže kazali su da je kafir, potkrjepljujući to ajetom:

وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنزلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ

"A ko ne sudi prema onom što je Allah objavio, to su krivovjernici." (El-Maide, 44).

Pobunili su se protiv njega, upali su mu u riječ, navodeći kao dokaz riječi:

إِنِ الْحُكْمُ إِلا لِلَّهِ

"Presuda je samo Allahova." (Jusuf, 57).

On je govorio da je to istinita rečenica kojom se želi laž. A kad se obraćao njihovim

vođama, oni su podizali njihov moral spominjući Džennet i šehadet; muslimanima su govorili: "Iziđite s nama iz ovog grada čiji su stanovnici zulumćari."

Ibn-Kesir kaže da su oni ’najčudnija stvorenja među sinovima Ademovim’. On to veli kad spominje kako ih njihovi govornici podstiču na borbu s Alijom, govoreći: "Udarajte ih sabljama po licima i čelima sve dok se Svemilosniku Samilosniku ne bude pokoravalo. Ako pobijedite i Allahu se bude pokoravalo kako želite, dočekat će vas nagrada pokornih; a ako poginete, koja je nagrada bolja od postizanja Allahovog zadovoljstva?!"

Ibn-Kesir navodi i riječi Ebu-Ejjuba el-Ensarija, jednog od zapovjednika Alijeve vojske. On priča: "Probo sam jednog haridžiju kopljem pa sam ga izvadio iz njegovih leđa i kazao: ’Budi radostan, Allahov neprijatelju, zbog Vatre.’ ’Vidjet ćeš ko će prije u njoj gorjeti’ – odgovoio je on.

Hafiz, Ibn-Hadžer, u svom "Fethu" (Poglavlje o traženju tevbe od otpadnika....), kad se oni opisuju u hadisu: *"Najbolji će ljudski govor govoriti"*, nakon što spominje i one koji vele da se misli na srca, kaže da je u pitanju Kur’an. Potom dodaje: "To je moguće kad je u pitanju samo deklarisanje. Ovdje se želi kazati da su to lijepe riječi kojima su misli suprotne, isto kao što je rečenica: Presuda pripada samo Allahu! kad su odgovarali Aliji."

– Njihova je osobina i stalna kontradiktornost i prevrtljivost. Oni su naveli Alija na arbitražu, a onda su rekli da je kafir i odmetli se od njega zbog arbitraže! A kad je zatraženo da se vrate pod zapovijed vladara mumina, oni su odgovorili: "Da ste nam doveli nekog kao što je Omer, učinili bismo to."

A onda su za svog zapovjednika izabrali Abdullaha ibn Vehba er-Rasibija, beduina bez ikakve prošlosti i zasluge; Aišu, majku vjernika, optužili su da je nevjernica jer je izašla u Basru, zbog toga što je izašla bez mahrema. Proučili su joj ajet:

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ

"U kućama svojim boravite*."* (El-Ahzab, 33),

iako je ona izašla s bratom Abdurrahmanom i sestrićem Abdullahom ibn Zubejrom, a i svaki joj musliman može biti mahrem, jer su svi njeni sinovi. *Šebibije*, koji pripadaju onima koji su joj to zamjerili i koji su kazali da je nevjernica, za zapovjednika su izabrali Gazalu pa se ona zajedno s još grupom žena sukobila s Hadždžadžom i njegovom vojskom. Ovo je očito samopobijanje i slijeđenje hirova, iako su oni ’ljudi koji su se najviše oslanjali na analogiju.’"

– Oni su skloni i brzom cjepkanju i dijeljenju na male skupine, lahko su se razdvojili u niz malih grupa zbog nekih sitnih razloga. Svako nebitno razilaženje može dovesti da se jedni ograde od drugih i da jedni druge počnu smatrati nevjernicima.

To su te pokuđene i omražene osobine i kriva uvjerenja i misli. Svako ko teži istini i želi pripadati vojsci potpomognute skupine koja se drži Allahove vjere, treba se paziti, treba se čuvati njih i njihovog zla.

Spreman si ti, da si u to proniknuo.

Čuvaj se zato da ne bi sa skitnicama bio.

Ko nas god poznaje, zna i naš poziv i smjer, zna da, zahvaljujući Allahu, ništa s tim nemamo ni mi ni naš poziv; zna da se mi toga najviše čuvamo, zbog toga smo se i zamjerili nekim ljudima pa su nas oni proglasili nemarnima i pobunili se protiv nas, a neki su rekli i da

smo nevjernici jer smo se ogradili i čuvali toga. I pored toga, tome se ni izbliza ni izdaleka nismo naklonili niti smo ikad te pogrdne osobine i zabludjela vjerovanja potvrdili.

Svako ko ima imalo pravičnosti među onima koji se s nama spore, također to priznaje.

Ipak, potrebno je biti oprezan u jednoj stvari ovdje: nije ispravno osuđivati svakog ko posjeduje te ružne osobine – taj uopće ne mora biti haridžija. Ispravno je ne pripisivati čovjeku ta svojstva sve dok nije kristalno jasno da slijedi haridžijske principe koji su ih odveli u zabludu i zbog kojih su se razišli s ehli-sunnetom, te da slijedi pravila koja su oni uspostavili, kao što su – naprimjer – to što smatraju kafirima ashabe i muslimane koji čine grijehe, njihova borba protiv pripadnika islama i dozvoljavanje njihova ubijanja i pljačkanja a da to ne čine idolopoklonicima. I slične stvari na koje je ukazano naprijed.

Eš-Šatibi, govoreći u "El-I'tisamu" (2/233), o frakcijama koje su se odvojile od svoje matice, veli: "Peta stvar: Ovi ogranci postaju ogranci zbog potpunog neslaganja u vjeri s matičnom spasonosnom skupinom i zbog nekog od šerijatskih propisa, a ne zbog manje bitnih stvari. Jer, iz nebitnih i perifernih stvari ne proizilazi neslaganje koje uzrokuje podjelu na frakcije, razlaz se dešava kad je u pitanju neslaganje u vezi s bitnim stvarima."

Na drugom mjestu kaže: "Kad neko donosi opće pravilo, on donosi i niz manje bitnih postavki. Ako onaj što unosi novotariju uvede niz dodatnih propisa, to će nanijeti veliku štetu Šerijatu. Takva su opća, bitna pravila. A kad su posrijedi manje bitne stvari, ako se usprotivi, to se onom što je unio tu novotariju smatra pogreškom."

Dakle, ko se slaže s haridžijama ili drugim pokvarenjacima i s puta skrenulima, ne treba ga odmah dovoditi u vezu s njima, osim ako se slaže s njima u principima i općim postavkama a koje se ne slažu s putem sljedbenika sunneta i džemata. To se ne odnosi na onog ko se slaže u manje bitnim stvarima i ružnom ophođenju, kao što je kategoričnost, energičnost i brzopletost u izvođenju šerijatskih propisa. Ako se šta od tog nađe kod haridžija, to će biti smatrano njihovom odlikom, ako to nije neki od njihovih principa ili posebnih pravila koja su izveli i po kojima stoje naspram ehli-sunneta.

To ponašanje nije stvar po kojoj su samo oni prepoznatljivi i nije prisutno samo kod njih, već se može naći i kod drugih. Uglavnom su to podjele, međusobne optužbe i refleksije bolesti srca, što se sve može pronaći i kod drugih ljudi slabog imana i siromašnog znanja. Ja na to upozoravam zato što neke početnike u traženju znanja možeš vidjeti kako su kategorični i sitničavi po nekim pitanjima u koja nisu dovoljno pronikli. Mogli bi se zapetljati i postati ekstremni u svom razumijevanju. Zbog toga ih nije dozvoljeno nazvati haridžijama, a posebno zato što se ove ružne osobine uglavnom mogu naći kod iskrenih, jer se oni boje, a to je prvo pravilo znanja, kao što Uzvišeni Allah opisuje učene u Svojoj Knjizi. To je jasno iz Allahovog govora, iz osvrta na hadise koji upozoravaju na sitničavost i ekstremnost, te pogubnosti traženja znanja radi hvalisanja, pretjerivanja, uzdizanja i raspravljanja s neznalicama. Nasuprot tome, treba izučavati ono što su učeni napisali, treba čitati njihove životopise, treba spoznati njihove osobine i ponašanje.

Abdullah b. Omer prenosi jedan hadis. On veli da je Allahov Poslanik ❒, rekao: "*Svaki posao posjeduje svoju emotivnost, a svaka emotivnost ima svoj period slabljenja. Čiji se period slabosti bude slagao s mojim sunnetom, taj je upućen, a kod koga bude drukčije, taj je propao*."

Hadis prenose Ibn Ebi-Asim i Ibn-Hibban u svom "Sahihu", a u jednoj predaji stoji: *"svako ko radi"*.

Ovaj hadis jasno kazuje da se ta osobina nađe kod svih ljudi u određenom periodu, a kome Allah želi dobro, On ih od njega udalji i izliječi ga tako što on svoj nefs tjera na pokornost i slijeđenje sunneta Mustafe ❒.

Kad god tragač za istinom prepozna pokuđene osobine haridžija, obavezan je ukloniti sve slično njima i usvojiti osobine dobrih, svojstva bogobojaznih i uputu učenjaka pokornih; to su sljedbenici istine i pomagači vjere iz skupine koja se Allahovog emera drži. Neka se svako pazi ekstremnosti, strasti i podjele, koje vode dokrajčivanju vjere. Ekstremnost i hirovi vodile su haridžije dok nisu dokrajčili vjeru, uprkos njihovoj velikoj pobožnosti. Postali su najgori ljudi pod nebeskim svodom u to vrijeme, iako su vremenski bili u blizini poslanstva, iako su među njima bili ashabi i najbolje generacije. Zato se još više trebaju bojati i paziti oni što dolaze poslije, to jest oni što su u ovom vremenu kasnijem, u kojem se znanje smanjilo, a neznanje postalo opća pojava, ljudi su počeli slijediti zabludu i ići za čudima svakakvih šarlatana.

Šejhul-islam, Ibn-Tejmijje (3/236), veli: "Allahova je vjera sredina između onih što u njoj pretjeruju i onih što prijestupe čine. Koju je god Allah stvar naredio Svojim robovima, šejtan se suprotstavio s dvije i svejedno mu je kojom će pobijediti, a to su ili prekomjernost ili nemar. A pošto je islam Allahova vjera, osim koje nijedna druga neće biti primljena, šejtan se suprotstavio mnogima koji se smatraju muslimanima sve dok nije izveo iz islama; izveo je skupine najpobožnije u čitavom Ummetu, sve dok nisu izašli iz njega kao što strijela probije lovinu."

On dalje navodi neke već spomenute hadise vezane za haridžije, a onda (str.237) nastavlja:

"Za vrijeme Allahovog Poslanika ❒, i pravednih halifa, u islam su ubačeni oni što su ga upropaštavali svojim prekomjernim ibadetom sve dotle dok Vjerovjesnik ❒, nije naredio da se bori protiv njih. Poznato je da se i u ovo vrijeme islamu i sunnetu priključuju oni koji ih uništavaju pa na sunnet pozivaju oni koji mu ne pripadaju, oni ga čak uništavaju. Za to postoji više razloga, a jedan od njih jeste ekstremnost, koju je Uzvišeni Allah pokudio u Svojoj Knjizi kad je kazao:

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ وَلا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ وَأَضَلُّوا كَثِيرًا
وَضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ

"Sljedbenici Knjige, u svojoj vjeri ne pretjerujte nasuprot Istine, i ne slijedite prohtjeve ljudi koji već zabludješe, te skrećući s Pravoga puta i mnoge druge u zabludu povedoše!" (El-Maide, 77).

Vjerovjesnik ❒ veli: "*Dobro se čuvajte da u vjeri ne pretjerujete, jer je one što su prije vas bili pretjerivanje u vjeri uništilo."* Hadis je vjerodostojan.

Sljedeći su razlog razlazi i podjele, koje je Allah Uzvišeni u Svojoj dragoj Knjizi naveo, a tu su i hadisi koji se prenose od Vjerovjesnika ❒, a učeni se slažu da je to laganje na njega. Neznalice to čuju kao hadis i povjeruju jer im se slažu pretpostavke i ono što godi duši. A korijen zablude jeste slijeđenje pretpostavki i dušama ugodnih stvari, kao što Svevišnji u Knjizi, kudeći ih, kaže:

إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الأَنْفُسُ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمُ الْهُدَى

"Oni samo pretpostavke slijede, te ono što dušama godi, a od Gospodara svoga Uputu su dobili." (En-Nedžm, 23).

On o Svom vjerovjesniku veli:

يُوحَى وَحْيٌ إِلَّا هُوَ إِنْ الْهَوَى عَنِ يَنْطِقُ وَمَا غَوَى وَمَا صَاحِبُكُمْ ضَلَّ مَا هَوَى إِذَا وَالنَّجْمِ
"Tako Mi zvijezde kada zahodi, vaš drug nije zalutao i on ne zastrani, niti po hiru svome besjedi – to nije ništa do Objava koja mu se obznani." (En-Nedžm, 1-4).

Oslobodio ga je, dakle, zablude i zastranjenja, a to su neznanje i nepravda. U zabludi je onaj što ne zna istinu, a zastranio je onaj koji slijedi ono što mu duši godi."

On nam govori kako Vjerovjesnik ❒, ne govori po hiru svog nefsa, već je to objava koju mu je Allah dostavio. On ga je znanjem opisao, a od njega je hir otklonio.

Obavijest druga: Treba biti oprezan i napraviti distinkciju u terminu *hurudž* (izlazak) između onih koji su izašli iz poslušnosti vladarima, svejedno da li zbog njihove tiranije ili želje za vlašću i upravljanjem, i onih koji su izašli tako što su unijeli novotarije i principe različite od principa ehli-sunneta, o kojima je već bilo riječi. Njih na početku nije interesovala vlast, većina ih je bila poznata po isposništvu i stalnom ibadetu. Uvijek im je na pameti bila smrt zbog njihovog zabludnog uvjerenja. Oni se nisu odvojili samo od vladara, oni su se odvojili od svih muslimana, ne praveći razliku između dobrih i loših. Za njih je dozvoljeno njihovo ubijanje, uništavanje njihovih imetaka i obeščašćenje njihovih žena, sve to nakon što ih proglase nevjernicima. Većina ih nije pošteđivala ni djecu ni žene, a opravdanje su im pokvarena, zabludjela i izokrenuta vjera.

Što se tiče onih prvih, oni su izašli iz poslušnosti vladarima tražeći vlast, a ne pozivajući u vjerske dogme. Dijele se na dvije grupacije:

Prvi su se odvojili zato što su bili ljuti, zato što se nisu slagali s tiranijom namjesnika, jer su ovi napustili sunnet i jer su otkidali od namaza. Oni su sljedbenici istine, a među njima ima i učenih, kao što su Husejn, sin Alije ibn Ebi-Taliba ♦, stanovnici Medine koji su tražili slobodu, karije koje su se odvojile od Hadždžadža s Abdurrahmanom ibn el-Eš'asom, i drugi.

Drugi su oni što su se odvojili tražeći vlast, svejedno i ako je vlast bila slična njima. To su pokvarenjaci.

Ako ulema smatra one koji se pobune protiv nepravednih vladara zbog njihove nepravde, sljedbenicima istine, i ne smatra ih kao zabludjele haridžije, – iako većina sljedbenika sunneta smatra da trebe saburati pod vođama, makar bili i nepravedni, i ne smatraju da se treba odvojiti od njih sve dok javno i nedvojbeno ne očituju kufr – šta onda s onima koji su se pobunili protiv vladara koji jasno čine kufr i očit širk raznih boja i oblika, je li moguće odmah opisati ili nazvati ove pomagače Allahove vjere haridžijama, kao što čini većina onih kojima je Allah pomutio razum i zapečatio srca? Oni tako nazivaju sve koji se usprotive nepravednicima i vladarima mušricima, koji vladaju po zakonima kufra; oni njih nazivaju haridžijama, čak i ako su najbolji u ehli-sunnetu i ako su najodabraniji među onima koji se Allahovog tevhida drže, bez obzira na to jesu li im se usprotivili ili se odmetnuli od njih perom ili jezikom, ili svojom snagom.

Stvar se ne završava na ovoj lažnoj optužbi, naći ćeš i one koji se tiranima obraćaju za pomoć protiv ovih koji se za Allahov tevhid bore, huškaju ih na njih, navraćaju ih da ih uguše i da im presude, čak ih savjetuju kako da se obračunaju s njihovom borbom!

I da su oni u pravu, a da su ovi što se za dobro bore haridžije, kamo sreće da posjeduju rasuđivanje i pamet kakav su imali učenjaci Magriba (sjaverne Afrike) u rangiranju zala kad su pod zastavom Ebu-Jezida Haridžije izašli da se sukobe s plemenom Beni Ubejda el-Kaddaha. Pošto su ih neki ljudi ukorili što se bore pod zastavom jednog haridžije, oni su kazali: "Borimo

se s grješnikom protiv nevjernika."

Taj je dan Ebu-Ishak el-Fekih rekao: "Oni pripadaju islamu, a ovi – misleći pritom na Beni-Ubejd – ne pripadaju, i da smo ih prije pobijedili, ne bismo stali pod komandu Ebu-Jezida, budući da je on haridžija."

Kako je tek onda kad su se sljedbenici naše dave ogradili od vjerovanja haridžija i ne žele s njima imati ništa kao što vuk nema ništa s košuljom Jusufa ◆?! Ako su oni koji se s nama ne slažu nemoćni da nam priteknu u pomoć, ako su zadovoljni sopstvenim ponižavanjem, ulagivanjem i stajanjem uz Allahove neprijatelje, zašto onda ne prestanu lagati, iznositi klevete i nepravdu protiv nas.

Jesu li njih za ništarije držali,

Ili su oni nekome na put stali?

Obabijest treća: Sigurno su, a jasno ti je to i iz dosadašnjeg teksta, haridžijama najsličniji ljudi i najbliži im po osobinama i ružnom ponašanju – ne mislim ovdje na uvjerenje – grješnici koji se povezuju sa znanjem i vjerom. Na njima se vide mnoge prljave osobine haridžija, a najjasnija je ona kako ih je Vjerovjesnik ❒, opisao u hadisu koji prenose i Buhari i Muslim, a to je da će oni: "*Ubijati muslimane, a ostavljati idolopoklonike."*

E, ovi na koje je unaprijed ukazano u miru su s tiranima, a u ratu i borbi protiv onih koji se drže tevhida. Ili, bolje rečeno, prema tagutima se ponašaju kao murdžije, a prema pravim vjernicima kao haridžije. Kako smo vidjeli, oni tagute huškaju na njih nazivajući ih ružnim imenima, navraćaju ih da ih iskorijene i donose fetve koje to uljepšavaju i dotjeruju, čak to ispada najljepše djelo i čin približavanja Allahu. Oni ih ponekad nazivaju pokvarenjacima kao da su se oni ponijeli loše i odmetnuli se od Alije ibn Ebi-Taliba i njemu sličnih pravednih predvodnika! A ponekad ih čak nazivaju haridžijama i proglašavaju ih nevjernicima shodno učenjacima koji haridžije drže nevjernicima, te tako ovi grješnici postaju gori od pravih haridžija.

Jer, haridžije proglašavaju nevjernicima kad se učini grijeh, a ovi kažu da su u zabludi i kufr oni koji iskazuju tevhid i koji se ograđuju od širka i pogrdnih stvari. Ibn-Kajjim, Allah mu se smilovao, o takvima veli:

Ko mi je haridžijama najsličniji što su grješnike

Kafirima što dobra nemaju proglašavali?

A ovi naši što se svađaju s nama kafirima su

One s najboljim tevhidom i imanom proglašavali.

A čudno je i to što su oni onima govorili

Koji su s knjigama i Kur’anom dolazili:

"Vi ste tako haridžijama slični", a oni su

Pojavnog uhvatili se, suštinu su zanemarili.

Vidi samo ove nepravednike, evo im opisa.

Sve su to vjernicima oni pripisali.

Na sunnet su Poslanikov dvije sablje,
Sablju ruke i sablju jezika, isukali.
Tako mi Allaha, haridžije takvi nisu bili,
A oni su pokvarenjaci, u zlu su prednjačili.
Vi ste kafirima sljedbenike njegove proglasili,
A oni su to s griješnima učinili. Koji li su gori?!
Ako bih kazao da su oni bolji i upućeniji od vas,
Allaha mi, vi ste dva skupa, potpuno ste jednaki.
Između onog za kog je kufr sunnet uzvišeni
I onog za koga je to grijeh, razlike ima li?
Kažete da ste do tog promišljanjem došli, a i oni su
Isto učinili; vi ste dva skupa, svi ste pokvareni.
Oboji ste za Tekst, a on se s ovim ne slaže.
Samo, među vama ko će razliku da napravi?
Oni su se Tekstu zbog teksta sličnog usprotivili,
Da je uspjeh u dobru nisu to razumjeli.
A vi ste se onom što Tekst podrazumijeva usprotivili,
Opet zbog sličnog, a tu ste već u područje misli kročili.
Po čemu ste vi onda bolji ili bliži
Nego što su oni istini i vjeri bliskiji.
Oni su ono što Knjiga podrazumijeva
Hadisu što ga slijedit' treba pretpostavili.
A vi ste mišljenja i stavove ljudi
Obome pretpostavili, jeste li vi pravedni?
Ili su oni islamu od vas bliskiji?
Jutro će se onom ko oči ima ukazati.
Tako mi Allaha, na Dan nagrade bit će vam presuđeno,
I to sve će po pravdi, pravičnosti i mjeri bit
A mi se, opet i od vas, a i od njih ograđujemo
Osim onih koji shvate i koji će napućeni biti.

Pored toga, već ti je razjašnjeno kako su se Alija i oni koji su bili s njim odnosili prema pravim haridžijama. Oni im nisu uskraćivali njihova prava, već su s njima polemisali i dopisivali se prije nego što su se sukobili. Nisu ni prvi izašli na megdan sve dok ovi nisu ubili koga su već

ubili i dok nisu napali na njihov mal i nezaštićeni narod. A i prije borbe govorili su im da je siguran svako ko se ne želi boriti ili ko uđe u Kufu i Medain. Nakon toga u borbi protiv njih nisu pljačkali njihove imetke niti su ih uništavali, već su ih vraćali njihovim bližnjim i davali njihovim nasljednicima. Sve su tako postupali, uprkos hadisima koji su jasno pozivali da se oni ubijaju gdje se god pronađu i njihovom upoređivanju s narodom Ad, koji je potpuno uništen; uprkos tome što su oni najgora bića te da za njihovo ubistvo slijedi nagrada.

On je to – Allah bio zadovoljan njime! – radio iz predostrožnosti, da ne proljeva krv onih koji sebe vezuju za ummet. On se nije mnogo radovao njihovom ubijanju sve dok nije potpuno bio siguran da se na njih misli u hadisima kad je nabasao na Zus-Sidjea među mrtvima. A i poslije toga, kad su ga ljudi pitali jesu li oni mušrici, on je govorio da su oni od širka pobjegli. Potom su ga upitali da li su oni munafici, a on je odgovorio da munafici samo malo Allaha spominju.

Gdje je tu promišljanje kako su odabrane generacije, Allahovo zadovoljstvo njima, promišljale, gdje je njihova pobožnost i pravednost čak i prema pravim haridžijama? Uporedi to s pokvarenošću onih koji su neprijatelji istinskih boraca za tevhid u našem vremenu.

Obavijest četvrta: U sličnosti ovih nakaradnika, što izazivaju potrese, s haridžijama spada i argumentiranje tekstom Knjige i Sunneta bez ikakva promišljanja i osvrtanja, a riječi učenih navode na pogrešan način.

Haridžijama su slični po tome što ih Vjerovjesnik ❒, opisao kao one koji će "Kur’an učiti, ali to preko resica i grla njihovih neće prelaziti", tj. neće ih prelaziti i neće do srca dolaziti, a srce je mjesto razuma i promišljanja. Primjer je to što su se uhvatili odgovora odabrane generacije haridžijama, uhvatili su se njihovog tumačenja kufra koje je spomenuto u riječima Uzvišenog:

وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أنزلَ اللّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ

"A ko ne sudi prema onom što je Allah objavio, to su krivovjernici." (El-Maide, 44).,

dok haridžije taj ajet vezuju za svakog ko učini grijeh prema Allahu; čak taj i slične ajete – kao što je već kazano – vezuju za dva pregovarača, na Aliju i Muaviju i na one koji su bili s njima.

Ovi su se oslonili na to kako je selef odgovorio na ta haridžijska shvatanja, a ovi su to primijenili na sasvim drugi način, primijenili su ih na murtede i mušrike među nepravednim vladarima što su se odali raznim oblicima jasnoga kufra i javnoga širka, pa je to i korijena debela uhvatilo, a što bi zahtjevalo poduži govor o tome.

Oni su od tog načinili nešto slično onom "kufr dune kufr", što je selef kazao za haridžije, a u njihovo vrijeme poput današnjih taguta uopće nije bilo.

Njihovi to poglavari ovako percipiraju jer nemaju znanja u ophođenju s dokazima i propisima, kao što smo i rekli, a puk im luta jer malo razumijeva i nikako ne promišlja, jer skoro ništa ne zna o tome na šta upućuju pojedini ajeti i koji je povod njihova objavljivanja, isto kao što je bilo kod haridžija. To je tako, i pored lijepog mišljenja.

Šejhul-islam, Ibn-Tejmijje, veli: "Prve su novotarije bile poput haridžijskih, one su rezultat lošeg razumijevanja Kur’ana. Cilj im nije bio suprotstaviti se Kur’anu, ali su oni razumijevali ono šta se u njemu nije htjelo kazati. Tako su smatrali da treba držati za nevjernika onog ko griješi jer je vjernik dobar i bogobojazan. 'Ko nije dobar i bogobojazan, – vele – on je

nevjernik i vječno će boraviti u vatri.' A dalje su izvodili: 'Ni Osman ni Alija, a ni oni koji su ih slijedili, nisu vjernici zato što su sudili drukčije od onog kako je Allah objavio.' Njihova je novotarija imala dva postulata: Prvo, ko se s Kur'anom ne slaže, bilo pogrešnim činom bilo pogrešnom mišlju, taj je nevjernik. Drugo, i Osman i Alija i oni koji su ih slijedili bili su takvi."

Ashabi su odbacili haridžije i usprotivili su se sličnim nakaradnim shvatanjima, a onda su se pojavili ovi koji brane tagute i preuzeli to što su uradili ashabi, samo što su ga upotrijebili u drugim prilikama pa govore: "To je kufr dune kufr.", "Nije to kufr na koji vi mislite" i slične predaje koje im se pripisuju a neke imaju slabe senede. Ovi su to primijenili na očigledan širk zakonodavaca i jasan kufr onih koji sude po nevjerničkim zakonima.

Šejhul-islam (13/112) kaže i sljedeće: "Prva se podjela i novotarija u islamu pojavila nakon ubistva Osmana i razdora među muslimanima, a kad su se Alija i Muavija složili oko arbitraže, usprotivile su se haridžije, kazavši kako presuda pripada samo Allahu i odvojivši se od muslimanske zajednice. Poslan im je Ibn-Abbas, on im je iznio dokaze pa se pola njih vratilo.... Oni kažu da su Osman, Alija i njihovi sljedbenici sudili drukčije od onog kako je Allah objavio,

وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أنزلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ

"A ko ne sudi prema onom što je Allah objavio, to su krivovjernici." (El-Maide, 44).

Onda su zbog toga i zbog drugih stvari muslimane proglasili nevjernicima. Taj njihov stav izgrađen je na dva postulata: Prvi je da se to protivi Kur'anu, a drugi da je nevjernik ko se protivi Kur'anu, pa makar bio samo grješnik i makar vjerovao u naredbe i zabrane."

Dobro to sagledaj, i shvati valjano! Pošto su haridžije islamske prvake proglasili nevjernicima na osnovu ovih pogrešnih postulata, ispravni prethodnici, poput Ibn-Abbasa i drugih, stupili su u raspravu s njima i odgovorili im onim čim su već odgovorili. Zato je Ibn-Omer, kako je već navedeno, o haridžijama kazao: "Oni su najgori ljudi, uzeli su ajete objavljene u vezi s nevjernicima i primjenili ih na vjernike."

A onda su se pojavili ovi protivnici, koji su haridžijama najbliži po gluposti, manjkavosti shvatanja i nedostatku promišljanja, i riječi ispravnih prethodnika primijenili na prave vjernike. Riječi kojima su se oni branili od haridžijskog proglašavanja nevjernikom onog ko čini grijeh, primijenili su na tirane, murtede i mušrike bezbožnike, braneći njihovo nedvojbeno nevjerovanje i jasno bezbožništvo, a okomili su se s tim predanjima na uništenje monoteista koji su protekfirili tirane otpadnike!!!

Obavijest peta: Gore spomenuti slični su haridžijama i po tome kako nazivaju i opisuju svoje tirane i murtede, oni su za njih vođe muslimana ili vladari vjernika. Potom im se kunu na vjernost, ne vodeći pritom računa ni o jednom šerijatskom uvjetu kako bi se moglo biti predvodnik niti da li su pretjerali u tome. Oni su i gori od haridžija. Poznato je da su se prve haridžije, nakon što su se odmetli od Alije i nakon što su opovrgli Osmana kao halifu, zakleli na vjernost jednom beduinu koji nije ispunjavao uvjete da bude vođa, ali jeste bio musliman. Oni su postavili čovjeka koji nije bio iz plemena Kurejš, a ummet se nije složio da takav može biti vladar vjernicima, te su se tako razišli sa sljedbenicima sunneta i džemata.

Kadi Ijad veli: "Praksa sve uleme jeste da, da bi neko bio vladar, mora pripadati plemenu Kurejš. To se smatra idžma'om (saglasnošću uleme), a nije poznato da se iko od prvih učenjaka nije složio s tim, kao ni bilo ko i bilo gdje od onih koji su došli poslije. Tako se ne treba oslanjati na stavove haridžija i drugih koji se s njima slažu poput mu'tezila."

Ja kažem: Ako haridžije nisu uvjetovale pripadnost plemenu Kurejš da bi neko bio vladar, a neki čak nisu bili ni protiv toga da to bude žena, npr. *šebibije*, oni opet nisu potonuli kao što su ovi današnji protivnici potonuli. Jer za njih je moguće da imam bude i murted, a zaklinjali su im se kao predvodnicima muslimana. Oni se ni u snu nisu osvrtali na uvjete imameta. Za njih je na koncu sve islam. Oni su po tom gori od haridžija, jer su se zakleli na vjernost murtedima i mušricima među tiranima i donosiocima nevjerničkih zakona, zakleli su se onima koji su se borili protiv Allahove vjere, onima koji su štitili nevjernike Istoka i Zapada. Dali su im svoju punu pomoć i podršku, a potom su sve one koji su im se suprotstavili i koji su nastojali izmijeniti njihovo nevjerovanje i laž pretvorili u pokvarenjake! I haridžije!

Optužili su ih za nevaljalost samo što je tužitelj

Opasniji i prije se njegova zla treba čuvati.

Nedužni se od optužbi lažima brani

Pa mu zbog svog neiskustva počne sličiti.

Obavijest šesta: Jasno je i nedvojbeno, a i prije ti je postalo jasno, da djela nekih ekstrema među *murdžijama* i *džehmijama* današnjice, onima koji brane tirane i njihove pomagače a bore se protiv pravih vjernika i njihova poziva, njih čini gorim od haridžija. To će se odnositi na njih sve dok budu optuživali prave vjernike zbog toga što su ustali protiv nevjernika i murteda, a ne protiv pravednih vladara muslimana i vjernika. Njihov je izlazak tad pokornost u pravom smislu te riječi, jer je to praktično obistinjenje tevhida i odricanje od širka i bezbožništva.

Nema sumnje da su ovi protivnici, nanoseći nepravdu pravim vjernicima zbog njihove pokornosti, gori i izgubljeniji od haridžija, koji su grješnike nazvali nevjernicima.

Nije stoga čudno što Šerik el-Kadi kaže za murdžije da su oni najgori ljudi. Ez-Zuhri kaže da se u islamu nije pojavila novotarija štetnija od murdžijske, a Jahja ibn Ebi-Kesir i Katade vele da u ummetu nema hira kojeg se treba više plašiti od hira murdžija. Ibrahim en-Nah'i kazao je: "Njihova je – tj. murdžijska – smutnja pogubnija po ummet od smutnje ezarika – tj. haridžija."

Treba imati na umu da je razlaz prvih murdžija s ehli-sunnetom bio samo u domenu naziva i termina, tj. to je bio samo razlaz u definiciji imana i u tome šta on sve podrazumijeva. Niko od njih nije pozivao na nemar u poslovima ili napuštanje farzova, a kamoli da su svojom popustljivošću pokrivali nevjerovanje nevjernika, širk mušrika ili bezbožništvo bezbožnika. Naprotiv, među njima je bilo pravih robova i radnika i mudžtehida.

Međutim, popustljivost je poslije postala izgovor od kojeg je nastao mezheb ekstremnih murdžija koje su neki ispravni prethodnici držali nevjernicima. Od nje je nastao nevjernički irdža', koji im je dopustio da bez stida tvrde kako čovjeku, ako je iskren i ispravno vjeruje, ne mogu nauditi ni očite stvari koje navode na nevjerovanje, bile one riječi ili djela, a ne mogu mu nauditi ni ostavljanje svih dobrih djela, suprotstavljanje vjeri i potpuno zapostavljanje farzova.

Ovo je dokaz kako su ispravni prethodnici, Allah svima zadovoljan bio, bili pronicljivi kad su se žestoko usprotivili prvim murdžijama, iako oni nisu javno očitovali nikakvo nevjerovanje niti su ga dopuštali. Međutim, oni su imali jasnu viziju da će taj mezheb dovesti do zapostavljanja vjere i zanemarivanja njenih propisa.

Ostaci pogubne popustljivosti i njeni izdanci potvrđuju promišljatost odabranih generacija, jer irdža' nije ni sahranio svoje izumitelje a izrodio je ekstremiste i gurnuo ih u stvari koje vode nevjerovanju. Nekima je toliko ovladao da dopuštaju nevjerovanje te da opravdavaju širk i one koji ga čine, da donose fetve kako je on dozvoljen i kako je u njemu dozvoljeno uzeti učešća, ili kako ga je dozvoljeno pomagati i štititi one koji ga upražnjavaju.

Nije onda čudo ako En-Naha'i kaže da je njihova smutnja pogubnija za ummet od smutnje ezarika. Posebno jer je princip haridžijskog mezheba, kako kaže Šejhul-islam: "veličanje Kur’ana i traženje njegovih sljedbenika", a u zabludu ih je odvelo suprotstavljanje Sunnetu koji ga objašnjava i još neke pokuđene osobine i hirovi, o kojima je bilo riječi prije. A prljavi murdžijski grješnici svojim dodavanjem stalno i iznova ogolijevaju Kur’an, islam i iman, iznalaze olakšice za prelaženje Njegovih granica i opravdavaju zadiranje u njih.

Oni su stoga gori i pogubniji od haridžija, koji prave vjernike stalno potvaraju i optužuju da su haridžije.

Obavijest sedma: Na kraju ovog poglavlja znaj da su optužbe protivnika tevhida spram njegovih sljedbenika i pozivatelja u njega za tako muslimanima omražene stvari stari adet novotara, koji oni jedni od drugih naslijeđuju. Tako Allah čini s ljudima, svakoj skupini odredi nasljednike.

Isto kao što i vjerovjesnici imaju nasljednike, koji slijede njihov put i pomažu tevhid, – Uzvišeni nas Allah učinio od njih! – tako i njihovi neprijatelji i protivnici imaju svoje nasljednike. I munafici imaju nasljednike, i izdajnici imaju nasljednike, a i prevaranti; oni jedni druge naslijeđuju u svojoj laži i sumnjivim stvarima, prenoseći ih u svakom vremenu i koristeći ih u širenju svojih novotarija i vrijeđanju sljedbenika istine i pripadnika potpomognute skupine.

Potvora (kod njih ili njihova) cijene niske je,

Nebitna, bez vrijednosti ikakve je!

Već su navedeni stihovi Nunijje kaside Ibn-Kajjima nazvane *Dovoljna i za pobjedu spašene skupine djelotvorna* i u njoj je objašnjeno kako su novotari insistirali na zvanju ehli-sunneta haridžijama.

Slično tome, El-Hallal u djelu "Es-Sunne" od imama Ahmeda ibn Hanbela prenosi sljedeće: "Čuo sam kako su Ebu-Halid, Musa ibn Mensur i još neki sjedili na toj strani i grdili one koji druge proglašavaju nevjernicima, govoreći: ’Mi govorimo po riječima haridžija’. Onda se Ebu-Abdullah ljutito nasmiješio."

Eš-Šatibi navodi riječi hafiza Abdurrahmana ibn Bette, gdje se on žali na klevete ljudi njegova vakta i koji se s njim ne slažu koji ga nazivaju raznim pogrdnim imenima. On kaže: "Bio sam u sličnoj situaciji kao i poznati imam, hafiz Abdurrahman ibn Betta sa svojim savremenicima. Pričao je o sebi pa je kazao: ’Bio sam začuđen svojim stanjem na putovanju i u mirovanju, s bližima i daljima, dobrima i lošima; u Mekki, Horasanu i drugim mjestima većina ljudi koje sam sreo bili su saveznici ili protivnici, i pozivali su me da slijedim ono što oni govore te da potvrdim i posvjedočim da su u pravu. Ako bih povjerovao u to što bi kazali i rekao da je to dozvoljeno, oni bi me nazvali saveznikom, a ako bih zastao negdje dok bi govorili ili kad bi nešto činili, nazvali bi me protivnikom. A ako bih spomenuo da se Knjiga i Sunnet s tim ne slažu, kazali bi da sam haridžija. Kad bih pročitao hadis o tevhidu, rekli bi da sam *mušebbih*; ako je hadis bio o viđenju Allaha, kazali bi da sam *salimija*; ako je bio o imanu, da sam *murdžija*; a

ako je bio o djelima, da sam *kaderija*..... Kad bih se god s jednima složio, drugi bi mi postali neprijatelji, a da sam im se ulagivao svima, razljutio bih Svevišnjeg Allaha. A oni mi protiv Allaha ne mogu pomoći, ja se čvrsto držim Knjige i Sunneta i molim za oprost Njega, pored Kojeg drugog boga nema i Koji je Oprosnik i Samilosnik.'"

Eš-Šatibi dalje veli: "Ovo je cijela hikaja i kao da on, Allah ga obasuo Svojim rahmetom, govori jezikom sviju. Teško ćeš danas naći poznata učenjaka ili dobra čovjeka kao on a da nije zaglavio u te stvari, ili u neke od tih stvari. Jer, hir vlada onim ko se protivi, a razlog razilaženja sa Sunnetom jeste njegovo nepoznavanje, dok se hirovi uglavnom slijede od strane onih koji su protiv. Kad bude tako, sljedbeniku Sunneta spočitava se da on to nije, što za sobom povlači njegovo vrijeđanje i proglašavanje njegovih riječi i djela ružnim te mu bude prislonjeno ono što odgovara smutljivcima.

Od najboljeg roba nakon ashaba, Uvejsa el-Karanija, prenosi se da je kazao: 'Podsticanje na dobro i odvraćanje od zla vjerniku nisu doveli iskrena prijatelja. Mi ih pozivamo na dobro, a oni nas vrijeđaju i u tom pomagače među grješnicima pronalaze. Čak su me, tako mi Allaha, optužili da sam učinio velike grijehe. Ali, ja opet nikad neću odustati da im iznesem Njegovu istinu.'"

Vrlo je slično ono što piše Šejhul-islam: "*Džehmije* i *mu'tezile* s najvećom sigurnošću mogu se nazvati *mušebbihima* zbog njihovih laži i kleveta. Neki su među njima otišli tako daleko da su za tu stvar optuživali i vjerovjesnike – mir i salavat njima! – pa Semame ibn el-Ešres, jedan od istaknutih *džehmija*, veli: 'Trojica su vjerovjesnika pridodali Allahu svojstva stvorenja, i to Musa, kad je kazao: "To može biti samo varka Tvoja," (El-Earaf, 155). Isa, kad je kazao: "Ti znaš šta je u duši mojoj, a ja ne znam šta je u duši Tvojoj," (El-Maide, 116) i Muhammed ❒, kad je kazao: *'Naš Gospodar silazi...'*

Čak je većina *mu'tezila* ubacila među druge imame: među Malika i pravnike njegovog mezheba, Es-Sevrija i njegove, El-Evza'ija i njegove, Šafiju i njegove, Ahmeda i njegove učenike, Ishaka ibn Rahevejha, Ebu-Ubejda i druge da su i oni dijelom *mušebbihi*.

Ebu-Ishak Ibrahim ibn Osman ibn Derbas eš-Šafi'i napisao je jedno poglavlje i nazvao ga: "Tenzihu eimmetiš-šeriah anil-elkabiš-šeniah," 'Uzdizanje šerijatskih imama od ružnih naziva' a u tom poglavlju navodi citate ispravnih prethodnika i još nekih u vezi s ovim. Spominje i to da novotari u svakoj svojoj knjizi ehli-sunnet nazivaju imenima koja su izmislili, a pri tom još i po svom pogrešnom mišljenju drže da je to ispravno, isto kao što su mušrici izmišljali nadimke kojima su potom nazivali Vjerovjesnika. Rafidije ih zovu *nasibima*, kaderije ih zovu *džebrijama*, murdžije ih zovu sumnjivcima (*šekkak*), džehmije *mušebbihima*, a mutekellimi *haševijama*, ljudima koji mrze nove stvari i zaostalima. Takvih primjera ima napretek. A isto bi tako Kurejšije Vjerovjesnika ❒, jednom nazivali ludakom, drugi put pjesnikom, nekad opet vračarem, a nekad klevetnikom.

Govorili su kako je to (što oni rade – Op. prev.) ispravno nasljedstvo i potpuno slijeđenje.

(...)

Ko tako o ljudima zbori i naziva ih lažnim imenima shodno svom uvjerenju s kojim se oni ne slažu, oni će pred Gospodara svoga stati, a ko drugom jamu kopa, sam u nju upada."

Skoro je isto ono što je u svojoj kasidi, nazvanoj *Dovoljna i za pobjedu spašene skupine djelotvorna*, u poglavlju: 'Uzdizanje šerijatskih i hadiskih imama od ružnih i pokuđenih naziva',

kazao njegov učenik, Ibn-Kajjim. On veli:

Za laž ih pri svakom velikom djelu optužuju
Pripisuju im neistinu klevetničku.
Optužili su ih za nevaljalost samo što je tužitelj
Opasniji i prije se njegova zla treba čuvati.
Nedužni se od optužbi lažima brani
Pa mu zbog svog neiskustva počne sličiti.
Haševijama su ih i zaostalim nazivali
Čak i idolopoklonicima su ih zvali.
A oni su se s Resulom i ashabima neprijateljili.
Znaj da su rafidije najgora stvorenja bili.
Protiv ashaba su neprijateljstvo uspostavili
A Milostivog skupinu Nasibima prozvali

* * *

Ovo je pjesma kratka, stihovi joj čudnovati.
Skupino bratska, vama ću je posvetiti.
I Resul i protivnik njegov moraju se naslijediti,
Među ljudima su skupa dva, oni su različiti.
Prvi su oni što su njega i put mu slijedili,
A protivnika mu dva su skupa naslijedili.
Jedni su protiv njega i strane njegove zaratili,
U tome se uopće nisu prikrivali.
Za svaku su ga stvar imenima pogrdnim zvali,
A oni su ti, i milosti Milosnika nisu imali.
Došli su potom drugi i prve naslijedili.
Oni su za nevaljalstvo i neprijateljstvo optužili.
Ovo je potvrda šta su oba naslijedili.
Dobro slušaj, ako su ti uši Oni dali.
Drugi su licemjeri, oni su skrivali
Jedno, a drugo oni su kazivali.
Robovi su nasljedstvo među sobom podijelili.
Među skupinama razdijelio je Dobrostivi.
Ovo je druga pjesma stihova kratkih.

U njoj je utjeha onih oklevetanih.
Koliko ćeš samo puta vidjeti pokvarenih
Što insana optužuju da je mušebbih.
A Allah će to otkloniti od dobrih,
Kao što Hvaljeni nema ništa s kuđenim.
Oni kaljaju kuđenog, a on je Hvaljeni.
Kako god okreneš, i po značenju i po riječi.
Bog je od njihovih kleveta spasio Muhammeda
On mušebbih nije. To su ta dva naslijeđa.
Kao što su i sljedbenike besposličari klevetali.
Svakoj pogrdi nađu se oni što su njezini.
Klevete će se samo njima vratili.
Jer, vjernici su od Milosnika štićeni.
Besposličar nadijeva mušebbih-nadimke.
A kod njega su osobine što su pogrdne.
Te su mlade lijepe vama poklonjene
Bez dopusta i traženja dozvole.
A ilum ulazi u srce uspješnika,
Sačuvaj nas Bože zabranjenoga.
Lišeni će onima što su ga lišili vratiti.
Od vaših će srca i kaljavih džina uzeti.
U srdžbi umrite, moj Gospodar sve zna.
I Resul Mu znanje ima i moć vladanja.
Allah će vjeru Svoju i Knjigu pomagati
Sve da će se svi ljudi i džini protiviti.

* * *

A čudno je i to što su novotari onima govorili
Koji su s predanjima i Kur'anom dolazili:
"Vi ste tako haridžijama slični," a oni su
Pojavnog uhvatili se, suštinu su zanemarili.

Sve tako do kraja stihova u vezi s tim. Allah ga Svevišnji rahmetom obasuo.

GLAVNE KARAKTERISTIKE POBJEDONOSNE SKUPINE

Znaj, Allah nas učvrstio u istini jasnoj, jer On učvršćuje istinitom viješću, da će u ovom ummetu postojati skupina koja će postupati po odredbama vjere, koja će je očitovati i pomagati, uzdizati njene argumente, a čuvati je od krivog tumačenja fanatika i ubacivanja od strane lažova sve dok ne dođe Allahova odredba.

Imam Ahmed, Buhari, Muslim i pisci Sunena prenose od nekoliko desetina ashaba hadis o potpomognutoj skupini vjernika, u nekoliko sličnih predaja koje dostižu stepen *mutevatira*. U ovom hadisu Poslanik ❒, donosi radosnu vijest:

*"U mom ummetu će, sve dok ne dođe Allahova odredba (*u jednoj predaji: *dok ne nastupi Sudnji dan,* a u drugoj*: dok se zadnji među njima ne bude borio protiv Deždžala), biti skupina (*u jednoj predaji*: grupa,* u drugoj*: ljudi,* a u ostalim*: narod) koja će javno očitovati (*u drugoj predaji*: koji će se boriti za) Allahovu vjeru (*u drugoj predaji*: istinu). Neće im naštetiti oni koji ih budu u laž ugonili niti oni koji im se suprotstave (*u drugoj predaji*: neće im naštetiti oni koji ih napuste)."*

Onaj koji traga za istinom dužan je upoznati specifičnosti, put i osobine ove skupine kako bi je shvatio, pridružio joj se i bio jedan od njenih pripadnika, pomagača i boraca monoteista.

U njene specifičnosti, spomenute u mnogobrojnim predajama o njoj, spada:

1. Što javno očituje Allahovu vjeru:

– Javno iskazivanje istine obuhvata jasno prihvatanje poziva i vjerovanja, njegovo javno iskazivanje i objašnjavanje, te njegovo pokazivanje bez obmanjivanja, varanja i pridodavanja kako bi ljudi upoznali istinu kroz najsvjetliju sliku, da bi se razlučilo loše od dobrog i da bi bio jasan put zločinaca tako što će se osvijetliti put vjernika. Uzvišeni veli:

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَآءُ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ

"Divan uzor za vas je Ibrahim i oni koji su uz njega bili kad su narodu svome rekli: 'Mi s vama nemamo ništa, a ni sa onima kojima se, umjesto Allahu, klanjate; mi vas se odričemo, i neprijateljstvo i mržnja će između nas ostati sve dok ne budete u Allaha, Njega jedinog, vjerovali." (El-Mumtehine, 4).

Dobro razmotri riječi Uzvišenog: "kad su im rekli." To znači: prišli su im otvoreno. U ovom smislu su i riječi: "između nas će ostati", tj. pojaviti se i biti jasan.

Šejh Ishak ibn Abdurrahman ibn Hasan ibn Muhammed ibn Abdulvehhab, objašnjavajući nužnost javnog iskazivanja uvjerenja, i poziva radi ostvarenja tevhida, u vanjskom i unutarnjem aspektu, te pomoći Allahove vjere i suprostavljanja mnogobošcima, kaže: "Nije dovoljno mrziti ih samo u srcu, treba javno pokazivati neprijateljstvo i mržnju prema njima."

Zatim spominje prethodno navedeni ajet sure El-Mumtehina, a onda opet kaže: "Pogledaj ovaj dokaz nakon kojeg drugog dokaza nema, kada kaže: "među nama se ukazalo", tj. pojavio se. To je pravo iskazivanje vjere. Mora se jasno pokazivati neprijateljstvo prema njima, otvoreno ih proglašavati nevjernicima i tjelesno se razlikovati od njih. A neprijateljstvo znači da si ti na jednoj strani, a tvoj protivnik na drugoj, kao što odvajanje znači potpuno odcjepljenje srcem, jezikom i tijelom. U srcu vjernika postoji neprijateljstvo prema nevjernicima, a razilaženje je

kada se to neprijateljstvo pokazuje...

Šejh Sulejman ibn Sehman u stihovima kaže:

Iskazivanje vjere ove za njih jasan kufr je,

Jer su oni pripadnici kafirske skupine.

I neprijateljstvo otvoreno i mržnja bjelodana.

Razumom obdareni! Zar razuma nemate?!

Srdžba srca nije dovoljna, a ni ljubav

Njegova nije, to kriterij nije.

Kriterij kad sve jasno pokažeš jeste.

Otvoreno, bjelodano i nedvojbeno jeste.

– Javno iskazivanje Allahove odredbe, također, obuhvata i to da se ova skupina čvrsto drži istine, vjere koju im je ostavio njihov Poslanik ❒, ustrajnosti na putu istinskih vjernika, i čvrstog pridržavanja vjerovanja, puta, upute i staze uspješne skupine, sljedbenika Sunneta i džemata.

Temelj, načelo i glavni cilj ovoga jeste ostvarenje tevhida, postupanje po njemu, objavljivanje potpunog odricanja od mnogoboštva i mnogobožaca. To je bio poziv svih vjerovjesnika i poslanika, kao što Uzvišeni kaže:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولا أَنِ اُعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

"Svakom narodu poslanika smo poslali kako bi Allahu robovali i šejtana se klonili." (En-Nahl, 36).

Allah, također, kaže:

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لا إِلَهَ إِلا أَنَا فَاعْبُدُون

"Nijednog poslanika prije tebe nismo poslali a da mu nismo objavili: nema boga osim Mene, robujte Mi." (El-Enbija, 25).

Šerijat svih vjerovjesnika po tom principu bio je isti. Uzvišeni Allah u mnogo ajeta u Kur’anu naredio je Svom Poslaniku ❒, da ustraje na tom pozivu. U tom kontekstu jesu i Allahove riječi:

فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلا تَطْغَوْا إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

"Ti idi pravim putem, kao što ti je naređeno, i nek' tako postupe i vjernici koji su uz tebe, i objesni ne budite, jer On dobro vidi ono što radite." (Hud, 112).

I riječi:

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَى شَرِيعَةٍ مِنَ الأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لا يَعْلَمُونَ

"Tako smo ti odredili da u vjeri ideš pravcem određenim, zato ga slijedi i ne povodi se za strastima onih koji ne znaju." (El-Džasije, 18).

U zakon i odredbe kojih se drži ova skupina spada pridržavanje vjerovanja sljedbenika Sunneta i džemata i odbacivanje vjerovanja koja naučavaju njoj suprostavljenje zalutale sekte i svi oni na koje se odnose riječi Uzvišenog:

فَاتَّبِعْهَا وَلا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لا يَعْلَمُونَ

"I ne povodi se za strastima onih koji ne znaju." (El-Džasije, 18).

Ova skupina slijedi srednji put u svom djelovanju, vjerovanju, džihadu, pozivanju i putu. Nije sklona ni pretjerivanju, a ni nehaju ni u jednoj vjerskoj oblasti pa su, (kako kaže Šejhul-islam), po pitanju Allahovih svojstava, zauzeli srednji stav između *džehmija*, koji smatraju da Allah nema svojstava, i *mušebbiha*, koji Allahova svojstva uporeduju sa ljudskim. Po pitanju Allahovih djela zauzimaju srednji stav između *kaderija* i *džebrija*, po pitanju Allahove prijetnje kaznom sredinu između *murdžija* i *ve'idija*, ogranka *kaderija*, i drugih, po pitanju imana i dina sredinu između *harurija* i *mu'tezila* i između *murdžija* i *džehmija*, a po pitanju ashaba Božijeg Poslanika ❒, sredinu između *rafidija* i *haridžija*.

– Javno iskazivanje obuhvata i iznošenje njihovih argumenata i javni poziv njihovim protivnicima. Jedno od značenja riječi *zuhur* jeste pobjeda, zbog čega u nekim predajama za ovu skupinu kaže *potpomognuti*, a u drugim: *oni koji su pobijedili svog neprijatelja* i *oni koji će onoga ko im se suprostavi pobijediti*, što ne mora uvijek značiti i materijalnu pobjedu. Jačina vjere, iznošenje njenih argumenata, snaga njenih dokaza, propisi njenog zakona i njena veličina u odnosu na druge narode i zakone jeste jedno od najistaknutijih značenja jasnoće, veličine, snage i pobjede, a to značenje odnosi se na to da Allah toj skupini da zasluženo mjesto na Zemlji. Mi svojim očima vidimo jasnoću ovog poziva, veličinu njegovih riječi i argumenata u odnosu na druge, iskrivljene pozive u današnjem vremenu, kakvi su i uvijek bili. Ovo je, uistinu, jedan jasan, čist i blagoslovljen poziv kojem, kao ni njegovim sljedbenicima, ne treba obmana, iskrivljavanje, laž i poigravanje s tekstovima, čemu pribjegavaju njihovi protivnici. Stoga, što prije treba im objasniti kako bi nestale njihove sumnje dok im sljedbenici ovog pokreta govore argumentima Kur'ana i Sunneta. I takvo je stanje protivnika ovoga pokreta, šejtana i njihovih pomagača. Koliko smo im se puta Allahovom zaslugom i snagom suprostavili argumentima Šerijata i opovrgnuli njihove argumente, i dokazima iz Kur'ana i Sunneta pokazali da su oni lažni, pa su bili otkriveni i pogetih su se glava sklanjali pred snagom argumenata ovog velikog pokreta i rušenjem njihovih laži. Potom je većina njih, zbog teške situacije u kojoj bi se našli, pribjegavala različitim izgovorima koje koriste poraženi, poput toga da se boje za opskrbu, ili da su prinuđeni, ili zbog trenutačnih okolnosti, naravno, sve nekakvi razlozi slični tim osim ako su mogli zaprijetiti ili kazniti svoje protivnike.

Čak su ponekad pribjegavali sličnim stvarima i pred nekim običnim monoteistima. Ovdje ću spomenuti jednog nepismenog čovjeka koji je stalno raspravljao s njima govoreći: "Dvije su ključne riječi: *Allahu robujte i taguta se klonite*, tu nema prostora za umotavanje i kruženje. Da li ste se vi klonili taguta, ili ga branite i pomažete??"

Na to ne bi davali odgovora, nego bi ponovo pribjegavali raznim izgovorima. U tome je potvrda govora šejh Muhammed ibn Abdulvehhaba, Allah mu se smilovao: "Neobrazovan monoteista pobijedit će hiljadu učenih mnogobožaca, kao što Uzvišeni kaže:

وَإِنَّ جُنْدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ
"Naša vojska će njih sigurno pobijediti." (Es-Saffat, 173),

a Allahova vojska pobjeđuje snagom argumenta i riječi kao što pobjeđuje i sabljom.

A sve ovo spada u jasnoću argumenata i poziva ove skupine, kao i pobjede nad njihovim protivnicima.

Allah veli:

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ
"On po Poslaniku Svome šalje uputstvo i vjeru istinitu da bi je uzdigao iznad svih vjera, makar ne

bilo pravo mnogobošcima." (Et-Tevbe, 33).

Uzvišeni kaže:

فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَى عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ

"Pa smo Mi one koji su povjerovali – protiv neprijatelja njihova pomogli, i oni su pobijedili." (Es-Saff, 14).

وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ

"Allahu pripada moć, i Poslaniku Njegovu u vjernicima." (El-Munafikun, 8).

Allah uzdiže ovaj poziv, pomaže njegove sljedbenike, uzdiže njihove argumente snagom i ustrajnošću na Allahovoj odredbi i čvrstim slijeđenjem istine koju im je ostavio njihov Poslanik ❒, te njihovom borbom na tom putu, kao što kaže Uzvišeni:

إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُه

"K Njemu se dižu lijepe riječi i dobro djelo On prima." (Fatir, 10).

Svevišnji Allah objašnjava da usrajnost na Njegovom putu i dobro djelo koje je u skladu s istinom uzdiže poziv i govor. Zbog tog neka ulema tumači hadis o haridžijama: "*Oni će Kur'an učiti, ali on preko grla njihovih neće prelaziti*," tj. učenje im Allah neće primiti, niti ga uzdići, niti će ih pomoći, jer ga nisu potvrdili dobrim djelima koja su u skladu sa Šerijatom. Pretjerivali su u svome djelovanju koje je izlazilo iz okvira Šerijata, a koje je bilo nasilno prema muslimanima. Istina su riječi Svevišnjeg:

فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الأَرْضِ

"Otpaci se odbacuju, dok ono što koristi ljudima ostaje na Zemlji." (Er-Rad, 17).

2. Jedna od specifičnosti te skupine, Allah nas učinio njenim pripadnicima, jeste da se ona bori radi Allaha, a ne radi nekoga drugog, i trudi se da uzdigne Allahov zakon i da ga pomogne rukama, snagom, tijelom i pored govora, argumenata i jezika. Nesai bilježi od Selleme ibn Nufejla el-Kindija ♦, da je rekao: "Sjedio sam kod Poslanika ❒, pa je rekao neki čovjek: 'Allahov Poslaniče, ljudi potcjenjuju i vrijeđaju konje, skidaju sa njih oružje i govore da nema više džihada, da je oružana borba prestala.' Poslanik ❒, došao je do njega i rekao: 'Lažu, sad je nastupila borba, a još uvijek u mome ummetu ima skupina koja se bori za istinu, a Allah će na njih navratiti srdžbu ljudi i od njih će ih skrbiti sve do Sudnjeg dana, sve dok se ne ispuni Allahovo obećanje. A konji su vezani, u njihovim grivama dobro je sve do Sudnjeg dana.'"

Hadis završava: "Stanište vjernika bit će Šam." i nalazi se u Ahmedovom "Musnedu" (4/104).

3. Specifičnost ove skupine, Allah nas učinio od njenih boraca, monoteista, jeste da joj ne šteti ako ima manje onih koji joj pomažu, a više protivnika, lažova i onih koji ih napuste, kao što je opisana u hadisu: „*Neće im naštetiti oni koji ih budu u laž utjerivali, a ni oni koji im se suprostave.*" I „*Neće im naštetiti oni koji ih na cjedilu ostave*".

To ih neće spriječiti da nastave borbu. I nikakvo vrijeđanje, laži niti nazivanje najružnijim imenima od strane njihovih protivnika kao što su haridžije, tekfirovci, ekstremisti i drugi, neće ih navesti da ostave njihov poziv. Sve ovo neće ih odvojiti ni od njihovog izvornog plana, a to je izvršavanje Allahove naredbe, kao što je opisano u hadisu. Neće napustiti istinu koju slijede niti će usvojiti bilo kakva mišljenja i vjerovanja koja primjenjuju njihovi protivnici i

neprijatelji u njihovoj vjeri kao što su misaono, moralno i svjesno zastrašivanje. Ne, oni svoje vjerovanje, poziv, džihad i ratovanje crpe isključivo iz Allahove vjere i Šerijata, koji nema ništa s hirovima onih koji ne znaju.

Zbog tog se sljedbenici ovoga puta ne plaše, bilo ih malo ili neprijatelja im bilo veoma puno. A kako da se plaše kada je njihov zaštitnik uz njih:

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَواْ وَّالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ

"Allah je uistinu sa bogobojaznima i dobročiniteljima." (En-Nahl, 128).

Neki su ispravni prethodnici priupitani:- Zar se ne plašite? Odgovorili su:- Kako da se bojimo kada Allah ✡ kaže: "Ja sam uz onoga ko Me spominje".

A u jednom hadisi-kudsiju Uzvišeni Allah kaže: *"Ja sam sa Svojim robom dok god Me se sjeća i dok govori o Meni."* A oni spominju Allaha ✡ i ne zaboravljaju ga ni na trenutak, brinu se kako da uzdignu Njegovu vjeru i pomognu Njegov poziv jutrom i večeri. Boji se onaj čija je veza s Allahom slaba, koji malo ibadeti i rijetko se sjeća Allaha ✡. A sve ovo stvari su koje ne nedostaju sljedbenicima ove skupine. Allah ✡ ih je opisao kao:

يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ

"One koji se Gospodaru svome mole i ujutro i naveče u želji da naklonost njegovu zasluže." (El-Kehf, 28) i

كَانُوا قَلِيلا مِنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ وَبِالأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ

"One koji noću su samo malo spavali i u praskozorju oprost od grijeha molili." (Ez-Zarijat, 17-18).

Oni nose breme ove vjere i dan-noć vode brigu o ovom vrijednom pozivu, a svoje vrijeme i živote troše da bi ga uzdigli i ojačali. Zato oni ne zaboravljaju Onog koji im pomaže, štiti, jača ih i nadgleda. A kako da se boje kad im je On, neka je slavljen, zaštitnik i pomagač.

Ne plaši ih ni to što je malo onih koji idu putem ove skupine u njihovo doba. Još uvijek se sjećaju njihovih prethodnika na tom plemenitom putu: vjernika, bogobojaznika, boraca, šehida, vjerovjesnika i na njihovom samom početku Pečata Allahovih vjerovjesnika ❒, njihovog vođe i uzora.

Još uvijek osjećaju miris i zamišljaju prisustvo ovog velikog vođe, kako predvodi njihove redove u pozivu, trudu i borbi na Allahovom putu, pa kako i zbog čega da se boje?

Zar Allah, neka je slavljen i Uzvišen, ne kaže:

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ

"Muhammed je Allahov Poslanik, a njegovi su sljedbenici strogi prema nevjernicima, a samilosni među sobom." (El-Feth, 29).

Pa oni su, uz Allahovu pomoć, od onih uz koje je Poslanik ❒, iako ih dijeli vrijeme; još uvijek se čvrsto drže njegove upute i sunneta i slijede njegov ispravni put i poziv. Šejhul-islam, Ibn-Tejmijje, za riječi Uzvišenog:

وَكَأَيِّنْ مِنْ نَبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رِبِّيُّونَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ

"Koliko je bilo vjerovjesnika uz koje su se mnogi iskreni vjernici borili, pa nisu klonuli zbog nevolja koje su ih na Allahovom putu snalazile, i nisu posustajali niti se predavali – a Allah izdržljive voli." (Ali Imran, 146).

kaže: "Prisustvo Vjerovjesnika s kojim se bore iskreni vjernici ne mora značiti da je on tjelesno prisutan s njima u boju, već svako ko slijedi Poslanika ❒, i bori se za njegovu vjeru, bori se s njim, to je ono što su razumjeli ashabi. Najveći broj borbi bio je poslije smrti Poslanika ❒, u kojima su osvojeni Šam, Egipat, Irak, Jemen, Adžem, Bizantija, Istok i Zapad. Tako je mnogo onih koji su poginuli sa Poslanikom ❒. Sigurno je mnogo onih koji su se borili i bivali ranjavani a koji su bili na vjeri svih vjerovjesnika. U ovom je ajetu poruka za sve vjernike do Sudnjeg dana da se svi oni bore s Poslanikom ❒, i u njegovoj vjeri, iako on nije živ.

Na njih se odnose Njegove riječi:

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ

"Muhammed je Allahov Poslanik, a oni koji su s njim..". (El-Feth, 29)

i riječi:

وَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْ بَعْدُ وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا مَعَكُمْ

"Oni koji su poslije vjerovali i napuštali svoje ognjišta i borili se sa vama..." (El-Enfal, 75)

Nije uslov za onoga ko je uz nadređenog da uživo bude s njim, da ga gleda svojim očima."

Svako ko želi da se priključi ovoj skupini, koja se čvrsto pridžava onog što je Allah naredio, neka ovo dobro shvati i neka teži da to i sam postigne. I neka ga ne odbija to što su oni stranci u društvu. Allah se smilovao Ibn-Kajjimu kad kaže:

Neka te izolacija u društvu ne odbija

Ljudi su poput mrtvaca na ustaljenim putanjama.

Ili možda nisi znao da su sljedbenici sunneta

Pravi stranci svakog vremena?

Reci ti meni kad su Poslanik i drugovi njegovi

I oni koji su ih slijedili dobročinstvo pozdravili?

Ko je neznalica, tvrdoglav, licemjer,

tlačitelj i nasilnik?

Zar misliš da si ti njihov nasljednik,

A nisi trpio Samilosnom pomažući.

4. Specifičnost ove skupine, Allah nas učinio njenim vojnicima, jeste činjenica da njena borba, pojava i opstojnost onih koji postupaju po Allahovoj naredbi i koji je pomažu, još uvijek traje i trajat će do Sudnjeg dana u svakom vremenu i pod bilo kakvim uslovima, bez obzira da li postojala islamska država ili ne.

U prethodno navedenim predanjima koja govore o ovoj skupini nalazimo ono što upućuje na kontinuitet njenog djelovanja po Allahovoj naredbi, kao što se to jasno vidi u Poslanikovim riječima: *„još uvijek"*, *„još uvijek postoje"*, *„postojat će do Sudnjeg dana"*, *„dok ne nastupi Čas"*, *„dok ne nastupi Allahova odredba"* i *„sve dok se zadnji među njima ne bude borio protiv Dedždžala"*.

Neće ih spriječiti da pomažu Allahovu vjeru i Njegov tevhid gdje god to budu u

mogućnosti da rade, nikakva sumnja niti laž od strane onih koji ne pomažu Allahovu vjeru. Oni će postupati onako kako im je Allah naredio, pomagat će taj poziv i borit će se na putu uspostavljanja i ostvarenja tevhida u svakoj situaciji, bez obzira postojao imam koji će voditi muslimane ili ne i bez obzira imali muslimani svoju državu i domovinu ili ne.

Oni će postupati po Allahovoj naredbi i njegovom zakonu pod bilo kakvim uslovima. Pomagat će Allahovu vjeru argumentima, riječima, dokazima, fizički, opremom i tijelima, zavisno do situacije, mjesta i mogućnosti.

A ko to nekad ne bude mogao raditi fizički, neće odustati od moralne i materijalne pripreme i neće ostaviti poziv u tevhid, pomaganje vjere, izvršavanje obaveze objašnjenja na svakom mjestu.

Čak i onaj koji je slab i nije u mogućnosti ništa od ovog uraditi, neće štediti truda da pomogne ovu vjeru i njene sljedbenike, makar dovom.

Šta za njih znači pomaganje vjere, opisao je Ibn-Kajjim stihovima:

Pomaganje vjere obaveza je stroga,

Ne kolektivna, nego za pojedinca svakoga.

Rukom ili riječju, a ko ne može tako,

Uputiti dovu može svako.

Njihov poziv jeste zbog toga još uvijek jasan, vjera postojana a argumenti jasni kao što nam je Mustafa ❐, donio radosnu vijest da će tako biti do Sudnjeg dana.

A što ce tiče njihovih protivnika, novotara, i neprijatelja, mnogobožaca i lažaca, njihovi su pozivi nepotpuni i beskorisni, njihove lažne i sumnjive stvari odbačene, njihova laž iščezla, a njeni ukrasi poraženi, kao što nas Uzvišeni obavještava:

فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الأَرْضِ

"Otpaci se odbacuju, dok ono što koristi ljudima ostaje na Zemlji." (Er-Rad, 17).

Zato je i Ebu-Bekr ibn Ajjaš rekao: "Sljedbenici sunneta umiru, ali živi sjećanje na njih. Novotari umiru, a umire i sjećanje na njih jer sljedbenici sunneta oživljavaju ono sa čime je došao Poslanik ❐, pa se na njih odnosi dio Allahova govora: 'I spomen na te smo visoko uzdigli.' (Eš-Inširah, 4). Novotari mrze ono s čim je došao Poslanik ❐ pa se na njih odnosi dio Allahova govora: 'Onaj koji tebe mrzio sigurno će bez pomena ostati.' (El-Kevser, 3)"

Svakom pravednom čovjeku, koji je pročitao ove redove, jasno je da mi potpuno žudimo čvrsto se držati puta kojim idu sljedbenici ove jasne skupine, koja postupa onako kako je Allah naredio, kao sljedbenici Sunneta i džemata, sljedbenici uspješne skupine.

Stoga, molimo Uzvišenog da nas učini od njih, da nas učvrsti na njihovom putu i da nas sakupi pod zastavom njihovog vođe – mir njemu!

Također je svakom ko pročita ovaj tekst jasno da smo za sebe odabrali njihov put i da ih slijedimo u svim vjerskim pitanjima: pitanju obećanja i prijetnje, pitanju imana, proglašavanja drugih nevjernicima i drugim pitanjima, koje smo klasificirali ranije.

Jasno je i da mi ne proglašavamo sve ljude nevjernicima, što su nam kačili protivnici ovog blagoslovljenog poziva. Mi nikoga ne proglašavamo nevjernikom na osnovu grešaka ili

iznimnih situacija zbog kojih to rade ekstremisti, neznalice i drugi.

Naprotiv, mi smatramo nevjernicima samo one za koje su Allah i Njegov Poslanik ❒, u jasnim i pouzdanim tekstovima rekli da su nevjernici. Tako ćemo biti onakvi kakvi nam je Allah naredio da budemo: pravedni i svjedoci Njega radi, pa i na svoju štetu, i štetu roditelja i rođaka.

Svjedočimo za dobročinitelja da je dobročinitelj, a svjedočimo za zlikovca da je zlikovac, kao što nam je naredio Allahov Poslanik ❒, u hadisu koji bilježe Teberani u "El-Evsetu" i Bejheki u "Ez-Zuhd el-kebir" od Ebu-Seida el-Hudrija: *"Poslije mene doći će vam vladari koji će govoriti ono što znaju i raditi po onom što znaju. Pokornost njima prava je pokornost. Tako ćete ostati neko vrijeme, a zatim će doći vladari koji će govoriti ono što ne znaju i raditi ono što ne znaju. Pa ko ih bude slijedio, pomagao i bio uz njih, zaista će propasti i druge će u propast odvesti. Miješajte se s njima, ali ih se klonite u svojim djelima. I posvjedočite za dobročinitelja da je dobročinitelj i za zlikovca da je zlikovac."* – ocjena?

Svako ko je pročitao ovaj ili neki drugi naš tekst zna da smo po pitanju proglašavanja nevjernicima govorili uglavnom o jasnom, nedvosmislenom, javnom nevjerništvu, oko kojeg je ulema složna.

Mi kada ove tagute i njihove sljedbenike proglašavamo nevjernicima činimo to zbog jasnog širka, koji čine prema Allahu, robovanja drugim različitim božanstvima, uzimanja tih božanstava kao zakonodavaca mimo Allaha i vlasti koju imaju oni, njihovo mnogobošvo i nevjernički zakoni. A tim zakonima želi se zakonodavac, vladar i gospodar mimo Allaha i izabire mimo islama zakon i vjera. Stoga, mi ih smatramo nevjernicima zbog njihovog narušavanja svjedočenja Allahovog tevhida, zbog čega se takvi proglašavaju nevjernicima od strane svih muslimana. Ne smatramo ih nevjernicima na osnovu dvosmislenih stvari, ili na osnovu zaključaka koji se mogu shvatiti iz njihovih riječi i postupaka, ili na osnovu sumnje ili izmišljotine ili na osnovu nečeg drugog o čemu smo već govorili, upozoravali i ogradili se od toga a zbog čega dolazi do grešaka u tekfiru.

Ne. Ljudi praktikuju mnogobrojne vrste jasnog kufra i otvorenog širka koji se kosi s temeljima islama i svjedočenjem da je samo Allah istinski bog.

Ranije smo ukazali na neke od ovih stvari, mnogo njih nabrojali smo u našim drugim knjigama, pa je pročitaj ako želiš saznati više o ovoj temi kako bi bio još više uvjeren da se mi ograđujemo od onoga što nam pokušavaju prikačiti protivnici ovog poziva, oni koji nam oponiraju, napadaju nas i koji su nas iznevjerili, oni koji nas potvaraju da pretjerujemo u proglašavanju drugih nevjernicima, da smo haridžije i njima slične skupine.

I da bi uvidio laži koje o nama iznose naši neprijatelji, otpadnički vladari i oni koji ih prate, a koji vode ovaj nevjernički projekat pozivajući se na to da mi smatramo sve ljude nevjernicima i odvraćajući njihovu pažnju od svega o čemu stalno govorimo i što radimo na proglašavanju taguta na vlasti nevjernicima i njima sličnih božanstava-zakonodavaca, njihovih sljedbenika i branilaca njihovih zakona na koje troše svoje živote, i koji stalno bdiju kako bi ih sačuvali, učvrstili i pazili na njih, njihovu primjenu, provođenje njihovih propisa i odredbi.

Tako da je ovo naša glavna bitka i sukob, koje smo se prihvatili od kada nas je Allah uputio, nećemo odstupiti od nje niti izaći iz njenog okrilja. Ko prati naše knjige, vidjet će da se sve koncentrišu na nju ili ono što proizilazi iz nje.

Nijedan dan nismo tvrdili da su svi ljudi nevjernici niti smo ih stavljali na ispit. Nismo

tvrdili da su naši protivnici i mrzitelji nevjernici iz redova onih koji se vezuju za islam, a oni se ne slažu s nama da li nevjernicima treba držati tagute i njihove pomagače, sve dok se sami ne suprostave tevhidu ili potpomognu mnogoboštvo i bezbožništvo, ili da to smatraju dozvoljenim.

Stoga mi smatramo da trebamo biti vojska skupine koja se jasno drži Allahove vjere i pozivamo te da stupiš u njene redove i budeš jedan od njenih pripadnika gdje se god oni nađu.

Pogledaj u se, svanulo je onome ko oči posjeduje. Mora se razlučiti i odlučiti.

Nakon svega, odaberi: da li ćeš biti među onima koji su naš poziv i našu vjeru napustili, ili ćeš se skupini koja se jasno drži Allahove vjere, ma gdje bili, priključiti... hoćeš li biti njen vojnik i pomagač.

Odaberi! Hoćeš li nam biti neprijatelj ili prijatelj?

Odaberi! Hoćeš li naš poziv pomoći ili iznevjeriti?

A kod Vlasnika Arša ljudi će znati šta će biti.

Okončao sam pisanje ove knjige, Allahovom dobrotom, u ćeliji br. 1 Zatvora Džefr u Jordanskoj Pustinji u praskozorje 27. noći mjeseca ramazana 1419. god. po Hodžri. Neka je blagoslov i spas na onog koji ju je obavio, Muhammeda Allahova Poslanika.

Bože naš, pred vrata Tvoja smo zaustavili povorke poniženja i nemoći.

Kod Gospodstva Tvog spuštamo našu nemoć i siromaštvo.

Prema zadovoljstvu Tvom i primitku svega što pišemo, govorimo i radimo ruke smo oskudice i nevolje ispružili.

Tebe Jedinog molimo, daj nam snagu protiv protivnika naših što poziv naš preziru, što nas kleveću. Ti tajne poznaš.

Bože naš, ne daj da propadne ono što smo mi svojom sposobnošću učinili, niti daleko da ode.

Niti ono što su ruke vrijedne naše privrijedile učiniti svjedokom protiv nas na Dan kad će se svjedočiti.

Bože naš, Ti praštaš, voliš praštanje pa oprosti nam!

Bože naš, Ti praštaš, voliš praštanje pa oprosti nam!

Bože moj, moj kraj neka bude šehadet kojem stremim, najveći stepen blizine Tebi.

Njime pobijeli lice moje kad lica pocrnjena budu, svijetlim učini dan kad preda Te bude izlaženo. Amin!

Bože moj, salavat Svoj i selam daj vjerovjesniku i Poslaniku Svome, Muhammedu, i njegovoj porodici i drugovima, svima skupa.

Redove ove napisao je rob nemoćni spram zadovoljstva i milosti Gospodara Svoga,

Ebu Muhammed Asim el-Berkavi.

SADRAŽAJ:

Napomena 5

Predgovor 7

PRVO POGLAVLJE:
UPOZORENJE NA PRETJERIVANJE U TEKFIRU 17

UPOZORENJE NA PRETJERIVANJE U TEKFIRU 19

Upozorenje! oni koje prijetnja zbog tekfira ne obuhvata.................... 41

DRUGO POGLAVLJE:
UVJETI, PREPREKE I UZROCI TEKFIRA 45

UVJETI(ŠARTOVI), PREPREKE I UZROCI TEKFIRA 47

ŠARTOVI (UVJETI) **TEKFIRA**-(ŠURUTU-TEKFIR) 50

1-Šartovi vezani za počinioca 50

2-Šartovi vezani za djelo 50

3-Šartovi potrebni za dokazivanje 51

PREPREKE TEKFIRA – (MEVANI'UT TEKFIR)52

1- Prepreke kod samog počinioca 52

A) Prirodna ograničenja

B) Stečena ograničenja

1-Nenamjerna greška - *El-hata'u*.. 53

2-Pogrešno tumačenje – *Et-te'vilu*... 61

3-Neznanje – *El-Džehlu*... 66

4-Prisila – *El-Ikrah* 73

2- Prepreke vezane za djelo.. 75

3- Prepreke za ustanovljavanje krivice.............................. 75

NAPOMENE VEZANE ZA PREPREKE TEKFIRA 77

UZROCI TEKFIRA – (ESBABU-TEKFIR).. 104

NAPOMENE VEZANE ZA UZROKE TEKFIRA.......................... 107

TREĆE POGLAVLJE
UPOZORENJE NA PROŠIRENE GREŠKE U TEKFIRU 110

UPOZORENJE NA PROŠIRENE GREŠKE U TEKFIRU 112

Prva greška: Ne pravljenje razlike između općenitog i pojedinačnog kufra (kufru *el-mutlak* i kufru *el-muajjen*, ili kufru *en-nevi'* i kufru *el-ajni*)118

Druga greška: Tekfir na osnovu pravila "Osnova kod ljudi je kufr jer je država (dar) nevjernička država" 124

Treća greška: Nedozvoljavanje obavljanja namaza za muslimanom čije je stanje napoznato sve dok se ne sazna njegova akida 150

Četvrta greška: Tekfir, zasnovan samo na hvali nevjernika ili dovi nekima od njih bez ikakvog tefsila (detaljnijeg pojašnjenja) 166

Peta greška: Tekfir osobe koja nije dala prisegu određenom imamu198

Šesta greška: Ograničavanje spašene skupine na određenu grupu, džema'at, stranku, ili skupinu, mimo ostalih muslimana....... 206

Sedma greška: Tekfir na osnovu tekstova dvosmislena značenja koji nisu kategorički po pitanju tekfira.. 216

Osma greška: Tekfir na osnovu dvosmislenih riječi ili djela bez vođenja računa o cilju onoga ko ih je izgovorio ili uradio............... 232

Deveta greška: Nepravljenje razlike između obilježja kufra i njegovih očitih uzroka i između stvari koje vode kufru i znakova koji nisu dovoljni za kategorički sud tekfira 242

Deseta greška: Tekfir na osnovu sumnje i mišljenja, bez provjeravanja i bez osvrtanja na šerijatske puteve dokazivanja, i obvezivanje osobe na kufr, makar se i optuženi okanio njega........ 266

Jedanaesta greška: Generaliziranje pravila: "Ko ne tekfiri kafira i sam je kafir", bez detaljnog pojašnjenja 278

Dvanaesta greška: Tekfir na osnovu činjenice kojoj vodi govor čovjeka ili tekfir na osnovu onoga što proističe iz riječi čovjeka 314

Trinaesta greška: Tekfir osbe koja je preselila na grijesima od kojih se nije pokajala 328

Četrnaesta greška: Mijašenje i ne razlikovanje prilikomtekfira između onoga što je osnova imana ili onoga što tu osnovu ruši, i onoga što je od obaveznog ili poželjnog imana.............................. 334

Petnaesta greška: Ne pravljenje razlike između suštinskog i pravnog imana.. 346

Šesnaesta greška: Ne pravljenje razlike između tevellija koji izvodi iz vjere s jedne i dobročinstva prema nevjernicima s druge strane 356

Sedamnaesta greška: Ne pravljenje razlike između tevellija koji izvodi iz vjere s jedne i zabranjene mudahene ili propisanog mudarata s druge strane 366

Osamnaesta greška: Ne pravljenje razlike između tevellija koji izvodi iz vjere s jedne i dozvoljene tukje s druge strane.................. 374

Devetnaesta greška: Tekfir pod izgovorom da prešutkivanje

po pitanju vladara ukazuje na zadovoljstvo njihovim kufrom, kao i ne uzimanje u obzir stanje potlačesnosti.................................380

Dvadeseta greška: Generiliziranost propisa tekfira i ono što iz toga proističe po pitanju žena i djece logora širka i zakona i njima sličnim murtedima, i ne vođenje računa o stanju potlačenosti 388

Dvadeset prva greška: Ne pravljenje razlike u posljedicama tekfira između kafira koji se opire (pruža otpor) i kafira nad kojim imamo nadmoć...402

Dvadeset druga greška: Tekfir svake osobe koja radi u državnim institucijama kafirske vlade bez ikakva pojašnjenja.........414

Dvadeset treća greška: Tekfir svake osobe koja zatraži pomoć od taguta ili njihovih pomagača ili pak pribjegne njihovim sudnicamau vremenu kada ne postoji islamske vlasti, bez ikakvog tefsila (detaljnog pojašnjenja)..418

Dvadest četvrta greška: Ne pravljenje razlike između slijeđenja administrativnog sistema i parničenja pred njim s jedne, i parničenja pred kafirskim zakonodavstvom s druge strane............436

Dvadeset i peta greška: Ne pravljenje razlike između suda po onome što Allah nije objavio, s jedne, i ostavljanja nečega od Allahova suda, ponekad u određenom slučaju, kao grijeh, s druge strane.......444

Dvadeset i šesta greška: Tekfir svih učesnika na izborima bez ikakva tefsila 450

Dvadeset i sedma greška: Neopravdavanje neznanjem u manje poznatim meselama i tome sličnim stvarima....................................462

Dvadeset osma greška: Tekfir svake osobe koja se suprostavi idžmau (konsenzusu) bez ikakva tefsila 482

Dvadeset i deveta greška: Nepravljanje razlike između kufra riddeta i kufra te'vila i njihovo poistovjećivanje 495

Trideseta greška: Nepravljenje razlike između novotarija koje izvode iz vjere i novotarija i grijeha koji ne izvode iz vjere.............503

Trideset i prva greška: Tekfir svake osobe koja nije protekfirila tagute, pod izgovorom da nije učinio kufr u taguta..........................513

Trideset i druga greška: Nepravljenje razlike u sebebima tekfira između vrijeđanja vjere i vrijeđanja ljudi..531

Trideset treća greška: Tekfir neistomišljenika samo zbog toga što pripadaju džematima irdža'a (murdžijama).........................541

ČETVRTO POGLAVLJE
HARIDŽIJE
I NAŠE DISTANCIRANJE OD NJIHOVOG UVJERENJA I PUTA...555

NASTANAK HARIDŽIJA, NJIHOVA
NAJPOZNATIJA VJEROVANJA I OGRANCI.............................. 557

KAKVA JE BORBA PROTIV HARIDŽIJA.................................. 575

DA LI SU HARIDŽIJE KAFIRI 577

OBAVIJESTI O HARIDŽIJAMA I NJIMA NAJSLIČNIJIM
LJUDIMA 579

GLAVNE KARAKTERISTIKE POBJEDONOSNE SKUPINE..... 608

SADRŠAJ.. 623